سنڌي ڪتابن جي لسٽ

سوامي شوِ ديال سنگهه جي مهاراج

۱. سار وچن نثر
۲. سار وچن راڌاسوامي (نظم)
۳. سار وچن سنگرهه

بابا جئمل سنگهه جي مهاراج

۱. پرمارٿي پتر ڀاڱو ۱
۲. اَمرت وچن ڀاڱو ۱

حضور مهاراج ساون سنگهه جي

۱. پرمارٿي پتر ڀاڱو ۲
۲. پرمارٿي ساکيون
۳. سنتن جي سکيا
۴. سنت مت
۵. اَمرت وچن ڀاڱو ۲
۶. گرمت سار
۷. گرمت سدانت (۸۴ وشين وارو)
۸. سنت مت پرڪاش ڀاڱو ۱
۹. سنت جيوَ کي وِپت ڇڏاوين
۱۰. ڪر نئنون ديدار محل ۾ پيارا هئه
۱۱. ڪام ڪروڌ لوڀھ ۽ نندا
۱۲. نام مارگ
۱۳. نام ڀڳتي ۽ گروءَ جو مهتو

سردار بهادر مهاراج جڳت سنگهه جي

۱. آتمڪ وکيان
۲. روحاني گل ڦل
۳. روحاني گلدستو
۴. ڀڳتي مهاتم

غلط نامو

صفحو	سٽ	غلط	درست
1	4	نينڊ	لينڊ
2	16	ڪڇ	ڪڇھ
28	16	پيڊ پاءُ	پيڊ پاؤ
35	28	ٽي	ٿي
36	19	ڪرائسٽ	ڪرائيسٽ
41	5	ٽيرقار	ڦيرقار
45	6	بيمارين	بيمارن
79	27	مالڪ	ملڪ
82	9	مارگہ ۾	مارگہ
82	14	ڏيو	ڏبو
121	21	ڌسڻ	ڏسڻ
123	12	آهيون	آهيو
124	12	آڪاس	آڪاش
124	23	ساڳيءَ	ساڳي
129	20	انومان	اِمڪان
143	26	بيڪاري	بڪاري
158	24	باڪل	بلڪل
166	14	بهتر	بدتر
177	5	پدارت	پدارٿن
186	27	هن	من
191	11	ڪڇھ	ڪڇهه
197	18	تڌهن	جڏهن
198	6	ٿي	ٽي
198	23	ڇئون	ڇئو
200	7	هي	هيءُ
203	16	آئما	آتما
213	9	ڏتي	ڏئي
217	3	اِندرئين	اَندرئين
226	7	پرڪاش جا	پرڪاش ج
234	25	۾	۾
273	3	برساتن	برساتين
276	9	سگهاسين	سگهياسين
277	27	نه پاونائن	پاونائن
361	7	ڀڄا آوري	ڀڄاوري
382	27	آتماتون	آتمائون
383	4	ڏنو	ڏنو
386	1	ي	ڪي
439	19	ٻڌي	ٻڌي
448	6	ٻيي	ٻيي
449	15	رکندي	رکندين
452	6	ڪيترن	ڪيترين
454	12	ايندا سين	ويندا سين
457	11	اُنهيءَ	اُنهيءَ جو
458	10	ته	ته
468	3	ڪيترن	ڪيترين
468	9	بيمارين ۾	بيمارين جي
471	2	سگهون	سگهو
471	5	ڪيترن	ڪيترين
475	22	هيون	هنيون
476	26	فدر	قدر

"هڪ ٻئي کي پيار ڪريو." جيترو وڌيڪ اسانجي اندر هڪ ٻئي لاءِ پيار هوندو، جيترو وڌيڪ اسين هڪ ٻئي جي ويجهو ٿيندا سين اوترو ئي وڌيڪ پنهنجي ستگروءَ ۽ پرماتما جي ويجهو ٿيندا سين. منهنجو ويچار آهي ته جيڪي به ستسنگ ٿيا آهن، جيڪي به سوال جواب ٿيا آهن، انهن ذريعي سنت مت جي فيلسوفيءَ جي الڳ الڳ سڌانتن کي تمام چڱي طرح سمجهڻ ۾ توهانکي سهوليت ٿيندي. منهنجي اهائي آشا ۽ ڪامنا آهي ته توهين سڀ نئين اتساهه، پيار ۽ لگن سان ڀڄن سمرن ڪندا.

ذريعي، سک شانتي حاصل ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وڃي. جيستائين
پنهنجي اندر شانتي نه ملندي، تيستائين ٻاهران به شانتي پراپت ٿي نه
سگهندي. جيڪڏهن پرماتما ٻاهر جا سڀ سنساري پدارٿ ڏئي به
ڇڏي تڏهن به اسانجي اندر اندرون، اشانتي ۽ بي چيني ٿي رهي ٿي.
سنت بار بار انهيءَ ڳالهه تي زور ڏين ٿا ته جيستائين اسانجي آتما جيڪا
ستنام روپي ساگر جي هڪ ٻوند آهي، واپس پنهنجي اصلي گهر نٿي
پهچي، تيستائين انهيءَ سچي شانتيءَ جي تلاش ۾ اسين ڪڏهن به سڦل
نه ٿي سگهنداسين. ڪڏهن به پنهنجي مقصد، پنهنجيءَ منزل، نج گهر
پهچي نه سگهنداسين.

ڪيترن ورهين کان امريڪا جا جگياسو ۽ ستسنگي ڏيري اچي
رهيا آهن. اسين انهنجو سدا سواگت ڪندا آهيون ۽ جيترو ٿي سگهندو
آهي، انهنجي سيوا ڪندا آهيون پر مونکي انهيءَ ڳالهه جي هميشه
بي آرامي محسوس ٿيندي هئي ته ڏيري ۾ اچي سگهڻ وارن ستسنگين
جو تعداد تمام ٿورو آهي ۽ ڪافي تعداد اهڙن پريمين ۽ ڀائرن جو هوندو
آهي، جن وٽ نه ته ڏيري ۾ اچڻ جو وقت آهي ۽ نه ڪو ساڌن.
تنهنڪري مون اهو پنهنجو فرض سمجهيو ته جهڙي طرح ڀارت جي جدا
جدا استانن ۾ جتي ستسنگي تمام گهڻي تعداد ۾ رهن ٿا، آئي ستسنگ
لاءِ ويندو آهيان، جيئن ڏيري ۾ اچڻ کري انهنجي وقت ۽ ڌن جي
بچت ٿي سگهي. ساڳي طرح امريڪا جو دورو ڪيو وڃي. مونکي
انهيءَ ڳالهه جي خوشي آهي ته منهنجو امريڪا اچڻ جو مقصد پورو
ٿيو آهي ۽ اهو مقصد امريڪا جي ستسنگين سان گڏجڻ جو هو. مان
سمجهان ٿو ته انهيءَ مقصد جي پوري ٿيڻ سان توهانجي من ۾ پريم پيار
جي ڀاونا پيدا ٿي هوندي ۽ مونکي پورن وشواس آهي ته توهانجي
انهيءَ پريم پيار جي ڪشش ۽ منهنجي پياري ستگروءَ جي
ديا مهر سان وري توهانجي درشن لاءِ هتي اچي سگهندس.

هن موقعي تي ڪو به خاص سنديش نٿو ڏيڻ چاهيان، سواءِ ان مهان
هدايت جي، جيڪا حضرت عيسيٰ سچي سنسار لاءِ ڇڏي وئي آهي،

نيويارڪ ۾ ١٨ جون ١٩٦٤ع تي
مهاراج جن جا وداعي وچن

ڀينرو ۽ ڀائرو،

اڄ رات نيويارڪ شهر ۾، هيءَ منهنجي امريڪا جي پروگرام جي آخري ميٽنگ آهي. انهيءَ سان ئي، منهنجو امريڪا جو هونولولو کان شروع ٿيل، ڇهن هفتن جو دؤرو سماپت ٿئي ٿو. هتان جي آمدرفت جي سادن جي سهوليت سبب مان ڪافي دور دور جو سفر ڪري ڪيترن ئي ستسنگين ۽ جگياسن سان گڏجي سگهيو آهيان. منهنجي دؤري جو اصلي مقصد به اهو ئي هو ۽ مان اهو چوڻ چاهيندس ته مون کي پنهنجي مقصد ۾ اميد کان وڌيڪ ڪاميابي پراپت ٿي آهي. نه صرف ڪيترن ئي مرڪزن ۾ ستسنگ ڪيو ويو، بلڪ مختلف وچارن وارن ڪيترن ڀينرن ۽ ڀائرن سان گڏيل يا شخصي روپ ۾، لڳ ڀڳ سنت مت جي سڀني سڌانتن تي ڳالهه ٻولهه ڪرڻ جو موقعو به مليو آهي. انهيءَ ڪاميابيءَ جو جس، امريڪا ۾ پنهنجن ميزبانن، مسٽر هاروي ميئرس ڪرنل اي. آر. برگ، مسٽر جيمس، ريپلوگل ۽ انهن جي انيڪ سانين ۽ امن پرامي ستسنگين کي آهي، جن ستسنگن ۽ دؤرن جو ايترو مناسب سان بندوبست ڪيو. مان انهن جي آدر ۽ پريم لاءِ نهايت احسانمند آهيان.

مان اهو محسوس ڪريان ٿو ته هن دؤري سان مونکي امريڪا جي سنت مت سکيا ۽ ابياس کي ڄاڻڻ ڪرڻ جي خواهشمند جگياسن ۽ ستسنگين جي مسئلن جي باري معلوم ٿيو آهي. جيئن ته مون مڪل ڏٺو به ڇيو هو ته توهان هن ديس ۾ هڪ تمام ترقي ڪندڙ سماج جو نرمان ڪيو آهي، جنهنجو آڌار جسماني ترقي آهي. هن سماجڪ ترقيءَ جو انداز انهي کي ڏسڻ ئي لڳائي سگهجي ٿو. مونکي ڏسي بيحد خوشي ٿي ته توهان اهو محسوس ڪرڻ شروع ڪيو آهي ته سچي سک، سچي شانتي، واجبي سماجڪ ۽ آرٿڪ سادن سان پراپت نٿي ٿي سگهي. انهيءَ ڪري اهو ضروري آهي ته انساني ۽ روحاني طوفن

پڻيان ڏورڻ اسانجو مول مقصد ڪونهي، بلڪ پنهنجي ڪرمن جو
حساب چڪائڻ آهي. انتر ۾ روحاني ترقي ڪرڻ ۽ واپس وڃي مالڪ
سان ميلاپ ڪرڻ آهي. جڏهن انهن شڪتين جو استعمال ڪرڻ
شروع ڪندا آهيون ته اهڙي طرح ڪرڻ سان اهم وڌندو ۽ پراپت ٿيل
سڀ شڪتيون ناس ٿي وڃن ٿيون. مان ستسنگين کي اهو ئي سمجهائيندو
آهيان ته هو اهڙن شڪتين جي چڪر ۾ اچي، پنهنجو روحاني نقصان
نه ڪن.

ڊيپا - ٦/١٤. مان هڪ بزرگ استري آهيان. جنهن ڏينهن کان مونکي
نام جي بخشش ٿي آهي مان اها ئي پرارٿنا ڪندي رهيس ته منهنجو
پيارو ستگرو هتي اچي درشن ڏئي. مان توهانجي انت ديا مهر اٿاه،
پريم پيار لاءِ شڪرگذار آهيان جو توهان خود امريڪا ۾ اچي، اسان
ستسنگين کي درشن جو موقعو ڏنو. اوهانجي بيحد مهرباني.

ج - پيارا، مونکي به هتي اچي بيحد خوشي ٿي آهي. مان لڳ ڀڳ
سڄي امريڪا گهمي چڪو آهيان، هيءَ منهنجو آخري اسٽاپ آهي.
جيڪو پريم پيار، شرڌا وشواس، مهمان نوازي، آدر ستڪار، مونکي
ستسنگين، جگياسن ۽ ٻين ڏنو آهي، اهو مون لاءِ نهايت قيمتي انيو
آهي، اهو مان ڪڏهن به وساري نه سگهان. مان سچ پچ توهانجي
پيار آدر ستڪار ۽ آجيان لاءِ توهانجو تهدل شڪرگذار آهيان ۽ سچ
پچ ته توهان سان ملي مونکي بيحد خوشي ٿي آهي. مان پرماتما جو
نهايت شڪرگذار آهيان جنهن مونکي هتي اچڻ جو موقعو ڏنو ۽ توهان
سڀني سان ملڻ جو موقعو ڏنو.

س - ٦/١٥. مهاراج جي، توهانجي وڃڻ سان اسانکي ڪافي صدمو
پهچندو، ڇا توهين ڪا سهائتا، تسلي يا دلاسو ڏيئي سگهندا، جيئن
اُن وقت جدائيءَ کي برداشت ڪرڻ جي همت رهي؟

ج - ڇا مان توهان کان دور رهي رهيو آهيان؟ نه. پياري جي
وڇوڙي جو دک، جيترو محسوس ٿيندو آهي، اوترو ئي وڌيڪ اسين
انهيءَ جي ويجهو هوندا آهيون. اسين صرف ملڻ لاءِ ئي ته وڇڙندا
آهيون. دراصل اسين ڪڏهن به جدا نه ٿيندا آهيون.

انوسار ڪرڻ گھرجي. انھن جي سامھون خود ھڪ سٺو مثال بڻجي ڏيکارڻ گھرجي، انھن جي رھنمائي ڪرڻ گھرجي، نيڪ صلاح ڏيڻ گھرجي ۽ وڏي ٿيڻ تي انھن کي خود فيصلو ڪرڻ ڏجي.

س - ٦١٠. توھان جي ويچار ۾ ڇا آتم ھتيا ڪرڻ وارا دنيا کان بيزار ھوندا آھن ۽ مالڪ سان ملڻ چاھيندا آھن؟

ج - نه، تورو به نه. ھو مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ آتم ھتيا ڪونه ڪندا آھن. اھي بزدل آھن ۽ سنسار سان مقابلو نٿا ڪري سگھن. انھن جي من ۾ ڪيترين خواھشون ھونديون آھن، جيڪي ھو پوريون نه ڪري سگھندا آھن. تڏھن نراس ٿي آتم ھتيا ڪندا آھن. انھن خواھشن کي پوري ڪرڻ لاءِ کين وري دنيا ۾ اچڻو پوندو.

س - ٦١١. ڇا آتم ھتيا مھاپاپ آھي؟

ج - ھا، بيشڪ. منش ديھه مفت ۾ يا آسانيءَ سان نٿي ملي. تنھنڪري انھيءَ کي ورٿ ئي ناس ڪرڻ، بيشڪ ھڪ وڏو مھاپاپ آھي.

س - ٦١٢. ڇا ڪڏھن ڪڏھن ھتيا پوڻ، سواءِ مان آتما کي ڇڏڻ جو ھڪ اوچ پاو نه ھوندو آھي، جنھن نه پڙھن ۾ ٿيندو آھي؟

ج - نه، اھو ڪم اھڙي طرح سواءِ مان نڪرڻ جي اوچ پاونا سان نه ھوندو آھي. انھيءَ پٺيان بلڪ اھو پاو ھوندو آھي ته سواءِ ۾ رھندي جيڪي چاھيندا آھيون، اھو ڇو نٿو ٿئي، اڃائون پوريون ڇو نٿيون ٿين. آتم ھتيا ته ڪانئرتا جو ڪم آھي. جيڪو منش شرير مليو آھي، انھيءَ انمول دات کي برباد ڪرڻ آھي.

س - ٦١٣. جيڪڏھن ستسنگي ردي سڌي ٻراپت ڪري ته ڇا انھيءَ کي انھن جو استعمال نه ڪرڻ گھرجي؟

ج - جيڪڏھن پنھنجن سمرن دوارا نام جي ڪمائي يا محنت سان ٻراپت ٿيل ردين سڌين، جو استعمال ڪجي ٿو ته انھيءَ ۾ پنھنجو نقصان ٿئي ٿو، جيڪا ڪيل ڪمائي ھوندي آھي، اھا ناس ٿي ويندي آھي. مالڪ اسان کي اھا شڪتي انھيءَ لاءِ نٿو ڏئي ته اسين انھيءَ جا واري بڻجون، انھيءَ جا حصيدار بڻجون. انھن شڪتين

جيتري قدر وواهہ جو تعلق آهي. طلاق ڏيڻ مناسب ڪونهي. روحاني درشٽيءَ کان جڏهن پنجن سمرن دوارن سنسار سان ٿي موهہ ٽوڙجي ٿو تہ اهو ئي اصلي طلاق آهي. اهڙي طرح من ۽ آتما جون جڙون ئي سنسار کان ڪڍجي وڃن ٿيون، اسانجو سنسار کان طلاق ٿي وڃي ٿو ۽ مالڪ سان ناتو جڙي وڃي ٿو. سنسار سان سمبنڌ ختم ٿي وڃي ٿو، مالڪ سان جڙي وڃي ٿو. پر گرهست جيون ۾ مان طلاق جي خلاف آهيان. اهو منهنجو شخصي ويچار آهي. مان ڪنهنکي مجبور نٿو ڪري چاهيان.

س - ٦٠٨. روزاني زندگيءَ ۾ ڪيترا ئي مسئلا اچن ٿا. جيڪڏهن ڪو ڪم اسانجي اڇا انوسار نٿو ٿئي تہ انهيءَ کي مرضيءَ مطابق ڪرڻ لاءِ زبردست ڪوشش ڪرڻ گهرجي يا جيئن بہ ٿئي، هلڻ ڏجي. اهو سوچي تہ خود بخود ٺيڪ ٿي ويندو؟

ج - پنهنجي طرفان پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي، پر ڦل مالڪ جي موج تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪا ڳالهہ اڇا انوسار نہ ٿئي تہ نراس نہ ٿيڻ گهرجي. اهو سمجهڻ گهرجي تہ پرالبڌ ۾ اهو ئي لکيل هو. اسانجي ڀاڱي ۾ ڪوشش ڪرڻ تہ لکيل هو پر ڦل پراپت ڪرڻ جو نہ. ڪيترا ماڻهو ڪوشش نہ ڪندا آهن، تڏهن هوندي بہ انهنکي ڦل پراپت ٿيندو آهي. انهنجي پرالبڌ ۾ ئي اهڙي طرح لکيل هوندو آهي. اهو سڀ ڪرمن تي مدار رکي ٿو.

س - ٦٠٩. اسان مان ڪيترن کي ڏهہ پٽ، پوٽيون پوٽا آهن. جڏهن اسين ابياس ڪندا آهيون تہ اهي پڇندا آهن تہ اسين ڇا ڪري رهيا آهيون؟ ڪنهن بہ ٻار کي ناماڻ کان پهرين ڇا ڪجهہ پڙهائي سگهجي ٿو؟ انهيءَ کي سوال جو ڪهڙي طرح جواب ڏنو وڃي؟

ج - توهين انهن کي سنت مت جا سدالت پڙهائي سگهو ٿا، مالڪ کي سچي هردي سان پيار ڪرڻ جي باري ۾ پڙهائي سگهو ٿا. سياوڪ طور ماءُ پيءُ ماتا پتا کان گهڻو ڪجهہ سکندا آهن، پر مان سمجهان ٿو، اڄ انهنکي سنت مت تي هلڻ جو فيصلو خود پنهنجي اڇا

انوسار ڪرڻ گھرجي. انهن جي سامهون خود هڪ سٺو مثال بڻجي ڏيکارڻ گھرجي، انهن جي رهنمائي ڪرڻ گھرجي، نيڪ صلاح ڏيڻ گھرجي پر وڌيڪ نيڻ تي انهن کي خود فيصلو ڪرڻ ڏجي.

س - ٦١٠. توهان جي وچار ۾ ڇا آتم هتيا ڪرڻ وارا دنيا کان بيزار هوندا آهن ۽ مالڪ سان ملڻ چاهيندا آهن؟

ج - نه، نورو به نه. هو مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ آتم هتيا ڪونه ڪندا آهن. اهي بزدل آهن ۽ سنسار سان مقابلو نه ٿا ڪري سگهن. انهن جي من ۾ ڪيتريون خواهشون هونديون آهن، جيڪي هو پوريون نه ڪري سگهندا آهن. تڏهن نراس ٿي آتم هتيا ڪندا آهن. انهن خواهشن کي پوري ڪرڻ لاءِ ڪين ورڻي دنيا ۾ اچڻو پوندو.

س - ٦١١. ڇا آتم هتيا مهاپاپ آهي؟

ج - ها، بيشڪ. منش ديهه مفت ۾ يا آسانيءَ سان نٿي ملي. تنهنڪري انهيءَ کي ورڪ ني ناس ڪرڻ، بيشڪ هڪ وڏو مهاپاپ آهي.

س - ٦١٢. ڇا ڪڏهن ڪڏهن هتيا پوڻ، سور مان آتما ڪڍي ڇڏڻ جو هڪ اوچ ڀاو نه هوندو آهي، جنهن نه ٽڻن ۾ ٿيندو آهي؟

ج - نه، اهو ڪم اهڙي طرح سرڪ مان نڪرڻ جي اوچ ڀاونا سان نه هوندو آهي. انهيءَ پٺيان ٻالڪ اهو ڀاو هوندو آهي ته سوڙ ۾ رهندي جيڪي چاهيندا آهيون، اهو ڇو نٿو ٿئي، اچائون پوريون ڇو نٿيون ٿين. آتم هتيا ته ڪانئرن جو ڪم آهي. جيڪو منش شرير مليو آهي، انهيءَ انمول دات کي برباد ڪرڻ آهي.

س - ٦١٣. جيڪڏهن ستسنگي رڌي سڌي پراپت ڪري ته ڇا انهيءَ کي انهن جو استعمال نه ڪرڻ گھرجي؟

ج - جيڪڏهن پنجن سون دوران نام جي ڪمائي يا محنت سان پراپت ٿيل رڌيون سڌيون، جن جو استعمال ڪجي ٿو ته انهيءَ ۾ پنهنجو نقصان ٿئي ٿو، جيڪا ڪيل ڪمائي هوندي آهي، اها ناس ٿي ويندي آهي. مالڪ اسانکي اها شڪتي انهيءَ لاءِ نٿو ڏئي ته اسين انهيءَ جا واري بڻجون، انهيءَ جا حقدار بڻجون. انهن شڪتين

ڏيڻ مناسب ڪونهي.
جيترو قدر وواهه جو تعلق آهي. طلاق ڏيڻ مناسب ڪونهي. ٥
وحاني درشٽيءَ کان جڏهن پڄن سمرن دواران سنسار سان اُي موهه
ترڙجي تو تہ اهو اُي اصلي طلاق آهي. اهڙي طرح من ۽ آتما جون
ٽڙون اُي سنسار کان ڪٽجي وڃن ٿيون، اسانجو سنسار کان طلاق ٿي
وڃي تو ۽ مالڪ سان ناتو جڙي وڃي ٿو. سنسار سان سمبند ختم ٿي
وڃي ٿو، مالڪ سان جڙي وڃي ٿو. پر گرهست جيون ۾ مان طلاق
جي خلاف آهيان. اهو منهنجو شخصي وچار آهي. مان ڪنهنکي مجبور
نتو ڪرڻ چاهيان.

س- ٦٠٨. روزاني زندگيءَ ۾ ڪيترا اُي مسئلا اچن ٿا. جيڪڏهن
ڪوڪم اسانجي اچا انوسار نتو ٿئي تہ اُنهيءَ کي مرضيءَ مطابق ڪرڻ
لاءِ زبردست ڪوشش ڪرڻ گهرجي يا جيئن بہ ٿئي، هلڻ ڏجي.
اهو سوچي تہ خود بخود ٺيڪ ٿي ويندو؟

ج- پنهنجي طرفان پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي، پر ڦل مالڪ
جي موج تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪا ڳالهہ اچا انوسار نہ
ٿئي تہ نراس نہ ٿيڻ گهرجي. اهو سمجهڻ گهرجي تہ پراربڌ ۾ اهو اُي
لکيل هو. اسانجي پاڃہ ۾ ڪوشش ڪرڻ تہ لکيل هو پر ڦل پراپت
ڪرڻ جو نہ. ڪيترا ماڻهو ڪوشش نہ ڪندا آهن، تنهن هوندي بہ
انهنکي ڦل پراپت ٿيندو آهي. انهنجي پراربڌ ۾ اُي اهڙي طرح لکيل
هوندو آهي. اهو سڀ ڪرمن تي مدار رکي ٿو.

س- ٦٠٩. اسان مان ڪيترن کي ڏينهن پٽ، پونيون پوڻا آهن
ڇڏهن اسين اڀياس ڪندا آهيون تہ آهي ڇڏيندا آهن تہ اسين ڇا ڪري
رهيا آهيون؟ ڪنهن بہ بار کي نامدان کان پهريان ڇا ڪئي پڏائي
سگهجي ٿو؟ اُنهيءَ کي سوال جو ڪهڙي طرح جواب ڏنو وڃي؟

ج- تو هين انهن کي سنت مت جا سڌالت پڏائي سگهو ٿا. سياوڪ
کي سڄي هردي سان پيار ڪرڻ جي باري ۾ پڏائي سگهو ٿا، مالڪ
ور بارہ ماتا پتا کان گهٽ ڪئي سگهندا آهن، پر مان سمجهان ٿو، اِ
جي زماني ۾ انهنکي سنت مت اُي هلڻ جو فيصلو خود پنهنجي

ج - زندگيءَ ۾ ڪڏهن بيزار يا نراس نه ٿيڻ گهرجي. هن جيون
جو گهڻي ۾ گهڻو صحيح فائدو وٺڻ گهرجي. جيڪي سواس مالڪ ڏنا
آهن، انهن جو اهڙي طريقي سان استعمال ڪرڻ گهرجي ۽ پنهنجي مقصد
کي هميشه سامهون رکڻ گهرجي. پنهنجي منزل تي پهچڻ جي ڪوشش
ڪرڻ گهرجي. پر عام طور اسين اڪثر پوندا آهيون، جو ته حالتن
ڪارڻ، من مرضيءَ مطابق فائدو حاصل نه ٿو ٿئي. جيڪڏهن سوار جو
ڌيان ڪريون ته ڪهڙي خبر ته اهو سوار ڪهڙو ملي، انهيءَ ڪان سٺو
يا خراب. مليل موقعي جو پورو فائدو وٺڻ گهرجي ۽ ڪڏهن به دل
۾ انهيءَ قسم جا خيال نه آڻڻ گهرجن.

س - ٦٠٦. جيڪڏهن ڪو پنهنجي ڪنٽرول جي ڪوشش ڪري
ٿو يا نسبندي ڪرائي ٿو ته ڇا انهيءَ سان به ڪرم تي اثر
پوي ٿو؟

ج - جيڪڏهن هن جي ڪرمن ۾ نسبندي ۽ سنتان پيدا نه ڪرڻ
هوندو ته هو انهن ڪندو. ڪرمن ڪانسواءِ ڪجهه به نه ٿو ٿئي، ڪرم ئي
هن ڪان انهن ڪرائين ٿا.

س - ٦٠٧. ڪنهن مون کان ڪالهه ٿي پڇيو هو ته ڇا سمت
طلاق جي آگيا ڏئي ٿو؟

ج - جيڪڏهن سمت مت جي باري ۾ ڪنهنجو اهو خيال آهي ته
اهو ٺيڪ ڪونهي. سمت مت ته ڪتاب ۾ اڪتا آڻي ٿو، هميشه
همدردي پيدا ڪري ٿو. مان هميشه چوندو آهيان ته ٻئي سمرن
ذوارن مٿس هڪ سٺو پتي، سٺي پتني، سٺو پتا، سٺو پت ٻڌندو
آهي. جيڪڏهن انهن نه آهي ته سمجهو ته ٻئي سمرن ۾ ڪمي آهي.
ٻئي سمرن اسانکي هڪ ٻئي جي ويجهو آڻي ٿو. زندگيءَ ۾ پنهنجون
ذميوارين کي سمجهڻ گهرجي، انهنکي نباهڻ گهرجي. اصليت کي مڃڻ
ڏيڻ گهرجي، انهن کان پاڻ بچائي ڀڄڻ نه گهرجي. مونکي مائٽن جو
طلاق ڏيڻ افسوس ٿيندو آهي، خاص ڪري سنتانن ۾ جيڪڏهن
اهڙي طرح ٿيندو آهي ته وڌيڪ ڏک ٿيندو آهي.

...جي، جيئن مالڪ جي ٻڌائي ڪري سگھون. ضرورت وقت دوا
...ڻ ۾ ڪو به حرج ڪونهي.

س- ٦٠٣. ڇا توهانجو وشواس آهي ته اهي رسايڻي شيون جيڪي
ڇڪلهه دماغي بيمارين کي ٺيڪ ڪرڻ لاءِ استعمال ڪيون وڃن ٿيون،
انهن سان اهنڪار دور ٿي وڃي ٿو؟ ڇا انهيءَ جي استعمال ڪرڻ
سان ڪو روحاني انڀو ممڪن آهي؟

ج- اهي پدارٿ ڪو به روحاني انڀو نه ڪرائي سگھندا. اهي مدش
ڪي سمهاري ڇڏين ٿا، ٿي سگھي ٿو ته آهي پدارٿ ونڻ واري مدش
ڪي ڀرم ٿئي ٿو ته هو سماڌيءَ ۾ آهي يا ٻيو نه اٿس ته ڪٿي آهي
يا هنجي اکين جي اڳيان ڪيترائي خيالي نظارا ڏسڻ لڳن. انهيءَ
حالت ۾ نه ته مٿي وڃڻ جي شڪتي هوندي آهي ۽ نه هيٺ اچڻ جي.
جھڙي طرح نشيدار پدارٿ وغيره ماڻهوءَ کي مدهوش ڪندا آهن.
هن کي ڪا به سڌ ٻڌ نه رهندي آهي، انهن گورين، ڪئپسولس ۽ اِين
دوائن مان به من کي اهڙوئي اثر پوندو آهي.

س- ٦٠٤. مونکي ڪيترائي ماڻهو ګڏيا آهن جيڪي دعوي ڪن
ٿا ته هو رسايڻي شيون واپرائي آنند مندلن ۾ هليا ويا، جتي انهنجي
خيال موجب پرماتما آهي. ڪيترا اهو چوندا آهن ته هو هڪ نئين سنسار
۾ پهچي ويا، انهن اتي جي جانورن جون تصويرون به ڏاٺيون آهن.
اهي شيون چور ٻزار ۾ ملنديون آهن. مون ٻڌو آهي ته هندو انهن دوائن
کي روحاني ترقيءَ لاءِ ڪم ۾ آڻيندا آهن.

ج- ڀارت ۾ ڀنگ يا چرس آهي. ڪيترا ماڻهو ڀنگ، اپي سمت ٿي
ويندا آهن. اهو هڪ قسم جو نشيلو پدارٿ آهي. ٻاهران چوڻ ۾ ته
اُنين ڇڪي سگھجي ٿو ته اهو شراب ڪونهي، پر دراصل ڳالهه اها ئي
آهي. ڪو به فرق ڪونهي. ڪنهن به نشي کي استعمال ڪرڻ سان
روحاني ترقيءَ ۾ رڪاوٽ پوي ٿي.

س- ٦٠٥. جيڪڏهن ڪو زندگيءَ مان تنگ اچي، گروءَ کي
چورڪاري لاءِ وينتي ڪري ته ڇا گرو مٿس ڏيئي ڇڏيندو؟

مختلف مسئلا

س - ٦٠٠. مهاراج جي، مون ٻڌو آهي تہ درد ئي دوا آهي. ايڙا کي جيترو ئي سگهي سهڻ ڪرڻ گهرجي يا درد دور ڪرڻ جي دوا وٺڻ گهرجي؟

ج - جيڪڏهن بيماريءَ ۾ اهو سوچي دوا نہ ورتي وڃي تہ انهيءَ سان ڪرمن کي چڪائڻ ۾ وڌيڪ پوندو تہ اهو ڪرمن جي باري ۾ نهايت غلط خيال آهي. زندگيءَ کي هميشه وهنواري ويچارڌارا سان هلڻ گهرجي. جيئن تہ مون ڪالهہ چيو هو تہ سائنس جي حاصلات ۽ هن سهوليتن کي جسماني سک لاءِ استعمال ڪرڻ گهرجي، پر زندگيءَ جو اصلي مقصد نہ وسارڻ گهرجي. درد يا ايڙا کان ڇوٽڪاري پائڻ لاءِ ڊاڪٽر کان صلاح وٺڻ ۾ ڪوبہ هرج ڪونهي. جيڪڏهن ڪرمن ۾ فائدو ٿيڻ لکيل هوندو تہ فائدو ٿيندو. جيڪڏهن نوقصان ڪرمن ۾ ڊاڪٽر کان علاج ڪرائڻ ۾ فائدو هئڻ لکيل هوندو تہ قدرتي طور ڊاڪٽر وٽ وڃي، هن جي دوا جو استعمال ڪري، پر کاڌي جي پرهيز دوارا فائدو حاصل ڪندا. تنهنڪري اهو نہ سوچڻ گهرجي تہ ايڙا کان ڇوٽڪاري پراپت ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا تہ انهيءَ سان ڪرمن ۾ وڌيڪ پوندو. اها وهنواري ويچارڌارا ڪونهي. اسانکي هن سنسار ۾ رهڻو آهي.

س - ٦٠١. ڇا اهو مناسب آهي تہ جيڪڏهن ڪو بيمار هجي تہ انهيءَ جي مدد ڪرڻ گهرجي؟

ج - اهڙي حالت ۾ دوا دوارا همدردي ڏيکاري، صلاح ڏيئي هر قسم جي سهايتا ڪرڻ گهرجي.

س - ٦٠٢. مونکي ستسنگيءَ جي ضرورتن جي خبر آهي. ڇا انهيءَ کي دوا ڏيڻ گهرجي يا نہ؟

ج - دوا وٺڻ ۾ ڪابہ برائي ڪونهي. دوا اندرين جي سک لاءِ نہ نئي ورتي وڃي نہ وٺڻ ئي گهرجي. اسانکي نہ صرف پنهنجي تندرستيءَ کي ٺيڪ رکڻ لاءِ يا بيماريءَ کان بچڻ لاءِ دوا جو استعمال ڪرڻ

س - ٥٩٩. مهاراج جي، جيڪڏهن ڪنهن کي ڪنهن کان
وٺڻو هجي ۽ اهو قرض نه ڏيکاري ته ڇا اهو بدل رقم جي ڪاٽي ۾
گهرجي يا وصوليءَ لاءِ مقدمو ڪرڻ گهرجي. انهيءَ جو ڪرم
ڪهڙو اثر ٿيندو آهي؟

ج - انهن ڳالهين ۾ واڌ تان ڪل نه لاهڻ گهرجي. زندگيءَ ۾ وهنو
واپار ڌارا رکڻ گهرجي. جيڪڏهن توهين سمجهو ٿا ته هن کان ت
کي ڪجهه وصول ڪرڻو آهي ته قانوني ڪارروائي ڪري سگهو
جيڪڏهن ڪرم ۾ وصولي لکيل آهي ته ٿي ويندي، نه ته
حالت ۾ توهين مقدمي ۾ هارائيندا.

ڇڏائڻ مان ڪهڙو فائدو؟ جيڪڏهن سنگورءَ سان ڳالهه ڪندا ته سچايتا به ملندي ۽ رهنمائي به ٿيندي.

س - ٥٩٨. جيڪڏهن ڪو احساس يا انڀو ٿئي ته ڪهڙي طرح خبر پوندي ته اهو روحاني آهي، پرميشور جي ڏانهن آهي يا اُنهن ئي من جو ڀرم آهي؟

ج - ڪيترن قسمن جا انڀو ٿيندا آهن. خيالي انڀو به ٿيندا آهن ۽ روحاني به، پر انهيءَ ڳالهه جي خبر پئجي ويندي آهي ته، اهو اصلي آهي يا خيالي. مثال طور جڏهن ڀڄن ڀڄن تي اڳتي وڌو آهي ته، اهڙا هر قسم جو انڀو ٿيندو ۽ جڏهن اهي ٿيندا آهن ته انهيءَ کي صرف ڪلپنا نٿو چئي سگهجي. انهيءَ ڪري به ان کي خيالي نٿو چئي سگهجي جو جدا جدا ديشن ۽ جدا جدا وقت جي ڪيترن سنتن انهيءَ جو ورنن ڪيو آهي. جڏهن اسانجو انڀو انهنجي انڀو سان ميل کائيندو آهي، جن سان اسين ڪڏهن گڏجي نه رها سگهون، نه جن جي ٻولي ئي سمجهي سگهون ٿا، جن جي ديس ۾ اسين ڪڏهن ويا ڪونه آهيون ته اهو خيالي نٿو ٿي سگهي، جڏهن هڪ ئي ڳالهه جو گهڻن ئي سنتن ۽ [illegible] ورنن ڪيو آهي ته اهي انڀو سچا آهن، ٺيڪ آهن، [illegible].

مثال طور "گائيڊ بڪ" پڙهي ڏسندا آهيون ته نيويارڪ کان لنڊن تائين سامونڊي سفر ڪندي رستي تي ڇا ڇا ڏسندا آهيون، سفر ڪيترن ڏينهن ۾ ختم ٿيندو. جڏهن جهاز ذريعي ويندا آهيون ته خبر پئجي ويندي آهي ته اهي ئي شيون سامهون اينديون آهن، اهي شيون ڏسي اهو نٿو چئي سگهجي ته اهي صرف ڪلپنا مات्र آهن، جو ته ڀڄن ڀڄن اڳتي وڌو آهي ته مارگ ۾ ڪهڙا ڪهڙا استان ايندا. جڏهن پنهنجي انڀو جي انهن ماڻهن جي انڀو سان ڀيٽ ٿي ويندي آهي جيڪي انهيءَ مارگ تي وڃي چڪا آهن ۽ انهن کي به اهي ئي انڀو ٿيا هئا ۽ انهيءَ مارگ ۾ اهي ئي نظارا آيا هئا ته سڀاويڪ طور وشواس ٿي ويندو ته اسانجا انڀو به سچا يا صحيح آهن ۽ اسين ڪو سپنو نه ڏسي رهيا آهيون ته ڪو اهو ٿي ڪجهه ڏسي رهيا آهيون، جو ڏسڻ گهرندو هو. ساڳي ڳالهه روحاني انڀو لاءِ به آهي.

س - ۵۹۵. توهان فرمايو ٿا ته ستن اُهن انيون جو ورن ڪيو آهي. جيڪو نور گهڻو ساهتين مون پڙهيو آهي، اُنهيءَ ۾ مونکي ته اُهي ڪٿي به نظر نه آيا آهن.

ج - اُهن انيون جو ورن ستمت جي سيني پستڪن ۾ آهي، جيڪي اسان عام جنتا جي اڳيان رکندا آهيون. توهان صرف هڪ ليک پڙهيو آهي ۽ جيڪڏهن توهان وڌيڪ کوج ڪندا ته گهٽ ۾ گهٽ ست مثال توهانکي ان باري ۾ ملي ويندا.

س - ۵۹۶. سمجهو، مونکي ڳاڙهي رنگ جو، سونهن ڏيڻ وارو مکان ڏسڻ ۾ اچي ٿو. ڇا پستڪ مونکي اهو ٻڌائي سگهندا ته جيڪي ڪجهه ڏسي رهيو آهيان، اهو پرم ماتر ڪرنهي، پاڪ اهڙو مکان آهي جيڪو ترڪٽيءَ يا سهس دل ڪنول ۾ آهي ۽ آتي پهچي ڏاڏي طرف وڃي ملندو؟

ج - جيڪڏهن اندروني مارگ تي ترقي ڪري رهيا آهيون ته نامدان وقت ٻڌايل نشانين ذريعي خبر پئجي ويندي ته اها خيالي شيءِ آهي يا اصلي. اهڙا شڪ، سوال تڏهن ٿي پيدا ٿيندا آهن جڏهن نه ته حقيقت جو گيان هوندو آهي، نه ڪلپنا جو. جڏهن حقيقت کي خود پنهنجين اکين سان ڏسبو آهي، تڏهن ڪو به شڪ يا انديشو نه رهندو آهي. نامدان وقت صاف مقرر نشان ۽ پرک ڪرڻ لاءِ ڪسوٽي به ٻڌائي ويئي آهي. ڪڏهن ترقي ڪندي هم سفر ساٿين سان اندر ۾ ڳالهه ٻولهه ٿي ويندي آهي.

س - ۵۹۷. مهاراج جي، توهين فرمائي رهيا هئا ته پنهنجو روحاني انڀو ڪنهن ٻئي کي نه ٻڌائڻو آهي. جيڪڏهن پنهن سمرڻ ۾ رڪاوٽ پوي ته ڇا اُنهيءَ باري ۾ ڪنهن کي به نه ٻڌايو وڃي ۽ ڳالهه ڳجهه رکي وڃي.

ج - اندر جون رڪاوٽون صرف ستگرو ئي دور ڪري سگهي ٿو. جڏهن پير ڪو سهائتا ڪري ئي نٿو سگهي ته اُنهيءَ کي ان باري ۾

جو فائدو وٺڻ چاهيندا آهن. اهڙيءَ اوستا ۾ اهو انسان ڦاسجي سگهي ٿو ۽ لالچ ۾ اچي پنهنجي ڪمائي ختم ڪري سگهي ٿو.

س - ٥٩٣. ڀر پنهنجي انهن جي سچائيءَ جي پرک ڪيئن ڪجي؟ ٿي سگهي ٿو ته ايماسي پنهنجي من جي دوکي جو شڪار هجي، خيالي گهوڙا ڊوڙائيندو هجي ۽ اهو به ٿي سگهي ٿو ته هو اهو سوچي ته هن کي اهڙي شڪتي ملي آهي جيڪا حقيقت ۾ کيس نه ملي هجي.

ج - خيالي گهوڙا ته چار ڏينهن ڊوڙائي سگهجن ٿا. جيڪڏهن ا ٺسا ڇهن مهينن جو ڪو انهن هجي ته انهيءَ کي صرف من جي اُپَٽي چئي سگهجي ٿو. جيڪڏهن ٻن يا ٽن مهينن جو انهن هجي ته شايد اهو خيالي هجي، پر جڏهن سيمي کي اُنين انهن ٿيو هجي ته انهيءَ کي خيالي نٿو چئي سگهجي. ناممان وقت اها ڳالهه کولي سمجهائي ويندي آهي ته صحيح يا غلط، مٿيا يا سچي انهن جي پرک ڪهڙي طرح ڪرڻي آهي.

س - ٥٩٤. اسان کي ڪيئن معلوم ٿئي ته سيمي کي سالن کان انهن ٿي رهيو آهي، جڏهن اسين ڪنهن سان ڳالهه ٻي نٿي ڪري سگهجي؟

ج - اسين انهن انهن جي باري ۾ سنتن جي ٻاڻيءَ مان معلوم ڪري سگهون ٿا. انهن پنهنجا انهن لکيا آهن، جن جو سنت ساهتيه ۾ ورڻن آهي. انهن جي پنهنجي انهن سان مشابهت ڪري ڏسي سگهجي ٿي. جيڪڏهن ڀارت، عرب ۽ اسين ديشن جا مختلف سنت هڪ ئي سچ يا روحانيت جو ورڻن ڪن ٿا ته اهو خيالي نٿو ٿي سگهي. جڏهن انهن انهن جي ورڻن ڪرڻ وارا سنت جدا جدا وقت، جدا جدا ديشن ۾ پيدا ٿيا ۽ انهن کي ڪڏهن به هڪ ٻئي سان گڏجڻ جو موقعو به نه مليو، تڏهن هوندي به انهن جا انهن ساڳيا آهن ته ان حالت ۾ انهن جي حقيقت جي باري ۾ شڪ نٿو ٿي سگهي. جڏهن انهن جي انهن سان پنهنجن انهن کي ملائي ڏسندا آهيون ته معلوم ٿيندو آهي ته اهي صرف خيالي يا من جو ڀرم ڪونهن.

ڏاتا کي، سندس ٻارڙن کي ئي پيار ڪرڻ شروع ڪريون ٿا. اسين
داتا جا شڪرگذار نٿا ٿيون، بلڪ هن جي نعمتن، ٻارڙن ۾ ئي ڦاسجي
مري وڃون ٿا. ٻارڙن ۾ به تڏهن سڪ محسوس ٿي سگهي ٿو جڏهن
داتا کي ياد رکندا سين. جيڪي ڪجهه هن ڏنو آهي، اسين انهن سان
نه موهه ڪريون ٿا، پر ڏيڻ واري کي وساري ڇڏيون ٿا. اسانکي
صرف انهيءَ مالڪ سان پريم ڪرڻو آهي ۽ اهڙي طرح ڪرڻ سان،
جيئن ماکيءَ جي مک، ماکيءَ جي ڪني تي ويهي انهيءَ جو سواد به
وٺندي آهي ۽ سڪل پرن سان اڏامي به ويندي آهي. اسين به هن
سنسار ۾، انهن ٻارڙن مان سڪ پراپت ڪري سگهون ٿا.

س - ۵۹۱. جنهن منش ڏانهن مهنجو اشارو آهي، انهيءَ ايتري
شڪتي ڏيکاري جو........؟

ج - مان ڪنهن خاص ماڻهوءَ جي باري ۾ ڪجھ نٿو چئي سگهان پر
اهو ضرور چئي سگهان ٿو ته سنت سدائين نمرتا جو اپديش ڏيندا آهن.
سڀ ڪجهه ڄاڻندي به هو اڻڄاڻ بڻجي رهندا آهن. هو هميشه نمرتا،
دينتا، مالڪ جي حڪم ۾ ياڻي ۾ رهڻ جو اپديش ڪن ٿا. سنتن ۾
اهنڪار نه هوندو آهي. مان ڪنهن ٻئي جي باري ۾ ڪجھ نٿو چئي
سگهان.

س - ۵۹۲. مهاراج جي، سنت مت ۽ ستسنگين جي اليو کي ايترو
گپت ڇو رکيو ويندو آهي. ستسنگي انهن اليوءَ جي باري ۾ هڪ ٻئي
سان ڳالهه ڇو نه ڪري سگهندا آهن؟ مان سمجهان ٿو ته سنت مت آتما
جي سائنس آهي ۽ ڪو به سائنسدان پنهنجي انيوءَ جي سچائي ڄاڻڻ
لاءِ ٻين سان ڳالهه ڪري سگهي ٿو.

ج - اهو ڀپ هميشه رهندو آهي ته اهنڪار پيدا نه ٿئي. ڪنهن
ٻئي کي پنهنجي اندروني انيو ٻڌائڻ وقت منش پاڻ کي وڏو سمجهڻ
شروع ڪندو آهي ۽ اهنڪار سبب جيڪي ڪجهه هن کي حاصل ٿيو
آهي، اهو هو وڃائي وهي ٿو. ٻي اها ڳالهه آهي ته جڏهن ٻين کي خبر
پئجي ويندي آهي ته هيءُ منش ڪمائي وارو آهي ته هو هنجي شڪتيءَ

پاڻون کي وساري ڪنهن ٻئي کي ڪڏهن به پيار ئي نه ڪري سگهون
ها. ٻالپڻ ۾ ماتا پتا سان ڪيترو پيار هوندو آهي پر جڏهن ٻيا عمر.
سامهون اچون ٿا تہ وقت اچڻ سان ماتا پتا کي پاڻجي ويندا آهيون.
اهو پيار ڪيڏانهن ويو؟

پيار جو ارٿ آهي پريتم ڪانسواءِ سڄي سنسار کي ڀلجي وڃڻ، پر
اسانجي پيار جو هر روز رنگ بدلجندو رهي ٿو. اڄ ڪنهن سان سڀاڻي
ٻئي سان، اڄ هِتي سڀاڻي هُتي. سو اسانجو ڪنهن سان بہ سچو پيار
ڪونہ هوندو آهي. سنسار ۾ فرض سمجهي رهڻو آهي ۽ ٻئي ٻچي،
پتا، پٽ يا ناگرڪ جي ناتي پنهنجو فرض پورو ڪرڻو آهي. پر انهن
سان موهہ پيدا نہ ڪرڻ گهرجي. نہ ئي انهن کي پنهنجي مٿان اثر ڪرڻ
ڏجي. مثال طور هڪ ننڍين پرڻيل ڇوڪري پنهنجي ماتا پتا جي گهر
اچي ٿي تہ ڀينرن، ڀائرن، ساهيڙين سان ملندي آهي. گهر جو ڪم ڪار
بہ ڪندي آهي، ماتا پتا جي سيوا ڪندي آهي، انهن سان پيار ڪندي
آهي. پر هنجو اصلي پيار هزارين ميل دور پنهنجي پتيءَ سان هوندو
آهي. جتي هوءَ خود آهي اتي هنجو من ڪونهي. اهو ڪنهن ٻئي استان
تي آهي. اسانکي بہ هن سنسار ۾ هڪ ننڍين شادي شده ڇوڪريءَ
وانگر رهڻو آهي. سنسار ۾ رهڻو آهي، انهيءَ جا سڀ ڪم ڪاج ڪرڻا
آهن. فرض پورا ڪرڻا آهن، پر دل هنجي چرنن ۾ هئڻ گهرجي.
جيڪڏهن ماکيءَ جي مک ماکيءَ جي ڪٽوري جي ڪني تي ويهي ماکي
چٽي ٿي تہ هوءَ ماکيءَ جو بہ سواد وٺي ٿي ۽ سکل اڏرن سان اڏامي
بہ سگهي ٿي، پر جيڪڏهن هوءَ ڪٽوري جي اندر وڃي ويهندي آ،
نہ هوءَ ماکي جو سواد ئي وٺي سگهندي ۽ نہ ئي ماکيءَ مان نڪري
سگهندي، انهيءَ ۾ ڦاسجي ٽڙڦي ٽڙڦي مري ويندي آهي.

جيڪڏهن اسانجو من، اسانجي دل، اسانجو ڌيان انهيءَ مالڪ ۾
رهندو تہ اسين سنسار ۾ بہ سک پراپت ڪري سگهنداسين. جيڪڏهن
هنکي وساري ڇڏينداسين تہ هي سڄو سنسار اسان لاءِ دکدائي ٿي
پوندو ڇو تہ اهڙيءَ حالت ۾ اسين انهيءَ داتا کي ڀلائي سنڌس ڏنل

ٿي نٿي سگهي. هن سنسار ۾ تڏهن ئي شانتي ملي سگهي ٿي، جڏهن من ۾ مالڪ جو سچو پيار پيدا ٿيندو. جيڪڏهن مالڪ سان ملڻ واري مارگ تي هلندا اسين ته هن سنسار ۾ به چار ڏينهن سک جا گذاري سگهنداسين. جيڪڏهن هنکي وساريو ته هي سڄو سنسار اسان لاءِ دک روپ، ڪشٽ ۽ پيڙا جو استان بڻجي پوندو. مان اهو ئي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان (هتي مهاراج جن انهيءَ ٻالڪ جو مثال ڏنو جيڪو پتا جي آڱر پڪڙي نمائش ڏسڻ ويو هو. جيستائين پتا جي آڱر پڪڙيل هئس، هنکي نمائش ۾ هر هڪ شيءِ وڻندڙ لڳي ٿي، پر جڏهن پتا جي آڱر ڇڏي ڏنائين ته انهيءَ نمائش جي ڪا به شيءِ هن کي نٿي وڻي ۽ هو پتا لاءِ روئي ورلاپ ڪري ٿو.) اسانکي اصلي سک پرم پتا جي پيار ۽ هنجي ڀڳتيءَ ۾ ئي پراپت ٿيندو. هنکي وساري، سنسار ۾ ڪڏهن به سک پراپت نٿا ڪري سگهون.

س - ٥٩٠. ڇا پرماتما جي پريم جو اهو ارٿ آهي ته اسانکي پنهنجي پتي، پتنيءَ، ٻارن، ماتا وغيره سان ڪو به پريم نٿو رهي؟ ڇا پرڀو پريم انهنجو پيار سماپت ڪري ٿو ڇڏي؟

ج - پريم ۽ فرض ۾ فرق آهي. پتيءَ جا پتنيءَ لاءِ ۽ پتنيءَ جا پتيءَ لاءِ ڪي فرض هوندا آهن. پر ٿي سگهي ٿو ته انهن ۾ پريم نه هجي. جيڪڏهن سچ پچ پيار هجي ها ته امريڪا ۾ هڪ به طلاق نه ٿئي ها. جڏهنڪي پتي پتنيءَ جو پيار ڇڏجي ٿو، در اصل اهو پنهنجو پاڻ کي دکي ڪرڻ واري ڳالهه آهي. هو ٻئي سمجهندا آهن ته اسان ۾ هڪ ٻئي لاءِ پيار آهي پر موقعي اچڻ تي خبر پوندي آهي ته هنن جي هڪ ٻئي سان نفرت آهي. پوءِ اهو پيار ڪيڏانهن ويندو آهي؟ اهو موهه، اهو پيار صرف ڪرمن جي لين دين سبب آهن. ڪي ڪرمن جو ليکو چڪائڻو هوندو آهي، جيڪو پتي، پتني، ٻار وغيره بڻجي اسين ڀوڳي پورو ڪندا آهيون. اسين اهو محسوس ڪرڻ چاهيون ٿا ته اسين پيار ڪريون ٿا پر اندر ۾ خبر هوندي آهي ته سچو پيار آهي ئي ڪونه. جيڪڏهن پيار سچ پچ اهڙو سچو ۽ پختو هجي ها ته پنهنجي ماتا پتا، ڀينرن ۽

سنت مت ۾ رهڻي

س - ٥٨٨. مهاراج جي، ڪرپا ڪري توهين ٻڌائيندا ته ماس، شراب، هسما ۽ پرناريءَ جي تياڳ ڪانسواءِ ٻيا ڪهڙا ڪرم آهن، جن جو اسانکي تياڳ ڪرڻ گهرجي؟

ج - ٻي ڪابه پرهيز ڪونهي، مالڪ جي ڀڳتيءَ سان باقي سڀ گڻ ازخود اچي ويندا آهن. جيڪڏهن سنت مت جي سدانتن کي زندگيءَ جو هڪ حصو بڻائي ڇڏجي ته اسين ماس مڇي، آنڊن، نشيلي پدارٿن کان پرهيز ڪرڻ شروع ڪندا آهيون. نيڪ چالچلن، سٺي رهڻي شروع ڪندا آهيون ۽ ٻيا ناڪي نيمائتو، ڀڄن سمرن کي وقت ڏيڻ شروع ڪندا آهيون. جڏهن اهڙي طرح ڪيو ويندو ته مان سمجهان ٿو ته باقي سڀ گڻ ازخود اسانجي اندر اهڙي طرح اچي ويندا، جيئن کير ٿي ملائي. پوءِ انهن گڻن کي پيدا ڪرڻ لاءِ ڪوشش نه ڪرڻي پوندي آهي. اهي پنهنجو پاڻهي ايندا آهن. جيترو مالڪ سان پيار وڌندو، جيترو وڌيڪ مالڪ جي ويجهو ٿيندا ويندا سين اوترو ئي وڌيڪ اهي گڻ اسان ۾ ايندا آهن، بنا ڪوشش ئي اهي اسان ۾ اچي ويندا آهن ۽ اهي گڻ اسانجو هڪ مکيه انگ بڻجي ويندا آهن.

س - ٥٨٩. جيڪي ڪجهه چيو ويو آهي، انهيءَ جو اهو ارٿ سمجهيو وڃي ته اسين هن سنسار ۾، هن ڌرتيءَ تي، سک ۽ سرڳ پراپت نٿا ڪري سگهون ۽ دراصل اسانجي آتما کي ڪنهن ٻئي روپ ۾ اوچ روحاني منڊلن تي وڃڻو پوندو آهي، جيئن سچو سک پراپت ڪري سگهون؟

ج - نه، مان اهو ئي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان ته جيستائين اسانجي سرت هن سنسار ۾ جڪڙي پيئي آهي، اسين سک پراپت نٿا ڪري سگهون، جيڪڏهن سنسار جا سڀ سک، سڀ سهوليتون به حاصل ٿي وڃن، تڏهن به اسين سکي نٿا ٿي سگهون. اصلي سچو سک ته تڏهن پراپت ٿي سگهي ٿو، جڏهن آتما واپس وڃي پرماتما ۾ لين ٿي ويندي. جيستائين آتما پرماتما کان جدا آهي، هيءَ ڪڏهن به سکي

٥٠٣

جي مسئلن کي حل ڪرڻ ۾ ڪوبہ ڪامياب نٿو ٿي سگهي. اتهاس
پڙهي ڏسو، انيڪ سنت، انيڪ مهاتما، انيڪ سماج سڌارڪ سنسار ۾
اچي چڪا آهن، پر هن سنسار ۾ ڪوبہ سڌارو نہ ٿيو. پاڪ انهيءَ
ڪوشش جي باوجود بہ اڄ، اڳي کان وڌيڪ برائي ڏسڻ ۾ ٿي اچي.
سنت ڪڏهن بہ هن سنسار کي سکن جي نگري ٺاهڻ نٿا اچن. هو
صرف پنهنجن خاص چونڊيل آتمائن کي واپس وٺي وڃي، مالڪ سان
ملائڻ لاءِ اچن ٿا. جيئن حضرت عيسيٰ پنهنجي وقت ۾ ڪيو. حضرت
عيسيٰ اهو بہ فرمايو هو تہ مان سنسار ۾ شانتي استاپت ڪرڻ نہ آيو
آهيان. سنت سدائين مالڪ جي موج حڪم يا ڀاڻي ۾ رهڻ جو اُپديش
ڏين ٿا. انهيءَ جو ارٿ آهي تہ پنهنجي پرالبڌ کي، سکن دکن کي
کل خوشيءَ سان برداشت ڪري، پوءِ گهرجي نہ تہ دکن ۾ ايترو
دکجي وڃڻو آهي جو مالڪ جي ڀڳتي لئي نہ ڪري سگهون ۽ نہ سکن
۾ ايترو غلطان ٿي وڃڻو آهي جو خيال اندران جي پوڄن ڏانهن هلي
وڃي ۽ پرماتما جي ياد ٿي نہ رهي. دکہ هجي يا سک هر حالت ۾
پرماتما کي ياد رکڻو آهي. سنسار جو واتاورڻ ڪڏهن بہ نٿو بدلجي،
اسانکي ٿي پنهنجو پاڻ کي بدلائڻو آهي.

جيڪڏهن توهانجي سمجهه ۾ اچي ته توهين به انهيءَ تي هلي، فائدو
پراپت ڪري سگهو ٿا. پر ڪنهن کي به مجبور نه ڪرڻ گهرجي ۽ نه
ڪنهن جي به دل ڏکوئڻ گهرجي جيڪڏهن هو ڪنهن ٻيءَ ڳالهه ۾ دلچسپي
رکن ٿا ته رکڻ ڏيو. پيار، پروسو اندران اچڻ گهرجي، تڏهن ئي
هو پهاڙ وانگر مضبوط ۽ اڏول ٿيندو آهي. ٻيءَ حالت ۾ رانديءَ جي
پت وانگر هوندو. جيڪو فيصلو آهي توهانجي وچارن جي اثر هيٺ
اچي ڪندا ته اهو اسٿر نه ٿيندو. جڏهن اهو اثر، اهو واتاورڻ نه
رهندو ته اهو هٽي ويندو. جڏهن توهانجو اثر هٽي ويندو ته اهي
پڇتائيندا. انهيءَ مان ڪو به لاڀ ڪونهي. وڌ ۾ وڌ اسين هن مارگ تي
هلڻ سان، پاڻ کي مليل فائدي جي باري ۾ کين ٻڌائي سگهون ٿا پر
انهيءَ ڳالهه جو فيصلو هنن کي خود ڪرڻو آهي ته هنن لاءِ ڇا ٺيڪ آهي.
حالانڪ اسانجو اصلي سنبنڌ پنهنجي ڪلياڻ سان آهي، پر سنسار ۾
هتي مائٽن، سنبنڌين، دوستن ڏانهن به ڪجهه فرض هوندا آهن. سو
اسين انهن کي ٺيڪ مارگ ٻڌائڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. پر جيڪڏهن
انهن کي اسانجي رهنمائي پسند نه آهي ته اسان کي دکي نه ٿيڻ گهرجي.

س- ٥٨٧. مهاراج جي، جڏهن آفيس ۾ پنهنجن سائين سان ڪم
ڪندا آهيون ته اسانجي نڪتچيني ڪئي ويندي آهي، جنهن ۾ اهي
ماڻهو به انهن سان ملي ويندا آهن. ڇا انهيءَ لاءِ اهو سمجهيو وڃي ته
انهيءَ لاءِ اسين خود ذميوار آهيون يا پنهنجي صفائي پيش ڪرڻ
گهرجي؟

ج- جيڪڏهن اسين ائين سوچيون ته اسين سنسار جي سڀني مسئلن
کي حل ڪنداسين ته هڪ جنم ته ڇا سوين جنم به گهٽ ٿيندا. انهن
مسئلن کان مٿي ٿيڻو آهي جيئن اسانجي من تي انهنجو اثر نه ٿئي.
جيڪي ڪجهه ٿئي ٿو، ٿيڻ ڏيو. انهيءَ ڪري سنت اڪثر "ڪنول
گل" جو مثال ڏيندا آهن جنهنجون جڙون پاڻيءَ ۾ هونديون آهن پر
گل پاڻيءَ کان مٿي رهندو آهي. شبد يا نام جي ڪمائيءَ دوارا،
پنهنجي سمرن سان خيال کي انهن ڳالهين کان مٿي وٺي وڃڻو آهي. سنسار

س- ٥٨٥. جڏهن ستسنگي اچي اهڙا سوال پڇندا آهن ۽ اسانکي
جواب ڏيڻ ضروري ٿي پوندو آهي. پر اسانکي خبر نه هوندي آهي،
ته ڇا جواب ڏجي؟

ج- انهنکي اهو ئي چئو ته اسين ڪنهن به فرقي، سياسي، مت، سنگٺن
سان ٻڌل نه آهيون اسين جيڏي به چاهيون وڃڻ لاءِ آزاد آهيون. اسانجو
سنبنڌ صرف مالڪ جي پيار، مالڪ جي ڀڳتيءَ سان آهي. پنهنجي [illegible]
سمورن سان آهي. اسين ڪنهن به خاص پدارٿ سان ٻڌل نه آهيون ۽
ڪٿي به وڃڻ جي پابندي ڪونهي. جيڏي چاهيون اتي وڃون. جڏهن
انهن ڳالهين ۾ من جي دلچسپي نه رهندي، انهن مان من ڪٽو ٿي ويندو
ته آزخود وڃڻ جي اِڇا ئي نه ٿيندي.

س- ٥٨٦. مهاراج جي، ڪيترا ستسنگي اهو سوچيندا آهن ته هن
ستسنگ سان تعلق رکندڙ سڀ ماڻهو رسائيءَ وارا هوندا آهن، انهيءَ
ڪري انهنکي غلط فهمي هوندي آهي. منهنجي ويچار ۾ سنت مت ۾
هرهڪ منش پنهنجي روحاني ترقيءَ لاءِ خود جوابدار آهي. مان پاڻ
لاءِ خود جوابدار آهيان. مونکي پنهنجي روحاني ترقي خود ڪرڻي
آهي ۽ مونکي انهيءَ لاءِ سڀ کان اڳ طريقو سوچڻ گهرجي، جيئن مان
اُن تي ٺيڪ طرح هلي سگهان. مان ٻين جي باري ۾ ٺٺو چئي سگهان،
ته هو صحيح راهه تي آهن يا غلط راهه تي. ڇا اهو ٺيڪ آهي؟

ج- ٻه ڳالهيون آهن. ڪجهه ماڻهن سان اسانکي اهڙو پيار، اهڙي
همدردي ۽ دلچسپي هوندي آهي، جو اسين اهو برداشت ئي نه
ڪري سگهندا آهيون ته اهي ڪنهن ٻئي طرف هلي وڃن. انهنڪري
انهن کي پريم پيار سان سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي ويندي آهي.
انهيءَ پيار جو اهو اثر ڪونهي ته انهن کي غلط ۽ خود کي صحيح
ثابت ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وڃي يا اهو چيو وڃي ته جيئن مان
ڪريان ٿو، توهين به اهوئي ڇونه ٿا ڪريو؟ اهڙي قسم جو پاو
هجڻ گهرجي. انهنکي پيار سان اهو سمجهائي سگهجي ٿو ته شايد توهين
غلط مارگ تي آهيو. اسانکي هن مارگ تي هلي اهو لاڀ حاصل ٿيو آه

ستسنگ ۽ اُن جو پربنڌ

س - ٥٨٤. مهاراج جي، ڪڏهن ڪڏهن اسان کان هن قسم جا سوال پڇيا ويندا آهن جيئن ته "اسانجي سمجهه ۾ نٿو اچي ته ماڻهو نام ملڻ بعد به انهن ستسنگن يا سيوائن ۾ وڃن نٿا، انهنکي نام ڏنو ئي ڇو ويو آهي؟"

ج - انهن ڳالهين ڏانهن خاص ڌيان نه ڏيڻ گهرجي. مان اڪثر نام ڏيڻ وقت چوندو آهيان ته مان ڪنهنکي به ڪنهن خاص شيءِ سان ٻڌڻ نٿو چاهيان. جيڪڏهن توهين سنت مت سڌانتن تي هلو نٿا ۽ ڀڄن سمرن کي پورو وقت ڏيو نٿا ته پوءِ مان توهانکي انهيءَ لاءِ مجبور نٿو ڪريان ته توهين ڪنهن سيوا، ستسنگ يا آئيس سان ڪو تعلق نه رکو. آخر ۾ روحاني ابياس ڪرڻ سان ازخود ئي، انهن کان دور ٿي ويندا آهيون. جڏهن انهن ۾ ڪا دلچسپي نه رهندي ته انهنکي ڇوڙڻ جي ضرورت ئي نه پوندي. ازخود انهنجي دل اهڙين ڳالهين کان دور ٿي ويندي آهي. انهنکي ڪنهن سماج يا سڀا کي ڇڏڻ لاءِ چوڻ مان ڪجهه به فائدو نه ٿيندو آهي. جڏهن انهن کي اندر نام جي خماري، نام جو رس پراپت ٿيندو ته انهن رستن تي انهنجي دل ئي نه لڳندي. انهنکي ائين محسوس ٿيندو ته اهو واتاورڻ انهنجي لائق ڪونهي. پوءِ هو خود بخود اهڙن رستن تي وڃڻ ڇڏي ڏيندا آهن ۽ ٻئي طرف ڇڪجي ويندا آهن. پر جيڪڏهن انهنکي زبردستي اوڏانهن وڃڻ لاءِ روڪيو ته انهنجو من انهن کي زبردستي اوڏانهن وٺي ويندو. انهيءَ ڪري اهڙي ڳالهه چئي، ڪنهنجي دل ڏکوئڻ مان ڪهڙو فائدو ته "توهين اوڏانهن ڇو نٿا وڃو؟ اتي وڃڻ مان ڪهڙو فائدو ڪونهي وغيره" جيڪڏهن پنهنجي ستسنگ ۾ پيار ۽ ڀڳتيءَ جو واتاورڻ ڏسندا ته انهنکي ستسنگ جي واتاورڻ ۾ اهڙو رس ايندو جو هو ٻئي ڪنهن هنڌ وڃڻ پسند ئي نه ڪندا. اهڙي طرح هو خود اهڙي واتاورڻ ۾ کينچجي ايندا.

۵۰۰.
آهيون ته لکن ٻن لکن کي ماري اسان بيشمار ماڻهن کي بچائي ڇڏيو
آهي. پر اهي سڀ پنهنجي ڪمزوريءَ کي لڪائڻ لاءِ بهانا آهن. اسانکي
مدد ڪرڻ گهرجي، مارڻ نه گهرجي. عيسيٰ فرمايو آهي هڪ ٻئي کي پيار
ڪريو. هو اهو به چون ٿا ته جيڪڏهن ڪو هڪ ڳل تي چماٽ هڻي ته ٻيو
ڳل هنجي اڳيان ڪريو. انهيءَ جو ڇا ارٿ آهي؟ انهيءَ جو مطلب آهي ته
ڪنهنجي خلاف من ۾ وير نه هئڻ گهرجي. دشمن جي خلاف به نه. انهن
لاءِ به برابر پيار ۽ دَيا هئڻ گهرجي، جيڪڏهن هو نفرت ڪن تڏهن به
هنن سان پيار ڪرڻ گهرجي. نفرت جي بدلي نفرت نه ڪرڻي آهي.
اهڙي طرح پيار سان شيوا دواران، انهنجي عملي طور مدد ڪرڻي آهي.
ڪنهنجي زندگي ختم ڪرڻ سان، انهيءَ جي مدد نه ٿيندي آهي.

س – ۵۸۳. مهاراج جي، بوٽن لاءِ چمڙي جو استعمال ڪرڻ سان
اسين ماس ته نٿا کائون، پر اهڙي طرح انهن جانورن جي هتيا ۾ اسين
پنهنجي سهمتي ظاهر ڪريون ٿا. ڇا اهو واجب آهي؟

ج – ها، توهان جيڪي ڪجهه چئو اهو ڪنهن حد تائين ٺيڪ آهي.
پوشاڪ وغيره پائڻ تي به پابندي ڪونهي. سنسار ۾ عملي وهنوار ڌارا،
عملي ڍنگ، اختيار ڪرڻو آهي ۽ ڪوشش اها ڪرڻي آهي ته ڪرمن
جو بوج گهٽ ۾ گهٽ ڪٺو ٿئي، جيڪو ڀڄن سمرڻ دواران: چڪائي
سگهجي. هن سنسار ۾ رهڻ جو مکيه مقصد پرڀوءَ پراپتيءَ جو هئڻ گهرجي.
پوءِ چمڙي جو بوٽ پائڻ، ڪپڙا پائڻ، ميوا ڀاڄيون کائڻ، ڪنهن حد
تائين صحيح رهندو پر ڪرمن جو اثر ته تنهن هوندي به رهندو ئي.

س ۵۸۳. پر ڇا اسين اهي شيون ڇڏي نٿا سگهون؟

ج – جيڪڏهن ڇڏي سگهجن ته ٻيو ڇا کپي؟ جيڪڏهن ٻـو
ڪپڙن بنا به گذر ڪري سگهون، تڏهن به جيتري قدر ڪرمن
تعلق آهي، انهيءَ سان گهڻو فرق نه پوندو، ڇو ته جيئن مون توهان
ٻڌايو آهي، ساهه کڻڻ ۾، پاڻي پيئڻ ۾، گهمڻ ڦرڻ ۾ جنهن هتيا ٿيند
آهي. تنهنڪري زندگيءَ کي هڪ وهنواري وهنوار ڌارا سان گ
گهرجي ۽ گهٽ ۾ گهٽ ڪرمن جو بوج گڏ ڪرڻ گهرجي. جيئن
سمرن دواران آسانيءَ سان پوري چڪائي سگهجي.

رهيو آهي پر تنهن هوندي به، ڪو به مرڻ لاءِ تيار ڪونهي. تنهنڪري مڇر هجي يا حيوان ڀلا پکي، انهيءَ جي مدد ڪرڻ گهرجي. انهيءَ کي مارڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. اسپتالن ۾ وڃي ڏسو، ماڻهو ڪيئن نه پيڙا وچان ڪيڪرات ڪري رهيا آهن. ڇا توهانجي ويچار مطابق، انهن سڀني کي هڪدم ختم ڪيو وڃي؟

س - ۵۸۱. نه، منهنجو مطلب انهن جانورن سان هو، جيڪي مرڻگهڙي حالت ۾ هجن؟

ج - پر ڀلي ماڻهو هجي يا پکي هجي ڀلا مڇر، اسانکي ڪهڙي خبر ته هو مري رهيو آهي يا نئين زندگي پراپت ڪري رهيو آهي؟ انهيءَ جيو کي پنهنجن ڪرمن جو ليکو صاف ڪرڻو آهي. دوا درمل وغيره سان يا جيئن به ممڪن هجي هنجي مدد ڪرڻ گهرجي. اسانکي پنهنجي طرفان پوري مدد ڪرڻ گهرجي. پر ڪنهن جا به پراڻ نه وٺڻا آهن. اهو ڪم پنهنجن هٿن ۾ نه کڻڻ گهرجي. اسانکي اهڙي طرح ڪرڻ جو ڪو به حق ڪونهي، مارڻ ۾ ڪا به ديا ڪانهي. پنهنجي طرفان پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي، پوري مدد ڪرڻ گهرجي. اسانجو هردو چاهي ڪيترو به شڌ هجي، اسانجي نيت بلڪل نيڪ هجي، پر تنهن هوندي به ڪيترائي ڳالهيون اسانجي وس کان ٻاهر آهن، هو پنهنجن ڪرمن جو ڦل ڀوڳي رهيا آهن، جيڪو انهن پوکيو آهي، اهو لڻندا. پر اسانکي پنهنجي پوري سمجھ، شڪتيءَ ۽ حيثيت انوسار انهنجي مدد ڪرڻ گهرجي. جيتري قدر مالڪ چاهيندو اسين اهڙي مدد ڪرڻ ۾، اوتري حد تائين ڪامياب ٿيندا سين. تنهنڪري پنهنجي طرفان پوري ڪوشش ڪندي ڦل مالڪ جي موج تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي.

مان چئي چڪو آهيان ته جيڪڏهن ديا سبب مارڻ شروع ڪنداسين ته خبر ڪونهي، ڪيتري تعداد ۾ ماڻهن کي مارڻو پوندو. سياسي عدالتون اڳلائي هزارين ماڻهن کي مارائين ٿا ۽ آهي به انهيءَ مارڻ کي مناسب ثابت ڪندا آهن، پر پرماتما انهيءَ کي صحيح سمجهي ٿو يا نه، انهيءَ جي ڪنهن کي به خبر ڪونهي. اها ڳالهه ته هو ئي ٻڌائيندو ته اسان سٺو ڪم ڪيو آهي يا خراب. اسين صرف پنهنجي بُڌيءَ انوسار سوچيون ٿا. اسين سوچيندا

پر انهن هوندي به اهڙي هتيا روحاني دِرشٽيءَ کان بلڪل مناسب ڪونهي. جيتوڻيڪ اسين پنهنجي طرفان قياس ڀلا ڪيا ڇڏيون ٿا، اها دراصل پرماتما جو ڪارج پنهنجي هٿ ۾ کڻڻ جي ڪوشش ڪرڻ آهي. جيڪڏهن اهڙي طرح سوچڻ شروع ڪيو ويو ته سڀاڻي ئي اڄ دنيا سماپت ٿي ويندي. هر ڪنهن کي دک آهي، تڙپي رهيو آهي، ورلاپ ڪري رهيو آهي، ماڻهو بک مري رهيا آهن، بيمار آهن. انهيءَ جو اهو مطلب ته ڪونهي ته ڄاڻي، ساڃي سڀني کي مارڻ شروع ڪجي. جيڪڏهن اهڙي طرح ڪرڻو آهي ته پوءِ پهرين پنهنجو پاڻ کي مارڻو پوندو ڇو ته اسين پنهنجي اندر شانت نه آهيون، دک درد سان ڀريا پيا آهيون، تنهنڪري اهڙي دليا ڀري هتيا جو سوال ئي نٿو اُٿي. انهيءَ ڳالهه جي مالڪ کي ڄاڻ آهي ته ڪهڙي جيو جا پراڻ ڪڏهن وٺڻا آهن. هو ئي ڏئي ٿو، هو ئي وٺي ٿو. قدرت پنهنجو سنتولن پاڻ بڻائي رکي ٿي. پرماتما کي خبر آهي ته ڪڏهن ۽ ڪيترن موت آڻڻو آهي. ماڻهو جنگين ۾، طوفان ۾، ڌرتي ڌٻڻ ۾ ۽ ٻين ڪيترن ئي طريقن سان مرن ٿا. اِهي سڀ طريقا انهيءَ جي هٿ ۾ آهن. اسين ڇو هنن جي خلاف هلڻ جي ڪوشش ڪريون؟ اسانکي دکي، اپاهج ماڻهن جي گهٽيءَ ۾ گهٽي مدد ڪرڻ گهرجي انهن جي زندگي ختم ڪرڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي.

س - ٥٨٠. مهاراج جي، جيڪڏهن ڪو پسون يا پکي نهايت زخمي حالت ۾ ملي، انهيءَ کي گهڻو ڪشٽ هجي ته ڇا انهيءَ جي زندگي سماپت ڪرڻ غلط ٿيندو؟

ج - جيڪڏهن اهڙي قسم جون ڳالهيون ڪرڻ شروع ڪنداسين ته مٿو حصو سنسار سماپت ڪرڻو پوندو. ڪير دکي ڪونهي؟ من ۾ سوچي ڏسون، ڇا اسانجي پنهنجي اندر جنگ نه هلي رهي آهي؟ ڇا اسين سکي آهيون، خوش آهيون؟ ڇا اسين جسماني ۽ مانسڪ طور هن دنيا ۾ رهڻ سان خوش آهيون؟ جيڪڏهن ٿورو به پنهنجي باري ۾ سوچي ڏسنداسين ته معلوم ٿيندو ته هرهڪ منش ايترو پريشان آهي. هرهڪ انسان ڪرم جو ڦل ڀوڳي رهيو آهي. ڪرمن جي اشاري تي نچي

لهڪري هتي اُنهيءَ کي دهرائڻ ٺيڪ ٿو وڃي) هن سنسار جي چنتا نه
ڪرڻي آهي. مان ڪيترائي ڀيرا چئي چڪو آهيان ته سنسار اڌورو
آهي ۽ اُنهن ۾ رهندو ۽ سنتن جي مدد سان اسانکي منش جنم جي
موقعي جو فائدو وٺڻ گهرجي ۽ اُنهيءَ مان نڪري واپس پرماتما جي
گود ۾ پهچڻ گهرجي، اُنهيءَ امر دائمي سک شانتيءَ جي ديس ۾ پهچڻ
گهرجي، جتان واپس هن ڪشمڪش ۽ هتيا واري ديس ۾ وري ڪڏهن
به اچڻو نه پوي.

س - ٥٧٨. منهنجي پٽ کي هڪ کيت آهي، جنهن ۾ ڪيترا ئي
ننڍا ننڍا جانور ۽ پوک ۾ لڪي رهندا آهن. جن جي ڪارڻ کيتي
نٿي ٿي سگهي جيڪڏهن جيو هتيا نه ڪئي وڃي ته کيتي ڪهڙي
طرح ڪجي؟

ج - پنهنجي طرفان جيو هتيا نه ڪرڻ جي، گهٽ ۾ گهٽ ڪوشش
ڪرڻ گهرجي پر ڪڏهن ڪڏهن اُنهيءَ بنا ٻيو ڪو چارو ئي نه هوندو
آهي. هن دنيا ۾ رهڻ لاءِ، جيئڻ لاءِ ڪنهن نه ڪنهن قسم جي جيو
هتيا ڪرڻي پوي ٿي. اُنهن کان ٻچڻو ته پوندو آهي، پر اُنکي صحيح
ثابت ڪرڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. پنهنجي ڪم جي دائري کان
ٻاهر، جاڻي واڻي جيو هتيا نه ڪرڻ گهرجي. پر جتي جيئڻ لاءِ اُنهيءَ
بنا ڪو ٻيو وسيلو ڪونهي ته پوءِ اُها مجبوري آهي.

س - ٥٧٩. جيڪڏهن ڪو ٻار جنم کان ئي جڏو، اڌرنگي ۽
بدشڪل هجي ۽ زنده رهي جيئن ڪيترائي ٻار رهندا آهن، پر آهي
پنهنجن عضون ذريعي هلچل نه ڪري سگهن، دماغ جو استعمال به نه
ڪري سگهن ۽ هميشه بستري داخل هجن ۽ جيڪڏهن ديس جو قانون
آگيا ڏئي ٿو ته اهڙن ٻارن کي مارڻ، دنيا پري هتيا آهي ۽ جيڪڏهن
ڪو سنسڪي ڊاڪٽر آهي ۽ اهڙي قسم جي هتيا جو حڪم ملي ته
هو اُنهن ڪري سگهي ٿو؟

ج - مان دنيا پري هتيا جي سخت خلاف آهيان ۽ مان سمجهان
ٿو ته اڄا هن وقت تائين ڪنهن ديس ۾ اهڙي اجازت نه ڏني وئي
آهي، حالانڪ مولڪي اهڙي قسم جي قانون جي پوري ڄاڻ ڪونهي

قسم جي نردوش هتيا آهي ۽ جو تہ جيئڻ لاءِ انهن ڪرڻو پوي ٿو. دراصل ڳالهہ اها آهي تہ جيئڻ لاءِ جيتري گهٽ ۾ گهٽ هتيا ٿي سگهي اوتري ڪجي ۽ اها بہ ڪنهن حد تائين جيتري جيئڻ لاءِ، تندرستي ٺيڪ رکڻ لاءِ ضروري هجي.

س – ٥٧٧. شايد هي سوال مورکپڻي جو ٿي هجي. اهو ڪيترن ئي ماڻهن لاءِ پريشانيءَ جو مسئلو آهي تہ شينهن، چيتا وغيره هيٺين جوڻين وارن حيوانن ۾ بدي يا وويڪ نہ ٿيندو آهي پوءِ انهنکي جيئڻ لاءِ ڪمزور جانورن کي مارڻ جي بدي ڪير سيکاري ٿو ۽ ڇو؟

ج – هيءُ سڄو سنسار ئي مرڻ مارڻ جو اِستان آهي. بنا ڪنهنکي مارڻ جي جيئڻ ناممڪن آهي. جيئڻ لاءِ جدوجهد هلندي رهي ٿي. سدائين سڀ پراڻي مرن ۽ مارين ٿا. انهيءَ ڪري سنت سمجهائين ٿا تہ هيءَ مرڻ ۽ مارڻ جي نگري اسانجو نج گهر ڪونهي. اسين صرف انهيءَ ڪري هن نگريءَ مان لنگهي رهيا آهيون ڇو تہ هتي ڪرمن جو حساب چڪائڻو آهي پر انهيءَ سان گڏ اهو بہ خيال رکڻ گهرجي تہ ٻيا نوان ڪرم نہ ڪريون جو انهنکي چڪائڻ لاءِ وري هتي اچڻو پوي. جنهن نگريءَ ۾ مرڻ مارڻ جو تماشو هلي رهيو آهي، انهيءَ باري ۾ سنت فرمائين ٿا تہ هيءُ توهانجو اصلي گهر ڪونهي. انهيءَ کي تياڳي پرماتما وٽ سچکنڊ پهچو. هن سنسار جو ڪڏهن بہ سڌار نٿو ٿي سگهي ۽ هيءُ سنسار ڪڏهن بہ سرڳ يا سکن جي نگري نٿو بڻجي سگهي. هيءَ دنيا هميشهہ رڻ ڀومي ئي بڻي رهندي. نہ ئي سنت سنسار کي سکن جي نگري بڻائڻ لاءِ اچن ٿا. هو اسانکي هن سنسار کان هميشهہ لاءِ آزاد ڪرائڻ لاءِ اچن ٿا (هتي مهاراج جن وستار سان سمجهايو تہ ڪهڙي طرح هيءُ سنسار ڪرم ڀومي آهي، پنن ۽ پاپن جي نگري آهي ڪهڙي طرح پنهنجي فرض جي پوئواري ڪندي پنهن سمورن ذريعي، هن سنسار ۾ شانتي پراپت ڪرڻي آهي ۽ ڪهڙي طرح پنهنجي پيرن ۾ مضبوط بوٽ پائي سنسار جي مسئلن روپي ڪنڊن کان بچاءُ ڪرڻو آهي. انهن سڀني جو پهرين ورنن ڪيو ويو آهي.)

ڪيڙا، ماڪوڙا، جيتن کي مارڻ، ديا ڀري هتيا

س - ٥٧٦. مهاراج جي، باغ ۾ ڪيڙن ماڪوڙن کان، ميون ۽ ڀاڄين کي بچائڻ لاءِ دوا جي ڇڙڪائڻ جي باري ۾ توهانجو ڪهڙو ويچار آهي؟

ج - سنسار ۾ رهڻ لاءِ اهڙيون ڪيتريون ئي ڳالهيون ڪرڻيون پونديون آهن. ڪٿي نه ڪٿي ته حد مقرر ڪرڻي پوندي. جيڪڏهن تمام باريڪيءَ سان ڏٺو وڃي ته خبر پوندي ته اسين ساهه کڻڻ وقت انيڪ جيوڙن جي هتيا ڪندا آهيون. هي سڄو ڪمرو جيو جنتن سان ڀريو پيو آهي، جڏهن ڪمري ۾ هلون ٿا ته ڪيترائي ڪيڙا ماڪوڙا مرن ٿا، جن کي بئڪٽيريا يا ڪنهن ٻئي نالي سان سڏي سگهجي ٿو. جنهن هوا ۾ ساهه کڻجي ٿو، اها آتمائن سان ڀرپور آهي. هن دنيا ۾ بنا جيو هتيا، جيئڻ ناممڪن آهي. بنا مارڻ جي ساهه کڻي سگهڻ، هڪ قدم به هلي سگهڻ ناممڪن آهي. انهيءَ ڪري سنت اسانکي هر وقت سمجهائيندا آهن ته دنيا ۾ رهي، ڪرمن جو گهٽ ۾ گهٽ بوجهه گڏ ڪريو. هو ميون، ڀاڄين کائڻ جي هدايت ڪن ٿا، حالانڪ انهن ۾ به آتما آهي، زندگي آهي. اها ڳالهه سائنسدانن به ثابت ڪئي آهي ته ونسپتيءَ ۾ به جان آهي.

دوائون ڇڙڪي، ڪيڙن ماڪوڙن، ڪوئن وغيره کي مارڻو ئي پوي ٿو، جيئن فصل جو بچاءُ ٿئي. پر جيئن سنساري ڪرمن ۾ گناهه جي انداز ۾ فرق هوندو آهي، اهڙي طرح اهڙين هتيائن ۾ به ڪرمن جي پاپ جي انداز ۾ فرق هوندو آهي. نه ته مارڻ واري کي ڏهيءَ ڪم ۾ نيڪ ثابت ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي ۽ نه ئي ڪا به وڏي هتيا ڪرڻ گهرجي. پر جڏهن جتي ضروري هجي، انهي زندگيءَ لاءِ انهن ڪرڻو ئي پوي ٿو. آخر اسانکي هن سنسار ۾ زنده رهڻو آهي. سڄي سنسار ۾ جيوَ، جيوَن کي ماري رهيا آهن. توهان جيئڻو ئي ڇڏيو ته سڄي سنسار ۾ اونداهه ڇانئجي ويئي آهي. مارڻ کانسواءِ ڪو به منش رهي نٿو سگهي. ميوا ڀاڄيون کائڻ، فصل کي بچائڻ هڪ

ڏني ته هُو ٿورو به نه گهٻرايو، چپ چاپ چڪيا جو سامان تيار ڪندو رهيو. ڪنهن هنکان پڇيو، "ڇا توکي پنهنجي پٽ سان پيار ڪونهي؟" هن جواب ڏنو، "مالڪ جو ڀاڻو اهوئي هو ته هنجو موت اهڙي طرح ٿئي. مان انهيءَ ۾ ڪجهه به نٿو ڪري سگهان." اهڙو منش ضرور رسائيءَ وارو هوندو.

ج- اهو سچ آهي. اها گرو نانڪ صاحب جن جي شش ڀائي لالو جي ڪٿا آهي. هُو نهايت ئي روحاني رسائيءَ وارو هو. اها ڪٿا "ٻرمارٿي ٻتر، ڀاڱي ٻئين" (ٻتر نمبر ۱۴۳) ۾ بيان ڪئي وئي آهي.

ج - اهي سڀ هڪ ٻئي سان جڙيل آهن. جڏهن دل محسوس ڪندي آهي ته ڳلو ڀرجي ايندو آهي، اکين ۾ لڙڪ ايندا آهن ۽ منهن ڳاڙهو ٿي ويندو آهي، پيار جي حد صرف هردي تائين ڪانهي، انهي پيار جو اثر مٿي کان پيرن تائين سڄي سرير ۾ ٿيندو آهي. پريم جي پيڙا ڳلي ۾، اکين ۾، مٿي ۾، سڄي سرير ۾ ڪٿي به محسوس ٿي سگهي ٿي. اها ڳالهه الڳ آهي ته شروع هردي کان ٿيندي آهي. سنت مت ۾ روحاني هردو "ٽيون تل" آهي، جيڪي ڪجهه روحاني انڀو ڪندا آهيون، اهو ٽئين تل کان مٿي وڃڻ تي وڌيڪ تيز ٿيندو آهي.

س - ٥٧٣. ڇا ٻوليءَ دوارا ڀاوناڻن کي ورنن ڪرڻ مشڪل آهي؟

ج - اهو ٺيڪ آهي ته پريم جي ڪا ٻولي ڪانهي. توهين ڪڏهن اهڙي منش سان ملندا آهيو، جنهن جي ٻولي توهين نٿا سمجهو، تڏهن هنجي پريم کي توهين محسوس ضرور ڪندا آهيو. ڇا انهيءَ کي ٻوليءَ دوارا ورنن ڪرڻ جي ضرورت آهي؟ اهي کي ٻيا ٻڌائڻ ٿي ڳيان ٿي ويندو آهي. تنهنڪري مان هميشه چوندو آهيان ته صرف ٻولي يا لفظ ٿي هردي جي ڳالهه سمجهڻ يا سمجهائڻ جو، هڪ ٻئي لائين پهچائڻ جو ذريعو ڪونهن. پريم دوارا ڪيترين ڳالهين جي، ڀاوناڻن جي خود بخود سمجهه اچي ويندي آهي.

س - ٥٧٤. ڇا اندر، عام ٻولي يا لفظن جي استعمال ڪرڻ سان ڪنهن به مٿيان پريم جو خطرو پيدا ٿي سگهي ٿو؟ جيڪڏهن اسين مالڪ کي لفظن دوارا سمجهائڻ جي ڪوشش ڪريون يا ٻوليءَ ذريعي پرماتما کي پرارٿنا ڪريون ته ڇا ڪو هرج آهي؟

ج - اسان توهانکي سمجهائڻ لاءِ لفظن جي ضرورت نه ٿيندي آهي.

س - ٥٧٥. مون سنت مت ساهتيه ۾ پڙهيو آهي ته هڪ طرف پت چمت ڪان ڪري مري رهيو هو ۽ ٻئي طرف پتا هنجي چکيا جو سامان تيار ڪري رهيو هو. جڏهن ڪنهن هن کي پت جي مرڻ جي خبر

ج - نه، مان انهيءَ سان ٻڪراءِ نه آهيان. روحاني ترقيءَ جو استان سان ڪو به واسطو ڪونهي. مان ڪيترا ڀيرا محسوس ڪندو آهيان ته مٿي ڊيشن جا ماڻهو پارتواسين جي پيٽ ۾ وڏ ڪڙ سڄار ۽ نسڪيت آهن، جيڪي ڪجھ هوُ ڪندا آهن سچائيءَ سان ڪندا آهن ۽ پنهنجي عقل بُڌيءَ جي تسلي ڪرڻ بعد ڪن ٿا. انهيءَ سان ڪو به فرق نٿو پوي ته مٿس امريڪا ۾ پيدا ٿيو آهي يا پارت ۾، پڇم ۾ يا پورب ۾ يا ڪنهن ٻئي استان تي. جتي ڪدريل جنم ۾ ڏور ڪي ڇڏيو ويو آهي، آتسان ئي هوُ ڏور کي پڪڙي ٿو. انهيءَ سان ڪو به فرق نٿو پوي ته ڪو ڪٿي ڄائو آهي.

س - ۵۶۹. ڇا توهانجي ويچار ۾ اسين گهٽ ڳالهايون ته وڌيڪ سمجهي سگهون ٿا؟

ج - جڏهن مٿس پنهنجي زبان کي وس ۾ ڪري سگهي ته سنسار جون ڪيتريون مصيبتون سماپت ٿي وڃن. جڏهن اسين ٻين جي ڪمن ۾ بي سبب دخل ڏيندا آهيون ته جهيڙا شروع ٿي ويندا آهن.

س - ۵۷۰. ڇا انهيءَ جو ارٿ آهي ته "هڪ چپ، سؤ سک"؟

ج - اهو صحيح آهي. انهيءَ ڳالهه جو گيان انيؤ سان ٿيندو آهي.

س - ۵۷۱. مهاراج جي، اسين هردي ۾ پريم هئڻ جي ڳالهه ڇوندا آهيون هردي سان پريم جو سمبنڌ ڪيئن شروع ٿيو، اهو سمبنڌ جنهنجو اسين اڪثر ذڪر ڪندا آهيون؟

ج - مالڪ هرهڪ عضوي کي ڪو نه ڪو ڪم سؤنپيو آهي. اکيون ڏسڻ جو ڪم ڪن ٿيون، نڪ سنگهڻ جو، واس ڪاڻڻ جو ۽ هردو محسوس ڪرڻ جو. اهڙي طرح پريم جو، هردي يا دل ۾ انيؤ ٿيندو آهي. اهي سڀئي جي جدا جدا عضون جا ڪم آهن.

س - ۵۷۲. ڀر مونکي ته پاوناڻن جو انيؤ دل جي بجاءِ قڦڙ ۽ پيٽ جي وچ جي استان يا ڳلي ۾ محسوس ٿيندو آهي. شايد مونکي اها خبر ڪونهي ته منهنجي دل ڪٿي آهي؟ (ماڻهو کلن ٿا).

ج - جيسين من اندرين جو داس آهي، تيسين اسين پنهنجي منزل مقصد کان دور هوندا آهيون. اسانجي منزل مٿئين طرف آهي، اندرين جو جهڪاءُ هيٺئين طرف رهي ٿو. جيڪا شيءِ اسانکي پرماتما کان پري رکي ٿي، قدرتي طور اها اسانکي گمراهه ڪري ٿي، غلط مارگ تي آڻي ٿي. پريمي ڪڏهن به انهيءَ شيءِ کي پسند نه ڪندو، جيڪا کيس پنهنجي پياريءَ پريتما کان پري رکي. اسين من ۽ اندرين جي وس ٿي ڪرم ڪريون ٿا ۽ اهي ڪرم اسانکي پنهنجي پياري پريتم پرماتما کان دور رکڻ جو ڪارڻ بڻجن ٿا.

س - ٥٦٥. مهنجو آزمودو آهي ته ساڌارڻ انسان اندرين کان مٿي ڏسي ٿي نٿو سگهي.

ج - هرهڪ منش اهڙي طرح ڪرڻ جي قابل ڪونهي.

س - ٥٦٦. ڇا ڪا اهڙي جڳتي آهي، جو ساڌارڻ منش جيڪو سڀ ڪجهه اندرين دواران ٿي انڀؤ ڪري ٿو، انهيءَ کان وڌيڪ انڀؤ ڪري؟ ماڻهو اندرين دواران ٿي زندگيءَ جي پرک ڪندا آهن ۽ ٻي ڪا به جڳتي نه ڄاڻن. هيٺئين مونکي مارگ جي خبر پئجي وئي آهي انهيءَ ڪري مان سمجهي سگهان ٿو، مون راڌاسوامي پستڪ پڙهيا آهن ته ساڌارڻ منش کي پردو کولي اندر وڃڻ گهرجي، جيئن هو اندرين کان مٿي ٿي سگهي؟

ج - توهان پنهنجي سوال جو جواب خود ٿي ڏيئي ڇڏيو.

س - ٥٦٧. مان معافي چاهيان ٿو. توهانجي موجودگيءَ ۾ مونکي انهن ڳالهين جي وياکيا نه ڪرڻ گهرجي.

ج - نه، نه. اها ڳالهه ڪونهي. اهڙي چنتا نه ڪريو. مان به سمجهائڻ ۾ خوش ٿيندو آهيان. مون ٻارهن هزار ميل سفر انهيءَ ڪري ڪيو جيئن ڪجهه ڳالهيون سمجهائي سگهان.

س - ٥٦٨. ڇا پارتواسي ستسنگي وڌيڪ ترقي ڪري سگهن ٿا جو نه آئي ليائيندڙ شيون گهٽ آهن؟

هتا پر ڪين ڪڏهن ٻه ڪنهن‌جي هتيا نه ڪرڻي پيئي. انهڪري جنگ، ۾ ٻه ڀهرو ونتو پيو. جڏهن اسين سڀي هردي سان چاهيندا آهيون ته قدرت مدد ڪندي آهي، مالڪ مدد ڪندو آهي، حالتون اهڙيون بڻجنديون آهن جو جنتا ڪرڻ جي ضرورت ئي نه رهندي آهي.

س - ۵۶۰. مهاراج جي، اهنسا ۽ ڪنهن‌جي هتيا نه ڪرڻ جي سدانتن جو ڀارت جي اتهاس ۾ نهايت وڏو استان آهي. انهيءَ باري سنت مت جي سکيا ڇا آهي؟

ج - اسين اهنسا تي هلندا آهيون، اسين ڪنهن به جيو ڪيءَ جانور کي کاڌي لاءِ نه ماريندا آهيون ۽ نه شڪار لاءِ ڪنهن جيو کي مارڻ چاهيندا آهيون. اها ئي اهنسا آهي ۽ انهيءَ جو بنياد ڪرمن جو سدانت آهي.

س - ۵۶۱. ڇا پنجن ئي وڪارن تي هڪ ئي دفعي ۾، هڪدم ڪاميابي حاصل ڪري سگهجي ٿي؟

ج - نه، اهو ڪم ڌيري ڌيري شبد جي ڪمائيءَ دوران ٿيندو آهي. جيترو وڌيڪ شبد ۾ لين ٿيندا سين، اوترو وڌيڪ اندرين جي ڀوڳن کان دور ٿيندا ويندا سين اهو ڪم هميشه، آهستي آهستي ٿئي ٿو.

س- ۵۶۲. مهاراج جي، اهي پنج وڪار گڏ ويندا آهن يا هڪ هڪ ڪري ويندا آهن يا ائين ٿي سگهي ٿو ته هڪ وڪار وڃي ۽ باقي چار رهجي وڃن؟

ج- اهي ڌيري ڌيري هڪ هڪ ٿي ويندا آهن.

س - ۵۶۳. مثال طور ڇا اهو ممڪن آهي ته اهنڪار نڪري وڃي ۽ باقي چار وڪار رهجي وڃن؟

ج- اهي ڌيري ڌيري، هڪ هڪ ڪري بي اثر ٿي ويندا آهن.

س- ۵۶۴. اندريون هميشه گمراهه ڪنديون آهن يا ڪڏهن مدد به ڪري سگهن ٿيون؟

پورو ڪرڻ گهرجي. نه ته ٻيءَ حالت ۾ اسانجي زندگيءَ جو مقصد ئي اڌورو
رهجي ويندو. پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي. جيتري توري گهٽي
مدد ڪري سگهجي نه ڪرڻ گهرجي. پر انهن سڀني ڳالهين کان نهايت
پري رهڻ گهرجي، جيئن انهن ۾ الجهي نه وڃون. سنسار ۾ ٻيا گهڻيئي
منش آهن جيڪي انهن ڳالهين ڏانهن ڌيان ڏيڻ لاءِ آهن ۽ انهنجو ڌاڪ
ڪم اهو ئي آهي.

س - ٥٥٧. جڏهن ملڪ جي وچ ۾ جنگ شروع ٿي وڃي ۽ اسين
فوج ۾ هجون ۽ دشمن کي مارڻ جي نوبت اچي ته ڇا اُن وقت انهيءَ
ڳالهه جو وروڌ ڪرڻ گهرجي؟

ج - جيڪڏهن توهين سچيءَ دل سان چاهيو ٿا ته ڪنهنکي به نه
مارجي ته ازخود اهڙيون حالتون پيدا ٿينديون جو توهان کي مارڻو نه
پوندو. توهانجي اهڙي طرح مدد ٿيندي جو توهين انهيءَ کان بچي
ويندا. هڪ اهڙي شڪتي آهي جيڪا توهانکي اهڙي قسم جي حالتن
کان بچائيندي. وڏن مهاراج جن، بابا جي مهاراج جن سڄي زندگي فوج
۾ نوڪري ڪئي. اُنهن اها نوڪري ڪندي ئي رٽاير ڪيو، پر ڪڏهن
به ڪنهنجي هتيا نه ڪئي. مالڪ هميشه اهڙن حالتن ۾ مدد ڪري ٿو.

س - ٥٥٨. جيڪڏهن راشٽر جنگ ۾ ڀرو وٺي ته ستسنگيءَ جي
ڪهڙي حالت ٿيندي؟

ج - هن لاءِ ڪوبه اُپاءُ ڪونهي، هن کي جنگ ۾ ڀرو وٺڻو ئي
پوندو پر ڪا شڪتي هنجي مدد ڪندي آهي ۽ جيڪڏهن سچ پچ
ڪنهنجي هتيا ڪرڻ نٿو چاهي ته اُها شڪتي انهيءَ کان به بچائي ٿي.

س - ٥٥٩. جيڪڏهن اهڙي عهدي تي هجون، جنهن ۾ ٻين جي
هتيا ڪرڻ جي آگيا ڏيڻي پوي ته؟

ج - اهو توهانجو فرض آهي جنهنکي پورو ڪرڻو پوي ٿو. پر
تنهن هوندي به اهڙي مدد ملندي جو توهانکي فرض پوري ڪرڻ
۾ پريشاني نه ٿيندي. منهنجو پيارو ستگرو فوج ۾ هو ۽ انهن جا
ستگرو شري بابا جي مهاراج جي، جن ڏيري جو بنياد وڌو، سپاهي

انهيءَ باري ۾ ڪو بہ نيم مقرر نٿو ڪري سگهجي، اسان کي ڪنهن نہ ڪنهن ديس جو ناگرڪ بڻجڻو آهي ۽ هميشہ نيڪ ناگرڪ بڻجڻ جي ڪوشش ڪرڻي آهي. پر انهيءَ ڳالهہ جو فيصلو اسانجون حالتون، وچار ۽ ڀاو ڪندا تہ انهن ڳالهين تي ڪيتري حد تائين مدار رکڻو آهي.

س - ٥٥٥. اهو تمام مشڪل ڪم آهي؟

ج - ها، اسين انهن زنجيرن ۾ تمام بري طرح جڪڙيل آهيون، انهن جا قيدي بڻجي چڪا آهيون. اسين ڪٽنب جا قيدي آهيون، ذات جا غلام آهيون. شهر جا داس آهيون، ديش جا غلام آهيون ۽ اهڙي طرح ڏٺو وڃي تہ اسين سنسار جا داس آهيون برهمنڊ جا بہ داس آهيون. ننڍين ننڍين ٻنڌنن اسانجي چوگرد وڏيون وڏيون مضبوط زنجيرون ٺاهي اسانکي ٻڌي رکيو آهي. ٿوري ٿوري انهن سڀني ٻنڌنن مان آزاد ٿيڻ جي ڪوشش ڪرڻي آهي. جڏهن پرماتما ساڻ ميلاپ ٿيندو تڏهن تي گيان ايندو تہ اسين سڄي برهمنڊ جا مالڪ آهيون.

انهيءَ اوستا ۾ نہ ڪنهن قوم، ديس، منش سان نفرت ٿيندي آهي ۽ نہ نراسائي. جيڪي ڪجهہ ٿي رهيو آهي. سڀ انهيءَ مالڪ جي رچنا آهي. جڏهن اسين انهيءَ ۾ سمائجي، انهيءَ جو روپ ٿي ويندا آهيون تڏهن چاهي اسين روسي هجون يا اميريڪن يا ڀارتواسي، سڄو سنسار اسانجو پنهنجو ٿي ويندو آهي. سڀ ڪجهہ پنهنجو محسوس ٿيندو آهي. هينئر اسانجي درشٽي محدود آهي. انڪري اسانکي حالتن انوسار گهٽ ۾ گهٽ ڪوشش ڪرڻي آهي، اسين پنهنجن سمورن دوارن انهيءَ تنگ دليءَ کان ڇوٽڪارو حاصل ڪريون ۽ اسانجي درشٽي بہ اهڙي ڪشادي ٿي ويندي آهي جو اسين پنهنجي ڪم ۾ ٿي لڳا پيا هوندا آهيون انهن سڀني ڳالهين يا شين جي اسانکي پرواهہ نہ رهندي آهي.

س - ٥٥٦. جيڪڏهن ستسنگي ڏسي تہ هنجي ديس جي سرڪار ٺوراڻي وارن ماڻهن کي تمام بري طرح ستائي رهي آهي تہ هن جو فرض ڪهڙو هئڻ گهرجي؟

ج - اسانکي راجنيتيءَ کان دور رهڻ گهرجي. انهن ڳالهين ۾ نہ

ڪجهه من ۾ اچي اهو چئي ڇڏڻ ئي بهتر آهي. انهيءَ سان من جو بوجھ هلڪو ٿئي ٿو ۽ ڪروڌ ختم ٿي وڃي ٿو.

ج - توهانجو مطلب آهي ته غبار نڪري وڃي ٿو؟

س - جي، ها.

ج - ته پوءِ توهانکي چڱائي ته توهين پهريان ئي ٻين کي ٻڌائي ڇڏيو ته مان صرف پاڻ کي هلڪو ڪري غبار ٿي ڪڍي رهيو آهيان. جيئن اهي ماڻهو انهيءَ لاءِ تيار رهن. (ماڻهو کلن ٿا)

س - مان پنهنجي پتيءَ کي ٻڌائي ڇڏيندي آهيان ته منهنجو سڀاءُ چڙٽو آهي، ته پوءِ؟

ج - ڪڏهن ڪڏهن ڪٺور لفظن جي استعمال ڪرڻ ۾ نقصان ڪونهي، پر دل ۾ دويش نه هئڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪا به غلطفهمي ٿي وڃي ته اها سچيءَ دل سان دور ڪرڻ گهرجي، جيئن من هلڪو ٿي وڃي.

س - ۴۵۵. آمريڪا جي ناگرڪ هئڻ سبب اسانجا ڪيترائي مسئلا آهن. گهر ۾ منهنجي پتيءَ جي انهن ڳالهين سان گهڻي دلچسپي آهي. مثال طور اسانجو ديش تمام طاقتور آهي. هتي ڪيترائي ماڻهو منصوبا ٺاهيندا رهن ٿا. هٿيارون ٺهنديون رهن ٿيون. هن ديس جي ناگرڪ هئڻ سبب اسين سرڪار دواران ڪيل ۽ نه ڪيل ڪمن لاءِ ڪيتري قدر جوابدار آهيون؟ مان انهيءَ باري ۾ پريشان آهيان، ڇو ته منهنجو پتي اڪثر اهڙيون ڳالهيون ڪندو رهندو آهي.

ج - نيڪ ناگرڪ ٿيو پر انهن ڳالهين ۾ ايترو نه الجهي وڃو جو پنهنجو پاڻ کي وساري ڇڏيو. اهو ضروري آهي ته پنهنجي مقصد کي نه وساريون. اسانکي پنهنجي سمرڻ کي پورو وقت ڏيڻ گهرجي. ائين نه ٿئي جو انهن اجاين ڳالهين ۾ ايتري قدر ڦاسجي وڃون جو اهي اسانجي ڌيان کي هيٺ ڇڪين ۽ اسين زندگيءَ جي اعلي مقصد کي ئي وساري ويهون. اهو هرهڪ منش جي پنهنجين حالتن تي منحصر آهي ته هنکي انهن ڳالهين سان ڪيترو تعلق رکڻو آهي ۽ ڪيترو نه.

س - ٥٥٠. ڇا اسانکي ڪروڌ نہ ڪرڻ گھرجي؟

ج - پنهنجي من جي شانتي نہ وڃائڻ گھرجي.

س - ٥٥١. ڪروڌ بہ ڪهڙن سبب ايندو آهي؟

ج - اسين جڏهن ڪجهه دنيا ۾ ڏسون ٿا، انهيءَ کي سمجهڻ يا سمجهائڻ لاءِ صحيح ثابت ڪرڻ لاءِ اُٿين چوندا آهيون. چوڻ ٿي تہ ڇڏي سگهون ٿا. اهو سڀ ڪهڙن سبب آهي ۽ اهڙي قسم جي ويچار ڌارا رکي پنهنجو پاڻ کي صحيح ثابت ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ هڪ ڪمزوري آهي. جنهن تي ڪاميابي حاصل ڪرڻ گھرجي. انهن وڪارن تي فتح حاصل ڪرڻ لاءِ اهو سمجهڻ ضروري آهي تہ اهي اسانجون ڪمزوريون آهن. اهو سڀ ڪجهه سمجهڻ ۽ انهن تي ڪاميابي حاصل ڪرڻ جو هڪ ئي اپاءُ آهي ۽ اهو آهي من کي شبد يا نام سان جوڙڻ.

س - ٥٥٢. انهن ۾ عيب ڏسڻ ۽ خود کي هميشه صحيح ثابت ڪرڻ جي عادت ڪان ڪهڙي طرح بچي سگهجي ٿو؟ انهن جي اڳيان ڪروڌ کي ڪيئن روڪجي؟

ج - هر هڪ منش کي خود ئي پنهنجي من کي سيکارڻو پوندو. پنهنجي من کي ايتري حد تائين مضبوط ڪرڻو آهي جو انهن ماڻهن جي نقطچينيءَ جو اسان تي ڪو اثر ئي نہ پوي. دراصل انهن کي سڌارڻ جي بجاءِ پنهنجو پاڻ کي سڌارڻ گھرجي، پنهنجو پاڻ کي حالتن انوسار ڍالڻ گھرجي. جيڪڏهن ڪو ٻيو ڪروڌ ڪري رهيو آهي تہ اسين ڪجهہ بہ نہ ٿا ڪري سگهون. پنهنجي من کي وس ۾ رکڻ، انهيءَ جو پنهنجو ڪم آهي ۽ اسانکي پنهنجي من کي ضرور وس ۾ ڪرڻو آهي. جيڪڏهن هڪ مورک آهي تہ ڇا اسين بہ مورک بڻجون؟ اسانکي پنهنجو پاڻ کي وس ۾ رکڻ گھرجي.

س - ٥٥٣. جڏهن اسين هن دنيا ۾، هن سماج ۾ رهون ٿا تہ ڪافي تراس ڏيڻو پوي ٿو. مون کي اها خبر ناهي تہ تراس ڏيڻ ۽ ڪروڌ ڪرڻ ۾ ڪهڙو فرق آهي. مان تہ سمجهان ٿو تہ غصي ۾ جيڪي

اِنتظام

س - ٥٤٨. ٻارن کي اِنتظام سيکارڻ جو سڀ کان اُتم طريقو ڪهڙو آهي؟

ج - سڀ کان اُتم طريقو ته پنهنجو مثال پيش ڪرڻ آهي. ٻارن لاءِ ڪيترن ئي قربانيون ڪرڻيون پونديون آهن ۽ پنهنجو شخصي مثال پيش ڪرڻو پوندو آهي. ٻارن جو من ته هڪ صاف سليٽ وانگر ٿئي ٿو ۽ انهن جا ماتا پتا انهن لاءِ مکيه نائڪ ۽ زندگيءَ جا رهبر ٿيندا آهن. هو پنهنجي ماتا پتا ڏانهن رهنمائيءَ لاءِ نهاريندا آهن ۽ هميشه اهو ئي ڏسندا رهندا آهن ته اسانجا ماتا پتا سنسار ۾ ڪهڙي طرح وهنوار ڪن ٿا. انهيءَ جو ٻارن جي دل تي هڪ گهرو ۽ دائمي اثر پوي ٿو. جيڪي ڪجهه به اسين انهن کي سيکارڻ چاهيون ٿا پنهنجو ئي نيڪ مثال پيش ڪري، سيکاري سگهون ٿا. مثال طور جيڪي ماتا پتا خود سگريٽ جو استعمال ڪن ٿا پر ٻارن کي سيکارڻ چاهين ٿا ته هو سگريٽ جو ڪڏهن به استعمال نه ڪن، ته هو انهيءَ ۾ ڪنهن به حالت ۾ ڪامياب نه ٿي سگهندا. جيڪو اُپديش اسين ڏيون ٿا، جيڪڏهن خود انهيءَ جي پوئواري نه ٿا ڪريون ته ٻار به ڏسندا آهن ۽ انهن تي اُن اُپديش جو ڪو به اثر ئي نٿو پوي.

س - ٥٤٩. مهاراج جي، انهيءَ باري ۾ ٻڌائيندا ته ڇا ماتا پتا لاءِ ٻارن کي سزا ڏيڻ مناسب آهي؟

ج - جيڪڏهن ٻارن کي سڌارڻ لاءِ هن جي سهائتا جي ڀاونا سان سزا ڏني وڃي ته اها دراصل سزا نه آهي. پر جڏهن بدلي جي ڀاونا سان اهڙي طرح ڪيو وڃي ته اها سزا آهي. ٻارن کي سمجهائڻ ٻجهائڻ لاءِ، صحيح مارگ تي آڻڻ لاءِ مضبوطيءَ سان هلڻو پوندو آهي. ڪڏهن ڪڏهن سخت وهنوار به ڪرڻو پوندو آهي، پر سڀ ڪجهه ٻار جي ڀلائيءَ لاءِ، سڌارڻ لاءِ ڪرڻ گهرجي، نه پنهنجي ڪروڌ ڪڍڻ لاءِ يا اهم جي پورتي ڪرڻ لاءِ. سيکاريندي ۽ سمجهائيندي پنهنجو دماغي سنتلن نه وڃائڻ گهرجي. من کي شانت رکڻ گهرجي. ڪڏهن ڪڏهن ويچارن ۽ وهنوار ۾ مضبوط ۽ ڪٺور ٿيڻو پوندو آهي.

ڳالهين کي پاڻ تائين محدود [illegible] ڇو نه آڻيو؟ اهڙن ڳالهين کي پاڻ تائين محدود
[illegible] کي وچ ۾ ڇو نه آڻيو؟ انهن نديُن نديُن ڳالهين جي چِنتا
[illegible] سوڪڙيون ڏيو به ۽ وٺو به. انهن ننڍين ننڍين ڳالهين جي چنتا

[illegible] ڪيو. ڪاٺي ڪاڻ ۾ جهجهڪ
س - ٥٣٧. ڪنهن ماڻهن کي اِهن جي گهر ڪاٺي ڪاڻ ۾ جهجهڪ
محسوس ٿيندي آهي. ڇا اهو صحيح آهي؟ ۽ جيڪڏهن مان ڪنهن
سان ڳالهه ڪريان ٿو ته ڇا اهي سان ڪرڻ جو بوجھ وڌندو آهي؟
ج - ڪرڻ [illegible] ڇاڪاڻ اهڙي بارڪي سان نه ڪرڻ گهرجي.
اهڙي طرح اسين [illegible] به نتيجي تي نه پهچي سگهنداسين. ڏيسان
وڪڻ جي ڳالهه صرف اها آهي ته اسين پڻ تي بوجھ نه بڻجون. ڪنهنجي
گهر ڪاٺي ڪاڻ ۾ ڪو به حرج ڪونهي يا ڪنهنکي پنهنجي گهر ڪاٺي لاءِ
[illegible] ۾ [illegible] هرج ڪونهي. [illegible] ۾ عام انسان وانگر رهڻو آهي.
ڏيڻ وٺڻ ۾ ڪو به حرج ڪونهي. جيڪڏهن ڪو مُش
[illegible] ته اسين به [illegible] ڪري سگهون
اسان [illegible] ڪري ٿو. پاڻ وڪڻ جي ڳالهه صرف
[illegible] ۽ رهڻ جو سياويڪ ڍنگ آهي. ڏيڻ وٺڻ سان جي ڏوجهي تي
اها آهي ته اسين ڪنهن تي بوجھ نه بڻجون. اها تي خاص ڌيان آهي. ماڻهن
[illegible]، اهي جو ڀال وڪڻ گهرجي. جيڪڏهن اسانکي
[illegible] ڪاٺي ڪاڻ ۾ ڪو به ڏوهه ڪونهي، جيڪڏهن اسانکي
[illegible] گهر [illegible] اسين پنهنجي [illegible] ۾ شانت
اهو واتاورڻ وٺندو هجي ۽ بوجھ نه لڳي. اسين پنهنجي ته ڪندو ٿو
۽ [illegible] آهون ته پاهر جو واتاورڻ اسانکي [illegible] ته ڪندو هو
جيڪڏهن واتاورڻ گمراهه ڪندڙ هجي يا اِندرين جي [illegible] ڏانهن
چڪيندڙ هجي ته اهو ٺيڪ ڪونهي ۽ انهي ڪان [illegible] جي ڪوشش
ڪرڻ گهرجي. ان طرح [illegible] تي ڪاڻ اهڙي [illegible] ڪانهي ته
[illegible] سنگتي [illegible]، سمجهڻ سان ميل جول [illegible] جهڙي
[illegible] عام ماڻهو هڪ ٻئي سان ملن ٿا اهڙي طرح اسانکي به ميل
[illegible] آهي. پر پنهنجن سڌانتن تي [illegible] سان هلڻو آهي.
[illegible] جو اسين [illegible] طرف [illegible] وڃون.
جو هو اسان طرف [illegible]

شو
[illegible]

طرح بئنڪن کي، آفيسن کي، ماڻهن کي قرض ڏيندا آهيون. اهي نه
عام واپاري طور طريقا آهن.

دان ڏيڻ سان ماڻهن جي شيوا، ڀلائي ٿيندي آهي، پر ڦل جي
اڇا نه رکڻ گهرجي. اهو نه سوچڻ گهرجي ته هيئنر هڪ هزار ڊالر
ڏيندا سين ته پوءِ ڏهه هزار ڊالر ٿي ملندا. اهو غلط ويچار آهي. هندستان
۾ ڪيترن ماڻهن جو خيال آهي ته جيڪڏهن هن لوڪ ۾ دان ڏيندا سين
ته پرلوڪ ۾ ٻيڻو يا ڏهوڻو ٿي ملندو. شايد ڌرمن جو ڪاروبار هلائيندڙ
ماڻهن کي دان ڏيڻ لاءِ اُتساهه ڏيارڻ واسطي اهڙي ڳالهه ڪندا آهن.
خبر ناهي ماڻهو اهڙي طرح ڇو ٿا ڪن پر اهو ڍنگ آهي غلط. مونکي
هڪ اميريڪا جي ستسنگيءَ کان هڪ نهايت دلچسپ خط مليو. جنهن
۾ لکيل هو، "اسين ٻئي هڪ ٻئي کي پيار ڪندا آهيون. هن سان
منهنجو منڱڻو ٿيل آهي. مان اُنهيءَ سان وواهه ڪرڻ چاهيان ٿو. مان
هنکي هڪ واچ سوکڙي طور ڏيڻ چاهيان ٿو. پر هوءَ چوي ٿي ته مان
ڪنهن غير ستسنگيءَ کان ڪجهه نه ٿي وٺي سگهان. هوءَ ڇهن مهينن کان
مون سان گهمندي آهي ۽ جيئن ئي منهنجو ڌنڌو ڄمي ويندو مان
سان وواهه ڪندس. اسين ٻئي هڪ ٻئي کي وواهه ڪرڻ جو وچن
ڏئي چڪا آهيون پر هوءَ مون کان سوکڙيءَ جي روپ ۾ هڪ واچ
به نٿي وٺي." مونکي ته اها فيلسوفي سمجهه ۾ نٿي اچي. هوءَ اُنهي
سان گڏوگڏ وڃي سگهي ٿي. کاڌو کائي سگهي ٿي اُنهيءَ جي پئسي
ٻڌڻ لاءِ تيار آهي پر هن کان واچ وٺڻ لاءِ تيار ڪونهي. اهڙي طرح ڏک
ته ٿيندو ٿي. مون هنکي لکيو ته شايد هن سمجهيو ڪونهي. اهو ٺيڪ
آهي ته بنا سوچي سمجهي سوکڙي نه وٺڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪجهه ٻ
واپس نه ڏئي سگهجي ته وٺڻ به نه گهرجي. آخر اُنهن ٻنهي جي شادي
ٿي وئي. هيئنر ٻئي ستسنگي آهن. جڏهن اسين ڳالهه کي گهڻو وڌائيندا
آهيون، گهڻي ڇنڊڇاڻ ڪندا آهيون ته اسين سوکڙي يا سوغات نه
وٺڻ جي مول سڌانت کي ڀلجي ويندا آهيون.

س - ٥٤٦. مهاراج جي، ڇا سوکڙي پريم پيار جي ڀاونا سان ڏيڻ
گهرجي ۽ ستگروءَ جي نالي تي ڏيڻ گهرجي؟

ڪابہ شيءِ نہ وٺڻ، اسانجي هندستاني وهنوار ڌارا تي منحصر آهي. جو تہ اسانجي ديس ۾ ساڌن جي وس ۾ ڪيترائي ڀڪاري ۽ گهمندا ڦرندا آهن. ڪيترن ماڻهن جو ڌنڌو ئي ڀيک پنڻ آهي. هو ٻئي ڪنهن لاءِ ڪجهہ ڪندا ڪونہ آهن، صرف خود هميشه اها اميد رکندا آهن تہ ماڻهو انهنکي ڪجهہ ڏين، اهو غلط آهي. ڪنهنکي بہ سماج تي، ڪنهن پريوار تي يا منش تي بوجهہ نہ بڻجڻ گهرجي. پر روزاني وهنوار ۾، رشتيدارين ۾ ڏيڻ وٺڻ هلندو آهي، انهيءَ سان ڪو بہ فرق نٿو پوي.

س - ۵۴۴. ڪيترا ئي ماڻهو چوندا آهن تہ سوغات يا سوکڙي ونندا سين تہ انهيءَ کي چڪائڻ لاءِ وري جهم وٺڻو پوندو.

ج - جيڪڏهن انهيءَ ڀاو سان ڏيندا سين تہ اڄ ڏيئي، ايندڙ جنم ۾ وٺندا سين تہ پوءِ ضرور واپس اچڻو پوندو پر جيڪڏهن سوغات ڏيڻ وٺڻ ۾ اهڙي ڀاونا ئي نہ هوندي تہ حساب پورو ٿي ويندو آهي. مونکي توهانجي ديش جي باري ۾ تہ خبر ڪونهي، پر ڀارت ۾ ماڻهو اهو سوچي دان ڏيندا آهن تہ ايندڙ جنم ۾ انهيءَ جو ڦل پراپت ٿيندو. هو سمجهندا آهن تہ هن جنم ۾ هڪ روپيو ڏيندا سين تہ ٻئي جنم ۾ ڏهہ روپيا ٿي ملندا. اهڙي درشٽيءَ کان دان ڏيڻ ٺيڪ ڪونهي، جو تہ انهيءَ سان واپس اچڻ ۽ ڦل پراپت ڪرڻ جو ڀاو جڙيل آهي. اهو غلط آهي.

س - ۵۴۵. انهيءَ جو اهو ارٿ ٿيو تہ جيڪڏهن ڪو ڪا شيءِ گهري تہ انهيءَ کي ڏيڻ گهرجي يعني جا قرض گهرڻ واري کي انهن ئي قرض ڏيڻ گهرجي، واپس وٺڻ جي خيال کان نہ ڏيڻ گهرجي؟

ج - اسين سنسار ۾ قرض وٺندا بہ آهيون، واپس بہ ڪندا آهيون. نڪي ۾ نٿو اچي تہ توهين انهن ڳالهين کي باريڪيءَ سان ڇو ڏسو ڪونهي. جيڪڏهن اهڙي طرح سوچڻ شروع ماڻ ... تہ ... ٿي بند ٿي ويندو. سنسار ۾ اسين اپاريہ ... ن کان قرض وٺندا آهيون. اهڙي

سوغات يا سوکڙي وغيره سويڪار ڪرڻ

س - ٥٤٣. اسان جي هڪ ٻئي ۾ سوکڙيون وٺڻ ۽ ڏيڻ جي مسئلي تي، ڳالهه ٻولهه ٿيندي رهندي آهي. ڇا توهين انهيءَ باري ۾ ڪجهه ٻڌائيندا؟

ج - مونکي انهيءَ باري ۾ ڪيتريون چٺيون به اينديون رهنديون آهن، جن جا جواب به مون ڏنا آهن. توهين ننڍين ننڍين ڳالهين جي نهايت باريڪيءَ سان ڇنڊ ڇاڻ ڪيو ٿا ۽ انهن کي ڪافي اهميت ڏيو ٿا. شايد سنسڪرت جو اُپديش توهان تائين صحيح روپ ۾ نه پهتو هجي.

سوغات ڏيڻ وٺڻ ۾ ڪوبه ڏوهه ڪونهي. اصلي مقصد ته اهو آهي ته اسين ڪنهن تي بوجه نه بڻجون. اسان کي پنهنجي ڪمائي ايمانداريءَ سان ڪرڻي آهي ۽ پنهنجي ڪمائيءَ مان ئي زندگيءَ جو گذارو ڪرڻو آهي. نه ئي سماج تي بوجه بڻجڻ گهرجي ۽ نه ڪنهن شخص تي، اسان جو اهو ئي مقصد هئڻ گهرجي. سنسار ۾ ڏيڻ وٺڻ ته هلندو ئي رهي ٿو. مٽن مائٽن، سنٻنڌين دوستن سان روهوار جي دوستيءَ جا تعلق رکڻو پوي ٿو. اسين انهن وٽ ويندا آهيون، انهن سان گڏ ئي کائيندا آهيون، پر اسان کي انهن لاءِ ڪجهه ڪرڻ گهرجي، جيئن اسين ڪنهن تي بوجه نه بڻجون.

مٽي مائٽيءَ ۾، دوستيءَ ۾ ڪنهن به شيءِ جو مٿن تي بوجه نه هئڻ گهرجي. اها چنتا نه هئڻ گهرجي ته جڏهن ٻئي هيءَ ڪجهه ڏنو آهي، هينئر مان به ڪجهه ڏيان يا مون کين ڪجهه ڏنو آهي هن مونکي ڪجهه به نه ڏنو. جيڪڏهن اهڙي ڀاونا هجي، ته نه ڏيڻ ئي بهتر آهي. ڏيڻ پنهنجي وڃڻ، وٺي ڀلائي ڇڏڻ، اهائي ڳالهه نيڪ آهي. انهن ننڍين ننڍين ڳالهين سان ڪوبه فرق نٿو پوي. انهن ڳالهين ۾ وار ڪيان کل لاهڻ يا انهن کي ضرورت کان وڌيڪ اهميت ڏيڻ جي ضرورت ڪونهي. اسان کي هن سنسار ۾ رهڻو آهي ۽ هيءَ دنيا ڏيڻ وٺڻ واري سڌانت تي ٻڌل آهي. انهن ڳالهين ۾ ڪوبه ڏوهه ڪونهي. ڳالهه صرف ايتري آهي ته ڪنهن تي بوجه نه بڻجڻ گهرجي ۽ نه ئي اها ڀاونا هئڻ گهرجي ته اسان ٻين لاءِ ڪجهه ڪيو آهي، تنهنڪري اسان کي به ڪجهه انهن مان اميد رکڻ گهرجي.

آهي. هوءَ پنهنجن ڪرمن سان ٻڌل آهن، جتي انهيءَ کي اهي ڪرم وٺي
ويندا آهن، اُتي انهيءَ کي وڃڻو پوندو آهي. اسانجي چِتا، اسانجو
دکہ، انهيءَ کي ڪجھ به مدد نٿا ڪري سگهن. جيڪڏهن اسانجو انهن سان
ڪافي موھ آهي ته، اسين انهيءَ کي واپس سنسار طرف ڇڪيون ٿا.
جيئن ته مان ٻڌائي به چڪي آهيان ته اسانجو گهڻو موھ ۽ پيار ئي
انهن جيئڙن جو ڪم ڪري ٿو، جيڪي پٺيان رهجي ويندا آهن، ۽
اسانکي واپس سنسار ۾ ڇڪي وٺي اچڻ ٿو. انهيءَ ڪري ٻهتر
اهو ٿيندو ته، اسانجون جيئڙون شبد ۾ هجن. شبد اسانکي واپس وٺي
وڃي پرماتما سان ملائيندو ۽ آخر ۾ اهي سڀ ماڻهو به، جنکي اسان
سان پيار آهي، مالڪ ۾ سمائجي ويندا. اسين جن کي پيار ڪندا
آهيون، جن جو اسان سان لڳاءُ آهي، انهن جي سهائتا ڪرڻ جو
اهو ئي سڀ کان اُتم طريقو آهي.

مڙدي کي سمنڊ جي ڪناري تي ڇڏيو ويندو ته سڙهيون ۽ پکيئڙون انهيءَ کي خود بخود صاف ڪري ويندا.

هر هڪ رواج جي اصليت ۾ ڪو نه ڪو ڪارڻ هوندو آهي. اهڙي ڪارڻ معلوم ڪرڻ بنا اسين ڪيترن ئي رواجن وهمن جا داس ٿي وڃون ٿا. ۽ حالتون بدلجي سگهن ٿيون. مثال طور اسين هميشه ڪاٺين سان مڙدي جو اگني سنسڪار ڪندا رهيا آهيون ۽ جيڪڏهن ڪاٺيون مهانگيون آهن نٿيون ملن، سنسڪار لاءِ ڪليل ميدان نه آهي ته بجليءَ دوارا سنسڪار ڪرڻ ۾ ڪو به ڏوهه ڪونهي. اڄ به ڪيترائي هندستاني اهو چوندا آهن ته صرف ڪاٺين سان ۽ اُهي به خاص قسم جي ڪاٺين سان ئي اگني سنسڪار ڪرڻ گهرجي، بجليءَ سان نه. اهي سڀ اجايون ڳالهيون آهن. انهيءَ ڪري مان ائين چاهيان ٿو ته سمت سمت ۾ اهڙي ڪا اجائي ريت رسم اچي وڃي ۽ اهو مقيد شروع ٿي وڃي ته جلائڻ نيڪ آهي يا دفنائڻ يا ڪنهن ٻئي قسم جو طريقو اختيار ڪيو وڃي. هر هڪ ستمدگيءَ کي پوري آزادي آهي ته جيئن چاهي ڪري. انهيءَ باهرين ڏيکاءَ کان مٿي اُٿڻو آهي، ڇو ته اهي ئي اسان جي روحاني ترقيءَ سان ڪو به واسطو ڪونهي. جيڪڏهن موقعي مو پنهنجو فرض پورو ڪجي ته پوءِ انهيءَ ڳالهه جي پرواهه نه ڪرڻ گهرجي ڪنهن جي مرڻ تي، روئڻ، ورلاپ ڪرڻ مان ڪهڙو فائدو آهي؟ جيڪڏهن مرڻ واري جو اسان سان سچو پيار هو ته هو اسان کي دکي ڏسي خوش نه ٿيندو. هو اسان کي سکي ڏسي خوش ٿيندو. اسانکي روئندي پٽيندي ورلاپ ڪندو ڏسي، هنکي سک شانتي نه ملندي.

س- ٥٤٣. ڇا هو مرڻ بعد به ڏسندا آهن ته ڇا ٿي رهيو آهي؟ جيئن هو زنده اوستا ۾ اسانکي ڏسندا هئا؟

ج- نه، جيتري قدر هن جسم جو تعلق آهي، هو پنهنجا سنبنڌ سماپت ڪندا آهن ۽ جيڪو به سنبنڌ اسين سمجهندا آهيون ته اسانجو انهن سان موت بعد آهي، اهو صرف اسانجي پنهنجي من جو ڦهلاءُ

انهيءَ ۾ پراڻ آهن. جڏهن آتما سرير کي ڇڏي وڃي ٿي تڏهن اسانجو سرير سان ڪو به سٻنڌ ڪونهي. هڪ اِستان تي ماڻهو وِلاپ ڪن ٿا ته هؤ اسانکي ڇڏي هليو ويو ۽ ٻئي اِستان تي ماڻهو خوشيءَ سبب باجا وڄائي رهيا آهن ته ٻار پيدا ٿيو آهي. هڪ ئي آتما آهي جيڪا هڪ ڪٽنب کي دکي ڪري ڇڏي وڃي ٿي ۽ ٻئي پريوار ۾ خوشيءَ جي لهر پيدا ڪري ٿي. اِهو هڪ عجيب ناٽڪ آهي، کيل آهي. اسين پنهنجي موهه، پنهنجي پيار، پنهنجن سکن، پنهنجين سهوليتن لاءِ روئون ٿا، مرڻ واري لاءِ نه. ڇا اسين پنهنجي نقصان سبب روئون ٿا، مرڻ واري لاءِ نه.

س - ٥٤٠. ڇا اِهو ممڪن آهي ته هڪ ڪٽنب ۾ جنهن ڏاڏي لاءِ روئي رهيا آهيون، اهو انهيءَ ڪٽنب ۾ پوٽو بڻجي اچي ويو هجي؟

ج - ها، ڪيترا دفعا موهه اسانکي انهيءَ ڪٽنب ۾ واپس وٺي اچي ٿو. اِها اچرج جي ڳالهه ڪونهي ته توهين هن سنسار کي ڏاڏي جي روپ ۾ ڇڏي وڃو ۽ پوٽا بڻجي واپس هتي اچو.

س - ٥٤١. اڪثر عيسائي ماڻهو قبرن تي وڃي دک ظاهر ڪندا آهن، انهيءَ ڪري مان چوندو آهيان ته راڌا سوامي مت وارن کي مڙدي کي جلائڻ لاءِ پرچار ڪرڻ گهرجي ڇو ته اهڙي طرح ڪرڻ سان روئڻ پٽڻ کان ڇوٽڪارو ملي ويندو.

ج - مان نٿو سمجهان ته انهيءَ باري ۾ ڪنهن به قسم جو ضد ڪرڻ گهرجي، جيڪا به ريت رواج هجي، اِهو ٺيڪ آهي ۽ پريوار تي ڇڏيل آهي ته جيئن چاهي مڙدي جو سنسڪار ڪري مڙدي کي جلايو وڃي يا دفنايو وڃي انهيءَ سان آتما کي ڪجهه به فرق نٿو پوي. سنت مت ته ٻنهي طريقن ۾ ڪو به فرق نٿو مڃي. مون ڪنهن پستڪ ۾ پڙهيو آهي ته ڪجهه ماڻهو مڙدن کي سڙڻ ۽ ڳجهن جي حوالي ڪندا آهن. انهيءَ جو ڪارڻ اِهو آهي ته اُهو هڪ ننڍو ديس هو. جتي ماڻهن وٽ مڙدن کي جلائڻ لاءِ ڪافي انداز ۾ ڪاٺيون ڪونه هيون ۽ نه ئي دفنائڻ لاءِ اهڙي جڳهه هئي هؤ پاڻيءَ سان گهيريل هئا. انهن سوچيو ته جيڪڏهن

ڇڏائي ڇڏيو آهي. جڏهن اسين پرماتما لاءِ جاڳرت ٿيون ٿا تڏهن مثل
حالت مان جاڳرت اوستا ۾ اچون ٿا ۽ اسانکي اَمر جيون پراپت ٿئي
ٿو. اُن بعد اسين سنسار جي خيال کان مُئڙا ٿي وينداسين. هن وقت
اسين مالڪ جي خيال کان مُئڙا آهيون. سڀ مُئڙن ۾ ڀٽڪ وڃڻ
ايندا آهن. انهن مُئڙن جو ارٿ مري ويل ماڻهن جو نه آهي، پر
زنده مُئڙن سان آهي. اسين مثل آهيون ڇاڪاڻ ته اسين مالڪ کي
وساري ويٺا آهيون. اهو ٺيڪ آهي اسين سنسار ۾ رهون پيا پر مثل
سمان آهيون. جڏهن اسين شبد سان جڙون ٿا تڏهن امر جيون پراپت
ٿئي ٿو. انهن قبرن مان پيل مُئڙن جو وري اُٿڻ جو سوال ٿي نٿو
اُٿي. اهي سڀ سڙي ڳري چڪا آهن، ختم ٿي ويا آهن. اهو سوچڻ
ته اهي مُئڙا وري واپس زنده ٿي ايندا، پنهنجو پاڻ کي دوکو ڏيڻو
آهي.

س - ٥٣٩. مهاراج جي، بائيبل ۾ جنهن قيامت جي ڏينهن جي
باري ۾ لکيو ويو آهي، اهو هرهڪ جيو آتما جو شخصي معاملو آهي
۽ سڄي سرشٽيءَ جو نه؟

ج - ها، اهو ٺيڪ آهي، هرهڪ کي اهو قيامت جو ڏينهن ڏسڻو
پوندو آهي. انهيءَ جو ڪو به فرق نٿو پوي ته مُئڙي کي ساڙيو ويو
آهي يا قبر ۾ دفنايو ويو آهي. ديس جي ضرورت انوسار ڪيترن ئي
طريقن سان مُئڙي جو سنسڪار ڪيو وڃي ٿو. مثال طور عرب ديس
ريگستاني ملڪ آهي اُنهن وٽ ڪاٺين جي کمي آهي، انهيءَ ڪري
هو جلائي نٿا سگهن. اُنهن لاءِ مُئڙن کي دفنائڻ ونڊڪ سوکو ۽ سستو
طريقو آهي. مثل سريرن جي هينان جلدي سڙي ڳري ختم ٿي
ويندو آهي ۽ بدبوءِ به نه ايندي آهي. اهڙن ملڪن ۾ مُئڙن کي دفنائڻ
ئي ٺيڪ آهي. جن ملڪن ۾ ڪاٺ جي کمي ڪونهي، اُهي پارسي
وانگر مُئڙن کي جلائيندا آهن. هينئر بجليءَ جي سهوليت هئڻ سبب،
مُئڙن کي بجليءَ سان جلايو ويندو آهي.

انهيءَ ڳالهه سان ڪو به فرق نٿو پوي ته موت بعد ترهيءَ مُئڙي
سرير جو ڇا ٿا ڪريو. اسانجو انهيءَ سان ڪوبه سنبنڌ آهي، جيستائين

ڪڏهن ڪڏهن اهڙن ڳالهين جو انڀوُ ٿيندو آهي، جيئن اسانکي اصليت جو گيان ٿئي. اصليت کي منهن ڏيڻ گهرجي پر اسين انهيءَ کان ڀڄڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسانکي خبر آهي ته مرڻ وارو ته مري ويو، هوُ واپس نٿو اچي سگهي. هوُ وڃي چڪو آهي پر اسين سمجهندا آهيون ته هوُ اڃا تائين زندهه آهي. اسين اها ڳالهه سمجهڻ لاءِ تيار نٿا ٿيون ته هوُ مري چڪو آهي. جيستين اصليت کي منهن نه ڏبو، سک شانتي پراپت نه ٿي سگهندي.

س - ٥٣٧. ڇا اهڙي موهه جي وڇوڙي ڪان، گذاري ويل منش جي سرير کي دفنائڻ جي بدران اگني سنسڪار ڪرڻ بهتر ڪونهي؟ ماڻهو قبرن تي ويندا آهن. اگني سنسڪار سان موهه گهڻي قدر گهٽجي وڃي ٿو. ڇوته انهيءَ جي ياد کي قائم رکڻ لاءِ ڪا به اهڙي شيءِ نٿي رهي.

ج - مان سمجهان ٿو ته اسين اڪثر اصليت کي سمجهڻ جي ڪوشش نٿا ڪريون. اصليت کي منهن ڏيڻ گهرجي. وڃڻ وارو هميشه لاءِ وڃي چڪو آهي ۽ جڏهن اسين قبر تي يا ٻئي ڪنهن اهڙي استان تي ويندا آهيون ته وڃڻ واري لاءِ نه، پر پنهنجيءَ ڪمزوري سبب، پنهنجي موهه سبب ويندا آهيون ۽ نه انهيءَ منش لاءِ.

س - ٥٣٨. ڇا توهين عيسائين جي انهيءَ وشواس کي مڃو ٿا ته آهي منش قيامت جي ڏينهن تائين قبرن ۾ سمهيا پيا هوندا آهن؟

ج - منهنجي خيال مرجب اهو وشواس ٺيڪ نه آهي. سمهڻ جو ارٿ اهو آهي ته اسين مالڪ ڏانهن سمهيا پيا آهيون. ڇوته اسين ڪيس وساري ويٺا آهيون. مايا وس ٿي، موهه جي گهريءَ ۽ مٺيءَ ننڊ ۾ غلطان آهيون. اسين پنهنجي نج گهر کي، سچکنڊ کي، پرم پتا پرماتما کي، پنهنجي اصلي منزل مقصد کي ڀلائي چڪا آهيون. جڏهن ستگروءَ جي شرڻ ۾ وڃون ٿا، تڏهن سنسار طرف سمهون ٿا، پرماتما لاءِ سجاڳ ٿيندا آهيون. جڏهن حضرت عيسيٰ فرمايو هو ته مردا زنده ٿيندا ته انهيءَ جو اهو ارٿ هو ته جيستري قدر پرماتما جو تعلق آهي، اسين مردا آهيون. اسين هنکي وساري ويٺا آهيون. اسان پنهنجي نج گهر کي

ڀلائي ڇڏيو آهي. جڏهن اسين پرماتما لاءِ جاڳرت ٿيون ٿا تڏهن مثل
حالت مان جاڳرت اوستا ۾ اچون ٿا ۽ اسانکي امر جيون پراپت ٿئي
ٿو. ان بعد اسين سنسار جي خيال کان مُردا ٿي ويندا اسين. هن وقت
اسين مالڪ جي خيال کان مُردا آهيون. سڀ مُردن ۾ سراڻ وجهڻ
ايندا آهن. انهن مُردن جو ارٿ مري ويل ماڻهن جو نه آهي، پر
زنده مُردن سان آهي. اسين مثل آهيون ڇاڪاڻ ته اسين مالڪ کي
وساري ويٺا آهيون. اهو ٺيڪ آهي اسين سنسار ۾ رهون پيا پر مثل
سمان آهيون. جڏهن اسين شبد سان جڙون ٿا تڏهن امر جيون پراپت
ٿئي ٿو. انهن قبرن مان پيل مُردن جو وري اٿڻ جو سوال ئي نٿو
اٿي. اهي سڀ سڙي ڳري چڪا آهن، ختم ٿي ويا آهن. اهو سوچڻ
ته اهي مُردا وري واپس زنده ٿي ايندا، ٻهراڻو ٻالڪ کي دوکو ڏيڻو
آهي.

س - ۵۳۹. مهاراج جي، بائيبل ۾ جنهن قيامت جي ڏينهن جي
باري ۾ لکيو ويو آهي، اهو هرهڪ جيو آتما جو شخصي معاملو آهي
۽ سڄي سرشٽيءَ جو نه؟

ج - ها، اهو ٺيڪ آهي، هرهڪ کي اهو قيامت جو ڏينهن ڏسڻو
پوندو آهي. انهيءَ جو ڪو به فرق نٿو پوي ته مُردي کي ساڙيو ويو
آهي يا قبر ۾ دفنايو ويو آهي. دنيا جي ضرورت انوسار ڪيترن ئي
طريقن سان مُردي جو سنسڪار ڪيو وڃي ٿو. مثال طور عرب دنيا
۽ ريگستاني ملڪ آهي انهن وٽ ڪاٺين جي ڪمي آهي، انهيءَ ڪري
هو جلائي نٿا سگهن. انهن لاءِ مُردن کي دفنائڻ وڌيڪ سوکو ۽ سستو
طريقو آهي. مثل سرير رتيءَ جي هيٺان جلدي سڙي ڳري ختم ٿي
ويندو آهي ۽ بدبوءِ به نه ايندي آهي. اهڙن ملڪن ۾ مُردن کي دفنائڻ
ٺيڪ آهي. جن ملڪن ۾ ڪاٺ جي ڪمي ڪونهي، اهي ڀارتواسين
وانگر مُردن کي جلائيندا آهن. هينئر بجليءَ جي سهوليت هئڻ سبب،
مُردن کي بجليءَ سان جلايو ويندو آهي.

انهيءَ ڳالهه سان ڪو به فرق نٿو پوي ته موت بعد ترهين مُردي
سرير جو ڇا ٿا ڪريو. اسانجو انهيءَ سان تنهين سنبنڌ آهي، جيستين

ڪڏهن ڪڏهن اهڙين ڳالهين جو انڀو ٿيندو آهي، جيئن اسانکي
اصليت جو گيان ٿئي. اصليت کي مٿان ڏٺو گهرجي پر اسين انهيءَ
کان ڀڄڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسانکي خبر آهي ته مرڻ وارو
ته مري ويو، هو واپس نٿو اچي سگهي. هو وڃي چڪو آهي پر اسين
سمجهندا آهيون ته هو اڃا تائين زنده آهي. اسين اها ڳالهه سمجهڻ
لاءِ تيار نٿا ٿيون ته هو مري چڪو آهي. جيستين اصليت کي مٿان نه
ڏٺو، سک شانتي پراپت نه ٿي سگهندي.

س - ٥٣٧. ڇا اهڙي موهه جي وچار کان، گذاري ويل مٿس جي
سريرکي دفنائڻ جي بدران اگني سنسڪار ڪرڻ بهتر ڪونهي؟ ماڻهو
قبرون تي ويندا آهن. اگني سنسڪار سان موهه گهٽجي قدر گهٽجي وڃي
ٿو. ڇو ته انهيءَ جي ياد کي قائم رکڻ لاءِ ڪا به اهڙي شيءِ نٿي رهي.

ج - مان سمجهان ٿو ته اسين اڪثر اصليت کي سمجهڻ جي ڪوشش
نٿا ڪريون. اصليت کي مٿان ڏسڻ گهرجي. وڃڻ وارو هميشه لاءِ
وڃي چڪو آهي ۽ جڏهن اسين قبر تي يا پٽي ڪنهن اهڙي استان
تي ويندا آهيون ته وڃڻ واري لاءِ نه، پر پنهنجيءَ ڪمزوري سبب،
پنهنجي موهه سبب ويندا آهيون ۽ نه انهيءَ مٿس لاءِ.

س - ٥٣٨. ڇا توهين عيسائين جي انهيءَ وشواس کي مڃو ٿا ته
آهي مٿس قيامت جي ڏينهن تائين قبرون ۾ سمهيا پيا هوندا آهن؟

ج - منهنجي خيال موجب اهو وشواس ٺيڪ نه آهي. سمهڻ جو ارٿ
اهو آهي ته اسين مالڪ ڏانهن سمهيا پيا آهيون. ڇو ته اسين ڪيس
وساري ويٺا آهيون. مايا وس ٿي، موهه جي گهريءَ ۾ ننڊ ۾
غلطان آهيون. اسين پنهنجي نج گهر کي، سچکنڊ کي، پرم پتا پرماتما
کي، پنهنجي اصلي منزل مقصد کي ڀلائي چڪا آهيون. جڏهن ستگروءَ
جي شرڻ ۾ وڃون ٿا، تڏهن سنسار طرف سمهون ٿا. پرماتما لاءِ سجاڳ
ٿيندا آهيون. جڏهن حضرت عيسيٰ فرمايو هو ته مڙدا زنده ٿيندا ته
انهيءَ جو اهو ارٿ هو ته جيئري قدر پرماتما جو تعلق آهي، اسين
مڙدا آهيون. اسين هنکي وساري ويٺا آهيون. اسان پنهنجي نج گهر کي

نيڪ پٽي، نيڪ پٽني، پٽ، ڌيءُ ٻڌڻ گهرجي، پر لوڪ لڄا جي پرواهه نه ڪرڻ گهرجي.

س - ٥٣٦. مهاراج جي، ٻي سڀئي آتمائون، زنده انسان تي اثر وجهي سگهن ٿيون؟

ج - ها توهانجو مطلب اهو آهي ته جيڪي آتمائون اسانکي ڇڏي ويئيون آهن، اهي اسان تي اثر ڪري سگهن ٿيون. اسان تي اثر اهي ڪري ٿيندو جو اسانکي انهن سان موهه هوندو آهي. حضور مهاراج جن سمجهائيندا هئا ته جيڪڏهن اسين گذاري ويل سمبنڌين جو موهه نٿا تياڳيون ته اسين انهنجي ترقيءَ ۾ رڪاوٽ وجهون ٿا، ڇو ته اسانجو موهه انهنکي واپس ڇڪي ٿو. جيڪڏهن انهنکي توهان سان موهه آهي ۽ انهن اندر ترقي نه ڪئي آهي ته اهي اسانکي به ستائي ۽ هيٺ ڇڪين ٿا. مونکي ياد آهي ته وڏن مهاراج جن جي وقت هڪ ستسنگيءَ چولو ڇڏيو. انهيءَ جي ڌيءُ کي هن سان نهايت گهڻو پيار هو. هوءَ ڪاني روئندي پٽيندي هئي. وڏن مهاراج جن انهيءَ کي سمجهايو ته تنهنجي پتا جا ڏينهن پورا ٿي ويا هئا، انهيءَ کي وڃڻو ئي هو. هن سڀني ٻارن جو پورو بندوبست به ڪيو آهي، تنهنڪري انهيءَ اصليت کي منهن ڏيڻ گهرجي ۽ هيئنر جڏهن هو وڃي ئي چڪو آهي ته انهيءَ کي وساري ڇڏڻ گهرجي. پر ڪنهن ماڻهن جو پيار نهايت پرٻل ٿيندو آهي. حضور مهاراج جن جي سمجهاڻي تي به هوءَ موهه نه ڪڍي سگهي. ان بعد انهيءَ ٻڌايو ته هڪ ڏينهن جڏهن هوءَ پاٺ ۾ ويٺي ته سندس پتا اچي چيو، "پياري ڌيءُ ڏس تو منهنجي ڪهڙي حالت ڪئي آهي. تون ٽن ڏينهن کان روئي رهي آهين ۽ منهن تي ٿڦڙون هڻون اٿئي. دراصل تون منهنجي ئي منهن تي چماٽون هڻي رهي آهين. ڏس منهنجو منهن ڪيترو نه سڄي پيو آهي. ڏس تو مونکي ڪيترو ڪشٽ ڏنو آهي. تون مونکي هيٺ ڇڪي رهي آهين ۽ مان مٿي وڃي نٿو سگهان. تون اهو سڀ ڪجهه پاڻجي چوڻ تي وڃين؟" هن حضور مهاراج جن کي سڄي ڳالهه چٺيءَ ۾ لکي. مهاراج جن هنکي اندر درشن ڏيئي همت ڏني ۽ هنجي پتا جي آتما کي مٿي وٺي ويا.

س - ٥٣٣. منهنجي هڪ پاڙي آهي، اُنهيءَ کي ٻار ٻه آهن. ڇا مونکي ٻئي هٿ جي ناتي ضرورت وقت اُنهنکي مدد ڪرڻ گهرجي؟

ج - اهي شخصي ڳالهيون آهن، جنهنجو فيصلو توهانکي ڪرڻو آهي ته هنکي ڪهڙي قسم جي مدد جي ضرورت آهي ۽ توهين ڪهڙي مدد ڪري سگهو ٿا. مان ته عام نيم جي ڳالهه ڪري رهيو آهيان. اسانکي هڪ ٻئي جي مدد ڪرڻ گهرجي. منش ئي منش جي مدد ڪري سگهي ٿو، جانور ته اسانجي مدد نٿا ڪري سگهن. اسان کي هڪ ٻئي جي مدد ضرور ڪرڻ گهرجي.

س - ٥٣٤. جيڪڏهن ڪو اهڙو موقعو بڻجي اچي جو اهو فيصلو ڪرڻو پوي ته پتا جي مدد ڪئي وڃي يا ڌيءَ جي ته ڪنهنجي پهريان مدد ڪرڻ گهرجي؟

ج - توهين اهو معلوم ڪرڻ چاهيو ٿا ته توهانجو ماتا پتا ڏانهن فرض وڌيڪ آهي يا ڌيءَ ڏانهن، ٻنهي کي مدد ڪرڻ گهرجي. جيئن پتا ڏانهن خاص فرض آهي اهڙي طرح ڌيءَ ڏانهن به آهي. توهانجو ٻنهي سان ناتو آهي ۽ اهو توهانکي فيصلو ڪرڻو آهي ته پهريان ڪنهن ڏانهن ڌيان ڏيڻ ضروري آهي ۽ اهو به طئه توهانکي ئي ڪرڻو آهي ته ڪيتري حد تائين توهين پاڻ کي اُنهن سڀني کان الڳ رکي سگهو ٿا. آهي فيصلا توهانکي پاڻ ئي ڪرڻا پوندا.

س - ٥٣٥. شخصي ڳالهين ۾ ڪهڙو وهنوار هئڻ گهرجي؟ ڪٽنب جي باري ۾ ۽ اهڙن ماڻهن جي باري ۾، جن لاءِ اسين پريشان ٿي سگهون ٿا، ڪهڙي وچار ڌارا هئڻ گهرجي؟ ڇا اسين اُنهنکي اُئين ئي ڇڏي ڏيون يا حالتن کي منهن ڏيون ۽ اهڙي قسم جي مسئلن جي حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪريون؟

ج - اسانکي سنسار ۾ رهڻو آهي، سنسار ۾ ٻين ماڻهن ڏانهن توهانکي جوابداريون پوريون ڪرڻيون آهن پر اُنهنجي باري ۾ چنتا نه ڪرڻي آهي. فرض سمجهي اُنهن سڀني مشڪلاتن ۽ مسئلن کي حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پنهنجو فرض پورو ڪري نيڪ ناگرڪ

دوستن ڏانهن اسان جا ڪي اهڙا فرض آهن. اهي فرض پورا ڪرڻ گهرجن. ٻيءَ حالت ۾ اسين صحيح قسم جا سنبنڌي نه آهيون. مان چوندس ته بزرگن جي مدد ضرور ڪرڻ گهرجي ڇو ته انهن کي اسان جي سهاري ۽ عزت ۽ پيار جي ضرورت ٿيندي آهي جيئن هو پنهنجي باقي عمر ۾ شانتيءَ سان وقت گذاري سگهن. انهن جي مدد ڪرڻ هڪ ٻي ڳالهه آهي ۽ رات ڏينهن انهن جي باري ۾ چنتا ڪندو رهڻ، ۽ عملي طور ڪا مدد نه ڪرڻ، ٻي ڳالهه آهي. اهڙي طرح ڪرڻ سان ڪو به فائدو ڪونهي. انهن جي عملي طور مدد ڪرڻ گهرجي ۽ چنتا نه ڪرڻ گهرجي. مدد ۽ آدر دواران انهن ڏانهن پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي. اسان جون ڪي جوابداريون آهن جيڪي اسان کي نڀائڻ گهرجن نه ته ٻيءَ حالت ۾ شانتي حاصل نه ٿيندي. جيڪڏهن پنهنجو فرض پورو نه ڪنداسين ته اسان تي بوجهه رهندو ۽ من کي شانتي نه ملندي.

ماتا پتا، ٻارن لاءِ گهڻو ڪجهه ڪن ٿا، جيئن انهن کي صحيح مارگ تي آڻي سگهن، انهن جي زندگي چڱي طرح شروع ڪرڻ ۾ مدد ڪري سگهن. هو ٻارن لاءِ ڪيترن قسمن جون قربانيون ڪن ٿا. ٻارن جا به ماتا پتا ۽ ٻين بزرگ ماڻهن ڏانهن ڪي فرض آهن. ماتا پتا پنهنجو فرض پورو ڪن ۽ ٻارن کي پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي. جڏهن ٻار وڏا ٿي خود ماتا پتا بڻجن ٿا ۽ پنهنجن ٻارن لاءِ ايترو ڪجهه ڪن ٿا تڏهن انهن کي محسوس ٿيندو آهي ته انهن جي ماتا پتا انهن جي لاءِ ڪيترو ڪجهه ڪيو هو. اسان جي مٿان ماتا پتا جو نهايت وڏو فرض آهي. جڏهن اسان جا ٻار اسان ڏانهن ڌيان نٿا ڏين ته اسين نراس ٿيون ٿا ته اسان انهن لاءِ ايترو ڪجهه ڪيو، ۽ هو اسان ڏانهن لاغرضي ڪن ٿا. ۽ اسين ڀلائي ڇڏيندا آهيون ته اسان خود پنهنجي ماتا پتا لاءِ ڇا ڪيو. ٿي سگهي ٿو ته هو اسان طرفان دکي هجن ۽ جيئن اسين پنهنجن ٻارن جي باري ۾ سوچيون ٿا، هو به پنهنجن ٻارن جي (اسان جي) باري ۾ سوچيندا هجن. تنهڪري جيڪڏهن اسين پنهنجي ماتا پتا جا آگيا ڪاري ٻار ٿينداسين ته پنهنجن ٻارن مان به اهڙي آس رکي سگهنداسين.

کي عزت سان ڏسي ٿي. هوءَ توهانکي خوش ڪرڻ چاهي ٿي،
توهانکي اها ڳالهه انهيءَ درشٽيءَ کان ڏسڻ گهرجي ۽ باقي سڀ ڪجهه
هنجي پرالبڌ، هنجي ڪرمن تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي.

اسانکي ڪنهن کي بہ زبردستي هن مارگ تي آڻڻ جي ڪوشش
نہ ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪنهنکي خود دلچسپي هجي تہ انهيءَ کي
مدد ڪري سگهجي ٿي. پر جيڪڏهن ڪنهنکي دلچسپي نہ آهي تہ
انهيءَ جي اهڙي طرح صحيح مدد ڪري سگهجي ٿي تہ اسين خود انهن
اصولن جو هڪ زنده مثال پيش ڪريون پر ڪنهنکي بہ پنهنجا ويچار
زبردستي نہ مڙهيون. گهٽ ۾ گهٽ توهانجي ديس ۾ ويچارن جي
ايتري شخصي آزادي آهي. هرهڪ جو نظريو الڳ آهي. سڀ
پنهنجي پنهنجي وشواس جو سهارو وٺڻ چاهين ٿا، هرهڪ کي پنهنجن
پيرن تي بيهڻو آهي ۽ هرهڪ جو نام مارگ تي اچڻ جو پنهنجو پنهنجو
وقت آهي. تنهنڪري جيڪڏهن اسانجو ساٿي سنت مت طرف نٿو
اچي تہ اسانکي نراس نہ ٿيڻ گهرجي جيئن هو اسانجي مارگ ۾
رڪاوٽ نہ بڻجي.

جيڪڏهن اسانجو هڪ پتي سان پيار آهي تہ اسين هڪ پتي جي
ويچارن، نظريئي خاص ڪري ڌارمڪ وشواس جي عزت ڪنداسين.
اسانکي انهي ڳالهه جي خوشي هئڻ گهرجي تہ اسانجو ساٿي هن مارگ
تي هلڻ ۾ رڪاوٽ نہ آهي. ها، اسين وڌيڪ خوشي محسوس ڪندا
آهيون جيڪڏهن پتي پتني ٻئي هن مارگ تي گڏجي هلن ٿا. اهڙي
طرح هو هڪ ٻئي جي ڪافي مدد ڪري سگهن ٿا. شڪتي وڌائي
سگهن ٿا. پر جيڪڏهن ائين نہ ٿي سگهي تہ انهيءَ ڳالهه جو قدر ڪرڻ
گهرجي تہ گهٽ ۾ گهٽ توهانجو ساٿي توهانجي مارگ ۾ رڪاوٽ تہ
نہ بڻيو آهي.

س - ۵۳۲. مهاراج جي، ڇا ضرورت وقت مٽن مائٽن يا سنبنڌين
کي مدد ڪرڻ گهرجي؟ ڇا نندن نندن ٻارن کي پالڻ موهہ آهي؟

ج - نہ، موهہ نہ رکڻ جو اهو ارٿ ناهي تہ سنبنڌين جي شيوا نہ
ڪجي. ماتا پتا، سنبنڌين جي شيوا ڪرڻ گهرجي. ماتا پتا، سنبنڌين

توهين هن ڏانهن بلڪل بيپرواهي به نٿا ڪري سگهو پر پوءِ پيار سان سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري سگهو ٿا. جيڪڏهن نٿين هوندي به سمجهڻ لاءِ تيار نه هجي ته توهين چنتا نه ڪريو. توهان ته پنهنجو فرض نباهيو، ڪڏهن به اجايون پريشانيون پيدا ڪندڙ ڳالهين کان بچڻ گهرجي، گهر ۾ پريم پيار سان رهڻ لاءِ ڪيترن ڳالهين کي وسارڻو پوندو آهي، اڻ ٻڌو ڪرڻو پوندو آهي.

س - ٥٣٠. ڇا ڪنهن به مسئلي جو جلدي حل ڳولهڻ گهرجي يا اندران خبر پئجي ويندي آهي ته ڇا غلط آهي ۽ ڇا صحيح؟

ج - اندر پريشاني نه هئڻ گهرجي. پنهنجي من جي شانتي نه وڃائڻ گهرجي. توهانکي خبر آهي ته اهڙيون ڳالهيون ٿينديون رهنديون آهن. هر ڪنهن کي پنهنجا ڪرم ڀوڳڻا پون ٿا. ماڻهن کي من آڱرين تي نچائي رهيو آهي. انهيءَ ڪري حالتن انوسار هلڻو پوندو آهي. جيتري چاهيو ڪوشش ڪريو. سنسار جا مسئلا حل ڪرڻ ۾ ڪاميابي ڪڏهن به ملي نه سگهندي، پر انهن کان مٿي ضرور ٿي سگهون ٿا. جيڪڏهن اسين سنسار جي ڪنڊن کي گڏ ڪرڻ جي ڪوشش ڪنداسين ته ڪامياب نه ٿي سگهنداسين. پر جيڪڏهن پنهنجن پيرن ۾ مضبوط بوٽ پائينداسين ته ڪنڊا آسانيءَ پيرن تي ڪوبه اثر نه ڪندا. ٻچن سمرن دواران من کي انهن دک سک جي مسئلن کان مٿي کڻڻ گهرجي ۽ انهيءَ ٻاري ۾ وڌيڪ پريشان نه ٿيڻ گهرجي.

س - ٥٣١. مان ستسنگ ۾ نيمائتو ڏهه سال کان اچي رهيو آهيان ۽ منهنجي پتنيءَ منهنجو ورود نه ڪيو. هوءَ اڄ پهريون دفعو هتي آئي آهي. هنجو ورود نه ڪرڻ ڇا انهيءَ کي ثابت ٿو ڪري ته هوءَ اندر سنت مت کي قبول ڪري ٿي پر هوءَ اها ڳالهه ظاهر نه ڪري سگهي آهي.

ج - مونکي هنجي سنت مت سان پيار جي ٻاري ۾ خبر ڪانهي پر اها ڳالهه صاف آهي ته هنجي دل ۾ توهان لاءِ پيار آهي. مان چئي نٿو سگهان ته انهيءَ سان هنجي هن مارگ تي اچڻ جي تياري ٿي رهي آهي يا نه. پر انهيءَ مان اها ڳالهه ظاهر آهي ته هوءَ توهانجي اصول

ج - ستگرو، شبد يا نام ئي رولر آهي.

س - ٥٣٧. گهر ڪٽنب جا ماڻهو، اسانجي ڳالهه ٻڌڻ نه چاهيندا هجن ته انهيءَ حالت ۾ انهنجي مدد اسين ڪيئن ٿا ڪري سگهون؟

ج - منهنجي ويچار ۾ جيڪو ٻڌڻ نٿو چاهي، انهن کي اهڙي طرح ڪرڻ لاءِ مجبور نه ڪرڻ گهرجي ۽ اهائي انهنجي مدد آهي. جيڪي ڪجهه توهان سنتن جي اُپديش مان پراپت ڪيو آهي انهيءَ جو هڪ زنده مثال بڻجي ڏيکاريو. پنهنجو مثال پيش ڪري پاڻ تي اسين خود بخود اثر وجهي سگهون ٿا. جيڪڏهن انهنجي ڪرمن ۾ هوندو ته گيان حاصل ڪرڻ لاءِ پنهنجو پاڻهي پنيان ڊوڙندا پر جڏهن ڪنهن تي ڪا ڳالهه زوريءَ مڙهي ويندي آهي ته، انهيءَ کي موهت ڪرڻ بجاءِ توهين وڌيڪ دور پهچائي ڇڏيندا. ڪنهنکي به ڪنهن ڳالهه لاءِ مجبور نه ڪرڻ گهرجي. اها پريرڻا ازخود انهيءَ جي اندر مان اچڻ گهرجي. اها ڳالهه اُن حالت ۾ ٿيندي جڏهن توهين خود مثال بڻجي ڏيکاريندا. تنهنڪري انهنکي مجبور نه ڪرڻ ئي انهنجي سهايتا آهي.

س - ٥٣٨. منهنجا گهر وارا سنت مت جي ڪا ڳالهه ٻڌڻ لاءِ ئي تيار ڪونهن. انهيءَ باري ۾ انهن سان ڳالهه ڪرڻ جي مون ۾ همت ئي ڪونهي.

ج - اُن باري ۾ ڪنهن سان ڳالهه ڪرڻ جي ضرورت به ته ڪونهي.

س - ٥٣٩. پر مان سوچان ٿي ته انهيءَ باري ۾ ڇا ڪريان؟ مون هڪ پيار کي گود ورتو آهي اُهو هينئر ويهن سالن جو ٿي ويو آهي. مونکي خبر آهي ته هو ڪيترين ئي بي واجب ڳالهين ڪري ٿو. مان انهيءَ باري ۾ ڇا ڪريان؟ ڇا مان هن کي ڪجهه ٻڌايان؟ مان هن کي ڪجهه ٻڌائڻ جي همت انهيءَ ڪري نٿي ڪري سگهان ڇو ته هو اُن ڪري پريشان ٿئي ٿو ۽ جيڪو به هو جواب ڏيندو آهي، انهيءَ سان مونکي ڏک ٿيندو آهي. اهڙي حالت ۾ مان ڇا ڪريان؟ مان هنجي وهنوار کي نظرانداز نٿي ڪري سگهان؟

ج - توهين هن کي پيار سان سمجهائڻ جي ڪوشش ڪريو. پر انهيءَ باري ۾ وڌيڪ چنتا ۽ سوچ نه ڪريو. پيو کو اُپاءُ ڪونهي.

مٺن مائٽن ڏانهن اسانجا فرض

س - ٥٢٥. ستسنگي هجڻ سان، هنجي ڪٽنب ۽ مٺن مائٽن تي ڪهڙو اثر پوي ٿو؟

ج - اسانجو موهه ئي اسانکي سنسار ۾ واپس وٺي اچي ٿو. جيڪڏهن ڪنهن منش يا پدارٿ سان موهه آهي ته سمجهو ته اسانجو سنسار سان موهه آهي. اهڙي طرح اسانجون پاڙون سنسار ۾ رهجي وڃن ٿيون ۽ اهي ئي اسانکي دنيا ۾ ڇڪي وٺي اچن ٿيون. جيڪڏهن ڪنهن ستسنگيءَ جو ستگروءَ ۽ شبد سان پيار آهي ته سڀاويڪ طور انهيءَ پيار ۾ سنسار جي ڪشش بجاءِ ڪافي انداز ۾ شڪتي ۽ ڪشش آهي. هو پنهنجو پاڻ کي سنسار ۽ سنبنڌن کان هٽائي، شبد سان، ڪل مالڪ سان جوڙي ٿو ۽ انهيءَ ڪري هو پرماتما ڏانهن مائل ٿيندو وڃي ٿو.

ستسنگيءَ جا سنبنڌي، مٺ مائٽ، هن سان موهه ڪن ٿا، پيار ڪن ٿا هنجي پيار ۾ جڪڙيل، اهي هن ڏانهن ڇڪجي ايندا ۽ هو پنهنجي پريو پريم جي ڏور ۾ ٻڌل، پرماتما ڏانهن ڇڪبو ويندو. اهڙي طرح جن ماڻهن کي ستسنگين سان پيار آهي، انهنجي مدد ٿيندي ڇو ته اهي به انهيءَ مارگ تي ايندا ۽ اتي پهچندا جتي اهو ستسنگي پهتو آهي. پر جيڪڏهن ستسنگي يا ستگروءَ جي بجاءِ پنهنجي مٺن مائٽن سان وڌيڪ پيار آهي ته هو انهن ڏانهن ڇڪجي ويندو. جيڪڏهن اسين هڪ رولر سان ٻڌل آهيون ۽ اسانجي هٿ ۾ ڪتي جي زنجير آهي ته ڪتو به اسان سان گڏ ڇڪجي ايندو. انهيءَ کي اسان سان ٻڌل هجڻ جو لاڀ ملندو. هو اسانکي پاڻ ڏانهن نه ڇڪي سگهندو. سنبنڌين جو توهان سان موهه پيار انهنکي مدد ڪندو ڇو ته توهين هڪ اهڙي شڪتيءَ سان ٻڌا پيا آهيو جيڪا توهانکي مٿين طرف ڇڪي ٿي. پر جيڪڏهن توهين انهنجي موهه ۾ ڦاٿل آهيو ته انهيءَ سان نه توهانکي فائدو ٿيندو نه انهنکي.

س - ٥٢٦. اهو فيصلو ڪير ڪندو آهي ته رولر ڪير آهي؟

س - ٥٢٣. مهاراج جي، مان ڊاڪٽر آهيان، اسان مان ڪي وڪيل به آهن. اسانکي پنهنجي ڌنڌي دوران ڪيتري حد تائين مدد ڪرڻ گهرجي؟ ڪيترن حالتن ۾ اسين علاج ڪان وڌيڪ به ڪجھ ڪري سگهون ٿا؟ اسانکي پنهنجي فرض جي حد کان ڪيتري قدر ٻاهر وڃڻ صحيح آهي؟

ج - پنهنجي پوري لياقت، سڌ ٻڌ ۽ صلاحيتا انوسار، بيمار جو علاج ڪرڻ گهرجي. پر پوري ڪوشش ڪرڻ بعد به جيڪو چاهيندا آهيون، اهو نٿو ٿي سگهي. جيڪڏهن ڊاڪٽر ۽ دوائون ماڻهن کي بچائي سگهن ها ته ڪڏهن به ڪو انسان نه مري ها. چاهي ڪيترو به زور لڳايو وڃي، ڪي بيمارين ۾ علاج ڪرڻ ۾ ڪاميابي نٿي ملي سگهي. ڏسڻ ۾ آيو آهي ته هڪ ئي دوا سان ڪيترن ئي بيمارين کي آرام اچي ويندو آهي. پر ڪن ٻين مريضن تي انهيءَ دوا جو اثر نه ٿيندو آهي. اسين اهو سڀ ڄاڻون ٿا. انهيءَ ڪري پنهنجي علم کي پنهنجي لائقيءَ انوسار عمل ۾ آڻڻ گهرجي ۽ باقي سڀ مالڪ جي ديا مهر تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي.

س - ٥٢٤. مان خود اڳاهين ٻارن کي تعليم ڏيڻ ۾ دلچسپي وٺندي رهي آهيان، هڪ ماسترياڻيءَ جي روپ ۾ نه، مدد ڪندڙ جي روپ ۾ انهيءَ ڪري........؟

ج - انهنکي مدد ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي. سنسار ۾ سڀني جي مدد ڪرڻ گهرجي. اسانجو جنم انهيءَ لاءِ ٿيو آهي. منش ئي منش جو مددگار بڻجي سگهي ٿو. پر انهيءَ ڪم ۾ ايترو مگن نه ٿي وڃڻ گهرجي جو پنهنجي مدد ئي نه ڪري سگهون. پنهنجن ٻين فرضن جو خيال رکندي، پنهنجي ساڌن انوسار ٻين جي گهٽ ۾ گهٽ مدد ڪرڻ گهرجي. جڏهن پنهنجي طرفان پوريءَ طرح چاهه هوندي به انهنجي مدد نه ڪري سگهو ته اهو انهنجي ڪرمن سبب آهي. انهنجا ڪرم انهنکي ئي ڀوڳڻا پوندا، پنهنجن فرضن ۾ نقصان ٿيڻ بنا، پنهنجي وقت ۽ ساڌن موجب، هرهڪ جي شيوا ڪرڻ گهرجي. پر جيڪڏهن چاهيندي به انهنجي مدد نه ڪري سگهو ته سمجهڻ گهرجي ته انهنجا ڪرم ئي اهڙا آهن ۽ انهيءَ سبب انهيءَ ڪان وڌيڪ مدد نٿي ڪري سگهجي.

اَصلي پريتم، اَسانجو پرماتما آهي. اسين شخصي طور ڪنهنجي به شيوا ڪرڻ نٿا چاهيون، بلڪ مالڪ جي پيار سبب اُنهيءَ لاءِ سڀ ڪجهه ڪرڻ چاهيون ٿا. پر اِهو تڏهن ئي ٿي سگهي ٿو جڏهن اَندر مالڪ جو پيار پيدا ڪريون، يڪتائي پيدا ڪريون. جيسين پنهنجي اَندر يڪتائي ۽ پيار جي اَهڙي مستي پيدا نٿا ڪريون، مان نٿو سمجهان ته اَسين ٻين جي شيوا يا مدد ڪري سگهون ٿا. جيڪڏهن منهنجو پنهنجو هردو ڪٺور آهي ته مان ٻين تي قياس نه ڪري سگهندس. جيڪڏهن منهنجي دل نرم آهي دَيالو آهي ته منهنجي دل ۾ ٻين جي پيڙا جو اَحساس ٿيندو ۽ مان اَزخود ٻين جي مدد ڪرڻ چاهيندس. اِنهيءَ ڪري اِهو ضروري آهي ته پهرين پنهنجو سڌار ڪريون جيئن ٻين جي مدد ڪرڻ لائق ٿي سگهون.

س - ٥٢٣. اِهو ته معلوم ٿي ويو ته اسانجي دل ۾ پيار ۽ همدردي هئڻ گهرجي، اسانکي اِها پيدا ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر ڪڏهن ڪڏهن اَهڙا ڏکدائي موقعا اپندا آهن جو حالتون اَسانجي وس ۾ نه هونديون آهن. اُن وقت اِهو پيار ڪيئن پيدا ڪري ٿا سگهون؟

ج - پيار تي زور ڪونهي. پيار ڪڏهن به زبردستيءَ سان پيدا نٿو ٿئي. جڏهن ٿيندو آهي ته بس ٿي ويندو آهي. جيڪڏهن مالڪ جي دَيا مهر ٿيندي آهي ته اِهو پريم اَزخود ئي اچي ويندو آهي. پر اسين عملي طور ڪجه قدم کڻي سگهون ٿا. جيئن اَسانجي هردي ۾ پرماتما لاءِ پريت پيدا ٿئي. اِهو قدم آهي روحاني اڀياس ڪرڻ، نام سمرڻ ڪرڻ، سنت مت ساهتيه پڙهڻ، ستسنگ ٻڌڻ هڪ ٻئي ۾ پريم پيار سان ڳالهائي، پنهنجي چوگرد پريم ڀريو واتاورڻ پيدا ڪرڻ. جڏهن هڪ ٻئي جي مدد ڪندا آهيون ته اِئين محسوس ٿيندو آهي ته جيترو وڌيڪ مالڪ سان پيار ڪريون ٿا اوترو ئي وڌيڪ پيار هُو اَسانجي اَندر پيدا ڪري ٿو. جيترو پيار وڌيڪ ٿئي ٿو، اوترو وڌيڪ پيار وڌي ٿو. پر جيڪي ڪجه اسين پنهنجي طرفان ڪري سگهون ٿا، اهو هيءُ آهي ته اسين ايمانداريءَ سان نام سمرن ڪريون. جو ته نام سمرن ڪرڻ سان اَزخود پريم پيار پيدا ٿيندو آهي.

لاءِ پرارٿنا ڪندا آهيون. سنت مت موجب اسانکي پرماتما کان پرماتما ئي گهرڻ لاءِ پرارٿنا ڪرڻ گهرجي جيئن اسين انهيءَ ۾ سمائجي سگهون. جڏهن اسين پريم ۽ وشواس سان پنهنجو فرض پورو ڪندا آهيون ته اهو مالڪ به مدد ڪندو آهي. اهڙي طرح اسين پنهنجي مدد ڪري رهيا آهيون.

س - ٥٢١. جيڪڏهن اسين انهيءَ پورڻ چيتن شڪتيءَ جو انگ آهيون، جيڪا هن دنيا ۾ سڀ ڪجهه آهي ته ڇا اسانکي سڀني جي ڀلي جو انيؤ نه هئڻ گهرجي ۽ جيڪڏهن ائين آهي ته ڇا اسانکي سڀني جي مدد ڪرڻ يا مدد ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪرڻ مناسب ڪونهي ۽ جيڪڏهن اسين مدد ڪريون ٿا ته ڇا اهي ڪرم اسانکي هن دنيا ۾ واپس جنم وٺڻ لاءِ ڇڪي ايندا؟

ج - ٻين جي مدد ضرور ڪرڻ گهرجي. اهو اسانجو فرض آهي. پر اها سنڀال پنهنجو نقصان ڪري نه ڪرڻ گهرجي. پهرين پاڻ کي انهيءَ لائق بڻائڻ گهرجي جيئن ٻين جي مدد ڪري سگهون. جيڪڏهن خود نيڪ پاڪ زندگي نٿا گذاريون ته دراصل ٻين جي مدد ڪرڻ جي لائق نه آهيون. پر اسانکي انهيءَ اوستا تائين پهچڻ گهرجي، جتي پهچي ٻين جي مدد ڪري سگهون. انهن سان ايڪتا ۽ ڪشش محسوس ڪري سگهون. ٻين جي مدد ڪرڻ ۾ ڪو به هرج ڪونهي. اسانکي دراصل نه صرف منش ذات جي سيوا ڪرڻ گهرجي، پر هيٺين جوڻين جي به سيوا ڪرڻ گهرجي. انهنجي سيوا، انهن تي ديا ڪري، انهنکي نه ماري، انهنکي نه کائي ۽ ٻين ڪيترن قسمن جي ڪري سگهجي ٿي.

جڏهن هردي ۾ مالڪ جو پيار جاڳرت ٿئي ٿو، تڏهن مالڪ جي سرشٽيءَ سان پڻ پيار ٿي ويندو آهي ۽ هرهڪ ۾ مالڪ ئي ڏسڻ ۾ ايندو آهي. ان بعد اسانجي اندر هرهڪ جي سيوا، مدد جي سچي چاهه پيدا ٿئي ٿي، هرهڪ جي اندر انهيءَ پريتم پياري جا درشن ٿين ٿا تنهنڪري اسين هرهڪ جي سيوا ڪرڻ چاهيون ٿا، اسانجو

ج - جڏهن راس ڏيهن ڀڄن سمرن ڪريون ٿا ته سمجهجي ته پنهنجي مدد پاڻ ڪري رهيا آهيون ۽ پوءِ مالڪ جي ديا مهر به پراپت ٿي ويندي. جيڪڏهن ڀڄن سمرن نٿا ڪريون پر هنجي ديا مهر جي آس لڳائي ويٺا هجون ته پوءِ اسين انهيءَ لاءِ حقدار نه آهيون. جيڪڏهن فقير دروازي تي اچي کڙي ٿي نٿو ته پوءِ هو گهر جي مالڪ مان ڪهڙي آس ٿو رکي سگهي؟ روئڻ بنا ته ماتا به کير نه پيئاريندي آهي. آيا ٻار کي ٻاهر ڪٺي ويندي آهي جيئن هنجي ماتا پنهنجو ڪم ڪار ڪري سگهي. جڏهن ٻار ماتا وٽ وڃڻ لاءِ روئندو آهي ته آيا هنجي دل وندرائڻ جي ڪوشش ڪندي آهي، هنکي ٻرانن جون آڪاڻيون ٻڌائيندي آهي، رانديڪا ڏيندي آهي، مٺائي ڏيندي آهي. هوءَ هر طرح ٻار کي وندرائڻ جي ڪوشش ڪندي آهي. پر جيڪڏهن ٻار ڪابه شيءِ نٿو وٺي ۽ ماتا وٽ وڃڻ لاءِ ضد ڪري ٿو، روئي ٿو ته ماتا کان به برداشت نه ٿيندو، هوءَ ڊوڙندي ويندي آهي ۽ ٻار کي وڃي ڇاتيءَ سان لڳائيندي آهي.

اهڙي طرح اسين ٻار آهيون، جيڪي به دنيا جا مال اسباب شڪليون پدارٿ آهن، انهن سان راند ڪري رهيا آهيون. اسانجو من انهن سان ايترو خوش آهي، اسين انهيءَ کيل ۾ ايترا مست ويا آهيون جو اسانکي هن وقت مالڪ جي ياد ئي نٿي اچي. اسين هن کي بلڪل وساري ڇڏيا آهيون. اسين هنجي باري ۾ ڪڏهن سوچون به نٿا. جڏهن اسانجي هردي ۾ هن لاءِ سچي تڙپ، پريم ۽ پريم هوندو آهي، اسين صرف هنکي ئي چاهيندا آهيون ۽ هن کانسواءِ ڪجهه به وٺڻ لاءِ تيار نه هوندا آهيون تڏهن مالڪ کان به رهيو نه ويندو آهي ۽ هو اسانکي پنهنجي گود ۾ رهارينددو آهي.

اڪثر اسين پرماتما کان پرماتما جي پراپتي ڪرڻ لاءِ ڀڄن سمرن نه ڪندا آهيون، اسين سنساري پدارٿن خاطر ابهاس ڪندا آهيون. مالڪ جو ڏيان ڪندا آهيون ته سندس ديا مهر، پريم پيار لاءِ نه پر پنهنجن سنساري اڇائن ترشنائن کي پوري ڪرڻ لاءِ. انهيءَ کان پنهنجون اڇائون پوريون ڪرائڻ چاهيندا آهيون. اِئين نه، ته مالڪ کي مالڪ

لاءِ آهي ۽ ڳالهه پريم سان چئي وڃي ته هو سمجهي ويندو پر جيڪڏهن
روب ڏيکاريو ويندو، نفرت ڪئي ويندي، پنهنجي اهنڪار کي
خوش ڪرڻ لاءِ پاڻ کي بهتر بڻايو وڃي ته اها مدد نه آهي. اهڙي
طرح مدد ڪرڻ سان اسين ڪيس مارگ تان دور ڪري ٿا ڇڏيون.
اسانکي ڪشادي دل، سهنشيلتا ۽ پريم سان وهنوار ڪرڻ کپي. پوءِ
خراب ۾ خراب منش به اسانجي وهنوار مان فائدو وٺي سگهي ٿو.

نفرت ڪنهن سان به نه ڪرڻ گهرجي. ماتا ٻار کي ماريندي آهي
پر نفرت سان نه. ٻار چاهي اهو سمجهندو هجي ته ماتا ناراض آهي پر
دراصل ماءُ جي دل پيار سان ڀرپور هوندي آهي. هوءَ چاهيندي
آهي ته ٻار تمام سٺو نيڪ بڻجي ۽ ترقي ڪري. ماتا ڪڏهن ڪڏهن
ٻار کي ڌمڪائيندي يا مار به ڏيندي آهي پر نفرت سان نه يا پنهنجو
پاڻ کي وڏو ثابت ڪرڻ لاءِ نه پر ٻار کي سڌارڻ لاءِ. ٻار به اندر ۾
سمجهندو آهي ته ماتا مونکي بيحد پيار ڪندي آهي ۽ مونکي اهو ئي
ڪرڻ گهرجي جيڪو ماتا کي پسند آهي. جڏهن اهڙي ڀاونا هجي ته
ٻار تي اهو ئي اثر پوي ٿو جيڪو ماتا چاهي ٿي.

پر جيڪڏهن ٻار کي خبر آهي ته ماتا جيڪي ڪجهه ڪري رهي
آهي نفرت سان ڪري رهي آهي ته انهيءَ تي ڪنهن به ڳالهه جو
صحيح اثر نه پوندو. جڏهن ڪا به شيءِ پريم پيار سان ڏني ويندي
آهي ته اها هڪدم سچي دل سان قبول پوندي آهي. انهي ڪري
حضرت عيسيٰ فرمايو آهي ته ”جيڪڏهن اسين خود معافي چاهيون ٿا
ته اسان کي به ٻين کي معاف ڪرڻ گهرجي.“ انهيءَ جو ارٿ اهو آهي
ته اسانجو هردو نرمل هجڻ گهرجي. مالڪ جي ديا مهر وٺڻ جي لائق
هجڻ گهرجي. جيڪڏهن اسانجي دل ۾ ڪنهن لاءِ به نفرت آهي ته انهيءَ
جو اهو ئي ارٿ آهي ته اڃا اسانجو هردو پرماتما جي ديا مهر جي لائق
نه آهي. پرماتما جو پيار پائڻ لاءِ اسانکي سڀني سان پيار ڪرڻو پوندو.

س - ٥٢٠. چيو ويندو آهي ته پرماتما انهيءَ جي مدد ڪندو آهي
جو پنهنجي مدد پاڻ ڪندو آهي. جيڪڏهن ڪو منش بيوس ٿي
وڃي ٿو ۽ پنهنجي مدد پاڻ نٿو ڪري سگهي ته؟

تڏهن ئي پاڻ لاءِ ڪجهه ڪري سگهجي ٿو. نه ته اهو پنهنجو پاڻ کي
ڌوڪو ڏيڻ ئي ٿيندو ۽ اسين انهيءَ ڏک دور ڪرڻ بجاءِ خود انهن
جي ڏکن جا حصيدار بڻجي پونداسين.

س - ٥١٨. جڏهن شينهڻ جو ٻچو ڪنهن خطرناڪ جڳهه تي ويندو
آهي ته شينهڻ انهيءَ کي تڪڙ هٽائيندي آهي. ڇا اسين ٻارڙا سڀ ڪي
غلطي ڪندڙ ننڍڙن ٻارن کي سچ چوڻ رواجي تڪڙ هٽي سمجهائي سگهون
ٿا؟ منهنجي ويچار ۾ جيڪي ڪجهه به اهو ڪري، انهيءَ کي برداشت
ڪرڻ، انهيءَ سان پيار ڪرڻ ناهي. ڀڳوان ٻڌ فرمايو آهي، "جيئن شيطان
جي سوکڙي قبول نه ڪندو آهيان موٽڪي اها قبول نه ڪرڻي آهي"
ڇا هميشه قبول ڪرڻ ئي پيار آهي؟ جيڪڏهن اسين سڌارڻ چاهيون
ٿا، ڇا انهيءَ جي نفرت به برداشت ڪرڻ گهرجي يا انهيءَ کان دور
رهڻ گهرجي ۽ انهيءَ سان نفرت نه ڪرڻ گهرجي؟

ج - پيار جي تڪڙ جو ته ڪو ٻرو نه سمجهندو. جيڪڏهن پيار ۽
همدرديءَ سان ڪنهن کي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪجي ته ڪو به انهيءَ
کي ٻرو نه سمجهندو ۽ ڪنهن کي ننڍو ثابت ڪرڻ، پنهنجو پاڻ کي وڏو
۽ اوچ ڏيکارڻ لاءِ ڪابه ڳالهه ڪرڻ ٺيڪ ڪونهي. اهڙي طرح نه ته
ٻيو انهيءَ ڳالهه کي سمجهي سگهندو ۽ نه صحيح راهه تي ايندو. ٻيو
ڪنهن جي به دل ڏکائڻ کانسواءِ خود مثال ٺاهجي، پنهنجي پيار سان
پاڻ کي ضرور ٺيڪ ڪري سگهجي ٿو. ائين ڪرڻ سان ٻئي کي چوٽ
نٿي پهچي ۽ اهڙي طرح هو سنت مت کان گمراهه نه ٿي سگهندو.
جيڪو غلطي ڪري رهيو آهي، انهيءَ کي وڌيڪ پيار جي ضرورت
آهي. هر ڪنهن کي پيار جي ضرورت آهي پر ڪن ماڻهن کي وڌيڪ
ضرورت هوندي آهي. تنهنڪري اهڙي منش کي صحيح مارگ تي
آڻڻ لاءِ، انهيءَ سان گهڻي ۾ گهڻو پيار ۽ صبر سان پيش اچڻ گهرجي.
تڪڙ مارڻ ۽ سخت ورتاءُ جو ته سوال ئي نٿو اٿي.

س - ٥١٩. منهنجو مطلب آهي ته انهيءَ کي سچ چوڻ گهرجي يا نه؟

ج - سچ به پيار سان چوڻ گهرجي. جيڪڏهن انهيءَ کي خبر هجي
ته جيڪي ڪجهه به اسين چئي رهيا آهيون اهو انجي ڀلائي ۽ فائدي

اسين ڪنهن ڳالهه کي سماپت ئي ڪرڻ چاهيون ٿا ۽ معاف ڪرڻ چاهيندا هجون ته اسانکي اهو فيصلو نه ڪرڻ گهرجي ته اسين ڏوهي هئاسين يا ٻيو ڏوهي هو. اسانکي اهو چوڻ گهرجي ته ”مون توهان کي معاف ڪري ڇڏيو، توهين مونکي معاف ڪريو ۽ جيڪا به غلطي ٿي آهي، ٻئي انهيءَ کي ڀلائي ڇڏيون.“ جيڪڏهن اهو سوچيندي ڇنڊ ڇاڻ ڪندا رهنداسين ته اهو ڏوهي هو يا مان، ته اهڙي طرح ڪرڻ سان ڪو ٻيو جهنجهٽ پيدا ٿي پوندو. جيڪڏهن اسين پنهنجو پاڻ کي معاف ڪرڻ چاهيون ٿا ته اسانکي جڳائي ته سچيءَ دل سان معافي گهرون ۽ ان بعد جيڪي ڪجهه ٿيو آهي، انهيءَ کي هردي مان وساري ڇڏيون.

س - ۵۱۷. منش جو مکيه داتا منش آهي، انهيءَ ڪري ٽوليءَ جي ان سلسلي ۾ منش ڪهڙو پارٽ ادا ڪري ٿو؟

ج - منش جو اصلي ڪم آهي پنهنجي مدد ڪرڻ. اسين ٻين جي به مدد انهيءَ حالت ۾ ڪري سگهون ٿا جڏهن پنهنجي مدد ڪنداسين. جيڪو پنهنجي مدد نٿو ڪري، اهو ٻين جي به مدد نٿو ڪري سگهي. جيڪڏهن پاڻ وٽ ئي ڪجهه نه هوندو ته ٻين کي ڇا ڏئي سگهبو؟ ڪيترا دفعا اسين ٻين جي ڀلائي ڪرڻ چاهيندا آهيون، پر انهن جي مدد ڪرڻ بدران پنهنجي حالت قياس جوڳي بڻائي ڇڏيندا آهيون. انهنکي پنهنجي پيار ڏيڻ بجاءِ انهن جي دکن جا ڀاڱيوار بڻجي پوندا آهيون. جڏهن پاڻ وٽ ئي ڪجهه ڪونهي ته پوءِ ٻين کي به ڪجهه نٿو ڏئي سگهجي. جيسين ڪنهن جي مدد ڪرڻ ۾ سمرٿ نه ٿيا آهيون تيسين انهن جي دکن سبب دکي ٿي پنهنجي حالت دکدائي ڪري ٿا ڇڏيون. ٻين جي مدد ڪرڻ لائق بڻجڻ لاءِ پهريان پنهنجي مدد ڪرڻ ضروري آهي. اسان جي اندر ڪجهه هئڻ گهرجي، جيئن ٻين کي ڪجهه ڏئي سگهون. انهن سان ورهائي سگهون. جيڪڏهن خود ئي خالي آهيون ته ڏئي ڇا سگهنداسين؟ ماڻهن جي مدد ڪرڻ لاءِ ڪنهن ٻئي جي مدد ڪرڻ لاءِ، خود اها اوستا پراپت ڪرڻ ضروري آهي جنهنکي پراپت ڪري هر طرف پيار ۽ دعا جي ورکا ڪري سگهون.

پڇتاءُ ۾ رهيو آهي. اهو ئي پاڻ کي معاف ڪرڻ جو طريقو آهي ۽ جڏهن اهڙي طرح پنهنجو پاڻ کي معاف ڪنداسين ته اسانکي خوشي ٿيندي.

س - ٥١٥. اسين ٻين کي ڪشت ڏيئي خود پنهنجو پاڻ کي ڪيئن ٿا معاف ڪري سگهون؟ منهنجا ٻه سوال آهن. هڪ ته جڏهن اسان ٻئي کي ڪشت ڏنو آهي ته پنهنجو پاڻ کي معاف ڪيئن ٿو ڪري سگهجي؟

ج - پنهنجو پاڻ کي تڏهن معاف ڪري سگهجي ٿو جڏهن ٻين جي دل دکائڻ ڇڏي ڏيون، جيڪڏهن اسان جيڪي ڪجهه پهرين ڪيو هو انهيءَ طرح وري وري ڪندا رهون ته پوءِ اهو چوڻ ته اسان خود کي معاف ڪري ڇڏيو، صرف پنهنجو پاڻ کي دوکو ڏيڻو آهي. پنهنجو پاڻ کي معاف ڪرڻ لاءِ اهو ضروري آهي ته پهرين غلطيءَ کي دهرايو نه وڃي جڏهن اسين سچيءَ دل سان پڇتايون ٿا ۽ وري اها غلطي نٿا ڪريون ته پوءِ اهو چئي سگهجي ٿو ته اسان پنهنجو پاڻ کي معاف ڪيو آهي، پنهنجو پاڻ کي معاف ڪرڻ جو مطلب آهي غلطيءَ کي وري نه ڪرڻ ۽ جيڪي ڪجهه ڪري چڪا آهيون انهيءَ کي پوري طرح ڀلائي ڇڏڻ. جڏهن پاڻ کي سڌاريو اٿون ته من ۾ ڏوهي هجڻ جو ڀاو نه رهڻ گهرجي.

جيڪڏهن اسان ڪنهن جي دل کي ڏکويو آهي ته معافي گهرڻ ۾ ڪا به هچڪ نه هجڻ گهرجي. هو معاف ڪري يا نه ڪري، پر معافي گهرڻ سان اسانکي مدد ملي ٿي. معافي گهرڻ سان ڪجهه تسلي ملي ٿي ۽ من جو بوجهه هلڪو ٿئي ٿو. اهو ٻئي تي مدار رکي ٿو ته هو اسانکي معاف ڪري يا نه ڪري. پر سچي من سان معافي لاءِ عرض ڪري اسان پنهنجو پاڻ کي ته معاف ڪري ئي ڇڏيو آهي.

س - ٥١٦. ٻيو سوال اهو آهي ته جيڪڏهن ٻن ماڻهن جي وچ ۾ غلطفهمي هجي ته ڇا ڏوهيءَ کي معافي نه وٺڻ گهرجي جيئن ٻئي ڪنهن تي ڏوهه نه اچي ۽ هو ٻور نه ٿئي؟

ج - جڏهن غلطفهمي دور ڪرڻ چاهيندا آهيون ته پوءِ ڪنهن ۾ هڪ يا ٻئي کي ڏوهي ثابت ڪرڻ جو سوال ئي نٿو اٿي. جيڪڏهن

ج - پر جيڪر پتو پوي ته مان تہ وروڌي منش جو توهان ڏانهن ڪهڙو رخ آهي، اهو معلوم ٿيندو. جنهنجي توهان کي ڀورين ٿي شخصي انڀو سبب خبر آهي.

س - اهو ٺيڪ آهي. پر تنهن هوندي به انهيءَ سان مدد ته ملي ٿي.

ج - جڏهن اسانکي پنهنجو پاڻ کي سڌارڻو آهي ته پوءِ اهڙي ڪم جو سوال ئي نٿو اٿي. ڪنهن به حالت ۾ ڪنهنجي ڪهڙي به ويچاردارا هجي، اسانکي هر حالت ۾ پاڻ کي سڌارڻ گهرجي. بس ايتري ڳالهه آهي. جيڪڏهن ڪو ٻيو اسانکي ڏوهي ٺهرائي ته تڏهن به اسان تي اثر نه ٿيڻ گهرجي.

س - پر جيڪڏهن هنجي جنم راشي معلوم هجي ته ....؟

ج - منهنجي ويچار ۾ جيترو اسين انهيءَ منش کي انهن وسيلن دوارا سمجهي سگهون ٿا، انهيءَ کان وڌيڪ هو پنهنجو پاڻ کي ظاهر ڪري ٿو. جڏهن ڪنهن سان گڏ جيئندا آهيون تہ خبر پئجي ويندي آهي تہ هنجو اسانجي باري ۾ ڪهڙو ويچار آهي. ڪڏهن ڪڏهن اڳڪٿيءَ جي حساب ڪتاب سبب دوکو بہ ملندو آهي. غلط نڪرندو آهي. پر شخصي انڀو ڪڏهن غلط نٿو ٿئي ۽ اسانکي اصليت جي خبر پئجي ويندي آهي.

س - ٥١٤. جيڪڏهن ڪنهن ماڻهوءَ جي گلا ڪريون ٿا ۽ معافيءَ لاءِ عرض ڪرڻ بعد به هو معاف نه ڪري ته اسانکي ڇا ڪرڻ گهرجي؟

ج - سڀ کان ضروري ڳالهہ تہ اها آهي تہ اسين پنهنجي اڻ واجب وهنوار لاءِ پنهنجو پاڻ کي معاف ڪريون. جيڪڏهن اسان سچيءَ دل سان پڇتاءُ ڪيو آهي، پاڻ کي سڌارڻ جي ڪوشش ڪئي آهي تہ انهيءَ ڳالهہ جي چنتا نہ ڪرڻ گهرجي تہ ٻئي ماڻهوءَ معاف ڪيو يا نہ. اسانکي پنهنجي صحيح وهنوار دوارا ئي ثابت ڪرڻ گهرجي تہ اسانکي سچ پچ ڪيترو افسوس آهي، رڳو "مونکي معاف ڪر" چوڻ سان مسئلو حل نٿو ٿئي. اسين صرف لفظن ذريعي نہ بلڪ پنهنجي وهنوار دوارا ثابت ڪري سگهون ٿا تہ اسانکي پنهنجي غلطيءَ يا ڏوهہ لاءِ ڪيترو

اُنهيءَ پوري عرصي ۾ مهاراج جن پنهنجي وهنوار ۾ ڪابہ تبديلي نہ آندي. هُو ڪڏهن بہ ڪنهن سان بحث مباحثو نہ ڪندا هئا. هُو سدائي سنئين ڳالهہ ڪندا هئا، ”مان پنهنجو فرض پورو ڪري رهيو آهيان، جيڪڏهن هيءُ اُپديش توهان کي صحيح محسوس ٿئي ٿو تہ وڏي خوشيءَ سان اُنهيءَ کي مڃو ۽ جيڪڏهن توهانکي اهو سنئو نٿو لڳي تہ مهنجو اُنهيءَ ۾ ڪوبہ قصور ڪونهي. مان تہ پنهنجو فرض پورو ڪري رهيو آهيان.“ هو هرهڪ سان پريم پيار ۽ ديا ڀريو وهنوار ڪندا هئا. اهي ئي ماڻهو جيڪي سندن وروڌي هئا، اڄ اهڙي مهان ستگروءَ جا شش هئڻ جو فخر محسوس ڪن ٿا. پوءِ پوءِ تہ اُنهن اهو سوچي ستسنگ ۾ اچڻ شروع ڪيو تہ پوءِ مهاراج جن جي حقيقت جي اوکهڙ ڪنداسين، سندن نقطه چيني ڪنداسين. پر من ۾ ڪين اها بہ چاهنا هئي تہ هلي ڏسون آخر هو چون ڇا ٿا. پر آخر ۾ اهي ئي مهاراج جن جي اُپديش، سچ ۽ مهانتا تي موهت ٿي ويا.

جيڪڏهن اسين پنهنجي وشواس تي پختو رهئون، ڪنهن سان بہ نفرت، حسد ساڙ نہ رکي بيٺڪو ئي پنهنجو فرض پورو ڪندا وينداسين تہ ماڻهن ۾ ازخود تبديلي اچي ويندي. اوهين پنهنجو پاڻ ۾ مضبوط رهو. تڏهن ئي پنهنجو پاڻ ۾ خوش رهندا. هر سان لغوت ڪري پاڻ کي دکي نہ ڪرڻ گهرجي. اُنهيءَ ڪري اسانکي ڪنهن الاءِ بہ ورق پاونا نہ رکي، حالتن جو صحيح اِستعمال ڪرڻ گهرجي.

س - ٥١٣. مون ورق جو تمام سنئو جواب ٻڌو آهي. مان اُنهيءَ ماڻهوءَ جي جنم جي مهيني ۽ ڏينهن مان سياءَ جي باري ۾ پتو لڳائيندي آهيان. ڪڏهن ڪڏهن اهي گڻ يا خاصيتون ڪنهن جنم راشيءَ واري ماڻهوءَ جي بلڪل اُبتڙ هونديون آهن ۽ جڏهن ڪنهنجي خاصيتن جي خبر هجي تہ پوءِ اُنهيءَ کي سمجهڻ ۾ سولائي ٿيندي آهي. مونکي اهو اڀياءَ تمام اهم لڳو ڇو تہ ڪڏهن جڏهن ورق ۾ پوري طرح رڪاوٽ اچي ويندي آهي ۽ اهو سمجهي ويندي آهيان تہ پوءِ مان هنجي جنم پتري ....؟

آهن. مهاراج جن جي سکيا نهايت نرمل روحانيت جي هئي. انهيءَ ۾
ڪو به واپاري ڍنگ نه هو. سچ جي کوجنن کي اهو اُپديش تمام وڻيو
۽ اهي ماڻهو گهڻي تعداد ۾ مهاراج جن وٽ اچڻ لڳا. جيڪي وڏن
مهاراج جن جا ورودي ماڻهو هئا، اهي پشيمان ٿيڻ لڳا. گهٻرائجي ويا.
انهن کي اها چنتا ستائڻ لڳي ته اسان جي شِشن جو تعداد گهٽ ٿي
ويندو، جنهن سان اسانجي آمدنيءَ تي برو اثر پوندو. انهن ڏينهن ۾
اهڙن ماڻهن ڪيترن ئي قسمن جي خلافت ڪئي ۽ جيئن ته توهان
ڊاڪٽر جانسن جو پستڪ ‘With a Great Master in India’ ’مهانجو ستگرو‘
۾ پڙهيو آهي، انهن ماڻهن جسماني طور حملا به ڪيا. ڀارت ۾ ستسنگ
کليل ميدانن ۾ ڪيو ويندو آهي، ڇو ته تعداد ايترو گهڻو هوندو آهي،
جو ماڻهو ڪنهن هال ۾ پورا نه اچي سگهندا آهن. ڏهه ويهه هزار ماڻهو
هوندا آهن ۽ ڪڏهن ته لک يا انهيءَ کان به وڌيڪ هوندا آهن.

جتي به حضور مهاراج جن ستسنگ لاءِ ويندا هئا، اُتي اهي ورودي
به پهچي شاميانو لڳائي، لائوڊ اسپيڪر تي ايترو گوڙ ڪندا هئا،
جو مهاراج جن جو ستسنگ ٻڌڻ مشڪل ٿي پوي. جتي به مهاراج جن کي
وڃڻو هوندو هو، اُتي اهي ماڻهو هڪ ڏينهن اڳ پهچي، نغارا وڄائي
ماڻهن کي زور زور سان اطلاع ڪندا هئا ته حضور مهاراج جن ماڻهن کي
گمراهه ڪرڻ لاءِ اچي رهيا آهن. ڪو به انهن جو ستسنگ ٻڌڻ نه وڃي.
انهيءَ جو اثر ابتو نتيجو اهو نڪرندو هو، جو ڪافي تعداد ۾ ماڻهو
مهاراج جن جو ستسنگ ٻڌڻ لاءِ اچڻ لڳا ۽ سندن شِشن ٽٽجڻ شروع ٿيا.
حالت اهڙي ٿي، جو اهي ورودي به عجب ۾ پئجي سوچڻ لڳا ته
ڏسون ته آخر هو چون ڇا ٿا. نتيجو اهو نڪتو جو اهي ماڻهو مهاراج جن
جا سيني کان وڌيڪ پڪا ستسنگي بڻيا. انهن مان ڪيترن کي سچا ٿان
جيڪي اڄڪلهه ڏيري ۾ ٿي رهيا پيا آهن. شروع ۾ انهن ماڻهن
مهاراج جن جو سخت ورود ڪيو، پر جڏهن انهن کي اُپديش جي خبر
پئي ته هو سڀ بدلجي ويا. اهي سچا پريمي ستسنگي آهن ۽ انهن
مان ڪيترائي ستسنگ جا پستڪ لکي رهيا آهن.

مون ڪيترائي دفعا چيو آهي ته اسين سنسار جا ڪنڊا ڪڍ ڪري
نٿا سگهون، انهن کي چوندي ۾ ڪڏهن به ڪاميابي حاصل ٿي نٿي
سگهي. پر پنهنجن پيرن ۾ مضبوط بوٽ پائي سگهون ٿا، جيئن انهن
ڪنڊن جو اسان تي ڪو به اثر نه ٿي سگهي. سنت مت جو اِجن سمورن
جو اِهوئي مقصد آهي. اسين پنهنجو پاڻ کي اولوز متي وٺي وڃون ٿا،
جتي اِهي نديون ڳالهيون اسان تي ڪو به اثر نٿيون ڪري سگهن.
پوءِ اسان لاءِ اِهي مسئلا، مسئلا نٿا رهن. اِئين ناهي ته اسين انهنکي حل
ڪريون ٿا، بلڪ انهن کان نهايت متي ٿي وڃون ٿا.

اِنهيءَ ڪري اهڙي حالت ۾ پنهنجي طرفان، گهٽي ۾ گهٽ، جيئن
مناسب سمجهو سچيءَ دل سان، ڪندا رهو ۽ باقي سڀ ڪجهه مالڪ
تي ڇڏي ڏيو. انهيءَ سوچ ويچار ڪري پاڻ دکي نه ڪريو. جيڪڏهن
توهين اِجن سمورن کي پورو وقت ڏيندا ته اِهي خسيس ڳالهيون توهان
کي بلڪل پريشان نه ڪنديون.

س- ٥١١. اِنهيءَ جو اُرث ڇو ته انهن کان مٿين موڙي ڇڏجي؟

ج- حالتن مطابق پنهنجي طرفان جيڪي ڪري سگهو، ڪريو.
توهين اهڙي حالت کان پاسو ڪري سگهو ٿا. اهڙن ماڻهن سان وهنوار
ڪرڻ ۾ مک موڙي رهي سگهو ٿا. منهنجي چوڻ جو مطلب آهي
جيترو عملي طور واجبي سمجهو، اهو وهنوار ڪريو. مٿش کي هميشه
حالتن جي عملي ويچار ڌارا انوسار هلڻ گهرجي.

س- ٥١٢. ڏسڻ ۾ ته اِهوئي آيو آهي ته پـٿـر جو جواب پٿر سان
ڏيڻ وارا نيڪ رهندا آهن، پر ڇا اِهوئي آتم اُپاءُ آهي؟

ج- اِهو نيڪ رستو ڪونهي. مثال طور مان توهانکي وڏن مهاراج جن
(حضور مهاراج بابا ساون سنگهه جن) سان ٿيل هڪ واقعو ٻڌايان ٿو-

جڏهن مهاراج جن سنت مت جو ڪليءَ طرح پرچار ڪرڻ شروع ڪيو
۽ ديش ۾ جڳهه جڳهه تي سفر ڪرڻ شروع ڪيو ته انهن جو وروڌ ٿيڻ
لڳو. خاص ڪري ڪٽر پنٿين طرفان. اِهي سمجهندا هئا ته مهاراج جي
گروُ ڪرامت صاحب جو غلط اُرث ڪري ماڻهن کي گمراهه ڪري رهيا

جي، اُنهيءَ پرڪاش کي ڏسڻ واري ”هڪ اک“ جي ”ٽئين اک“ جي
ڳالهه ڪري ٿو، اُنهيءَ جي اسين مذاق اڏايون ٿا. اهڙي حالت ۾
سنسار ۾ اسين شانتي ڪيئن ٿا حاصل ڪري سگهون؟

س - ٥٠٩. اسين توهانجي اُپديش جي باري ۾ سوچي رهيا آهيون
۽ سڀني کي پيار ڪرڻ گهرجي. پر اُن حالت ۾ ڇا ڪيو وڃي جڏهن
مذهب جا ٻئي واري خلافت ڪرڻ لاءِ تيار هوندا آهن ۽ جيترو وڌيڪ
اُنهن سان پيار ٿو ڪجي، اوترو وڌيڪ دشمنيءَ جو اظهار ڪن ٿا.
جيڪڏهن اُنهن ڏانهن ڌيان نٿا ڏيون ته اڃا وڌيڪ دشمني ڪن ٿا.
اُن وقت اهڙي حالت ٿئي ٿي جو يا ته اهو ڪم ڇڏي ڏجي يا جيئن
تيئن وقت گذارجي. اهڙي حالت ۾ ڇا ڪيو وڃي؟

ج - جنهن ۾ گهٽ ۾ گهٽ نقصان هجي اهو رستو اختيار ڪرڻ گهرجي.

س - ٥١٠. اهو گهٽ ۾ گهٽ نقصان وارو ڪهڙو رستو آهي؟

ج - ٻين سان نفرت ڪري، پنهنجو پاڻ کي دکي نه ڪرڻ گهرجي.
پنهنجو پاڻ ۾ مست رهڻ گهرجي. شانت رهڻ گهرجي توهانکي پيار
ڏيڻ گهرجي. پنهنجو فرض تمام چڱي طرح پورو ڪرڻ گهرجي ۽ ٻين
کي مدد ڪرڻ وارو وهنوار ڪرڻ گهرجي. ٻين کي پنهنجن خيالن سان
ڪراهه ٻڌائي، اُنهنجو سڌار ڪرڻ ناممڪن آهي پر پنهنجو پاڻ کي ٻين
جي خيالات سان ٺهڪائڻ ممڪن آهي. توهين خود کي سڌاري سگهو
ٿا. پاڻ کي بهتر بڻائي سگهو ٿا پر ٻين کي بهتر بڻائي نٿا سگهو. اُنهيءَ
ڪري جيڪڏهن توهين پاڻ کي حالتن انوسار ٺهڪائي سگهو ته خوش
رهندا، ٻين کي پنهنجي انوسار ٺهڪائڻ جي ڪوشش ڪرڻ سان نه.
هميشه اِهو ئي بهتر آهي ته اسين پاڻ کي حالتن انوسار ٺهڪايون.
سنسار ته مسئلن سان ڀريو پيو آهي ۽ اسين سڀ مسئلا حل نٿا ڪري
سگهون. پر پنهنجن سوچن دوارا روحاني ترقي ڪري اُنهن مسئلن کان
سگهون ٿا. پوءِ ماڻهو اسانجي باري ۾ جيڪي چاهين، سوچين.
ڪن، نفرت ڪن، عزت ڏين يا نه، اسان تي ڪو به اثر
ڇاڪاڻ ته اسين اهڙي ويچارڌارا کان مٿي هوندا آهيون ته
سان تي اُنهنجو ڪو به اثر نٿو پوي.

سڌارن ذريعي سماج جي راڄنيتڪ سرشتي ۾ تبديلي آڻي، سماج جي ماڻهن کي، راڄنيتڪ روپ ۾، پاڻ سان آرام ٻڌائي، شانتي پيدا ڪرڻ چاهيون ٿا. اهڙي طرح اسين ڪڏهن به شانتي حاصل نه ڪري سگهنداسين. سياسي مدبر چاهي زندگيءَ ڀر ڪوشش ڪن، ڪڏهن به پنهنجي مقصد کي پراپت ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿي نه سگهندا. اهڙي طرح سوچڻ پنهنجو پاڻ کي دوکو ڏيڻ آهي. اسين ڳالهيون ته شانتيءَ جون ڪريون ٿا ۽ تياري جنگ جي. نه اسان ۾ اندر شانتي آهي ۽ نه ٻاهر.

جيڪڏهن اسين سچ پچ شانتي چاهيون ٿا ته اسانکي پنهنجي اندر اُنهيءَ جي کوج ڪرڻي پوندي. جيترو ئي پنهنجي سچ ڪير، پنهنجي منزل مقصد جي ويجهو پهچنداسين، جيترو پنهنجي اندر شانتي پراپت ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿيندا وينداسين، اوترو ئي اسين هڪ ٻئي جي ويجهو ايندا سين. اڪثر جڏهن سمسڪي هڪ ٻئي ۾ گڏجندا آهن ته انهنکي ڪڏهن به مخاطب ڏيڻ جي ضرورت نٿي پوي ۽ نه پنهنجو پاڻ کي هڪ ٻئي جي ويجهو محسوس ڪندا آهن ڇو ته اهي هڪ ئي راهه جا راهي آهن. انهن سان ملڻ تي اسين محسوس ٿيندو آهي، ڄڻ ڪ صدين کان هڪ ٻئي کي سڃاڻندا آهيون. ڇو؟ ڇاڪاڻ ته اسانجي منزل هڪ آهي، پيار هڪ آهي. مقصد به هڪ آهي. توڙي سڀ پرماتما جي ويجهو آهيون. تنهنڪري هڪ ٻئي جي به ويجهو آهيون.

شانتي پراپت ڪرڻ لاءِ کوج به صحيح طرف ڏانهن ڪرڻي پوندي. جيسين نوري پرڪاش ۾ علي هڪ نه ٿيندا سين، جيسين اُنهيءَ پرڪاش جو هڪ انگ نه ٿينداسين. جنهن جي ساري ۾ عيسيٰ فرمايو آهي، ”جڏهن توهين هڪ اکِ وارا ٿيندا ته توهانجو سڄو سرير نور يا پرڪاش سان ڀرجي ويندو.“ جيستائين اسين اندر اُن پرڪاش جو درشن ڪري اُنهيءَ ۾ سمائجي نه وينداسين، تيستائين اسان کي ڪڏهن به شانتي پراپت ٿي نه سگهندي. پر ڪوڙ مش اندر [illegible] ڪري، اندر پرڪاش ڏسڻ جي ڪوشش ئي نٿو ڪري. اسين [illegible] روحاني پرڪاش ڏانهن ڌيان نٿا ڏيون. پر اٽو جيڪو اُنهيءَ پرڪاش

مون هتي جي اخبارن ۾ پڙهيو آهي، انهيءَ مان معلوم ٿئي ٿو ته هر هڪ ديش سنسار ۾ شانتي چاهي ٿو. اسين اها شانتي سياسي، مالي ۽ ڀڳتي ويچار ڌارا کان آڻڻ چاهيون ٿا. انهيءَ سطح تي اسين ڪڏهن به سنسار ۾ شانتي پراپت ڪرڻ جي ڪوشش ۾ ڪاميابي حاصل نه ڪري سگهنداسين. انهيءَ خيال کان سنسار جي سچي مالڪ کي ڪڏهن به هڪ ويچار ڌارا جو نه ٻڌائي سگهيو. ها، جيڪڏهن روحاني درشٽي اختيار ڪئي وڃي ته اسين هڪ ٻئي جي ڪافي ويجهو اچي سگهون ٿا. پر مالي يا ڀڳتي ويچار ڌارا جي خيال کان هڪ ٻئي جي ويجهو نٿا وڃون. جيڪڏهن هر هڪ اهو محسوس ڪرڻ شروع ڪري ته سڀني کي هڪ ئي پرماتما سان پيار ڪرڻو آهي، اهو پرماتما هر هڪ جي اندر براجمان آهي ۽ جيڪڏهن هر هڪ مڙس، مالڪ کي اندر کوجڻ ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو ته اسين هڪ ٻئي جي ويجهو اچي ويندا سين ته پوءِ ديش به پنهنجو پاڙيسري هڪ ٻئي جي ويجهو اچي ويندا. جيڪڏهن اسانجو مقصد هڪ آهي، پيار هڪ آهي ته اسين هڪ ٻئي کي پيار ڪنداسين. جيڪڏهن مالڪ کي وساري ڇڏينداسين، انهيءَ ڏانهن ڪو به ڌيان نه ڏينداسين ۽ انهيءَ جي درشن يا انهيءَ کي ڄاڻڻ جي ڪوشش نه ڪنداسين، پر تنهن هوندي به سنسار ۾ اهڙي طرح شانتي حاصل ڪرڻ چاهينداسين ته چاهي ڪيتري به ڪوشش ڪريون، پنهنجي مقصد ۾ ڪامياب نه ٿي سگهنداسين. گهٽ ۾ گهٽ اتهاس ته انهيءَ درشٽيءَ کان اسانجي همت افزائي نٿو ڪري.

ٻاهرين شانتي پراپت ڪرڻ لاءِ، اسانجي اندر شانتيءَ جو هئڻ ضروري آهي. ۽ اسان ۾ شانتي تڏهن پيدا ٿي سگهي ٿي، جڏهن اسين پرماتما سان جڙيل هونداسين. پنهنجي مقصد جي ويجهو، پنهنجي مالڪ جي ويجهو هونداسين. اهڙي اوستا ۾ نه اهنڪار هوندو ۽ نه ٻي ڪنهنجي لاءِ نفرت يا حسد سازو. ان بعد هر هڪ جي اندر پيار ۽ شانتي پيئي جهلڪندي، اسين هڪ ٻئي جي نهايت نزديڪ ٿيندا ويندا سين ته اسين هڪ ئي روحاني منزل، روحاني سطح تي هونداسين.

هيٺ اُن جي مدد سان، پنهنجي مهانتا سان سماجڪ

هڪ ٻئي ۾ پرڀوءَ پيار،
پنهنجي ۽ ٻين جي مدد، سچي شانتي

س - ٥٠٨. حضرت عيسيٰ فرمايو آهي ”توهين انهن کي، انهن جي قول سان سڃاڻندا“ ڇا انهيءَ جو اوسط اهو آهي ته اسين ٻيا سوچي ڪم ڪريون يا ڪير ڪهڙو به هجي، اسين هڪ ٻئي کي پيار ڪريون؟

ج - اسين هڪ ٻئي سان پيار ڪڏهن ڪندا آهيون؟ جڏهن اسان جو من پوتر هوندو آهي، جڏهن من ۾ مالڪ جي ڀڳتي هوندي آهي، تڏهن ئي اسين هڪ ٻئي کي پيار ڪري سگهون ٿا. جيترو وقت اسين مالڪ جي ويجهو هوندا آهيون، اوترو ئي وقت هڪ ٻئي جي ويجهو ٿيندا آهيون. جيتري اسانجي اندر پريم ڀڳتي هوندي، ان لاءِ پيار هوندو، اوترو ئي اسين هڪ ٻئي جي ويجهو ٿيندا سين. جيترو مالڪ کان دور، اوترو ئي هڪ ٻئي کان دور رهبو. حضرت عيسيٰ فرمايو آهي، ”هڪ ٻئي کي پيار ڪريو“ اسين انهيءَ جو اصلي اَرٿ ڀلجي ويا آهيون. جڏهن اسين هر هڪ ۾ پرماتما جو درشن ڪندا سين، تڏهن ئي هر هڪ سان پيار به ڪري سگهنداسين. جڏهن اسان ۾ مالڪ جو پيار سمايل هوندو ته اسين ٻين کي به پيار ڪنداسين. ڇاڪاڻ ته اسين انهن کي نه، پر انهن ۾ سمايل پرماتما کي پيار ڪريون ٿا. جڏهن هر هڪ جي اندر مالڪ جو درشن ٿئي ٿو ته پوءِ ڪنهن سان به ٻيڻ ڀاو نٿو رهي. اسين پرماتما جي پيار ۾ لوڏيل ٿي وڃون ٿا. جڏهن اسين اهڙي طرح اندر ان ۾ لين ٿي وڃون ٿا ته هر هڪ ۾ انهيءَ جو پرڪاش يا جلوو ڏسڻ ۾ ايندو آهي. جڏهن هر هڪ جي اندر اُهوئي مالڪ نظر اچي ٿو ته ننڍي وڏي، اوچ نيچ، نفرت آهنڪار جو سوال ئي نٿو اٿي. انهيءَ ڪري هڪ ٻئي سان پيار ڪرڻ لاءِ، پهرين پرماتما کي پيار ڪرڻ ضروري آهي. ان بعد خبر پوندي ته اسين هڪ ٻئي جي ڪيترو ويجهو آهيون.

شايد مون شڪاگو ۾ اهو چيو هو ته سنسار ۾ هر هڪ مذهب شانتيءَ جي پرچار ڪرڻ جي ڪوشش ۾ آهي. گهڻت ۾ گهڻت جيڪي [illegible]

لاءِ ساڌن مالڪ آهن. ساڌن ۾ ايترو اُلجهڻ نه گهرجي جو مقصد کي وساري وهون. مقصد کي هميشه ڌيان ۾ رکڻو آهي ۽ اُن جي پراپتيءَ لاءِ ڪوشش ڪرڻ گهرجي.

س - ٥٠٥. زندگيءَ ۾ صرف ايترا ئي ڪلاڪ ايترو ئي وقت آهي. انهيءَ هوندي به ڪم کي ڪيترو وقت ڏجي؟

ج - زندگيءَ ۾ ڪيترن ڳالهين جو ڌيان رکڻو پوي ٿو ڪنهن به ڪم لاءِ وقت جي ڪا به مقرر حد ڪونهي ته ڪيترو وقت اجهو ڪا ڪمائڻ کي ڏيڻو آهي، ڇو ته اهو ڪيترن ئي ڳالهين تي منحصر آهي.

س - ٥٠٦. جيڪڏهن اهڙي طرح چئجي ته موٽڪي ڏينهن ۾ ڇهه ڪلاڪ ڪم ڪرڻو پوندو آهي ۽ باقي وقت پنهنجي سمرن کي يا انهيءَ جي ڪوشش کي ڏيان ته اهو ڪافي ٿيندو؟

ج - مان ته شخصي طور اهو ئي سمجهان ٿو ته جيڪڏهن سنت مت جي اصولن جي پوئواري ڪندي، نيماڻو هر روز اڍائي يا ٽي ڪلاڪ پنهنجي سمرن کي ڏيون ته ايترو به ڪافي آهي.

س - ٥٠٧. مان ان سالن تائين بنا ڪنهن موڪل جي ارڙهن ڪلاڪ لڳاتار ڪم ڪندو رهيو آهيان. مان ڪوشش......؟

ج - جيئن ته توهان پڇيو آهي تنهنڪري مان ٻڌايان ٿو ته مشين وانگر پنهنجي سمرن ڪرڻ مان خاص سٺو ڦل نٿو ملي. سنت مت جي سڌانتن تي هلڻو آهي. پنهنجي سمرن دوران اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻو آهي، جنهن ۾ رهي اسين پاڻ کي سنت مت انوسار هلائي سگهون. انهيءَ جو تعلق وقت سان ڪونهي. دراصل سنت مت انوسار هلڻ، پوئتي پاور ۽ پنهنجي سمرن ۾ زندگي گذارڻ ضروري آهي. صرف پنهنجي سمرن جا ٻه ٽي ڪلاڪ ئي سنت مت انوسار نه گذارڻا آهن، بلڪ سڄو ڏينهن انهيءَ ڀاونا سان گذارڻو آهي. انهيءَ جو اهو مطلب ناهي ته ٽي ڪلاڪ پنهنجي سمرن ڪري باقي سڄو ڏينهن سنت مت کي وساري ڇڏيون. هر روز چوويهه ئي ڪلاڪ سنت مت ۾ جيئڻو آهي. انهيءَ مان به ٽي ڪلاڪ پنهنجي سمرن به ڪافي آهي جيڪڏهن اسين اهڙو واتاورڻ ٺاهي سگهون ۽ انهيءَ ۾ سڄو ڏينهن رهي سگهون.

س- ۵۰۲. پر ڪيترائي ڪم اهڙا ٿيندا آهن، جن ۾ شيوڪ کي انڌي وانگر آڳيا جي پوئواري ڪرڻي پوندي آهي.

ج- مان جيڪي ڪجهه چئي رهيو آهيان اها الڳ ڳالهه آهي. توهين جيڪا ڳالهه چئي رهيا آهيو، اها سنساري وچار ڌارا آهي. اهو اسان جو فرض آهي. انهيءَ لاءِ اسان کي پگهار ملي ٿي ۽ اسان کي آڳيا مڃڻي پوندي آهي. پر روحاني مارگ ۾ آڳيا مڃڻ جي ڪا پگهار نٿي ملي. انهيءَ جي پگهار صرف پريم آهي، ڀڳتي آهي، اهوئي انهيءَ جو انعام آهي. سنساري مالڪ اسانجي وفاداري، نيڪ نيت ۽ محبتا خريد ڪندا آهن ۽ روحانيت ۾ اسين انهي کي پيار سان خريد ڪندا آهيون.

س- ۵۰۳. منهنجي سوال جو اصلي ارٿ اهو هو ته جيڪڏهن چوري ۽ اخلاقي نيتيءَ موجب، ڪرڙ آڳيائون مڃيون پون ته روحاني ترقيءَ جو ڇا ٿيندو؟

ج- اهڙي حالت کان بچڻ گهرجي. جيڪڏهن مالڪ پنهنجي ڪم مان راضي نه هجي، انهيءَ کي نڀائي نه سگهجي ته بچي نڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي.

س- ۵۰۴. سنساري نوڪري يا دلي تمنائن کي پوري ڪرڻ وقت، ڇا اسان کي اهو خيال رکڻ نه گهرجي ته انهي اسانجي روحاني ترقيءَ ۾ رڪاوٽ نه ٿئي؟ پنهنجي آجيوڪا ۽ زندگي کي نڀائيندي ڇا اسان کي اها ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي ته اسانجي روحاني ترقيءَ ۾ اهي رڪاوٽ نه وجهن؟

ج- سنسار ۾ آجيوڪا ڪمائڻ لاءِ ڀرپور ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر نتيجو هوندي به ڪاميابي نه ملي ته مالڪ جي ڀاڻي تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. اهو جو نتيجو مالڪ تي ڇڏي ڏئي ٿو. انهيءَ جو اهو مطلب ناهي ته پنهنجي ترقيءَ لاءِ پوري ڪوشش پوري محنت نه ڪئي وڃي. اسانجون به ڪجهه ذميواريون ۽ فرض آهن، جيڪي هن سنسار ۾ پورا ڪرڻا آهن. پر انهن ۾ ايترو غلطان نه ٿيڻ گهرجي جو انهيءَ کي عمل ڪرڻ ۾ اصلي مقصد کي ڀلائي ڇڏجي. اهي سڀ شيون سڪون مقصد

۾ لين ڪرڻ ئي آگيا يا حڪم مڃڻ آهي.

هندستاني گهرن ۾ ٻارن کي سڀ کان پهريان سبق اهو ئي پاڙهيو
ويندو آهي ته هو ماتا پتا جي آگيا مڃين ۽ جيئن هو چون اهو ئي ڪن.
انهيءَ ۾ چون چرا جو سوال ئي ناهي. انهن کي اهو سيکاريو ويندو آهي
ته آهر جو تياڳ ڪري زندگيءَ ۾ وڏن جي آگيا مڃڻ. ماتا پتا کي به
اهڙو آدرشي مثال پيش ڪرڻو پوندو آهي ته جيئن هو ٻارن کان آگيا
مڃائي سگهن. ٻو ٻارن کي هميشه وڏن جي عزت ڪرڻ ۽ انهن جي
آگيا مڃڻ جي سکيا ڏني ويندي آهي. جڏهن اسين اسڪول ويندا
آهيون ته اسانکي ماستر صاحب جي آگيا مڃڻي پوندي آهي. پنهنجي
اڇا نه رکي، انهن جي اڇا انوسار هلڻو پوندو آهي. اهائي ڳالهه هن
روحاني مارگ تي هلڻ وقت اختيار ڪرڻي پوندي آهي ۽ اها ڳالهه
آهي، گروءَ جي آگيا جي پوئواري ڪرڻ، پر آگيا تڏهن مڃي سگهجي
ٿي، جڏهن من ۾ پيار هجي. بنا پيار جي آگيا جو پالن ٿي نٿو سگهجي.
پريم اسانکي پنهنجي اڇا کي ڇڏي جي اڇا ۾ لين ڪرڻ سيکاري
ٿو. اسين پنهنجو آهر وچ مان ڪڍي، ڇڏي جو روپ ڌارڻ ڪريون ٿا.
پريم انهيءَ ۾ مدد ڪري ٿو. بنا پريم، آگيا مڃي نٿي سگهجي. جڏهن
اسان ۾ پريم پيدا ٿئي ٿو، تڏهن سڀ ڳڻ ازخود، ائين اچن ٿا، جيئن
ڪبو تي ملائي. اسانکي انهيءَ لاءِ ڪابه ڪشمڪش نٿي ڪرڻي پوي.
جيڪڏهن اهي ڳڻ نٿا اچن ته اهو سمجهڻ گهرجي ته دل ۾ ستگروءَ ۽
مالڪ لاءِ پريم ٿورو به پيدا نه ٿيو آهي. جڏهن پيار اسان ۾ سمائجي
وڃي ٿو، تڏهن باقي سڀ اوڳڻ پنهنجو پاڻهي ٻاهر نڪري وڃن ٿا.
اُن بعد آگيا مڃڻ، شرڻ، سمجهه سڀ ڳڻ، سڀ نيڪ ڳالهيون ازخود
اچڻ شروع ٿين ٿيون.

س – ۱۵۰. آگيا مڃڻ سان اڪثر آنڌي شرڻ پيدا ٿئي ٿي. انهيءَ
۾ ڪو به سوچ ويچار ۽ سمجهه نٿي رهي. انهيءَ جو احساس به نٿو رهي.
ڇا توهين انهيءَ باري ۾ ٻڌائيندا؟

ج – ها، نٿو سمجهان ته ڪا آنڌي شرڻ ٿيندي آهي، پيار آنڌي
شرڻ پيدا نٿو ڪري.

سوڳ ۾ ھجون ها، جيڪڏھن صرف ٻرا ڪرم ھجن ها تہ نرڪ ۾ ھجون ها. جيڪڏھن سٺن ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندي، سنسار جي سکن ۽ اندرين جي ڀوڳن ۾ ڦاسجي، پرماتما کي وساري ويندا سين ۽ ٻرن ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندي نراس ۽ دکي ٿي مالڪ کي ڀلائي ڇڏيندا سين تہ پوءِ پرماتما کي ڪڏھن ياد ڪندا سين؟ اسانکي دک ۽ سک ٻئي ڀوڳڻا آھن ۽ ھر حالت ۾ مالڪ کي ياد ڪرڻو آھي. ھن دنيا ۾ رھندي اسانکي سٺن ۽ خراب، انھي قسمن جي ڪرمن جو ڦل ڀوڳڻو آھي،

گرو نانڪ صاحب جن جي فرمائڻ جو ارٿ اھو آھي تہ اسان کي سدائين مالڪ جي ڀاڻي ۾ رھڻ گھرجي. ھو جنھن بہ حالت ۾ رکڻ چاھي، رکي. اسانکي ڪيس ڪڏھن بہ وسارڻ نہ گھرجي. ھر حالت ۾ مالڪ کي ياد رکڻو آھي. سٺن ۽ خراب ڪرمن جي ڦل کي ڀوڳيندي، ھن سنسار ۾ رھندي، پنھنجي منزل، مقصد کي ڪڏھن بہ وسارڻ نہ گھرجي. انھيءَ روحاني راھ کي ڪڏھن بہ ڇڏڻ نہ گھرجي. انھيءَ ڪري گرو نانڪ صاحب فرمائين ٿا ”اي مالڪ، مونکي تون جنھن بہ حالت ۾ رکندين، مونکي تنھنجي ڀڳتي منظور آھي، پر نہ تہ مش داتي، تو صرف پنھنجي ڀڳتيءَ ۽ پيار لاءِ ڏني آھي. مان ھن دنيا ۾ اچڻ جي مقصد کي تڏھن ئي پورو ڪري سگھندس [illegible] تنھنجي ڀڳتي ڪندس، تو سان پيار ڪندس. جيڪڏھن مان [illegible] نہ ڪريان تہ مانکي دنيا ۾ اچڻ جو اصلي ضرورت پوري ٿي [illegible]

س - ٥٠٠. روحاني اپديش انوسار، ترقي ڪرڻ لاءِ [illegible] جي پالڻ جي اھميت جي باري ۾ ڇيھ ٻڌائڻ جي ڪرپا ڪندا؟ [illegible] ماڻھن جو ڪرم اثر ھوندو آھي، جو انھن کي [illegible] ڪرم [illegible] سلسلي ۾ ڪيترن قسمن جي آگيا جي ضرورت ھوندي آھي؟

ج - آگيا مڃڻ، شرڻ وٺڻ جو اھو نالو آھي ۽ شرڻ وٺڻ [illegible] دور شرڻ جو ئي اھو نالو آھي. جڏھن اسان ۾ [illegible] گھمنڊ ھوندو آھي تہ اسين ڪنھن جي آگيا مڃڻ [illegible] آھيون. ٻين لفظن ۾ آگيا مڃڻ جو ارٿ آھي [illegible] اڳيان ۾ لين ڪرڻ. پنھنجي اھم کي ھاڻ [illegible]

س - اُنهيءَ جو اهو مطلب ٿيو تہ اهڙي اوستا کي پراپت ڪرڻ بعد ئي، اهو ڪم پنهنجو پاڻهي ٿيڻ شروع ٿيندو؟

ج - ها.

س - ۴۶۹. مهاراج جي، گرو نانڪ صاحب جن جو هيءُ وچن بار بار دهرايو ويندو آهي، ڪرپا ڪري اُنهيءَ جو اَرٿ ٻڌائيندا؟

”جو سک دي تان تجه هي آراڌي، دک ڀي تجه هي ڌياٿي،
جي بک دي تان اس هي راجا، دک وچ سوک مناٿي.“
(آد گرنٿ ۷۵۷)

ج - اُنهيءَ جو ارٿ اهو آهي تہ مالڪ جنهن بہ حالت ۾ رکي، هنجي يگتي ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن داتا، ڌن دؤلت ڏئي، تہ هن کي وسارڻ نہ گهرجي، پڇن سمرن کي وقت ڏيڻ گهرجي. سک دک اهي اسانجي ڪرم جو حصو آهن، جنکي ڀوڳڻو ئي آهي. جيڪڏهن اسين غريب آهيون تڏهن بہ نراس، دکي نہ ٿيڻو آهي. پنهنجو وقت پڇن سمرن کي ڏيڻ گهرجي. هنجي يگتيءَ، هنجي ياد ۾ گذارڻ گهرجي. اَصلي اَرٿ اهو آهي تہ مالڪ جنهن بہ حالت ۾ رکي، اُنهيءَ ۾ رهندي، منش ديهي ۾ اچڻ جي موقعي جو پورو پورو فائدو وٺڻ گهرجي. جيئن پنهنجو روحاني سفر پورو ڪري پنهنجي منزل پهچي. پنهنجي نج گهر پهچون ۽ واپس مالڪ ۾ سمائجي وڃون.

مون ڪلهہ بہ اهو سمجهايو هو تہ سنسار پنهنجن پنهنجن ڪرمن انوسار غريب ۽ اَمير، سکي ۽ دکي ماڻهن سان ڀريو پيو آهي. سٺن ۽ خراب ڪرمن جي گڏ ٿيڻ سان ئي اسانکي منش ديهي ملندي آهي. اسان سٺا ۽ خراب ٻج پوکيا آهن. هن ديهيءَ ۾ رهي پهري قسمن جي ٻجن جو فصل لڻڻو آهي. اُنهيءَ ڪري اسانجي زندگيءَ ۾ سک ۽ دک جون گهڙيون اچن ٿيون. جنجا ٻج وڏا ڪ آهن، اهي وڏا ڪ سکي ۽ گهڻ دکي، نظر اچن ٿا. جنجي پاپن جو بوج وڏا ڪ آهي، اهي دکي وڏا ڪ ۽ سکي گهٽ ڏسڻ ۾ اچن ٿا. سٺي ۽ خراب ڪرمن جي ميلاپ سبب مانک ديهي ملي ٿي. جيڪڏهن اسانجا صرف سٺا ڪرم هجن ها تہ

سوگهه ۾ هجون ها، جيڪڏهن صرف برا ڪرم هجن ها ته نرڪ ۾ هجون ها. جيڪڏهن سٺن ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندي، سنسار جي سکن ۽ اندرين جي ڀوڳن ۾ ڦاسجي، پرماتما کي وساري ويندا آهيون ۽ برن ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندي نراس ۽ دکي ٿي مالڪ کي پڪاري ڇڏيندا آهيون ته اسين پرماتما کي ڪڏهن ياد ڪندا آهيون؟ اسانکي دک ۽ سک ٻئي ڀوڳڻا آهن ۽ هر حالت ۾ مالڪ کي ياد ڪرڻو آهي. هن دنيا ۾ رهندي اسانکي سٺن ۽ خراب، ٻنهي قسمن جي ڪرمن جو ڦل ڀوڳڻو آهي.

گرو نانڪ صاحب جن جي فرمائڻ جو ارٿ اهو آهي ته اسان کي سدائين مالڪ جي ڀاڻي ۾ رهڻ گهرجي. هو جنهن به حالت ۾ رکڻ چاهي، رکي. اسانکي ڪيس ڪڏهن به وسارڻ نه گهرجي. هر حالت ۾ مالڪ کي ياد رکڻو آهي. سٺن ۽ خراب ڪرمن جي ڦل کي ڀوڳيندي، هن سنسار ۾ رهندي، پنهنجي منزل، مقصد کي ڪڏهن به وسارڻ نه گهرجي. انهيءَ روحاني راهه کي ڪڏهن به ڇڏڻ نه گهرجي. انهيءَ ڪري گرو نانڪ صاحب فرمائن ٿا "اي مالڪ، مونکي توُن جنهن به حالت ۾ رکندين، مونکي تنهنجي ڀڳتي سٺي آهي، ڀلي نه هجي مشڪ ڏاڍي، تو صرف پنهنجي ڀڳتيءَ ۽ پيار لاءِ ڏني آهي. مان مٽي ديهه ۾ اچڻ جي مقصد کي تڏهن ٿي پورو ڪري سگهان ٿو، جڏهن تنهنجي ڀڳتي ڪندس، توسان پيار ڪندس. جيڪڏهن مان اهڙي طرح نٿو ڪريان ته مانک ديهه ۾ اچڻ جو اصلي ضرورت پوري ٿي سگهندي."

س- ٥٠٠. روحاني اپديش انوسار ترشنا ختم ڪرڻ آتما جي پالڻ جي اهميت جي باري ۾ ڪجهه ٻڌائڻ جي ڪرپا ڪندا؟ ڪنهن ماڻهن جو ڪم اهڙو هوندو آهي، جو انهن کي ڪهڙا ڪم ڪرڻ جي سلسلي ۾ ڪيترن قسمن جي آگيائن کي منظور ڪرڻو پوندو آهي؟

ج- آگيا مڃڻ، شرڌا ولن جو پهريون ڏاڪو آهي ۽ شرڌا ولن اهم کي دور ڪرڻ جو پهريون ڏاڪو آهي. جڏهن اسان ۾ اهم هوندو آهي، گهمنڊ هوندو آهي ته اسين ڪنهن جي آگيا مڃڻ لاءِ تيار نه هوندا آهيون. ٻين لفظن ۾ آگيا مڃڻ جو ارٿ آهي پاڻ کي ٻئي جي اڳيان ۾ لين ڪرڻ. پنهنجي اهم کي پاڻ مان ڪڍڻ، اهڙي ٻئي جي [illegible]

۽ هو ڪريون. پر جڏهن اندر مالڪ لاءِ پيار جاڳرت ٿئي ٿو، تڏهن اهي سڀ گڻ ازخود ئي اچي ويندا آهن. من دواران هڪ هڪ گڻ نيڪي، ايمانداري وغيره جي کوج ڪرڻ ۽ عمل ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ بجاءِ، انهن سڀني گڻن جو سار، ازخود اسانجي اندر اچي ويندو آهي. جڏهن پرماتما سان پريم ڪندا آهيون، ته سڀني کي پيار نه چاهيندا آهيون. ڪنهن کي به ڪشٽ پهچائڻ نٿا چاهيون. اهڙي طرح ازخود اسان ۾ سڀ گڻ اندر ظاهر ٿيندا آهن.

س - ۴۹۸. سڄو ڏينهن، پل پل ۾ ڪرم ڪندي هزارين ڪرم ٿي وڃن ٿا. انهن مان ڪيترائي ڪرم، ٻين جي ڪرمن سبب هوندا آهن. اهي ڪرم ايتري تيز رفتار ۾ ٿين ٿا، جو ستگروءَ جي ناليءَ ڪري سگهڻ ممڪن ڪونهن. ڇا ستسنگيءَ کي ستگروءَ جي ناليءَ تي ڪرم ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي يا اهي اَزخود ئي ويندا آهن؟

ج - هرهڪ ڪرم گروءَ جي ناليءَ تي ڪرڻ جو اَرٿ آهي، گروءَ جي ٻڌايل اصولن تي محڪم رهڻ، پنهنجي زندگيءَ کي سنت مت سکيا انوسار هلائڻ ۽ ڀڄن سمرن کي نيمائتو وقت ڏيڻ. جيڪڏهن سڀ ڪرم سنت مت سکيا جي واتاورڻ موجب رهي ڪنداسين ته اهي ستگروءَ جي ناليءَ تي ئي ڪرڻ آهن. جڏهن پنهنجو پاڻ کي وچ مان ڪڍي ڇڏجي ٿو، تڏهن ئي اصلي ارٿ ۾ ستگروءَ جي ناليءَ تي ڪرم ٿين ٿا. جيستائين اندر اهنڪار آهي، صرف ٻاهرينءَ طور سچائي پيش ڪريون ٿا ته جيڪي ڪجهه ڪري رهيا آهيون، ستگروءَ جي ناليءَ تي ڪري رهيا آهيون ته اهو دراصل، من مرضيءَ موجب هلڻ آهي. جڏهن آتما کي من کان جدا ڪنداسين، اندر پنهنجو پاڻ کي بنا ڪنهن شرط، ستگروءَ جي حوالي ڪري ڇڏينداسين، تڏهن جيڪي ڪجهه ڪرم ڪنداسين، ستگروءَ جي ناليءَ تي ٿيندا. جيستائين من جا داس آهيون، من اندرين جو داس آهي ۽ ٻاهر ڀٽڪي ٿو ۽ ... آهي، اسين ڪيئن ٿا چئي سگهون ته اسين هرهڪ ڪرم ستگروءَ جي ناليءَ تي ڪري رهيا آهيون؟

...ون ۽ پر جڏهن اندر مالڪ لاءِ پيار جاڳرت ٿئي ٿو، تڏهن
... گڻ ازخود ئي اچي ويندا آهن. من دوارن هڪ هڪ گڻ،
ايمانداري وغيره جي کوج ڪرڻ ۽ عمل ڪرڻ جي ڪوشش
... انهن سڀني گڻن جو سار، ازخود اسانجي اندر اچي ويندو
... پرماتما سان پريم ڪندا آهيون، تہ سڀني کي پيار
... آن بعد اهم نٿو رهي، اسين ڪنهنجي بہ دل ڏکائڻ
آهيون. ڪنهن کي بہ ڪشت پهچائڻ نٿا چاهيون. اهڙي
اسان ۾ سڀ گڻ اندر ظاهر ٿيندا آهن.

سچو ڏينهن، پل پل ۾ ڪرم ڪندي هزارين ڪرم
... مان ڪيترائي ڪرم، جن جي ڪرمن سبب هوندا
... ايتري تيز رفتار ۾ تين ٿا، جو ستگروءَ جي نالي تي
... ڪونهن. ڇا ستسنگيءَ کي ستگروءَ جي نالي تي
... رشش ڪرڻ گهرجي يا اهي ازخود ئي ويندا آهن؟
... گروءَ جي نالي تي ڪرڻ جو ارٿ آهي، گروءَ
... تي مڪم رهڻ، پنهنجي زندگيءَ کي ...
... سمورن کي نيمائتو وقت ڏيڻ. جيڪڏهن سڀ
... جي واتاورڻ موجب رهي ڪنداسين تہ اهي
... ئي ڪرڻ آهن. جڏهن پنهنجو پاڻ کي وچ ...
تڏهن ئي اصلي ارٿ ۾ ستگروءَ جي نالي تي
... اندر اهنڪار آهي، صرف باهرين طور سڄاڻي
جيڪي ڪجهہ ڪري رهيا آهيون، ستگروءَ جي
... يا آهيون تہ اهو دراصل، من مرضيءَ موجب ...
... ڪي من ڪان جدا ڪنداسين، اندر پنهنجو پاڻ کي ...
... روءَ جي حوالي ڪري ڇڏينداسين، تڏهن جيڪي
... سين، ستگروءَ جي نالي تي ٿيندا. جيستائين ...
... اندرين جو داس آهي ۽ باهر پڪي ٿري رهيو
... تا ڇئي سگهون تہ اسين هرهڪ ڪم ستگروءَ جي
رهيا آهيون؟

جو ڪم ڪري ٿو؟ مثال طور مان چاهيان ٿو ته پنهنجا مالڪ کي ارپڻ ڪريان، پر مان مالڪ سان ظاهري روپ ۾ نٿو سگهان. ڇا ستگروءَ دواران اهو ڪري سگهجي ٿو؟

ج- سنت مت سکيا جو اهو ئي سار آهي. سڄي ڳالهه ته آهي ته اسان ته نه مالڪ کي ئي ڏٺو آهي ۽ نه اسانکي انهيءَ ٿي آهي. تنهڪري ستگروءَ جي مدد وٺندا آهيون. جيڪو هيٺ پڌرو آهي، اهوئي انهيءَ جو سار آهي.

س- ١٩٧. اسين ڪهڙي طرح گروءَ جي مرضيءَ جي هلون، جيئن ڪريمان ڪرمن کان بچندا رهون. هرهڪ ڪي ڪيئن ڪن کي ڪهڙي طرح روڪيو وڃي ۽ اهڙي طرح سوڻ کي ڪيئن قابو ڪيو وڃي؟

ج- پنهنجو پاڻ کي ستگروءَ جي حڪم، ستگروءَ جي ياد پوندو آهي. اهو ڪم صرف پڇن سمرن دواران ٿئي ٿو. سا خوشي انهيءَ ڳالهه ۾ آهي ته اسين نامدان وقت پڌايل چئني حڪم ارادي سان هلون. سنت مت انوسار هلڻ لاءِ انهن کرڻ ضروري آهي. جيتري قدر انهيءَ تي عمل ڪنداسين ستگروءَ جي پاسي ۾ رهنداسين. انهيءَ ڪري سياوا ايترو مضبوط ٿي ويندو آهي، جو پنهنجي اچا پورڻ ڪر پنهنجو پاڻکي ستگروءَ جي حڪم موجب هلائڻ جي ڪوشش حڪم تڏهن ئي سمجهو ويندو آهي، جڏهن اندر پيار ڪنهن سان برابر ڪونهي، اسين پاڻکي انجي اڏين لتا برابر ئي حڪم ۾ پاڻي ۾ آڻي سگهي ٿو. جڏهن برابر اندر مان اهم نڪري ٿو، اهو ٻه ٻاهران نه ايندو آهي مان نه ايندو آهي، اهو اسانجي پنهنجي اندر آهي، ٻه اندوان ئي آهي. جڏهن دل ۾ برابر پيدا ٿئي ٿو ته اهڙي طرح اچن ٿا، جيئن کير تي ملائي. هيٺ اسين پا آهيون ته نيڪ بڻجون، ايماندار بڻجون، سٺا ڪرم ڪريون.

جو ڪم ڪري ٿو؟ مثال طور مان چاهيان ٿو ته پنهنجا سڀ
مالڪ کي ارپڻ ڪريان، پر مان مالڪ سان ظاهري روپ ۾ ڳالهه
نٿو سگهان. ڇا ستگروءَ دواران اهو ڪري سگهجي ٿو؟

ج- سنت مت سکيا جو اهو ئي سار آهي. سچي ڳالهه ته اها
آهي ته اسان ته نه مالڪ کي ئي ڏٺو آهي ۽ نه اسانکي انهيءَ جي
ٿي آهي. تنهنڪري ستگروءَ جي مدد وٺندا آهيون. جيڪي تو
هيٺڙو پڌو آهي، اهو ئي انهيءَ جو سار آهي.

س- ٤٩٧. اسين ڪهڙي طرح گروءَ جي عيوضيءَ جي روپ
هلون، جيئن ڪريمان ڪرمن کان بچندا رهون. هرهڪ ڪم ڪا
کان اڳ من کي ڪهڙي طرح روڪيو وڃي ۽ اهڙي طرح سوچڻ لاءِ
کي ڪيئن قابو ڪيو وڃي؟

ج- پنهنجو پاڻ کي ستگروءَ جي حڪم، ستگروءَ جي ڀاڻي ۾ رک
پوندو آهي. اهو ڪم صرف پڇڻ سمرن دواران ٿئي ٿو. ستگروءَ جي
خوشي انهيءَ ڳالهه ۾ آهي ته اسين نامدان وقت ٻڌايل چئني شرطن تي
محڪم ارادي سان هلون. سنت مت انوسار هلڻ لاءِ انهن تي عمل
ڪرڻ ضروري آهي. جيتري قدر انهيءَ تي عمل ڪنداسين، اوترو
ئي ستگروءَ جي ڀاڻي ۾ رهنداسين. انهيءَ ڪري سپاهيءَ طور من
ايترو مضبوط ٿي ويندو آهي، جو پنهنجي اڇا پوري ڪرڻ بجاءِ، هو
پنهنجو پاڻکي ستگروءَ جي حڪم موجب هلائڻ جي ڪوشش ڪندو آهي.

حڪم تڏهن ئي مڃيو ويندو آهي، جڏهن اندر پيار هوندو. جيسين
ڪنهن سان پريم ڪونهي، اسين پاڻکي انجي اڌين نٿا ڪري سگهون.
پريم ئي حڪم ۾، ڀاڻي ۾ آڻي سگهي ٿو. جڏهن پريم سان اسان جي
اندر مان اَهم نڪري ٿو، اهو به ٻاهران نه ايندو آهي، ڪنهن ٻئي
مان نه ايندو آهي، اهو اسانجي پنهنجي اندر آهي، انهيءَ کي اڇلو
به اندران ئي آهي. جڏهن دل ۾ پريم پيدا ٿئي ٿو ته باقي سڀ گڻ
اهڙي طرح اچن ٿا، جيئن کير تي ملائي. هيٺر اسين پاڻ سان وڙهندا
آهيون ته نيڪ ٿيون، ايماندار ٿيون، ستا ڪرم ڪريون. هي ڪريون

آهي، پر انهيءَ لاءِ دنيا ۾ رهندي به ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر
انهيءَ شرط کي پراپت ڪرڻ لاءِ، نامدان وقت ٻڌايل شرطن جي پوري
ڪرڻ ضروري آهي، مليل حڪم جي بجاوري ڪرڻ ضروري آهي.
پوري ڪوشش سان سمت مت سنتن تي هلڻو آهي ۽ ٻڌڻ سمرن کي
وقت ڏيڻو آهي. اها پاهرين شرط آهي، جيڪا آخر ۾ اندرين شرط
ڪارڻ بڻجي ٿي. حقيقي ۾ شرط شرط انهيءَ وقت پراپت ٿيندي،
جڏهن ستگروءَ جو انتر درشن ڪري، پنهنجو پاڻکي سندس سروپ
۾ لين ڪري ڇڏيندا سين، هنجي حڪم، پاڻي ۽ پريم ۾ ملي هڪ ٿي
ويندا سين، سمائجي ويندا سين. اُن وقت اهڙي اوستا تي ويندي،
جو ستگرو ٿي ستگرو هوندو، اسين نه.

س- ۴۹۵. "پرماتي پتر يساڳي ٿين" ۾ حضور مهاراج جن هڪ
ستسنگيءَ کي فرمائين ٿا، توهين انئين سمجهو، "مان ڪجهه نه آهيان"
انهيءَ ڳالهه کي ٻڌڻ ۾ ڪيئن عملي روپ ڏنو وڃي؟ ڇا انهيءَ جو
تعلق سوچڻ سان آهي؟ ڇا انهيءَ کي پوري ڪوشش سان ڪرڻو
آهي؟ انهيءَ جو مول وچار ڪهڙو آهي؟

ج- جڏهن پنهنجو پاڻ کي گروءَ جي پريم ۾ لين ڪري ڇڏجي ٿو
ته اُن وقت انئين محسوس ٿيندو آهي ته "اسين ڪجهه به نه آهيون"
اها ڳالهه توهانکي نه من سان سوچڻي آهي ۽ نه ٿي انهيءَ کي هڪ خيال
سمجهڻو آهي. نه ٿي اهو سوچڻو آهي ته مان سڀڪجهه آهيان. جڏهن
ڪنهنکي پيار ڪبو آهي ته انهيءَ جي پيار ۾ پنهنجو پاڻکي ڀلجي
ويندا آهيون ۽ انئين محسوس ٿيندو آهي ته اسين ڪجهه به نه آهيون،
جيڪي به ڪجهه آهي، اهو ٿي آهي. اهڙي طرح ٻڌڻ سمرن دوارا
اهڙي اوستا پراپت ڪرڻ گهرجي، جنهن ۾ اهو انڀو ٿي وڃي ته
ستگرو ٿي سڀ ڪجهه آهي، اسين ڪجهه به نه آهيون. مان پڻ
ٿي چئي چڪو آهيان ته اهو تڏهن ٿي ٿي سگهي ٿو، جڏهن ٻڌڻ سمرن
دوارا پنهنجي اندر مان اهنڪار کي ڪڍي ڇڏبو.

س- ۴۹۶. ڇا ستگرو، پرماتما سان تعلق جوڙڻ جي هڪ وسيلي

مالڪ جي پاڻ ۾ رهڻ

س- ۴۹۴. ڇا توهين، ٻڌا ڪنهن شرط ستگروءَ جي شرڻ وٺڻ، جي باري ۾ ڪجھ ٻڌائيندا؟

ج- شرڻ وٺڻ ڇا آهي؟ شرڻ وٺڻ، پنهنجي اَهنڪار کي ٻاهر ڪڍڻو آهي. جيستين آتما من جي وس آهي، شرڻ ناممڪن آهي. جڏهن من آتما جي وس ٿئي ٿو، تڏهن ڇٽي سگهجي ٿو ته اسين ڪنهنجي شرڻ وٺڻ جي قابل آهيون. عشق مجازي يعني دنيوي پريم ۾ ٻه جڏهن پنهنجي اڇا ٻئي جي اڇا ۾ لين ٿي ڪجي ته سمجھبو آهي ته اسان اُنهيءَ جي شرڻ ورتي آهي. اسين پنهنجي خوشي اُنهيءَ جي خوشيءَ ۾ لين ڪندا آهيون. اسين اهو ڪجھ ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون، جيڪو اسانجي پريتم کي وڻندو آهي. پريتم کي پنهنجي انوسار نهڪائڻ جي ڪوشش نہ ڪندا آهيون، پنهنجو پاڻ کي اُنهيءَ انوسار هلائڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. هن سنساري پريم ۾ بہ پنهنجو پاڻکي پريتم جي وس ڪري ڇڏبو آهي. اِهائي ڳالهہ عشق حقيقي يا روحاني پريم جي آهي. اِنهيءَ ۾ ستگروءَ جي شرڻ وٺڻي پوي ٿي. اِنهيءَ جو اَرٿ آهي ته پنهنجي اندر مان خودي، اَهم، اَهنڪار، ماڻ ڪڍي پنهنجي اڇا ستگروءَ جي اڇا ۾ لين ڪرڻي پوي ٿي. ستگرو، پرماتما ۾ لين آهي. جڏهن اسين پاڻکي ستگروءَ ۾ لين ڪريون ٿا ته اَزخود مالڪ ۾ سمائجي وڃون ٿا. اِهو ڪم پڄن-سمرن دواران ٿي ٿيندو آهي. جيترو وڌيڪ پڄن سمرن ڪنداسين، اوترو وڌيڪ اندر مان اَهم ڪڍڻ ۾ ڪاميابي حاصل ڪنداسين. پڄن سمرن ڪرڻ سان ستگروءَ طرف ڇڪجندا وڃون ٿا. اهڙي طرح خود بخود ستگروءَ جي شرڻ ۾ اچي ويندا سين؛ ستگروءَ جي شرڻ ذريعي مالڪ جي شرڻ ۾ پهچي ويندا سين.

ٻڌا شرط شرڻ تہ اُن وقت ٿئي ٿي، جڏهن اندر وڃي ستگروءَ جي نوري سروپ جو درشن ڪري، پنهنجو پاڻ کي اُنهيءَ ۾ لين ڪري ڇڏجي ٿو؛ اُن بعد اڳيان وڌندا آهيون. اِهائي ٻڌا شرط شرڻ

ج- انهيءَ ۾ ڪو بہ شڪ ڪونهي تہ انهيءَ کي سمجهڻ مشڪل آهي، پر اصلي ڳالهہ اها سمجهڻي آهي تہ پرارٿنا آهي ڇا؟ دراصل سچو روحاني اڀياس پڻ سمرڻ مالڪ جي اڳيان پرارٿنا ئي تہ آهي. اهائي آتما جي پرماتما سان ميلاپ ڪرڻ جي پوتر، شڌ، نرمل پرارٿنا آهي، ٻيو ڪجهہ بہ نہ. اصلي پرارٿنا اهائي آهي تہ مالڪ اسان تي ديا ڪري، پنهنجي پاڻ ۾ رهڻ جي شڪتي ڏئي، اهڙيون حالتون پيدا ڪري، جن ۾ اسين نام جي ڪمائي ڪري سگهون. اهائي سچي پرارٿنا آهي. سچي پرارٿنا اها ناهي تہ اسين دنيوي پدارٿن، سنسار جي شين يا اڇائن کي پوري ڪرڻ لاءِ پرارٿنا ڪريون. اهو پرماتما ڏانهن واپس وڃڻ جو طريقو ڪونهي. بلڪ اسين نون ڪرمن جو ٻج پوکيون ٿا، جن جو ڦل پراپت ڪرڻ لاءِ وري سنسار ۾ اچڻو پوندو. سچي پرارٿنا هردي مان نڪرندي آهي ۽ مالڪ جي موج، انهيءَ جي پاڻ ۾ رهڻ سيکاريندي آهي. پرماتما کي اسانجي گهرجن جو گيان آهي. جيڪڏهن اسين پريم پيار سان پڻ سمرڻ کي پورو وقت ڏينداسين تہ اهو پرماتما جنهنکي اسانجي فائدي ۽ نقصان جي ڄاڻ آهي، ضرور سڀ گهرجون پوريون ڪندو، چاهي اسين گهرنداسين يا نہ گهرنداسين.

نڪرندي آهي ۽ هردي کي ڪنهن به ٻوليءَ جي ڏر ڪار ڪونهي.
اصلي پرارٿنا ته مالڪ جي حڪم، هنجي پاڻي ۾ رهڻ آهي.

س - ۴۹۱. مونکي پنهنجي باري ۾ ته معلوم آهي، پر مان ٻين
ڪيترن ئي بيمارن ۽ ٻين جي سنڀال ڪندو آهيان انهن لاءِ پرارٿنا
ڪرڻ چاهيان ٿو؟

ج - اهڙي پرارٿنا ڪرڻ ۾ ڏوهه ڪونهي. اهڙي طرح ڪرڻ سان
انهن کي مدد ملي يا نه، پر توهانکي ضرور فائدو ٿيندو. انهيءَ سان
اهڙين ڳالهين کي برداشت ڪرڻ، انهن کي منهن ڏيڻ لاءِ توهان جي
اِچا شڪتي مضبوط ٿيندي.

س - ۴۹۲. ته ڇا اها آتما انهيءَ پرارٿنا کي ٻڌندي آهي؟ انهيءَ
سان هنکي فائدو ٿيندو آهي؟

ج - نه اها آتما اسان جي پرارٿنا کي ڪونه ٻڌندي آهي. اهي
پرارٿنائون، دکي پريوار جي فائدي لاءِ هونديون آهن. جن جا پيارا
گذر ڪري وڃن ٿا، انهنکي ڌيرج ڏيڻ لاءِ. وڇڙيل آتما جي فائدي
لاءِ دراصل اسين ڪجھ به نٿا ڪري سگهون. انهيءَ آتما کي پنهنجن
ڪرمن جو ڦل ڀوڳڻو آهي. اهي جيتريون به ريتيون رسمون، پرارٿنائون
۽ ٻيون اهڙيون ڳالهيون آهن، اهي، انهيءَ گذاري ويل منش جي مٽن
مائٽن کي ڌيرج ڏيڻ لاءِ هونديون آهن، انهيءَ آتما لاءِ نه. انهيءَ سان
اُن کي ٿورو به فائدو نٿو ٿئي. انهيءَ جي سنڀال ته انهيءَ جا ڪرم
ئي ڪندا. اڪثر جڏهن انهيءَ مرتڪ منش لاءِ پرارٿنا ڪندا آهيون ته
اسين انهيءَ نقصان، دک-سنتاپ کي صبر سان برداشت ڪري سگهون.
پر اهڙي طرح ڪرڻ سان اُن آتما کي بلڪل فائدو نٿو پهچي.

س - ۴۹۳. مهاراج جي، مغربي ماڻهن جو ساڌو سوڌو پرارٿنا جو
پنڌ، منزل تي پهچڻ لاءِ سهج يوگ جي مشڪل طريقي جي بجاءِ
صحيح ۽ اثرائتو ڪونهي. مونکي ته الجھن پيل سهج يوگ جو ساڌن
نهايت مشڪل لڳندو آهي.

انهيءَ سان ٻل ملي ٿو. اسين ٻين لاءِ تڏهن پرارٿنا ڪندا آهيون جڏهن
انهن جي غريبي، بيماري وغيره سبب ڏک ٿيندو آهي ۽ اسين چاهيندا
آهيون تہ انهن جون اڻاٺون پوريون ٿين. انهيءَ جو ڪارڻ اهو آهي
تہ اسانجو انهن سان موهہ آهي ۽ اهي سڀ اڻاٺون من پيدا ڪندو آهي
۽ جڏهن اسين ٻين لاءِ پرارٿنا ڪريون ٿا تہ اسين ڪيترين اهڙين شين
جي بہ گهر ڪري سگهون ٿا جيڪي انهن لاءِ نيڪ نہ هجن. مثال طور
جيڪڏهن ٻار بيمار آهي تہ هوءُ مٺائي کائڻ لاءِ ڪيترو بہ ضد ڪري،
ماتا هن کي مٺائي نہ ڏيندي. ماتا جو ٻار سان پيار آهي. هنکي خبر
آهي تہ بخار جي حالت ۾ هنجي صحت لاءِ مٺائي ڏيڻ مناسب ڪونهي.
ٿي سگهي ٿو تہ هوءَ مٺائيءَ بجاءِ هنکي ڪؤڙي دوا ڏئي. ٻار مٺائيءَ
لاءِ انهيءَ ڪري روئندو آهي ڇو تہ کيس گيان ڪونهي تہ ڪهڙي
شيِءِ هن لاءِ صحيح آهي. انهيءَ بجاءِ جيڪڏهن ماتا ٻار جي گهر پوري
ڪري، هنکي مٺائي ڏئي تہ انهيءَ جو ارٿ اهو ٿيو تہ هنکي ٻار سان
پيار ڪونهي. جيڪا مٺائي ٻالڪ گهري رهيو آهي، انهيءَ سان
بيماري وڌڻ جو امڪان آهي.

اهڙيءَ طرح پرماتما يا ستگرو اسانکي اهي پدارٿ نہ ڏيندو آهي
جيڪي اسين گهرندا آهيون. پر اهي ئي ڏيندو آهي جن ۾ اسانجو فائدو
هوندو. هوءُ نٿو چاهي تہ اسانجو سنسار سان موهہ وڌي. هوءُ اسان
دنيوي پدارٿن کان مڪت ڪرڻ چاهي ٿو. مالڪ اسانکي اهي پدارٿ
نہ ڏيندو جنهن سان اسين کيس وساري، وري اندرين جي پوڄا ۾
پئجي، ڪرمن جي پدارٿن ۾ ڦاسجي وڃون. هوءُ اسانکي اهي شيون
ڏيندو جن کي پراپت ڪري، اسانجو سنسار مان موهہ نڪري وڃي
۽ مالڪ سان وڌي. اسانکي نہ اهو گيان آهي تہ اسان لاءِ نيڪ ڇا
آهي ۽ نہ ئي اها خبر آهي تہ ٻين لاءِ صحيح ڇا آهي. پرماتما کي
سڀني جي باري ۾ معلوم آهي تہ اسان لاءِ ڇا مناسب آهي ۽ باقي
سڀني لاءِ ڇا صحيح آهي. تنهنڪري ڇو نہ سڀ ڪجهہ انهيءَ جي
موج تي ڇڏي پنهنجي فرض نڀائڻ ۾ لڳي وڃون. اصلي پرارٿنا ۾
لفظن ۽ چپن هلائڻ جي ضرورت ئي ڪونهي. اها اندران دل مان

س - ۴۸۹. ڇا اسانکي پنهنجون اڇائون پرميشور اڳيان نه رکڻ گهرجن؟ جيڪي ڪجهه هو ڏئي اهو سمجهي راضي رهون ۽ جيڪي هو ڪري تو اسانجي ڀلائيءَ لاءِ ٿي ڪري تو ڇا اهو نيڪ آهي؟ انهيءَ باري ۾ تفصيل سان ٻڌائيندا؟

ج - ها، اهو نيڪ آهي. اسانکي انهيءَ جي رضا ۾ هلڻ گهرجي. مالڪ کي پنهنجي مرضيءَ مطابق هلائڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. اڇائون اسانجو من پيدا ڪري ٿو ۽ انهي پوري ڪرائڻ لاءِ پرماتما جو دروازو کڙڪايون ٿا. اسين دراصل من جا داس آهيون نه مالڪ جا. اسانکي مالڪ جو پڪو ڀڳت بڻجڻو آهي نه من جو. من کي سمجهائڻ گهرجي ته مالڪ جي ڀاڻي ۾ رهي نه مالڪ کي سمجهائجي ته هو اسانجي من جي ڀاڻي ۾ رهي. اسانجي اصلي پرارٿنا مالڪ سان ملڻ جي اڪير يا تڙپ آهي. اهڙي پرارٿنا جي پورتيءَ لاءِ اسين سندس کان دِيا مهر ۽ پيار جي گهر ڪريون ٿا ۽ جڏهن اهي پدارٿ ملي وڃن ٿا ته پوءِ ڪنهن به پدارٿ جي طلب ئي نٿي رهي.

جيڪڏهن ڪنهن امير کي پنهنجي گهر ۾ رهائيندا سين ته هو پنهنجو ڌن، ازخود انهيءَ سان گڏ ئي اچي ويندو. پر اسين ڏات نه چاهيون ٿا، ڏاتار کي نٿا چاهيون. انهن پدارٿن جي موهه ۾ ڦاسجي، پرماتما کي بلڪل وساري ٿا ڇڏيون. جيڪڏهن داتا سان جڙي وڃو ته داتا جون سڀ داتيون پاڻمرادو هن سان گڏ اچي وينديون. هو ڪل مالڪ آهي، سڀ جو داتا آهي، هنکي اسانجي ضرورتن جي خبر آهي ۽ جيڪي ڪجهه اسانکي گهرجي، ضرور ڏيندو پر اسانکي داتا کان داتا جي ئي گهر ڪرڻي آهي. اهائي حقيقي اصلي سچي پرارٿنا آهي.

س - ۴۹۰. ٻين جي لاءِ پرارٿنا ڪرڻ جي باري ۾ توهانجو ڪهڙو وچار آهي؟

ج - جڏهن اسانکي پنهنجي ڀلي بري جي ئي ڄاڻ ڪونهي ته ڪهڙي شيءِ اسان لاءِ مناسب آهي ۽ ڪهڙي نه، ته پوءِ اسانکي ٻين جي باري ۾ ڪيئن ٿي خبر پئجي سگهي؟ اهو چوڻ مشڪل آهي ته پرارٿنا ڪرڻ سان ڪو فرق پوي ٿو يا نه. پر ايترو ضرور آهي ته

سدائين سندس چرڻن ۾ رکون. اهائي سچي پرارٿنا آهي. سچي پرارٿنا
اندران ئي نڪرندي آهي. مان انهن ٻاهرين پرارٿنائن جي خلاف نه
آهيان. اهي به نيڪ آهن. انهن مان به ڪجهه شڪتي ضرور ملي ٿي.
اسانجي شڪتي ايتري وڌي رهندي آهي، جو اسين پنهنجن ڪرمن
جو ڦل همت سان، ڪل خوشيءَ سان ڀوڳيندا آهيون. پر انهيءَ قسم
جي پرارٿنا اسانکي واپس مالڪ سان ملائي نٿي سگهي. اصلي پرارٿنا
ڀڄن سمرن ۽ روحاني اڀياس آهي، جنهنجي ذريعي اسين شبد سان
جڙون ٿا، اهائي پرارٿنا اسانکي مالڪ ڏانهن وٺي وڃي ٿي.

ڀڄن سمرن آهي ئي مالڪ جي دنيا مهر ۽ رحمدليءَ لاءِ پرارٿنا.
ڀڄن سمرن جو اصلي مقصد اهوئي آهي. اسين ڀڄن سمرن کي وقت
نه ڏيئي سڄو وقت پنهنجن اڇائن جي پورتيءَ لاءِ پرارٿنا ڪندا رهون
ٿا. جيڪڏهن ڀڄن سمرن کي چڱي طرح پورو وقت ڏيندا رهون ٿا
ته اسين سچ پچ پرارٿنا ڪريون ٿا. هو اسانجن ضرورتن جو خود ڌيان
رکي ٿو، پر جيڪا شيءِ اسان لاءِ نقصانڪار هوندي، اها اسانکي نه
ڏيندو. جڏهن ڪا شيءِ هو اسانکي چاهه هوندي به نه ڏيندو آهي
ته شايد مالڪ اسانکي انهيءَ کان وڌيڪ قيمتي پدارٿ ڏيڻ چاهي ٿو
۽ اهڙي ريت اسانجو سنسار مان موهه ڪڍڻ چاهي ٿو. هو اسانکي
واپس پاڻ سان ملائڻ چاهي ٿو. اسين سمجهندا آهيون ته مالڪ اسانجي
پرارٿنا ڪونه ٿو ٻڌي. پر دراصل هو ٻڌي رهيو آهي. مالڪ نٿو چاهي
ته اها پدارٿ روپي اڳي اسانجي هٿن ۾ رکي، جنهن سان اسين
جلندا رهون، صرف انهيءَ لاءِ چاڪاڻ جو اسان سندس کان گهري
آهي. پرماتما ته پرارٿنا ٻڌندو آهي پر اسين اڻڄاڻ آهيون اسانکي خبر
ڪاهي ته اسان لاءِ ڇا نيڪ آهي ۽ ڇا غلط. صرف اهوئي ڄاڻي ٿو
ته ڇا ڏيڻ گهرجي. اسين سمجهندا آهيون ته مالڪ اسانجي پرارٿنا
نٿو ٻڌي، اسانجي مدد نٿو ڪري. اهو غلط ويچار آهي. اسانکي
ڄاڻ ئي ڪاهي ته اسان لاءِ ڪهڙي ڳالهه نيڪ آهي. سڀ ڪجهه انهيءَ
تي ڇڏي ڏيڻ، هو جيڪي مناسب سمجهي، اهو ڪري، اهائي سڀني
کان اتم پرارٿنا آهي.

ڀرپت ٿيندڙون رهنديون آهن. اسو پرارٿنا ڪرڻ سان اسان جي اِڇا شڪتي مضبوط ٿئي ٿي، بس ايتري ٿي ڳالھ آهي. ڇا اسان ڪڏهن اها به پرارٿنا ڪئي آهي، "هي مالڪ، جيڪي ڪجھ اسان وٽ آهي، اسان کان وٺي اُٿي ڪنھن کي ڏي." اسان ڪڏهن به اهڙي پرارٿنا نه ڪئي آهي. اسين ته بس گھرندا ئي گھرندا رهيا وڃون. خير پرارٿنا ڪرڻ سٺي آهي، خراب ڪونهي.

س - ٤٨٧. ڇا توهين اسانکي پرارٿنا ڪرڻ جو صحيح طريقو ٻڌائيندا؟ پرارٿنا سان توهانجو ڪهڙو مطلب آهي؟

ج - جيئن ٻڌايو اٿم ته مون جيو آهي ته پرارٿنا جو مطلب، اڪثر اهو ئي ٿيندو آهي ته پنھنجي من کي مالڪ جي پاڻي ۾ وڪڻ بجاءِ اسين چاهيندا آهيون ته مالڪ اسان جي من انوسار اسانجون اڇائون پوريون ڪري. خير، اهڙي قسم جي پرارٿنا سان به اڇا شڪتي وڌندي ٿئي ٿي. اصلي پرارٿنا پنھنجو پاڻ کي، مالڪ جي موج، هنجي پاڻي ۾ رهڻ آهي. جيڪي ڪجھ هو ڏئي، انهيءَ ۾ سنتوک ڪرڻو آهي ۽ انهيءَ جي ديا مهر، رحمانيءَ گھرڻي آهي ۽ اها پرارٿنا ڪرڻي آهي ته "هي مالڪ، اسانکي پاڻ سان ملاءِ، پنھنجو پاڻ ۾ سمائي ڇڏ." انهيءَ ديا مهر روپي ساگر ۾ سمائڻ جي پرارٿنا ئي سچي پرارٿنا آهي. اسان کي انهيءَ جي بخشش، انهيءَ جي ڪرپا، انهيءَ جي ڀڳتي، انهيءَ جي پريم پيار جي گھر ڪرڻ گھرجي. انهيءَ لائق بڻجڻ جي پرارٿنا ڪرڻي آهي.

س - ٤٨٨. ڇا پرارٿنا ۾ اسين هن کان ڪجھ گھرون يا صرف هن سان ڳالھ ٻولھ ڪرڻ جي ڪوشش ڪريون؟

ج - مشين وانگر يا طوطي وانگر ڪجھ لفظ ٿيندي رهڻ مان ڪو به فائدو ڪونهي. پرارٿنا دل مان نڪرڻ گھرجي ۽ دل لفظن اٺا به ڄاڻيندي آهي. ٻٽي ٻٽائل پرارٿنا جو مالڪ تي ڪو به اثر نه پوندو. سچيءَ دل مان نڪتل پڪار ئي اثرائتي ٿيندي آهي. اسانکي جڏهن اسين پاڻ کي هميشه انهيءَ ۾ ليين رکون، پنھنجي دل کي

کي دَيا مهر ڪري، اسانکي جنم مرڻ جي چڪر مان مُڪت ڪري، پنهنجيءَ
گود ۾ وهاري، پنهنجو پاڻ سان ملاءِ." اهائي اعليٰ پرارٿنا آهي.

انهيءَ جو اهو اَرٿ ناهي ته ٻي هرڪا پرارٿنا خراب آهي. پرارٿنا
سان اِچا شڪتي مضبوط ٿئي ٿي چاهي اُها پرارٿنا ذليل ۽ ڇو نه هجي.
چاهي مالڪ پوري ڪري يا نه ڪري، پر تنهن هوندي به اِچا شڪتي
وڌي ٿي ۽ اسين زندگيءَ جي حالتن کي همت سان منهن ڏيڻ جي
لياقت حاصل ڪريون ٿا. اهڙي قسم جي پرارٿنا به اسانکي پنهنجو
پاڻ کي حالتن انوسار ٺهڪڻ ۾ مدد ڪري ٿي. اهڙي پرارٿنا، مالڪ
کي پرارٿنا نه هوندي آهي، بلڪ اسين پاڻ کي سمجهائيندا آهيون ته
اسانکي ڪهڙي ضرورت آهي. اهڙي طرح پنهنجي من کي تيار ڪندا
آهيون، جيئن حالتن انوسار ٺهڪي سگهڻ جي شڪتي حاصل ٿئي ۽
همت سان مقابلو ڪري سگهون. سچيءَ دل مان نڪتل پرارٿنا چاهي
ڪهڙي به هجي، اثر ڪري ٿي، مدد ڏئي ٿي. پر سڀني کان اتم،
اوچي ۽ سچي پرارٿنا پنهنجو پاڻ کي پرماتما جي پيرن ۾ رکڻ، سڀ
ڪجهه هن جي ارپڻ ڪرڻ ۽ صرف هن جي دَيا مهر ۽ رحمانيءَ لاءِ
پرارٿنا ڪرڻ ئي آهي.

س- ۴۸۶. جڏهن ڪا به پرارٿنا پوري ٿي ويندي آهي ته ڇا اُها
پرماتما ئي پوري ڪندو آهي؟ ڏٺو ويو آهي ته ڪنهن موٽر ڪار لاءِ
يا ڏهه لک ڊالرن لاءِ پرارٿنا ڪئي ۽ اُها پوري ٿي وئي. اُها ڪنهن
پوري ڪئي؟

ج- توهانجو سوال آهي ته جيڪڏهن پرارٿنا نه به ڪجي ته اهي
شيون توهان کي ملن ها يا نه؟ منهنجو خيال آهي ته پرارٿنا کان سواءِ
به توهانکي ملي وڃن ها. نڪو پرماتما انهيءَ انتظار ۾ هوندو آهي ته
اسين پرارٿنا ڪريون ۽ هو انهيءَ کي پورو ڪري، نه ئي هو اهو
چاهيندو آهي ته اسين اهو سمجهون ته اهي شيون انهيءَ ڪري مليون
آهن، ڇو ته اسان سندس کان گهريون. هو ايترو دَيالو آهي جو بنا
گهرڻ جي ئي ڏيندو آهي. اسانکي پنهنجن ڪرمن انوسار اهي شيون

اَڪثر اَسين مالڪ کان دنيوي پدارٿ گهرندا آهيون. پنهنجي لاءِ پنهنجن مٽن مائٽن لاءِ تندرستي، ڌن دولت، عيش عشرت گهرندا آهيون. پر ڳالهه تہ اِها آهي تہ پنهنجي لاءِ تہ ڇا، اسانکي اِها بہ خبر نہ هوندي آهي تہ دراَصل اَسان لاءِ ڇا صحيح آهي ۽ ڇا غلط. پنج پنج سال پرماتما کي پرارٿنا ڪري ڪو پدارٿ پراپت ڪيو سين ٿا. اُن بعد ڏهہ ٻهہ سال مٿو وڃائيون ٿا تہ اهو هو واپس وٺي. جڏهن اَسين مالڪ کان ڪا شيءِ گهرندا آهيون تہ اسانکي خبر نہ هوندي آهي تہ ڪهڙي شيءِ ۾ فائدو آهي ۽ ڪهڙيءَ ۾ نقصان. جڏهن اسانکي ڄاڻ ئي ڪونهي تہ اسانجو ڪهڙي ڳالهہ ۾ فائدو آهي تہ پوءِ ڇو نہ مالڪ جي ياڻي کي مڃيو وڃي؟ هو خود ئي جيڪي ڪجهہ مناسب سمجهندو، اسانکي ڏيندو.

س - ٤٨٥. ها مان سمجهان ٿو تہ سڀني کان گهٽ درجي واري پرارٿنا، اڇا پوري ڪرڻ لاءِ پرارٿنا هوندي آهي، پر جڏهن چوندا آهيون "پريو، تنهنجي اِڇا پوري ٿئي، تنهنجو ڀاڻو مٺو لڳي" يا "هي پريو! مونکي نهايت مشڪل فيصلو ڪرڻو آهي. منهنجي مدد ڪر" تہ اِنهيءَ ۾ ڪهڙو ڏوهہ آهي؟

ج - پرماتما کي هميشہ هنجي ديا مهر ۽ رهنمائيءَ لاءِ پرارٿنا ڪرڻ گهرجي ۽ اِنهيءَ ڪم لاءِ مڪ، مان هڪ لفظ نہ چيو وڃي تہ ڪو فرق ڪونہ پوي. اَصلي حقيقي پرارٿنا هردي مان نڪرندي آهي. اَڪثر اسانجون پرارٿنائون پهرين کان ئي ٺهيل تيار هونديون آهن جيڪي وٺي چڙهيندا آهيون ۽ هرروز ڪيترا دفعا اُنهنجو پاٺ ڪندا آهيون. اِها مشين وانگر، طوطي جي رٽ وانگر آهي. پرارٿنا تہ اَندران دل جي گهرائيءَ مان نڪرڻ گهرجي. اهڙي پرارٿنا لاءِ نہ لفظن جي ضرورت پوندي آهي ۽ نہ ئي مقرر وقت جي. حقيقت تہ اِها آهي تہ سچي پريميءَ جي لڳن هروقت پرماتما سان لڳي پئي هوندي آهي. جڏهن هنجي دل مان دانهن نڪري ٿي هو ٻڌي ٿو ۽ ڏئي ٿو. تنهنڪري پرارٿنا ڪرڻ گهرجي تہ "هي مالڪ، اسانکي صحيح راهہ ڏيکار، اسان

پرارٿنا

س - ۴۸۴. مان ڄاڻڻ چاهيان ٿو ته سنمت ۾ پرارٿنا جو ڪهڙو استان آهي؟

ج - اصلي پرارٿنا ته پنهنجو پاڻ کي مالڪ جي حوالي ڪري ڇڏڻ آهي. جنهنکي اسين عام طور پرارٿنا سمجهون ٿا، اها ڇا آهي؟ اسانجو من اڇائون پيدا ڪري ٿو ۽ اسين پرماتما کي پرارٿنا ڪندا آهيون ته هو انهنکي پورو ڪري. اسين پنهنجي من کي اهو نٿا سمجهايون ته مالڪ جي حڪم، مالڪ جي ڀاڻي ۾ رهڻ سکي، پر الٽو مالڪ کي سمجهائڻ ۾ لڳا پيا آهيون ته هو اسانجي من مرضيءَ مطابق ڪري. دراصل اسين من جا داس آهيون، نه پرماتما جا. اسانکي مالڪ جو سچو شيوڪ بڻجڻو آهي، داس بڻجڻو آهي. ان حالت ۾ پرارٿنا جي ڪا ضرورت نٿي رهي. پنهنجو پاڻ کي مالڪ جي رضا تي ڇڏي ڏيڻو آهي. هو جيڪي چاهي سو ڪري. پرارٿنا ته اها ڪرڻ گهرجي ته مالڪ پنهنجي ڀاڻي ۾ رهڻ جي شڪتي ڏئي جيئن هو رکي انهيءَ حالت ۾ رهي اسين خوش رهي سگهون.

جڏهن مالڪ جي ڀڳتي ڪجي ٿي ته هو به اسانجين ضرورتن کان بيخبر نٿو رهي. مثال طور گهر ۾ هڪ نوڪرياڻي ڪم ڪندي آهي. جيڪڏهن هوءَ ڪم ڪرڻ لاءِ هميشه تيار هوندي آهي، هر هڪ ڪم خوشيءَ سان ۽ پريم سان ڪندي آهي، ڪڏهن ڪنهن شيءِ جي گهر نٿي ڪري ته هميشه اهو خيال رهندو آهي ته بنا گهرڻ جي اڳ هنکي ڪجهه نه ڪجهه ڏنو وڃي. توهين هنجي ڪم مان خوش آهيو. توهين هنجي وهنوار مان خوش آهيو، تنهنڪري جيڪڏهن هوءَ گهري ها ته جيڪو کيس ملي ها، انهيءَ کان وڌيڪ هنکي ڏيڻ چاهيو آهي. انهيءَ جي بلڪل ابتڙ هڪ ٻي نوڪرياڻي آهي، جيڪا هر روز جو ڪم ڪار ٺيڪ نٿي ڪري يا گُر گُر ڪندي رهي ٿي ته توهين انهيءَ کي ڪجهه به نه ڏيڻ چاهيندا آهيو، بلڪ انهيءَ کي نوڪريءَ مان ئي ڪڍڻ جو سوچيندا آهيو.

ڪيو؟ اسان جهڙن ماڻهن کي اها هڪ گهور بي انصافي نظر اچي ٿي ته لکين ماڻهن کي ڪيڙن ماڪوڙن وانگر مارايو ويو.

ج - ماري ڪير ٿو؟ مڙس ٿي هڪ ٻئي کي ماري رهيا آهن.

س - ۴۸۰. جيئن ته اسان سڀئي ٿي پرماتما جو حق آهي، ٻئي ٿي اسين ڪيس چئون، ”تو اسانکي ڇو پيدا ڪيو.“ مان ته چوندس ته مون نه بلڪ پرماتما توکي پيدا ڪيو آهي. ڇو ته، تو اهڙو ڪرم ڪيو آهي ٿي جيڪڏهن هن توکي انڪري ماريو ته هيئنر توکي بور ڇو ٿو محسوس ٿئي. تون هنکي مارڻ بعد ڪو ته توکي اهڙي سزا به نه ملندي. ڇا، يورپ ۾ اهڙن قتل-عام، اهڙن لڙاين کي روڪڻ وارو ڪو به نه هو؟ اهي سڀ لڙايون ڇو ٿيون؟

ج - انهيءَ ۾ ڪرم سڌانت جو تعلق آهي.

س - ۴۸۱. توهانکي خبر آهي ته مان انهيءَ دؤر مان نڪتو آهيان انهيءَ ڪري مونکي ڪافي دک ٿيندو آهي؟

ج - مونکي معلوم آهي. مونکي خبر آهي ته مڙس جي هردي ٿي انهيءَ جو ڪيترو قدر اثر ٿئي ٿو.

س - ۴۸۲. مونکي ته ڪهڙو ڇابو، ٿي سگهي ٿو ته توهان جي ٿي ڪنهن ڇمڪار ساڻ؟

ج - اهو سڀ پرماتما ٿي ڪيو هوندو. اهو اسانجن ڪرمن [illegible] آهي. جيڪا اسانکي بي انصافي محسوس ٿئي ٿي ۽ ڏسڻ ۾ [illegible] ٿي. عرف مالڪ ٿي ڄاڻي ٿو ته اهو نياءَ آهي يا [illegible] جيڪي هزارين جانور هرروز مڙس جي پوڄن [illegible] انهيءَ تي جي بي انصافي ڪونهي.

[illegible] ٿي اسين انهيءَ کي روڪڻ [illegible]

[illegible] آهي ٿي ڪونه. جيسين [illegible] هونديون، تنهن ڪري سنت [illegible] رهڻ لاءِ آيا آهيون.“

س - ٤٧٨. مهاراج جي، ڪيترا دفعا اسان کان انهن ماڻهن جي باري ۾ پڇيو ويندو آهي، جيڪي پنهنجي روزاني ڪم ڪار کان سواءِ ماڻهن جي سيوا ڪرڻ چاهيندا آهن. ستسنگ انوسار اهو ڪيتري قدر نيڪ آهي؟

ج - اسانکي هميشه ٻين جي مدد ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. انهيءَ ويچار ڌارا کان مدد نه ڪرڻ گهرجي ته اڄ اسين هنجي مدد ڪنداسين ته سڀاڻي اهي اسانجي مدد ڪندا. ڦل يا بدلي جي اڇا کانسواءِ مدد ڪرڻ گهرجي. جيترا به ماڻهو ديا-درشٽيءَ يا پرچارڪ مراد (Missionary spirit) سان ڪنهنجي مدد ڪن ٿا، اهي انهيءَ ويچار کان سيوا ڪندا آهن ته جن جي اسين مدد ڪري رهيا آهيون، اهي ڪنهن وقت هن جنم ۾ يا ڪنهن ايندڙ جنم ۾ اسانجا مددگار ثابت ٿيندا. اها ويچار ڌارا نيڪ ڪونهي، ڇو ته اهڙي طرح اسين نون ڪرمن جو ٻج پوکيون ٿا، جنهجو ڦل ڀوڳڻ لاءِ وري سنسار ۾ واپس اچڻو پوندو، چاهي انهيءَ جو سٺو ڦل ئي ملي. جيتري قدر ٿي سگهي، اسانکي جنتا، سماج ۽ هرهڪ جي مدد ڪرڻ گهرجي. پر ڪنهن به ڦل جي اڇا کانسواءِ نشڪام ڀاونا سان ڪرڻ گهرجي.

اهڙي مدد ڪندي اهو به ياد رکڻ گهرجي ته پنهنجي مدد پهرين پاڻ سڌارڻ، به ڪرڻو آهي، جيئن ٻين جي مدد لائق بڻجي سگهون. جيڪڏهن پنهنجي مدد نه ڪري، ٻين جي مدد ڪجهه ٿي ته اهو پنهنجو پاڻ کي دکو ڏيون ٿا ۽ ٻين کي به دکو ڏيون ٿا. تنهڪري پهرين پنهنجي مدد ڪرڻ گهرجي، جيئن ٻين جي مدد ڪري سگهون.

س - ٤٧٩. مان يورپ جو رهڻ وارو آهيان ۽ مونکي انهيءَ ڳالهه جو نهايت مانسڪ دک آهي ته اڳين مهاڀاري لڙائيءَ ۾ ٻن ڪروڙ ماڻهن کي بي سبب مرڻو پيو. ڪجهه ماڻهن جو ته هڪدم پوت ٿيو. ڪجهه ڪشٽ سهي مري ويا. هنن جي انهن ڪشٽن جو ڀيو ڪو به ڪارڻ نه هو، صرف اهي ڪنهن ٻئي ڌرم ۾ پيدا ٿيا هئا. لوڪانکي انهيءَ باري ۾ معلوم ٿي آهي. انهن کي ڪمري ۾ بند ڪري، گئس ڏيئي انهن کي ماريو ويو. مان پرميشور کان ڪيئن پڇي سگهندس ته هن انس جو

س - ۱۴۷۶. مهاراج جي، مالڪ جي ديا مهر ڪانسواءِ اِهي ڪهڙي ڳالهه آهي، جيڪا اسانکي سنت مت طرف وٺي اچي ٿي؟ جڏهن نيڪ انسان پرآپڪار ڪندي پنهنجي نيڪ زندگي گذاريندي ٻ وري سنسار ۾ اپندا رهن ٿا. اسان مان ڪي ماڻهن جي هردي ۾ مالڪ سان ملڻ جي ترقي پيدا ٿئي ٿي. اسان اهڙا ڪهڙا ڪرم ڪيا آهن جن سبب اسان تي مالڪ جي ديا مهر ٿي آهي يا اهو سڀ صرف اسانجي خوشقسمتي ماتر ئي آهي.

ج - نه، نه، اسان ان لاءِ ڪرم ڪيا آهن ۽ اسين انهيءَ جا حقدار بڻيا آهيون. حقدار انهيءَ درشٽيءَ کان ته اسين سچيءَ دل سان مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ جي ڪوشش ڪري چڪا آهيون. چاهي اسان پرماتما جي کوج نيڪ طريقي سان ڪئي هجي يا غلط طريقي سان پر انهيءَ سان ملڻ جي سچي طلب يا ترقي اسانجي اندر رهي آهي. اسين مالڪ جي پڳتي ڪهڙي ٻ پينگ سان ڪريون، انهيءَ سان هنجي ديا مهر پراپت ڪرڻ ۾ مدد ملندي آهي ۽ هو اسانکي صحيح مارگ تي آڻي ٿو.

س - ۱۴۷۷. ڇا توهانجي خيال ۾ اها ترقي ئي اسانجي سنتوش ۽ شانتيءَ لاءِ آهي؟

ج - ڪارڻ ڪي ٻيا هجي. مالڪ وٽ پهچڻ جا ٻيا رستا آهن. هڪ ته اسان ۾ مالڪ سان ملڻ جي چاهه يا ترقي رهي آهي، ٻيو اهو ته اسانجو من سنسار مان پرجي چڪو آهي ۽ اسين هن دنيا مان ٻڌي مالڪ جي اولم پيار جي شرڻ وٺڻ چاهيون ٿا. ڪي خوشقسمت منش سڄ سياڻ ئي پرماتما سان پيار ڪن ٿا، ڇو ته انهنجي هردي ۾ مالڪ سان ملڻ جو چاهه آهي. انهنکي انهي ڪانسواءِ ٻيو ڪو ٻ مقصد يا مورت ۽ اڇا ڪونهي. ٻيا ڪيترائي منش انهيءَ سبب مالڪ ڏانهن ڇڪجندا اچي رهيا آهن، ڇاڪاڻ ته هو سنسار مان تنگ اچي چڪا آهن ۽ انهيءَ سچي پريم پتا پرماتما جي پريم پيار جو آسرو چاهين ٿا. انهي قسم جا منش نيڪ آهن، پر پهرئين قسم جي ڀڳتن جي پريم جي اڳيان ڪنهن سان مشابهت نٿي ٿي سگهي. اهو سڀني کان اوچو، اتم قسم جو پيار آهي.

جيڪڏهن پرڪاش جو هڪ به ڪرڻو اندر اچي وڃي ته خبر پئجي ويندي ته اسانجي ڪمري ۾ ڪيترا نه ننڍا ننڍا ذرڙا پريا پيا آهن. اهڙي طرح جڏهن اسانکي روحاني مارگ جي ڄاڻ هوندي آهي يا انهيءَ تي نه هلندا آهيون ته اسانکي پنهنجن اوگڻن جو گيان نه هوندو آهي، بلڪ اسانکي پنهنجين عادتن تي فخر هوندو آهي. پر جڏهن سنت مت تي هلڻ شروع ڪندا آهيون ته گيان روپي پرڪاش جو ڪرڻو اندر داخل ٿيندو آهي ۽ انهيءَ پرڪاش ۾ اسين پنهنجي اندر ڏسون ٿا. اسانکي انهيءَ سان، ڪيترن ئي اوگڻن، خراب عادتن وغيره جو احساس ٿئي ٿو. اهي عادتون ته پهرين به اسان جي اندر هيون، پر پوءِ اسين انهن کي سمجهڻ، ڄاڻڻ لائق بڻجون ٿا. انکري اسين انهن سڀ پاڻکي ڏوهي سمجهندا آهيون. دراصل اسان ۾ سڌارو ٿي رهيو آهي. ڇو ته اسانکي صحيح ۽ غلط، نيڪ ۽ خراب ۾ فرق ڄاڻڻ جي سمجهه اچي وئي آهي. وويڪ روپي روشنيءَ سان گيان ٿئي ٿو ته اسان ۾ سڀ پنج اوگڻ آهن ۽ اسانکي خراب عادتن کان ڇوٽڪارو حاصل ڪرڻ گهرجي. انهيءَ کان اڳ اسانکي اها سڀ ڄاڻ ڪونه هئي، بلڪ انهيءَ ۾ فخر محسوس ڪندا هئاسين. صحيح به اهو ئي آهي ته پهرين پنهنجين ڪمزورين جي ڄاڻ حاصل ٿئي ۽ پوءِ انهن کي دور ڪرڻ لاءِ ڪوشش ڪئي وڃي.

مان هميشه چوندو آهيان ته جڏهن اسانکي پنهنجن اوگڻن جي خبر پئجي وڃي ته سمجهو توهان اڌ لڙائي جيتي ڇڏي. ڇو ته ان بعد اسين انهن اوگڻن کي دور ڪرڻ جو به ڪو اپاءُ ڪريون ٿا. پر جڏهن اسان کي پنهنجين غلطين جو گيان نٿو ٿئي ته اسين انهيءَ غلطفهميءَ جا شڪار رهندا آهيون ته اسين جيڪي ڪجهه ڪري رهيا آهيون، بلڪل صحيح آهي. انهيءَ سبب اسين غلط راهه تي هلندا رهيا آهيون. انڪري اسانکي مالڪ جو شڪرگذار ٿيڻ گهرجي ته هن جي دياءَ سان اسين ڪيترن ئي غلطين ڪرڻ کان بچي رهيا آهيون ۽ سنتن سان ميلاپ ڪرڻ واري صحيح روحاني مارگ تي هلي رهيا آهيون.

روحاني مارگ تي لڳائي. اسان جي اندر صرف انهيءَ سان ملڻ جي سچي تڙپ هجڻ گهرجي. پوءِ اسين آخرڪار، اهڙيءَ طرح هلڻ شروع ڪندا آهيون، جيئن مالڪ سان ميلاپ واري مارگ تي پهچي سگهون. توهان هيٺئون اُپدو ته، صرف مالڪ جي ديا مهر سان ئي پورن ستگروءَ جو ميلاپ ٿيندو آهي. انهيءَ جي ڪرپا سان ئي نام جي بخشش حاصل ٿئي ٿي. اسين پنهنجيءَ ڪوشش سان ڪجهه به نٿا ڪري سگهون. پر جيڪڏهن اسان جي اندر سچي لگن آهي، اسين سچيءَ دل سان کوج ڪري رهيا آهيون ته هيٺر نه ته، ڪنهن ايندڙ وقت ۾ مالڪ پنهنجي ديا مهر سان اسان کي صحيح مارگ تي آڻيندو. عيسيٰ فرمايو آهي "مان نه، موں ۾ براجمان پتا، سڀڪجهه ڪري ٿو."

س- ٤٧٣. اسان جي ڀڄن سمرن ڪرڻ، سمست سڌانتن کي هلڻ جي شڪتي، اشري ڇو ٿي بدلجندي رهي. ڪيترا دفعا ائين لڳندو آهي ته ڀڄن سمرن خوب ڪري سگهون، پر ڪيترا دفعا، بنا ڪنهن سبب جي، اهڙي طرح لڳندو آهي ته اسان کان اڀياس ٿي ڪونه سگهندو.

ج- اهي لاهيون چاڙهيون ايندڙيون رهنديون آهن.

س- ٤٧٤. ڇا، ڀڄن سمرن نه ڪرڻ سبب اسان کي ڏک ڏسڻا پوندا؟ انهي لاءِ پنهنجو پاڻ کي ڏوهي سمجهون يا..........؟

ج- پنهنجو پاڻ کي ڏوهي نه سمجهڻ گهرجي. ڀڄن سمرن کي گهٽ ۾ گهٽ وقت ڏيڻ گهرجي؛ خراب ڏينهن ڪنهن نه ڪنهن طرح گذارڻ گهرجن.

س- ٤٧٥. ڇا ڪاميابي حاصل نه ٿيڻ تي همت هار جي نٿي وڃي؟

ج- ته پوءِ توهين انهن ماڻهن جي باري ۾ ويچاريو، جيڪي تمام نيڪ آهن، حالانڪ هو ستسنگي نه آهن. شايد ستسنگي پنهنجي ڇنڊڇاڻ وڌيڪ ٿا ڪن. هو سمجهن ٿا ته اسان ۾ تمام گهڻا اوگڻ آهن. جيڪڏهن هن سڄي ڪمري ۾ اونده آهي ته اسان کي اها خبر نٿي پئجي سگهي ته اونده ڪيترو ڪجهه ڍڪيو آهي. پر

آچار ويچار، سماجڪ سنبنڌ

س - ٤٧٠. ڪيترائي اهڙا ماڻهو ملندا آهن، جن جو روحانيت ڏانهن گهڻو لاڙو هوندو آهي ۽ مونکي انهن جي صحبت ته وڻندي آهي، پر هو ستسنگي نه آهن، پر مان محسوس ڪندو آهيان ته هو مونکان بهتر ستسنگي آهن. اهي ستسنگي ڇو نه ٿا بڻجن؟

ج - اهو ضروري ناهي ته هرهڪ نيڪ انسان ستسنگي ئي بڻجي. ڪيترائي گذريل جنم ۾ نيڪ ۽ نرمل هوندا آهن ۽ انهن ڪيترن ماڻهن جي ڀلائي ڪئي هئي، تنهنڪري هينئر هو انهيءَ جو ڦل حاصل ڪري رهيا آهن.

س - اهي نيڪ انسان گذريل ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندي، ايندي لاءِ نون نيڪ ڪرمن جو ٻج پوکي رهيا آهن ۽ مون سوچيو ته........؟

ج - اهو صحيح آهي، جيڪي ڪرم هو هينئر ڪري رهيا آهن، انهن جو ڦل اڳيان هلي ماڻيندا، پر هو رهندا آواگون جي چڪر ۾ ئي.

س - ٤٧١. جيڪڏهن مان پنهنجا گذريل پراڻا ڪرم ڀوڳي رهيو آهيان ۽ انهن جهڙو نيڪ نه آهيان ته ڇا مونکي سنسار ۾ واپس اچڻو پوندو؟

ج - نه توهانکي به انهن وانگر اچڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي (ماڻهو کلن ٿا).

س - ٤٧٢. منهنجو خيال آهي ته اهي ماڻهو........ ...

ج - انهن کي ضرور انهيءَ جو فائدو پراپت ٿيندو. جيڪڏهن انهن جي هردي ۾ مالڪ سان ملڻ لاءِ سچي تڙپ هوندي ته ٿي سگهي ٿو، انهن کي نام به ملي وڃي. جيڪڏهن هردي ۾ مالڪ سان ملڻ جي پرٻل تڙپ آهي، پرماتما لاءِ سچو پيار آهي ته بيشڪ اسانکي نام نه به ملي، سچي پڳڙيءَ جي سادن جي ڄاڻ نه پوي، اها به خبر نه هجي ته مالڪ جي دَيا مهر لاءِ ڪهڙي طرح پرارٿنا ڪرڻي آهي تڏهن به انهيءَ ڳالهه جي جوابداري پرماتما تي آهي ته هو اسانکي صحيح

ج - ها ٺيڪ آهي. ڪيترا دفعا سپني ۾ مستقبل ۾ ٿيڻ وارين ڳالهين جو پتو پئجي ويندو آهي.

س - ٤٦٩. سائنس ۾ "ڪرم ۽ نتيجي" جو سڌانت ڪم ڪندو آهي. ڇا انهيءَ ڏوارا ڪرم سڌانت کي سمجهي سگهجي ٿو؟

ج - اهو ٺيڪ آهي، انهيءَ کي ڪرم چئو، ڪارڻ ۽ نتيجو چئو، ڪرم ۽ ڪرم جو ڦل چئو، ڳالهه هڪ ئي آهي. چوڻ جو ڍنگ جدا جدا ٿي سگهي ٿو. ڪرم جا سڌانت مڃيو يا نه مڃيو، انهيءَ کان ڪو به بچي نٿو سگهي.

نتيجي تي پهچي نه سگهندا سين. اسين چاهي ڪجهه به سوچيون، اسانکي اهو گيان ڪونهي ته انصاف ڇا آهي؟ بي انصافي ڇا آهي. پنهنجي محدود بدّيءَ انوسار ته اها بي انصافي ٿي ڏسڻ ۾ اچي ٿي ته انهن ماڻهن ظاهري طور ته ڪو به اهڙو ڪرم نه ڪيو، جنهن سبب انهي ماريا ويا. پر اسانجي محدود درشٽي پوري ريت ڏسي نٿي سگهي ۽ نه ئي اسانکي اها خبر آهي ته انهن ماڻهن گذريل جنم ۾ ڪهڙا ڪرم ڪيا، نه اهو ئي پتو آهي ته ڪو گذريل جنم جو لهڻو ڏيڻو چڪايو ويو آهي يا ڪو نئون ٻج پوکيو ويو آهي. جيسين اهڙي اوستا پراپت نه ڪئي آهي جنهن ۾ اسانکي اهو گيان حاصل ٿئي تيسين عالڪ ني جاڻي ته ڇا صحيح آهي ۽ ڇا غلط.

س - ٤٦٥. ته ڇا، دراصل ڪا به بي انصافي نه هوندي آهي؟

ج - اهو ڪرمن جو ڦل آهي، جهڙو پوکيندا اهڙو لڻندا.

س - ٤٦٦. ڇا اهو ٺيڪ نه آهي ته ڪجهه ماڻهن جو، جيئن هوائي جهاز ۾ ماڻهن جو گڏ مرڻ جو وقت اچي ويو تنهنڪري هو گڏ ليا؟

ج - ٺيڪ آهي، انهن جا گذريل جنمن جا ڪجهه اهڙا سنسڪار هئا جن سبب انهن ماڻهن جو گڏ موت ٿيو يا انهن مان ڪجهه ماڻهن کي مرڻو هو ۽ ڪجهه کي بچي وڃڻو هو. اهو سڀ ڪرمن سبب آهي.

س - ٤٦٧. انهيءَ جو ڪهڙو ڪارڻ آهي ته هڪ ماڻهوءَ جي بدّي تمام تيز هوندي آهي ۽ ٻئي طرف جيئن توهين ڳالهه ڪندا آهيو ته ڪي ماڻهو ٿورو به نه سمجهندا آهن، اهي ڪرري جا ڪورا هوندا آهن پر اها هڪدم ڳالهه کي سمجهي ويندا آهن؟

ج - انهنجا ڪرم اهڙا آهن. ڪرم چئو يا پرالبڌ يا ڀاڳ، ڳالهه ساڳي ئي آهي.

س - ٤٦٨. ڇا انهيءَ سبب ئي ڪيترا دفعا مستقبل ۾ ٿيندڙ واقعن جي سپني ۾ خبر پئجي ويندي آهي؟ ڇا پرالبڌ ڪنهن وقت اهڙي دري کولي ڇڏيندي آهي جو اسين ايندڙ ڳالهين کي ڏسي سگهندا آهيون؟

اِها بي اِنصافي هئي يا هيءَ ٻُڌت ڪنهن جي ڀلائيءَ لاءِ هو يا جهل وڃڻ، ڪنهن لاءِ نامدان جو ڪارڻ بڻيو؟ جڏهن روحاني اَوستا ۾ اسين آهيون، اُنهيءَ ۾ اسانجي ويچارڌارا ايتري سرِيشٽ ڪونهي، جو اها ڄاڻي سگهون ته ڪا شيءِ اسانجي فائدي لاءِ آهي يا نه. اِها اسانکي ڀلي لاڀدائڪ نظر اچي. دراصل اها اسان لاءِ نهايت بُري هجي؟

ج- دراصل جڏهن اسانکي گذريل ڪيل ڪرمن جو گيان هجي تڏهن ڄاڻي سگهجي ٿو ته اِنصاف ٿيو يا بي اِنصافي ٿي. جڏهن اسانکي اِها ڄاڻ هجي ته اسان گذريل جنم ۾ ڇا ڀوڳيو هو ۽ هيئنر ڇا لاءِ رهيا آهيون. تڏهن ئي اسين سٺي يا خراب، نياءَ يا اَنياءَ جو فيصلو ڪري سگهون ٿا.

س- ۴٦۲. جڏهن ڪجهه خراب ڪرم ڪجي ٿو، تڏهن اندر ۾ گناهه جو احساس ٿيندو آهي؟ پر جيڪڏهن ٻيا ڪنهن پريشانيءَ جي، ڪو ڪنهنجو سر ڪٽي ته پوءِ؟

ج- جيڪي ڀوڪيندا سو لڻندا. اِنهيءَ مان اِهوئي ٿو ثابت ٿئي.

س- ۴٦۳. مڊش کي پنهنجن ڪيل ڪرمن جو گيان نه ٿو ٿئي؟

ج- اِهو صحيح آهي. هنکي اِهو گيان نٿو ٿئي. پڇين سمرن اِنهيءَ لاءِ ڪندا آهيون ته خبر پوي ته ڪهڙن ڪرمن جو ڪهڙو ڦل مليو آهي.

س- ۴٦۴. گذريل هفتي ۾ ۴۴ ماڻهو هوائي جهاز جي حادثي ۾ مري ويا. ڇا اِنهيءَ مان اِهو ثابت نٿو ٿئي ته جنهين اسين ڪهڙي سڃاڻون ٿا، اسانجو اُنهيءَ سان موهه ڪونهي. تيئين...............؟

ج- اِهو ٺيڪ آهي. هزارين ڪيڙا ماڪوڙا اسانجي پيرن هيٺان اچي مري وڃن ٿا. جڏهن ساهه کڻون ٿا ته لک ٿي ڄاڻي ته ڪيترا جيو مرن ٿا. اسانتي صرف دوستن، مٽن مائٽن جي دک جو اثر ٿيندو آهي، ڇاڪاڻ ته اُنهن سان موهه آهي. پر هرهڪ پدارٿ اُنهيءَ مالڪ جو آهي. جيڪڏهن اهڙي طرح سوچڻ شروع ڪنداسين ته ڪنهن ۾

ڪال يا شيطان پرلوين ڏيندو آهي ڇو ته هو نٿو چاهي ته ڪا
جي حد کان ٻاهر نڪري وڃي. انهيءَ ڪري هو اسان کي
مارگ ۾ ڪيترن قسمن جا پرلوين ڏيندو آهي جيئن اسانجي
رڪاوٽ ٿئي.

۴۵۸. مهاراج جي، جڏهن هڪ دفعو نام ملي وڃي ٿو ته ڇا
ڪڏهن به سنبند ٽٽي نٿو سگهي؟
نه. ڪڏهن به نه.

۴۵۹. ڇا اسين، پنج سان گڏ رهندڙ جانورن جي ترقيءَ ۾ مدد
ڪري سگهون ٿا؟ ڇا اهي مرڻ بعد سنت مارگ تي اچي ويندا آهن؟
جيڪڏهن ڪتي جو توهان سان پيار آهي ۽ توهانجو ڪتي
ڏانهن پيار آهي ته ڪتو توهان ڏانهن ڇڪجي ايندو
توهانجو ڪتي ۾ موهه آهي ته توهين ڪتي طرف ڇڪجي
ايندا. موهه ٿي، اسانکي سنسار ۾ ولي اچڻ جو ڪارڻ آهي.
ستسنگيءَ جو ستگروءَ سان پيار آهي ته هو ضرور مٿي وڃي
سانجو ۽ جيڪڏهن ڪتي جو ستسنگيءَ سان پيار آهي ته
ڪتو به مدش سرو ۾ اچي نامدان پرابت ڪندو ۽ پهرين
ان پيار ڪري روحاني ترقي ڪندو.

۴۶۰. انجو اهو ارٿ آهي ته جڏهن هڪ دفعو نامدان
ترقي ڪندا رهون ٿا. ڪڏهن به پوئتي پسا

اڳتي ترقي ڪندا رهون ٿا. ڪڏهن به هيٺ

اسين، انهيءَ اسٿان تان پوئتي نٿا وڃون؟

موجوده حالت ۾ اسين سمجهي نٿا سگهون ته
آهي ۽ نقصان ڇا ۾ آهي؟ انهيءَ ڪري ظلم،
۾ ڪيئن ٿو ڇڪي سگهجي ۽ جيئتي ڪيئن...

ڪرم

س - ۴۵۱. جڏهن ڪي پورن ستگروءَ جو نام مليو آهي، ڇا ڪال انهيءَ ڪي پرماتما ڏانهن وڃڻ ۾ روڪي سگهي ٿو؟

ج - نه.

س - ۴۵۲. ڇا واپس پهچڻ جو وقت مقرر آهي؟

ج - متين منڊل کان ڏنو وڃي ته اهو وقت طئه ٿيل آهي. پر اسين اهو ڀانيو ڪندا آهيون ته جيڪڏهن وقت مقرر ٿيل آهي ته پوءِ اسان کي ڀڄن سمرن ڪرڻ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟ پر اهو به اڳ ۾ ئي مقرر ٿيل آهي ته اسانکي ڪوشش ڪرڻي آهي.

س - ۴۵۳. سمجهو ڪٿي ته مان اڄ رات جو سرير تياڳ ڪريان ٿو. مون اڃا خاص روحاني ترقي نه ڪئي آهي. مان جتي به ويندس، منهنجو ڀڄن جاري رهندو؟

ج - موت جي باري ۾ ڪابه چنتا ڪرڻ جي ضرورت ڪونهي - انهيءَ جو مطلب صرف من ۽ آتما جو سرير کان الڳ ٿيڻ آهي.

س - ۴۵۴. جتي مان ويندس، ڇا منهنجي آتما گڏ هوندي؟

ج - توهانجي آتما ئي ته اصلي "توهين" آهيو ۽ آتما اتي ويندي آهي، جتي انهيءَ جا ڪرم وٺي ويندا آهن.

س - ۴۵۵. ڇا مونکي ستسنگ سکيا ۽ نامدان جي ياد رهندي؟

ج - جيڪڏهن وري واپس هن سنسار ۾ ايندا ته ياد نه رهندي بيو جنم وٺندي ئي انهيءَ جي يادداشت ختم ٿي ويندي پر جيڪڏهن جنم نه وٺڻو پيو ۽ ڪنهن متين منڊل تي وڃڻو هجي ته پوءِ ياد ضرور رهندي.

س - ۴۵۶. ڇا هتي ڪيل ڀڄن سمرن جي انهيءَ ۾ مدد ملندي؟

ج - ڀڄن سمرن ڪيو ئي انهيءَ لاءِ ويندو آهي ته وري هن سنسار ۾ اچڻو نه پوي ۽ مٿين روحاني رسائي ڪري سگهجي.

س - ۴۵۷. .... ۽ اولين، ڪال؟

تہ پنھنجن بزرگن جي ڀيٽ ۾ اسين وڌيڪ تندرست آھيون يا اسين انھن کان وڌيڪ خوش آھيون. ھو رھندا تہ شايد وڻن جي ڇانوَ ۾ ھئا، پر تندرستي انھن جي وڌيڪ سٺي ھئي ۽ ھو وڌيڪ سکي ۽ خوشحال ھئا. لوھہ ۽ سيمينٽ جون جڳھيون ٺھرائي اسين انھن ۾ قيدي ٿي ويا آھيون.

س - ۴۴۹. مان توھان جي دليل کي سمجھڻ چاھيان ٿو، پر مون جھڙي عقل ٻڌيءَ وارا ٻيا ھزارين ماڻھو اڄ جي جڳ جي ترقيءَ کي، پراڻي ڍنگ جي امن شانتيءَ کان وڌيڪ سمجھن ٿا.

ج - مان بہ ائين چوان ٿو تہ ماڻھن جو اھو خيال آھي پر اسان کي سوچڻ گھرجي تہ ڇا اسين سچ پچ ترقي ڪري رھيا آھيون يا اسان جي گراوٽ ٿي رھي آھي؟ چاھي تہ ھرڪ ائين ٿو تہ ٻين کان نيڪ انسان بڻجون پر سوچڻ جي ڳالھہ اھا آھي تہ اسين نيڪ انسان بڻيا بہ آھيون يا نہ. منھنجي ويچار ۾ اھو ڏينھن ضرور ايندو جڏھن اسان کي محسوس ٿيندو تہ اسان کي ھن نئين سڀيتا کي سلام چئي، وداع ڪري، پراڻي ڍنگ جي قدرتي زندگي گھارڻي پوندي جيئن اسين سٺي صحت ۽ وڌيڪ شانتي پراپت ڪري سگھون. مان سمجھان ٿو تہ اسان سڀني جي اندر اھا ڀاونا جاڳرت ٿي رھي آھي تہ اسين ھن سڀيتا جي چوٽيءَ تي پھچي چڪا آھيون ۽ اسان کي نراسا ۽ دک ٿي مليا آھن. ھن سمساري ترقيءَ ھئڻ تي بہ ڇا اسين اڳ کان وڌيڪ تندرست ۽ خوش آھيون؟ نہ، بلڪ اسين ايتري قدر مايوس، نراس ٿي چڪا آھيون جو اسان کي پنھنجيءَ اصليت کي سمجھڻ ۾ بہ ڪشٽ محسوس ٿئي ٿو.

س - ۴۵۰. پر منھنجي ويچار ۾ اڄڪلھہ ڪافي ماڻھو روحانيت ۽ رھسيہ واد طرف پھرين کان وڌيڪ سجاڳ ٿي ويا آھن.

ج - اھو نيڪ آھي. انھيءَ ڳالھہ لاءِ اسين ھاڻوڪي سڀيتا جا احسانمند آھيون، ڇو تہ انھيءَ اسان جي نراسا، مايوسي، دک ۾ واڌارو ڪيو آھي. انھيءَ ڪري اسين امن شانتي پراپت ڪرڻ چاھيون ٿا ۽ نتيجو اھو نڪتو آھي جو اسان جو روحانيت ڏانھن لاڙو وڌيو آھي. انھيءَ ڳالھہ لاءِ ھاڻوڪي سڀيتا ساراھہ جوڳي آھي ڇاڪاڻ تہ ھيءَ اسان لاءِ سچي خوشي، سچي آنند جي کوج جو ڪارڻ بڻي آھي.

ڇا اسين اهي غلطيون بار بار نه ڪري رهيا آهيون، جيڪي اسان گذريل جنمن ۾ ڪيون هيون؟ انهن جنمن جي غلطين مان اسين ڇا سکياسين؟ ڪجهه به نه. پوءِ اسين ڇا ڪجهه سکي رهيا آهيون؟ اسين صرف اڳيون پوئيل ڪرمن جو ڦل ڀوڳي رهيا آهيون. گذريل جنمن جي غلطين جي ڳالهه ئي ڪهڙي ڪرڻي آهي، اسين ته هن جنم جي غلطين مان ئي ڪجهه نٿا سکون؟ هيءَ سنسار ڪرم ڀومي آهي. "ڪرمن سندو کيت" آهي. جيڪو ڀوڳڻ ڀوڳي چڪا آهيون اهو هيٺ لٿي رهيا آهيون. جيڪو هيٺ ڀوڳي رهيا آهيون اهو ايندڙ جنم ۾ لهنداسين. اڳين اڳاڻن جو ڦل ڀوڳڻ لاءِ بار بار ديهه جي بندن ۾ اچون ٿا پر اهي ڦل ڀوڳيندي، آئيندي لاءِ ٻيا نوان ڪرم ڪندا پيا وڃون. جيڪي ڪرم ڀوڳڻ کان رهجي ٿا وڃن، اهي سنچت ڪرمن جي ڀنڊار ۾ جمع ٿيندا پيا وڃن، اهو ئي ڪرمن جو سلسلو آهي.

س - ۱۴۴۸. اسان ترقي ڪري هيٺ هڪ اوچ سڀيتا جي اوستا پراپت ڪئي، ممڪن بڻياسين ته ڇا اهو ممڪن آهي ته اهو سڀ ڪجهه وڃائڻ بعد اسين وري ڇيتنا جي هيٺين درجي ۾ جيئن ته باندر وغيره جي روپ ۾ جنم وٺون؟

ج - مهنجي ويچار ۾ هن اڄوڪي اوچي سڀيتا اسانکي نيڪ انسان نه بڻايو آهي انهيءَ ڪري توهان سان سهمت نه آهيان. ليڪن سڀيتا جي پراچين اتهاس سان ڀيٽ ڪري ڏسو. توهين اهو نٿا چئي سگهو ته اسان جهيڙا جهڳڙا بند ڪيا آهن. اسان ۾ ڪو، اوگڻ ڪونهي، اسين ڪڏهن ڪلاءِ چغلي نٿا ڪريون، ڪڏهن هٿيا نٿا ڪريون. پراڻا ماڻهو هٿن سان، تلوارن سان وڙهندا هئا. هيٺ اسين هڪ ئي ير سان هزارن لکن انسانن کي ختم ڪريون ٿا. مان نٿو سمجهان ته هاڻوڪي سڀيتا ڪنهن به ڳالهه ۾ اسانکي پهرينءَ سڀيتا جي ڀيٽ ۾ نيڪ انسان بڻايو آهي. هن سڀيتا سبب اسان ۾ اتم انساني گڻ پيدا نه ٿيا آهن. سڀيتا جو ۽ رهڻيءَ ڪرڻيءَ جي اوچي درجي جو مقصد آهي، اسانجي خوشي ۽ شانتي وڌائڻ. سڀيتا جي ترقي ماپڻ جي ڪسوٽي هئڻ گهرجي، سچي محبت ۽ خوشي. اسين اهو نٿا چئي سگهون

س - ۴۴۴. ڇا ڪو ستسنگي حيواني جوڻ ۾ وڃي سگهي ٿو؟ ڀلي هنکي پورن گروءَ کان ٿي نام مليو هجي؟

ج - اهڙي ستسنگيءَ جا ڪرم نهايت خراب ۾ هجن تڏهن ۾ هنکي منش جوڻ کان هيٺ نه موڪليو ويندو. اُنهيءَ کي جانور بڻجڻ جي ضرورت ڪونهي. پورن گروءَ جا شش هيٺ نه ويندا آهن، مٿين طرف ٿي ويندا. اهڙي ستسنگيءَ کي وري منش جنم ملندو جنهن ۾ هُو پنهنجي خراب ڪرمن جو ڦل ته ڀوڳيندو پر هن کي هيٺين جوڻين ۾ نه وڃڻو پوندو.

س - ۴۴۵. تمام وڏي غلطي ڪرڻ تي ۾ ڇا ستسنگي جانور جي جوڻ ۾ نه ويندا؟

ج - جن کي نام مليو آهي، اهي نه ويندا. ها عام حالتن ۾ منش کي ڪرمن انوسار مناسب جوڻين ۾ جنم ڏنو ويندو آهي، پر توهان ستسنگيءَ جي باري ۾ پڇيو آهي. ستسنگيءَ کي هيٺ وڃڻ ضروري ڪونهي. هُو اُتان ٿي مٿين طرف چڙهائي ڪري سگهي ٿو.

س - ۴۴۶. مهاراج جي، آتما سرير ۾ ڪڏهن داخل ٿئي ٿي. ٻار جي ڄمڻ وقت يا اُنهيءَ کان پهرين؟

ج - جڏهن ٻار ۾ ساهه پوندو آهي. ساهه پوڻ يا آتما جو داخل ٿيڻ ساڳي ڳالهه آهي. جيسين مالڪ جو حڪم نٿو ٿئي، هنجي موج نٿي ٿئي، ڪابه آتما سرير ۾ داخل نٿي ٿي سگهي. هرهڪ آتما جيڪا دنيا ۾ اچي ٿي خاص سنبنڌ سبب ايندي آهي ۽ اهي سنبنڌ ٿي هنکي هتي سنسار ۾ وٺي اچن ٿا. دراصل آتما گرڀ ٽيڻ وقت ٿي داخل ٿيندي آهي پر ٽئين مهني بعد سچيت ٿيندي آهي.

س - ۴۴۷. سنسار هڪ اهڙو اِستان آهي جتي اسين سکون ٿا. ڇا اُنهيءَ کي ڪرم چئبو آهي؟

ج - سنسار ۾ اسين ڇا ٿا سکون؟ دکي رهڻ؟ اُنهيءَ دک ڪشٽ جو هڪ حصو بڻجي رهڻ؟ ڇا اسين گذريل جنمن جي آزمودن مان صحيح لاڀ وٺي رهيا آهيون؟ ڇا اسانکي گذريل جنمن جي ياد آهي؟

جيڪا اسانجي سرت کي اسانجي خيال ڪري اتي اسٿر ڪري سگهي
ڪا اهڙي شيءِ به هئڻ گهرجي جيڪا سرت يا آتما کي مٿين طرف
ڇڪي سگهي. سمرن ۽ ڌيان جي مدد سان ٿي سرت کي اتي ايڪاگر
ڪري اسٿر ڪري سگهجي ٿو، جتي شبد گونجي رهيو آهي. جڏهن
شبد سان جڙون ٿا، تڏهن ازخود اندرين جي پوڄن، سنساري پدارٿن
کان الڳ ٿي وڃجي ٿو. اهوئي سنت مت جو سڌانت آهي. زبردستي
پنهنجي من کي سنسار مان ڪڍڻ جي ڪوشش ڪڏهن به ڪامياب
ٿي نٿي سگهي. من کي جيتڻ لاءِ، انهيءَ کي واپس ترڪٽيءَ انهيءَ
جي بيٺڪ تي وٺي وڃڻ لاءِ، هن کي اندرين جي پوڄن کان وڌيڪ
آتم، اوچو ۽ سچو سواد ڏيڻو پوندو آهي. اهو ابناسي مهارس شبد
آهي، جيڪو هرهڪ جي اندر، اکين جي پويان جهنڪار ڪري رهيو
آهي. انهيءَ مرڪز تي پهچي پنهنجو پاڻکي شبد سان جوڙڻو آهي،
نام سان جوڙڻو آهي.

س - ٤٤٣. يا اهڙي طرح چئجي ته جيسين پرماتما لاءِ پيار پيدا
نه ٿيو آهي، سنسار جو پيار هٽائي نٿو سگهجي؟

ج - ها، اهو ٺيڪ آهي. مثال طور جيڪڏهن نديءَ جي پاڻيءَ
کي بند لڳائي روڪيو وڃي ته اهو بند ڪيترو وقت قائم رهي سگهي
ٿو؟ ڪجهه وقت کان وڌيڪ نه. جڏهن پاڻي وڌيڪ اندازه تي
وڌندو ته بند ٽٽي پوندو ۽ پاڻيءَ جو وهڪرو ايترو زور پڪڙيو تي
وڌندو جو ڪنارا به ٽوڙي ڇڏيندو ۽ ڪافي نقصان ڪندو. پر جيڪڏهن
بند به لڳايو وڃي ۽ انهيءَ سان گڏ پاڻيءَ جي وهڪري جو ڪنهن
ٻئي طرف رخ ڪجي ته بند لڳائڻ مان فائدو به ٿيندو، اهو انهيءَ
جڳهه تي ٽڪيو به رهندو ۽ پاڻي به ٻئي طرف وهندو رهندو. اهڙي
طرح ڦهليل خيال کي ٽئين تل تي ايڪاگر ڪري، شبد جي مدد سان،
من جي وهڪري کي اندرئين طرف موڙڻو آهي. جڏهن من جي ڌارا
اندر ۽ مٿين طرف رهي ٿي ته پوءِ هيٺ اندرين جي پوڄن طرف رخ
نٿي رکي. من ته اهوئي آهي. هنکي چاهي هيٺ وٺي وڃو چاهي مٿي.

س- ۴۴۰. مهاراج جي، اِنهيءَ جو اِهو اَرٿ ٿيو تہ جيڪڏهن ڪبهجا ڪرم جانورن جهڙا آهن تہ ڇا اُهو ايندڙ جنم ۾ جانور ٿيندو؟

ج- ٿي سگهي ٿو هو ڪنهن نئين جنم ۾ حيوان هجي ۽ اُنهيءَ ٿي ڪنهن پرين سنسڪارن جو اثر هجي. اِهو بہ ٿي سگهي ٿو تہ هو وري حيوان بڻجي ۽ ڇو نہ؟

س- ۴۴۱. جانورن جي حالت ۾ ڏاڪڻ جو آخري ڏاڪو ڪهڙي جوڻ آهي يعني منش کان هڪدم هيٺيون جانور ڪهڙو آهي؟

ج- اِنهيءَ قسم جي جوڻ ۾ ڪيترائي جانور اچي وڃن ٿا ۽ ڪين بہ هڪ جو نالو نٿو وٺي سگهجي. ڇٽن تتن وارا جانور ڳئون، ٻڪرو، گهوڙو، هاٿي يا ٻيو ڪوبہ ڇٽن ٻيرن وارو جانور ٿي سگهي ٿو. اِهي سڀ منش کان هيٺئين درجي ۾ اچن ٿا.

س- ۴۴۲. پنرجنم جي باري ۾ منهنجو وڇار آهي تہ، اِنهيءَ ٻرهم جي اٿاهہ ساگر ٻرم پتا پرماتما ۾ سمائجڻ بعد، سڀن جگياسن کي واپس نٿو اچڻو پوي. ڇا اِهو ٺيڪ آهي؟

ج- اسانجا موهہ اسانکي سنسار ۾ چڪي وٺي اچن ٿا. جيستائين اسانجي اندر سنساري پدارٿن ۽ شڪلين جو موهہ آهي، اسانکي بار بار هتي جنم وٺڻو پوندو. مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ، اُنهن جي موهہ جو تياڳ ۽ پريو پريم، نهايت ضروري آهن. اسين پنهنجي من دوارا، اندرين ۽ اندرين جي سنساري ڀوڳن سان ٻڌا پيا آهيون. تنهنڪري من کي اندرين جي ڀوڳن جي باري ۾ وچارن کان هٽائي، مالڪ سان پيار، مالڪ جي ڀڳتيءَ ۾ لڳائڻو آهي. اسان سڀني جي اندر ٽنين تل تي شبد يا نام گونجي رهيو آهي. من ۽ آتما جي بينڪ ٽنين تل تي سرت کي ايڪاگر ڪرڻو آهي. اِنهيءَ اِستان تان، نون دوارن ذريعي اسانجو خيال هيٺئين طرف ڇڪبو رهندو آهي. اِنهيءَ ڪري جيستائين ڦهليل خيال کي وري ٽنين تل تي ايڪاگر نہ ڪبو، تيستائين اسين پنهنجو روحاني سفر شروع ڪا ڪري سگهون. اصلي روحاني سفر اِتان تي شروع ٿيندو آهي. اِنهيءَ اِستان تي اهڙي ڪا شي [illegible] ...

ڪِي بہ ڏسڻ ۾ نہ اچڻ سبب ميٺهن هيڏانهن هوڏانهن ڀڄي رهي هئي تہ پڏي مائيءَ سمجهيو تہ چمدوس اچي ويا آهن. هن هڪدم چيو، "منهنجي ڌيءَ هن ڪمري ۾ آهي."

اسين چوندا آهيون تہ اسين تيار آهيون پر موقعي اچڻ تي خبر پوندي آهي تہ اسانجي سچ پچ حالت ڪهڙي آهي. اِها ڄاڻ هوندي بہ تہ اسين دکن مصيبتن سبب پريشان آهيون. اِهو معلوم هوندي بہ تہ گذريل جنمن ۾ ڪيل ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندي دکي ٿي رهيا آهيون تنهن هوندي بہ پنهنجي حالت کي سڌارڻ جي ڪوشش نہ ٿا ڪريون. گذريل ڪرمن جو ڦل هميشہ ڀوڳي رهيا آهيون. آئينده لاءِ وري اُهيئي خراب، اَشڀ ڪرم ڪندا پيا وڃون. جيئن پهرين اندرين جا غلام هئاسين، ساڳي طرح هميشہ بہ آهيون. جهڙا پهرين ڪرم ڪندا هئاسين، اهڙا اڄ بہ ڪري رهيا آهيون. پوءِ پنهنجي گهر واپس ڪيئن پهچي سگهبو؟ اسانکي وري هتي اچڻو پوندو. اسان گذريل خراب ڪرمن، غلطين مان ڪو بہ سبق نہ سکيو، ڪو بہ منش سبق نٿو سکي. اسين بار بار پڇتاءُ ظاهر ڪريون ٿا. گذريل ڪرتوتن سبب شرمسار ٿيون ٿا پر موقعي اچڻ تي ايندڙ جنم لاءِ وري بہ ساڳيائي ڪرم ڪندا پيا وڃون. جيڪڏهن هن زندگيءَ ۾، جيڪا هن وقت آهي اِها حالت آهي تہ گذريل جنم ۾ ڪهڙي حالت رهي هوندي. اسين ڀانجي ويا آهيون تہ اسانجي دکن جو ڪارڻ ڪهڙو آهي؛ اسين وري ساڳيءَ طرح ڦاسي پوڪيندا پيا وڃون.

س- ۴۳۹. مهاراج جي، ڇا آتما منش مان هيٺين جوڻين ۾ بہ وڃي سگهي ٿي؟

ج- ها، ڇو نہ؟ اِنجيءَ جو فيصلو اسان جا ڪرم ٿي ڪندا آهن. ڪرمن جو قانون اِهو ٻڌائي ٿو تہ منش ترقي ڪري مالڪ ۾ سمائجي سگهي ٿو. جيڪو هنجو آد ڪان اصلي سرجڻهار آهي ۽ هيءُ جانورن يا ٻين هيٺين جوڻين ۾ بہ وڃي سگهي ٿو. جن مان گذريل جنمن ۾ ترقي ڪندي منش بڻيو آهي.

هونديءَ آهي تہ اسين سدائين انهيءَ جي باري ۾ سوچيندا رهندا آهيون. انهيءَ سان ايتري نفرت هوندي آهي جو ڪيس دماغ مان ٻاهر بہ ڪڍي نٿو سگهجي. اسين پنهنجيءَ حالت کي سڌارڻ جي ڪوشش نٿا ڪريون. دراصل انهيءَ سان پيار هوندو آهي. جيئن تہ اسين انهيءَ کي پنهنجي مرضيءَ مطابق هلائي نہ سگهندا آهيون، تنهن ڪري اسين انهيءَ سان نفرت ڪريون ٿا. پر دراصل ان سان پيار هوندو آهي نہ تہ ٻيءَ حالت ۾ اسين انهيءَ شيءِ جي باري ۾ سوچيون ڇو؟ جيڪڏهن اسين من مان پاڻ ڪڍي ڇڏيون بلڪل وساري ڇڏيون تہ پوءِ نفرت جو سوال ئي نٿو اٿي. ڪنهن سان بہ نفرت ڪرڻ سان اسانکي انهيءَ شيءِ لاءِ لڳاءُ پيدا ٿي ويندو آهي. ان سان ڪرم جي بندنن ۾ ٻڌجي ويندا آهيون.

س - ۴۳۸. اها ڄاڻ هوندي بہ تہ هن دنيا ۾ ڪيترو دک آهي، مصيبت آهي تنهن بہ آتما اوچ بندن مان هيٺ ڇو اچڻ چاهيندي آهي؟

ج - هيٺر بہ اسين ڪهڙو متي وڃڻ ٿا چاهيون. اسانجي چوڌاري دک ئي دک آهن پر جيڪڏهن ڪو چوي تہ مرڻ لاءِ تيار ٿي وڃ تہ ڇا اسين هڪدم مرڻ لاءِ تيار ٿي وينداسين. اسين تہ چونداسين ”نہ هيٺر تہ اڃا ڪيترائي ڪم ڪرڻا آهن.“ سنسار ۾ ايترن دکن هوندي بہ اسين سنسار کي ڇڏڻ نٿا چاهيون. چوڻ تي چئي سگهون ٿا تہ اسين مرڻ لاءِ تيار آهيون. جيڪڏهن من جي اندر ڪوجِ ڪجي تہ معلوم ٿيندو تہ جيڪڏهن سچ پچ موت جو سڏ بہ اچي تہ اسين تيار نہ آهيون. حضور مهاراج جن هڪ مزيدار قصو ٻڌائيندا هئا. هڪ ٻڍي مائيءَ جي ڌيءَ تمام بيمار هئي ۽ هوءَ پرماتما کي پرارٿنا ڪندي هئي ”اي مالڪ مون کان ڌيءَ جو ڪشٽ سهن نٿو ٿئي، منهنجا پراڻ وٺ پر هن کي بخش.“ ان وقت هڪ ڪاري مينهن آئي ۽ اگهڻ ۾ ٻڌل هڪ دلگڙي ۾ ڪانڌ لاءِ منهن وڌائين تہ سڱ دلگڙي ۾ ڦاسي پيس. جنهن مينهن پنهنجا سڱ متي ڪيا تہ هوڙائين ٻڍي مائي اچي رهي هئي.

دفعي هڪ هڪ ڪهنيءَ ماڻ وچي رهيو هو ۽ أنهيءَ جي پٺيان پٺيان
ششِ اچي رهيا هئا. هو هميشه پرماتما جي پيار جي مستيءَ ۾ رهندو
هو. جڏهن هو اهڙي طرح وڃي رهيا هئا ته هڪ ناچو ڇوڪري خوشيءَ
سان نچندي پنهنجيءَ بپرواهيءَ ۽ مستيءَ ۾ أنهن ڏانهن آئي. صوفي
فقير أنهيءَ کي چيو، ”مالڪ ڪيترو نه سهڻو آهي!“ جنهن ته گروءَ
هنکي چيو هو، ششن به هنکي چيو ”مالڪ ڪيترو نه سهڻو آهي!“
گروءَ اها ڳالهه ڏٺي. جڏهن ٿورو اڳيان وڌيا ته هڪ لوهار جي گرم
لوهه جي پتري کي چيو ۽ چيو ”مالڪ ڪيترو نه سهڻو آهي“! پر
ششن کي هيڪ ٿي. تڏهن گروءَ ششن کان پڇيو ”هيئر توهان جو
پرماتما لاءِ پيار ڪيڏانهن هلي ويو؟“ تنهن ڪري ڪيترا دفعا اسين
صرف پنهنجي ڪمزوريءَ تي پردي وجهڻ لاءِ، پنهنجو پاڪ صحيح
ثابت ڪرڻ لاءِ، چوندا آهيون ته اسين ڪنهن مش کي نه، پر أنهيءَ
۾ جيڪو پرماتما آهي، أنهيءَ کي پيار ڪري رهيا آهيون. هر هڪ
کي شبد يا نام سان ئي پيار ڪرڻ گهرجي، ڇو ته شبد يا نام جو پيار
ئي اسانکي پرماتما سان ملائي سگهي ٿو.

س - ٤٣٧. جنکي اسين پسند نه ڪندا آهيون، أنهن ۾ ڇا اهڙي
ڪا ڳالهه به هوندي آهي، جنهنکي موهه جي أبتڙ چئي سگهون؟ ڇا
أنهيءَ قسم جو سمبنڌ، أنهکي واپس أنهيءَ حالت ۾ آڻي سگهي ٿو؟

ج- ڇا، توهانجو مطلب نفرت سان آهي؟

س - اسين أنهن شين جي ته ڳالهه ڪندا آهيون، جن سان اسانجو
پيار هوندو آهي پر ڇا ناڪاري پيار يا أبتي موهه ٿالي بہ ڪا شيءِ
ٿيندي آهي؟

ج- نفرت به پيار جو هڪ روپ آهي. جڏهن اسين ڪنهن سان
نفرت ڪندا آهيون ته دراصل أنهيءَ سان أهو پيار هوندو آهي نه ته
بيءَ حالت ۾ اسين هن سان نفرت نه ڪنداسين. جيڪڏهن اسين أنهيءَ
جي پرواهه ئي نه ڪريون، أنهنجي چنتا ئي نه هجي تہ اسين أنهيءَ
سان نفرت ڪيئن ڪري سگهون؟ جڏهن اسانکي ڪنهن لاءِ نفرت

ج- ڪرم ختم ڪري سگهجن ٿا. اُهي ناس ڪري سگهجن ٿا.
ٻنهي صورتن جو مقصد ته اهو آهي ته ٻنهي حالتن ۾ ڪرمن کي چڪائڻ
لاءِ سوين جنم کپن. ٻنهي صورتن دوران هڪ ئي، نه يا وقت ۾ وڏ چڙن
جنمن ۾ ڪرمن جو حساب چڪائي سگهجي ٿو. ٻنهي صورتن جو اعلي
اُرث ڪرمن جي ڀنڊار کي سماپت ڪرڻ آهي. ڪبير صاحب فرمايو
آهي ته جيئن اگنيءَ جي هڪ چڻنگ گاهه جي وڏي ڍير کي جلائي
رک بڻائي ٿي، اهڙي طرح نام جي ڪمائي لکين ڪروڙن ڪرمن
جي ڍير کي سواهه يا سماپت ڪري سگهي ٿي. نام جي ڪمائي گذريل
جنمن ۾ ڪيل سڀني ڪرمن کي ختم ڪري ٿي ۽ انهيءَ سان نوان
ڪرم جمع نٿا ٿين. سنچت ڪرمن جو تعلق اسانجي من سان آهي.
جڏهن شبد جي ڪمائيءَ سان من برهم ۾ ترڪٽي پنهنجي استان تي
پهچي وڃي ٿو ته اُهي ڪرم ناس ٿي وڃن ٿا. جيوءَ تي چاهي ڪيتري
۾ ڪٽ لڳل هجي، جڏهن انهيءَ کي سراڻ تي گسايو ويندو آهي ته
اُها صاف ٿيندي ويندي آهي ۽ چمڪڻ شروع ڪندي آهي. اهڙي
طرح جڏهن آتما شبد سان جڙي من جي صحبت ڇڏي ٿي ڏني ته
هوءَ نرمل ٿئي ٿي، پوتر ٿئي ٿي.

س- ۴۳۶. مهاراج جي، اسين لڳاءُ يا موهه جي احساس يا انهن
کانسواءِ پنهنجي ڪٽنب، دوست، مٽن مائٽن وغيره کي ڪيئن ٿا پيار
ڪري سگهون؟ اسين انهن کي پيار به ڪندا رهون ۽ انهن سان موهه
نه هجي، اهو ڪيئن ٿو ٿي سگهي؟

ج- جڏهن اسين سڀني کي پيار ڪندا آهيون ته ڪنهن سان به
لڳاءُ نه هوندو آهي. سڀني کي پيار ڪرڻ جو اُرث ڪنهن خاص شخص
کي پيار ڪرڻ ڪونهي، اهو ته هر هڪ ۾ جيڪا مالڪ جي شڪتي
آهي، انهيءَ کي پيار ڪرڻو آهي. پر اهو چئي ته اسين [illegible]
سرشٽيءَ سان پيار ڪري رهيا آهيون، پنهنجي ڪمزوريءَ کي [illegible]
جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. مان توهان کي هڪ صوفي [illegible]
سنڌس زندگيءَ ۾ لکيل واقعي جو هڪ ننڍو حصو [illegible]

سان آهي ته توهين جانور کي پاڻ ڏانهن ڇڪيندا. جيڪڏهن اندر ۾ شبد سان جڙيل آهيو ته شبد جي ڪشش ايتري شڪتي شالي ٿيندي آهي جو جيڪڏهن جانور کي اسان لاءِ موهه آهي ته اهو به شبد ڏانهن ڇڪجي ويندو. جيڪڏهن اسانجو شبد سان پيار ڪونهي، پر ڪنهن ٻئي پدارٿ، منش يا پشوءَ سان پيار آهي ته اهي اسانکي پاڻ ڏانهن ڇڪيندا. جيڪڏهن هٿ ۾ ڪتي جي زنجير آهي ۽ ڪتو اسان کان وڌيڪ طاقتور آهي ته اهو اسانکي پٺيان طرف ڇڪيندو. جيڪڏهن اسين ان کان وڌيڪ بلوان هونداسين ته اسين انهيءَ کي پاڻ ڏانهن ڇڪي وينداسين.

اهو سڀ موهه جي بندن تي مدار رکي ٿو. جيڪڏهن اسانجو ڪنهن پدارٿ سان تمام گهڻو موهه آهي ۽ انهيءَ کان وڌيڪ طاقتور پدارٿ اسانکي ڇڪڻ وارو ڪونهي ته قدرتي اسين انهيءَ پدارٿ ڏانهن ڇڪجي وينداسين. جيڪڏهن اسين انهن پالتو جانورن کان وڌيڪ شڪتي شالي پدارٿ سان بڌل هونداسين ته قدرتي طور اهي اسان ڏانهن ڇڪجي ايندا. اهو سڀ موهه يا پيار تي مدار ٿو رکي.

س - ٤٣٤. مهاراج جي، ڇا ٻاهريون ظاهري موهه ئي اسان کي ڇڪيندو آهي يا اندر دٻيل موهه به؟

ج - ڪيترا ڀيرا من ۾ دٻيل موهه به پيا هوندا آهن، جنهجي باري ۾ اسانکي تڏهن خبر پوندي آهي، جڏهن ڪو موقعو ايندو آهي ۽ اهي سامهون ايندا آهن. پر ڇا ٻاهريان ظاهري موهه هميشه بلڪل چٽي طرح ڏسڻ ۾ ايندا آهن.

س - ٤٣٥. ڇا اهو ممڪن آهي ته اسين اهڙي اوستا پراپت ڪريون جو، ڪرم، سرير ۾ اچي ڀوڳڻ بجاءِ مانسڪ روپ ۾ ڀوڳيا وڃن؟ مثال طور جيڪڏهن ڪنهن منش کي پنج جنم وٺڻا هجن. ڇا هو سڀ پنج جنم وٺڻ بنا به، ڪرمن جو حساب چڪائي سگهي ٿو يا سرير ڌارڻ ڪري ڪيس اهي ڪرم ڀوڳڻا پوندا؟ ڇا هن کي جسماني روپ ۾ انهن ڪرمن کي ڀوڳڻو پوندو يا ڪنهن اوچي منڊل ۾ وڃي سوکشم روپ ۾ انهن جو حساب [illegible] سگهي ٿو؟

ج- ڪرم ختم ڪري سگهجن ٿا. اهي ناس ڪري سگهجن ٿا. پڇڻ سمون جو مقصد ئي اهو آهي ته ته اِنءَ حالت ۾ ڪرمن کي چڪائڻ لاءِ سواءِ جنم ڪين. پڇڻ سمون ڏوارا هڪ ئي، ٻه يا وڌ ۾ وڌ چئن جنمن ۾ ڪرمن جو حساب چڪائي سگهجي ٿو. پڇڻ سمون جو اعليٰ ارٿ ڪرمن جي پيدا ڪي سماپت ڪرڻ آهي. ڪبير صاحب فرمائو آهي ته جيئن اگنيءَ جي هڪ چڻنگ. گاهه جي وڏي ڍير کي جلائي رک بڻائي ٿي، اهڙي طرح نام جي ڪمائي لکين ڪروڙن ڪرمن جي ڍيرن کي سواهه يا سماپت ڪري سگهي ٿي. نام جي ڪمائي گڏو گڏ جنمن ۾ ڪيل سڀني ڪرمن کي ختم ڪري ٿي ۽ انهيءَ سان نوان ڪرم جمع نٿا ٿين. سڃيت ڪرمن جو تعلق اسانجي من سان آهي. جڏهن شبد جي ڪمائيءَ سان من ٻرهم، ترڪٽي پهنچي استان تي پهچي وڃي ٿو ته اهي ڪرم ناس ٿي وڃن ٿا. چريءَ لي چاهي ڪيتري ۾ ڪٽ لڳل هجي، جڏهن انهيءَ کي سراڻ تي گسائو ويندو آهي ته اها صاف ٿي ويندي آهي ۽ چمڪڻ شروع ڪندي آهي. اهڙي طرح جڏهن آتما شبد سان جڙي من جي صحبت ڇڏي ٿي ڏني ته هوءَ نرمل ٿئي ٿي، پوتر ٿئي ٿي.

س- ٤٣٦. مهاراج جي، اسين لڳاءَ يا موهه جي احساس يا انيءَ ڪانسواءِ پنهنجي ڪٽنب، دوست، مٽن مائٽن وغيره کي ڪيئن ٿا پيار ڪري سگهون؟ اسين انهن کي پيار به ڪندا رهون ۽ انهن سان موهه نه هجي، اهو ڪيئن ٿو ٿي سگهي؟

ج- جڏهن اسين سڀني کي پيار ڪندا آهيون ته ڪنهن سان به لڳاءُ نه هوندو آهي. سڀني کي پيار ڪرڻ جو اَرٿ ڪنهن خاص شخص کي پيار ڪرڻ ڪونهي، اهو ته هرهڪ ۾ جيڪا مالڪ جي شڪتي آهي، انهيءَ کي پيار ڪرڻو آهي. ۽ اهو ٿئي ته اسين پرماتما جي سرشٽيءَ سان پيار ڪري رهيا آهيون، پنهنجي ڪمزوريءَ کي لڪائڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. مان لوهاڻڪي هڪ صوفي شخص جي مقدس زندگيءَ ۾ لکيل واقعي جو هڪ ننڍڙو حصو ٻڌائڻ ٿو. هڪ

سان آهي ته توهين جانور کي پاڻ ڏانهن ڇڪيندا. جيڪڏهن اندر ۾
شبد سان جڙيل آهيو ته شبد جي ڪشش ايتري شڪتي شالي ٿيندي
آهي جو جيڪڏهن جانور کي اسان لاءِ موهه آهي ته اهو به شبد ڏانهن
ڇڪجي ويندو. جيڪڏهن اسانجو شبد سان پيار ڪونهي ۽ ڪنهن
ٻئي پدارٿ، منش يا پشوءَ سان پيار آهي ته اهي اسانکي پاڻ
ڏانهن ڇڪيندا. جيڪڏهن هٿ ۾ ڪتي جي زنجير آهي ۽ ڪتو اسان کان
وڌيڪ طاقتور آهي ته اهو اسانکي پنهنجي طرف ڇڪيندو. جيڪڏهن
اسين ان کان وڌيڪ بلوان هونداسين ته اسين انهيءَ کي پاڻ ڏانهن
ڇڪي وينداسين.

اهو سڀ موهه جي بندن تي مدار رکي ٿو. جيڪڏهن اسانجو
ڪنهن پدارٿ سان تمام گهڻو موهه آهي ۽ انهيءَ کان وڌيڪ طاقتور
پدارٿ اسانکي ڇڪڻ وارو ڪونهي ته قدرتي اسين انهيءَ پدارٿ
ڏانهن ڇڪجي وينداسين. جيڪڏهن اسين انهن پالتو جانورن کان
وڌيڪ شڪتي شالي پدارٿ سان ٻڌل هونداسين ته قدرتي طور اهي
اسان ڏانهن ڇڪجي ايندا. اهو سڀ موهه يا پيار تي مدار ٿو رکي.

س - ۴۳۴. مهاراج جي، ڇا ٻاهريون ظاهري موهه ئي اسان کي
ڇڪيندو آهي يا اندر دٻيل موهه به؟

ج - ڪيترا ڀيرا من ۾ دٻيل موهه به پيا هوندا آهن، جن جي باري
۾ اسانکي ڪڏهن خبر پوندي آهي، جڏهن ڪو موقعو ايندو آهي ۽
اهي سامهون ايندا آهن. پر ڇا ٻاهريان ظاهري موهه هميشه بلڪل
چٽي طرح ڏسڻ ۾ ايندا آهن.

س - ۴۳۵. ڇا اهو ممڪن آهي ته اسين اهڙي اوستا پراپت ڪريون
جو ڪرم، سرشٽي ۾ اچي ڀوڳڻ بجاءِ مانسڪ روپ ۾ ڀوڳيا وڃن؟ مثال
طور جيڪڏهن ڪنهن منش کي ٽي جنم وٺڻا هئا. ڇا هو سچ پچ جنم
وٺڻ بنا به، ڪرمن جو حساب چڪائي سگهي ٿو يا سرشٽي ڌارڻ ڪري
ڪهس لهي ڪرم ڀوڳڻا پوندا؟ ڇا هن کي جسماني روپ ۾ انهن ڪرمن
کي ڀوڳڻو پوندو يا ڪنهن اوچي منڊل ۾ وڃي سوکشم روپ ۾ انهن
جو حساب چڪائي سگهي ٿو؟

آنهنجو اسان سان پيار آهي اِنڪري هو ٻه آئي ئي پهچندا جتي اسين پهچنداسين. اسان سان پيار هئڻ سبب، ڪرمن جو اهڙو سمبنڌ ٿيندو جو اُنهنکي ٻه نـام ملندو ۽ آئي ئي پهچندا جتي اسين وينداسين. هوءَ اسان وانگر پرماتما سان پيار ڪرڻ شروع ڪندا پر جيڪڏهن اسانکي ئي شبد يا نام سان پيار ڪونهي ته پوءِ اُنهنکي اسان سان پيار ڪرڻ جو ڪو ٻه فائدو نه ٿيندو.

اسانجن مڃن مائٽن کي تڏهن فائدو پهچندو جڏهن اسين اندر اُنهيءَ انهد ناد يا شبد سان جڙيل هونداسين، اندر ستگرو ۽ شبد ٻه جڙڻ سان اسانجي ذريعي اُنهنجي ٻه مدد ٿئي ٿي پر جيڪڏهن اُنهنجي موهه پيار ۾ ٻڌل اسين پنهنجي مقصد پنهنجي مارگ-شبد جي ڪمائي ئي ڀلائي ڇڏينداسين ته اسين اُنهن ڏانهن ڇڪجي وينداسين. جيڪڏهن اسين ڪنهن ڀاري رولر يا اِنجڻ سان ٻڌل هجون ۽ اسانجي هٿ ۾ ڪتي جي زنجير آهي ته، اسان سان گڏ ڪتو ٻه ڇڪجي ايندو. پر جيڪڏهن اِنجڻ سان ٻڌل نه آهيون ۽ زنجير سان ٻڌل ڪتو نهايت طاقتور آهي ته هوءَ اسانکي پاڻ ڏانهن ڇڪي ويندو. اهڙي طرح ڀڄن سمرن ڪرڻ ۽ اُنهيءَ انهد شبد سان جڙڻ سبب، اسانجن مڃن مائٽن کي ٻه لاڀ پهچي ٿو ۽ اسانجو مالڪ سان پيار اسان سان گڏ اُنهنکي ٻه اُنهيءَ طرف ڇڪيندو. اهڙي طرح هوءَ ٻه اسان وانگر هن مارگ تي ايندا ۽ اسانجي ئي مقصد منزل تي پهچندا.

س - ١٣٣. جيڪڏهن اسانجو ڪنهن جانور سان پيار آهي ته ڇا اسانجي ترقيءَ ۾ رڪاوٽ پوندي؟ هڪ ستسنگي چوندو آهي ته جيڪڏهن پالتو جانورن سان لاڏ روند ڪجي ته اسين اُنهنجي ذريعي ۾ اچي وينداسين. ڇا اُنهيءَ جو الٽو اثر نٿو ٿي سگهي؟

ج - اِنهيءَ جو تعلق توهانجي موهه سان آهي. جيڪڏهن توهانجو جانور سان پيار آهي ته سياڻپ آهي، هوءَ توهانکي پاڻ ڏانهن ڇڪيندو. جيڪڏهن اهو جانور توهانکي پيار ڪري ٿو، پر توهانجي هرڻي ۾ اُنهيءَ لاءِ موهه ڪونهي بلڪ توهانجو پيار ڪنهن نهايت اوچ منڊل تي

آهن يا اسانجا موهه هوندا آهن. انهن ڏانهن ڌيان نہ ڏيڻ گهرجي.
پنهنجو ڌيان پنهنجي سمرڻ ۾ رکڻ گهرجي. اهي خود بخود اچڻ بند ٿي
ويندا. اهڙي طرح انهن سان اسانجو حساب پورو ٿئي ٿو. اسان جو
انهن سان موهه ختم ٿي وڃي ٿو ۽ اسين اتين روحاني رسائي ڪري
سگهون ٿا. پنهنجي سمرڻ سبب موهه ناس ڪري سگهي ٿو. پر جيڪڏهن
ڪو تمام گهڻو موهه، انت-ويلي رهجي ويندو آهي تہ انهيءَ جي
صفائيءَ لاءِ وري جنم وٺڻو پوي ٿو. جيڪڏهن اهڙو موهه ڪونهي
تہ چاهي هن جنم ۾ گهٽجي نام جي ڪمائي يا ترقي پنهنجي ۾ نہ بہ ڪئي
هجي، تڏهن بہ جنم مرڻ جي ڏکن کان بچي سگهجي ٿو ۽ ڪنهن
اندرئين منڊل ۾ پنهنجي سمرڻ جي ڪمي پوري ڪري سگهجي ٿي.
پر مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ ۾ ڪافي وقت لڳي ٿو.

س- ۴۳۳. ڇا اهو صحيح آهي تہ نامدان مليل ستسنگين جي موت
بعد، انهن جي مٽن مائٽن ۽ پيارن کي بہ ڪجھ ديا مهر پراپت ٿيندي
آهي؟ مثال طور، ڪنهن ستسنگيءَ جي مائٽ، هن جنم ۾ نامدان پراپت
نہ ڪيو هجي تڏهن بہ هنکي پئي جنم ۾ نامدان ملندو؟

ج- انهيءَ جو تعلق پيار سان آهي. جڏهن اسين شبد سان، ستگروءَ
سان پيار ڪندا آهيون تہ اسانجو پورو پتا پرماتما سان بہ پيار هوندو
آهي، اسانجو ستگروءَ سان پوبر آهي، ستگرو، پرماتما ۾ سمايل آهي،
تنهڪري اسين بہ ستگروءَ جي پوبر پيار سان پڌجي، ستگروءَ وانگر
پرماتما ۾ سمائجي ويندا آسين. جيڪڏهن اسانجي مٽن مائٽن جو، اسان
سان پيار آهي ۽ اسانجو ڪنهن نهايت اعلى شڪتيءَ سان پيار آهي تہ
اهي بہ انهيءَ ڏانهن موهت ٿيندا يا ڇڪجي ويندا، جتي اسين
ڇڪجندا ويندا آسين يعني جيئن اسين مالڪ ڏانهن ڇڪجندا ويندا آسين،
تيئن اهي بہ ڇڪجي ويندا.

جيڪڏهن اسانکي نام جي بخشش ٿي آهي ۽ شبد جي ڪمائي
ڪري اندر ستگروءَ سان جڙيل آهيون تہ اسانجي مٽن مائٽن کي اسان
سان پيار ڪرڻ ۾ لاڀ حاصل ٿيندو. اسانجو مالڪ سان پيار آهي،

نه ٿيا آهن. سيني ڪرمن جو ڀڳتان نه ٿيندو، تيستائين روحاني رسائي نٿي ٿي سگهي. اسين هن جنم جي موهه جي باري ۾ سوچون ٿا، ٿي سگهي ٿو ته گذريل جنم جا اهڙي ڪي مضبوط موهه هجن، جنهن کي اجا پورا ٿيڻو هجي. اهي موهه اسانکي دنيا ۾ واپس ڇڪي وٺي اچي سگهن ٿا.

س- ڇاهي روحاني ترقي به ڪٽي هجي، تڏهن به؟

ج- ڇاهي روحاني ترقي به ڪٽي هجي. پر انهيءَ حالت ۾ اسين اڳتي وڌندا رهنداسين ۽ پٺيان نه. اسانجو جنم پهرين کان بهتر ماحول ۾ ٿيندو. جتي انهن ڪرمن جو قرض آسانيءَ سان چڪائي سگهجي. هڪ دفعو صحيح مارگ تي اچڻ سان اڳتي وڌندا رهنداسين، پوئتي نه وينداسين. سست مست ۾ ڪنهن کي به ناڪاميابي نٿي ملي. هميش اڳيان ئي اڳيان وڌندو رهي ٿو. پر جيستائين موهه جو بندن ختم نٿو ٿئي. اسين پنهنجي اڄ ڪلهه وچي نٿا سگهون. پڇن سمرن ذريعي گذريل جنمن جا موهه به ختم ڪري سگهجن ٿا. جڏهن اسين سمجهندا آهيون ته ڪابه ترقي نه ٿي رهي آهي ته ان وقت به دراصل ترقي ٿيندي رهندي آهي. جنهنجي اسانکي ڄاڻ نه پوندي آهي. جهڙي طرح ديوار جي هڪ پاسي کان ٻئي پاسي تائين سوراخ ڪرڻو هجي ته جيستائين آخر سنهو پڙدو نٿو ٽٽي، تيستائين ٻئي طرف ڪجهه نظر نه ايندو آهي. اهڙي طرح اسانکي پنهنجي ترقي ڏسڻ ۾ نه ايندي آهي. اسان جو سنچت ڪرمن جو هڪ وڏو ڀاري ڀنڊار پيو آهي. جيستائين اهو ڀنڊار سماپت نٿو ٿئي، پرالبڌ ڪرم پوڳي، پورا نٿا ڪريون ۽ ڪريمان ڪرم بند نٿا ٿين، تيستائين اسين واپس پرماتما سان ميلاپ ڪيئن ٿا ڪري سگهون؟

سنچت ڪرمن جو ڀنڊار، پڇن سمرن ڪرڻ سان جلي ختم ٿئي ٿو. پڇن سمرن دواران موهه جا بندن ڍلا ٿين ٿا. ڪپڙا پيرا جڏهن اهڙي طرح ڪرمن جي صفائي ٿيندي رهندي آهي ته پڇن سمرن وقت ڪيترن قسمن جا استري پرش تجمندا ٿيندا نظر ايندا آهن، جن کي اسين نه سڃاڻندا آهيون. اهي اسانجا گذريل جنمن جا سنبنڌي هوندا

ڪريون ته اسانکي هيٺ موڪليو ويندو آهي، پرماتما ڄاڻي واڻي اسان کي هيٺين جونين ۾ موڪلڻ جا بهانا نٿو ڳولهي. هو اسانکي منش جنم جو پوري طرح فائدي وٺڻ جو موقعو ڏئي ٿو. جيڪڏهن هو ڏور پرتو هوندو آهي ۽ اسانکي واپس دنيا ۾ اچڻ جي اڇا نه هوندي آهي ته هو اسانکي واپس نه موڪليندو آهي. اسانکي پنهنجو پاڻکي سڌارڻ لاءِ، منش جنم جي پوري لاڀ وٺڻ لاءِ بار بار موقعو ڏنو ويندو آهي، پر جيسين روحاني ترقي نٿا ڪريون، تيسين جنم مرڻ کان ڇٽي نٿا سگهون ۽ اسانکي هيٺ واپس موڪليو ويندو. تنهن ڪري منش جنم جي اعليٰ موقعي جو پورو فائدو وٺڻ ضروري آهي.

جڏهن مور پکو ٿي ڏرتيءَ تي ڪري ٿو ته ورِي آنهيءَ کي ٽاريءَ ۾ نٿو لڳائي سگهجي. اهڙي طرح جيڪڏهن هيءُ موقعو هڪ دفعو هٿ مان نڪري ويو ته خبر ناهي وري ملي يا نه ملي. مالڪ دوارا مليل موقعي جو پورو پورو فائدو وٺڻ گهرجي. بائيبل ۾ اهڙا ڪيترائي حوالا يا مثال ڏنا ويا آهن ته اسانکي پنهنجو پرالبڌ، جيڪو اسين خود ٺٽي آيا آهيون، ڀوڳڻو پوي ٿو، اهو اسانجو پنهنجو خود جو ٺاهيل ڀاڳ آهي، جنهن کي اسين پرالبڌ به چوندا آهيون.

س- ٤٣٠. منهنجي لاءِ هيءُ مسئلو آهي ته جيڪڏهن اسين پرالبڌ گڏ ٺٽي آيا آهيون ته ڇا ڪيترائون ئي ڳالهيون اسانجي وس کان ٻاهر نه آهن؟

ج- اهو ٺيڪ آهي. ڪيترائون اسانجي وس کان ٻاهر آهن.

س- ٤٣١. مهاراج جي، ڇا اهو ممڪن آهي ته اسانجي اندر ڪي اهڙا اڻڄاتل موه هجن، جنجي اسانکي خبر ئي نه هجي؟

ج- ڪيترائي ڀيرا اسانکي پنهنجي موه ممتا جو گيان نه هوندو آهي. اسين سمجهندا آهيون ته موه رهيو ئي ڪونهي، پر جڏهن وقت ايندو آهي ته خبر پوندي آهي ته موه جو بندڻ ڪيترو مضبوط آهي. اسانجا هن جنم جا ۽ گذريل جنمن جا موه، اسانکي سنسار ۾ بار بار وٺي اچڻ جو ڪارڻ بڻجن ٿا. ڇو ته جيسين سڀ موه سماپت

اسين خراب ٻار ٻڻجون ٿا ته اسانکي انجو حساب چڪائڻو پوي ٿو. مثال طور ٻار مانا جي آڳيا نٿو مڃي، ڪنهن کي ڪشت ٿو پهچائي. مانا هن کي سمجهائي ٻجهائي نيڪ ٺئي ڪري سگهي ته هن کي ڏورو سخت ڏيڻو پوندو آهي. ائين نه آهي ته مانا کي ٻالڪ لاءِ پيار ڪونهي بلڪ انهيءَ لاءِ ته هوءَ هنکي صحيح مارگ تي آڻڻ چاهي ٿي. سٺو ٻالڪ ٻڻائڻ چاهي ٿي. اهڙي طرح ٻرم پتا ته پرڀو جو روپ آهي، ٻر اسانکي هميشه ٻڻايل قاعدن قانونن جي پوئواري ڪرڻ گهرجي. سمسار ۾ نيڪ ٻڻجي رهڻ گهرجي. جيڪڏهن اسين شرارتي ۽ شيطان ٻڻجنداسين اسانجو وهنوار وهنوار صحيح نه رهيو ته هنکي اسان کي سزا ڏيڻي پوندي. انهيءَ جو مطلب اهو ناهي ته هن اسان سان نفرت ڪرڻ شروع ڪئي آهي. ٻليل پٽڪيل انسان کي صحيح مارگ لي آڻڻ، نيڪ ڪرڻ ضروري آهي ۽ انهيءَ ڪم لاءِ مالڪ ڪيترن ئي قسمن جو بندوبست ڪيو آهي. هوُ خود ته ٻرم دیالو آهي.

س - ٤٢٩. ستسنگ ۾ ٻڌايو ويو آهي ته منش جنم وڏن ڀاڳن سان ملندو آهي، هي ڏاڪڻ جو آخري ڏاڪو آهي، جتان اسين مٿي به وڃي سگهون ٿا ۽ هيٺ به ڪري سگهون ٿا. ڇا انهيءَ جو اهو مطلب آهي ته هڪ دفعو انهيءَ موقعي کي وڃائڻ سان، اسانکي وري منش جنم ملڻ نهايت مشڪل ٿيندو؟ ڪيترن ماڻهن کي ته اها خبر آهي، پر مان انهيءَ ڳالهه کي سمجهي نه سگهيو آهيان ته جيڪڏهن وري جنم مليو ته ڇا هن جنم ۾ ڪڏهن ڪرمن سبب ڪنهن ٻيءَ جوڻ ۾ به جنم ٿي سگهي ٿو؟

ج - جيڪڏهن اسين منش جنم جو پورو ۽ صحيح فائدو نٿا وٺون ته اسان کي هيٺين جوڻين ۾ به جنم ملي سگهي ٿو. اسانجون آشائون، ترشنائون، اڻپوريون ڳنڍيون واسنائون، موهه، ڪرمن سبب اسانکي هيٺين جوڻين ۾ جنم ملندو آهي. اسانکي انهن جوڻين ۾ موڪليو ويندو آهي، جن ۾ پنهنجن اڌوريون اڇائن کي پورو ڪري سگهون ۽ اڳيئين ڪرمن جو ڦل به ڀوڳي سگهون. جيڪڏهن ڪوشش ڪري روحاني ترقي نٿا

ج - حضرت عيسيٰ جي فرمائڻ جو اَرٿ اِهو آهي تہ اسان جي هردي ۾ بدلي جي ڀاونا نہ هئڻ گهرجي. اسانکي اِهو نہ سوچڻ گهرجي تہ جيڪڏهن ڪنهن اڪ ڪيئي آهي تہ اسين بہ اُنهيءَ جي اڪ ڪيڊون يا اُنهيءَ کي پيار ڏيڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪو ڳل تي هڪ ٿڦڙ هڻي تہ ٻيو ڳل بہ اُنهيءَ جي سامهون ڪريو. عيسيٰ جو اُپديش آهي تہ پنهنجي پاڙيسريءَ سان پيار ڪريو، هڪ ٻئي ۾ ڀروسو ڪريو. عيسيٰ جو اُپديش پريم، اَمن ۽ شانتيءَ جو آهي ۽ نفرت ۽ بدلي جي ڀاونا جو ڪونهي. جڏهن من ۾ اهڙو پيار پيدا ٿي ويندو آهي تہ ڪنهن جي بہ خلاف هردي ۾ وير ڀاو نہ رهندو آهي. جيسين من نرمل نہ ٿو ٿئي، مالڪ جي ديا مهر حاصل نٿي ڪري سگهجي. حضرت عيسيٰ فرمائن ٿا تہ جڏهن پرماتما کي پرارٿنا ڪرڻ شروع ڪريو تہ اُنهيءَ کان اڳ، جيڪڏهن توهان ڪنهنکي معاف نہ ڪيو آهي تہ پهرين اُنهيءَ کي معاف ڪريو. جڏهن توهين ٻين کي معاف ڪندا تہ مالڪ توهان کي بہ معاف ڪندو. اِنهيءَ جو اِهو ارٿ آهي تہ پرارٿنا وقت دل ۾ نمرتا هئڻ گهرجي. مالڪ جي ديا مهر جذب ڪرڻ جي لائق هئڻ گهرجي. اِها تڏهن ٿي سگهي ٿي، جڏهن اسانجو من نرمل پوتر هوندو، سنسار طرف اُچٽ، اُداس ۽ نرموهي هوندو. جيڪڏهن من ۾ ڪنهنجي لاءِ نفرت، ساڙ، حسد يا ٻيائي آهي تہ هيءُ پوتر ڪونهي ۽ من جي رُوتي هيٺئين طرف آهي. اُن حالت ۾ مالڪ جي ديا مهر اُندر حاصل نٿي ڪري سگهجي. جڏهن هردي ۾ دک پهچائڻ واري مش لاءِ بہ نفرت وغيره جو ڀاو نہ هجي، تڏهن من نرمل، صاف، پوتر ٿي ويندو آهي. مالڪ جي ديا مهر حاصل ڪرڻ جي لائق ٿيندو آهي. جڏهن اُندر ۾ نفرت نٿي رهي، تڏهن پريو پريم اسانجي اُندر پيدا ٿئي ٿو. پريم سان ڀرپور هردي ۾ نفرت جو ڪو اِستان ئي نٿو رهي.

س - ۴۳۸. پر پرماتما تہ اسانکي معاف نٿو ڪري، هرهڪ ڪرم جو ڦل ڏئي ٿو.

ج - پرم پتا پرماتما پريم جي مورتي آهي. اسين اَگياني آهيون هن جي پيار، هن جي ديا کي اسين سمجهي نٿا سگهون. پر جيڪڏهن

س- ۴۲۵. جوتشي چوندا آهن ته جيڪو منش ڪنهن خاص مهورت ۾ جنم وٺندو آهي ته انهيءَ جي زندگي خاص نموني جي هوندي آهي. ڇا اهو سچ آهي؟

ج- جيڪڏهن مستقبل جي خبر پئجي به وڃي ته ڪهڙو فرق ٿو پوي؟ ايندڙ وقت بدلي نٿو سگهجي، پاڻ ته پوئتو ئي پوي ٿو. انهيءَ ڪري جيڪي ڪجهه ٿيڻو آهي، انهيءَ باري ۾ اڳ ۾ ئي ڄاڻ حاصل ڪري پنهنجو پاڻ کي پريشان ڇو ڪريون؟ جيڪڏهن ڪنهن کي ڪنهن حادثي ٿيڻ کان ٻه سال اڳ ۾ پتو پوي ته هو ويچارو ٻه سال چنتا ۾ رهندو. ۽ خبر نه هجڻ جي حالت ۾ شايد اهي ٻه ڪلاڪ چنتا رهيس. انهيءَ مان ڪهڙو فائدو؟ جيڪڏهن ايندڙ جو يا ٿيڻ وارين گهٽنائن جي باري ۾ اڳواٽ خبر پئجي به وڃي ته انهيءَ مان ڪو به لاڀ حاصل ٿيڻو ڪونهي. جوتش وديا آهي ته ٺيڪ، پر انهيءَ جو پوري طرح گيان نهايت گهٽ ماڻهن کي آهي. انهيءَ ڪري اڪثر جوتشين جون ڪيل اڳڪٿيون غلط نڪرنديون آهن، انهن ڳالهين ۾ نه پوڻ گهرجي. جيڪا ڀاوي آهي، جيڪو قسمت ۾ آهي، اهو ٿي رهندو، انهيءَ ڪري انهيءَ جي چنتا ڇو ڪريون؟

س- ۴۲۶. جيڪڏهن ڀاڳيسري ستسنگي، هڪ ٻئي جي موٽر ۾ وڃن ٿا، واري واري سان موٽر (Car) هلائين ٿا ته ڇا انهيءَ ۾ به ڪرم لڳندو؟ ڪيترا پيارا ستسنگي گڏ ٻوڄن ڪاڻ ويندا آهن ۽ سوچيندا آهن ته پورين هن پئسا ڏنا هئا، هينئر منهنجو وارو آهي. ڇا انهيءَ ۾ به ڪرم لڳندو؟

ج- اهو ته اهڙي طرح آهي، جيئن اهو پڇڻ وڃي ته ساهه کڻڻ سان به ڪرم گڏ ٿين ٿا يا نه. اهڙي طرح وار ٿان ڪل لاهڻ ۾ ڪو به فائدو ڪونهي. ستسنگ پيار ۾ اهڙي ڪا به ڳالهه نه ٿيندي آهي. اهڙين خسيس ڳالهين جي چڪرچال ڪرڻ مان ڪو به لاڀ ڪونهي.

س- ۴۲۷. مهاراج جي، ڇا هرهڪ پيداوار جو ٻج ٿيندو آهي؟ منهنجي چوڻ جو مطلب آهي ته ڇا انهيءَ جي پيدا ٿيڻ، ڏند جي سڙڻ، ڏند جي ڪرڻ جو قانون، پرماتما جو ٺهيل آهي؟

پوکي رهيا آهيون. انهيءَ ڪري پنهنجي پوري شڪتي شب ڪسان
شب ڪرمن جي ڪرڻ ۾ لڳائڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪا ڳالهه مرضيءَ
مطابق نه ٿئي ته سمجهڻ گهرجي ته اهو ڪرمن جو ڦل آهي. ڪرمن
جي باري ۾ فيصلي ڪرڻ جو اهوئي مکيه طريقو آهي.

س - ۴۲۳. جيڪڏهن اسين ڪنهن لاءِ ڪجهه ڪريون ۽ نتيجو برو
اڪري ۽ خبر پوي ته، اهو اسانجي غلطيءَ سبب ٿيو آهي ۽ اسانکي
سچيءَ دل سان انهيءَ جو ڏک ٿئي ته، ڇا انهيءَ سان غلطي درست
ٿي سگهي ٿي؟

ج - اها ڳالهه مان هميشه سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو
هوس ته اسانکي پنهنجي طرفان پوري ايمانداري ۽ نيڪ نيت سان
ڪنهن جي به ڀلائي ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر جيڪڏهن
انهيءَ هوندي به نتيجو برو نڪري ته، چنتا نه ڪرڻ گهرجي. انهيءَ
کي ڀوالبڌ يا ڀاڳ سمجهي پوڻ گهرجي. انهيءَ کي درست نٿو ڪري
سگهجي. جيڪو ٿيڻو هو، سو ٿي ويو. اسانجي اندرين آتما پوتر آهي.
اسان ڄاڻي واڻي ڪجهه نه ڪيو، پر پنهنجين ڪمزورين کي صحيح
ثابت ڪرڻ لاءِ بهاني ڳولهڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. جنهن
حالت ۾ اسان سچي هردي سان ڀلائي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي
ته پوءِ مالڪ جي موج آهي، جيئن هو چاهي تيئن ڪري. جيڪڏهن
ڳالهه ائين ٿي وڃي ٿي ته پوءِ اهو اسانجي شڪتيءَ کان ٻاهر آهي.

س - ۴۲۴. ممڪن ۾ لکيل آهي ته سهس دل ڪنول تي پهچڻ
کانسواءِ ڪرمن جو مسئلو پوري طرح سمجهڻ ناممڪن آهي؟

ج - ها، اها خبر نٿي پئجي سگهي ته ڪهڙي ڪرم جو ڪهڙو ڦل
ملي رهيو آهي. اهو معلوم ٿي نه سگهندو ته ڪهڙو ڪرم ڀوالبڌ ۽
۽ ڪهڙو ڪرم ڪرمان آهي، جو ته اهو ڄاڻڻ اسان لاءِ مشڪل آهي.
تنهن ڪري اسانکي هڪ عملي واهپار ڌارا سان هلڻ گهرجي يعني
پنهنجي طرفان ڀلائي ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي، ان بعد
هر هڪ ڳالهه مالڪ جي موج تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي.

س - ۴۲۵. جوتشي چوندا آهن تہ جيڪو منش ڪنهن خاص مهورت ۾ جنم وٺندو آهي تہ انهيءَ جي زندگي خاص نموني جي هوندي آهي. ڇا اهو سچ آهي؟

ج - جيڪڏهن مستقبل جي خبر پئجي بہ وڃي تہ ڪهڙو فرق ٿو پوي؟ ايندڙ وقت بدلي نٿو سگهجي، باقي تہ ڀوڳڻو ئي پوي ٿو. انهيءَ ڪري جيڪي ڪجھ ٿيڻو آهي، انهيءَ باري ۾ پهرين ئي ڄاڻ حاصل ڪري پنهنجو پاڻ کي پريشان ڇو ڪريون؟ جيڪڏهن ڪنهن کي ڪنهن حادثي ٿيڻ کان ٻہ سال پهرين ٻڌايو وڃي تہ هو ويچارو ٻہ سال چنتا ۾ رهندو. ۽ خبر نہ هئڻ جي حالت ۾ شايد ٻہ ئي ڪلاڪ چنتا رهيس. انهيءَ مان ڪهڙو فائدو؟ جيڪڏهن ايندي جو پتا پوڻ وارين گهٽنائن جي باري ۾ پهرين خبر پئجي بہ وڃي تہ انهيءَ مان ڪو بہ لاڀ حاصل ٿيڻو ڪونهي. جوتش وديا آهي تہ ٺيڪ، پر انهيءَ جو پوري طرح گيان نهايت گهٽ ماڻهن کي آهي. انهيءَ ڪري اڪثر جوتشين جون ڪيل اڳڪٿيون غلط نڪرنديون آهن، انهن ڳالهين ۾ نہ پوڻ گهرجي. جيڪا ڀاوي آهي، جيڪو قسمت ۾ آهي، ٿي ئي رهندو، انهن ڪري انهيءَ جي چنتا ڇو ڪريون؟

س - ۴۲۶. جيڪڏهن پاڙيسري ستسنگي، هڪ ٻئي جي موٽر ۾ وڃن ٿا، واري واري سان موٽر (Car) هلائين ٿا تہ ڇا انهيءَ ۾ بہ ڪرم لڳندو؟ ڪيترا پيارا ستسنگي گڏ پوڄڻ ڪاڻ ويندا آهن ۽ سوچيندا آهن تہ پهرين هن پنهنجا ڏنا هئا، هينئر منهنجو وارو آهي. ڇا انهيءَ ۾ بہ ڪرم لڳندو؟

ج - اهو تہ اهڙي طرح آهي، جيئن اهو پڇيو وڃي تہ ساهہ کڻڻ سان بہ ڪرم گڏ ٿين ٿا يا نہ. اهڙي طرح وار ٿان ڪل الجهڻ ۾ ڪو بہ فائدو ڪونهي. ستسنگ پيار ۾ اهڙي ڪابہ ڳالهہ نہ ٿيندي آهي. انهن خسيس ڳالهين جي ڇنڊڇاڻ ڪرڻ مان ڪو بہ لاڀ ڪونهي.

س - ۴۲۷. مهاراج جي، ڇا هر هڪ پرارٻ جو بيج ٿيندو آهي؟ منهنجي چوڻ جو مطلب آهي تہ ڇا اک جي بدران اک، ڏند جي بدران ڏند جي ڪرمن جو قانون، پرماتما جو ٺاهيل آهي؟

ڀوڳي رهيا آهيون. انهيءَ ڪري پنهنجي پوري شڪتيءَ سڀ ڪان شڀ ڪرمن جي ڪرڻ ۾ لڳائڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪا ڳالهه مرضيءَ مطابق نه ٿئي ته سمجهڻ گهرجي ته اهو ڪرمن جو ڦل آهي. ڪرمن جي باري ۾ فيصلي ڪرڻ جو اهو ئي مکيه طريقو آهي.

س - ۴۲۳. جيڪڏهن اسين ڪنهن لاءِ ڪجهه ڪريون ۽ نتيجو برو نڪري ۽ خبر پوي ته اهو اسانجي غلطيءَ سبب ٿيو آهي ۽ اسانکي سچيءَ دل سان انهيءَ جو ڏک ٿئي ته ڇا انهيءَ سان غلطي درست ٿي سگهي ٿي؟

ج - اهڙي ڳالهه مان هميشه سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو هوس ته اسانکي پنهنجي طرفان پوري ايمانداري ۽ نيڪ نيت سان ڪنهن جي به ڀلائي ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر جيڪڏهن انهيءَ هوندي به نتيجو برو نڪري ته چنتا نه ڪرڻ گهرجي. انهيءَ کي پرالبڌ يا ڀاڳ سمجهي ڀوڳڻ گهرجي. انهيءَ کي درست ٿو ڪري سگهجي. جيڪو ٿيڻو هو، سو ٿي ويو. اسانجي اندرين آتما پوتر آهي. اسان ڄاڻي واڻي ڪجهه نه ڪيو، اسو پنهنجين ڪمزورين کي صحيح ثابت ڪرڻ لاءِ بهاني ڳولهڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. جنهن حالت ۾ اسان سچي هردي سان ڀلائي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي ته پوءِ مالڪ جي موج آهي، جيئن هو چاهي تيئن ڪري. جيڪڏهن ڳالهه ابتي ٿي وڃي ٿي ته پوءِ اهو اسانجي شڪتيءَ کان ٻاهر آهي.

س - ۴۲۴. پستڪن ۾ لکيل آهي ته سهس دل ڪنول تي پهچڻ کانسواءِ ڪرمن جو مسئلو پوري طرح سمجهڻ ناممڪن آهي؟

ج - ها، اها خبر تڏهن پئجي سگهي ته ڪهڙي ڪرم جو ڪهڙو ڦل ملي رهيو آهي. اهو معلوم ٿي نه سگهندو ته ڪهڙو ڪرم پرالبڌ ۽ ڪهڙو ڪرم ڪريمان آهي، جو ته اهو ڄاڻڻ اسان لاءِ مشڪل آهي. انهن ڪري اسانکي هڪ عملي واپارڪ ڌارا سان هلڻ گهرجي يعني پنهنجي طرفان ڀلائي ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي، ان بعد هر هڪ ڳالهه مالڪ جي موج تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي.

س- ۴۲۱. اسانکي گذريل جنمن جا ڪرم ياد ڇو نه ٿا رهن؟

ج- جيڪڏهن اسانکي پنهنجون اڳيون غلطيون ياد رهنديون ته اسين آئينده اهي غلطيون نه ڪنداسين. انهيءَ جو اهو مطلب ٿيو ته آتما ڪڏهن به وري هن ڌرتيءَ تي واپس نه ايندي ۽ سڌو پرماتما ڏانهن ويندي. اهڙي حالت ۾ هرهڪ منش اڳين ڪندو ۽ رچنا سماپت ٿي ويندي. جيڪڏهن اسانکي خبر پئجي ويندي ته اسين هن سنسار ۾ ڇو آڻيا پيا آهيون، ڪهڙيون خراب عادتون ۽ خراب ڪرم اسانکي دنيا ۾ آڻڻ جو ڪارڻ بڻيا آهن ته اسين خراب ڪرم ڪرڻ بند ڪري ڇڏينداسين. ڪال ستپرش کان ڪجهه ور ورتا آهن، انهن مان هڪ اهو آهي ته آتمائن کي پنهنجي ڪيل گذريل ڪرمن جي ياد نه رهي. ٻيو ور اهو آهي ته جيتي به ڪنهن جيو کي جنم ڏنو وڃي ته انهيءَ کي اها جوڻ سٺي لڳي. اهڙا ور به آهن جن جي باري ۾ توهان "پرماتما ٻي پتر" ناگي نڪي ۾ پڙهيو آهي. هن رچنا کي جاري رکڻ لاءِ ڪال کي اهي ور وٺڻ ضروري هئا. جيڪڏهن ڪنهنکي خبر پئجي وڃي ته اسين ڏک ڇو ڀوڳي رهيا آهيون، اسين دنيا ۾ ڇو آيا آهيون ته نه ڪو پاپ ڪندو ۽ نه ئي خراب ڪرم ڪندو. اهڙي طرح هيءَ رچنا ختم ٿي ويندي. پرماتما چاهي ٿو ته جڳت هلندو رهي، تنهنڪري اهو ضروري آهي ته اسانکي گذريل جنمن جي ياد نه رهي جنهن سبب اسين هتي قائل آهيون.

س- ۴۲۲. جڏهن اسين ڪنهنجي مدد ڪندا آهيون ته اها ڪيئن خبر پوي ته پراڻو قرض چڪائي رهيا آهيون يا نئون ڪرم ڪري رهيا آهيون؟

ج- اهو سوال پڇڻ به ڏکيو آهي. اهو ڄاڻڻ مشڪل آهي ته اڳيون قرض چڪائي رهيا آهيون يا نوان ڪرم ڪنا ڪري رهيا آهيون. ها، پنهنجي سمرن ڪرڻ سان اهڙي اوستا پراپت ٿيندي آهي. اسين اهڙي ترقي ڪندا آهيون جو اهو انڀو ٿيندو آهي ته ڪهڙي پراڻو پرالبد جي ڀوڳي رهيا آهيون ۽ ڪهڙي نئين ڪرم جو ٻج

ايندا آهن، چاهي انهنکي ڪجهه سمجهه ۾ نه به ايندو هجي. آتمائن ڪ
شبد مارگ تي آڻڻ جو، مالڪ جو پنهنجو ئي هڪ نرالو ڍنگ آهي.

س- ۱۹. نام ملڻ کان پهرين اسانجي سنڀال ڪير ڪندو آهي

ج- مالڪ، ستگورو، شبد، انهيءَ شڪتيءَ کي چاهي ڪجهه به چئو
اهوئي رکوالي ڪندو آهي. ٿي سگهي ٿو ته هن جنم کان پهرين به اسان
کي نام مليو هجي. اهو به ٿي سگهي ٿو ته اسانجو سنتن سان ڪنهن
قسم جو سنبنڌ رهيو هجي يا گذريل جنم ۾ گهڻو وقت مالڪ جي بندگي
۾ لڳايو هجي. ٿي سگهي ٿو ته اسين نام جا اڌڪاري هجون يا گذريل
جنم ۾ ستگوروءَ جو درشن نه ٿيو هجي، پر وشواس نه آيو هجي يا نام
جي ڪمائي نه ڪئي هجي. انهيءَ ڪميءَ کي پوري ڪرڻ لاءِ وري
جنم مليو هجي. اهو به ٿي سگهي ٿو ته روحاني سفر جو ڪجهه حصو پهرين
طئه ڪيو هجي ۽ هينئر اُن کان اڳتي لاءِ سفر شروع ڪيو هجي. سڀ
ڳالهه سمجهڻ مشڪل آهي. پر اڪثر گذريل جنم ۾ سنتن سان سنبنڌ
هئڻ جو سنسڪار هوندو آهي، انهن جو درشن ٿيل هوندو آهي، انهن
جي صحبت هوندي آهي، جنهن سبب اسين انهن ڏانهن ڇڪجي اچون ٿا.

۲۰. روحاني رستي ۾ چار اهڙيون هڪ اوستا ايندي آهي
ي گذريل ڪرمن جو گيان ٿيندو آهي، انهيءَ گيان جي
روپ آهي؟ انهيءَ جو ڪهڙو لاڀ آهي؟

حاني مارگ جي پهرين منزل ٽرڪٽي پار ڪرڻ بعد سيني
ر جو گيان ٿي ويندو آهي. جڏهن آتما من جي چنبي کان
ٿي، تڏهن هن کي گذريل جنمن جا ڪرم اهڙي طرح ڏسڻ
آهن، جهڙي طرح آرسيءَ ۾ پنهنجو چهرو ڏسڻ ۾ ايندو آهي.
رستا ٽرڪٽي پار ڪرڻ بعد ايندي آهي. پر انهيءَ اوستا ۾ جيو
...ن اڳين ڪرمن جي باري ۾ ڪجهه معلوم ڪرڻ ۾ ڪابه دلچسپي
رهي. اُن وقت آتما پنيان ڏسڻ بجاءِ اڳيان وڃڻ لاءِ منتظر
ي آهي. جيءَ انهيءَ ڳالهه جاڻڻ لاءِ منتظر نه هوندي آهي ته هن ڪهڙا
پ ڪيا هئا ۽ ڪهڙا ڏنڊ ڀوڳيا. جڏهن ڏيان اڳيان رهڻ ۾
وندو آهي ته انهن ڳالهين جي چنتا نٿي رهي.

س - ۴۲۱. اسانکي گذريل جنمن جا ڪرم ياد ڇو نٿا رهن؟

ج - جيڪڏهن اسانکي پنهنجون اڳيون غلطيون ياد رهنديون ته اسين آئينده اهي غلطيون نه ڪنداسين. انهيءَ جو اهو مطلب ٿيو ته آتما ڪڏهن به ورڻي هن ڌرتيءَ تي واپس نه ايندي ۽ سڌو پرماتما ڏانهن ويندي. اهڙي حالت ۾ هرهڪ منش ائين ڪندو ۽ رچنا سماپت ٿي ويندي. جيڪڏهن اسانکي خبر پئجي ويندي ته اسين هن سنسار ۾ ڇو آنيا آهيون، ڪهڙيون خراب عادتون ۽ خراب ڪرم اسانکي دنيا ۾ آڻڻ جو ڪارڻ بڻيا آهن ته اسين خراب ڪرم ڪرڻ بند ڪري ڇڏينداسين. ڪال ستپرش کان ڪجه ور ورتا آهن، انهن مان هڪ اهو آهي ته آتمائن کي پنهنجي ڪيل گذريل ڪرمن جي ياد نه رهي. ٻيو ور اهو آهي ته جتي به ڪنهن جيو کي جنم ڏنو وڃي ته انهيءَ کي اها جوڻ سٺي لڳي. ٻيا ور به آهن جن جي باري ۾ توهان ”پرمارٿي پتر“ ڀاڱي پهرئين ۾ پڙهيو آهي. هن رچنا کي جاري رکڻ لاءِ ڪال کي اهي ور وٺڻ ضروري هئا. جيڪڏهن ڪنهنکي خبر پئجي وڃي ته اسين دک ڇو ڀوڳي رهيا آهيون، اسين دنيا ۾ ڇو آيا آهيون ته نه ڪو پاپ ڪندو ۽ نه ڪي خراب ڪرم ڪندو. اهڙي طرح هيءَ رچنا ختم ٿي ويندي. پرماتما چاهي ٿو ته جڳت هلندو رهي، تنهڪري اهو ضروري آهي ته اسانکي گذريل جنمن جي ياد نه رهي جنهن سبب اسين هتي قائل آهيون.

س - ۴۲۲. جڏهن اسين ڪنهنجي مدد ڪندا آهيون ته اها ڪيئن خبر پوي ته پراڻو قرض چڪائي رهيا آهيون يا نئون ڪرم ڪري رهيا آهيون؟

ج - اهو سوال ٻڌڻ ۾ ڏاڍو وڏو آهي. اهو ڄاڻڻ مشڪل آهي ته اڳيون قرض چڪائي رهيا آهيون يا نوان ڪرم ڪنا ڪري رهيا آهيون. ها، ڀڄن سمرن ڪرڻ سان اهڙي اوستا پراپت ٿيندي آهي. اسين انتري ترقي ڪندا آهيون جو اهو انڀو ٿيندو آهي ته ڪهڙي ڳالهه پرالبڌ جي پوري رهيا آهيون ۽ ڪهڙي ڳالهه نئين ڪرم جو ج

آهن، اُنهن کي نون ڪرمن جي ٻج پوکڻ جو ڪجهه موقعو نٿو ملي، ٻيو
اُنهن جو سنچت ڪرمن جو ڀنڊار ٿي سگهي ٿو، جنهنکي پوکڻ لاءِ ڪين
ورجي سنسار ۾ اچڻو پوي ٿو.

س - ٤٢٥. مهاراج جي، هڪ ٻار جنم وٺندي ئي مري وڃي ٿو، اُنهيءَ جو ڪهڙو ڪارڻ آهي؟

ج - اُنهيءَ جو ڪارڻ ماتا پتا، ڊاڪٽر، سنسار ۽ ٻين ڪيترن ئي ماڻهن سان، ڪرمن جو سنبنڌ آهي. اُنهيءَ ٻار کي پرالبڌ ۾ لنبي زندگي ڏسڻ تہ نہ هو، پر ڪجهڻ ماڻهن سان هنجو ڏيڻ وٺڻ جو سنبنڌ هو، جنهن سبب هن کي دنيا ۾ اچڻو پيو. پر هوُ هتي زندهہ نہ رهي سگهيو. اهو سڀ گذريل ڪرمن جو ڦل آهي. مثال طور گر پوتي ماتا کي ڊاڪٽر، ساهڙين، مٽن مائٽن، اسپتال وغيره جي مدد وٺڻي پوندي آهي. اُنهيءَ جو ڪارڻ اهو آهي تہ ٻار جو صرف ماتا پتا سان نہ، بلڪ اُنهن ذريعي ٻين ڪيترن ماڻهن سان ڪرمن جو سنبنڌ آهي. اهي سڀ ڪم پورا هوندا آهن. پر ٻار جي پرالبڌ يا ڀاڳ ۾ جيئڻ نہ هوندو آهي تنهنڪري هوُ جنم بعد هڪدم مري ويندو آهي.

س - ٤٢٦. جيڪڏهن ڪي ٻار جنم کان وٺي گياني آهن ۽ اهڙي وقت ۾ هوُ مهاپرش بڻجن ٿا تہ ڇا اُنهيءَ جو تعلق بہ اُنهن جي گذريل جنمن سان هوندو آهي؟ ڪهڙي ڳالهہ اُنهنکي عام انسان کان اُتم بڻائي ٿي؟

ج - جيڪڏهن ڪجهہ اسين آهيون، جيڪي ڪجهہ اسانکي بڻجڻو آهي قدرتي، اُنهيءَ جو تعلق اسانجي گذريل جنمن سان آهي. اُنهيءَ کي ڀاڳ يا پرالبڌ چيو ويندو آهي. اُسانجي پرالبڌ اسان سان گڏ ايندي آهي. اسين اُنهيءَ کي گڏ کڻي، جنم وٺندا آهيون ۽ اُنهيءَ کي زندگيءَ ۾ ڀوڳيندا آهيون. ساڳئي طور اُنهيءَ جو سنبنڌ اسانجي گذريل جنمن سان هوندو آهي.

س - ٻين لفظن ۾ ڇا اُنهيءَ ٻار ۾ پوئين يا گذريل جنم سبب اهڙي شڪتي هوندي آهي، جيڪا دنيا جي ٻين ماڻهن کان هن کي اُتم بڻائيندي آهي؟

ج- ها، ٺيڪ آهي.

س- ١٤/٧. ڇا ڪيترن آمريڪا جي ستسنگين جو ٻيهرن گڏ رهڻ
جنم پارٽ ۾ ٿيو هو؟

ج- آمريڪن، پارٽي، يورپي، مشرقي ستسنگين جي باري ۾ اهو
ڳالهه چوڻ مشڪل آهي. پر اُنهن ٻاهرين ديشن جي ستسنگين جو ڪنهن
نہ ڪنهن سنت سان گڏ رهڻ جنم ۾ ضرور سمبنڌ رهيو هوندو. جڏهن
ڪري هُو هن مارگ تي اچي ويا. اسين چاهي ڀارت ۾ جنم وٺون،
آمريڪا ۾ يا ڪنهن ٻئي ديس ۾، جڏهن اسانجا شبھ ڪرم جمع ٿين ٿا،
تڏهن ئي اسين سچي روحاني مارگ تي اچڻ جا حقدار ٿيون ٿا ۽ سنت
مت مارگ تي اچڻ يا ستگروءَ جو ملڻ، ڪو اچانڪ يا اتفاقي ڳالهه
ڪونهي. اسانجا ڪرم اسانکي اهڙي طرف آڻين ٿا. حالانڪ اسين
ٻاهران انهيءَ کي هڪ اتفاقي ميل سمجهندا آهيون. پر دراصل اهو
اسانجي ڪرمن جو ڦل يا اثر آهي، جيڪو آخود اسانکي انهيءَ مارگ
تي آڻي ٿو. اسانجو جنم چاهي ڪٿي بہ ٿيو هجي، جڏهن وقت اچي
ٿو تہ اسانجا ڪرم، اسانکي خود بخود نام مارگ تي وٺي اچن ٿا.

س- ١٤/٨. اسان مان ڪيترا ستسنگي، جگياسن کي سنت مت جا
پستڪ ڏيندا آهن، اُنهن جگياسن کي ستگروءَ جي باري ۾ ڪجھ انيڀو
بہ ٿيندا آهن، پر ٿنهن هوندي بہ نامدان نہ وٺندا آهن، اُنهيءَ جا ڪهڙا
ڪارڻ ٿي سگهن ٿا؟

ج- اهو سڀ سنسڪارن سبب ٿيندو آهي. سنسڪار جو آرٿ آهي
گذريل جنمن جي ڪرمن جو اثر. اهڙا ماڻهو ٻهراڻ سنت مارگ تي هئا
۽ اهي وري هن مارگ تي اچي ويندا. ڪيترن جگياسن يا ستسنگين
کي نام ملڻ کان ٻهراڻ بہ ڪيترائي انيڀو ٿيڻ شروع ٿيندا آهن، پر اهي
اُنهنکي سمجهي نہ سگهندا آهن. ڪيترا ديدا هُو اِئين محسوس ڪندا
آهن تہ اسان ۾ ڪو نقص يا خرابي آهي. دراصل جن آتمائن کي سنت
مت ۾ اچڻو آهي، شروع کان ئي اُنهنجي رهنمائي ٿيندي رهندي آهي.
اُنهنکي ٺيڪ مارگ تي رکڻ لاءِ اندر ۾ ڪو نہ ڪو نظارو ڏسڻ ۾ ايندو
آهي. ڪيترن جگياسن کي اندر ۾ گهڻن ئي قسمن جا نظارا ڏسڻ ۾
ايندو آهي.

آهن، انهن کي ٽن ڪرمن جي ڀڃ ڀوڳڻ جو گهڻو موقعو نٿو ملي، ٻيو انهنجو سنچت ڪرمن جو ڀنڊار ٿي سگهي ٿو، جنهنکي ڀوڳڻ لاءِ ڪين وري سنسار ۾ اچڻو پوي ٿو.

س - ۴۱۵. مهاراج جي، هڪ ٻار جنم وٺندي ئي مري وڃي ٿو، انهيءَ جو ڪهڙو ڪارڻ آهي؟

ج - انهيءَ جو ڪارڻ ماتا پتا، ڊاڪٽر، سنسار ۽ ٻين ڪيترن ئي ماڻهن سان، ڪرمن جو سنبنڌ آهي. انهيءَ ٻار کي پرالبڌ ۾ لمبي زندگي ڏسڻ نه هو، پر گهڻن ماڻهن سان هنجو ڏيڻ وٺڻ جو سنبنڌ هو، جنهن سبب هن کي دنيا ۾ اچڻو پيو. پر هو هتي زندهه نه رهي سگهيو. اهو سڀ گذريل ڪرمن جو ڦل آهي. مثال طور گرڀوتي ماتا کي ڊاڪٽر، ساهڙين، مٽن مائٽن، اسپتال وغيره جي مدد وٺڻي پوندي آهي. انهيءَ جو ڪارڻ اهو آهي ته ٻار جو صرف ماتا پتا سان نه، بلڪ انهن ذريعي ٻين ڪيترن ماڻهن سان ڪرمن جو سنبنڌ آهي. اهي سڀ ڪرم ڀوڳڻا هوندا آهن. پر ٻار جي پرالبڌ يا ڀاڳ ۾ جيئڻ نه هوندو آهي تنهنڪري هو جنم بعد هڪدم مري ويندو آهي.

س - ۴۱۶. جيڪڏهن ڪي ٻار جنم کان وڏڪ گياني آهن ۽ ايندڙ وقت ۾ هو مهاپرش بڻجن ٿا ته ڇا انهيءَ جو تعلق به انهن جي گذريل جنمن سان هوندو آهي؟ ڪهڙي ڳالهه انهنکي عام انسان کان اتم بڻائي ٿي؟

ج - جيڪڏهن ڪجهه اسين آهيون، جيڪي ڪجهه اسانکي بڻجڻو آهي قدرتي، انهيءَ جو تعلق اسانجي گذريل جنمن سان آهي. انهيءَ کي ڀاڳ يا پرالبڌ چيو ويندو آهي. اسانجي پرالبڌ اسان سان گڏ ايندي آهي. اسين انهيءَ کي گڏ کڻي، جنم وٺندا آهيون ۽ انهيءَ کي زندگيءَ ۾ ڀوڳيندا آهيون. سياويڪ طور انهيءَ جو سنبنڌ اسانجي گذريل جنمن سان هوندو آهي.

س - ٻين لفظن ۾ ڇا انهيءَ ٻار ۾ پوئين سا گذريل جنم سبب اهڙي شڪتي هوندي آهي، جيڪا دنيا جي ٻين ماڻهن کان هن کي اتم بڻائيندي آهي؟

چو ٿي ٿئي؟ هن جي ڪرمن جو بوجھ هلڪو ٿيندو آهي يا انهيءَ
جو اهو ارٿ آهي تہ انهيءَ کي نام مليل هوندو آهي ۽ هو وري جنم
نہ وٺندو؟ يا هن کي وري جنم وٺي باقي رهيل ڪرم ڀوڳڻا پوندا؟

ج- تمام وڏي عمر يا ننڍي عمر جو تعلق ڪرمن سان هوندو
آهي. جيڪڏهن ڪنهنجو جنم ٿيندي ئي يا ننڍي عمر ۾ موت ٿي
وڃي ٿو تہ اهو پرالبڌ ڪرمن سبب ئي آهي. انهيءَ جو اهو ارٿ ڪونهي
تہ اُن بعد اها آتما پرماتما سان ملي وڃي ٿي. چاهي انهيءَ آتما کي
اُن جنم ۾ ڪنهن نئين ڪرم ڪرڻ جو موقعو نہ مليو هجي، سنچت
ڪرمن جو ڀنڊار پيو هوندو آهي، جنهن مان هنجو ايندڙ جنم جو
پرالبڌ يا ڀاڳ ٺهندو آهي. ڪرمن سبب اسين هيٺين جوُڻين ۾ بہ وڃي
سگهون ٿا ۽ هيٺين جوُڻين مان منش ديهہ ۾ اچي سگهون ٿا. انهيءَ جو
سنبنڌ اسانجي اڀپورڻ اڇائن، اسانجي موهہ ۽ انهن ڪرمن جي لاڳ
سان ٿيندو آهي، جنهنجو ڦل هيئنر اسانکي نہ مليو آهي. انهن سڀني
ڳالهين سان ايندڙ جنم جو فيصلو ٿيندو آهي. جيڪڏهن ڪو ننڍي عمر
۾ مري وڃي ٿو تہ انهيءَ جو اهو ارٿ ڪونهي تہ هو مري، پرماتما
وٽ ويندو. اهو تہ غلط خيال آهي. انهيءَ ڳالهہ سان ڪوبہ فرق نٿو
پوي تہ ڪو پير ٿي مري ٿو يا ننڍي هوندي ئي مري ٿو. انهيءَ
ڳالهہ جو فيصلو، اسانجا ڪرم، ترشنا ۽ موهہ ڪندا آهن تہ مرڻ بعد
اسانکي ڪٿي وڃڻو آهي، ڪيتري عمر ڀوڳڻي آهي، ڪهڙي هيٺين
جوُڻ ۾ وڃڻو آهي يا وري منش جنم وٺڻو آهي.

نامدان ۽ نام جي ڪمائيءَ کانسواءِ ڪوبہ منش جنم مرڻ جي چڪر
مان مڪت ٿي نٿو سگهي. چاهي ڪو ننڍي عمر ۾ مري وڃي يا وڏي
عمر ۾، جيسين نام جي ڪمائي ڪري، گهربل ترقي نٿي ڪئي وڃي
ڪوبہ جنم مرڻ جي چڪر مان آزاد نٿو ٿي سگهي. اهو ڀڄن سمرڻ
سان ئي ممڪن آهي. انهيءَ سان ڪوبہ نٿو فرق پوي تہ عمر ننڍي
هجي يا وڏي. ڪيترا دفعا اسين گذريل جنمن جي ڪرمن جو ڦل
ڀوڳيندا آهيون ۽ ڪيترا پورا نوان ڪرم جمع ڪندا آهيون، جن کي
ڀوڳڻ لاءِ وري جنم وٺڻو پوندو آهي. جيڪي ننڍي عمر ۾ مري ويندا

جو اهو مطلب ناهي ته اسين پنهنجو انساني فرض پورو نه ڪريون
شڪتيءَ انوسار انهنجي جيتري گهٽي ۾ گهٽي مدد ڪري سگهون
ڪريون. پر مدد ڪرڻ وقت، انهنجي موهه ۾ ڦاسجڻ نه گهرجي.

س - ٤١٣. جيئن ته پنهنجا ٻار وغيره، جيڪي جنم کان ئي
ڪيترين بيمارين دماغي خرابيءَ وغيره سان پيدا ٿين ٿا، انهن کي
تعليم ڏيڻ جي ڪوشش ڪرڻ، ڇا انهنجي ڪرمن ۾ دخل ڏيڻ ٿيندو؟
ڇا انهنجي مدد ڪرڻ گهرجي يا نه؟

ج - ڪرمن ۾ دخل ڏيڻ جو ته سوال ئي نٿو اٿي. ماتا جو فرض
آهي ته ٻار کي نيڪ ڪري، انهيءَ کي دنيا ۾ زندگي گذارڻ جو مناسب
طريقو سيکاري. دراصل جيڪڏهن ٻالڪ کي صحيح ۽ غلط جو فرق
سيکاريو نٿو وڃي ته اهو فرض نباهڻ ڪونهي. جڏهن ماتا پنهنجي پوري
ڪوشش ڪندي، پنهنجو فرض ادا ڪري ٿي ۽ باقي سڀ ڪجهه ڪرمن
تي ڇڏي ڏئي ٿي ته ڪرم پنهنجو ڪم خود بخود ڪن ٿا. ٻارن کي
پنهنجي سرپرڪ بي وسيءَ جي ٻاري ۾ ٻڌائڻ يا زندگي گذارڻ جي صحيح
مارگ جي ٻاري ۾ ٻڌائڻ ۽ هر قسم جي مدد ڪرڻ ڪرمن ۾ دخل اندازي
ڪرڻ ڪونهي. انهن کي سٺو نيڪ ٻار يا ناگرڪ بڻائڻ، صحيح زندگي
گذارڻ لائق بڻائڻ لاءِ پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي. سڀ ڪجهه
ڪرڻ بعد جيڪي ڪجهه انهيءَ تي گذري ٿو، انهيءَ کي انهنجي
ڪرمن جو ڦل سمجهڻ گهرجي. پر اسين پنهنجي بيپرواهيءَ کي ڪرمن
جو بهانو ڏيئي، واجب ٺهرائي نٿا سگهون. اهڙي ويچار ڌارا نه رکڻ
گهرجي. دراصل انهنجي مدد نه ڪرڻ، انهن کي نيڪ تعليم نه
ڏيڻ، انهنجي ڪرمن ۾ دخل ڏيڻ آهي. اسين عمر ۽ انڀو انوسار گهڻو
ڪجهه سکي چڪا آهيون ۽ انهيءَ انڀو يا آزمودي جو فائدو انهنکي
پهچائڻ اسانجو فرض آهي. انهيءَ فرض جي بجاآوري ڪرڻ ۾ ڪڏهن
سخت وهنوار به ڪرڻو پوندو آهي.

س - ٤١٤. مهاراج جي، جيڪڏهن ڪنهنجي عمر تمام گهٽ هجي
ته ڇا انهيءَ کي وري جنم وٺڻو پوندو؟ ڪنهنجي عمر اهڙي گهٽ

پرالبڌ جو اثر آهي. اسانکي ڦل ۽ پرالبڌ، ڀاڳ ۽ مالڪ تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. پر ڪوشش پنهنجي طرفان پوري ڪرڻ گهرجي.

س - ٤١١. ڪرمن جو ڇا اثر ٿيندو آهي. ماڻهو اڪثر اهڙي وقت ڪرمن جي چڪائڻ جي ڳالهه ڪندا آهن، جڏهن ڪا ڳالهه انهن کي پسند نه هوندي آهي يا تمام گهڻي پسند هوندي آهي؟

ج - ڪيترين ڳالهين ۾ اسين پنهنجي ڪمزوريءَ کي صحيح ثابت ڪرڻ لاءِ چوندا آهيون، پنهنجي طرفان ڪوشش ۽ محنت نه ڪرڻ لاءِ ڪنهن بهاني ٻڌائڻ لاءِ چوندا آهيون ته اهو مناسب ڪونهي.

س - ٤١٢. ڪو منش ٻين لاءِ ڪيتري حد تائين جوابدار آهي، جيئن هڪ پتي يا هڪ پتا جي روپ ۾؟ هو ڪنهن منش جي مانند بيماريءَ لاءِ ڪيتري قدر جوابدار آهي؟ پتنيءَ يا ٻار لاءِ ڪيستائين؟ ڇا جن ماڻهن سان هو رهي ٿو، انهنجي بيماريءَ لاءِ به هو جوابدار آهي ۽ انهنجي بيماريءَ لاءِ هنکي ڪرمن جو حساب چڪائڻو پوندو؟

ج - اسانکي پتي، پٽ، دوست، سنبنڌيءَ جي روپ ۾ ته صرف پنهنجي فرض موجب ٻين جي گهٽي ۾ گهٽي مدد ڪرڻ گهرجي. پر من ۾ انهيءَ باري ۾ سوچ ويچار نه ڪرڻ گهرجي. هرهڪ کي پنهنجن ڪرمن جو ڦل ڀوڳڻو آهي. نه توهين ڪنهنجي لاءِ ذميوار آهيو، نه ڪو ٻيو توهان لاءِ. هرهڪ پنهنجي لاءِ خود جوابدار آهي.

جيترو جيترو اسانجو ڪنهن سان سنبنڌ آهي، اوترو ئي انهيءَ لاءِ اسانجي جوابداري آهي، اهو ئي فرض آهي. جنهن حالت ۾ مالڪ اسانکي سنسار ۾ رکيو آهي، انهيءَ ۾ رهندي پتي، پتني، دوست، ڀاءُ، سنبنڌي يا متر مائٽ جي ناتي انوسار پنهنجي فرض پوري ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر انهنجي موهه ۾ نه ڦاسڻ گهرجي ڇو ته آخر شبد ابياس دوارا انهنجي بندن کان مڪت ٿيڻو آهي. انهنجي موهه ۾ ڦاسڻو ڪونهي، جڏهن توهين انهنجي موهه ۾ نه ڦاسندا ته چاهي انهنکي ڪيترو به سريرڪ يا مانسڪ ڪشٽ هوندو، توهان تي اثر نه ٿيندو ڇو ته انهنکي پنهنجن ڪرمن جو ڦل خود ڀوڳڻو آهي. انهيءَ

آهي لڇائون جيڪي هر روز پيدا ٿين ٿيون ۽ جيڪي هن زندگيءَ ۾ پوريون نٿيون ٿي سگهن، اُنهيءَ آرزوءَ لاءِ اسانکي وري جنم وٺڻو پوي ٿو. اسانجو ڪنهن ديس سان گنڍيل جنم جي ڪرمن جو سنبنڌ ٿي سگهي ٿو يا اُنهيءَ ديس ۾ جنم وٺڻ جون اڌوريون لڇائون به ٿي سگهن ٿيون.

س - ٤٠٩. مهاراج جي، اهو معلوم آهي ته ڪو به موت اچانڪ يا حادثي طور نٿو ٿئي يعني اڪال موت نٿو ٿئي پر ڇا توهين ٻڌائيندا ته جڏهن ڪنهن هوائي جهاز جي حادثي ۾ سيني ماڻهن جو گڏ موت ٿئي ٿو ته اُنهيءَ جو ڪهڙو ڪارڻ آهي؟

ج - سڀ ڪجهه پرالبڌ انوسار ٿئي ٿو. جيستائين پرالبڌ ۾ لکيل آهي، اسين زنده آهيون. اُن بعد اسانکي هيءُ سرير ڇڏڻو پوي ٿو چاهي موت قدرتي طور اچي، حادثي دوارا ٿئي، اسپتال ۾ ٿئي يا ڪنهن ٻئي طريقي سان ٿئي. جيتري عمر رکيل آهي، اها پوري ڪرڻ بعد اسين زنده نٿا رهي سگهون.

س - ٤١٠. ڪرم ڪرڻ جو مطلب آهي پنهنجي طرفان سوچ ويچار ڪري، پنهنجو پاڻ کي آزاد سمجهي ڪرم ڪرڻ سان آهي. پوءِ ڪهڙو فرق ٿو پوي ته جيڪي ڪجهه ٿي رهيو آهي، اهو پرالبڌ جي ڪري سبب ٿي رهيو آهي يا نه. جڏهن مَنُش کي ڪرم ڪرڻا ئي پون ٿا ته اُنهيءَ سان ڪو به فرق نٿو پوي ته هنجي پرالبڌ يا ڀاڳ ۾ ڇا آهي؟

ج - اسانکي پنهنجي طرفان پوري ورڪ، سٺي هردي سان، نيڪ نيت يا اِڇا سان، پوري ڪوشش سان ڪرم ڪرڻ گهرجي باقي ڦل پرالبڌ تي ڇڏڻ گهرجي. ڦل يا نتيجو اسانجي هٿ ۾ ڪونهي اهو مالڪ جي هٿ ۾ آهي. موجوده حالت انوسار اسانکي پنهنجي طرفان پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر ڪڏهن سچائيءَ سان ڪوشش ڪندي به اسانکي اهو ڦل پراپت نه ٿيندو آهي، جيڪو ڪنهن ٻئي مَنُش کي ٿوري ڪوشش ڪرڻ سان پراپت ٿي ويندو آهي. اتي

جيڪو پوکيو آهي اهو ئي اسين لڻي رهيا آهيون ۽ انهيءَ جا اسين
حقدار آهيون، انهيءَ ڪري اسانکي اهڙن ڪرمن جو ٻج پوکڻ گهرجي،
جنهن ڦل پوکڻ جا اسين طلبگار آهيون.

س - ٤٠٧. ڪيترن ماڻهن کي جنم کان ئي ڪيترن شين کان نفرت
هوندي آهي؟ مونکي خود بنا آزمائش جي ڪيترن شين سان دلچسپي
نه هئي، انهنجي استعمال ڪرڻ کانسواءِ، ننڍي عمر ۾ ئي انهن کان
نفري رهيس؟

ج - انهيءَ کي ڪرمن جو ڦل، ڪرمن جو اثر، ڪرمن موجب
سمجهڻ گهرجي. ڪڏهن ڪڏهن اسين اهڙن ماڻهن سان گڏجندا آهيون
جيڪي بنا ڪنهن سبب جي ازخود سٺا لڳندا آهن ۽ ڪڏهن ڪڏهن
وري اهڙا ماڻهو به ملندا آهن جي بنا ڪنهن ڪارڻ وڻندا ئي ڪونهن.
اهو سڀ ڪجهه ڪرمن سبب آهي. ڪڏهن ڪڏهن جذبات ۾ اچي،
بنا ڪنهن مقصد يا مراد جي اهڙا ڪرم ڪري وهندا آهيون جن جي
ڪارڻ سمجهڻ جي ڪوشش ڪندي به ڪو ڪارڻ ئي نه ملندو آهي
۽ تنهن هوندي به اسين ڪندا آهيون. اهڙين ڳالهين کي ڪرمن جو
سنبند يا اڳين گذريل جنمن جي ڪرمن انوسار رشتن ناتن جي آڌار
تي سمجهڻ ۽ سمجهائڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون.

س - ٤٠٨. جيڪڏهن بنا ڪنهن ڪارڻ ڪنهن ديش لاءِ حس
موهه يا ڪشش هجي، جتي ڪڏهن ويا ئي نه هجون ته ڇا اهو
آهي ته گذريل جنم ۾ اسان انهيءَ ديش ۾ جنم ورتو هوندو؟

ج - ها ته انهيءَ ديس ۾ جنم ٿيو هوندو يا انهيءَ ديس کي هڪ
آدرش ديس سمجهي، ان ۾ جنم وٺڻ جي توهانکي اڇا رهي هوندي.
ڪيترائي ماڻهو دنيوي پدارٿن، ڌن دولت جا اڇا نه خواهشمند
هوندا آهن، جو انهنکي انهن ماڻهن سان حسد ساڙ هوندو آهي جن کي
اهي پدارٿ هوندا آهن. انهن پدارٿن جي پراپتيءَ جي تڙپ يا
ڪشش، قدرتي طور انهن ماڻهن کي انهيءَ استان تي وٺي وڃڻ جو
ڪارڻ ٿي سگهي ٿي. اسان کي ڪرمن سبب ئي جنم مليو آهي ۽

جھڙيءَ طرح هن خراب ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندي ورندا هُئا يا ڏکي ٿيندا هُئا، تہ خيال سندار ۽ ٿيا هُئا وينداسين. اسين ڪڏهن بہ ڀڄي سگهڻ ٿي نہ ڪري سگهنداسين. اهو ڀلي ڪيڏي وقت ڪيو جو تہ ڏک سُک تہ سدائين هن سرشتي ساڻ آهن ٿا. انهيءَ ڪري سنت مهاتما سمجهائين ٿا تہ چاهي سٺن ڪرمن جو ڦل ماڻيندا هجو يا خراب ڪرمن جو ڦل ڀوڳيندا هجو تہ بہ پنهنجو خيال هميشہ مالڪ ۾ رکڻ گهرجي. انهيءَ ڪري پاڻ کي هن بِنا پاڻي ۾ رهڻ جيئن ويندو آهي. اسانکي پنهنجو پاڻ کي مالڪ جي حڪم، مالڪ جي پاڻي ۾ رکڻو آهي. پنهنجو پاڻ کي ڀنا ڪنهن شرط جي، انهيءَ جي ارپڻ ڪرڻو آهي.

سٺن ۽ خراب ڪرمن جو ڦل تہ ڀوڳڻو ئي پوي ٿو پر مان توهانکي وشواس ڏيان ٿو تہ ڀڄي سمرڻ ساڻ اسان ۾ ايتري شڪتي اچي ويندي جو اسان تي انهن ڪرمن جو اثر ئي نہ ٿيندو. اسانجو خيال ... ڪان گهڻو مٿي ٿي ويندو آهي ۽ اسين ڪل خوشيءَ ساڻ ڀڄي سمرڻ مدد ساڻ انهن جو قرض يا حساب چڪائيندا آهيون. ڪيترا دفعا ... پنهنجي دِيا مهر ساڻ ڪرمن جي بوجهہ ۾ ڪجھ رعايت ڪندو معاف ڪندو آهي. انهيءَ ڪري شب ۽ اشب ڪرمن جو ڦل ... ۽ ڏکن کي منهن ڏيندي ڪڏهن بہ پريشان يا نراس نہ ٿيڻ ... اهو وقت ڀڄن سمرڻ لاءِ نهايت موافق آهي. ان حالت ... کي ... ڏيان ڏيڻ گهرجي. جيئن انهن ڪرمن جو ... ۽ اسين وري پنهنجو پاڻ کي سنڀالي سگهون

... ۽ مونکي توهانجي انهن وچنن ساڻ نهايت ... "اسانکي اهو ئي ڪجھ ملي ٿو، جنهن جا ...

... دار آهيون اهو ئي اسانکي ملي ٿو" ... تہ اسان گذريل جنمن ۾ ڪرمن جو ... جو ڦل اسانکي اڄ ملي رهيو آهي.

دک ۾ ملیا هجن ۽ ڪڏهن سک جو ساهه کڻيو ئي نه هجي. هيءَ سنسار
ڪرم ڀومي آهي جتي اسانکي شڀ ۽ اشڀ، ٻنهي قسمن جي ڪرمن
جو ڦل ڀوڳڻو آهي. اسين هن سنسار ۾ آهيون ان لاءِ اسانکي ٻنهي جي
خراب ڪرمن جو حساب به چڪائڻو پوي ٿو، اهوئي دک يا ڪشٽ
آهي.

مون ڪيترا ڀيرا چيو آهي ته سنت هن سنسار کي سکن جي
نگري يا سرڳ بڻائڻ لاءِ نٿا اچن. هو ته هن سک دک، پنج پاپ، خوشي
غمي، اميري غريبيءَ جي دنيا کان هميشه لاءِ ڇڏائڻ لاءِ اچن ٿا.
انهن جي اچڻ جو مقصد، صرف اسانکي واپس پرماتما وٽ وٺي وڃي
ملائڻ جو هوندو آهي. اسين چاهي ڪيتري به ڪوشش ڪريون،
ڪڏهن به سنسار جا مسئلا حل ڪرڻ ۾ ڪامياب نه ٿي سگهنداسين.
پر سنت اسانکي مالڪ جي ڀڳتيءَ جو اهڙو طريقو، اهڙي جڳتي سمجهائين
ٿا، جنهن تي هلي، اسانجو خيال ئي دکن سکن جي مسئلن کان مٿي ٿي
وڃي ٿو. اسين ڪڏهن به سنسار جي دک روپي ڪنڊن کي هٽائڻ ۾
سڦل نٿا ٿي سگهون. پر جيڪڏهن پيرن ۾ مضبوط بوٽ پائبو ته ڪنڊا
اسانجي پيرن تي ڪو به اثر ئي نه ڪندا. سنت اسانکي اهڙن روپي
هڪ اهڙو هٿيار ڏين ٿا جو سنسار جي دکن سکن جو اسان تي اثر ئي
نٿو ٿئي. اسين اهڙي اوستا تي پهچي وڃون ٿا جو نه دک اسان کي
دکي ڪري ٿو، نه سک ئي سکي ڪري ٿو. اهڙي سک ڪڏهن ملندو
آهي جڏهن واپس وڃي مالڪ سان ميلاپ ڪريون ٿا. جيسين هن دنيا
۾ رهنا آهيون، لاهيون چاڙهيون ته رهنديون ئي. ڪڏهن امير ته
ڪڏهن غريب ٿينداسين، ڪڏهن خوش ته ڪڏهن رنج رهنداسين. پر
اسانکي پريشان نه ٿيڻ گهرجي. انهيءَ ڪري سنت اسانکي مالڪ
جي حڪم يا ڀاڻي ۾ رهڻ لاءِ اپديش ڪن ٿا.

مالڪ جو ڀاڻو ڇا آهي؟ پنهنجن ڪرمن جو ڦل همت سان خوشي
خوشيءَ سان ڀوڳيندي ڀڄن سمرن ڪرڻ ئي مالڪ جي ڀاڻي ۾ رهڻ
آهي. هنجي ڀاڻي ۾ رهڻ ڇو ضروري آهي؟ جيڪڏهن اسين سٺن
ڪرمن سبب ڀوڳن ۾ مست ٿي وينداسين ته مالڪ کي ڀلجي وينداسين.

س - ٤٠٤. ڇا اسين خراب ڪرمن لاءِ جوابدار آهيون؟

ج - هڪ درشٽيءَ کان جيڪڏهن ڏٺو وڃي ته اسين جوابدار آهيون. ڇو ته اسانکي انهيءَ جو ڦل ڀوڳڻو پوي ٿو. پرماتما اسان کان اهڙا ڪرم نٿو ڪرائي، اسانجو پنهنجو من، اسان کان اهڙا ڪرم ڪرائي ٿو. بائيبل ۾ به آيو آهي ته جيڪو پوکبو اهو لڻبو. ڪڙمي جيڪي ڪجهه پوکيندو آهي، اهو ئي فصل لڻيندو آهي. جيڪڏهن مرچ پوکيندو ته مرچ ملندس، جيڪڏهن انب جو وڻ پوکيندو ته انبن کائڻ جو حقدار ٿيندو. هيءُ سمورو سنسار ڪرم ڀومي آهي. ڪرمن سندڙو کيت آهي. جهڙو جهڙو ڪرم ڪريون ٿا، جيڪو جيڪو ٻج پوکيون ٿا، انهيءَ جو ڦل ڀوڳڻ لاءِ اسانکي هتي واپس اچڻو پوي ٿو.

س - ٤٠٥. دک، غريبي، بيماري ڪشٽ ۽ بدقسمتيءَ جو ڪهڙو فائدو آهي؟

ج - سڄي دنيا ڏکن مصيبتن، ڪشٽن ۽ بيمارين سان ڀري پيئي آهي. تنهنڪري هتي ڪڏهن به دائمي سچو سک پراپت ٿي نٿو سگهي. دراصل منش سرير، جنهنکي نرنارائڻي ديهه، اشرف المخلوقات، سرشٽيءَ جو سرمور چئجي ٿو، ملي ٿي ان وقت ٿو جڏهن شڀ ڪرم ۽ اشڀ ڪرم گڏ ٿين ٿا. جيڪڏهن اسانجا صرف اشڀ ڪرم هجن ها ته اسين نرڳن ۾ پيا هجون ها جيڪڏهن صرف شڀ يا نيڪ ڪرم هجن ها ته اسين سرڳن ۾ هجون ها. پڃ ۽ پاپ، نيڪ ۽ بد ڪرم گڏ ٿيندا آهن، تڏهن ئي منش سرير ملندو آهي. پڃن ۽ پاپن جي گڏ ٿيڻ تي ئي هيءَ منش ديهي ملي آهي. هن سرير ۾ رهي ٻنهي قسمن جي ڪرمن جو حساب چڪائڻو آهي.

ڪن ماڻهن پڃ وڌيڪ ڪيا آهن تنهنڪري سکي وڌيڪ ۽ ٿورا دکي نظر اچن ٿا ۽ ڪن ماڻهن جي پاپن جو بوج وڌيڪ آهي تنهنڪري وڌيڪ دکي ۽ سکي گهٽ ڏسڻ ۾ اچن ٿا. پر دک ۽ سک ته هرڪنهن کي ملي ٿي ٿو. سنسار ۾ اهڙو ڪو به منش ڪونهي، جنهنکي صرف سک ئي سک پراپت ٿيو هجي ۽ دک ڏٺا ئي نه هجن يا هنکي صرف

حالتن ۾ واتاورڻ کي ساڳيون رکندي بہ ڪجهہ آزادي آهي، جنهنجو صحيح استعمال اسانکي ڪرڻو آهي. اسين اهو نٿا چئي سگهون تہ اسين پوري طرح آزاد آهيون ڇو تہ اسانجي سوچ ويچار تي بہ ڪيترين ڳالهين جو اثر پوي ٿو. انهن ۾ جنم، ڪرم، هڪ ٻئي سان سنبنڌ، خاص ديس ۾ خاص حالتن ۾ پيدا ٿيڻ ۽ انهيءَ سبب خاص طرح جي تعليم پراپت ڪرڻ جا ڪارڻ بہ اچي وڃن ٿا. انهن سڀني ڳالهين جو اسانجي ويچارن اسانجي ويچارڌارا تي اثر پوي ٿو. اسين اهو نٿا چئي سگهون تہ اسين پوري طرح آزاد آهيون.

س - ۴۰۳. مهاراج جي، اڄا جي باري ۾ توهين ڪجهہ ٻيو بہ ٻڌائيندا؟ اها ڪيئن خبر پوي تہ جيڪي ڪجهہ اسين ڪري رهيا آهيون، اهو اسين پنهنجيءَ اڄا سان ڪري رهيا آهيون يا اهو ڪرمن جو ڦل آهي؟ جڏهن اسين پنهنجي مرضيءَ يا اڄا سان ڪجهہ ڪندا آهيون تہ ڇا اهي اهڙا ڪرم آهن، جن کي ڪرڻ لاءِ اسين مجبور آهيون؟

ج - اسين اهڙي طرح سوچي ٿي نٿا سگهون تہ اسانکي پنهنجن اڳين ڪرمن انوسار ٿي ڪرم ڪرڻو آهي. اسانکي پنهنجن گذريل جنمن جي ڪرمن يا پرالبڌ جو گيان ڪونهي. اسانکي پنهنجي طرفان پوري ايمانداريءَ سان، سچي هردي سان ڪوشش ڪرڻ گهرجي ۽ ڦل مالڪ جي موج يا ڀاڻي تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪا ڳالهہ اسانجي مرضيءَ مطابق نٿي ٿئي تہ اهو سمجهڻ گهرجي تہ مالڪ جي رضا اهائي هئي. هنجي ڀاڻي يا رضا ۾ راضي رهڻ گهرجي. پنهنجي ڪنڙي بہ ڪرم کي اڻين چئي ثابت ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪرڻ گهرجي تہ ڪرمن ۾ اهڙي طرح لکيل هو. اسان لاءِ اهو معلوم ڪرڻ مشڪل آهي تہ ڪرمن مطابق، اسان لاءِ ڪهڙي ڳالهہ ٺيڪ آهي. انهيءَ ڳالهہ جو بندوبست، اسانجا ڪرم خود ٿي ڪندا تہ اسانجو فيصلو انهيءَ انوسار ٿي هجي. اسانکي اهتري چنتا ڪرڻ ۾ پوڻ جي ضرورت ڪانهي تہ اسانجا ڪرم اهي آهن يا نہ. اسانجا ويچار ۽ ڪارنہ پنهنجو ڀاڳيہ ڪرمن انوسار ٿي ٺهندا آهن.

ڪوشش ڪندو رهڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح اسانکي انهيءَ صاحب جي حڪم ۾ رهي، هن جون نيڪ ڪنپليون ٻڌڻ جڳائي.

س - ٤٠٣. اسانجي پنهنجي آزاد اڇا جو اسان تي ڪيترو اثر ٿئي ٿو؟ ڇا اها اسانکي ڪم ڪرڻ لاءِ مجبور ڪري ٿي؟

ج - جڏهن اسين مٿي کان هيٺ تائين هڪ ڪليءَ درشٽيءَ سان ڏسنداسين ته ڪا به آزاد اڇا ڏسڻ ۾ نه ايندي. مثال طور اهو اسانجي وس ۾ نه آهي ته امريڪا ۾ جنم وٺون. ڪنهن خاص پريوار، خاص واتاورڻ ۾ جنم وٺون. انهن سڀني ڳالهين جو اسانجي سوچ ويچار تي اثر پوي ٿو. انهيءَ سان اسانجو من ٺهيو آهي، جيڪو هميشه خاص طريقي سان سوچڻ جو عادي ٿي ويو آهي. ڇو ته هيءَ هڪ خاص واتاورڻ يا حالتن جي پيدائش آهي. پنهنجي طرفان اسين اهو ٿي چوندا آهيون ته اهو منهنجو پنهنجو فيصلو آهي. منهنجي آزاد اڇا آهي، پر اسين اهي ڳالهيون ڀلجي ويندا آهيون جن اسانکي اهڙيءَ طرح سوچڻ فيصلي ڪرڻ لاءِ مجبور ڪيو. ڇا توهين منهنجي ڳالهه سمجهي ويا؟ سمجهو ڪنهن ماڻهوءَ کي خاص قسم جي تعليم، حالتون واتاورڻ ۽ پريوار نه ملي ته انهيءَ جي سوچڻ جو ڍنگ ٻئي قسم جي واتاورڻ ۽ حالتن واري ماڻهوءَ جي سوچڻ جي ڍنگ کان بلڪل الڳ هوندو. اهڙيءَ طرح ٻئي چئي سگهون ٿا ته اسين آزاد آهيون، پر دراصل ٻنهي کي ڪا آزادي ڪونهي. ڇو ته حالتن يا واتاورڻ، جيڪي هنجي وس کان ٻاهر آهن، هنکي جدا جدا طريقي سان سوچڻ لاءِ مجبور ڪيو آهي.

توهين امريڪا ۾ پيدا ٿيا آهيو، ٻيو ماڻهو روس ۾ جنم ورتو آهي. توهين هڪ واتاورڻ ۾ سوچيو ٿا ۽ هو الڳ حالتن ۾ سوچي ٿو. ٻئي چئو ٿا ته اسين سوچڻ لاءِ آزاد آهيون پر جيڪڏهن توهين اتي وڃي جنم وٺو ۽ هو هتي اچي پيدا ٿئي ته توهان ٻنهي جا ويچار ڦيري جهڙا نه رهندا، هڪ جهڙا نه رهندا. اهي حالتن ۽ واتاورڻ انوسار بدلجي ويندا. اهڙيءَ طرح وشال درشٽيءَ سان ڏسڻ تي، ڪوبه ماڻهو ڪجهه ڦيرڻ تي نرنئه ٿيل آهي. پر محدود درشٽيءَ تي نظر ڪندي، ڪجهه آزادي ڏسڻ ۾ اچي ٿي.

يا ڪنهنجي هٿيا ڪندو ته چاهي هو ڪوشش نه به ڪري، تڏهن به
هو اهو سڀ ڪجهه ڀڃي ويندو؟

ج - جيڪڏهن هنجي ڀاڱي ۾ ڊاڪٽر ڀڃڻ لکيل آهي ته هو ازخود
اهڙي طرح هلندو جيئن هو ڊاڪٽر ڀڃي وجهي نه ته هو ڪڏهن ڊاڪٽر
ڀڃي ئي نه سگهندو. اسانکي پنهنجي تئين ڀلي انوسار جيڪو
مناسب لڳي، ڪندو رهڻ گهرجي. پر ٿيندو اهو ئي جيڪي ٿيڻو
آهي. جيڪا ڳالهه اسانجي ڀاڱي ۾ لکيل آهي، اُنهيءَ کي ٿيڻو ئي آهي.
اِنهيءَ ڪري اسين ائين سوچي ئي نٿا سگهون ته جيڪي ٿيڻو ئي
آهي، اِن لاءِ ڪوشش ئي ڇو ڪجي. جيڪڏهن ڪا ڳالهه ڀاڱي ۾ لکيل
آهي ته سوچڻ جو ڍنگ به قدرتي طور اهڙو ئي ٿي ويندو. اسانکي
پنهنجي طرفان هر حالت ۾ پورو اُدم ڪرڻ گهرجي پوءِ جيڪا مالڪ
جي مرضي. اسين پنهنجو پاڻ کي بيڏوهي نٿا چئي سگهون ته اسان
ڪجھ نه ڪيو، جيڪي ڪجهه ڪيو آهي، مالڪ ئي ڪيو آهي. دراصل
اهو من جو دوکو آهي. مالڪ جي ڀاڻي تي هلڻ لاءِ، اُنهيءَ جي آگيا
مڃڻي پوندي آهي، اُنهيءَ جي شرڻ وٺڻي پوندي آهي. اهو تڏهن
ٿي سگهي ٿو جڏهن من وس ۾ هجي ۽ من اسانجو ٿي وڃي، ڇو ته
اسين صرف اهو ئي مالڪ کي ارپڻ ڪري سگهون ٿا، جيڪو اسانجو
پنهنجو هجي. جيسين اهو پرايو هوندو آهي، پنهنجي طرفان پوري
طرح سچيت رهڻ گهرجي، سنڀالي هلڻ گهرجي، پر ٿيندو اهو ئي جيڪو
مالڪ کي منظور آهي.

اسين ڪٺپتليون ماتر آهيون ۽ اسانجي ڏور مالڪ اسانجن ڪرمن
انوسار هلائي ٿو. پهتل آتمائون ۽ عام رواجي مڻش سڀ ساڳي طرح
نچي رهيا آهن. فرق صرف ايترو آهي ته پهتل آتمائن کي گيان آهي
ته مالڪ جي هٿ ۾ ڏور آهي، هو ئي هلائي رهيو آهي ۽ اگياني
آتمائون اهو سمجهن ٿيون ته سڀ ڪجهه سندن دئاران ڪيل ٿي رهيو
آهي. اِنهيءَ ڪري سنسار ۾ نرموهي ٿي ڪرم ڪرڻ گهرجي ۽ اهو
سمجهڻ گهرجي ته اسانجي ڏور مالڪ جي هٿ ۾ آهي ۽ جيڪا
مالڪ جي مرضي هوندي اهو اوس ٿيندو. پر پنهنجي طرفان پوري

جو ڦل اڄ ڀوڳي رهيا آهيون، اُنهيءَ کي ڀاڳ يا پرالبڌ ڪرم چئون
ٿا. جيڪي ڪجهه اسان گذريل جنمن ۾ ڀوڳيو آهي، اُنهيءَ مان ڪجهه
اسين ڀوڳي رهيا آهيون. اِهو ڀاڳ بدلي نٿو سگهجي. پرالبڌ ڪرم اهو
آهي جنهنڪي توهين جنم وقت گڏ کڻي آيا آهيو ۽ جنهنکي هن جنم ۾
ڀوڳڻو آهي. نون ڪرمن ڪرڻ جي ۾ ڪجهه آزادي آهي. اهڙي طرح
هڪ جنم ۾ ڪيل سڀ ڪرم ايندڙ جنم ۾ ڀوڳي نٿا سگهجن ۽ هرهڪ
جنم جا انيڪ ڪرم ڀوڳڻ کانسواءِ رهجي ويندا آهن، جن کي سنچت
ڪرم چئجي ٿو. جيسين اِنهن ٽنهي قسمن جي ڪرمن جو حساب پوري
طرح نٿو چڪائجي، تيسين آتما پرماتما ۾ نٿي سمائجي سگهي.

ڀاڳ يا ڀاويءَ کي هن جنم ۾ ضرور ڀوڳڻو پوي ٿو اِنهيءَ ڪري
سنت، اِنهيءَ کي مالڪ جو ڀاڻو مڃي، ڀوڳڻ جو اُپديش ڏين ٿا. مالڪ
جي ڀاڻي جو اِهو مطلب ناهي تہ، اُن خود پنهنجيءَ اِڇا سان اساڻجي
زندگيءَ ۾ ڀوڳڻ لاءِ ڪجهه ڳالهيون لکيون آهن. اِهو اساڻو پنهنجو ئي
پهرين ڪيل ڪرمن جو ڦل آهي جيڪو اڄ اسانکي ملي رهيو آهي.
اِهوئي اساڻو ڀاڳ، پرالبڌ يا ڀاوي آهي.

س - ٤٠٠. ڇا ڪنهنجي ڪرمن کي بدلڻ ممڪن آهي؟

ج - پرالبڌ ڪرمن کي نٿو بدلي سگهجي. ڇوتہ اُهي اساڻو ڀاڳ
آهن پر ڀڄن سمرن دوارا اسين اُنهيءَ کان ايترو مٿي ٿي سگهون ٿا
جو اسان تي اُنهيءَ ڀاڳ جو، ڪرمن جو اثر نٿو ٿئي. اُنهنکي خوشي
خوشيءَ سان ڀوڳيون ٿا، اسين پريشان نٿا ٿيون. جڏهن مالڪ جي ڀڳتيءَ
نام جي ڪمائي ڪجي ٿي، جڏهن هردو پرماتما جي پريم پيار سان
ڀرپور رهي ٿو تہ سياڻيڪ ئي نون ڪرمن جو ٻج نٿو پوکجي. جنکي
ڀوڳڻ لاءِ وري سنسار ۾ اچڻو پوي. سنچت ڪرمن جو ڀنڊار صرف
نام يا شبد جي ڪمائيءَ سان ئي سماپت ٿي سگهي ٿو.

س - ٤٠١. منهنجو اصلي مطلب اِهو هو تہ ڇا منش کي سڀ ڪجهہ
ڀاڳ تي ڇڏڻ گهرجي ۽ ڪيس ڪجهہ بہ نہ ڪرڻ گهرجي؟ مثال طور
جيڪڏهن ڪنهنجي قسمت ۾ لکيل آهي تہ هو ڊاڪٽر يا اِنجنير بڻجندو

جيتري قدر ڪريمان ڪرمن جو تعلق آهي. جڏهن اسين هر روز پڇن سمرن ڪريون ٿا تہ پنهنجو مقصد، منزل اکين جي سامهون رهي ٿو اسين نام جي ڪمائي ڪري، نج گهر جو مارگ طئہ ڪرڻ جي ڪوشش ڪريون ٿا، سنت مت تي هلون ٿا، سنت مت جي اصولن تي محڪم رهون ٿا تہ سياڻڪ طور نون ڪرمن جو ٻج نٿا ٻوکيون ٻيهي ڪريمان ڪرمن يا نون ڪرمن جو سلسلو سماپت ٿي وڃي ٿو.

سنچت ڪرمن جو ڀنڊار صرف نام جي ڪمائيءَ سان سماپت ٿي سگهي ٿو. جڏهن شبد سان جڙي، من ٻرهم، ترڪٽيءَ پهنچي اصلي گهر پهچي ٿو تہ آتما، هنجي چمبي مان مڪت ٿئي ٿي ۽ ڪرمن جا ٻنڌن بي اثر ٿي وڃن ٿا، اهي سماپت ٿي وڃن ٿا. انهيءَ ڪانپوءِ ئي آتما، پرماتما سان ميلاپ ڪري سگهڻ ۾ سمرٿ ٿيندي آهي.

پراڳ، پرالبڌ ڪرمن جو ٻي نالو آهي. جيڪي ڪجهه اسان ٻوڙين ٻوکيو آهي، اڄ لڻي رهيا آهيون ۽ مستقبل لاءِ لئين اڄ جي ٻوکڻ جي آزادي آهي. اسانکي اها خبر نہ هوندي آهي تہ اسين گذريل جنمن جا ڪرم ڀوڳي رهيا آهيون يا نئون ٻج ٻوکي رهيا آهيون. تنهنڪري پنهنجي بڌي ۽ لياقت موجب سٺي کان سٺا ڪرم ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. سٺي ۾ سٺا ڪرم ڪرڻ تي بہ جيڪڏهن ڪا ڳالهه مرضيءَ مطابق نہ ٿئي تہ انهيءَ کي ڀاڳ، قسمت سمجهڻ گهرجي. اصول جڳت ۾ بلڪل خبر نہ هوندي آهي تہ اسين جيڪي ڪر ڪري رهيا آهيون، اهي اسانجي ڀاڳ ۾ هئا يا نئون ٻج ٻوکي رهيا آهيون. سهس دل ڪنول يا ٻئين روحاني منزل پار ڪرڻ بعد اهو گيان حاصل ٿئي ٿو تہ ڪهڙو ڪرم اسانجي پرالبڌ هئي ۽ ڪهڙو ڪرم نئين سر ڪري رهيا آهيون. اسين گذريل جنم ۾ ٻڌال ٻج نہ ڀوڳي رهيا آهيون ۽ ايندڙ جنم جو ڀاڳ بہ بڻائي رهيا آهيون.

س - ٣٩٩. ڇا هن زندگيءَ ۾ سڀ ڪجهه اڳئين مقرر ٿيل آهي؟

ج - اهو سوال بہ ٻين سوال جهڙو ئي آهي. اسانجا سنچت، پرالبڌ ۽ ڪريمان ٽن قسمن جا ڪرم آهن. گذريل جنمن جي ڪرمن

ڀاڳ، ڪرمن انوسار سنبنڌ، ڪرم ڪرڻ جي آزادي

موهه، آواڳون، ڏک، ڏان، مدد، ٻين جي ۽ پنهنجي.

س- ٣٩٨. ڇا اهو سچ آهي ته جيڪي ڪجهه اسانجي ڀاڳ ۾ آهي، جيڪي ٿيو آهي ۽ جيڪي ٿيڻو آهي، اهو سڀڪجهه پهرين ئي لکجي چڪو آهي؟ ڇا اهو اسانجي اڳين ڪرمن جو ڦل آهي؟

ج- پهرين مان توهانجي پهرئين سوال کي کڻان ٿو. ڀاڳ يا قسمت ڇا آهي؟ ڀاڳ اهو آهي، جنهن انوسار اسين پيدا ٿيا آهيون ۽ جنهن کي هن جنم ۾ ڀوڳڻو آهي. انهيءَ کي پرالبڌ به چيو ويندو آهي يا پرالبڌ ڪرم به چئي سگهجن ٿا. ڪرم ٽن قسمن جا آهن: ڪريمان ڪرم، اهي ڪرم آهن جيڪي اسين هينئر ڪري رهيا آهيون ۽ انهن جو ڦل اسانکي ايندڙ جنمن ۾ ڀوڳڻو پوندو. جيڪي ڪرم اسان گذريل جنم ۾ ڪيا، اهي اسانجي هن جنم جو ڀاڳ بڻيا آهن. ٽيون، سنچت ڪرم آهن. هو جنم ۾ گذريل جنم جا سڀ ڪرم ڀوڳي نٿا سگهجن. اهڙي طرح هر جنم جي بچيل ڪرمن جو هڪ وڏو ڀنڊار جمع ٿي ويو آهي، جنهنکي سنچت ڪرم چئون ٿا. سمجهو ڪنهن منش هڪ ئي جنم ۾ هزار ڪڪڙيون ماريون آهن. سڀاويڪ طور هڪ ئي جنم ۾ هو هزار ٻراٽين جي مارڻ جو ڦل نٿو ڀوڳي سگهي. انهيءَ ڪري انهن مان ڪجهه حصو ڀوڳڻ لاءِ رهجي ٿو وڃي. اهو جنمن جنمن جي رهيل ڪرمن جو هڪ ڀاري، وڏو ڀنڊار آهي، جنکي سنچت ڪرم چيو وڃي ٿو.

جيستائين هر قسم جا ڪرم ڀوڳي پورا نٿا ڪيا وڃن، آتما پرماتما سان ميلاپ نٿي ڪري سگهي. اهڙيءَ طرح ڀاڳ کي مالڪ جي رضا سمجهي ڀوڳڻو آهي. ڀڄن سمرن سان من ايترو مضبوط ٿئي ٿو، جو پرالبڌ کي خوشيءَ سان ڀوڳجي ٿو ۽ ڀڄن سمرن ذريعي زندگيءَ جي لاهين چاڙهين، ڏکن سکن جو گهٽو احساس نٿو ٿئي ۽ شانتيءَ ۽ ڌيرج سان سڀ پرالبڌ ڪرم چڪائجن ٿا. اهو چوڻ مشڪل آهي ته ڀڄن سمرن ذريعي ڀاڳ بدلي سگهجي ٿو يا نه پر انهيءَ کي خوشيءَ سان ڀوڳي ضرور سگهجي ٿو.

س- ٣٩٤. هن مارگ تي هلڻ کان پهرين ڇا اسين پنهنجي بڌيءَ کي تسلي ڏيئي رهيا آهيون.

ج- اهو نيڪ آهي. آخر بڌي انهيءَ نتيجي تي پهچي ويندي ته انهيءَ کان مٿي اُتڙو ئي آهي. بڌي سمجهائيندي ته سنسار جي موهه جي بندن جون جڙون ڪاٽيون آهن. بڌي اسان کي انهيءَ کان وڌيڪ، اڳيان نٿي وٺي وڃي سگهي. بڌي اِها ڳالهه سمجهائڻ ۾ مدد ڪري ٿي ته ڇا ڪرڻ گهرجي. پر مڪتي روحاني اڀياس سان ئي ملي ٿي.

س- ٣٩٥. ڪال جو قانون به هلندو رهي ٿو. جيڪڏهن سڀ ماڻهو ستسنگي بڻجي وڃن ۽ پرماتما ۾ سمائجي وڃن ته........؟

ج- چنتا نه ڪريو. هرهڪ جي قسمت ۾ ستسنگي بڻجڻ، نه لکيل آهي. توهين ڪال تي قياس نه ڪريو.

س- ٣٩٦. جڏهن سنسار کي جاري رکڻ لاءِ هتي ڪنهن نه ڪنهن جو رهڻ ضروري آهي ته سڀني جي مڪتي ڇو نٿي ٿي سگهي؟

ج- اهو ممڪن آهي. مالڪ جيڪي چاهي، سو ڪري سگهي ٿو. انهيءَ جي اهوئي ڄاڻي.

س- ٣٩٧. جيڪڏهن هرهڪ هلندو ويندو ۽ پيو، ٽيون، چوٿون درجو نه رهندو ته چوٿين درجي وارا "بي. اي" پاس ڪيئن بڻجندا؟

ج- انهيءَ ڳالهه جي چنتا نه ڪرڻ گهرجي. آتمائن جي کاڻ ڪمي ڪونهي. اسانکي ٻين جي نه، پنهنجي چنتا هئڻ گهرجي. مون پهرين به چيو هو ته اسين سنسار جي ڪمن چوندڻ ۾ ڪڏهن به ڪامياب نه ٿي سگهنداسين، پر جيڪڏهن روحاني اڀياس جو مضبوط بوٽ پاڻ هلبو ته سنسار جي دکن سکن جا مسئلا، اسان تي ڪوبه اثر نه ڪندا. تنهنڪري سنساري مسئلن کي دور ڪرڻ جي چنتا نه ڪريو. پهرين پنهنجن مصيبتن کي منهن ڏيو، پوءِ اسين ٻين جي به چڱيءَ طرح مدد ڪري سگهنداسين.

ٿو. اهڙي حالت ۾ اسين پوري طرح فرض انوسار سڀني سان پيار ڪندا آهيون، پر اسانجو اصلي سچو پيار صرف پرماتما سان ئي هوندو آهي. اسانجو سنسار سان ناتو ختم ٿي ويندو آهي ۽ پرماتما سان جڙي ويندو آهي، تنهنڪري اسانجو ڪنهن ٻئي سان موهه نٿو رهي.

س- ٣٩١. هيءُ سنسار آهي ئي ڇو؟ ڇا هيءُ انهي ڪري آهي ته اسين هتي اچي سبق سکون؟ سنسار ڇو آهي؟

ج- سبق ته اسين تڏهن سکون جڏهن اسانکي گذريل جنمن جي ڪرمن جي يادداشت هجي، جيئن اڳتي هلي ٻيهر ڪيل غلطيون وري نه ڪريون. جيڪي ڪجهه اسان گذريل جنمن ۾ ڪيو آهي اهو اسين ڀلجي چڪا آهيون ته پوءِ اسين ڪهڙو سبق سکي سگهون ٿا؟ اسين ڪوبه سبق نه سکي رهيا آهيون. جڏهن سنسار کي ڪنهن حد تائين ٻڌجي رهڻو آهي ته پوءِ اهڙي طرح ئي رهندو. اسين سنسار جي مسئلن کي حل ڪرڻ ۾ ڪڏهن به ڪامياب نه ٿي سگهنداسين. ها پنهنجو پاڻ کي، انهن کان مٿي ضرور ڪري سگهون ٿا.

س- ٣٩٢. اسان کي پنهنجن گذريل جنمن جي، انهن ۾ ڪيل ڪرمن جي ڪابه يادگيري ڪونهي. مونکي ته اهو به ياد ڪونهي ته مان ڪنهن گذريل جنم ۾ ڪڏهن سنسار ۾ هوس به يا نه؟

ج- تنهنڪري ته مان چوان ٿو ته جڏهن اسانکي گذريل ڪرمن جي يادگيري ئي ڪونهي ته اسين گذريل انڀو مان سکي ئي ڇا ٿا سگهون؟

س- ٣٩٣. اڳيان هلي ته پنهنجو سڌار ڪري سگهجي ٿو؟

ج- ها. روحاني اڀياس ڪرڻ سان اسانجي اڇا شڪتي مضبوط ٿئي ٿي. سنسار ۾ دک ڇو آهي؟ هي لاهيون چاڙهيون ڇو آهن. اسين سنسار ۾ ڇو آهيون وغيره جي باري ۾ اجائي سوچ ويچار ڪرڻ بجاءِ ڀڄن سمرن سان هن سنسار کان ئي مٿي ٿي سگهون ٿا.

ج - نہ. مثال طور، پاڻيءَ ۾ آتما ڪانهي، پٿر، هوا، اگنيءَ ۾ آتما ڪانهي، پر اهي سڀ شيون به ڪنهن نہ ڪنهن تت مان ٺهيون آهن. سڄي رچنا پنجن تتن جي ٺهيل آهي پر جيڪڏهن تتن کي الڳ الڳ ڪيو وڃي تہ انهيءَ ۾ آتما ڪانهي. ٻوٽن، ڪيڙن مڪوڙن، پکين پسن ۽ ماڻهن ۾ آتما هوندي آهي. اهي آتمائون ترقي ڪري، منش جنم پراپت ڪري، مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهن ٿيون، پر ڪو ڌاتو يا پدارٿ نہ چرُ تہ انهيءَ ۾ آتما نہ هوندي آهي.

س - ٣٨٥. ڇا ٻين جيون ۾ به منش جهڙي آتما آهي؟

ج - ها، آتما هڪ جهڙي آهي. اها ئي آتما منش ديهيءَ ۾ اچي سگهي ٿي ۽ اها ئي ٻئي ڪنهن سروپ ۾ بہ.

س - ٣٨٦. ڇا آتما ئي هر شيءِ جو سروپ اِستر رکندي آهي؟ اها ئي واپس وڃي پرماتما ۾ سمائجي ويندي آهي. روح ۽ آتما ۾ ڪهڙو تفاوت آهي؟

ج - اهي الڳ الڳ الفاظ آهن. ڪي ماڻهو انهيءَ کي عام طور استعمال ڪندا آهن. ڪي انهن کي جدا جدا مطلب سان استعمال ڪندا آهن. ڪي فيلسوف، من ۽ آتما ۾ تفاوت نہ ڄاڻندا آهن، ٻنهي کي هڪ سمجهندا آهن. پر هيٺر ڪي مغربي فيلسوف بہ ٻنهي ۾ فرق سمجهڻ لڳا آهن. پادري ۽ سڌائين، شروع کان ٻنهي کي الڳ الڳ سمجهيو ويو آهي. ڪيترا دفعا انهن لفظن جو استعمال صحيح نہ ڪيو ويندو آهي جنهن سبب ڀرم جو ڪارڻ بڻجي پوندو آهي. بائيبل ۾ هولي گهوسٽ يا هولي اسپرٽ جو شبد يا نام سان مطلب آهي. ورڊ لوگاس، شبد ڌن، سڀني جو ارٿ هڪ ئي آهي. اهڙي طرح اسپرٽ لفظ کي آتما لاءِ بہ ڪم آندو ويندو آهي ۽ شبد لاءِ بہ. ڪي منش اسپرٽ جو ارٿ ”من“ ڪندا آهن پر من آتما ڪانهي. اڳ ۾ جا سمجهائي چڪو آهيان تہ اهي ٻئي بلڪل الڳ الڳ آهن. شبد جي لهر، انهيءَ کي ڀلي ڪو بہ چاهي نالو ڏيو، اها ئي آتما آهي. اها ئي اسانکي گڏ رکي ٿي، انهيءَ بنا نہ سرير رهي سگهي ٿو ۽ نہ من. جڏهن

۽ مالڪ سان وصال ڪرڻ لاءِ ڪوشش نہ ڪرڻ. جيڪڏهن اسانجو سفر پرماتما طرف نہ ٿي پوي، ولاس طرف آهي تہ اسين منش جنم جي موقعي کي برباد ڪري رهيا آهيون. جيڪڏهن اسين مالڪ سان ميلاپ جو جتن نٿا ڪريون پر پوڻ جا بہ داس نٿا بڻجون. شڀ ڪرم ڪريون ٿا، ماڻهن جي ڀلائيءَ لاءِ گهٽي ۾ گهٽي ڪوشش ڪريون ٿا تہ اهي شڀ ڪرم جمع ٿين ٿا جيڪي اسانکي وري منش جنم وٺڻ جو ڪارڻ بڻجن ٿا. اسانکي منش جنم جو پوري طرح فائدو وٺڻ لاءِ بار بار موقعو ڏنو ويندو آهي، پر جيسين اسين انهيءَ موقعي جو نيڪ استعمال نٿا ڪريون، اسين جنم مرڻ جي چڪر کان ڇوٽڪارو پراپت نٿا ڪري سگهون.

س - ٣٨٢. اسين ڏسندا آهيون تہ سنسار ۾ سدائين گهٽ يا وڌ ٻڌيءَ ۽ سمجهہ ٻڌيءَ وارا منش رهن ٿا. انهيءَ تفاوت جو ڪهڙو ڪارڻ آهي؟

ج - ها، ماڻهن ۾ ٻڌي، گيان ۽ سمجهہ وغيره ۾ گهٽ وڌائي ٿي سگهي ٿي. سنت مارگ تي هلڻ وارن جدا جدا سائين ۾ بہ ٻڌي ۽ روحاني رسائي ۾ فرق ٿي سگهي ٿو. جيتري قدر مارگ هڪ آهي ڪو بہ فرق نٿو پوي تہ سفر ڏهہ ميل ڊگهو رهيو آهي يا پنجاهہ يا سؤ ميل. ڇو تہ جيترو مفاصلو هن جنم ۾ طئہ ڪندا آهيون ٻئي جنم ۾ انهيءَ کان اڳتي سفر شروع ٿيندو آهي. جيڪڏهن هن جنم ۾ ڏهہ ميل هليا آهيون تہ ايندڙ جنم ۾ پنجاهہ يا سؤ ميل اڳتي وڌي سگهون ٿا ۽ آخر منزل تي پهچي ويندا آهيون. جڏهن هڪ مارگ آهي، اپديش هڪ آهي تہ ڪو بہ فرق نٿو پوي. اسين سڀ ڌيهداري ستگروءَ جي اپديش تي هلڻ جي ڪوشش ڪري سگهون ٿا.

س - ٣٨٣. چيو ويندو آهي تہ ترقي جڙ کان وڌي ڪري دنيا ۽ انهيءَ مان پسون سنسار ۽ اُن بعد منش ٿيندو آهي. ڇا انهيءَ جو مطلب اهو آهي تہ آخر ۾ برهمنڊ جو هر هڪ دنيوي پدارٿ بہ پرمشور ۾ سمائجي ويندو؟

ج - صرف آتمائون ئي انهيءَ ۾ سمائجنديون.

س - ٣٨٤. ڇا رچنا جي ڪٽيءَ ۾ آتما ڪونهي؟

هردي ۾ ڪونهي ته ڪوبه پدارٿ اسانکي واپس سنسار ۾ آڻڻ ۾ سمرٿ
ڪونهي. انهيءَ حالت ۾ اسانکي اندر ڪنهن منڊل تي موڪلي،
روحاني ترقي ڪرڻ جو موقعو ڏنو ويندو آهي ۽ انهيءَ جي ابتڙ چاهي
نام جي ڪمائيءَ ۾ ٿوري ترقي به ڪئي هجي پر دنيوي موهه اجا
ڪافي آهي ته پوءِ اسانکي واپس سنسار ۾ موڪليو ويندو آهي جيئن
اسين انهيءَ موهه مان ڇوٽڪارو پائي سگهون ۽ اندر وڌيڪ ترقي ڪري
مالڪ سان ملي سگهون. اهڙي طرح هرهڪ منش جون پنهنجون پنهنجون
حالتون آهن. اڪثر اسين هيٺ نه ڪرندا آهيون. ستسنگ ۾ ڪوبه
منش ناڪامياب نٿو ٿئي. جيڪو ترقي ڪندو ويندو آهي، اڳتي وڌندو
وڃي ٿو. جيڪڏهن هن جنم ۾ گهٽي ترقي نه ڪري سگهياسين ته ٻيو
جنم ملندو جيئن ترقي ڪري سگهون. اهو نئون جنم پڻ سمرن ۽
ڀڳتيءَ لاءِ اڳلي جنم کان بهتر حالتن ۾ ٿيندو. چاهي دنيوي درشٽيءَ
کان اهو اهڙو سٺو نه به هجي. جيڪڏهن اُن جنم ۾ به پوري ترقي نٿي
ٿئي ته وري ايندڙ جنم ان کان به بهتر حالتن ۾ ٿيندو جنهن ۾ پڻ
سمرن ڪرڻ ۽ روحاني ترقي ڪرڻ جو اتم موقعو پراپت ٿي سگهي.
اهڙي طرح هرهڪ قدم اڳتي وڌندو، پوئتي نه. انهيءَ ڪري ڊڄڻ
جي ڳالهه ڪانهي. اسانکي پنهنجي طرفان، هن جنم ۾ ئي گهٽ ۾ گهٽ
ڪوشش ڪرڻ گهرجي. باقي سڀ ڪجهه مالڪ جي موج، انهيءَ جي
رضا تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي.

س - ۳۸۱. مهاراج جي، اڄ صبح جو ستسنگ ۾ ٻڌايو ويو ته ڪيترا
، منش جنم جي اهڙي موقعي کي ويرٿ وڃائي ڇڏيندا آهن.
منش سني ۽ پنهنجيءَ مت انوسار روحاني زندگي گذاريندا
سنت مت موجب اها روحاني زندگي ڪانهي. ڇا اهي ماڻهو
چوراسيءَ جي چڪر ۾ پئجي ويندا يا ڇا انهنکي روحاني رسائي
لاءِ وري منش جنم ملندو؟

ج - ها انهنکي موقعو ملي سگهي ٿو. موقعو وڃائڻ يا برباد ڪرڻ
اهو آهي ته منش ڏيهي ۾ رهندي به پڻ سمرن نه ڪرڻ

اسان گهٽي روحاني ترقي نہ بہ ڪئي هجي، پر اسانجو سنسار سان گهرو موهہ نہ آهي تہ اسانکي سنسار جي موهہ روپي بندڻ کي وڌيڪ ڍلي ڪرڻ لاءِ هڪ ٻيو موقعو ڏنو ويندو آهي. اهو ڪرم زندهہ هوندي روحاني اپياس دواران ٿي ڪري آهي. پر جيڪڏهن ستگرو نہ مليو، جيڪڏهن اندر ٿين روحاني مارگہ تي هلڻ قبول نہ آهي، جيڪڏهن اسين پرماتما جي باري ۾ ڪو بہ سوچ ويچار نہ ڪريون، اسانجي هردي ۾ ٿورو بہ پريم ڪونهي، نہ گهر واپس وڃڻ لاءِ ڪا چاهنا ڪونهي تہ اسانکي منش ديهہ نہ ملندي. ڪنهن هيٺين جوڻ ۾ موڪليو ويندو جنهن ۾ اسين پنهنجون اڻپوريون ترشنائون چڱيءَ طرح پوريون ڪري سگهون.

اسانجا ڪرم ۽ اڇائون ئي سنسار ۾ بار بار جنم مرڻ جو ڪارڻ بڻجن ٿيون. جهڙو فصل پوکبو، اُنهيءَ کي لڻڻ لاءِ اچڻو ئي پوندو. جيڪي جيڪي اڇائون، ترشنائون ڪجن ٿيون، جن کي هن زندگيءَ ۾ پورو نٿو ڪري سگهجي ۽ نہ اُنهن کان پنهنجو پاڻ کي آجو ڪري سگهجي ٿو تہ اُنهن سڀني اڻپورين ترشنائن کي پوري ڪرڻ لاءِ وري جنم وٺڻو پوي ٿو. تنهنڪري جيسين ڪرم ختم نٿا ٿين اڇائون ترشنائون سماپت نٿيون ٿين، جنم مرڻ بہ سماپت نٿو ٿي سگهي. پرماتما ديالو آهي هو موقعو ضرور ڏئي ٿو. هو تہ موقعي مٿان موقعو ڏئي ٿو جيئن اسين پنهنجي منش جنم جو گهٽ ۾ گهٽ صحيح سٺو استعمال ڪري سگهون. جيڪڏهن اسين اُنهيءَ موقعي جو فائدو نٿا وٺون تہ سڀاوڪ طور اسانکي هيٺين جوڻين ۾ موڪليو ويندو.

س- ٣٨٠. جيڪڏهن ڪنهن منش جو، نام جي ڪمائيءَ ۾ خاص ترقي نہ ڪرڻ کان اڳ ۾ ئي موت ٿي وڃي تہ ڇا ٿيندو آهي؟

ج- اُنهيءَ جو تعلق ڪيترن ئي ڳالهين سان آهي. پر خاص ڪري اسانجي اڇائن، ترشنائن اسانجي ڪرمن، موهہ ۽ ستگروءَ جي ديا، سڀ ملي، اُنهيءَ ڳالهہ جو فيصلو ڪن ٿيون. جيڪڏهن اسين گهٽي ترقي نہ بہ ڪئي پر سنسار جي ماڻهن، پدارٿن، استانن، جو گهڻو موهہ

آهن. جڏهن آتما اکين ٻنهي وچان سميٽجي ايندي آهي تہ سرير کي ٻئي طرف ٽي ويندي آهي؛ اسين چوندا آهيون تہ هُو مري ويو. اسانکي پنهنجي روحاني اڀياس ۾ بہ اهڙي طرح ئي ڪرڻو آهي. فرق صرف ايترو آهي تہ اهڙي طرح جيئري جي مرڻ وقت سرير سان سنبنڌ ختم نہ ٿو ٿئي؛ اڀياس سماپت ڪرڻ بعد اسين وري سرير ۾ واپس ايندا آهيون. انهيءَ کي زنده مرڻ، روز مرڻ چيو ويندو آهي. هڪ عيسائي مهاتما فرمايو آهي "مان هر روز مرندو آهيان." انهيءَ جو ارٿ آهي تہ اهو مهاتما هر روز آتما کي سرير مان سميٽي، اکين پويان وٺي وڃي، شبد سان جوڙيندو هو؛ اهڙيءَ طرح روحاني سفر طئہ ڪندو هو.

پرماتما سان ملڻ لاءِ سرير جي اصلي موت ٿيڻ جي ضرورت ڪونهي. پنهنجي روحاني اڀياس جي مدد سان انهيءَ مالڪ سان ميلاپ ڪرڻو آهي. پنهنجيءَ سرت کي اکين پويان ايڪاگر ڪرڻو آهي، اهوئي جيئري مرڻ آهي. اهڙي طرح سرت کي ايڪاگر ڪري ئي اندر روحاني مارگ تي هلي سگهون ٿا. پرماتما ۾ سمائجڻ لاءِ پڇن تتن واري سنساري سرير کي تياڳڻ ضروري ڪونهي. جيڪڏهن اسين هن جنم ۾ پنهنجي منزل تي نہ پهچي سگهيا آهيون پر صحيح سنت مارگ تي اچي ويا آهيون تہ اهو ممڪن آهي تہ اسين هن ڪانپوءِ واري جنم ۾ يا اُن کان بہ پوءِ واري جنم ۾ پرڀوءَ سان ميلاپ ڪريون، پر پرماتما سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ موت جي انتظار ڪرڻ جي ضرورت ڪونهي. اسانکي منش چولي ۾ اِي جيئري ئي روحاني سفر طئہ ڪرڻو آهي؛ منش جنم جو مقصد بہ پنهنجي زندگيءَ ۾ پرميشور سان ميلاپ ڪرڻو آهي.

س- ٣٧٩. جيڪڏهن هڪ جنم ۾ پرميشور سان ميلاپ نہ ڪري سگهجي تہ ڇا ٻيو موقعو ملندو؟

ج- پرماتما اسانکي بار بار سنسار ۾ موڪلڻ لاءِ ڪہاڻا ڳولهڻ ٿو چاهي. هُو اسانکي روحاني ترقي ڪرڻ لاءِ ٻيو موقعو ڏيندو آهي. دراصل اسانجو موهہ اسانکي بار بار سنسار ۾ وٺي اچي ٿو. جيڪڏهن

تيندو آهي. ڪي لوڪ اسٿول ۽ سوکيره ڪاوڻ تي سواءِ مڃين ٿا. توهانجو ڪهڙو ويچار آهي؟

ج - سنت مت ساهتيه موجب ته سواءِ ٽن قسمن جا ليي آهن. سٽن قسمن جي سرٻرن جي باري ۾ ڪٿي به مون پڙهيو يا ٻڌو ڪونهي.

س - ٣٧٦. آخري مقصد ڇا آهي؟ ڇا اهو مقصد، آتما ۽ پرماتما جو هڪ ٿي وڃڻ آهي؟ انهيءَ هڪ ٿي وڃڻ جو اصلي ارٿ ڇا آهي؟ آئي پنهنجي الڳ هستي نٿي رهي؟

ج - مطلب ته اهو آهي ته "مان ۽ پرماتما هڪ آهيون، مان ۽ پرم پتا هڪ آهيون." آتما پرماتما جي انس آهي ۽ اها پرماتما مان آئي آهي ۽ پرماتما ۾ ئي سمائجندي. اسين سڀ ۽ پرماتما هڪ آهيون. جڏهن پرماتما سرشٽيءَ جي رچنا ڪئي ته انهيءَ کانسواءِ ڪجهه نه هو. اهو پرم پتا پرماتما ئي سڀ ڪجهه هو، اهو ئي آهي ۽ اهو ئي رهندو. سرشٽي انهيءَ جو ئي پسارو آهي ۽ جڏهن هو رچنا کي سميٽي ٿو ته وري سڀ هڪ ئي ٿي ويندو آهي.

س - ٣٧٧. آخر ۾ آتما ۽ پرماتما ۾ ڪو به ڀيد نه رهندو؟

ج - آخر ۾ ڪو به فرق نه رهندو. پر هن وقت ته ٻوند ۽ ساگر ۾ تمام گهڻو ڀيد آهي پر جڏهن ٻوند ساگر ۾ ملي ٿي، تڏهن ڪو به ڀيد نٿو رهي.

س - ٣٧٨. ڇا هن جنم ۾ پوري طرح سوڀيا پراپتي ڪري سگهجي ٿي يا موت بعد ئي پرماتما ۾ سمائجي سگهجي ٿو؟

ج - انهيءَ پرماتما ۾ واپس وڃڻ لاءِ هر روز زنده ئي مرڻو پوندو آهي.

س - انهيءَ جو ارٿ ڇا آهي، مونکي اها ڳالهه سمجهه ۾ نه آئي؟

ج - جڏهن موت ايندو آهي، اسانکي ڇا محسوس ٿيندو آهي؟ سڀ کان پهرين اسانجا هٿ پير ٿڌا ٿي ويندا آهن. پوءِ ٽنگون ۽ هيٺيون ڌڙ ٿڌو ٿي ويندو آهي. انهيءَ حالت ۾ اسانجي اندر آتما به هوندي آهي. اسان ۾ هوش به هوندو آهي اسانجي اندر پراڻ به هوندا

ملي اها ننڍي بوند به بادل بڻجي وڃي ٿي. جيڪڏهن اسين پرماتما کي پيار ڪريون ٿا ته اسين پنهنجي پريتم کان جدا رهڻ نٿا چاهيون. اسين هن ۾ ملي پنهنجي خوديءَ کي ختم به ڪري ڇڏيون ٿا، پر تنهن هوندي به اسانجي هستي بڻي رهي ٿي. جيڪڏهن بوندڙ مينڻ بتيءَ کي اڳنيءَ ۾ رکيو وڃي ته مينڻ بتي ۽ اڳنيءَ جو پرڪاش جدا جدا نه ڏسڻ ۾ ايندو پر جيڪڏهن مينڻ بتيءَ کي اڳنيءَ مان ڪڍيو وڃي ته انجو تجلو اڳنيءَ کان الڳ ڏسڻ ۾ ايندو. جيڪڏهن وري اُن کي اڳنيءَ ۾ رکيو وڃي ته اها وري مينڻ بتي نه رهندي. اهڙيءَ طرح آتما پرماتما ۾ لين ٿي ويندي آهي.

س - ٣٧٣. دراصل آتما نه، چا من ٿي پنهنجي هستي مٽائي وڃڻ چاهيندو آهي؟

ج - اهو ٺيڪ آهي. من ئي مارگ ۾ رڪاوٽ آهي. اهو اَهم لي پنهنجي هستي ختم ڪرڻ نٿو چاهي. اسين سدائين اهو چوندا آهيون "مان فلاڻو آهيان، مان هيءُ آهيان، مان هُو آهيان." اسين اِنهيءَ "مان" کي يا اَهم کي تياڳڻ نٿا چاهيون. اسان اڄ اِنهيءَ اَهم کي ڪافي وڏائي ڇڏيو آهي. اسين سمجهون ٿا ته اِها هڪ نهايت انوکي شيءِ آهي. پر دراصل اِها مارگ جي سڀ کان وڏي رڪاوٽ آهي، جنهن کي هٽائڻو آهي.

س - ٣٧٤. چا آتما اهڙي روحاني اوستا ۾ پهچي سگهي ٿي جو جڏهن به چاهي سرير مان نڪري پرميشور جا درشن ڪري سگهي ۽ جڏهن چاهي سرير ۾ واپس اچي وڃي؟ اهڙيءَ حالت ۾ چا پرميشور سان ميلاپ جو گيان به بڻيو رهندو آهي؟

ج - روحاني ابياس انهيءَ مقصد جي پراپتيءَ لاءِ ئي ڪيو ويندو آهي ته اسين جڏهن چاهيون، آتما کي سرير مان ڪڍي اُتي هليا وڃون ۽ جڏهن چاهيون واپس هيٺ اچي وڃون، اهوئي ابياس ستسنگ جو اصلي مقصد آهي.

س - ٣٧٥. ڪن ماڻهن جو ويچار آهي ته سرير ستن قسمن جو

آهي. اسانکي صرف هن استول دنيا جي باري ۾ سوچ ويچار ڪرڻ
گھرجي ۽ انھيءَ کان مڪت ٿيڻ لاءِ، پرماتما دوارا ٻڌايل ذريعن کي
عمل ۾ آڻڻ گھرجي، جيئن اسين هن سنسار مان ڇوٽڪارو حاصل ڪري
نج گھر واپس پھچي سگھون.

س - ٣٧٢. پرميشور ۾ سمائجي وڃڻ بعد ڇا آتما کي الڳ چيتنا
رهندي آهي؟

ج - فنا ۾ بہ بقا رهندي آهي. پرماتما ۾ لين ٿيڻ بعد بہ آتما
جي هستي رهندي آهي پر ڪنھن الڳ هستيءَ جو احساس نہ ٿيندو
آهي. اُن اوستا ۾ آتما پرماتما ۾ لين هوندي آهي ۽ بس. سنساري
پريم ۾ بہ پريمي پنھنجو پاڻ کي پوري طرح وساري، صرف پنھنجي
پريتما کي خوش ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. انهن دنيوي سمبنڌن
۾ بہ مٺس پنھنجو پاڻ کي ايترو وساري ڇڏيندو آهي جو هنکي اها بہ
سڌ بڌ نہ رهندي آهي تہ ڇا مان آهيان، ڪٿي آهيان. روحاني پريم
يا عشق حقيقي ۾ تہ انھيءَ کان گھڻو وڌيڪ ڪشش ۽ ايڪاگرتا ۽
استرتا هوندي آهي. هيءَ نهايت اوچ ۽ اُتم، خوبصورت پوتر اوستا
آهي. پرماتما ۾ لين ٿيڻ واري پرم آنند، مهارس جو لفظن ۾ ورنن
نٿو ڪري سگھجي. اُنهيءَ اوستا ۾ الڳ هستي چيتنا يا هوش يا ٻئي
ڪنھن جو احساس نٿو رهي. اُن حالت ۾ صرف پريم ئي پريم، آنند
ئي آنند رهي ٿو، ڇو تہ پرماتما سان مليل آتما، اُنهيءَ جو ئي روپ
ٿي ويندي آهي. صرف پريو ئي پريو رهي ٿو.

س - ٣٧٣. تہ ڇا روح هڪ ئي چيتنا رهجي ويندي آهي؟

ج - پرماتما هڪ آهي. اُنهيءَ ۾ سمائجي اسين اُنهيءَ جو روپ
ٿي ويندا آهيون. اُنهيءَ جو انگ بڻجي ويندا آهيون. گڏڪيءَ ۾
مليل هڪ بوند جي بہ پنھنجي هستي آهي. جڏهن بوند ٻاڦ بڻجي
اُٿي وڃي ٿي، اُن مهل هنجي الڳ هستي هوندي آهي، اُن وقت اها
ڦڙيءَ کان بہ الڳ آهي ۽ بادلن کان بہ الڳ هوندي آهي. پر جڏهن ٻاڦ
۾ ملي وڃي ٿي تہ بادل جو روپ ٿي ويندي آهي. بادل ۾

پوءِ اونده ڪٿان ايندي آهي؟ پرڪاش صرف ڌرتيءَ جي اُن حصي طرف هوندو آهي، جيڪو سج جي سامهون هوندو. جڏهن ڌرتي سج سامهون هوندي آهي، تڏهن به ڪيترائي دنيا ڪڪر اچي ويندا آهن. حالانڪ سج اُنهيءَ حالت ۾ به چمڪندو رهندو آهي. پرڪاش جو نه هئڻ ئي اونده جو هئڻ آهي ۽ پرڪاش جو مارگ روڪڻ واري رڪاوٽ جيتري وڏي هوندي آهي اوتري ئي اونده وڏي ٿئي ٿي. اهڙي طرح جڏهن اسانجي اندر پرماتما جو پيار نه هوندو آهي، اسانجو هردو، هن ڏانهن رخ نه رکندو آهي ته برائيءَ جي حالت اچي ويندي آهي.

س - ٣٦٩. مهاراج جي، اسين ستجگ، تريتا، دواپر ۽ ڪلجگ جي ڳالهه ڪندا آهيون. ڇا ستجگ ۾ به مثل اسٿول سرير ۾ هئا ۽ اهو جگ هن ڌرتيءَ تي ئي هو؟

ج - اهو جگن جو ورهاڱو اسانجو لئي ڪيل آهي اسان خود وقت کي انهن چئن جگن ۾ ورهايو آهي اسين چاهيون ته انهيءَ کي چئن يا وڌيڪ حصن ۾ به ورهائي سگهون ٿا پر سرير هر جگ ۾ هوندو آهي.

س - ٣٧٠. ڇا توهين پرلئه، مهاپرلئه جي باري ۾ وضاحت ڪندا؟

ج - انهن سڀني ڳالهين جو گيان سنت مت ساهتيه ۾ ملي ويندو آهي. پرلئه جو مطلب آهي، اسٿول جگت جو ناس ٿي وڃڻ. مهاپرلئه جو ارٿ آهي، سوکيم ديس کان پار جيڪا رچنا آهي انهيءَ جو ناس ٿيڻ. آخري پرلئه ته تڏهن ٿيندي جڏهن مالڪ هن سرشٽيءَ جي سڄي ليلا ئي سميٽي ڇڏيندو، اُن وقت سڄي سرشٽي سمايت ٿي ويندي ۽ سڀ پنهنجي پنهنجي اصلي مول نڪاشي ۾ واپس سمائجي ويندا. سنتن اهي سڀ ڳالهيون لفظن ذريعي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. پر اسانجي بدي، انهن ڳالهين کي سمجهڻ ۾ اسمرٿ آهي. اسانکي انهن جي الجهن ۾ نه پوڻ گهرجي. اسين انهن ڳالهين ۾ الجهي رهجي ٿا وڃون، انهيءَ ڪري سنتن انهن اُنهن جو تفصيل سان ورنن نه ڪيو

س- مڻش ڪڪرم ڪيا، هن مالڪ جي قانون جي ڀڃڪڙي ڪئي، انهيءَ ڪري.

ج- جيڪڏهن پرميشور ٻولڙ ٿي ٻرلبر پيدا ڪيو آهي ته مڻش غلط ڪم ڪيئن ٿو ڪري سگهي؟

س- اهولي ته مونکي سمجهه ۾ نٿو اچي.

ج- هن رچنا ۾ جيڪي ڪجهه آهي، سڀ ڪل مالڪ مان آيو آهي. من به انهيءَ مان نڪتو آهي. ڪال به انهيءَ مان نڪتو آهي. مالڪ خود سرشٽيءَ جو بندوبست، ڪال جي حوالي ڪيو آهي. ڪال هن سرشٽيءَ جي حڪومت هلائي ٿو. هن آتمائن کي پنهنجي ماتحت رکڻ لاءِ ڪي قاعدا قانون ٺاهيا آهن. اسانکي انهن قاعدن جي پوئواري ڪرڻي آهي ۽ پنهنجو پاڻ کي ڪال جي وڇايل ڄار مان بچائي، مالڪ سان ملڻ جي ڪوشش به ڪرڻي آهي، ڪرم، اهڙو پداوت ڪونهي جيڪو مالڪ مان نه نڪتو هجي ۽ جيڪڏهن مالڪ پوري ٿي پوراڻ آهي ته، برائي ڪٿان آئي؟ پوراڻ جو نه هئڻ ٿي برائيءَ جو روپ اختيار ڪري ٿو. جتي سج هوندو آهي اتي ڇايا به هوندي آهي. سج ته پرڪاش ٿي پرڪاش آهي، پر ڇايا به ته سج ٿي پيدا ڪري ٿو.

س- ٣٦٨. مان سوچان ٿي ته هيءَ دنيا ”عدن جو باغ“ يا سرڳ هئي ۽ اسين ٻارن وانگر پنهنجن پنهنجن وانديڪن سان وانديڪدا هئاسين. ان بعد اسان ۾ هڪ ٻئي لاءِ حسد پيدا ٿيو ۽ اسان هڪ ٻئي جا وانديڪا ڦرڻ چاهيا ۽ اهڙي طرح برائيءَ جو سلسلو شروع ٿي ويو؟

ج- شايد، ٿي سگهي ٿو پر حسد ساڙ جو اڄ به ته انهيءَ مالڪ کان ٿي آيو آهي. ڪجهه به هن کان ٻاهر نه آيل آهي.

س- انهيءَ ڪري ٿي ته مونجهارو ٿئي ٿو ڇو ته اهو سڀ غلط محسوس ٿئي ٿو.

ج- آسين اڪثر سوچيندا آهيون ته جڏهن پرماتما پوراڻ سروپ آهي ته برائي ڪٿان اچي وئي؟ سج هميشه آڪاش ۾ چمڪندو آهي

سريرَ جو انت آهي. جڏهن مان ٻوڙهو يا ٽرڪڻيءَ ۾ پنهنجي استان تي پهچي وڃي ٿو تہ جنم مرڻ کان مڪتي پراپت ٿئي ٿي. آتما جي مڪتي تڏهن ٿئي ٿي جڏهن اها واپس وڃي پنهنجي اصلي سرجڻهار پرم پتا ۾ ملي هڪ ٿي وڃي ٿي.

هن جڳت ۾ ڪم ڪار ڪرڻ لاءِ آتما، من ۽ اندرين جي مدد وٺي ٿي پر بدقسمتي اها ٿي جو آتما انهنجي مالڪ يا سوامي نہ رهي سگهي. من لذت جو عاشق آهي ۽ اندرين جي پوڄا رس جو داس ٿي ويو آهي، هيءَ ٻارڻ سان گڏ آتما کي بہ اندرين طرف هيٺ وٺي ويندو آهي. هيئر حالت اها آهي جو من دوارا آتما اندرين جي بہ داسي ٿي چڪي آهي. نتيجي طور من ۽ آتما، ٻئي پنهنجو اصلي نج گهر ۽ اصلي مقصد وساري ويٺا آهن.

اسانکي ڪرمن انوسار سريرُ مليل ٿو، منش جو يا ڪنهن ٻئي جو پرچوراسيءَ مان نڪرڻ جو مارگ صرف منش ديهيءَ ۾ آهي. اها ڪرپا مالڪ ڪري ٿو، صرف انهيءَ مقصد جي پورائيءَ لاءِ ٿو. تنهنڪري هن ديهيءَ ۾ هميشه پنهنجي اصلي مقصد کي اکين سامهون رکڻ گهرجي ۽ نج گهر واپس وڃي وڃڻ واري مارگ تي هلڻ جي پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي. اهو ڪڏهن بہ وسارڻ نہ گهرجي. ڪرمن انوسار پنهنجا دنيوي فرض بہ پورا ڪرڻ گهرجن پر اصلي مقصد کي بہ ڪڏهن وسارڻ نہ گهرجي. هميشه پنهنجي ڌرڌام وڃڻ واري سفر، پوري ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. اهو روحاني سفر پورو ڪرڻ اسانجو مکيہ مقصد آهي. هن مارگ کان هيڏانهن هوڏانهن، ساڄي کاٻي نہ ٿيڻ گهرجي. هن مقصد کي سدائين سامهون رکڻ گهرجي.

س- ٣٦٧. اسانکي معلوم آهي تہ پرميشور "پورن" آهي. تنهنڪري سنسار ۾ جيڪي بہ ڏک، ظلم، مارڪٽ ۽ ڪشت ڪليش آهن، اهي پرميشور جا پيدا ڪيل ڪونهن، نہ تہ ڇا اهي انساني پاپ جي پيدائش آهن؟

ج- پاپ ڪٿان آيو آهي؟

ج - ها، اُنهن کي به هڪ ڏنهن موقعو ضرور ڏنو ويندو آهي، چاهي هوُ اُنهيءَ موقعي جو صحيح استعمال ڪن يا نه.

س - ٣٦٤. جڏهن اسين هن زمين تي هلندڙ ڪوليءَ کي ڏسندا آهيون ته ڇا اسين اهو چئي سگهون ٿا ته ڪنهن وقت اها به منش هئي؟

ج - ها.

س - ٣٦٥. ڇا اهو ٺيڪ آهي ته پرميشور ڪانسواءِ سڀ سروپ متيا آهن ڇو ته جيڪو سروپ سدائين رهڻ وارو آهي، ڇا اهو ئي سچو ٿي سگهي ٿو؟

ج - اهائي ڳالهه ٺيڪ آهي. جيهنکي هميشه نه رهڻو آهي، اُنهيءَ کي اُبناسي يا سچو، جيڪو اڄ آهي سڀاڻي ڪونهي، ڪيئن لو چئي سگهجي؟

س - ٣٦٦. جيڪي ڪجهه نظر اچي رهيو آهي، سچ جي ڪرڻي وانگر آهي، جنهنجي پٺي چيزي تي حقيقت آهي. اُنهيءَ ڪرڻي جي پرڪاش مان اسان ۾ سنسار لاءِ ڪشش پيدا ٿئي ٿي ۽ صرف ڪرڻي جي پار ڏسڻ سان ئي سچ جو گيان ٿي سگهي ٿو؟ ڇا اهو سچ آهي؟

ج - ٺيڪ آهي. جڳت ۾ جيڪي ڪجهه نظر اچي ٿو، پنجن تتن جو کيل آهي. اهي پنج تت، پاڻي، هوا، پرٿوي، اگني ۽ آڪاش هڪ ٻئي جا دشمن آهن. هڪ شبد جو ڪرڻو جيڪو مالڪ جو انس آهي، اُنهن تتن کي منش سرير ۾ گڏ ڪري رکي ٿو. پنهنجن پنهنجن ڪرمن سبب، تتن جي گهٽ وڌ ٿيڻ تي، منش، منش ۾ فرق پوي ٿو. هر هڪ منش سرير ۾ اهي پنج تت ٿيندا آهن، صرف اُنهن جو اندازُ گهٽجندو وڌندو آهي. اڄ اسين پيدا ٿيندا رهون ٿا، پر جڏهن مالڪ سرير مان شبد جي ڪرڻي يا آتما کي ڪڍي ٿو وٺي، اهي پنج تت هتي ئي رهجي ويندا آهن ۽ ڳرڻ يا سڙڻ شروع ڪن ٿا. مٽي، مٽيءَ ۾ ملي وڃي ٿي، پاڻي پاڻيءَ ۾ ۽ باقي تت به پنهنجي پنهنجي اصلي ڀنڊار ۾ سمائجي وڃن ٿا ۽ سرير جو انت ٿئي ٿو. اهو صرف

رچنا کان پھرين ۽ پوءِ

س- ٣٦٠. شروعات ۾ ڇا ھو؟

ج- شروع ۾ صرف اھو مالڪ ھو، جنھنجو نہ آد آھي نہ انت، جيڪي ڪجھ آھي، سڀ انھيءَ جو پسارو آھي، ھوُ خود ئي سڀ ڪجھ ھو ۽ جيڪي ڪجھ نظر اچي رھيو آھي، سڀ انھيءَ جو پسارو آھي. جيڪڏھن اھو سمجھجي ٿہ تہ انھيءَ کانسواءِ ڪجھ ٻيو بہ ھو تہ انھيءَ جو ارٿ اھو ٿيو تہ مالڪ ھڪ ڪونھي پر مالڪ ھڪ آھي. ھڪ ھو ۽ ھڪ ئي رھندو. ھوُ سرو وياپڪ آھي سڀ ڪجھ انھيءَ مان پيدا ٿيو آھي.

س- ٣٦١. مھاراج جي، ڇا منش جنم پھرين ھيٺين جوُڻين کان شروع ٿيندو آھي ۽ اُن بعد جانورن وغيرہ مان ترقي ڪندي مٿي اچي ٿو؟

ج- سڀ ڪجھ مالڪ بڻايو آھي. سرشٽي ڌيري ڌيري ترقي ڪندي ڪونہ ٿي. ھن مالڪ پنھنجي شبد دوارا سڀ اُتپتي ڪئي. سڄي سرشٽي ۽ انھيءَ جي ھرھڪ شيءِ ھڪ ئي وقت گڏ پيدا ٿي.

س- ٣٦٢. ڇا منش کي شروع ۾ منش روپ ۾ پيدا ڪيو ويو؟

ج- ڪجھ تہ منش روپ ۾ ئي پيدا ٿيا ۽ ڪجھ ھيٺين جوُڻين ۾ بہ ويا.

س- حيواني جوُڻ مان ترقي ڪري جيو، منش بڻيا؟

ج- حيواني جوُڻ مان ۽ انھيءَ کان ھيٺين جوُڻين مان بہ ۽ اُنھن کان ھيٺين جوُڻين مان جيوَ مٿي چڙھيا.

س- ٣٦٣. ڇا پسوُن جوُڻ مان ترقي ڪري منش بڻجي سگھجي ٿو؟

ج- ھا، ھرھڪ جيوَ کي مٿي چڙھڻ جو موقعو ڏنو ويندو آھي. اھي منش جوُڻ تائين اچي سگھن ٿا.

س- ڪيڙن ماڪوڙن کي بہ؟

ج - ڪيترا دفعا اسانجا ڪي اهڙا سخت ڪرم هوندا آهن جن جو
اثرن مٿين منڊل کان به اسانکي هيٺ ڇڪي ايندا آهن. جيئن من گڏ
آهي، ڪو ڀروسو ڪونهي. جڏهن من جي ڇنبي کان ڇوڪارو ٿئي
ته پوءِ ڪاٻه شڪتي واپس ڇڪي وٺي اچي نٿي سگهي.

س - ٣٥٩. برهمنڊي چيتنا ڪهڙي اوستا تي پهچي ٿيندي
آهي؟

ج - اهو سائنس جو لفظ آهي جنهنکي ماڻهو روحانيت ۾ استعمال
ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهن. هن وقت اسانجي چيتنا اکين جي
مرڪز تي آهي. ستگروءَ جي مدد بنا، انهيءَ کي ڪيترو مٿي وٺي
وڃي سگهجي ٿو؟ ڇا اها ڳالهه توهانکي برهمنڊي چيتنا جي باري ۾
انداز لڳائڻ ۾ مددگار ٿيندي؟

س - مون اکين کان مٿي الڳ الڳ اوستائن جو ورنن پڙهيو آهي.
مان انهيءَ انداز لڳائڻ جي ڪوشش ڪري رهي آهيان ته برهمنڊي
چيتنا ڪهڙيءَ اوستا سان ميل کائي ٿي؟

ج - ڇا انهيءَ جو سمبنڌ توهانجي انڀوَ جي ماترا يا حالت سان
ڪونهي؟ انهيءَ جو تعلق توهانجي انڀوَ سان آهي ته توهان نون دوارن
مان خيال ڪڍڻ سان ڪيتري قدر سڦلتا پراپت ڪئي آهي يا توهين
ڏهين دوار ۾ داخل ٿي چڪا آهيو يا انهيءَ کان به مٿي ويا آهيو؟
توهين اهو معلوم ڪرڻ ٿا چاهيو ته برهمنڊي چيتنا جي ڪهڙي اوستا
آهي؟ اهو ڏهون دوار آهي جيڪو اکين کان مٿي آهي. سنت مت ۾
انهيءَ کي دشم دوار چيو ويو آهي. نين اک، ٽئين تل يا هڪ اک جو
انهيءَ ڏانهن اشارو آهي.

س - ٣٥٥. مهنجي سمجهه ۾ موت بعد، منش پنهنجي سو سال سوکيم منڊل ۾ رهندو آهي. انهيءَ بعد وري جنم وٺندو آهي؟ انهيءَ عرصي ۾ هو انهن منڊلن ۾ ڇا ڪندو آهي؟

ج - اهڙو ڪو به معياد مقرر نٿو ڪري سگهجي. انهيءَ جو تعلق ان ڳالهه سان آهي ته باقي ڪيترا ڪرم پوڻا آهن. پر جيڪڏهن زندهه هوندي ستگرو ملي ويو آهي ته ٿي سگهي ٿو ته وري جنم وٺڻ جي ضرورت ئي نه پوي. اسين انهيءَ استان کان ئي مٿي چڙهائي ڪري سگهون ٿا. سنسار ۾ تڏهن واپس منش ديهه ۾ اچڻو پوندو آهي جڏهن سنسار جو موهه هوندو آهي. صرف سنسار جو موهه ئي منش کي واپس ڇڪي وٺي اچي ٿو پيءَ حالت ۾ واپس نه اچڻو پوندو.

س - ٣٥٦. ڇا سوکيم منڊلن ۾ به ڏک سور هوندا آهن؟ ڇا اهي منڊل اسانجي خراب ڪرمن جي حساب چڪائڻ لاءِ آهن؟

ج - اتي ڪو جسماني ڏک ته نه ٿيندو آهي، صرف مالڪ جي جدائيءَ جي مانسڪ پيڙا ٿيندي آهي. جسماني ڏک صرف هن سنساري ديهه ۾ ئي ٿيندا آهن.

س - ٣٥٧. ڇا سوکيم منڊلن ۾ به اپديش وٺي ۽ ڏيئي سگهجي ٿو جيئن ته ننڊ ۾؟

ج - ننڊ جي حالت ۾ منش سوکيم منڊلن ۾ نه هوندو آهي، ان وقت سرت کنٺ چڪر ۾ هوندي آهي. پر ڪيترائي ڀيرا ننڊ جي حالت ۾ اپديش پراپت ڪري سگهجي ٿو. اسين ائين محسوس ڪندا آهيون ته اسين ننڊ ۾ آهيون پر دراصل ننڊ ۾ نه هوندا آهيون.

س - ٣٥٨. مهاراج جي، ڇا پهرئين استان کي پار ڪري ستگروءَ جي نوري سروپ جي درشن ڪرڻ بعد به هيٺ ڪري سگهجي ٿو؟

ج - ها.

س - انهيءَ جو مطلب اهو ٿيو ته اندر ستگروءَ سان ميلاپ ڪرڻ بعد به ڪجهه پڪ ڪونهي؟

نٿي ٿي سگهي؟ ڇا سوکيم منڊلن ۾ ٻيا سڀ ڪا به ترقي نٿي ٿي
سگهي؟

ج- سوکيم منڊلن ۾ به روحاني ترقي ٿيندي آهي.

س- ڇا اها ترقي تمام ڍري ڍري ٿيندي آهي؟

ج- ها. تمام آهستي آهستي ٿيندي آهي. انهيءَ سبب مٺش
ديهيءَ کي سڀ کان اوچو درجو ڏنو ويو آهي. سوکيم سڀ آهي
سوکيم منڊل آهن پر مٺش ديهه سڀني کان اتم آهي، ڇو ته انهيءَ
ديهيءَ ۾ سوکيم منڊلن ۾ وڌيڪ ۽ جلدي روحاني ترقي ٿي سگهي
ٿي، پر جيڪڏهن هن ديهه ۾ ٿي پورن ستگرو ملي وڃي ته اندر
سوکيم منڊلن ۾ ترقي ٿيندي رهندي آهي ۽ وري ديهه ۾ اچڻ جي
ضرورت نٿي رهي.

س- ٣٥٤. مهاراج جي، موت بعد، جڏهن آتما سوکيم منڊل ۾
ويندي آهي ته اتي ڇا ڪندي آهي؟ ڇا اتي آتما کي هن سنسار
جهڙا ٿي ڪم ڪرڻا پوندا آهن؟

ج- شايد اڄ صبوح جو ٿي اها ڳالهه سمجهائي وئي آهي ته اتي
هن سنسار جهڙا ڪم نه آهن. اتي صرف پرڀو جو ڪم ٿي ٿيندو آهي.
پنهنجي منشين سفر سماپت ڪرڻ جو ڪم ٿيندو آهي. مون ڪالهه
سمجهايو هو ته هن سنسار ۾ رهندي اسين ڪيتري وڌيڪ روحاني
ترقي ڪري سگهون ٿا ڇو ته هتي اسان کي هر روز پنهنجي چؤگرد
اهڙا دک ڪشت نظر ايندا آهن جو اسين هن سنسار مان نڪرڻ چاهيندا
آهيون ۽ هميشه مالڪ جي باري ۾ سوچيندا آهيون، انهيءَ ۾ سمائجي
وڃڻ چاهيندا آهيون ۽ اسين هن سنسار ۾ قاسجي رهڻ نٿا چاهيون.
انهيءَ ڪري اسين خوب محنت ڪريون ٿا جيئن جلدي پرماتما تائين
پهچي سگهون. جيسين زبردست تڙپ نه هوندي، تيسين اسين مالڪ
سان ميلاپ نٿا ڪري سگهون. سوکيم منڊلن ۾ جيئن ته ڪي ڏک
سور نه آهن، جنم مرڻ جو ڊپ نه هوندو آهي، انهيءَ ڪري مالڪ
سان ملڻ جي اهڙي تيز تڙپ نه هوندي آهي.

س - ٣٥٠. اسين روحاني اڀياس ۾ بار بار اُنهيءَ اُنت لوڪ ۾ ويندا آهيون ته ڇا هر ڀيري اسانکي اُنهيءَ اُنت، اُنهيءَ پرماتما جي ٻاري ۾ وڌيڪ گيان پراپت ٿيندو آهي؟

ج - اِهو سياويڪ آهي ته جيسين منزل تي نٿو پهچجي، هر بار اسانجو گيان وڌندو رهي ٿو. پر جڏهن منزل تي پهچجي ويندو ته اُنهيءَ کان پار بيو ڇا ٿو ٿي سگهي؟

س - ٣٥١. مهاراج جي، سچکنڊ کان مٿي بيا به منڊل آهن يا اِهو ئي آخري آهي؟

ج - سچکنڊ آخري منڊل آهي پر ڪجهه ماڻهو اِنهيءَ تي اَلکهه اَگم ۽ اَنامي ٽن ڀاڱن ۾ ورهائيندا آهن. آهي هڪ ئي منڊل جا ٽي ننڍا حصا آهن. ڪجهه ماڻهو صرف ٻه منڊل مڃيندا آهن. هڪ ترڪٽيءَ کان هيٺ، هڪ ترڪٽيءَ کان مٿي. ڪابه حد مقرر ٿيل ڪونهي. ڪيترا دفعا اسين ڪنڊن جي ورڻ ۾ ئي گم ٿي ويندا آهيون. اسانجو دراصل مقصد، منزل ته پرم پتا پرماتما آهي، جنهن ۾ اسانکي سمائجي وڃڻو آهي. پوءِ اُنهيءَ کي هڪ سفر چئو يا ڇهن حصن يا ٻن حصن يا اٺن حصن وارو سفر چئو. اِهو ته صرف لفظن جو ڄار آهي. توري ۾ سنتن پنجين منڊل کي ٽن حصن ۾ اَلکهه، اَگم ۽ اَنامي يا راڌاسوامي جهڙو آهي يا پوري پنجين منڊل کي سچکنڊ چئي سگهجي ٿو ڪوبه فرق نٿو پوي.

س - ٣٥٢. مهاراج جي، ڇا آتما لاءِ سوکير منڊلن ۾، ستگروءَ سان ملڻ بنا، اِهو ئي گيان پراپت ڪرڻ ممڪن آهي، جيڪو اسين منش ديهيءَ ۾ ڪندا آهيون؟ ڇا آتمائن لاءِ، شتان کان ئي اُنهيءَ حالت ۾ سنتوکه نه هئڻ تي، پهچڻ جي ڪوشش سان مٿين روحاني رسائي ڪري سگهڻ ممڪن آهي؟

ج - هو وري منش ديهه ڌارڻ ڪري، ستگروءَ سان ملاقات ڪري بعد ئي روحاني رسائي ڪري سگهن ٿيون.

س - ٣٥٣. ته اِهو سچ آهي ته منش ديهه جي [illegible]

[illegible]

مٿيان روحاني منڊل

س- ۳۴۸. ڊاڪٽر جانسن پنهنجي پستڪ ”د پاٿ آف د ماسٽرس“ (The Path of The Masters) ۾ سچ کنڊ، برهمانڊ، انڊ ۽ پنڊ ناليءَ جن چئن منڊلن جو ورنن ڪيو آهي، ڇا اهو ورنن بلڪل صحيح آهي؟

ج- روحاني منڊلن جو لفظن ۾ ورنن ڪرڻ نهايت مشڪل آهي. پر لفظن بنا ٻيو ڪو چارو به ڪونهي. هرهڪ لفظ کي توري، ماپي نٿو سگهجي. پر ڪابه ڳالهه گهٽ يا وڌ، ٻوليءَ دوارا ان تي بيان ڪري سگهجي ٿي. انهن حقيقتن جي ورنن ڪرڻ جو ساڌن آهي ته ٻولي، پر ٻولي، انهن ڳالهين جي ورنن ۾ به سمرٿ ڪونهي. ڪيترائي دفعا ڪن ڳالهين تي وڌيڪ زور ڏنو ويندو آهي ۽ ڪن ڳالهين تي گهٽ. ٻوليءَ دوارا ڪيترين ئي ڳالهين رهجي وينديون آهن.

س- ۳۴۹. ڇا توهين اهو چئي سگهو ٿا ته جيتري قدر ڳالهائڻ واري ٻوليءَ جو تعلق آهي، اهي ئي چار منڊل آهن؟

ج- مان هيٺ ٻڌائي چڪو آهيان ته ڪيترن سنتن ۽ مهاتمائن انهن منڊلن جي ذڪر ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. گهڻن ئي سنتن چار منڊل چيا آهن، پر ڪيترن سنتن ڇهه منڊل چيا آهن، هڪ ترڪٽيءَ کان هيٺ ٻيو ترڪٽيءَ کان مٿي. هڪ من ۽ مايا جو منڊل ۽ ٻيو من ۽ مايا کان مٿي وارو منڊل. ڪن سنتن پنجن منڊلن جو ذڪر ڪيو آهي ۽ ڪيترا پنجن منڊلن کي ٻين ڪيترن ئي حصن ۾ ورهائين ٿا. اسان کي انهن منڊلن جي تعداد جي مونجهاري ۾ نه پوڻ گهرجي. دراصل اندر جو مارگ هڪ ئي آهي ۽ ڪي به مقرر ٿيل حدون ڪونهن. جيئن ته ڳالهه ڪنهن طريقي چوڻي آهي، انهيءَ ڪري ٻولين ۾ انهن منڊلن جو ورنن آهي. ڪن سنتن ڇهه منڊل چيا آهن. ڪن انهن ٻن منڊلن کي چار چيو آهي. ڪن سنت پنج ۽ ڪن سنت اٺ چون ٿا. سڄو ۽ مارگ هڪ ئي آهي. انهيءَ کي چاهي ٻن، چئن، پنجن، اٺن جيترن ۾ چاهيو ورهايو.

جو داس ۽ آتما من جي داسي ٿي چڪي آهي. ڇو ته آتما به من
سان گڏ، اندرين طرف ڇڪجي ويندي آهي. انهيءَ سلسلي کي اُلٽو
ڪرڻو آهي. جڏهن من جو رخ اندرين طرف هوندو ته هو اُنهن ڏانهن
ويندو، پر جيڪڏهن من اندرين طرف وڃڻ کان انڪار ڪندو ته هو
اندرين کان مٿي ٿيندو. جڏهن من اندرين جو تياڳ ڪري ٿو ته اسانجو
دوست بڻجي پوي ٿو. اسين من کي اندرين کان ڇو ٿا هٽائڻ چاهيون؟
ڇو ته آتما من جي وس ٿي چڪي آهي. جڏهن شبد جي مدد سان من
واپس پنهنجي استان تي پهچي ويندو آهي ته من ۽ آتما جي جُدائي
ويندي آهي، آتما من جي ڇنبي مان آزاد ٿي ويندي آهي ۽ تڏهن
اهو سلسلو اُلٽو ٿيندو آهي. اهڙيءَ اوستا ۾ من آتما جي ۽ اندريون
من جي وس ٿي وينديون آهن.

اسانکي ڀڄن سمرن ۽ ڌيان جي سهائتا سان من کي اندرين کان
مٿي کڻي، وڃي شبد سان جوڙڻو آهي ۽ آتما کي من جي ڇنبي مان
آزاد ڪرڻو آهي. جيسين من جو جهڪاءُ اندرين طرف آهي، اسانجو
انهيءَ کان وڌيڪ نقصانڪار دشمن ٻيو ڪو به ڪونهي. جڏهن من
اندرين کان آزاد ٿي، شبد سان جڙي ٿو تڏهن انهيءَ کان بهتر دوست
ٻيو ڪو به ڪونهي جيسين من واپس پنهنجي استان (ٽڪيٽي تل) تي نٿو
وڃي، آتما ڪڏهن به هنجي ڇنبي مان نڪري نٿي سگهي. اسانکي
سنتن کان مت وٺي، جڳتي سکي، ڀڄن سمرن ڪري، مالڪ جي
دئيا مهر سان، انهيءَ دشمن کي دوست ۾ تبديل ڪرڻو آهي.

ميلاپ ڪرڻ چاهيون ٿا پر ڪال اسانکي غلط راھ تي آڻي ٿو. ھو اسانکي سچي ۽ صحيح ايڪتيءَ کان دور رکي ٿو، پر اسانجو ھردو ڪڏھن بہ ڪال کي نٿو چاھي. انھيءَ ۾ قدرتي طور مالڪ جي ترڪ يا اڪير آھي ۽ مالڪ سان ملڻ لاءِ ڪوشش ڪندو رھي ٿو.

مونکي ڪنھن ٻڌايو تہ ڪو منش سنت مت ۾ اچڻ کان اڳ، ڪال جي ايڪتي ڪندو رھيو آھي. اھو غلط آھي، ھڪ ڀرم آھي. جڏھن اسانکي ڪال جي شڪتيءَ جي ڄاڻ ئي ڪونھي تہ اسين انھيءَ جي ايڪتي ڪيئن ٿا ڪري سگھون؟ اسين پريوءَ سان ميلاپ ڪرڻ چاھيون ٿا پر اسانکي اھو گيان ڪونھي تہ پرماتما جي ايڪتي ڪھڙي طرح ڪريون. جڏھن مالڪ جي ديا مھر ٿيندي آھي، تڏھن اسين ھنجي سچي ايڪتيءَ جي مارگ تي ھلڻ شروع ڪندا آھيون ۽ ھن جڳت جي حاڪم جي ڇنبي مان ڇوٽڪارو ملندو آھي، انھيءَ حاڪم کي ڪال چئو، برھمنڊي من سڏيو، شيطان ڪوٺيو يا چاھي ڪنھن ٻئي نالي سان سڏيو، جنھن نالي سان بہ توھين چاھيو. ڪال بنا مطلب جي ناھي ھوَ مالڪ جي رضا کان ٻاھر ڪونھي. ھو مالڪ جي موج سان ئي ٻڌيو آھي. ھنجي مرضيءَ کانسواءِ ڪجھ نٿو رھي سگھي ۽ ڪال بہ مالڪ کان ئي شڪتي پراپت ڪندو آھي ڪنھن ٻئي کان نہ.

س- ٣٤٦. ڇا منھنجو اھو سوچڻ ٺيڪ آھي تہ ڪال پنڊي من آھي، جيڪو ھميشہ ٻاھر ڀٽڪندو رھي ٿو.

ج- آتما جو تعلق پرماتما سان آھي. من ڪال جو ايجنٽ آھي. جھڙي طرح آتما جو مول، بنياد مالڪ آھي، من جو سروت ڪال آھي. توھين انھيءَ کي ڪال ڇئي سگھو ٿا، برھمنڊي من سڏي سگھو ٿا، آتما تہ ڪل مالڪ جي انس آھي.

س- ٣٤٧. ڇا من ۽ آتما ڪڏھن ڪال کي جيتي سگھن ٿا.

ج- ھا اسانجي سرير ۾ من ۽ آتما جي ڳنڍ ٻڌل آھي ۽ انھن ٻنھي جي بيٺڪ، اکين جي پنيان، ٽئين تل ۾ آھي. انھيءَ استان تان، ن کي ھيٺئين طرف ڇڪيندا رھن آھن. جنھن سبب من اِندرين

جيڪي سنسار ۾ پنهنجي وقت جو صحيح استعمال نٿا ڪن. جيڪي سنساري ڀوڳ ولاس ۾ مست رهي، مالڪ کي وساري چڪا آهن.

س- ٣٤٥. منهنجو ويچار هو تہ اسان مان ڪيترن جو مالڪ ڪال آهي؟

ج- ڪال صرف سنسار جو حاڪم آهي. انهيءَ جو اهو ارٿ ڪونهي تہ اسان سڀني جي اندر پرماتما ڪونهي. اسانجي دلين ۾ پرماتما لاءِ تڙپ آهي، اسانکي هن لاءِ پيار آهي، انهيءَ سان پريت آهي، اسين هنجي ڀڳتي ڪريون ٿا، چاهي اسانکي اها خبر هجي، نہ ہجي تہ دراصل هنجي ڀڳتي ڪيئن ڪرڻي آهي.

ڪيترن ماڻهن کي اهو ڀرم آهي تہ جيڪي ماڻهو سنت مت انوسار نہ هلي رهيا آهن، انهن کي پرماتما سان پيار ڪونهي. اها ڳالهہ ٺيڪ نہ آهي. انهنکي پرماتما سان ڀروسو آهي پر انهنکي اهو گيان ڪونهي تہ هن کي ڪيئن پيار ڪيو وڃي؟ هو پيار چاهي ڪهڙي طرح بہ ڪندا هجن، پنهنجي اندر ۾ پرماتما سان پيار ڪندا آهن، ڪال سان نہ. انهن کي خبر ئي ڪونهي تہ ڪال ڇا آهي؟ ڪال جي وس ۾ هئڻ سبب انهنکي خبر ئي ڪونهي تہ پرماتما سان پريم ڪهڙيءَ طرح ڪيو وڃي. دراصل آتما جي پرماتما طرف هميشہ ڪشش رهندي آهي. انهيءَ ڪشش سبب ئي اسين هنجي کوج ڪندا آهيون نہ تہ ٻيءَ حالت ۾ اسين هنجي باري ۾ سوچي بہ نٿا سگهون. پر جيسين هنجي ٻاجھ ۽ مهر نٿي ٿئي، اسانکي انهيءَ جي کوج جو صحيح مارڳ معلوم نٿو ٿئي ۽ اسين نيڪ مارڳ تي اچي نٿا سگهون. هو اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. ڪال صرف سنسار جو ڪاروبار هلائيندڙ آهي. هو صرف اها ڪوشش ڪندو آهي تہ ڪا آتما هن وٽان ٻاهر نہ هلي وڃي پر انهيءَ جو اهو ارٿ ڪونهي تہ اسانجي اندر پرماتما ڪونهي. مالڪ اسانجي اندر آهي. پر اسانکي انهيءَ کي اندر پراپت ڪرڻ جو صرف انهيءَ سان ملڻ جي وسيلي جو ۽ طريقي جو گيان ڪونهي. اسانجي مٿان ڪال جو راڄ آهي. اسين مالڪ سان

جيئن اسين انهيءَ رس تي، مالڪ کي وساري ڇڏيون. پر انهيءَ سان گڏ، مالڪ منش کي پنهنجي وت وٽي اچڻ لاءِ مارگ به رکيو آهي جيئن اسان جو من رچنا کان ڇوٽڪارو پائي سگهي. جيڪڏهن پرماتما جي اڇا نه هجي ته هيءُ سنسار هڪ پل به نه رهي سگهي. هيءَ دنيا انهيءَ ڪري قائم آهي ڇو ته مالڪ جي اهائي موج آهي. جيڪي ڪجهه ڏسي رهيا آهيون، اهو سڀ پرماتما مان ئي آيو آهي.

هڪ ديس جو مثال وٺو. جيڪي ڪجهه ٿيندو آهي، سڀ ملڪ اڳوان جي حڪم سان ٿيندو آهي. سڀ انعام ۽ سزائون هنجي حڪم انوسار ٿينديون آهن. ڪورٽ، پوليس، جيل، سڀ هن جي آگيا سان ٺهيل آهن. سڀ وڀاڳ، هن جي هٿ هيٺ آهن. جيڪڏهن سٺو ڪم ڪيو ويندو ته انعام ملندو، برو ڪم ڪيو ويندو ته پوليس برو ورتاءُ ڪندي. ڪيترائي ڏفعا انهن ڪمن سبب جيل ۾ موڪليو ويندو آهي ۽ پنهنجن ڪرتوتن جو ڦل ڀوڳڻو پوندو آهي، پر انهن ڳالهين لاءِ اسين راشٽرپتيءَ يا مکيه ڪم ڪندڙ کي ڏوهه نٿا ڏيئي سگهون. هو ته بلڪل نيڪ آهن. ڪڏهن به ڪنهن کي ڪجهه نٿا چون. اسان کي پنهنجن ڪرمن انوسار انعام به ملي ٿو سزا به ملي ٿي. پر راشٽرپتيءَ کي حڪومت هلائڻ لاءِ ڪيترا وڀاڳ ٺاهڻا پوندا آهن. هن کي پوليس جي، جيلر جي، سزا ڏيندڙن جي ۽ انعام ڏيندڙن جي ضرورت پوندي آهي. ساڳي ڳالهه سنسار سان به لاڳو آهي. جيئن مالڪ هن سرشٽيءَ کي هلائڻ چاهي ٿو، هن کي به سڀني شڪتين جي ضرورت آهي. نيڪ انسان کي پوليس يا جيل جو ڊپ نه ٿيندو آهي پر ڏوهين کي هميشه انهيءَ چنتا رهي ٿي.

اهڙي طرح جيڪڏهن اسين مالڪ جا نيڪ ناگرڪ بڻجندا سين، سنسار ۾ پنهنجا فرض چڱيءَ طرح پورا ڪنداسين، پنهنجن سمرن کي وقت ڏينداسين ته نه اسان کي ڪال جي چنتا ٿيندي، نه من جو ڊپ، نه ئي اسان کي مايا جي چنتا ٿيندي آهي ته پوءِ ڪهڙيون شڪتيون آهن، ڇاڪاڻ ته اهي سڀ شڪتيون انهن مالڪن لاءِ آهن،

ٿيندو آهي. جيل جو انسپيڪٽر جنرل ٿيندو آهي. سڀ عملدار پنهنجو ڪم ڪندا آهن. پر شڪتي سڀ راشٽرپتيءَ کان پراپت ڪندا آهن، هوُ انهيءَ کان ٻاهر ڪونهن. آهي سڀ راشٽرپتيءَ کان پراپت ڪيل شڪتيءَ جي آڌار تي پنهنجو پنهنجو فرض ايمانداري ۽ وفاداريءَ سان نباهي رهيا آهن. اسين انهنکي گهٽ وڌ يا برو ڀلو نٿا چئي سگهون. ناڳوڪ پوليس جي باري ۾ ڇو چنتا ڪن؟ اسين جيلر کي برو نٿا چئي سگهون. هوُ پنهنجي فرض جي بجاآوري ڪري رهيو آهي ۽ اهڙيءَ طرح ڪال به پنهنجو فرض پورو ڪري رهيو آهي. اسانکي هنجي نه ڪا چنتا هئڻ گهرجي ۽ نه ئي پرواهه.

س- ٣٤٣. ڪال ڪيترو شڪتي شالي آهي؟

ج- ڪال تي ناڪاري شڪتي (Negative Power) آهي، من انهيءَ جو ايجنٽ آهي. من نه چاهيندو ته ڪا آتما، پرماتما وٽ واپس ٿي نه سگهي. تنهنڪري من ڪيترن قسمن جا حرڪتي ڪيل ڪندو آهي ته اسانکي هميشه مالڪ جي پريم پيار ۽ ڀڳتيءَ طرف ڌيان ڏيڻ گهرجي. جيڪڏهن من کي ڍلو ڇڏيو آهي ته هوُ اسانکي اڳواڻ تي اڇاليندو آهي. جيڪڏهن هميشه من کي وس ۾ رکيو آهي ته انهيءَ کان بچيل رهندا آهيون. من نهايت طاقتور دشمن آهي، پر جڏهن هوُ شبد سان جڙي وڃي ٿو تڏهن انهيءَ جهڙو سٺو دوست ٻيو ڪو آهي ئي نه. اسين من کان بيخبر نٿا رهي سگهون. من جي هميشه چوڪيدار ڪرڻي آهي. خبر ناهي ته هوُ ڪڏهن دوکو ڏيئي ڇڏي.

س- ٣٤٤. جيڪڏهن سڀ ڪجهه مالڪ جو انس آهي ته ڪال به پرماتما جو انس آهي، پوءِ ڪال منش جو ايترو خراب دشمن ڪيئن بڻجي پيو؟

ج- هيءَ سڀ پرماتما جي رچنا آهي. هن سنسار تي هلائڻ لاءِ، هن کي سيني قسمن جي شڪتين جي ضرورت آهي. جيڪڏهن ڪال نه هجي ها ته اسين مالڪ ۾ سمائجي وڃون ها. هيءَ جڳت به نه رهي ها. هن سنسار کي هلائي رکڻ لاءِ، هنکي اهڙين شڪتين گهرجن

سوچو چو ٿا؟ مثال طور جيڪڏهن اسين سٺا ناگرڪ آهيون ته اسان کي پوليس وارن جي ڪا پرواهه ڪا نه ٿيندي آهي ۽ ڏوهي هميشه پوليس کان ڀڄندو رهندو آهي ته خبر ناهي پوليس وارو هن سان ڪهڙو وهنوار ڪندو، ڪهڙو ڏنڊ ڏيندو. انهيءَ کي خبر هوندي آهي ته اسان اهڙا ڪرم ڪيا آهن، جن جي لاءِ پوليس ڏنڊ يا سزا ڏيندي، تنهنڪري انهيءَ جي دل ۾ هميشه ڏوهه جو پاپ جو ڀار رهندو ٿو آهي، جڏهن نام عليو آهي، پڇن سورن ڪندا آهيون ته پوءِ اسانکي ڪال جو ڪهڙو ڀپ ٿي ٿو سگهي؟ انهيءَ ڀاري ۾ سوچڻ جي ٿي ڪهڙي ضرورت آهي؟ اسين سڀ سٺا ناگرڪ آهيون، اسانجي راهه جو رهبر ستگرو، اسان سان انگ سنگ آهي، پوءِ انهيءَ سوچڻ جي ضرورت ٿي ڪهڙي آهي ته ڪال جو روپ ڪهڙو آهي؟

س- ٣٤١. ڇا اهو چوڻ ٺيڪ ٿيندو ته ڪال، پرماتما جو ٿي هيٺئين درجي وارو ظهور آهي؟

ج- پرماتما کانسواءِ ڪجهه به نه ٿيو. سرشٽيءَ جي اُتپتيءَ کان، پهرين پرماتما کانسواءِ ڪجهه به نه هو. جيڪي ڪجهه ڏسون ٿا، اهو پوءِ پتا مان ٿي پرگهٽ ٿيو آهي ۽ انهيءَ ڪري ڪال به پرماتما مان ٿي ٿيو آهي ۽ انهيءَ طرفان سؤنپيل فرض نباهي رهيو آهي. سڀ به پرماتما دوارا سؤنپيل فرض کي پورو ڪري رهيا آهن. سڀ ڪجهه مالڪ مان ٿي پرگهٽ ٿيو آهي.

س- ٣٤٢. ڇا ڪال پنهنجو پاڻ ڪجهه به نه ڪري سگهي؟ ڇا هن کي ستپرش جي آگيا مڃڻي پوندي آهي؟

ج- ڪال جيڪي ڪجهه ڪري رهيو آهي، ستپرش جي آگيا سان ڪري رهيو آهي. جيڪڏهن اهو مڃيو وڃي ته هو سڀ ڪجهه پنهنجي مرضيءَ مطابق ڪري رهيو آهي ته انهيءَ جو اهو ارٿ ٿيندو ته هو اڪال پرش کان وڌيڪ شڪتيءَ وارو آهي. جيڪي ڪجهه به آهي مالڪ جي حڪم ۾ آهي، ڪجهه به انهيءَ کان ٻاهر ڪونهي. ... طور ديس ۾ هڪ راشٽرپتي ٿيندو آهي، پوليس انسپيڪٽر جنرل

سر ڏني رهيو آهي. "راڌاسوامي" ڪل مالڪ جو ئي اهو نالو آهي. سوامي جي مهاراج جن انهيءَ کي "اَنامي" چيو آهي يعني هن جو ڪو به نالو ڪونهي. ڪال هڪ الڳ شڪتي آهي، جنهن جي حد اسانکي پار ڪرڻي آهي. من ڪال جو عيوضي آهي ۽ هميشه اسانکي پنهنجي وس رکڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. پر اسانکي انهيءَ کان مٿي ٿيڻو آهي. صرف مالڪ جي دَيا مهر سان ئي انهيءَ ڪم ۾ ڪامياب ٿي سگهون ٿا نه ته اهيءَ حالت ۾ اسانکي نقلي پدارٿ به اصلي لڳن ٿا. دراصل ڪال ديش جو هرهڪ پدارٿ ڀرم آهي دوکو آهي، مرگ-ترشنا آهي. صرف مالڪ جي دَيا مهر ئي اسانکي مالڪ سان ملڻ واري سچي، صحيح مارگ لهي اچي سگهي ٿي. پر اسانکي پنهنجي تي اڳيءَ موجب ڪوچ ڪرڻي آهي ۽ جڏهن اسين پنهنجي طرفان سچي هردي سان پرماتما جي ڪوچ ڪريون ٿا ته پوءِ اسانکي صحيح مارگ تي آڻڻ جي ذميواري خود مالڪ تي ٿئي ٿي.

س - ۳۴۰. اسين ستسنگي هن سنسار جي حاڪم ڪال کان ڪافي واقف آهيون. ڪيترا ستسنگي سوچيندا آهن ته ڪال ۾ آتما آهي يا هُو صرف برهمنڊي من مانند ئي آهي، جنهن کي شبد جي ڌارا ڪم ڪرڻ لائق بڻائي ٿي.

ج - توهين اهو ڄاڻڻ چاهيو ٿا ته ڪال جو ڪهڙو روپ آهي؟

س - اسين هنجي روپ جي باري ۾ اندازو لڳائڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون جيتوڻيڪ ستسنگين لاءِ انهيءَ جي ڪا به اهميت ڪونهي.

ج - منهنجي خيال ۾ ته انهيءَ جي روپ جي باري ۾ ويچار نه ڪرڻ ئي بهتر آهي. انهيءَ باري ۾ چنتا نه ڪرڻ گهرجي. ڪال هڪ شڪتي آهي. اهو اسانجو من آهي. برهمنڊي من ئي ڪال آهي. شبد پرماتما مان نڪرندو آهي ۽ پرماتما ئي آهي. اهڙيءَ طرح من ڪال مان نڪرندو آهي ۽ من ئي آخر ڪال آهي.

ڪال جو روپ ڪهڙو آهي، انهيءَ باري ۾ ويچار ڪرڻ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟ مونکي سمجهه ۾ ئي نٿو اچي ته توهين انهيءَ باري ۾

۾ سمائجي وڃون ٿا، ڇو ته سنت به آخر مالڪ ۾ ئي سمائجي ويندا. جڏهن اسانجو پريم اسانکي ڪنهن سنت مهاتما وٽ ولي وڃي ٿو، نه پهنڌاري ستگروءَ وٽ ولي وڃي ٿو، تڏهن انهيءَ مهاتما جي پدائل روحاني ابياس جي جڳتيءَ دواران، اسين خود بخود مالڪ ۾ سمائجي وڃون ٿا.

سنت سمجهائين ٿا ته سنتن جو پرماتما سان اهو سنبنڌ آهي جيڪو لهرن جو ساگر سان ٿيندو آهي. لهر ساگر مان اٿي ٿي ۽ آخر ۾ ساگر ۾ ئي سمائجي وڃي ٿي. جيڪو پدارٿ لهر جي حوالي ڪري ڇڏيو، لهر، انهيءَ کي گڏ ولي، ساگر جي تهه ۾ ئي سمائجي ويندي.

اسين مالڪ ۾ ڪهڙيءَ طرح سمائجي سگهون ٿا؟ ستگرو اسانکي، اهو روحاني ابياس سيکاريندو آهي، جنهن ذريعي اسين مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا. هو پهرين ئي پرماتما ۾ سمايل هوندا آهن ۽ انهن دواران اسين به مالڪ جو انگ بڻجندا آهيون. حضرت عيسيٰ فرمايو آهي ”مان پتا ۾ آهيان ۽ پتا مون ۾ آهي.“ جيئن ته سنت پهرين ئي مالڪ ۾ سمايل هوندا آهن، تنهنڪري جڏهن اسين به سنت ستگروءَ ۾ سمائجي ويندا آهيون ته پرم پتا جو ئي روپ ٿي ويندا آهيون. اهڙيءَ طرح اسين ڪال جي حد کان پار ٿي سگهون ٿا. پر جيسين هنجي دائري ۾ رهون ٿا، جنم مرڻ کان ڇٽي نٿا سگهون. اسين پورن سنت دواران ئي پرماتما سان پيار ڪري سگهي واپس انهيءَ ساگر ۾ سمائجي سگهون ٿا.

س - ٣٣٩. مهاراج جي، ڪال جيوورا ۽ راڌاسوامي ۾ ڪهڙو تفاوت آهي؟

ج - مونکي بائيبل جو محدود گيان آهي، تنهنڪري اهو فرق يا تفاوت نٿو سمجهائي سگهان پر ڪال ۽ راڌاسوامي ۾ فرق ضرور ٻڌائي سگهان ٿو. ”راڌاسوامي“ پرماتما جي انيڪ نالن وانگر هڪ نالو آهي. هيءَ ڪرمت، ڌرم يا مذهب ڪونهي ۽ نه ئي ڪا نئين شيءِ. هيءَ سنتن جو پراچين، سنائن مت آهي جنهنجي سکيا، اسانکي نٿين

ڪال يا شيطان

س - ٣٣٨. ”ڪرم ۽ سڌانت“ ۾ لکيل آهي ته ڪال ستر جڳ هڪ ڏينهن ۽ چوهٺ جڳ ٻيو ڏينهن تپ ڪيو، تڏهن هن کي آتمائون مليون. اهي برهمانڊ جون سڀ آتمائون هيون يا صرف هن ڌرتيءَ جون؟ هن کي ڪيتريون آتمائون مليون؟

ج - هن برهمانڊ جون سڀ آتمائون ڪال جي وس ۾ آهن ۽ جيستائين اسين ڪال جي دائري ۾ آهيون تيستائين آواگون کان ڇوٽڪارو نٿو ٿي سگهي. سڄي رچنا مالڪ بڻائي آهي. ڪال به انهيءَ جو ٺاهيل آهي. ڪال جي حد کان اسانکي پري وڃڻو آهي. پرماتما خود سڄي سنسار جو پربند ڪال جي حوالي ڪري ڇڏيو آهي. ڪال کي سڀ شيطاني شڪتي چئجي يا ٻيو ڪجهه چئجي. جيستائين اسين ڪال جي دائري ۾ آهيون، تيستائين جنم مرڻ جي چڪر ۾ ڦاٿل آهيون. جيستائين ڪال جي دائري کان پار نه ٿيا آهيون، تيستائين انهيءَ مان ڇوٽڪارو نه ماڻي سگهندا. اهو تڏهن ٿي سگهندو جڏهن اسين ڪنهن اهڙي هستيءَ جي ڀڳتي ڪريون جيڪا ڪال جي حد کان پري هجي. اهڙو صرف اڪال پرک آهي، پرم پتا پرماتما آهي. اسين انهيءَ سان پيار ڪري هن جي پوڄا ڪري، ڪال جي دائري کان ٻاهر نڪري سگهون ٿا.

اسان هن سنسار ۾ پرماتما کي ديهه سروپ ۾ ڏٺو ڪونهي، پر هن کي پيار به ضرور ڪرڻ چاهيون ٿا. هن جي ڀڳتي به ڪرڻ چاهيون ٿا، انهيءَ ڪري اسانکي مالڪ جي اهڙن ڀڳتن، پيارن يا سنتن ۾، هنجي ٻن جي کوج ڪرڻي پوي ٿي جيڪي مالڪ سان ملي ڪري، انهيءَ جو روپ بڻجي چڪا آهن، جن جي لگن مالڪ سان لڳل آهي. اسانکي پنهنجي لگن اهڙي پيارن سان لڳائڻي پوندي. حضرت عيسيٰ فرمايو آهي ته ”توهان مونکي ڏٺو آهي، مون پرماتما کي ڏٺو آهي. انهيڪري توهان به منهنجي دواران انهيءَ پتا کي ڏٺو آهي.“ دراصل ڳالهه اها آهي ته سنت مالڪ سان هڪ ٿي چڪا آهن. تنهنڪري جڏهن اسين سنت ۾ سمائجي وڃون ٿا ته ازخود مالڪ

س - ڇا سڀ، انهيءَ روح هستيءَ ۾ آهن؟ ڇا انهن جو تعداد بيشمار آهي، ۽ ڇا اهو تعداد مقرر آهي؟

ج - ها.

س - ٣٣٧. مهاراج جي، مٿي ڄاڻايل وارن ۾ مهاتمائن جو چوڻ آهي ته آتمائن جون ٽوليون (Group Souls) ٿينديون آهن ۽ آتمائون انهن ۾ وڃي ملنديون آهن.

ج - نه. آتمائن جي ٽولين جهڙي ڪا ڳالهه ڪونهي. ڪي آتمائون سنسڪارن، ساڳين ڪرمن يا ڪرمن ۾ هڪجهڙائي سبب ڪي آتمائون هڪ ئي استان تي جمع وڃنديون آهن. اهو ڪرمن جو سنبنڌ هوندو آهي ۽ انهن کي توهين آتمائن جون جماعتون نٿا چئي سگهو. هرهڪ آتما جي جدا جدا هستي آهي. صرف ڪرمن سبب هڪ ئي استان تي ڪجهه وقت لاءِ گڏ ٿي ويون آهن ٿوري وقت بعد الڳ الڳ مارگ تي الڳ ٿي وينديون، اهو ضروري ناهي ته اهي سڀ آتمائون سڄي زندگي گڏ ٿي رهن.

س - ڪي پروفيسر، آتمائن جي ٽولين جي ڳالهه ڪندا آهن. مان انهن سان ٻڪراءُ نه آهيان. اهي سمجهندا آهن ته اسين سڀ انهيءَ جماعت جو هڪ حصو آهيون؟

ج - نه، اهو ٺيڪ نه آهي.

س - هرهڪ آتما جي الڳ الڳ هستي آهي؟

ج - اسين ڪرمن جي ٻنڌن سبب، ڪي عرصي لاءِ گڏ ٿيندا آهيون ۽ ٻين جيون جي ٽولين سان به اسانجو ڪجهه وقت لاءِ ڪرمن جو سنبنڌ ٿيندو آهي، جيڪو اسانکي پورو ڪرڻو آهي. تنهڪري اهو ٺيڪ ناهي ته اسين هميشه گڏ رهنداسين. هرهڪ جيو يا منش کي پنهنجن ڪرمن جو حساب چڪائڻو آهي. ۽ جيڪي آتمائون نام مارگ تي هلي رهيون آهن، آخر اهي سڀ انهيءَ پرماتما ۾ سمائجي وينديون.

ج- انهيءَ باري ۾ ٻهرين ۾ ذڪر ٿي چڪو آهي. ڪير هوندو جيڪو پرماتما ۾ واپس وڃي سمائجڻ نه چاهيندو؟ اهڙو ڪير هوندو جيڪو مالڪ جي سنمک وڃي ۽ پنهنجي جدا هستي بچائي رکڻ چاهيندو؟ اهڙا سوال اُن وقت اُٿندا آهن، جڏهن اسين مَن جي وس هوندا آهيون. اسين هئومي سبب پنهنجو پاڻ کي وڏو سمجهندا آهيون ۽ سوچيندا آهيون ته اسين ڪنهن ۾ لين ڇو ٿيون؟ پر جڏهن اُها اوستا پراپت ڪندا آهيون، تڏهن هئومي نالي ماتر به نٿي رهي، مالڪ ۾ لين ٿيڻ ٿي وڃڻو آهي. پنهنجي خودي گنوائڻ، پنهنجي هستي ختم ڪري ڇڏڻ، پرماتما جي انگ ٻڻجي وڃڻ ۾ ئي شانتي ملندي آهي. حالانڪ هر هڪ بوند جي پنهنجي هستي به آهي، پر ڪا به بوند ساگر کان جدا رهڻ نه چاهيندي آهي. آتما انهيءَ ۾ لين ٿي ويندي آهي، پر ڪنهن هوندي به الڳ رهندي آهي. پر انهيءَ اوستا ۾ ڪا به آتما پنهنجي الڳ هستي بچائي رکڻ نه چاهيندي. توهين جسماني پيار کي ئي ڏسو ته انهيءَ پيار سبب اسين اهو ئي ڪندا آهيون، جنهن ۾ اسانجو پيارو خوش رهي، اسين پنهنجي خودي ختم ڪري ڇڏيندا آهيون ۽ محسوس ڪندا آهيون ته اسين ۽ اسانجو پريتم هڪ آهي. اسين هڪجهڙي روپ ٻڻجي ويا آهيون. جڏهن سنساري پريم (عشق مزاجي) جي اها حالت آهي ته پرڀو پريم (عشق حقيقي) ۾ ڪهڙي حالت ٿيندي، جنهن ۾ مَن جي رڪاوٽ به دور ٿي ويندي آهي ۽ پنهنجي پياري، پنهنجي پريتم ڏانهن ڇڪبندا ويندا آهيون؟ اسين هن ۾ لين ٿي ويندا آهيون، پنهنجو پاڻ کي ڀلجي ويندا آهيون. اسانجو اهم سمايت ٿي ويندو آهي. اهڙو ڪير هوندو، جيڪو انهيءَ اوستا کي پسند نه ڪندو؟

س- ٣٣٥. ڇا نيون آتمائون ٺهنديون رهنديون آهن؟

ج- نه.

س- ٣٣٦. ڇا سڀ آتمائون هڪ ئي وقت، هستيءَ يا سرڙ ۾ آيون؟

ج- ها، سرشٽيءَ جي اُپتيءَ وقت سڀ آتمائون هڪ ئي وقت هستيءَ ۾ آيون.

جيڪڏهن هردي ۾ شبد يا سٽگروءَ جو پيار هوندو ته اسين سچاويڪ
طور سچکنڊ ڏانهن ڇڪيا وينداسين، ڇو ته شبد يا سٽگروءَ کي واپس
پرماتما ۾ سمائجي وڃڻو آهي، جيڪو روحاني سفر باقي پورو ڪرڻو
آهي ۽ ڪرمن جو حساب ڇڪائڻو آهي. اهو موت بعد اندر ۾ پورو
ڪري سگهجي ٿو. پر شرط اهو آهي ته اسين جيتري ٿي شبد سان اندر
جڙي وڃون ۽ اسانجي هردي ۾ اهڙي ڪا به ترشنا يا خواهش نه هجي
جيڪا اسانکي سنسار ۾ واپس وٺي اچي سگهي.

س - ٣٣٣. انهيءَ جو اهو مطلب ٿيو ته سچکنڊ پهچڻ لاءِ اسين
سکي نٿا ٿي سگهون؟

ج - اسين واپس وڃي پرماتما ۾ سمائجي ئي سچو سک پراپت ڪري
سگهون ٿا. توهين ڏسو جڏهن اسين پنهنجي گهر ڏانهن ويندڙ مارگ
لي ايداسين ته سک حاصل ٿيڻ شروع ٿيندو آهي. جيئن جيئن پنهنجي
گهر پنهنجي پريوءَ جي ويجهو ٿيندا ويندا آهيون، وڌيڪ سک محسوس
ٿيندو آهي. اصلي سک ته انهيءَ مالڪ ۾ سمائجڻ سان، هنجي درشن
ڪرڻ سان ئي پراپت ٿيندو. جڏهن ڪنهن وڏي سفر تان گهر موٽندا
آهيون ته جيئن جيئن گهر جي ويجهو پهچندا آهيون، وشواس وڌندو
ويندو آهي ته بس هيئنر جلدي ئي گهر پهچنداسين. جڏهن گهر ڏسڻ
۾ ايندو آهي ته پوءِ چاهي گهر کان اڃا پري ئي هوندو آهي، پر
تنهن هوندي به صرف گهر نظر اچڻ سان ئي سک جو ساهه کڻڻ شروع
ڪندا آهيون. اصلي خوشي ته گهر ۾ داخل ٿيڻ سان ئي ملندي. ساڳيءَ
طرح جيئن روحاني منزل جي ويجهو ٿيندا ويندا آهيون، اسانکي اندر
گهٽي ۾ گهٽو سک، سنتوش، آنند محسوس ٿيڻ شروع ٿيندو آهي.
اصلي سنتوش، سک، آنند ته انهيءَ وقت ئي ملندو آهي جڏهن آتما،
پرماتما ۾ وڃي سمائجي ٿي.

س - ٣٣٤. مهاراج جي، انهيءَ سلسلي ۾ توهانکي اهو پڇڻو آهي ته
جڏهن اسين پرماتما ۾ سمائجي ويندا آهيون ته ڇا پنهنجي الڳ هستيءَ
جو احساس ٿيندو رهندو آهي يا اهو سماپت ٿي ويندو آهي؟

س- ٣٣٢ آخري مڪتي ڇا ٿيندي آهي؟ ڇا ٻر ڏام ڀوڳڻ ٿي مڪتي آهي يا ڪنهن هيٺين منڊل ۾ لڇا- ترشنا جو سمايت ٿيڻ، ئي مڪتي آهي؟

ج- آخري مڪتيءَ کي عام طور، ٻن طريقن سان ڏنو ويندو آهي. هڪ ته اهو آهي ته جنم مرڻ کان ڇوٽڪارو ٿي وڃي. جيڪڏهن پورڻ ڪامل ستگرو ملي وڃي، اسين شبد سان پوري طرح جڙي وڃون، سنسار جو موهه ممتا نه رهي، آشا ۽ ترشنا پوري طرح ختم ٿي وڃي ته ڪيترا دفعا، پهرئين منڊل کي پار ڪرڻ سان ئي، آخري مڪتي حاصل ٿي ويندي آهي. انهيءَ اوستا ۾ ڇاهي انهيءَ منش خاص روحاني ترقي نه به ڪئي هجي، ته به هو ديهه جي بندن، جنم مرڻ جي دکن کان ته ڇٽي ويندو آهي، پر مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ اڃا هڪ وڏو سفر هوندو آهي. اصلي يا پوري مڪتي تہ انهيءَ وقت ئي چئي سگهجي ٿي، جڏهن آتما، پرماتما ۾ واپس وڃي ملي هڪ ٿي وڃئي، سمائجي وڃي ٿي. جيتري قدر ديهه جي بندن جو تعلق آهي، خاص وڏيڪ روحاني ترقي نه ڪرڻ بنا به انهن مان ڇوٽڪارو پرايت ڪري سگهجي ٿو. ڇاڪاڻ ته انهيءَ جو لاڳاپو انهيءَ ڳالهه سان آهي ته سنساري موهه ڪيتري حد تائين سمايت ٿي چڪو آهي. جڏهن دنيوي موهه بلڪل ناهي، هن سنسار ۾ ڇڪي، واپس وٺي اچڻ واري ڪابه پرول اڇا نہ رهي آهي ته پوءِ جسماني بندن کان ڇوٽڪارو پرايت ٿي ويندو آهي. پر جيسين آتما، پرماتما ۾ سمائجي هڪ نٿي ٿئي ته پوءِ انهيءَ حالت ۾ هوءَ وري هيٺ ڪري سگهي ٿي.

تنهنڪري پورن مڪتي تہ آتما کي پرماتما ۾ سمائجي وڃڻ بعد ئي ملي ٿي. ڪيترن حالتن ۾ جنم مرڻ کان مڪتي، پهرئين منڊل پار ڪرڻ سان ئي پرايت ٿي ويندي آهي پر شرط اهو آهي ته ستگرو پورن هجي ۽ سنسار جي اڇا ترشنا، موهه ممتا من ۾ پرول نه هجن. مثال طور جيڪڏهن ڪا ڀاري شيءِ ڦيٿي سان ٻڌل آهي تہ جتي بہ اهو ڦيٿو ويندو، اها شيءِ بہ اوڏانهن ڇڪجي هلي ويندي. جيڪڏهن من ۾ دنيوي اڇائون آهن ته آهي منش کي دنيا ۾ ڇڪي وري آڻين ٿيون.

جاري رکڻ چاهي ٿو تہ پوءِ هرهڪ آتما هن وقت اتي وڃي سگهي. جيڪڏهن پرماتما جي اها اڇا آهي تہ دنيا نہ رهي تہ اهو قدرتي آهي تہ آتمائن کي پيو ڪو استان ئي نہ رهندو، تنهنڪري هو واپس وڃي پرماتما ۾ سمائجي ويندا آهن. جيسين هو سنساري چڪر کي هلائي رکڻ چاهي ٿو، تيسين سڀ آتمائون واپس مالڪ وٽ نہ وڃي سگهنديون. ڪي آتمائن کي تہ هن سرشٽيءَ ۾ رهڻو ئي پوندو.

س- ڇا هو آخر اسانکي پار لنگهائيندو؟

ج- اسين هن کي اهو تڏهن چئي سگهون ٿا جڏهن ئي هوئن ڪر. اها هنجي موج آهي. هنجي رٿ جو هنکي ئي گيان آهي.

س- ٣٣٠. ڇا بوند سمنڊ ۾ سمائجي وڃڻ بعد بہ، انهيءَ سمنڊ مان ٻاهر ايندي آهي يا اچي سگهي ٿي؟

ج- ڇا بوند ساگر ۾ سمائجي وڃڻ بعد ٻاهر اچڻ چاهيندي؟

س- ڇا بوند اڪيلائي، پوءِ بہ ڪا مصيبت اچي سگهي ٿي؟

ج- ڇا هوءَ بوند ٻڏڻ پسند ڪندي، سمنڊ ٻڏڻ پسند نہ ڪندي؟ ڇا آتما، آتما رهڻ بجاءِ پرماتما ٻڏڻ پسند نہ ڪندي؟ هوءَ تہ بلڪ خوش ٿيندي آهي تہ هنجي مارگہ مان رڪاوٽ دور ٿي ويئي. مون توهانکي ڪيترائي ڀيرا سمجهايو هو تہ جيڪڏهن مٽيءَ جي ٻتيءَ کي ٻاهر ۾ رکبو تہ ٻاهر ۽ مٽي ٻتيءَ جو پرڪاش هڪ ٿي ويندو آهي. انهيءَ اوستا ۾ اها خبر ئي نہ پئجي سگهندي آهي تہ ٻاهر جي روشني ڪهڙي آهي ۽ مٽيءَ ٻتيءَ جي ڪهڙي.

س- ٣٣١. آلي پياڻي ڪونهي. هر مان سوچي رهيو هوس تہ ڇا آتما ورري، الڳ روپ اختيار ڪري سگهندي؟

ج- جيسين هن کي الڳ رهڻ جي اڇا آهي، تيسين مالڪ ۾ اسين سمائجي نٿا سگهون. اهڙي اڇا من پيدا ڪندو آهي ۽ جڏهن پرماتما ۾ سمائجي ويندا آهيون تہ من نهايت پلتي رهجي ويندو آهي. پوءِ ورري، اها اڇا باقي ڪيئن ٿي رهي سگهي؟

س - ٣٢٨. ڇا ٽئين يا چوٿين جنم بعد، هرهڪ آتما پرماتما وٽ هلي ويندي آهي؟ ڇا ڪي پڪيل آتمائون هونديون آهن؟ جيڪڏهن ڪنهن کي چوٿين جنم ۾ گرو نه ملي ته ڇا اها آتما ڀٽڪندي رهندي؟

ج - هرهڪ آتما ٽئين يا چوٿين جنم بعد مالڪ وٽ واپس نٿي پهچي، اهو خيال غلط آهي. انهن آتمائن جي قسمت ۾ مالڪ وٽ واپس وڃڻ جو حق آهي، جيڪي مالڪ دوارا چونڊيل آهن ۽ اهي به تڏهن واپس وڃي سگهنديون، جڏهن پرماتما پاڻ پنهنجي (جيڪي ست سنگرو آهن). انهن دوارا کين نام جي بخشش ڏياري، روحاني مارگ تي آڻيندا. جڏهن اهڙا مرش، مالڪ جي ديا مهر سان پنهنجا سڀ ڪرم ڀوڳي پورا ڪن ٿا، پنهنجون سڀ اڇائون تياڳ ڪن ٿا. پنهنجا سڀ موهه ممتائون ختم ڪن ٿا، تڏهن اهي ستگروءَ جي سهائتا سان واپس مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهن ٿا. نام جي بخشش ٿيڻ بعد هڪ جنم، ٻن، ٽن يا چئن جنمن ۾ اهو ڪم پورو ٿي ويندو آهي. ڪيترا جنم لڳندا يا لڳندا آهن، اهو مدار رکي ٿو ته هنن ڪيترا ڪرم ڀوڳڻا آهن ۽ ڪيتري روحاني ترقي باقي ڪرڻي آهي.

پر جيڪي مرش هن روحاني مارگ تي هلن ٿي ٿا، جن جي من ۾ اها اڇا ئي نٿي ته مالڪ سان ملون ۽ دنيوي، آشا-ترشنا، موهه-ممتا جو تياڳ ئي نٿا ڪن، انهن جو مالڪ وٽ واپس وڃڻ جو سوال ئي نٿو اٿي. اهڙا مرش چاهي سوين جنم وٺن، اهي هميشه هن دنيا جي مضبوط زنجيرن ۾ جڪڙيل رهندا. جڏهن اسان جي من ۾ مالڪ سان ملڻ جي اڇا اڀرندي آهي، تڏهن اسين پرماتما جي باري ۾ سوچيندا آهيون ۽ واپس وڃي سگهندا آهيون.

س - ٣٢٩ ڇا اهو سچ آهي ته هرهڪ آتما ڪنهن نه ڪنهن ڏينهن پرماتما وٽ پهچندي؟

ج - انهيءَ ڳالهه جو گيان صرف پرماتما کي ئي آهي ته هو دنيا کي ڪيستائين رکڻ چاهي ٿو. جيڪڏهن هو سنسار کي رکڻ ئي نٿو چاهي ته پوءِ هرهڪ آتما هن وٽ ويندي. جيڪڏهن هو هن سنسار کي

ورواھ لاءِ ھڪ واجبي سبب آھي ئي نہ. پر اھڙي ڪابہ پابندي ڪونهي. ڪيترن ماڻھن کي اھو ڀرم آھي تہ اسانجيءَ آتما جو ڪو ساٿي نہ آھي ۽ جيسين اھو ساٿي نٿو ملي، تيسين اسين مالڪ سان ميلاپ نٿا ڪري سگھون. اھو بلڪل غلط آھي. آتما جو ڪوبہ ساٿي ڪونهي.

ھرھڪ آتما، پرماتما روپي ساگر جي ھڪ الڳ بوند آھي ۽ ھرھڪ آتما کي پنھنجي ڪرمن انوسار واپس انھيءَ ساگر ۾ ملڻ لاءِ شخصي طور ڪوشش ڪرڻي آھي. ڪرمن موجب ئي ماتا-پتا، ڀيڻ-ڀاءُ، پتي-پتني ۽ ڌنڌي-نوڪريءَ ۾ گڏ ڪم ڪندڙ ساٿين سان سنبنڌ جڙي ٿو ۽ اھي ئي دک سک جو ڪارڻ بڻجن ٿا. ڪرمن سبب ئي اسان جو قسمين قسمين ماڻھن سان تعلق رھي ٿو. ڏيڻ-وٺڻ جو سنبنڌ بڻجي ٿو. پر اھو چوڻ صحيح ناھي تہ جيسين اسانجو ورواھ نٿو ٿئي، اسين روحانيت ۾ ترقي ڪري ئي نٿا سگھون. اھو ٺيڪ آھي تہ گرھستيءَ کي ھن مارگ تي ھلڻ ۾ ڪجھ فائدا ۽ سھوليتون رھن ٿيون، پر ان حالت ۾ جڏھن ٻنھي، پتي-پتنيءَ جا ڀاڳ ۾ وچار ٺھڪندا ھجن. پر جيڪڏھن ٻئي ھميشہ جھڳڙو ڪندا رھن ٿا، ھڪ وچار جا نہ آھن، تہ انھيءَ مان ڪوبہ فائدو ڪونهي ۽ نہ ئي ھڪ ٻئي کي ڪا مدد ملي سگھي ٿي.

س- ٣٢٧. ڇا ڪا اڪيلي آتما بہ ھوندي آھي؟

ج- منھنجي وچار ۾ اسين سڀ اڪيليون آتمائون آھيون. جيڪي آتمائون مالڪ کي وساري ويٺيون آھن، اھي اڪيليون ئي آھن. جيڪا آتما پنھنجي نج گھر، پنھنجي اصلي گھر کي وساري ويٺي آھي، منھنجي وچار ۾ اھا اڪيلي آتما آھي. اسين سنسار ۾ ڦاسي ويا آھيون. پنھنجي اصلي گھر کي وساري چڪا آھيون، پنھنجي سچي پتا کي ڀلائي ويٺا آھيون. اسين سڀ اڪيليون، زندگيءَ ۾ ڪشمڪش ڪندڙ آتمائون آھيون، پر اسانکي اھڙيءَ طرح اڪيلي نہ رھڻ گھرجي. آتما جي منش ديھيءَ ۾ اچڻ جي مقصد کي سمجھڻ گھرجي ۽ تڏھن ئي اسين ھن ڏک-ڏاکڙن واريءَ حالت کان ڇوٽڪارو حاصل ڪري سگھنداسين.

س - ٣٢٨. ڇا ٽئين يا چوٿين جنم بعد، هر هڪ آتما پرماتما وٽ هلي ويندي آهي؟ ڇا ڪي پڪيل آتمائون هونديون آهن؟ جيڪڏهن ڪنهن کي چوٿين جنم ۾ گرو نه ملي ته ڇا اها آتما ڀٽڪندي رهندي؟

ج - هر هڪ آتما ٽئين يا چوٿين جنم بعد مالڪ وٽ واپس نٿي پهچي، اهو خيال غلط آهي. انهن آتمائن جي قسمت ۾ مالڪ وٽ واپس وڃڻ جو حق آهي، جيڪي مالڪ دوارا چونڊيل آهن ۽ اهي به تڏهن واپس وڃي سگهنديون، جڏهن پرماتما پنهنجن پٽن (جيڪي سنت ستگرو آهن). انهن دوارا کين نام جي بخشش ڏياري، روحاني مارگ تي آڻيندا. جڏهن اهڙا منش، مالڪ جي دَيا مهر سان پنهنجا سڀ ڪرم ڀوڳي پورا ڪن ٿا، پنهنجون سڀ اڇائون تياڳ ڪن ٿا، پنهنجا سڀ موهه ممتائون ختم ڪن ٿا، تڏهن اهي ستگروءَ جي سهائتا سان واپس مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهن ٿا. نام جي بخشش وٺڻ بعد هڪ جنم، ٻن، ٽن يا چئن جنمن ۾ اهو ڪم پورو ٿي ويندو آهي. ڪيترا جنم لڳندا يا لڳڻا آهن، اهو مدار رکي ٿو ته ڪنهن کي ڪيترا ڪرم ڀوڳڻا آهن ۽ ڪيتري روحاني ترقي باقي ڪرڻي آهي.

پر جيڪي منش هن روحاني مارگ تي هلن نٿا، جن جي من ۾ اها اڇا ئي نٿي ٿئي ته مالڪ سان ملون ۽ دنيوي، آشا-ترشنا، موهه-ممتا جو تياڳ ئي نٿا ڪن، انهن جو مالڪ وٽ واپس وڃڻ جو سوال ئي نٿو اُٿي. اهڙا منش چاهي سوين جنم وٺن، اهي هميشه هن دنيا جي مضبوط زنجيرن ۾ جڪڙيل رهندا. جڏهن اسان جي من ۾ مالڪ سان ملڻ جي اڇا اُٿڻ لڳندي آهي، تڏهن اسين پرماتما جي باري ۾ سوچيندا آهيون ۽ واپس وڃي سگهندا آهيون.

س - ٣٢٩ ڇا اهو سچ آهي ته هر هڪ آتما ڪنهن نه ڪنهن ڏينهن پرماتما وٽ پهچندي؟

ج - انهيءَ ڳالهه جو گيان صرف پرماتما کي ئي آهي ته هو دنيا کي ڪيستائين رکڻ چاهي ٿو. جيڪڏهن هو سنسار کي رکڻ نٿو چاهي ته پوءِ هر هڪ آتما هن وٽ ويندي. جيڪڏهن هو هن سنسار کي

وواهه لاءِ هڪ واجبي سبب آهي پيا نه. پر اهڙي ڪا به پابندي ڪونهي. ڪيترن ماڻهن کي اهو ڀرم آهي ته اسانجي آتما جو ڪو ساٿي نه آهي ۽ جيسين اهو ساٿي نٿو ملي، تيسين اسين مالڪ سان ميلاپ نٿا ڪري سگهون. اهو بلڪل غلط آهي. آتما جو ڪو به ساٿي ڪونهي.

هرهڪ آتما، پرماتما روپي ساگر جي هڪ الڳ ٻوند آهي ۽ هرهڪ آتما کي پنهنجي ڪرمن انوسار واپس انهيءَ ساگر ۾ ملڻ لاءِ شخصي طور ڪوشش ڪرڻي آهي. ڪرمن موجب ئي ماتا-پتا، ڀيڻ-ڀاءُ، پتي-پتني ۽ ڌنڌي-نوڪريءَ ۾ گڏ ڪم ڪندڙ ساٿين سان سمبنڌ جڙي ٿو ۽ اهي ئي ڏک سک جو ڪارڻ بڻجن ٿا. ڪرمن سبب ئي اسان جو قسمين قسمين ماڻهن سان تعلق رهي ٿو. ڏيڻ-وٺڻ جو سمبنڌ بڻجي ٿو. پر اهو چوڻ صحيح ناهي ته جيسين اسانجو وواهه نٿو ٿئي، اسين روحانيت ۾ ترقي ڪري ئي نٿا سگهون. اهو ٺيڪ آهي ته گرهستيءَ کي هن مارگ تي هلڻ ۾ ڪجهه فائدا ۽ سهولتون رهن ٿيون، پر ان حالت ۾ جڏهن پنهنجي پتي-پتنيءَ جا پاڻ ۾ ويچار ٺهڪندا هجن. پر جيڪڏهن پتي هميشه جهڳڙو ڪندا رهن ٿا، هڪ ويچار جا نه آهن، ته انهيءَ مان ڪو به فائدو ڪونهي ۽ نه ئي هڪ ٻئي کي ڪا مدد ملي سگهي ٿي.

س- ٣٢٧. ڇا، ڪا پڪيل آتما به هوندي آهي؟

ج- منهنجي ويچار ۾ اسين سڀ پڪيل آتمائون آهيون. جيڪي آتمائون مالڪ کي وساري ويٺيون آهن، اهي پڪيل ئي آهن. جيڪا آتما پنهنجي نج گهر، پنهنجي اصلي گهر کي وساري ويٺي آهي، منهنجي ويچار ۾ اها پڪيل آتما آهي. اسين سنسار ۾ ڦاسي ويا آهيون. پنهنجي اصلي گهر کي وساري چڪا آهيون، پنهنجي سچي پتا کي ڀلائي ويٺا آهيون. اسين سڀ پڪيل، زندگيءَ ۾ ڪشمڪش ڪندڙ آتمائون آهيون، پر اسانکي اهڙيءَ طرح پڪيل نه رهڻ گهرجي. آتما جو مشن دنيا ۾ اچڻ جي مقصد کي سمجهڻ گهرجي ۽ تڏهن ئي اسين هن ڏکن-ڏاکڙن واريءَ حالت کان ڇوٽڪارو حاصل ڪري سگهنداسين.

تياڳ ڪيو آهي، پر دراصل سنسار جو تياڳ ڪو ڪري سگهجي. جيڪڏهن
گهر ٻار ڇڏي ۽ جهنگلن، پهاڙن، مندرن، مسجدن ۾ هليو وڃجي، تڏهن
به اسان ڇا ڇڏيو؟ اسانجو پيٽ ساڳئي نموني پوڄڻ گهري ٿو، ان
پيٽ لاءِ ڪپڙي جي ضرورت پوي ٿي. رهڻ لاءِ ڪو استان به
گهرجي ۽ اسانکي اهي سڀ شيون ضروري ڪپن. اسان ڪان ڪهڙي
شيءِ ٿي ڇڏي؟ جيسين سنسار ۾ آهيون، سنسار جو انگ آهيون، انهن
شين جو هجڻ ضروري ۽ سياوڪ آهي. اسانکي انهن جو غلام نه ٿيڻو
آهي. پر قدرتي انساني سياءُ جو اثر ته ضرور رهندو، جنهن کان اسين
ڇٽي نٿا سگهون. اسانکي سنساري فرض به پورا ڪرڻ گهرجن. پر
انهن سان گڏ، پنهنجي اصلي فرض ڏانهن به ڌيان ڏيڻ گهرجي. جنهن
فرض کي پوري ڪرڻ لاءِ هيءَ منش ديهه مِلي آهي، اهو ڪڏهن به
وسارڻ نه گهرجي. جيڪڏهن انهيءَ آخري منزل، اصلي فرض کي
اکين اڳيان رکنداسين ۽ انهيءَ فرض جي پرڪاش ۾ ڪم ڪندا
رهنداسين ته پوءِ انهن ڳالهين جو اسان تي ڪوبه اثر نه پوندو.

س - ٣٢٦. اهو استري-پرش، پتي-پتنيءَ جي ميلاپ جو وچار
ڪيئن پيدا ٿيو؟ ڇا، اهو هيٺين درجي جي جوڳين ۽ سادن ذريعي
پرچار ڪيل مت آهي؟ ڪنهن وقت مان هڪ اهڙي گروءَ جو شش
هوس، جيڪو انهيءَ قسم جي سکيا ڏيندو هو. هو پنهنجو پاڻ کي گرو
سڏائيندو هو ۽ انهيءَ ڳالهه تي زور ڏيندو هو ته روحاني ترقيءَ لاءِ
وواهه ضروري آهي. مان سوچان ٿو ته اهڙي قسم جي اپديش جو
آڌار ڇا آهي؟ هو فرمائيندو هو ته بنا وواهه جي ۽ استري پرش جي
سنبند رکڻ بنان، ڪوبه پورن ٿي نه ٿو سگهي؟

ج - توهانجو مطلب آهي ته ڪنواري استري يا ڪنوارو پرش،
روحاني مارگ تي نٿو هلي سگهي؟

س - انهيءَ جو اپديش اهو ئي هو.

ج - انهيءَ باري ۾ ڪجهه نه چئو وڃي ته بهتر ٿيندو. مان ته چوان
ٿو ته اهڙي قسم جي ڳالهه روڪ ڪرڻي. مونکي خبر ناهي ته اهو

۾ پنهنجو فرض چڱي طرح نڀائي سگهون ٿا. پر اُن ۾ اسانجو موهه
نه رهي، اسانجو موهه يا پيار ڪنهن نهايت اُتم ۽ سچي پدارٿ
سان ٿي ويندو آهي. وڏي ڳالهه اها ٿي آهي. جيڪڏهن اسين
هاڻيءَ سان ٻڌل هجون ۽ اسانجي همت ۾ ڪٿي جي ٽوڙي هجي ته
ڪتو اسانکي پاڻ تائين ڇڪي نٿو سگهي. ها، اهو ٿي سگهي ٿو ته
ڪتو ۽ اسان سان گڏ هاڻيءَ تائين ڇڪجي وڃي. چاهي اسانکي اها
ٻه ڄاڻ نه پوي ته اسين هاڻيءَ سان ٻڌل آهيون. انهيءَ ڪري جڏهن
اسين شبد يا نام جي ڌارا سان جڙي وڃون ٿا ته سنسار ۾ رهندي،
ڪم ڪار ڪندي به، اسين سنسار طرف ڇڪجي نٿا سگهون. اسين
سمجهون ٿا ته دنيوي پدارٿن جي موهه روپي ٽوڙن اسانکي ٻڌي
رکيو آهي، پر 'شبد' جي سامهون، اهي سڀ پدارٿ ايترا ڪمزور آهن
جو اسانکي پاڻ ڏانهن ڇڪڻ بجاءِ، اهي مٿس خود اسان ڏانهن ڇڪجندا
اچن ٿا. جيڪڏهن اسين سنت مت سکيا ۽ اصولن انوسار هلنداسين ته
اسانکي پنهنجي فرضن کي پوري ڪرڻ ۾، ڪابه رڪاوٽ نٿي اچي.
سرڳ کان وڌيڪ من جي اهميت آهي. انهن ڪري اسانکي پنهنجو
فرض پورو ڪرڻ گهرجي ۽ من کي شبد سان جوڙي رکڻ گهرجي.

توهين ڏسو، گهڻو ڪري سنت گرهستي هئا، شادي شده هئا.
ڪٽنب-پريوار وارا هئا. ووهه مان ڪجهه فائدا به آهن. جو ته انهيءَ
سان، ڪجهه اڇائن کي ضرورت کان وڌيڪ دٻاءُ نٿو پوي ۽ نه ٿي
انهيءَ باري ۾ وڌيڪ سوچڻو ٿو پوي. اڇائون ايندڙون ۽ ويندڙون
رهنديون آهن، نه ته ٻيءَ حالت ۾ اُنهن کي دٻاءُ پوندو آهي ۽ ٿي
سگهي ٿو ته اڇاٽائيءَ ۾ ئي اُهي اسانکي هيٺين طرف ڇڪينديون
هجن ۽ انهيءَ جي اسانکي خبر ئي نه هجي. انساني سڀاءُ انوسار اهو
بهتر آهي ته مٿس پرڻيل هجي. پريوار وارو هجي، نيڪ گرهستي ٻڌجي
پر انهيءَ سان گڏ اهو به ضروري آهي ته هو پنهنجن اصلي فرضن
کي نڀائي،

دراصل اسين سنسار ۾ ڪنهن به پدارٿ جو تياڳ ڪري ئي نٿا
سگهون. اسين پنهنجي طرفان اهو سوچي سگهون ٿا ته اسان سنسار کي

پر انهيءَ جو اهو ارٿ نه آهي ته اسانجو ڪنهن خاص منش سان جيڪڏهن ڪرم جو سنبنڌ ڪونهي ته اسين پرماتما سان ميلاپ نه ڪري سگهنداسين. هرهڪ آتما آزاد آهي.

س- ٣٢٥. مهاراج جي، ڇا اسين هن ئي جنم ۾ شادي شده هوندي ۽ نامدان ملڻ بعد، پرماتما سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا؟ ڪيترائي ماڻهو چوندا آهن ته توهين شادي شده آهيو تنهن ڪري هن جنم ۾ پربوءَ سان ميلاپ نٿا ڪري سگهو؟

ج- مون ته ڪنهن به پستڪ ۾ ڪونه پڙهيو آهي ته ورواهه ڪيل منش روحاني ترقي نٿا ڪري سگهن.

س- منهنجو به اهوئي وچار هو. انهيءَ باري ۾ اسانجي وچ ۾ ڳالهه ٻولهه هلي هئي ته جيسين پرالبڌ ڪرم رهيل آهن، انهيءَ ڪري پورڻا ميلاپ ٿي نٿو سگهي. انهن کي چڪائڻ بعد ئي پرماتما وٽ واپس پهچي سگهجي ٿو؟

ج- اهو ڪيئن معلوم ٿئي ته ڪهڙڪي، ڪهڙا ڪهڙا، باقي ڪرم پورڻا آهن.

س- تنهن هوندي به، اسين پوءِ سمجهڻ لڳاسين ته اهڙين ڳالهين ڪرڻ وقت، اسين پوري طرح نٿا سوچيون. باقي سڀ ڳالهيون ٻه سامهون ايندڙيون آهن.

ج- نه، منهنجي وچار ۾ ورواهه سان ڪو به فرق نٿو پوي، ڇو جو اصل اسانکي پنهنجي ڇڪڻ واري شڪتي 'موهه' آهي. ورواهه ۾ موهه جي پيٽ ۾ فرض يا جوابداري وڌيڪ آهي. جيڪا ڪشش ورواهه ۾ اسان کي شروعات ۾ محسوس ٿيندي آهي، اها وقت گذرڻ سان، موهه جي روپ ۾ ٿي رهي. اهو سوارٿ جو سنبنڌ آهي؛ اسانکي انهيءَ ڳالهه جو گيان ٿئي ٿو، تڏهن اسانکي ڪو به روڪي نٿو سگهي. جڏهن اسانکي پنهنجي اصلي فرض جو گيان پراپت ٿئي ٿو، تڏهن اسين سڀني مٽن مائٽن ۾ رهندي، استري، ٻچن، پٽ، پيءُ وغيره جي روپ

آتما جي نه ڪا جنس آهي ۽ نه ئي ڪو سنگي ساٿي. ڪيترائي
ماڻهو پنهنجي ڪمزوريءَ کي صحيح ثابت ڪرڻ لاءِ اهڙا بهانا پيش ڪري
انهيءَ ڀرم ۾ هوندا آهن ته جيسين انهنکي پنهنجيءَ آتما جو ساٿي نه ملندو،
تيسين هو پرماتما کي پراپت نه ڪري سگهندا. مونکي ڪيترن ئي امريڪا
جي ستسنگين جا خط مليا آهن ته "مان ترقي نه ڪري سگهيس، ڇو
جو مونکي ڪڏهن آتما جو ساٿي نه مليو." اهو پنهنجي ڪمزوريءَ کي
لڪائڻ لاءِ صرف هڪ بهانو آهي. آتما جو نه ڪو ساٿي آهي، نه ئي
هنکي ساٿيءَ جي ضرورت آهي، هر هڪ آتما اڪيلي هوندي آهي.
اسانجو پرماتما سان شخصي سنبنڌ آهي. اسانکي ڪڏهن به ساٿيءَ جي
ضرورت نه ٿيندي آهي. ستگروءَ کي آتما جو سنگي ساٿي چئي سگهون
ٿا، ڇو ته ستگروءَ دوارا ئي آتما پرماتما ۾ سمائجي سگهي ٿي. آتما
جي ڪا به جنس ڪانهي، نه ئي جنس جو ڪو مطلب آهي. دراصل
ڳالهه اها آهي ته ٿوري به روحاني ترقيءَ لاءِ انهن ڳالهين کان مٿي
ٿيڻو پوندو آهي. استرين کي اهو بلڪل سمجهڻ نه گهرجي ته هو
روحاني درشٽيءَ کان پرشن کان ڪنهن به حالت ۾ گهٽ آهن.

س- ٣٢٤. توهين آتما جي سنگي يا جوڙي جي باري ۾ سمجهائيندا؟
ڇا، آتما کي ساٿي، وواهه سان پراپت ٿيندو آهي يا بنا وواهه جي؟
اسين انهيءَ کي ڪيئن سڃاڻي سگهنداسين؟

ج- مون ڪجهه ٻين جڳهين تي ذڪر ڪيو آهي ته، ڪيترائي دفعا
آمريڪا جي ستسنگين جا خط ايندا آهن ته جيسين اندر يا ٻاهر، انهن
کي، پنهنجو ساٿي نٿو ملي، هو واپس وڃي، پرماتما سان نٿا ملي
سگهن. ڪجهه ستسنگين کي اهڙي غلط ويچاردارا آهي. هر هڪ آتما جو
پرماتما سان شخصي تعلق آهي. آتما جي ساٿيءَ جهڙي ڪا به ڳالهه
ڪانهي. اهو خيال صرف پنهنجي ڪمزوريءَ جو هڪ بهانو آهي. آتما
جو بلڪل، نه ڪو سنگي ٿيندو آهي نه ساٿي. اسين پنهنجي شخصي
آدرسان ئي پرماتما وٽ واپس پهچون ٿا. اسانجو ماڻهن سان ڪرمن
سبب سنبنڌ آهي، انهيءَ ڪري انهن سان اسانجو واسطو پوي ٿو.

س- مهرباني ڪري اُهيءَ کي ڪنهن ٻئي نموني ۾ سمجهايو.

ج- ٺيڪ آهي. توهين ٿي ٻڌايو ته آتما کي ڇا ڇيئي سمجهڻ مناسب ٿيندو؟ (ماٺهو ڪلن تا)

س- ٣٢٣. مون ٻڌو آهي ته ڪا به ستسنگي استري نئين منزل کان مٿي وڃي نٿي سگهي. هن لفظ ۾ ائين چيو ويندو آهي ته جيستائين اُهيءَ کي نام جي بخشش به ٿيل هوندي، تڏهن به ڪيس هيٺ اچي ٻيهر پرش سرير ۾ جنم وٺڻو پوندو، ان بعد ئي هوءَ سچکنڊ پهچندي.

ج- اهو سوچڻ دلچسپ ڪونهي. (ماٺهو ڪلن تا) توهين ڏسو ته هيءَ پرش جو سنسار آهي (وري ماٺهو ڪلن تا) پرش اهڙيون ڳالهيون جتي پنهنجو درجو مٿي ڏيکارڻ چاهين ٿا. منهنجو خيال آهي ته انهيءَ ڳالهه جي شروعات ڏيري ۾ مهمان گهر "گيسٽ هائوس" جي گپ شپ سان ٿي آهي. مون اها ڳالهه ڪنهن به روحاني گرنٿ ۾ ڪونه پڙهي آهي. جيتري قدر سنت مت جو سوال آهي، استري ۽ پرش ۾ ڪو به فرق ڪونهي، نڪو به تفاوت ڪونهي. اهو منڊل ٽپڻ کانپوءِ پار ڪرڻ بعد استري پرش جو ڀيد سماپت ٿي ويندو آهي. آتما جي ڪا به ذات جنس نه آهي ۽ اهو ڀيد سرير سان يا من سان گڏ پٺيان رهجي ويندو آهي. تنهنڪري اهو سوچڻ بلڪل غلط آهي ته پرش سرير ۾ جنم وٺڻ بنا ڪا به استري مالڪ سان ميلاپ نٿي ڪري سگهي. استري هئڻ سبب، پرماتما ۾ واپس وڃي سمائجي نٿي سگهي ۽ انهيءَ لاءِ هن کي پرش ديهه ۾ اچڻو پوندو، بلڪل صحيح ڪونهي. پرش کي ئي اهو حق آهي، اهو سوچڻ به بلڪل غلط آهي. ائين نه آهي. اهو ويچار رکڻ ٺيڪ نه آهي ته صرف پرش ئي ايترا خوشقسمت آهن. شايد ڪنهن وقت پرش، استريءَ کان ڇوٽڪاري پائڻ لاءِ اهڙو سڪدائي سپنو ڏسندو هوندو ته گهٽ ۾ گهٽ مٿي وڃي ته ڪا استري ڪونهي. (ماٺهو ڪلن تا) جيتري قدر سنت مت جو تعلق آهي، اهو بلڪل غلط آهي.

ج - هيرو ته هيرو آهي. جيڪڏهن انهيءَ کي ڪپ ۾ اڇلائبو وڃي ته انهيءَ تي گندگي چنبڙي ويندي. پر جيڪڏهن انهيءَ کي ڌوئبو ته وري اهائي چمڪ واپس اچي ويندي. آتما هيرو آهي. هرهڪ آتما پرماتما جي انس آهي. آتما نرمل آهي، پوتر آهي. پر من جي صحبت سبب نهايت گندي ۽ ميري ٿي چڪي آهي، ڇو ته من اندرين جي ڀوڳن جو داس آهي. ڪنهنڪري من به خراب، ميرو ۽ گندو ٿي ويو آهي. جڏهن آتما من جو ساٿ ڇڏي ٿي، تڏهن هرهڪ آتما هڪ جهڙي ٿي پوي ٿي. انهيءَ جي پوترتا ۾ ڪو به فرق ڪونهي، ڪي آتمائون تمام گندي ڪپ ۾ ڪرنديون آهن. ڪي ٿوري صاف جڳهه تي ڪرنديون آهن. ڪي آتمائن کي رواجي گندگي لڳندي آهي ۽ ڪي تمام بريءَ طرح گنديون ٿي پونديون آهن. ڪنهنڪري انهن جي صفائيءَ لاءِ وڌيڪ سخت محنت جي ضرورت آهي. پر هيرو ته هيرو ئي آهي.

س - ٣٢٢. ستسنگ ۾ توهين آتما کي استريءَ جي روپ ۾ ڇو سڏيندا آهيو؟

ج - لکڻ يا چوڻ ۾ ڪو نه ڪو نالو ته رکڻو پوندو آهي. اهڙيءَ حالت ۾ آتما ته آتما ئي آهي. آتما نه استري آهي، نه پرش. سنسار ۾ استريءَ جي آتما استري سڏائيندي آهي ۽ پرش جي پرش، انهن ۾ آتما جي ڪا به جنس ڪونهي.

س - مان به انهن کي سمجهندو آهيان.

ج - توهين صحيح آهيو. جڏهن اسين ترڪٽيءَ کان مٿي ويندا آهيون، جيڪا اپي منزل آهي ۽ جڏهن من ۽ آتما جي ڳنڍ کلبي آهي، ته استري پرش جو ڀيد سماپت ٿي ويندو آهي. آتما کي ڪنهن ته اکر سان سڏڻو پوندو. مان ته چوندس ته اسانجي ٻولي اڌوري روحاني ڳالهين کي سمجهائي سگهڻ ۾ بلڪل اسمرٿ آهي. توهان هيٺ ستسنگ جو ترجمو پڙهيو آهي. اهڙيءَ حالت ۾ آتما لاءِ استري لفظ استعمال ڪرڻ جو ڪو به خاص ڪارڻ ڪونهي.

آتما، سچي ذاتي

س- ٣١٧. مهاراج جي، آتما ڇا آهي؟ مان سمجهان ٿو ته چيتنتا ئي سڀ کان اوچي وستو آهي. ڇا اهو ٺيڪ آهي؟

ج- اهو صحيح آهي، چيتنتا ئي آتما آهي. جيئن جيئن هيءَ مٽي وڃي ٿي، اها چيتن ڌارا جي سڀ کان اوچ اوستا جي وڃهو پهچندي وڃي ٿي. آخر هوءَ انهيءَ اوچ چيتن اوستا کي پراپت ڪري ٿي.

س- ڇا، آهي پرماتما روپي ساگر جون بوندون آهن؟

ج- اهو صحيح آهي.

س- ٣١٨. مهاراج جي، ڇا پرماتما هر وقت نيون آتمائون پيدا ڪري رهيو آهي يا پراڻين آتمائن مان ئي ڪم هلائي رهيو آهي؟

ج- منهنجي خيال ۾، هن وقت پراڻين آتمائن جي ڪاٻ ڪمي ڪونهي (سڀ ماڻهو ڪلن ٿا) انڪري ٻين آتمائن جي پيدا ڪرڻ جي ڪاٻ ضرورت ڪونهي.

س- ٣١٩. مون هڪ آکاڻيءَ ۾ پڙهيو هو تہ ڪنهن جو موت نهايت ڀيانڪ نموني ٿيو. انهيءَ جو مطلب آهي تہ آتي پيڙا يا ڪشٽ آهي؟

ج- توهانجي پڇڻ جو اهو اَرٿ آهي تہ نرڪ ۾ ڪشٽ آهي؟ ڇونہ؟ ڇا توهين نرڳ کي سرڳ بڻائڻ چاهيو ٿا؟

س- ٣٢٠. ڇا، توهان اهو ڪونہ فرمايو تہ سوکيم منڊل ۾ شرير کي ڪشٽ نہ ٿيندو آهي؟

ج- سوکيم منڊل جا ڪيترائي حصا آهن. هن وقت، هن جي نرڳ واري حصي جو ذڪر ڪري رهيا آهيون.

س- ٣٢١. ڇا، تمام ٺيڪ ۽ تمام خراب منش جي آتما ۾ تفاوت هوندو آهي؟ ڇا، اهو من جي اثر سبب ٿيندو آهي يا سچ پچ ڪو فرق آهي؟

مطلب نه رهندو، اهو به کان ثابت ٿيندو ته سرشتيءَ جي اڻتي
جو ڪٿي رهي. اها ڳالهه سمجهاڻي ته سگهجي ٿي، هر ڪو شين الهيءَ
کي سمجهي عقل، هڏيءَ ذريعي سمجهڻ جي ڪوشش ڪندا ۽ هڏي
الهيءَ ڳالهه کي سمجهي نٿي سگهجي. تنهن ڪري الهيءَ مان ڪرڻ ناتو
نه ليندو. اسانکي مٿي، هڏيءَ جي دائري کان مٿي وڃڻو آهي. آتما
جي پرماتما سان، سڌيءَ طرح مطلب واري اوستا پراپت ڪرڻي
آهي، جو ته انهيءَ اهو سان ئي سڀ ڳالهيون سمجهه ۾ اينديون.

رام ڪرشن ۽ ڪيترا ويدانتي مهاتما انهيءَ کي ماتا ۽ پٽ جو سمبنڌ چوندا آهن. جڏهن پٽ، ماءُ جي شرڻ ۾ اچي ٿو ته هن کي ڪا به چنتا نٿي رهي. هو سکي ٿئي ٿو. بي فڪر ٿي رهي ٿو. سنسار جي ڪنهن به پدارٿ جي هن کي پرواهه نٿي رهي.

جيسين آتما پرماتما ۾ نٿي سمائجي وڃي، تيسين اسانجي اندر سچي خوشي يا سک سلامتيءَ جي ڀاونا پيدا نٿي ٿئي. اسانجو جنم مرڻ کان ڇوٽڪارو نٿو ٿئي. جيسين اسين مالڪ کان وڇڙيل هن سنسار ۾ قائل آهيون، اسين نهايت دکي آهيون. اسانجي حالت قياس جوڳي آهي. انهيءَ ڪري اسين مالڪ جي تلاش ڪريون ٿا. تنهنڪري هو اسانجو مقصد آهي، اسانجي منزل آهي. هيءَ منش سرير اسانکي ڏنو ئي انهيءَ لاءِ ويو آهي. منش چولي جو اعلي مطلب ئي اهو آهي. صرف منش جنم ۾ ئي پوري پراپتيءَ جي مارگ تي هلي، واپس وڃي مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا. ٻئي ڪنهن به سرير يا جوڻ ۾ پرڀو پراپت ٿي نٿو سگهي. انهيءَ ڪري منش سرير کي 'هري مندر'، 'نر نارائڻي ديهه'، 'زنده پرماتما' جو مندر چيو ويو آهي.

اسانکي انهيءَ زنده پرماتما کي هن ديهه ۾ ڳولهڻو آهي، ڇو ته هيءَ ئي مالڪ جو مندر آهي. هن مندر، اندر ئي، اسانکي پرماتما جي کوج ڪرڻي آهي. هيءَ مندر، مالڪ خود ٺاهيو آهي. هو خود، هن مندر ۾ ويٺو آهي ۽ اسانکي اندر ئي، هنجي کوج ڪرڻي آهي.

اسين تڏهن ئي سکي ٿي سگهون ٿا، جڏهن اسانجي منش ديهيءَ ۾ اچڻ جو مقصد پورو ٿي سگهندو. اهو مقصد تڏهن پورو ٿي سگهندو جڏهن اسين پنهنجي خيال کي انترمک ڪري، اندر ئي پرماتما جي تلاش ڪرڻ جي ڪوشش ڪنداسين. هنجي ميلاپ بنا نه اسانکي سچو آنند پراپت ٿي سگهي ٿو ۽ نه ئي جنم مرڻ جي چڪر کان ڇٽي سگهجي ٿو.

اهو معلوم ڪرڻ مشڪل آهي ته پرماتما هن سرشٽيءَ کي ڇو بڻايو. پر اها ڳالهه بلڪل صاف آهي ته اسين هن کان وڇڙيل آهيون ۽ اسان کي مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻي آهي. جڏهن هن ساڃ

ٻاڻڻ جي ڪوشش ڪنداسين، ۽ هيءَ جڳت ڏکن ڏاکڙن ۽ آفتن سان
ڀرپور ٿي رهندو. مان نٿو سمجهان ته اسين مانڪ طور ٻين کان
وڌيڪ خوش آهيون. سنسار ۾ ڪيترن ڪاميابين حاصل ڪندي به
مان نٿو سمجهان ته انهيءَ کي سرڳ ٺاهڻ سکيا آهيون. اسين ٻين
کان وڌيڪ دکي آهيون. اسين پنهنجن ابن ڏاڏن کان وڌيڪ دکي
آهيون، جن کي اسين ايئن سمجهون ٿا، هو اسان کان وڌيڪ گهري
ننڊ ڪندا هئا. انهن جي صحت به اسان کان سٺي هئي. انهن جي
عمر به اسان کان وڏي هوندي هئي ۽ هو اسان کان وڌيڪ سکي هئا.
انهيءَ ڪري مان نٿو سمجهان ته سک ۽ شانتيءَ جي خيال کان اسين
سنسار کي ٻين کان وڌيڪ سٺو ٺاهڻ سکيا آهيون. ڏينهون ڏينهن
اسين وڌيڪ دکي ۽ دکي ٿيندا پيا وڃون. جيترو سک شانتيءَ
پويان ڊوڙون ٿا، اوترو وڌيڪ اسين دکي ۽ نراس ٿيندا پيا وڃون.
تنهنڪري مان سمجهان ٿو ته اسانجي ڪوشش ٿي غلط راهه ڏانهن آهي.
جيڪڏهن اسين پنهنجي اندر خوشي ڳولهڻ جي ڪوشش ڪنداسين ته
ڪامياب ٿي سگهنداسين. ان بعد جيسين اندر سک پراپت نٿو ٿئي،
تيسين هيءَ زندگي، جيئڻ لائق نه آهي. سچو سک، سچي شانتي ته
آتما کي پرماتما روپي ساگر ۾ ملڻ بعد ئي پراپت ٿي سگهي ٿي.
انهيءَ سچي خوشي ۽ شانتيءَ کي پراپت ڪرڻ لاءِ ئي اسين مالڪ
۾ سمائجي وڃڻ چاهيون ٿا.

ڪن سنتن آتما ۽ پرماتما جي سنبنڌ کي پتا ۽ پٽ جي سنبنڌ
ذريعي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. انهيءَ سنبنڌ ۾ پٽ بلڪل
تي نڀر رهندو آهي. بائيبل ۾ پرماتما کي سڀني جو پتا، "پيءُ پتا"
ڪري سڏيو ويو آهي. ڪن سنتن انهيءَ کي پتي ۽ پتنيءَ جو سنبنڌ
ڪري سمجهايو آهي. پتني صرف پتيءَ سان گڏ ئي سکي رهي سگهي
ٿي. هن کي چاهي سنسار جا سمورا سک چونڊ ڏنا وڃن، پر پتيءَ کان
ڌار رهي، خوش ڪڏهن به سکي نٿي ٿي سگهي. انهيءَ ڪري سنتن،
آتما ۽ پرماتما جي سنبنڌ کي پتي - پتنيءَ جو رشتو ڪري سمجهايو
آهي. ڪيترن سنتن انهيءَ کي ماءُ ۽ ٻار جو سنبنڌ ڪري سمجهايو آهي.

من اندرين جي وس آهي. انڪري اسين اڻپورن آهيون. جڏهن مالڪ
چاهيندو ته اسين پورن ٿيون، تڏهن اسين پورن ٿي وينداسين ۽ واپس
وڃي انهيءَ ۾ سمائجي وينداسين.

س - ٣١٥. مهاراج جي، توهين فرمائيندا آهيو ته سرشٽي مالڪ
پيدا ڪئي آهي. مونکي اها ڳالهه سمجهه ۾ نٿي اچي ته ڇا اهو
معلوم نٿو ڪري سگهجي ته مالڪ کي ڪنهن پيدا ڪيو؟

ج - جيڪڏهن اسين اهو معلوم ڪرڻ چاهيون ٿا ته پرماتما کي
ڪنهن پيدا ڪيو ته پوءِ اڳتي اهو به معلوم ڪرڻو پوندو ته انهيءَ کي
ڪنهن بڻايو، جنهن پرماتما کي بڻايو. انهيءَ جو ته انت نٿو ٿي سگهي.
پرماتما کان پري نه ڪجهه هو، نه آهي ۽ جيڪي ڪجهه بڻايو آهي،
انهيءَ ئي سڀ بڻايو آهي. سڀني پستڪن ۾ اهڙيءَ طرح لکيل آهي.
اڃا تائين پرماتما کان پري ڪوبه، ڪنهن به هدايت کي کولهي نه
سگهيو آهي، هو پنهنجو پاڻ کي اپائيندڙ آهي. پنهنجو پاڻ ڪرتار
آهي. هو سڀ ڪجهه، سرو شڪتيوان آهي.

س - ٣١٦. اسين واپس وڃي، پرماتما ۾ ڇو نٿا سمائجي وڃڻ
چاهيون؟

ج - اها ڳالهه بلڪل صاف آهي ته جيسين اسين واپس پرماتما ۾
نٿا سمائجي وڃون، تيسين اسانکي هن سنسار جي جيل خاني مان
ڇوٽڪارو نٿو ملي سگهي. هن سنسار ۾ ڪوبه سکي ڪونهي. سنسار ۾
گهڻو ڪجهه حاصل ڪرڻ بعد به اسين سکي نه آهيون. اسين پنهنجو پاڻ
۾ ڪا ڪمي محسوس ڪندا آهيون، اها آتما جي پرماتما ڏانهن مائل
ٿيڻ جي ڪشش آهي. جيسين آتما، پرماتما ۾ واپس وڃي نه سمائبي،
اها اڪيلائيءَ جي ڀاونا دور نه ٿي سگهندي.

ٻوند ساگر ۾ ملي ساگر بڻجي ٿي. اسين به انهيءَ ساگر جي هڪ
ٻوند آهيون. جيسين اسين انهيءَ ساگر ۾ وڃي نٿا سمائجون، تيسين
جنم مرڻ جي چڪر مان اسانجو ڇوٽڪارو نٿو ٿي سگهي. اسين هن
سنسار کان ٻاهر نٿا نڪري سگهون. اسين سنسار کي ڪيترو به سرڳ

ڪي مالڪ وٽ واپس پهچڻو پوندو. انهيءَ سوال جو صحيح جواب
پراپت ڪرڻ جو صرف اهوئي مارگ آهي. پنهنجي محدود گيان
ذريعي جيترو چاهيون وياکيان ڪندا وڃون، پر اسين حسابي علم يا
سائنس جي مدد سان ڪنهن به نتيجي تي پهچي نه سگهنداسين. انهيءَ
لاءِ ئي ته اسين رات ڏينهن اڻ سڻون ڪري رهيا آهيون ته پرماتما
ڪان وڃي اچون ته هن سرشٽيءَ جي اُتپتي ڇو ڪئي؟ جيڪڏهن
سنت اسانکي پڌائيندا به ته هن سنسار ڇو رچيو، تڏهن به اسين انهن کي
سمجهي نه سگهنداسين. اسانکي صرف وشواس تي ڪرڻو پوندو. اسان
وٽ انهيءَ ڳالهه جي پرکـ ڪرڻ لاءِ ڪو طريقو ڪونهي، ڪو اهڙو
ثبوت ڪونهي، جنهنجي آڌار تي سنتن جي پڌايل سچ جي پرکـ
ڪري سگهون. انهيءَ ڪري من - بُڌيءَ جي جار ۾ ڦاسجي رهڻ ۽
انهيءَ ڳالهه تي اهرج ڪندي رهڻ مان ڪهڙو لاڀ آهي ته مالڪ اسانکي
هتي ڇو موڪليو؟ اسانکي عملي وچار ڌارا اختيار ڪرڻ گهرجي ۽
مالڪ ڏانهن ويندڙ مارگ تي اڳتي هلي، انهيءَ ۾ سمائجڻ جي ڪوشش
ڪرڻ گهرجي. ڇڪاس ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ بجاءِ ته اسين هتي
ڇو آهيون، پرماتما وٽ واپس پهچڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي.
تڏهن ئي اسانکي معلوم ٿيندو ته پرماتما اسانکي ڇو پيدا ڪيو.

س - ٣١٤. اسين اڌورا ڇو آهيون؟

ج - جيڪڏهن اسين پورن هجون ها ته اڄ هيءَ سنسار نه رهي
ها. اسين سڀ مالڪ ۾ سمائجي وڃون ها، ڇو ته مالڪ چاهي ٿو ته
سرشٽي هلندي رهي. انهيءَ ڪري هتي اڌورائيءَ جو هئڻ ضروري
آهي. هيءَ جڳت سٺي ۽ خراب جو ميل ئي آهي.

س - جيڪڏهن اسانجي آتما پورن آهي ته جتان هيءَ آئي آهي
اها به پورن آهي؟

ج - ها.

س - پر اسين اڌورا آهيون؟

ج - ها، اسين اڌورا آهيون ڇو ته اسين من جي وس آهيون ۽

آهي. (انهيءَ تي مهاراج جن مٺڪي فرمايو تہ توهانکي انهيءَ سوال
کي لکڻ ۾ نهايت دير لڳي هوندي، انهيءَ ڪري پڙهي ٻڌايو)
اهو سوال ٻيهر بہ ڪيترائي ڀيرا پڇيو ويو آهي پر پورو ۽ پرمارٿڪ
جواب نہ مليو. سوال آهي اسين پنهنجي گهر، سچکنڊ کي ڇڏي هتي
ڇو آياسين؟ ڇا اسانجي آتما ۾ ڪا ڪمي هئي جو پرماتما کي اسانکي
هيٺين منڊلن ۾ موڪلڻ ضروري ٿي پيو؟ ڇا اسين جاڳرت هئاسين يا
اڄاڳرت، ڇا اسان سچکنڊ مان اچڻ چاهيو ٿي؟

ج- مان سمجهان ٿو تہ انهيءَ سوال تي ڪيترائي ڀيرا ويچار ڪيو
ويو آهي، پر لفظن ۾ توهين اهو معلوم ڪرڻ چاهيو ٿا تہ مالڪ سنسار
جي رچنا ڇو ڪئي؟ اسين هتي ڇو آهيون؟ جيڪڏهن اهو معلوم ٿي
وڃي تہ اسين هتي ڇو آهيون تہ پوءِ اسانکي مالڪ جو بہ گيان پراپت
ٿي ويندو. اهو معلوم ڪرڻ لاءِ تہ هن سنسار ڇو بڻايو ۽ اسين هن کان
دور ڇو آهيون، اسانکي پرماتما جو گيان حاصل ڪرڻو پوندو. جڏهن
اسانکي هن جي ڄاڻ پراپت ٿيندي تہ شايد پڇڻ بہ نہ چاهينداسين تہ
هن اسانکي ڇو پيدا ڪيو. اسين محدود بڌيءَ واري گيان ذريعي
ٿي انهن ڳالهين جو ذڪر ڪري سگهون ٿا ۽ اهو بہ من جي مدد سان.
من نہ تہ سمجهي سگهي ٿو، نہ سمجهائي ٿي سگهي ٿو تہ سڄو برهمانڊ
ڇو رچيو ويو. جنهن هيءُ برهمانڊ لاهيو آهي، انهيءَ مالڪ کي ئي
گيان آهي تہ هن ائين ڇو ڪيو. ڇاڪاڻ تہ اُن وقت مالڪ کانسواءِ ڪو
ٻيو هو ئي نہ. جيڪڏهن ڪو ٻيو هجي ها تہ هن کي پتو هجي ها تہ
هن رچنا ڇو رچي. اهو ئي آد آهي، اهو ئي انت آهي. هوءَ ٻيهر بہ
هو، اڄ بہ آهي ۽ سدائين رهندو بہ. جيڪي ڪجهہ اسين ڏسي رهيا
آهيون، سڀ انهيءَ جو پسارو آهي.

اسين اَپورن آتمائن جي هئڻ جو سوال ٿي اٿو آئي. پرماتما جي
انهيءَ ديش ۾ ڪجهہ بہ اَپورو ڪونهي. اُتي هرڪ پورن آهي ڇو
تہ خود مالڪ ئي آهي. اُتي پرماتما کانسواءِ ڪجهہ آهي ئي ڪونہ.
تنهنڪري اُتي جي اَپورن آتمائن کي هتي موڪلڻ جو سوال ئي نٿو
اُٿي. اهو معلوم ڪرڻ لاءِ تہ هن برهمانڊ جي رچنا ڇو ڪئي، اسان

حصو مٽيو ويندو آهي. اهڙيءَ ريت آتمائن جو صرف ڏهون حصو
ٻي پرمالما وٽ واپس پهچندو ۽ باقي ⁹⁄₁₀ حصو آتمائون هتي رهنديون
جنهن سنسار جو ڪاروبار هلندو رهي. اهڙي ڪارڻ آهي جو هو هڪ
مٺ مالڪ لاءِ طلبگار نه هوندو آهي. جيڪڏهن پرماتما سرشٽيءَ جو
ڪيل سماپت ڪرڻ نٿو چاهي ته سنسار کي جاري رکڻ لاءِ ڪن آتمائن
جي ضرورت ته رهندي ٿي. جيڪڏهن سڀ آتمائون واپس وڃي
پرماتما ۾ سمائجي وينديون ته هيءَ دنيا سماپت ٿي ويندي. اهڙيءَ
ريت سڀ انهن چوڏهن آتمائن کي ٻي ولڻ لاءِ ايندا آهن. ڪل
آتمائن جو ڏهون حصو چوڏهن آتمائن جو آهي ۽ انهن کي ٻي ولڻ لاءِ
سٺ ايندا آهن. انهن آتمائن کي ٻي چوڏهن آتمائون چئو ويندو آهي.
مون اهڙيءَ سوال کي ڪجهه به ڳالهائڻ نٿي چاهيو.

س - ٣١١. اهڙيءَ سوال جي سلسلي ۾، جيڪو ڪيترائي ڀيرا
دهرايو ويو آهي ۽ توهانجي جواب جي باري ۾ جيڪڏهن مون سمجهيو
سمجهيو آهي ته مان چوندس ته ڪيتريون ئي ڳالهيون آهن، جيڪي
اسين هتي سمجهي نٿا سگهون جو ته اهي مٿين روحاني منڊلن جون
ڳالهيون آهن، جن جي برابري هتي ڪنهن سان به ٿي ڪري سگهجي
۽ اهڙيءَ ريت انهن ڳالهين کي سمجهڻ به ناممڪن آهي.

ج - اها ڳالهه ٺيڪ آهي. ڪيتريون ئي اهڙيون ڳالهيون آهن، جن
جي سٺ وياکيا ڪرڻ نه چاهيندا آهن. جو ته انهن کي صرف
وشواس ئي ڪري سگهجي ٿو. جيڪڏهن هو انهن ڳالهين جي باري ۾
ڪجهه ٻڌائين به، تڏهن به اسين سمجهي نه سگهنداسين ۽ منجهي
پونداسين. اهي ڳالهيون اندر اٿڻ ڪرڻ جون آهن.

س - ٣١٢. اصلي مقصد ته اڀياس ڪرڻ ۽ واپس وڃڻ آهي.

ج - اهو ٺيڪ آهي پر جنهن ته اسان ۾ ٻڌي آهي، تنهن ڪري
ٻڌيءَ کي تسلي ڏيڻي ضروري آهي.

س - ٣١٣. جيڪو سوال مان پڇڻ چاهيان ٿو، اهو پڇڻ به مشڪل
آهي ۽ سکروءَ ڪالسواءِ ٻي ڪنهن لاءِ انهيءَ جو جواب ڏيڻ به مشڪل

سڀ پدارٿ اُنهيءَ جا ٻتابل آهن ۽ ڪو به اهڙو پدارٿ ڪونهي جيڪو
ٻنا شبد جي ٽيهل هجي. اُنهيءَ ۾ جيون ڌارا هئي ۽ آهسا مدش جو
پرڪاش هئي ۽ پرڪاش اندڌڪاري ۾ چمڪيو. پر اندڌڪاريءَ هنکي ڪونه
سڃاتو" سڀ ڪجهه اُنهيءَ جو پسارو آهي، اُنهيءَ جي ليلا آهي.

س - ٣٠٩. مونکي ياد ڪونهي ته اهو ڪنهن چيو آهي پر مونکي
بار بار ياد اچي رهيو آهي ته "سڀ پدارٿ ليلا ماتر آهن."

ج - يورپ جي ڪيترن ئي سنتن مهاتمائن فرمايو آهي ته هيءَ
سرشٽي مالڪ جي ليلا آهي. بس اُنهن صرف اهو ئي اشارو ڏنو آهي
ته جيڪي ڪجهه نظر اچي ٿو، اُها هنجي ليلا آهي

س - ٣١٠. ٻيو هڪ سوال ۾ چيو ويو آهي ته مالڪ اسانکي موڪليو
آهي. راڌا سوامي مت جي ساهتيه ۾ يا شايد ستسنگ ۾ چيو ويو آهي
ته اسين بگڙيل ٻار (Prodigal Sons) آهيون. اُنهيءَ مان معلوم ٿئي ٿو
ته اسين پنهنجي مرضيءَ سان هتي آيا آهيون ۽ نه پرماتما اسانکي
موڪليو آهي، اُنهيءَ باري ۾ توهانجو ڪهڙو وچار آهي؟

ج - جڏهن اسين مالڪ سان گڏ هئاسين ته اسانجي اڇا ڪيئن ٿي،
ٿي سگهي؟ اڇا من سان گڏ هوندي آهي ۽ اُنهيءَ اوستا ۾ من هوندو ئي ڪونه.
اسانکي سنسار ۾ موڪليو ويو آهي. اسان سان گڏ من اُنهيءَ ڪري لڳايو
ويو آهي ته اسين سنسار طرف مائل رهون ۽ ڪار وهنوار ڪري سگهون.
اُنهيءَ اوستا ۾ من ڪونه هو ۽ پنهنجي مرضيءَ جو سوال ئي نٿو اُٿي.
جڏهن مالڪ کي سنسار جي رچنا ڪرڻي هئي ته هنني ڪجهه آتمائن کي
موڪلڻ ضروري هو. چاهي اُهي آتمائون چاهين پيون يا نه. ڪيترين
ئي ڳالهين جي باري ۾ ڳالهه ٻولهه نه ڪرڻ ئي ٺيڪ ٿيندو آهي.
مثال طور توهان پڙهيو يا ٻڌو هوندو، پر مان اُنهيءَ کي وڏي اهميت
نٿو ڏيڻ چاهيان ته ڪجهه آتمائون سنسار ۾ اچڻ لاءِ بلڪل راضي ٿيون
۽ ڪن کي هتي اچڻ پسند ڪين ٿو. اڪثر چيو ويندو آهي ته سنت
اُنهن آتمائن کي واپس وٺي وڃڻ لاءِ ايندا آهن، جيڪي هن سنسار ۾
اچڻ لاءِ راضي نه هيون. اهڙن آتمائن جو تعداد ڪل آتمائن جو ڏهون

سرشٽي - انهيءَ جي رچنا ڇو؟

س - ٣٠٨. ڇا اسانکي انهيءَ ساگر مان ڪڍيو ويو آهي، يا اسين خود پنهنجيءَ مرضي سان، پرماتما وٽان ساگر مان نڪتا آهيون؟

ج - اهو هڪ نهايت ڳنڀير سوال آهي، سٺو سوال آهي. سڀاوڪ طور، هر هڪ مٿس انهيءَ باري ۾ سوچي. هر هڪ سوچيندو آهي ته مان هتي ڇو آيو آهيان، اسانجو هتي اچڻ جو ڪهڙو مقصد آهي؟ انهيءَ جو هڪ ئي جواب آهي ته، اسين مالڪ سان ميلاپ ڪريون؛ انهيءَ کان ئي پڇون ته هتي ڇو آيا آهيون؟ جڏهن هن سان ميلاپ ٿيندو ته شايد انهيءَ ڄاڻ جي چنتا ئي نه رهندي ته اسين سنسار ۾ ڇو آيا هئاسين. تنهنڪري اسانکي جڳائي ته پنهنجا وچار انهيءَ کوج ۾ لڳائڻ بجاءِ، هڪ عملي وچارڌارا اختيار ڪريون؛ مالڪ سان ميلاپ ڪري، هن کان پڇون ته اسانکي هن سنسار ۾ ڇو موڪليو ويو آهي؟ ائين ناهي ته اها ڳالهه سمجهائي نٿي سگهجي، پر عقل ٻڌيءَ ذريعي، انهيءَ کي سمجهڻ ناممڪن نه، ته نهايت مشڪل ضرور آهي.

سمجهو ڪٿي ته هڪ ننڍو ٻالڪ جو پنهنجي ماتا کان پڇي ٿو ته مان ڪيئن پيدا ٿيس؟ هوءَ ان ٻالڪ کي اهو چئي ٽاريندي آهي "تون مونکي هڪ ٽوڪريءَ ۾ مليو هئين" يا صرف مشڪي ڳالهه کي ٽاري ڇڏيندي آهي. ائين ناهي ته ماتا کي جواب جي ڄاڻ ڪونهي، پر هوءَ چاهيندي آهي ته ٻالڪ وڏو ٿئي؛ تڏهن سمجهي ته هو ڪيئن آيو. اهڙيءَ طرح اسانکي به پرماتما تائين پهچڻو آهي، انهيءَ روحاني اوستا کي پراپت ڪرڻو آهي، جتي پهچي اسين سمجهي سگهون ته ان صاحب هيءَ سرشٽي ڇو رچي. هن وقت اسانجي سامهون هڪ مسئلو آهي ته هن سنسار کان ڇوٽڪارو حاصل ڪري، پرماتما ۾ واپس سمائجي وڃون؛ جڏهن اسين هن سان ملنداسين ته توهين اهو سڀ سمجهو ته انهيءَ ڄاڻ جي چنتا ئي نه رهندي ته هن اسانکي ڇو پيدا ڪيو. بائيبل ۾ سمجهايو ويو آهي "سڀني کان پهرين شبد هو، شبد پرماتما سان گڏ هو، شبد ئي پرماتما هو، اهوئي شروع ۾ پرماتما سان گڏ هو،

هر ڳالهه جي تهه تائين وڃڻ جي ڪوشش ڪنداسين ته شايد زندهه رهڻ به
مشڪل ٿي پوندو. انهيءَ ڪري سنت فرمائين ٿا ته هيءَ سنسار اسانجو
نج گهر ڪونهي. ڇو نه انهيءَ کي تياڳي سگهنڌ وڃجي؟ ڇو نه پوري
ڪوشش مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ ڪجي. شخصي طور مان ڪنهن جي
استعمال ڪرڻ جي خلاف نه آهيان. مان انهيءَ جو استعمال نه ڪندو
آهيان. پر انهيءَ لاءِ نه ته مان انهيءَ جي خلاف آهيان بلڪ انهيءَ
ڪري جو مونکي ٿوري ڊايبٽيز يعني مٺي پيشاب جي شڪايت
آهي. ٻيءَ حالت ۾ سنت مت سکيا جي ويچار ڌارا کان ڪنهن ڪاڻ ۾
ڪو به حرج ڪونهي.

جيڪڏهن هن جي ٻانهن ۾ ماس ڪاٽيا ڪواهي ته هن جو جسم تي اهڙي ڪو
۾ ٿيندو، جتي ماس جو واڌارو نه ٿيندو هوندو. مثال طور مون زندگيءَ
۾ ڪڏهن به ماس، آنڊي وغيره ڪي نه چکيو ۽ نه ئي منهنجي پتا
صاحب اٿين ڪيو. خوش قسمتيءَ سان اسانجو جسم تي اهڙي پرڀاو ۾
ٿيو. جيڪڏهن اسين امريڪا ۾ پيدا ٿيون ها ته اٿين نه ڪري
سگهجي ها. تنهنڪري ڪرم جو اثر ضرور ٿئي ٿو ۽ اهي ڪرم ئي
پرالبڌ بڻجن ٿا. ڪرم اسانکي خود بخود اتي وٺي وڃن ٿا، جتي
اسانکي اهي ڀوڳڻا پون ٿا. جڏهن ڪنهن منش جو وقت اچي ٿو ته
هوُ خود بخود سڀ شڪايتون ۽ چنتا ڇڏي سنت مت ۽ ويشنو ڀوڄن
کائڻ منظور ڪري ٿو.

س - ۳۰٦. مهاراج جي، توهان چئو ٿا ته شراب نه پيئڻ گهرجي.
ڇا انهيءَ جو اهو مطلب آهي ته جيڪڏهن اسين بيمار ٿيون ۽ ڊاڪٽر
اسانکي نشي واري دوا ڏئي ته اها به نه وٺڻ گهرجي؟

ج - جيڪڏهن بيماريءَ جي علاج جي خيال کان ڊاڪٽر ڪڏهن
دوا ڏئي ته وٺي سگهجي ٿي، پر انهيءَ جي عادت نه پوڻ گهرجي.
عادت جي روپ ۾ نه وٺڻ گهرجي. ڪيترا منش اهو سمجهي نشي
واريون دوائون وغيره، وٺندا آهن ته انهن ۾ طاقت ۽ همت ايندي
آهي، اهو ويچار ٺيڪ ڪونهي.

س - ۳۰۷. اسان مان ڪيترائي کنڊ واپرائڻ کان به پرهيز ڪندا
آهن ڇاڪاڻ ته کنڊ ٺاهڻ وقت هڏن جو استعمال ڪيو ويندو آهي؟

ج - منهنجي ويچار ۾ توهين وار ٿان کل لاهي رهيا آهيو. جيڪڏهن
اهڙيءَ طرح ڪندا ته شايد پاڻي پيئڻ به ناممڪن ٿي پوندو. جيڪڏهن
اهو معلوم ٿي وڃي ته ساهه کڻڻ وقت ڇا ڇا اندر وڃي رهيو آهي ته
شايد ساهه کڻڻ به مشڪل ٿي ويندو. اهڙي سوکير ڇڪاس ڪرڻ
انساني سڀاءُ آهي، پر اهڙيءَ طرح اسين ڪٿي به پهچي نه سگهنداسين.
اسانکي سنسار ۾ زنده رهڻو آهي، تنهنڪري ڀوڄن جي ضرورت
آهي، ڪپڙن جي ضرورت آهي، جتيءَ جي ضرورت آهي. جيڪڏهن

ج - پڻ، توهان ٻارن کي جيئن چاهيو پالي سگهو ٿا. ڪيترن ئي ماڻهن جي، جن زندگيءَ ۾ ماس کي هٿ به نه لڳايو آهي، ماس کائڻ وارن کان تندرستي وڌيڪ سٺي آهي. اهو ماتا پتا جو فرض آهي ته ٻارن کي ڪهڙو ڀوڄن ڏين، جڏهن ٻار وڏا ٿي وڃن، سمجهدار ٿين ته پوءِ انهنکي خود فيصلو ڪرڻ گهرجي. ان بعد جيئن هو ڪرڻ چاهين، توهين ڪرڻ ڏيون. جيتري قدر سنت مت جو سوال آهي، اسانجو سنبنڌ صرف نام پراپت ٿيل ستسنگين سان آهي. جن کي نام مليو آهي، انهن لاءِ ويشنو ڀوڄن جي اصول ۾ پوري به ڇوٽ نٿي ڏيئي سگهجي، باقي ٻين ماڻهن (غير ستسنگين) سان اسانجو ڪو به واسطو ڪونهي.

س - ۳۰۴. ڇا جيڪڏهن مان ڪنهن وقت انهنکي به نام ڏيارڻ جو سوچان ته ڇا اهو ٺيڪ نه ٿيندو ته انهنکي ويشنو رکيو وڃي؟

ج - نه، توهين صرف پنهنجي باري ۾ فيصلو ڪري سگهو ٿا. توهان کي ڪنهن ٻئي لاءِ فيصلو ڪرڻ جو حق ڪونهي. جيڪو توهين پنهنجي لاءِ نٿا ڪرڻ چاهيو اهو ٻين لاءِ به ڪرڻ، پسند نه ڪندا. جيسين ٻار ننڍا هوندا آهن، انهنجي باري ۾ فيصلو ڪرڻ ماتا پتا جو فرض آهي. جڏهن هو وڏا ۽ سمجهو ٿي وڃن ته ڪين خود سوچڻ ۽ فيصلو ڪرڻ گهرجي ته ڇا ڪرڻو آهي ۽ ڇا نه ڪرڻو آهي. اسانجو تعلق صرف جگياسن ۽ ستسنگين سان آهي. ستسنگين کي ويشنو ڀوڄن کائڻ جي پرتگيا ڪرڻي پوندي آهي.

س - ۳۰۵. جيڪڏهن ڪا ستسنگڻ ٻار کي جنم ڏئي ٿي ۽ انهيءَ کي سنت مت جي اصولن انوسار ڀوڄن نٿي ڏئي ته ڪرمن جو بوجهه انهيءَ تي پوندو يا ٻار تي؟

ج - جيڪڏهن ماتا ٻار کي ويشنو ڀوڄن نٿي ڏئي ته انهيءَ جو تعلق ماتا ۽ ٻار، ٻنهي جي ڪرمن سبب ٿي سگهي ٿو. ماتا ۽ ٻار ٻئي انهيءَ لاءِ جوابدار آهن. ۽ اهو ٻار جي ڪرمن سبب آهي. جيڪڏهن اهو هن جي ڀاڳ ۾ ڪونهي ته هن کي جنم کان ئي ماس نه ملندو.

س - ٣٠١. منهنجي دوست جو هڪ سال جو ٻارڙو آهي، اُنهيءَ کي ڪڏهن به آنو نه ڏنو ويو ته گهر وارا ويندا آهن پر هو ماس نه کائيندو آهي. هو پنهنجي ڏاڏيءَ کي چوندو آهي ته ماس کائڻ خراب آهي. ڇا اهو اڳين سنسڪارن سبب آهي؟

ج - اهو گذريل جنمن جي سنسڪارن سبب ٿي آهي. ڪيترائي دفعا اهڙا سنسڪار گڏ ايندا آهن جو اسانکي اهڙن شين کان ازخود اهڙي نفرت ايندي آهي جو جيڪڏهن اسين پوريءَ طرح ڪوشش به ڪريون تڏهن به اُنهن نٿا ڪري سگهون.

س - ٣٠٢. مان نه پنهنجي گهر ۾ ماس آڻڻ ٿي نه چاهيندي آهيان ۽ پنهنجي ٻارن کي ڇا ڪريان، جيڪي ڪڏهن ماس کائڻ چاهيندا آهن؟

ج - اهو برابر هڪ مسئلو آهي. هن مارگ تي هلڻ جو فيصلو توهان ڪيو آهي ۽ نه توهانجي ٻارن. جيتري قدر توهانجو تعلق آهي، توهانکي پنهنجن اصولن سان سمجهوتو نه ڪرڻ گهرجي. اصولن جي معاملي ۾ ارادي سان پختگي ڪرڻي آهي. جيتري قدر هڪ ماءُ جي روپ ۾ ٻارن جي ذميواريءَ جو سوال آهي، توهانکي انهنجي شڪايت کان منهن نه موڙڻو آهي. جيڪڏهن توهين انهنکي سمجهائي سگهو، ويندو ٻڌائي سگهو ته توهين به خوش رهندا ۽ هو به. جيڪڏهن اهڙيءَ طرح نه ڪري سگهو ته انهيءَ باري ۾ چنتا نه ڪريو. پر پنهنجن اصولن سان ڪنهن به قيمت تي سمجهوتو نه ڪرڻ گهرجي.

س - ٣٠٣. مهاراج جي، مونکي ٻه ننڍا ٻار آهن. منهنجو يا منهنجي پتنيءَ لاءِ ته ماس کائڻ جو سوال ٿي نٿو اُٿي. پر جڏهن ماڻهو ٻڌندا آهن ته اسين پنهنجن ٻارن کي به ماس کائڻ لاءِ نه ٿا ڏيندا آهيون ته سماج ۾ اسانکي اهو محسوس ڪرايو ويندو آهي ته اسين پنهنجن ٻارن کي طاقت بخش ڀوڄن نه ڏئي رهيا آهيون. جيڪڏهن انهيءَ باري ۾ ڪجهه ٻڌائيندا ته اسانکي تسلي ٿيندي. ڇا ويشنو ڀوڄن ننڍن ٻارن لاءِ ٺيڪ آهي؟

ج - پيءُ، توهان ٻارن کي جيئن چاهيو پالي سگهو ٿا. ڪيترن ئي ماڻهن جي، جن زندگيءَ ۾ ماس کي هٿ به نه لڳايو آهي، ماس کائڻ وارن کان تندرستي وڌيڪ سٺي آهي. اهو ماتا پتا جو فرض آهي ته ٻارن کي ڪهڙو ڀوڄن ڏين، جڏهن ٻار وڏا ٿي وڃن، سمجهدار ٿين ته پوءِ انهيءَ کي خود فيصلو ڪرڻ گهرجي. ان بعد جيئن هو ڪرڻ چاهين، توهين ڪرڻ ڏيو. جيتري قدر سنت مت جو سوال آهي، اسانجو سمبنڌ صرف نام پراپت ڪيل ستسنگين سان آهي. جن کي نام مليو آهي، انهن لاءِ ويشنو ڀوڄن جي اصول ۾ پوري به ڇوٽ نٿي ڏيئي سگهجي، باقي ٻين ماڻهن (غير ستسنگين) سان اسانجو ڪو به واسطو ڪونهي.

س - ٣٠٤. ٻر جيڪڏهن مان ڪنهن وقت انهيءَ کي به نام ڏيارڻ جو سوچيان ته ڇا اهو ٺيڪ نه ٿيندو ته انهيءَ ويشنو رکيو وڃي؟

ج - نه، توهين صرف پنهنجي باري ۾ فيصلو ڪري سگهو ٿا. توهان کي ڪنهن ٻئي لاءِ فيصلو ڪرڻ جو حق ڪونهي. جيڪو توهين پنهنجي لاءِ نٿا ڪرڻ چاهيو اهو ٻين لاءِ به ڪرڻ، پسند نه ڪندا. جيسين ٻار ننڍا هوندا آهن، انهن جي باري ۾ فيصلو ڪرڻ ماتا پتا جو فرض آهي. جڏهن هو وڏا ۽ سمجهو ٿي وڃن ته کين خود سوچڻ ۽ فيصلو ڪرڻ گهرجي ته ڇا ڪرڻو آهي ۽ ڇا نه ڪرڻو آهي. اسانجو تعلق صرف جگياسن ۽ ستسنگين سان آهي. ستسنگين کي ويشنو ڀوڄن کائڻ جي پرتگيا ڪرڻي پوندي آهي.

س - ٣٠٥. جيڪڏهن ڪا ستسنگڻ ٻار کي جنم ڏئي ٿي ۽ انهيءَ کي سنت مت جي اصولن انوسار ڀوڄن نٿي ڏئي ته ڪرمن جو بوجهه انهيءَ تي پوندو يا ٻار تي؟

ج - جيڪڏهن ماتا ٻار کي ويشنو ڀوڄن نٿي ڏئي ته انهيءَ جو تعلق ماتا ۽ ٻار، ٻنهي جي ڪرمن سبب ٿي سگهي ٿو. ماتا ۽ ٻار ٻئي انهيءَ لاءِ جوابدار آهن. پر اهو ٻار جي ڪرمن سبب آهي. جيڪڏهن اهو هن جي ڀاڳ ۾ ڪونهي ته هن کي جنم کان ئي ماس سان ملندو.

س - ٣٠١. منهنجي دوست جو هڪ سال جو ٻچڙو آهي، انهيءَ
کي ڪڏهن به اهو نه ٻڌايو ويو ته گهر وارا ويشنو آهن ۽ هو ماس نه
کائيندو آهي. هو پنهنجي ناڻيءَ کي چوندو آهي ته ماس کائڻ خراب
آهي. ڇا اهو اڳين سنسڪارن سبب آهي؟

ج - اهو گذريل جنم جي سنسڪارن سبب ئي آهي. ڪيترائي
دفعا اهڙا سنسڪار گڏ ايندا آهن جو اسانکي اهڙن شين کان ازخود
اهڙي نفرت ايندي آهي جو جيڪڏهن اسين پوريءَ طرح ڪوشش
به ڪريون تڏهن به انهن نٿا ڪري سگهون.

س - ٣٠٢. مان ته پنهنجي گهر ۾ ماس آڻڻ ئي نه چاهيندي آهيان
۽ پنهنجي ٻارن کي ڇا ڪريان، جيڪي ڪڏهن ماس کائڻ
چاهيندا آهن؟

ج - اهو برابر هڪ مسئلو آهي. هن مارگ تي هلڻ جو فيصلو توهان
ڪيو آهي ۽ نه توهانجي ٻارن. جيتري قدر توهانجو تعلق آهي، توهانکي
پنهنجن اصولن سان سمجهوتو نه ڪرڻ گهرجي. اصولن جي متعلق
ازادي سان پوئواري ڪرڻي آهي. جيتري قدر هڪ ماءُ جي روپ
۾ ٻارن جي ذميواريءَ جو سوال آهي، توهانکي انهنجي شيوا کان منهن
نه موڙڻو آهي. جيڪڏهن توهين انهنکي سمجهائي سگهو، وشنو بڻائي
سگهو ته توهين به خوش رهندا ۽ هو به. جيڪڏهن اهڙيءَ طرح نه
ڪري سگهو ته انهيءَ باري ۾ چنتا نه ڪريو. ۽ پنهنجن اصولن سان
ڪنهن به قيمت تي سمجهوتو نه ڪرڻ گهرجي.

س - ٣٠٣. مهاراج جي، مونکي ۽ ٽيڏا ٻار آهن. منهنجو ۽ منهنجي
پتيءَ لاءِ ته ماس کائڻ جو سوال ئي نٿو اٿي. ۽ جڏهن ماڻهو ٻڌندا
آهن ته اسين پنهنجن ٻارن کي به ماس کائڻ لاءِ نه ڏيندا آهيون ته
سماج ۾ اسانکي اهو محسوس ڪرايو ويندو آهي ته اسين پنهنجن ٻارن
کي طاقت بخش ڀوڄن نه ڏئي رهيا آهيون. جيڪڏهن انهيءَ باري
۾ ڪجهه ٻڌائيندا ته اسانکي تسلي ٿيندي. ڇا وشنو ڀوڄن ننڍن ٻارن
لاءِ ٺيڪ آهي؟

س - ٣٠٠. مهاراج جي، ٻارن کي سولائيءَ سان ڪيئن سمجهايون
تہ ماس کائڻ مناسب ڪونهي؟

ج - منهنجي ويچار ۾ سڀ کان اتم ۽ آسان طريقو آهي، ٻارن
اڳيان پنهنجو مثال پيش ڪرڻ. جڏهن هو ڏسندا آهن تہ اسانجو ماتا
پتا ماس نٿا کائين، تہ انهنکي ڪنهن دليل ڏيڻ جي ضرورت ئي نٿي
رهي. اڪثر ٻار اهوئي ڪجهہ ڪندا آهن، جيڪي هن جا ماتا پتا
ڪندا آهن. ان بعد ٻارن کي انسانيت طور سمجهائي سگهجي ٿو تہ
ڪنهنکي بہ مارڻ هڪ بي رحميءَ جو ڪم آهي، انهيءَ ۾ ديا نہ آهي.
مونکي هڪ مثال معلوم آهي. جڏهن منهنجيءَ ڀيڻ جو واعدو ٿيو تہ
انهيءَ جو پتي ماس کائيندو هو. هوءَ خود تہ ستسنگڻ هئي ۽ ماس
ڪونہ کائيندي هئي. پر پنهنجي پتيءَ جي زندگيءَ ۾ هوءَ ڪڏهن بہ
دخل ڏيڻ نہ چاهيندي هئي. جڏهن هن کي ٻار ٿيو تہ هن جو پتي
انهيءَ ٻار جو پنهنجي ڍنگ سان پالڻ پوشڻ ڪرڻ چاهيندو هو. منهنجيءَ
ڀيڻ کي اها ڳالهہ پسند نہ هئي، جڏهن هڪ ڏينهن هن جو پتي ٻاهر
ويل هو ۽ نوڪر هڪ ڪڪڙ کي ڪٽڻ لڳو تہ هوءَ ٻار کي وٺي آئي
واٽي جتي نوڪر ڪڪڙ کي ماري رهيو هو. سياڻپ طور چوڙو
چلاهٽون ڪري رهيو هو ۽ آزاد ٿيڻ لاءِ تڙڦي رهيو هو. ٻار اهو سهي
نہ سگهيو. ان بعد پتا جي زور ڀار جي باوجود بہ، انهيءَ ٻار خود بخود
ماس کائڻ ڇڏي ڏنو ۽ آخر انهيءَ جو پتا بہ ستسنگي بڻيو.

ٻارن کي اهو گيان نہ هوندو آهي تہ انهنکي کائڻ لاءِ ڇا ٿو ڏنو
وڃي. جيڪڏهن انهنکي خبر پئجي وڃي تہ انهيءَ لاءِ ڪيترن ئي
جيون کي مارڻو پوندو آهي ۽ ان وقت انهنکي ڪيتري نہ پيڙا ٿئي
ٿي تہ شايد ڪڏهن بہ ٻار ماس نہ کائيندا. انهنجي دل اهڙي ڪومل
هوندي آهي جو هو اهو ڪڏهن بہ سهي نہ سگهندا آهن. تنهنڪري
اهو ماتا پتا جو فرض آهي تہ ٻارن کي سمجهائين ۽ پنهنجو مثال پيش
ڪن. هر هاڻوڪي زماني ۾ وڌيڪ دٻاءَ نہ وجهڻ گهرجي. ٻار نٿا
چاهين تہ ڪو ٻيو سندن ڳالهہ جو فيصلو ڪري، هر انهنکي صحيح
فيصلي ڪرڻ لائق، اسانکي بڻائڻ گهرجي.

س- ٣٩٨. هيٺئين سوال جي ٻنهي پاسي تي ويچار ڪريو. جهڙڪ ڪو ماس کائيندڙ ماڻهو، کاڌي لاءِ گهرائي ۽ اهي ماس کائين ۽ ستسنگي ماس نه کائي، پر تنهن هوندي به ماس جي بوءِ هنجي بلڪل سامهون اچي ته ستسنگي ڇا ڪري؟

ج- اسانکي هن سنسار ۾ رهڻو آهي. اسين سڀئي سنسار کي پنهنجي ويچار ڌارا وارو نٿا بڻائي سگهون. حالتن کي خيال ۾ رکندي، جيڪي نيڪ هجي اهو ڪريو. پر توهانکي ڪنهن به حالت ۾ اهي شيون نه کائڻيون آهن. توهين اها چنتا نه ڪريو ته هو ڇا ڪري رهيا آهن. توهانکي خود مضبوط رهڻو آهي. توهين پنهنجي ڪرمن لاءِ ذميوار آهيو، سنسار لاءِ نه. مٿس سنسار جي مسئلن کي حل نٿو ڪري سگهي، پر خود انهن مسئلن کان مٿي ٿي سگهي ٿو جيئن اهي هن تي ڪو به اثر نه ڪن. توهانکي پنهنجي پوجن سان مطلب آهي. ٻيا جيڪو به ڪرڻ چاهين، انهنکي ڪرڻ ڏيو.

س- ٣٩٩. اسين اهڙن دوستن کي ڪهڙو جواب ڏيون، جيڪي چوندا آهن تہ ماس کائڻ ته برابر خراب ڪرم آهي، پر انهيءَ کان وڌيڪ برو ڪرم آهي ڪنهن ميزبان جي دل کي ڏکائڻ بنسبت ماس کائڻ جي؟

ج- اهڙي مٿش تي ته قياس ٿي ڪري سگهجي ٿو. مان توهانکي وشواس ڏيان ٿو ته سنت مت اصولن تي هلڻ سان اسين نسالي ماتر به ڪنهنکي دک نٿا ڏيون، دراصل جڏهن اسانجن پيارن دوستن کي اسانجن اصولن جي باري ۾ ڄاڻ پوي ٿي ۽ جيڪڏهن انهنکي اسان ۾ دلچسپي آهي تہ هو انهن اصولن جي ساراهہ ڪندا. جيڪڏهن انهنکي اسانجي ڪا پرواهہ ڪونهي، ته اسانکي به انهن بابت چنتا نہ ڪرڻ گهرجي. پنهنجن سڌانتن سان ڪو به سمجهوتو نہ ڪرڻ گهرجي. اسانجا سچا دوست هميشهہ اسانجي سڌانتن جي ساراهہ ڪندا ڇو تہ انهنکي اسان سان پيار هوندو آهي ۽ اهي سدائين اهوئي ڪجهہ ڪندا آهن جيڪو اسانکي سٺو لڳندو آهي جيڪڏهن هو سوارٿي يا خود غرض آهن تہ توهانکي به انهن ڏانهن ڌيان نہ ڏيڻ گهرجي.

شيون کائڻ شروع ڪري اهڙي حالت ۾، اهڙي صحبت ۾ اسين خوش
نٿا رهي سگهون.

س- انهيءَ جو مطلب اهو ٿيو ته انهيءَ کي اهو ڇڏائي ڇڏڻ
گهرجي ته اسانجي گهر ۾ اهڙيون شيون ڪونه کارايون وينديون آهن.

ج- مان ته اهو ئي چوندس ته پنهنجو پاڻ کي پختو رکڻ گهرجي.
انهيءَ ڳالهه لاءِ سماج ۾ پاڻ کي گهٽ درجي وارو نه سمجهڻ گهرجي
ته اسين ماس نه کائيندا آهيون، شراب نه پيئندا آهيون ۽ ٻين کي به
اهي شيون کارايون پيئاريون نٿا. جن ماڻهن کي توهان سان سچو پيار
ڪونهي، انهن سان توهانجو ڪوبه تعلق نه هئڻ گهرجي. انهنجو
فڪر ئي نه ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن انهنکي توهان ۾ دلچسپي
هوندي ته اهي توهانجي اصولن ۽ ڀاونا جي ساراهه ڪندا. جيڪڏهن
توهين محسوس ڪريو ته انهنکي توهان سان اُن حد تائين دلچسپي
ڪونهي، ته مان نٿو سمجهان ته انهن سان ميل ميلاپ رکڻ مان ڪو
فائدو آهي.

س - ٢٩٧. جيڪڏهن ڪو ٻارن ٻچن، ٻين ماڻهن يا دوستن وغيره
کي ماس، شراب ڏئي ٿو ته اُن جو ڦل هن کي ڀوڳڻو پوندو يا کائڻ
وارن کي؟

ج- اهو ته زهر آهي. اهو ٻنهي لاءِ گهاتڪ آهي. ڏسو انهيءَ جو
روحانيت تي ڪهڙو اثر پوي ٿو. جيڪو منش خود ماس شراب وغيره
نٿو واپرائي، اهو ڪڏهن به ٻين کي کارائڻ پيئارڻ ۾ خوش نٿو ٿئي.
نتيجو اهو ٿو نڪري، جو انهيءَ کي کارائڻ سان من ۾ هڪ ڏوهه
جي ڀاونا پيدا ٿئي ٿي ۽ اهو ڀاو روحاني ترقيءَ ۾ هڪ رڪاوٽ جي
روپ ۾ بيٺو رهي ٿو. توهين پنهنجو پاڻ ۾ راضي نٿا رهو. اهڙين
حالتن ۾ توهين هميشه دکي رهو ٿا. سڀاويڪ طور جڏهن من هميشه
اهڙيءَ طرح محسوس ڪندو رهي ٿو ته توهين روحاني ترقي نه ڪري
سگهندا، ايڪاگر نه ٿي سگهندا، جيسين من ۾ اپراڌي هئڻ جي ڀاونا
آهي، تيسين ڪڏهن به روحاني ترقي نه ٿي سگهندي. پوءِ اهڙي
قسم جي ڀاونا پيدا ڪرڻ واري ڪم جو تياڳ ئي ڇو نه ڪيو وڃي؟

گناهه جو ياو محسوس ڪرڻ
ج- جيڪڏهن توهين لائق هو يا ڏوهه يا گناهه جو ياو محسوس ڪرڻ
توهانکي اهو ڪم نه ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن توهين سچي دل
سان، محسوس ڪريو ته اهڙين حالتن ۾، اِئين ڪرڻ نيڪ آهي ۽
جيڪڏهن توهين اهو نيڪ سمجهو ته پوءِ مان ڪجهه نه چوندس، پر
اهڙو ڪوبه ڪم نه ڪرڻ گهرجي، جنهن سان اندر ۾ پنهنجو پاڻ کي
ڏوهي سمجهندو رهجي. چو ته اهڙي ياونا توهانکي پنهنجي سمرن ۾ وهڻ
نه ڏيندي، توهانکي خوشيءَ سان رهڻ نه ڏيندي. اهڙين حالتن ۾
جيڪو مناسب سمجهجي، اهوئي ڪرڻ گهرجي. ڪڏهن ڪڏهن اسين
اهڙي جار ۾ ڦاسجي ويندا آهيون، جنهن مان نڪرڻ نهايت مشڪل
ٿيندو آهي. جيڪو عملي روپ ۾ ممڪن هوندو آهي، اهو ڪرڻو ٿي
پوي ٿو. ڪيترا دفعا اهڙا ڪم ڪرڻا پوندا آهن، جن کي اسين
صحيح نٿا چئي سگهون ۽ صحيح چوڻ به نه گهرجي. پر تنهن هوندي
به اهڙا ڪم ڪرڻا پوندا آهن. هر حالت ۾ ڪرمن جو قانون ته پنهنجو
ڪم ڪندو ئي.

س- مهاراج جي، جيڪڏهن ستسنگيءَ پنهنجن دوستن کي ڪاڏي
لاءِ گهر ڪوٺايو هجي ۽ ڪو خاص دوست ماس کائڻ سان ئي خوش
ٿئي، ميوي ۽ ڀاڄين بجاءِ اهڙن شيون کائڻ چاهي، ته ڇا ستسنگيءَ
کي، انهيءَ دوست کي ماس وغيره ڏيڻ گهرجي؟

ج- اهو حالتن تي مدار ٿو رکي. جيڪڏهن انهيءَ لاءِ اِئين ڪرڻو
پوي ته ڪري. پر خاص ڳالهه اها آهي ته اهي شيون اسانکي نه
کائڻيون آهن ۽ نه کارائڻيون آهن. مان اهو چوڻ چاهيندس ته جڏهن
اسين خود اهڙيون شيون نٿا کائون، ته اهي ٻين کي کارائي، اسين
ڪڏهن به خوش نٿا ٿي سگهون. ڪنهن کي شراب ڪباب کارائڻ ما...
گهڙو فائدو، پر جڏهن اسين محسوس ڪريون ٿا ته اِئين ڪري اسا...
گناهه ڪيو آهي ته پوءِ توهانکي پنهنجو پاڻ ۾ ستتوش محسوس ...
ٿيندو ۽ اهو پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪرڻو آهي. اهڙيءَ طرح مد...
ٿو ۽ ڏيري ڏيري شايد خود به اهڙ...
... دکي رهي

آهي پر تنهن هوندي به ڪيس ٻار صحيح راهه تي رکڻو پوندو آهي. ڪڏهن ڪڏهن هن کي ثقڙ ماريندي آهي. انهيءَ لاءِ نه، ڇو ته ڪيس ٻالڪ سان نفرت آهي پر انهيءَ ڪري ڇو ته هن کي ٻالڪ سان پيار آهي. هوءَ هنکي انتظام ۾ رکڻ چاهي ٿي، سداري صحيح راهه تي آڻڻ چاهي ٿي. ساڳيءَ طرح ستگرو به اسانکي سڌارڻ لاءِ دڙڪو داٻ ڪندو آهي. اسانجي ڀلائيءَ لاءِ اسانکي سزا ضرور ڏئي ٿو پر اسين جيڪي ڪجهه ڪرم ڪريون ٿا، انهيءَ جو ڦل ڀوڳڻو ئي آهي. پر ستگرو پنهنجي ديا مهر جي همت سان، پريم پيار ڀري سنڀال سان جيڪي ڪجهه ڪري ٿو، اسانجي فائدي لاءِ ڪري ٿو.

س - ٢٩٦. مهاراج جي، جيڪڏهن ستسنگيءَ جو ڪو اهڙو مهمان هجي، جيڪو گهر يا ٻاهر ماس کائڻ چاهيندو هجي ته اُن حالت ۾ ستسنگيءَ کي ڇا ڪرڻ گهرجي؟

ج - حالتن انوسار جيئن ممڪن هجي، ڪرڻ گهرجي. ڪڏهن ڪڏهن اهڙا مسئلا ايندا آهن، جن مان عملي طور بچڻ نهايت ناممڪن ٿي پوندو آهي. اسين هن لاءِ انتظام ڪندا ته آهيون، پر جيڪي ڪجهه ڪندا آهيون، انهيءَ مان خوش نه ٿيندا آهيون. پر تڏهن هوندي به اهڙن مسئلن کان بچڻ لاءِ ڪوشش ڪجي آهي ۽ جيڪي ڪجهه ڪرڻو پوندو آهي، انهيءَ ۾ خوش نٿو ٿجي. جڏهن اسين خود اُهي پدارٿ نه کائون ٿا ۽ نه پيئون ٿا، جن جي واپرائڻ سان روحاني ترقيءَ ۾ نقصان پهچي ٿو ته پوءِ اهڙو ڪو به ڪارڻ ڪونهي جو اسين اُهي پدارٿ ٻين کي ڏيون. جيڪڏهن اسين ائين ڪريون ٿا ته اسين پنهنجو پاڻ مان خوش نه رهي سگهنداسين ۽ جيڪڏهن اسين پنهنجو پاڻ مان خوش نٿا رهي سگهون ۽ تنهن هوندي به ائين ڪريون ٿا ته پوءِ هڪ اهڙو وقت ايندو، جڏهن توهين پنهنجي مرضيءَ جي خلاف ڪم ڪرڻ کان انڪار ڪندا. جيڪڏهن توهين ڪرڻ کان انڪار ڪندا ته پوءِ انهيءَ کان بچڻ به چاهيندا.

س - ته ڇا اهو ٺيڪ آهي ته اسانکي ائين ڪرڻ جي اجازت نه هئڻ گهرجي؟

ج - مونکي معلوم آهي ته اهڙن آنڊن ۾ جيوُ نه هوندو آهي؛
انهيءَ ويچار کان توهين انهن کي کائڻ مناسب ڄاڻي سگهو ٿا. پر جڏهن
توهين انهن کي واپرائڻ شروع ڪندا ته ٻين قسم جا به، آنڊا کائڻ
شروع ڪري ڇڏيندا. جڏهن اهڙي شيءِ جو چسڪو اچي ٿو وڃي ته
پوءِ انهيءَ جو ڪو انت ئي ڪونهي. جيڪڏهن نرمل، شد هردي سان
ٻه ڇمڻ شروع ڪندا ته خبر ناهي، انهيءَ جو انت ڇا ٿيندو. اهڙيءَ
طرح ڏيري ماڻهو اهڙين ڳالهين کي مناسب ٺهرائڻ جي ڪوشش
ڪندا آهن. تنهن ڪري بهتر اهوئي ٿيندو ته اصول تي مستحڪم
ارادي سان پختا رهون. جيڪڏهن اصول تي پوريءَ طرح عمل ڪرڻو
آهي ته پوءِ انهيءَ ۾ ڪنهن به قسم جي هلڪڙائي يا طرفداري ڪندا
نه خبر ناهيءَ ڪٿان هلي ڪٿي پهچندا. انهيءَ ڪانسواءِ ٻي جان آنڊن
کائڻ سان به دل ڪمزور ٿئي ٿي. ڪامسي ورتي پرال ٿئي ٿي، جنهن
سبب روحاني ترقيءَ ۾ رڪاوٽ پوي ٿي.

س - ۲۹۵. مهاراج جي، جيڪڏهن ڪو ستسنگي نام وٺي، ان تن
سالن بعد ويهو پوڄن ڇڏي ڏئي ته انهيءَ جو هن تي ڪهڙو اثر ٿيندو؟

ج - توهان ان تن سالن جو هڪ وڏو عرصو ٻڌايو آهي. لوهالجو
اشارو شايد پنهنجي پتنيءَ ڏانهن آهي، جنهنکي اڄ ئي نام مليو آهي؟
(سب کلن ٿا).

س - نه، نه، مونکي سيني ۾ دلچسپي آهي.

ج - پوءِ انهيءَ باري ۾ چنتا ڪرڻ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟
ستسنگيءَ کي ويهو پوڄن ڇڏڻ ئي ڇو گهرجي؟ انهيءَ باري ۾ چنتا
ڇاجي؟ جيڪڏهن ٻالڪ ڪا غلطي يا ڪو انيڪ گناهه ڪري ٿو ته
پتا ڪيس ڪڏهن به پوليس حوالي نه ڪندو آهي پر هو ڪيس سزا ڏيڻ
۾ ڪڏهن به نه هٻڪندو. ڇاڪاڻ ته هو هنکي صحيح راهه تي آڻڻ
چاهي ٿو، ڪيس سڌارڻ چاهي ٿو. تنهنڪري جيڪڏهن اسين ڪا به
غلطي ڪريون ٿا يا اصول جي ڀڃڪڙي ڪنداسين ته هيٺ واپس
نه وڃبو پر انهيءَ جو ڦل ضرور ڀوڳڻو پوندو. اسانجي سڌارڻ
اسانکي سزا ڏني ويندي آهي. ماتا پتا کي تمام گهڻو پيار ڪند

اهڙا ڪرم ڪنا نه ڪريو، اُن بعد ئي اسين واپس پنهنجي مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا. انهي ڪري وشنو پوڄن ضروري آهي.

س - ٢٩٣. مهاراج جي، ڇا توهين وشنو پوڄن ڪارڻ جيئي صلاح ڏيندا آهيو؟

ج - اها صلاح نه آهي پر لازمي شرط. توهان کي انهيءَ جي ضرور پيروي ڪرڻي آهي. انهيءَ کانسواءِ روحاني ترقي ٿي ئي نٿي سگهي. جيڪڏهن اسانکي صرف خميص ئي پاتل آهي ته آسانيءَ سان ڊوڙي سگهجي ٿو. پر جيڪڏهن مٿي تي ڀاري بوجه رکيل هوندو ته هڪ قدم به هلي نه سگهبو. جيئن ته جيو - ٻراٽين جي جيئڻ جو وسيلو جيو - ٻراٽي ئي آهن، تنهنڪري سنت فرمائين ٿا ته صرف هڪ تت وارا جيو يعني ونسپتي (ڀاڄيون ۽ ميوا وغيره) تي ئي گذارو ڪرڻ گهرجي. جيئن هلڪي خميص پائڻ سان بوجه محسوس نٿو ٿئي، تيئن ئي اسانکي سنسار ۾ رهندي گهٽ ۾ گهٽ ڪرمن جو بوجه کڻڻ گهرجي. ماس کائي، جيو - هتيا ڪري، ڪرمن جو ايترو ڀاري بوجه نه وڌائڻ گهرجي، جو اُنهيءَ جي دٻاءَ سبب اسين روحاني ترقي ئي نه ڪري سگهون.

اها ڳالهه ڪڏهن به وسارڻ نه گهرجي ته جيڪو ماري ٿو، اهو ماريو ويندو آهي. حضرت عيسيٰ فرمايو آهي ته پنهنجن پاڙيسرين سان پيار ڪريو. سڀ جيو-جنتو اسانجا پاڙيسري آهن. هن سنسار ۾ جتي اسين رهون ٿا ۽ جيڪي اسانجي چوڌرد آهن، اهي سڀ اسان جا پاڙيسري آهن. جڏهن اسين ڪنهنکي پيار ڪندا آهيون ته اُنهيءَ جي هتيا نه ڪندا آهيون. جڏهن سڄي سرشٽيءَ سان پريم ٿي وڃي ٿو، تڏهن نه اسين جاڻي واڻي ڪنهنکي ماري سگهون ٿا ۽ نه ئي اسين اهو چاهيندا آهيون ته ڪو ٻيو اسان لاءِ ڪنهنجي هتيا ڪري.

س - ٢٩٤. پر جن اَنڊن ۾ ٻار پيدا ڪرڻ جي شڪتي نه هوندي آهي، انهن کي کائڻ ۾ ڪهڙو پاپ آهي؟ انهيءَ سان ته جيو هتيا نٿي ٿئي؟

ماريندا ته توهانکي قيد جي سزا ملي سگهي ٿي. پر جيڪڏهن ڪنهن
منش کي قتل ڪندا ته توهانکي ڦاسي يا عمر ڀر قيد جي سزا ملي
سگهي ٿي. هن سنسار ۾ بي جان پدارٿن کي کائي ڪوبه زندهه ڪونه رهي
سگهي. جاندار کي کائي ڪري زندگي قائم رهي سگهي ٿي. انهيءَ
ڪري سنت اُپديش ڪن ٿا ته سنسار ۾ رهندي، ڪرمن جو گهٽ ۾
گهٽ بوجهه کڻو ۽ انهيءَ ڪري هو صلاح ڏين ٿا ته ڀاڄين ۽ ميوي
وغيره تي رهو. آتما ته انهن ۾ به آهي پر هيٺين درجي جا آهن ۽
انهن کي کائڻ سان اهڙو ڪرمن جو بوجهه نٿو وڌي، جيترو ٻين قسمن
جي جيو پراڻين کي کائڻ سان وڌي ٿو.

سنسار ۾ جيو گهات ڪرڻ کان سواءِ اسين زندهه رهي ئي نٿا
سگهون. جڏهن اسين هلون ٿا، هزارين جيو پيرن هيٺان مري وڃن
ٿا. جڏهن اسين ڳالهايون ٿا ته هزارين جيوڙا ناس ٿين ٿا. جڏهن ساهه
کڻجي ٿو ته ڪيترائي سوکيم جيوڙا مري وڃن ٿا. اهي اسان کي نظر
نٿا اچن، پر اسين انهنکي ماريندا ته رهون ٿا. هي ڪرم سوکيم
جيوڙن سان ٻڌل آهي. اسان جي ڳالهائڻ، ساهه کڻڻ، هٿ هلائڻ ۾
به ڪيترائي جيوڙا مرندا آهن.

جيڪڏهن اسان کي سؤ ڪلو بوجهه کڻڻو پوي ته اسين بوجهه سبب
هڪ قدم به اڳتي وڌي نٿا سگهون. انهيءَ ڪري سنت اُپديش ڪن
ٿا ته ڪرمن جو بوجهه گهٽ ۾ گهٽ کڻو. هو فرمائين ٿا ته زندهه رهڻ
لاءِ جيو پراڻين کي کائڻو ئي پوندو، پر ميوي ۽ ڀاڄين وغيره کي
کائڻ سان ڪرمن جو بوجهه گهٽ ۾ گهٽ رهندو ۽ اهي ڪرم هڪ ٻن
ڏينهن جي ڀڄن سمرن ڪرڻ سان ختم ٿي سگهن ٿا. تنهڪري انهنجو
استعمال ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن هڪ طرف ڀڄن سمرن ڪيو وڃي
۽ ٻئي طرف جيو هتيا ڪئي وڃي ته اهو صرف هڪ هٿ جي آڱر
کي سماپت ڪرڻ ئي ٿيندو. اسين اڳتي ترقي نٿا ڪري سگهون.
اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان، جتان شروع ڪريون ٿا، اتي ئي رهجي
وڃون ٿا. ڪرمن جي بوجهه مان ڇوٽڪارو ڪيئن ٿئي؟ سنت اُپديش
ڪن ٿا ته اسين ڪرمن کي ڀڄن سمرن سان سماپت ڪريون ۽ اڳتي لاءِ

اهڙا ڪرم ڪنا نه ڪريو، اُن بعد ئي اسين واپس پنهنجي مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا. اِنهيءَ ڪري ويشنو ڀوڄن ضروري آهي.

س - ٢٩٣. مهاراج جي، ڇا توهين ويشنو ڀوڄن کائڻ جي صلاح ڏيندا آهيو؟

ج - اِها صلاح نه آهي پر لازمي شرط. توهان کي اِنهيءَ جي ضرور پيروي ڪرڻي آهي. اِنهيءَ کانسواءِ روحاني ترقي ٿي ئي نٿي سگهي. جيڪڏهن اسانکي صرف خميص ئي پاتل آهي ته آسانيءَ سان ٻوڙي سگهجي ٿو. پر جيڪڏهن مٿي تي ڀاري بوجهه رکيل هوندو ته هڪ قدم به هلي نه سگهبو. جيئن ته جيو-پراڻين جي جيئڻ جو وسيلو جيو-پراڻي ئي آهن، تنهنڪري سنت فرمائين ٿا ته صرف هڪ تت وارا جيوَ يعني ونسپتي (ڀاڄيون ۽ ميوا وغيره) تي ئي گذارو ڪرڻ گهرجي. جيئن هلڪي خميص پائڻ سان بوجهه محسوس نٿو ٿئي، تيئن ئي اسانکي سنسار ۾ رهندي گهٽ ۾ گهٽ ڪرمن جو بوجهه کڻڻ گهرجي. ماس کائي، جيو-هتيا ڪري، ڪرمن جو اهڙو ڀاري بوجهه نه وڌائڻ گهرجي، جو اُنهيءَ جي دٻاءَ سبب اسين روحاني ترقي ئي نه ڪري سگهون.

اِها ڳالهه ڪڏهن به وسارڻ نه گهرجي ته جيڪو ماري ٿو، اهو ماريو ويندو آهي. حضرت عيسيٰ فرمايو آهي ته پنهنجن پاڙيسرين سان پيار ڪريو. سڀ جيوَ-جنتوُ اسانجا پاڙيسري آهن. هن سنسار ۾ جتي اسين رهون ٿا ۽ جيڪي اسانجي چوڌرد آهن، اهي سڀ اسان جا پاڙيسري آهن. جڏهن اسين ڪنهنکي پيار ڪندا آهيون ته اُنجيءَ جي هتيا نه ڪندا آهيون. جڏهن سڀني سرشٽيءَ سان پريم ٿي وڃي ٿو، تڏهن نه اسين جاڳي وارڻي ڪنهنکي ماري سگهون ٿا ۽ نه ئي اسين اِهو چاهيندا آهيون ته ڪو ٻيو اسان لاءِ ڪنهنجي هتيا ڪري.

س - ٢٩٤. پر جن اَنڊن ۾ ٻار پيدا ڪرڻ جي شڪتي نه هوندي آهي، اُنهن کي کائڻ ۾ ڪهڙو پاپ آهي؟ اِنهيءَ سان ته جيو هتيا نٿي ٿئي؟

مارينداته توهانکي قيد جي سزا ملي سگهي ٿي. پر جيڪڏهن ڪنهن
ماڻهوءَ کي قتل ڪندا ته توهانکي ڦاسي يا عمر ڀر قيد جي سزا ملي
سگهي ٿي. هن سنسار ۾ بي جان پدارٿن کي کائي ڪوبه زنده ڪونه رهي
سگهي. جاندار کي کائي ڪري زندگي قائم رهي سگهي ٿي. انهيءَ
ڪري سنت اپديش ڪن ٿا ته سنسار ۾ رهندي، ڪرمن جو گهٽ ۾
گهٽ بوجھ کڻو ۽ انهيءَ ڪري هو صلاح ڏين ٿا ته ڀاڄين ۽ ميوي
وغيره تي رهو. آتما ته انهن ۾ به آهي پر ٻوٽين درجي جا آهن ۽
انهن کي کائڻ سان اهڙو ڪرمن جو بوجھ نٿو وڌي، جيترو ٻين قسمن
جي جيو پراڻين کي کائڻ سان وڌي ٿو.

سنسار ۾ جيو گهات ڪرڻ کان سواءِ اسين زنده رهي ئي نٿا
سگهون. جڏهن اسين هلون ٿا، هزارين جيوَ پيرن هيٺان مري وڃن
ٿا. جڏهن اسين ڳالهايون ٿا ته هزارين جيوڙا ناس ٿين ٿا. جڏهن ساهه
کڻجي ٿو ته ڪيترائي سوکيم جيوڙا مري وڃن ٿا. اِهي اسان کي نظر
نٿا اچن، پر اسين انهنکي ماريندا ته رهون ٿا. هي ڪمرو سوکيم
جيوڙن سان ڀريل آهي. اسان جي ڳالهائڻ، ساهه کڻڻ، هٿ هلائڻ ۾
به ڪيترائي جيوڙا مرندا آهن.

جيڪڏهن اسان کي سڄو ڪلو بوجھ کڻڻو پوي ته اسين بوجھ سبب
هڪ قدم به اڳتي وڌي نٿا سگهون. انهيءَ ڪري سنت اپديش ڪن
ٿا ته ڪرمن جو بوجھ گهٽ ۾ گهٽ کڻو. هو فرمائين ٿا ته زنده رهڻ
لاءِ جيو پراڻين کي کائڻو ئي پوندو، پر ميوي ۽ ڀاڄين وغيره کي
کائڻ سان ڪرمن جو بوجھ گهٽ ۾ گهٽ رهندو ۽ اِهي ڪرم هڪ ئي
ڏينهن جي نام سمرن ڪرڻ سان ختم ٿي سگهن ٿا. تنهنڪري انهيءَ
استعمال ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن هڪ طرف نام سمرن ڪيو وڃي
۽ ٻئي طرف جيو هتيا ڪئي وڃي ته اِهو صرف هڪ ٻئي جي اثر
کي سماپت ڪرڻ ئي ٿيندو. اسين اڳتي ترقي نٿا ڪري سگهون.
طرح ڪرڻ سان، جتان شروع ڪريون ٿا، اتي ئي رهبي
ڪرمن جي بوجھ مان ڇوٽڪارو ڪيئن ٿئي؟ سنت اپديش
انهن ڪرمن کي نام سمرن سان سماپت ڪريو ۽ اڳتي لاءِ

ٽيون درجو ونسپتيءَ جو آهي جنهن ۾ شڪ نس ...
مکيه ٿيندو آهي. ٻيو درجو ڪيڙن ماڪوڙن، نانگن وغيره جو آهي
جن ۾ اکيون تت ۽ پرٿوي تت مکيه هوندا آهن. ٽيون درجو پکين جو
آهي جن ۾ پرٿوي (مٽي)، آگني ۽ هوا جا ٽي تت موجود آهن.
چوٿون درجو چئن پيرن وارن جانورن ڳئون، گهوڙي وغيره جو
آهي جن ۾ آڪاس تت يعني ٻئي ٻري سمجهڻ واري وويڪ کان سواءِ
باقي چار تت موجود هوندا آهن. مٿين پنجين درجي ۾ اچي
جيڪو سيني درجن کان اتم آهي. چاڪاڻ ته انهيءَ ۾ پنج ئي
مکيه هوندا آهن.

چيتن شڪتي يا دک سک محسوس ڪرڻ واري شڪتي تتن جي
تعداد ۽ انداز تي منحصر آهي. مثال طور جيڪڏهن توهين پاڙيسريءَ
جي باغ مان ڪو گل ٽوڙيندا ته توهان کي ڪا به سزا نه ملندي. هوءَ
توهان تي ڪاوڙ ڪندو، ڪاوڙ ڪندو ڏيندو. جيڪڏهن توهين انهيءَ جي
مرغي يا ڳوڙي کي ماريندا ته ممڪن آهي ته هو توهان تي مقدمو
هلائي ۽ توهان تي ڏنڊ پوي. جيڪڏهن توهين هن جي گهوڙي کي

۽ تندرستيءَ ۾ دلچسپي نه وٺڻ گهرجي نه اهو ٺيڪ نه آهي. صحت ٺيڪ رکڻ گهرجي، پر تندرستي ٺيڪ رکڻ جو مقصد ۾ روحاني اڀياس آهي. اها ڳالهه ڌيان ۾ رکندي، صحت کي ضرور ٺيڪ رکڻ گهرجي. هر ڪنهن کي سٺي صحت جي ضرورت آهي. اسين انهن سڀني ڳالهين جو ڌيان ڪيئن ڏيئي سگهون. ستسنگ ۾ صرف پرمارٿ جي ڳالهه ٻولهه ٿيڻ گهرجي، جنهن مان ۽ آتما جو پوڄن آهي. جيڪڏهن من ۾ پرماتما جو خيال جاڳرت آهي ته باقي سڀ ڳالهيون پنهنجو پاڻهي اچي وينديون. جيڪي ڳالهيون اسين هن استان تي سکي سگهون ٿا، انهن جو ستسنگ ۾ ذڪر ڪري، ستسنگ جو وقت برباد نه ڪرڻ گهرجي.

س - ٢٩١. ڇا ستسنگ الڳ الڳ گهرن ۾ ڪندا رهڻ گهرجي يا هميشه انهيءَ استان تي ئي ڪرڻ گهرجي، جتي وڌيڪ ڪارگر ٿئي ۽ جتي ٻاهرين جو گوڙ نه هجي؟

ج - اهو واتاورڻ تي منحصر آهي. جيڪڏهن ستسنگي اهو محسوس ڪندا هجن ته هميشه هڪ گهر ۾ ئي اچڻ ٺيڪ نه آهي ته ٻئي استان تي ڪري سگهجي ٿو. جيڪو مڪش چاهيندو هجي ته ستسنگ سندس گهر اچي ته انهن ڪري سگهجي ٿو ۽ ڪيس راضي ڪرڻ ٺيڪ آهي. اهي خاص ڳالهيون آهن، جن جي باري ۾ توهين پاڻ ۾ گڏجي، فيصلو ڪري سگهو ٿا. جيڪڏهن توهين ڪنهن کي خوش ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا ته اهو به توهانکي خوش ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو، جو ته اسين سڀ پريم پيار ۽ ميل ميلاپ جي واتاورڻ ۾ رهڻ چاهيون ٿا.

ويشنوُ پوڄن ۽ شراب کان پرهيز

س - ٢٩٣. جڏهن ڪو منش ان آڳيا جو پالن ڪري ٿو ۽ ٻين ٻري سان نيڪ وهنوار ڪري ٿو ته پوءِ انهيءَ کي ماس کائڻ کان پرهيز ڇو ڪرڻ گهرجي؟

ج - انهيءَ باري ۾ مان توهانکي تفصيل سان ٻڌايان ٿو. جيڪي ڪجهه به اسين سنسار ۾ ڏسي رهيا آهيون، انهيءَ کي تتن جي آڌار تي پنجن درجن ۾ ورهائي سگهجي ٿو. اهي پنج تت - پاڻي، هوا، اگني، پرٿوي (مٽي) ۽ آڪاس آهن. صرف منش سرير ۾ اهي پنج تت موجود آهن. پر انهنکي چيتنتا آتما پردان ڪندي آهي جا پرماتما جي انس آهي. صرف منش شرير ۾ اهي پنج تت پورن ريت سان موجود آهن. انهيءَ ڪري منش کي پنجن تتن جو پتلو يا سرشٽيءَ جو سرمور يا سرتاج به چيو ويندو آهي.

ٻيو نمبر درجو ونسپتيءَ جو آهي جنهن ۾ هڪ تت پاڻيءَ جو ئي مکيه ٿيندو آهي. ٻيو درجو ڪيڙن ماڪوڙن، نانگن وغيره جو آهي جن ۾ اگني تت ۽ پرٿوي تت مکيه هوندا آهن. ٽيون درجو پکين جو آهي جن ۾ پرٿوي (مٽي)، اگني ۽ هوا جا ٽي تت موجود آهن. چوٿون درجو چئن پيرن وارن جانورن ڳائي، گهوڙي وغيره جو آهي جن ۾ آڪاس تت يا ٻلي ٻري سمجهڻ واري ورڪ کان سواءِ باقي چار تت موجود هوندا آهن. منش پنجين درجي ۾ اچي ٿو جيڪو سڀني درجن کان اتم آهي. ڇاڪاڻ ته انهيءَ ۾ پنج ئي تت مکيه هوندا آهن.

چيتن شڪتي يا دک سک محسوس ڪرڻ واري شڪتي تتن جي تعداد ۽ انداز تي منحصر آهي. مثال طور جيڪڏهن توهين پاڙيسريءَ جي باغ مان ڪو گل ٽوڙيندا ته توهان کي ڪابه سزا نه ملندي. هو توهان تي ڪاوڙ ڪندو، گارگند ڏيندو. جيڪڏهن توهين انهيءَ جي مرغي يا ڇوڪري کي ماريندا ته ممڪن آهي ته هو توهان تي مقدمو هلائي ۽ توهان تي ڏنڊ پوي. جيڪڏهن توهين هن جي گهوڙي کي

ته تندرستيءَ ۾ دلچسپي نه وٺڻ گهرجي ته اھو ٺيڪ نه آھي. صحت
ٺيڪ رکڻ گهرجي، پر تندرستي ٺيڪ رکڻ جو مقصد، روحاني اڀياس
آھي. اھا ڳالھه وسارڻ ۾ رکندي، صحت کي ضرور ٺيڪ رکڻ گهرجي.
ھر ڪنھن کي سٺي صحت جي ضرورت آھي. اسين انھن سڀني ڳالھين
جو گيان اتا ڏيئي سگهون. ستسنگ ۾ صرف پرمارٿ جي ڳالھه ٻولھه
ھڻڻ گهرجي، جيڪو من ۽ آتما جو پوڄن آھي. جيڪڏھن من ۾ پرماتما
جو خيال جاڳرت آھي ته باقي سڀ ڳالھيون پنھنجو پاڻھي اچي
وينديون. جيڪي ڳالھيون اسين ٻين استان تي سکي سگهون ٿا، انھن
جو ستسنگ ۾ ذڪر ڪري، ستسنگ جو وقت برباد نه ڪرڻ گهرجي.

س- ٣٩١. ڇا ستسنگ الڳ گهرن ۾ ڪندو رھڻ گهرجي يا
ھميشه انھيءَ استان تي ئي ڪرڻ گهرجي، جتي وڌيڪ ڪارگر ٿئي
۽ جتي ٻارن جو گوڙ نه ھجي؟

ج- اھو واتاورڻ تي منحصر آھي. جيڪڏھن ستسنگي اھو محسوس
ڪندا ھجن ته ھميشه ھڪ گهر ۾ ئي اچڻ ٺيڪ نه آھي ته، ٻئي استان
تي ڪري سگهجي ٿو. جيڪو مٺ چاھيندو ھجي ته ستسنگ سندس
گهر ٿئي ته انھن ڪري سگهجي ٿو ۽ کيس راضي ڪرڻ ٺيڪ آھي.
اھي خسيس ڳالھيون آھن، جن جي باري ۾ توھين پاڻ ۾ گڏجي،
فيصلو ڪري سگهو ٿا. جيڪڏھن توھين ڪنھن کي خوش ڪرڻ جي
ڪوشش ڪندا ته اھو ۾ توھانکي خوش ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو،
ڇو ته اسين سڀ پريم پيار ۽ ميل ميلاپ جي واتاورڻ ۾ رھڻ چاھيون ٿا.

۾ نفاق آهي، حق ڄاڻڻ جي پارنا آهي ته مان سمجهان ٿو ته اهڙي ستسنگ مان ڪو به لاڀ نه ٿيندو.

اهو اِهو به ممڪن آهي ته ٻيا مثلا تندرستي، پوڄن رڌڻ وغيره جهڙن مضمونن جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ ۾ دلچسپي نه به وٺندا هجن. اُهي ڇڏي سگهن ٿا ته اِهي سڀ ڳالهيون اسين پنهنجن سنستائن مان به سکي سگهون ٿا. پر جيڪا ڳالهه پنهنجن سنستائن کان نٿا سکي سگهون، اُها روحانيت آهي ۽ روحاني اڀياس. اسين صرف اُنهيءَ لاءِ ستسنگ ۾ ايندا آهيون يا آيا آهيون. اسين تندرستي، پراڻايام ڪسرت ڪرڻ جي طريقن جي باري ۾، ڳالهه ٻولهه ڪرڻ جي خلاف نه آهيون. پر اِهي سڀ ڳالهيون پنهنجن سنستائن ۾ به سکي سگهجن ٿيون.

جيڪڏهن ڪنهن ستسنگيءَ يا ساٿيءَ کي جسماني، مانسڪ، روحاني مدد جي ضرورت هجي ته اسانکي اُها پوري ڪرڻ لاءِ مدد ڪرڻ گهرجي. پر اسانکي اهڙن ني ڪمن ۾ اُلجهي نه وڃڻو آهي جو ستسنگ جو صحيح ارٿ سماپت ٿي وڃي. اصلي مقصد پريم پيار پريو واتاورڻ پيدا ڪرڻ جو آهي جو ته اِهو روحاني اڀياس يا ڀڄن سمرن لاءِ نهايت ضروري آهي. ستسنگ ۾ سدائين پريم پيار ۽ ميل ميلاپ هجڻ گهرجي. هميشه هڪ ٻئي جي مدد ڪرڻ گهرجي. جيئن نون جگياسن کي ستسنگ ۾ ايندي ني پنهنجي سنستا ۽ ٻيءَ سنستا ۾ صاف فرق نظر اچي. ماڻهن کي صحت ٺيڪ رکڻ ۽ کاڌي کاڌڻ جي باري ۾ سمجهائڻ ۾ مدد ڏيڻي سگهجي ٿي. مون توهانجون مئگزنون ڏٺيون آهن، جن توهان کاڌي رڌڻ جي طريقن ۽ پنهنجن ڪيترين ڳالهين جو ورنن آهي. اِهي عملي طور لاڀدايڪ آهن پر ستسنگ ۾ اِنهن ڳالهين تي وٺرت نه ڪرڻ گهرجي.

س - ماڻهن کي صحيح گيان ڏيڻو پوندو آهي. اُنهن کي ڄاڻ نه هوندي آهي پر اُها غلط هوندي آهي. اُنهن کي صحت جي باري ۾ گيان ته هوندو آهي. مونکي به ڪيترن ورهين تائين ڪونه هو.

ج - منهنجو ارٿ آهي ته جيڪڏهن ستسنگي اِهو سوچيندا هجن

انهيءَ ۾ ڪو نقصان ڪونهي پر ستسنگ جو اصلي ارٿ تندرستيءَ
جي باري ۾ گيان پراپت ڪرڻ ڪونهي. روحانيت تي زور ڏيڻو
آهي. جونڪي اهو ئي انديشو آهي ته ڪٿي اسين صحيح مارگ کان
گمراهه نه ٿي وڃون. مثال طور جيڪڏهن اسين اهو سيکارڻ شروع
ڪري ڇڏيون ته سٺو ڀوڄن ڪهڙيءَ طرح رڌڻ گهرجي، ستسنگين
جي پوشاڪ ڪهڙي هئڻ گهرجي ۽ جيڪڏهن انهيءَ جي هڪ نموني
پيش ڪرڻ ۾ لڳي ويندا سين ته اسين ڀٽڪي ويندا سين. اهڙن ڳالهين
لاءِ وقت ڪٿي آهي ۽ انهيءَ جو نتيجو ڇا نڪرندو؟

س - منهنجو مطلب هو ته ڪڏهن ڪڏهن اهڙيءَ طرح ڪري
سگهجي ٿو. هر هڪ ستسنگ ۾ انهيءَ جي ضرورت نه آهي؟ پر ڪڏهن
ڪڏهن؟

ج - مون کي ڪوبه اعتراض ڪونهي. توهين تندرستيءَ جي
ڪيترن ئي ڳالهين تي پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهو ٿا. توهين اهو به
ٻڌائي سگهو ٿا ته توهانکي ڪهڙن پستڪن ۽ ڪهڙن ڪسرتن مان
فائدو ٿيو آهي. جيڪڏهن ڪنهنکي دلچسپي هوندي ته اهو به پستڪ
پڙهي سگهي ٿو، انهن سنستائن جو فائدو وٺي سگهي ٿو. توهان سڀني
کي انهايت مشڪلات سان هفتي يا مهيني ۾ هڪ ڏينهن، هڪ ڪلاڪ ڪن
ٿي وقت ملي ٿو. ايتري ٿوري عرصي ۾ توهين روزاني زندگيءَ جي
انيڪ ڳالهين جي باري ۾ ڪيئن پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهندا؟
مناسب اهو ٿيندو ته، ان وقت روحانيت تي ئي ويچار ڪيو وڃي ۽
ڇو ته ستسنگ جو مقصد ئي آهي اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻ، جنهن سان
ڀڳتي سمرن تي سگهي. ڪوبه اهڙو ڪم ڪرڻ نه گهرجي، جنهن سان
ڌيان، ڀڳتي سمرن کان هٽي وڃي. ست سماڳم ساهتيه پڙهي، هڪ ٻئي
جي مدد ڪري، اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻو آهي. هميشه هڪ ٻئي
جي سيوائتا ڪرڻ گهرجي، پنهنجي هردي ۾ مالڪ لاءِ پريم پيار پيدا
ڪرڻ گهرجي ۽ انهن ستسنگين جي مدد ڪرڻ گهرجي، جيڪي اهي ئي
اهڙي ڀڳتيءَ سان ڀرپور واتاورڻ ۾ رهي سگهن. ستسنگ جو صرف
اهو ئي ارٿ آهي، ٻيو ڪوبه نه. پر جيڪڏهن ستسنگ ۾ منهنجو پاڻ

۾ نفاق آهي، حق ڄاڻڻ جي ڀاونا آهي ته مان سمجهان ٿو ته اهڙي ستسنگ مان ڪو به لاڀ نه ٿيندو.

ٻيو اهو به ممڪن آهي ته ٻيا مثلاً تندرستي، ٻوڄڻ رڌڻ وغيره جهڙن مضمونن جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ ۾ دلچسپي نه به رکندا هجن. اهي چئي سگهن ٿا ته اهي سڀ ڳالهيون اسين ٻين سنستائن مان به سکي سگهون ٿا. پر جيڪا ڳالهه ٻين سنستائن کان نٿا سکي سگهون، اها روحانيت آهي ۽ روحاني اڀياس. اسين صرف انهيءَ لاءِ ستسنگ ۾ ايندا آهيون يا آيا آهيون. اسين تندرستي، پراڻايام ڪسرت ڪرڻ جي طريقن جي باري ۾، ڳالهه ٻولهه ڪرڻ جي خلاف نه آهيون. پر اهي سڀ ڳالهيون ٻين سنستائن ۾ به سکي سگهجن ٿيون.

جيڪڏهن ڪنهن ستسنگيءَ يا ساٿيءَ کي جسماني، مانسڪ، روحاني مدد جي ضرورت هجي ته اسانکي اها پوري ڪرڻ لاءِ مدد ڪرڻ گهرجي. پر اسانکي اهڙن ني ڪمن ۾ الجهي نه وڃڻو آهي جو ستسنگ جو صحيح ارٿ سماپت ٿي وڃي. اصلي مقصد پريم پيار پرڀو والاورڻ پيدا ڪرڻ جو آهي ڇو ته اهو روحاني اڀياس يا ڀڄن سمرن لاءِ نهايت ضروري آهي. ستسنگ ۾ سدائين پريم پيار ۽ ميل ميلاپ هئڻ گهرجي. هميشه هڪ ٻئي جي مدد ڪرڻ گهرجي. جيئن نون جگياسن کي ستسنگ ۾ ايندي ئي پنهنجي سنستا ۽ ٻيءَ سنستا ۾ صاف فرق نظر اچي. ماڻهن کي صحت ٺيڪ رکڻ ۽ کاڌي تاهڻ جي باري ۾ سمجهائڻ ۾ مدد ڏئي سگهجي ٿي. مون توهانجون مڪزنون ڏٺيون آهن، جن ۾ توهان کاڌي رڌڻ جي طريقن ۽ ٻين ڪيترن ڳالهين جو ورنن ڪيو آهي. اهي عملي طور لاڀدايڪ آهن پر ستسنگ ۾ انهن ڳالهين تي وقت ونرت نه ڪرڻ گهرجي.

س- ماڻهن کي صحيح گيان ڏيڻو پوندو آهي. انهن کي ڄاڻ ته هوندي آهي پر اها غلط هوندي آهي. انهن کي صحت جي باري ۾ گيان ته هوندو آهي. مونکي به ڪيترن ورهين تائين ڪونه هو.

ج- مهنجو ارٿ آهي ته جيڪڏهن ستسنگي اهو سوچيندا هجن

انهيءَ ۾ ڪو نقصان ڪونهي پر ستسنگ جو اصلي ارٿ تندرستيءَ
جي باري ۾ گيان پراپت ڪرڻ ڪونهي. روحانيت تي زور ڏيڻو
آهي. مونکي اهوئي انديشو آهي ته ڪٿي اسين صحيح مارگ کان
گمراهه نه ٿي وڃون. مثال طور جيڪڏهن اسين اهو سيکارڻ شروع
ڪري ڇڏيون ته سٺو ڀوڄن ڪهڙيءَ طرح رڌڻ گهرجي، ستسنگين
جي پوشاڪ ڪهڙي هجڻ گهرجي ۽ جيڪڏهن انهيءَ جي هڪ نموني
پيش ڪرڻ ۾ لڳي وينداسين ته اسين ڀٽڪي وينداسين. اهڙن ڳالهين
لاءِ وقت ڪٿي آهي ۽ انهيءَ جو نتيجو ڇا نڪرندو؟

س- منهنجو مطلب هو ته ڪڏهن ڪڏهن اهڙيءَ طرح ڪري
سگهجي ٿو. هر هڪ ستسنگ ۾ انهيءَ جي ضرورت نه آهي؟ پر ڪڏهن
ڪڏهن؟

ج- ماڻهن کي ڪوبه اعتراض ڪونهي. توهين تندرستيءَ جي
ڪنهن به ڳالهه تي پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهو ٿا. توهين اهو به
ٻڌائي سگهو ٿا ته توهانکي ڪهڙن پستڪن ۽ ڪهڙين ڪرتن مان
فائدو ٿيو آهي. جيڪڏهن ڪنهنکي دلچسپي هوندي ته اهو به پستڪ
پڙهي سگهي ٿو، انهن سنتائن جو فائدو وٺي سگهي ٿو. توهان سڀني
کي نهايت مشڪلات سان هفتي يا مهني ۾ هڪ ڏينهن، هڪ ڪلاڪ کن
ٿي وقت ملي ٿو. ايتري ٿوري عرصي ۾ توهين روزاني زندگيءَ جي
انيڪ ڳالهين جي باري ۾ ڪيئن پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهندا؟
مناسب اهو ٿيندو ته ان وقت روحانيت تي ئي ويچار ڪيو وڃي.
ڇو ته ستسنگ جو مقصد ئي آهي اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻ، جنهن سان
ڀڄن سمرن ٿي سگهي. ڪوبه اهڙو ڪم ڪرڻ نه گهرجي، جنهن سان
ڌيان، ڀڄن سمرن کان هٽي وڃي. سنت مت ساهتيه پڙهي، هڪ ٻئي
جي مدد ڪري، اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻو آهي. هميشه هڪ ٻئي
جي سنڀال ڪرڻ گهرجي، پنهنجي هردي ۾ مالڪ لاءِ پيار پيدا
ڪرڻ گهرجي ۽ ٻين ستسنگين جي مدد ڪرڻ گهرجي، جيئن اهي به
اهڙي ڀڳتيءَ سان ڀرپور واتاورڻ ۾ رهي سگهن. ستسنگ جو صرف
اهوئي ارٿ آهي، ٻيو ڪوبه نه. پر جيڪڏهن ستسنگ ۾ پنهنجو پاڻ

۾ نفاق آهي، حق ڄاڻڻ جي ڀاونا آهي ته مان سمجهان ٿو ته اهڙي ستسنگ مان ڪو به لاڀ نه ٿيندو.

پر اهو به ممڪن آهي ته ڀيا منش تندرستي، پوڄا، رڌڻ وغيره جهڙن مضمونن جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ ۾ دلچسپي نه به وٺندا هجن. اهي چئي سگهن ٿا ته اهي سڀ ڳالهيون اسين پنهن سنستائن مان به سکي سگهون ٿا. پر جيڪا ڳالهه پنهن سنستائن کان نٿا سکي سگهون، اها روحانيت آهي ۽ روحاني اڀياس. اسين صرف انهيءَ لاءِ ستسنگ ۾ ايندا آهيون يا آيا آهيون. اسين تندرستي، پراڻايام ڪسرت ڪرڻ جي طريقن جي باري ۾، ڳالهه ٻولهه ڪرڻ جي خلاف نه آهيون. پر اهي سڀ ڳالهيون پنهن سنستائن ۾ به سکي سگهجن ٿيون.

جيڪڏهن ڪنهن ستسنگيءَ يا ساٿيءَ کي جسماني، مانسڪ، روحاني مدد جي ضرورت هجي ته اسانکي اها پوري ڪرڻ لاءِ مدد ڪرڻ گهرجي. پر اسانکي اهڙن ئي ڪمن ۾ الجهڻ نه وڃڻو آهي جو ستسنگ جو صحيح ارٿ سماپت ٿي وڃي. اصلي مقصد پريم پيار پرڀو واڌارڻ پيدا ڪرڻ جو آهي جو ته اهو روحاني اڀياس يا ڀڄن سمرن لاءِ نهايت ضروري آهي. ستسنگ ۾ سدائين پريم پيار ۽ ميل ميلاپ هئڻ گهرجي. هميشه هڪ ٻئي جي مدد ڪرڻ گهرجي. جيئن نون جگياسن کي ستسنگ ۾ ايندي ئي پنهنجي سنستا ۽ هيءَ سنستا ۾ صاف فرق نظر اچي. ماڻهن کي صحت ٺيڪ رکڻ ۽ کاڌي کائڻ جي باري ۾ سمجهائڻ ۾ مدد ڏئي سگهجي ٿي. مون توهانجون مئگزنون ڏٺيون آهن، جن ۾ توهان کاڌي رڌڻ جي طريقن ۽ پنهن ڪيترن ڳالهين جو ورنن ڪيو آهي. اهي عملي طور لاڀدايڪ آهن پر ستسنگ ۾ انهن ڳالهين تي وقت وئرٿ نه ڪرڻ گهرجي.

س - ماڻهن کي صحيح گيان ڏنو ويندو آهي. انهن کي ڄاڻ ته هوندي آهي پر اها غلط هوندي آهي. انهن کي صحت جي باري ۾ گيان ته هوندو آهي. مونکي به ڪيترن ورهين تائين ڪونه هو.

ج - منهنجو ارٿ آهي ته جيڪڏهن ستسنگي اهو سوچيندا هجن

انهيءَ ۾ ڪو نقصان ڪونهي پر ستسنگ جو اصلي ارٿ تندرستيءَ
جي باري ۾ گيان پراپت ڪرڻ ڪونهي. روحانيت تي زور ڏيڻو
آهي. جونڪي اهڙو انديشو آهي ته ڪٿي اسين صحيح مارگ کان
گمراهه نه ٿي وڃون. مثال طور جيڪڏهن اسين اهو سيکارڻ شروع
ڪري ڇڏيون ته سٺو ڀوڄن ڪهڙيءَ طرح رڌڻ گهرجي، ستسنگين
جي پوشاڪ ڪهڙي هئڻ گهرجي ۽ جيڪڏهن انهيءَ جي هڪ نموني
پيش ڪرڻ ۾ لڳي وينداسين ته اسين ڀٽڪي وينداسين. اهڙن ڳالهين
۾ وقت ڪٿي آهي ۽ انهيءَ جو نتيجو ڇا نڪرندو؟

س - منهنجو مطلب هو ته ڪڏهن ڪڏهن اهڙيءَ طرح ڪري
سگهجي ٿو. هرهڪ ستسنگ ۾ انهيءَ جي ضرورت نه آهي؟ پر ڪڏهن
ڪڏهن؟

ج - مون کي ڪو به اعتراض ڪونهي. توهين تندرستيءَ جي
ڪنهن به ڳالهه تي پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهو ٿا. توهين اهو به
ٻڌائي سگهو ٿا ته توهانکي ڪهڙن ٻيٺڪن ۽ ڪهڙين ڪسرتن مان
فائدو ٿيو آهي. جيڪڏهن ڪنهنکي دلچسپي هوندي ته اهو به پستڪ
پڙهي سگهجي ٿو، انهن سستائن جو فائدو وٺي سگهجي ٿو. توهان سڀني
کي نهايت مشڪلات سان هفتي يا مهيني ۾ هڪ ڏينهن، هڪ ڪلاڪ کن
ٿي وقت ملي ٿو. ايتري ٿوري عرصي ۾ توهين روزاني زندگيءَ جي
ايڪ ڳالهين جي باري ۾ ڪيئن پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهندا؟
مناسب اهو ٿيندو ته ان وقت روحانيت تي ئي ويچار ڪيو وڃي.
ڇو ته ستسنگ جو مقصد ئي آهي اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻ، جنهن سان
ڀڄن سمرن ٿي سگهي. ڪو به اهڙو ڪم ڪرڻ نه گهرجي، جنهن سان
ڌيان، ڀڄن سمرن کان هٽي وڃي. ستسنگ سانت ساهتيه پڙهجي، هڪ ٻئي
جي مدد ڪري، اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻو آهي. هميشه هڪ ٻئي
جي سيوا ڪرڻ گهرجي، پنهنجي هردي ۾ مالڪ لاءِ پريم پيار پيدا
ڪرڻ گهرجي ۽ ٻين ستسنگين جي مدد ڪرڻ گهرجي، جيئن اهي به
اهڙيءَ ايڪتائيءَ سان ڀرپور واتاورڻ ۾ رهي سگهن. ستسنگ جو صرف
اهوئي ارٿ آهي، ٻيو ڪو به نه. پر جيڪڏهن ستسنگ ۾ منهنجو ڀاڱ

۽ نفاق آهي، حق ڄاڻڻ جي پاڻا آهي ته مان سمجهان ٿو ته اهڙي ستسنگ مان ڪو به لاڀ نه ٿيندو.

پر اهو به ممڪن آهي ته اسان منش تندرستي، پرهيز رکڻ وغيره جهڙن مضمونن جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ ۾ دلچسپي نه به رکندا هجن. اهي چڱي سکيون ٿا ته اهي سڀ ڳالهيون اسين انهن سنستائن مان به سکي سگهون ٿا. پر جيڪا ڳالهه انهن سنستائن کان نٿا سکي سگهون، اها روحانيت آهي ۽ روحاني اڀياس. اسين صرف انهيءَ لاءِ ستسنگ ۾ ايندا آهيون يا آيا آهيون. اسين تندرستي، پراڻايام ڪسرت ڪرڻ جي طريقن جي باري ۾، ڳالهه ٻولهه ڪرڻ جي خلاف نه آهيون. پر اهي سڀ ڳالهيون انهن سنستائن ۾ به سکي سگهجن ٿيون.

جيڪڏهن ڪنهن ستسنگيءَ يا ساٿيءَ کي جسماني، مانسڪ، روحاني مدد جي ضرورت هجي ته اسانکي اها پوري ڪرڻ لاءِ مدد ڪرڻ گهرجي. پر اسانکي اهڙن ٿي ڪمن ۾ الجهڻ نه گهرجي جو ستسنگ جو صحيح ارٿ سمجهڻ ٿي وڃي. اصلي مقصد پريم پيار پرڀو واري پيدا ڪرڻ جو آهي جو ته اهو روحاني اڀياس يا ڀڄن سمرن لاءِ نهايت ضروري آهي. ستسنگ ۾ سدائين پريم پيار ۽ ميل ميلاپ هئڻ گهرجي. هميشه هڪ ٻئي جي مدد ڪرڻ گهرجي. جيئن نون جگياسن کي ستسنگ ۾ ايندي ٿي پنهنجي سنستا ۽ ٻيءَ سنستا ۾ صاف فرق نظر اچي. ماڻهن کي صحت ٺيڪ رکڻ ۽ کاڌي کائڻ جي باري ۾ سمجهائڻ ۾ مدد ڏيئي سگهجي ٿي. مون توهانجون مڪزنون ڏٺيون آهن، جن ۾ توهان کاڌي رڌڻ جي طريقن ۽ انهن ڪيترن ڳالهين جو ورنن ڪيو آهي. اهي عملي طور لاڀدايڪ آهن پر ستسنگ ۾ انهن ڳالهين تي وقت وڃائڻ نه ڪرڻ گهرجي.

س - ماڻهن کي صحيح گيان ڏنو ويندو آهي. انهن کي ڄاڻ نه هوندي آهي پر اها غلط هوندي آهي. انهن کي صحت جي باري ۾ گيان ته هوندو آهي. مونکي به ڪيترن ورهين تائين ڪو نه هو.

ج - منهنجو ارٿ آهي ته جيڪڏهن ستسنگي اهو سوچيندا هجن

انهيءَ ۾ ڪو نقصان ڪونهي پر ستسنگ جو اصلي ارٿ تندرستيءَ
جي باري ۾ گيان پراپت ڪرڻ ڪونهي. روحانيت تي زور ڏنو
آهي. ڇوڻڪي اهڙو انديشو آهي ته ڪٿي اسين صحيح مارگ کان
گمراهه نه ٿي وڃون. مثال طور جيڪڏهن اسين اهو سيکارڻ شروع
ڪري ڇڏيون ته سٺو ڀوڄن ڪهڙيءَ طرح رڌڻ گهرجي، ستسنگين
جي پوشاڪ ڪهڙي هئڻ گهرجي ۽ جيڪڏهن انهيءَ جي هڪ نموني
پيش ڪرڻ ۾ لڳي وينداسين ته اسين ڀٽڪي وينداسين. اهڙن ڳالهين
لاءِ وقت ڪٿي آهي ۽ انهيءَ جو نتيجو ڇا نڪرندو؟

س - منهنجو مطلب هو ته ڪڏهن ڪڏهن اهڙيءَ طرح ڪري
سگهجي ٿو. هر هڪ ستسنگ ۾ انهيءَ جي ضرورت نه آهي؟ پر ڪڏهن
ڪڏهن؟

ج - مون کي ڪوبه اعتراض ڪونهي. توهين تندرستيءَ جي
ڪنهن به ڳالهه تي پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهو ٿا. توهين اهو به
ٻڌائي سگهو ٿا ته توهانکي ڪهڙن پستڪن ۽ ڪهڙين ڪرتن مان
فائدو ٿيو آهي. جيڪڏهن ڪنهنکي دلچسپي هوندي ته اهو به پستڪ
پڙهي سگهي ٿو، انهن ستسنگن جو فائدو وٺي سگهي ٿو. توهان سڀني
کي نهايت مشڪلات سان هفتي يا مهيني ۾ هڪ دفعو، هڪ ڪلاڪ کن
ٿي وقت ملي ٿو. ايتري ٿوري عرصي ۾ توهين روزاني زندگيءَ جي
انيڪ ڳالهين جي باري ۾ ڪيئن پنهنجا ويچار پيش ڪري سگهندا؟
مناسب اهو ٿيندو ته اُن وقت روحانيت تي ئي ويچار ڪيو وڃي.
پر ته ستسنگ جو مقصد ئي آهي اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻ، جنهن سان
ڀڄن سمرن ٿي سگهي. ڪوبه اهڙو ڪم ڪرڻ نه گهرجي، جنهن سان
ڌيان، ڀڄن سمرن کان هٽي وڃي. ست مهاتما پڙهي، هڪ ٻئي
جي مدد ڪري، اهڙو واتاورڻ پيدا ڪيو آهي. هميشه هڪ ٻئي
جي سنڀال ڪرڻ گهرجي، پنهنجي هردي ۾ مالڪ لاءِ پريم پيار پيدا
ڪرڻ گهرجي ۽ ٻين ستسنگين جي مدد ڪرڻ گهرجي، جنهن اهي به
اهڙيءَ نڪتيءَ سان ڀرپور واتاورڻ ۾ رهي سگهن. ستسنگ جو صرف
اهوئي ارٿ آهي، ٻيو ڪوبه نه. پر جيڪڏهن ستسنگ ۾ منهنجو ڀاڱو

جهان ۾ سکيا پراپت ٿي سگهي ٿي ته تندرستي ڪيئن ٺيڪ رکي وڃي. مثال طور يوگ آسڻ سيکاريندا آهن ته صحت ڪيئن ٺيڪ رکڻ گهرجي. پر ستسنگ ۾ انهيءَ باري ۾ ذڪر ڪري ستسنگ جو وقت ڇو برباد ڪيو وڃي؟ سنت مت ۾ صرف روحاني ڳالهيون ڪرڻ گهرجن. ڪيترن ئي ماڻهن کي تندرستيءَ جي باري ۾ ٻڌڻ ۾ چاهه هوندي آهي يا آهي ٻين سنستائن ۽ پستڪن مان انهيءَ جو گيان پراپت ڪري سگهن ٿا. صحت جو اصلي مقصد اهو آهي ته اسين ابياس کي پورو وقت ڏيئي سگهون. يوگ آسڻ ۾ صرف صحت کي ٺيڪ رکڻ لاءِ ئي آهن، اهي خود ابياس ڪونهن. ابياس ۾ صرف مدد ڏيندڙ آهن. هڪ مدد ڏيندڙ وسيلو آهن. ڪيترا ئي ڀيرا اسين انهن ٻنهي کي ملائي ٿا ڇڏيون. اسين انهن يوگ آسڻن کي ئي روحاني ابياس سمجهون ٿا پر اهو غلط آهي. روحاني ابياس لاءِ تندرست سرير هئڻ گهرجي پر صرف سٺي صحت سان ئي روحاني ابياس نٿو ٿئي. ابياس لاءِ تندرستي کانسواءِ ٻين ڪيترين ئي ڳالهين جي ضرورت آهي. صحت ٺيڪ هئڻ ضروري آهي ۽ تندرستي سٺي ڳالهه آهي ۽ انهيءَ لاءِ ڪيترن قسمن جي ڪسرتن جي مدد وٺي سگهجي ٿي. هر هڪ لاءِ الڳ الڳ ڪسرت جي ضرورت آهي. جيڪا ڪسرت هڪ لاءِ ٺيڪ آهي، ٿي سگهي ٿو ته اها ٻئي منش لاءِ ٺيڪ نه هجي، جيئن دل جي مريض لاءِ.

س - مهاراج جي، منهنجو وچار هن قسم جو آهي ته برابر ڪيترائي ئي سنستائون آهن پر عام رواجي انسان کي انهيءَ باري ۾ جاڻ هوندي آهي ته ڪٿي وڃڻو آهي. انهيءَ ڪري ستسنگ ۾ هفتيوار وياکيان ڪرائڻ گهرجي، ڇو ته انهيءَ سان خاص جاڻ ۽ لاڀ پراپت ٿي سگهي ٿو. مون اهڙيءَ طرح ئي تندرستيءَ جي باري ۾ گيان پراپت ڪيو ۽ منهنجي سٺيءَ صحت جو ڪارڻ به اهو ئي آهي. انهيءَ ڪري مان نٿو سمجهان ته ٻيا منش به ڇو نه انهيءَ جو فائدو وٺن؟

ج - توهانجي ڳالهه ٺيڪ آهي. توهين ستسنگ ۾ انهيءَ ڳالهه جي باري ۾ پنهنجو واهو ڏيئي سگهو ٿا ۽ ماڻهن کي نسخا ٻڌائي سگهو ٿا،

ڪيترائي سنسڪي جونڌا آهن ته واڌا سواءِ سعد جا ٻيڪ ني ٻڌڻ
گهرجن ٻر انهن ٻستڪن ۾ تندرستي ٺيڪ رکڻ جي باري ۾ ڪجهه بہ
نہ آهي. ڪيون بہ ستر ڪرڻ لاءِ صحتمند رهڻ ضروري آهي. مون
پرانديشت ڪي ڪيترائي ٻيرا چيو آهي تہ اسانکي انهيءَ باري ۾ بہ
ڪجھ سانتيہ پڙهڻ گهرجي تہ ساهہ ڪيئن کڻجي، ڪسرت ڪهڙيءَ
طرح ڪرڻ گهرجي، جيئن اسين تندرستي ٺيڪ رکڻ جي باري ۾ ڪجهه
سکي سگهون.

ج- اهڙيون ڪيتريون سنستائون ۽ ڪلاس آهن، جتي اهو
سيکاريندا آهن تہ ساهہ ڪيئن کڻيو وڃي، ڪسرت ڪهڙيءَ طرح
ڪجي، تندرستي ڪيئن ٺيڪ رکجي. راندين لاءِ ڪلبون آهن، اهڙيون
بہ اهڙيون ڪيتريون ئي سنستائون آهن، جن ۾ اسين تندرستيءَ جي
باري ۾ گهڻو ڪجهه سکي سگهون ٿا. پر روحانيت بلڪل الڳ وشيہ
آهي. اهو ٺيڪ آهي تہ روحاني اڀياس لاءِ سٺي صحت ضروري آهي
پر هن روحاني اسڪول ۾ ڪيتريون ڳالهيون سيکاري سگهجن ٿيون.
هر هڪ سنستا جي هڪ خاص ڪار، ڪرتو هوندو آهي. اسين صرف
پرمارٿ يا روحانيت ڏانهن ڌيان ڏيون ٿا. بيشڪ تندرست سرير سان
روحانيت ۾ مدد ملي ٿي. يوگ آسڻن ذريعي، دوڙ ڀاڄ سان، سٺو
ڪرڻ سان ۽ ڪيترن ئي قسمن جي ڪسرت ڪرڻ سان سرير کي
تندرست رکي سگهجي ٿو.

س- مهاراج جي، مون اهو پڇڻ ٿي چاهيو تہ اسين تندرستيءَ
تي ڪجهه ڌيان جو بندوبست ڪري سگهون ٿا؟ ڇا اهو سنت مت
جي اصولن جي ابتڙ تہ نہ آهي؟

ج- نہ، سنت مت جي سکيا اهو نٿي چوي تہ تندرستي ٺيڪ نہ
رکي وڃي. جيڪڏهن ضرورت هجي تہ تندرستي ٺيڪ رکڻ لاءِ ڪجهه
ڌيان جو بندوبست ڪيو وڃي پر اهي ڳالهيون ايتري اهميت ڪيون
[illegible] ۾ [illegible] ڪرڻ لائق ڪونهن. تندرستيءَ جي باري ۾
[illegible] بہ ڪيترن اڳ ڪري سگهجي ٿو. ڪجهه ٻيءَ سنستا

سگهون ٿا. جنکي دلچسپي هوندي، اهي وڌيڪ ڪوج ڪندا. جيڪڏهن دلچسپي ڪونه آئي ته توهانکي اها ڳالهه وساري ڇڏڻ گهرجي.

س - ٢٨٨. ڇا سٽسنگ وقت ڪجهه وقت ڌيان ڪرڻ ٺيڪ آهي؟

ج - جيڪڏهن توهين محسوس ڪريو ته شانت واتاورڻ پيدا ڪرڻ ۾ مدد ملندي ته ڏهه پندرهن منٽ ڌيان ۾ وهڻ ٺيڪ ٿيندو. جيڪڏهن سڀ انهيءَ رايي جا هجن ته اهڙو واتاورڻ لاڀدايڪ رهندو ته اهڙيءَ طرح ڪرڻ ۾ ڪو به نقصان ڪونهي. پر اهو عام آڀياس گهڻي وقت لاءِ نه هئڻ گهرجي ۽ نه ئي روز نيم واري آڀياس جي بدران هئڻ گهرجي. عام ميڙ جي آڀياس ۾ هڪ ٻئي جو ڌيان رهي ٿو ۽ من ايڪاگر نٿو ٿئي. جڏهن اڪيلو ويٺو آهي ته باقي سنسار کي وسارڻ مشڪل نه ٿيندو آهي پر جڏهن ٻين سان گڏ ويهجي ٿو ۽ خود آڀياس ۾ اڃا پوري ترقي نه ڪيل هوندي آهي ته اڳيان ويٺل ماڻهن مان ڌيان هٽائي رکڻ نهايت مشڪل ٿيندو ۽ من چڱيءَ طرح ايڪاگر نه ٿيندو، پر پوءِ به واتاورڻ پيدا ڪرڻ لاءِ، پنڊيار وسارڻ لاءِ ڏهه پندرهن منٽ مالڪ کي پرارٿنا ڪرڻ يا آڀياس ڪرڻ ۾ ڪو به نقصان ڪونهي. اهو سٺو ئي آهي ۽ انهيءَ ۾ ڪو به نقصان ڪونهي.

س - ٢٨٩. ڇا سٽسنگ شروع ٿيڻ کان اڳ ۾ ننڍيون ننڍيون شخصي ڳالهيون ڪرڻ گهرجن؟ ڇا انهن سان نقصان ٿيندو؟ ڇا انهن ڳالهين ڪرڻ سان ڌيان هٽ ڪري ٿو؟

ج - نه، انهي سان توهين هيٺ نه ڪرندا. انساني من جو سڀاءُ اهڙو آهي جو پنهنجي ڳالهه چوڻ چاهيندو آهي. شايد جيڪا ڳالهه اسانجي من ۾ دٻيل هوندي آهي، انهيءَ کي ظاهر ڪرڻ لاءِ اهو استان ٺيڪ آهي. خاص ڪري اهڙي ديس ۾ جتي انسان پنهنجو پاڻ تائين محدود رهن ٿا ۽ صرف پنهنجن گهرن ۾ ئي بند رهندا هجن پر اسانکي سٽسنگ جو اصلي مطلب وسارڻ نه گهرجي ۽ هميشه پريم پيار جي ڀاونا ٻڌائي رکڻ گهرجي. خاص ڳالهه انهائي آهي.

س - ٢٩٠. تندرستيءَ جي باري ۾ اسان ۾ مختيد رهي ٿو.

جيڪو ٻه ٻاهران اچي، اُنهيءَ کي اهو محسوس ٿئي ته هن ستسنگ ۾ ڪجهه خاصيت آهي، ڪا انوکي ڳالهه آهي. هتي پيار آهي ۽ اهو صرف گڏجي رهڻ، ڳائڻ ٻڌڻ، گپ شپ هڻي گهر واپس وڃڻ جو استان ئي ڪونهي.

س - ٢٨٦. ڇا ماڻهن کي ستسنگ ڏانهن مائل ڪرڻ لاءِ خاص ڪوشش ڪرڻ گهرجي، يا جيڪو خود اچڻ چاهي، اچي؟

ج - نه، اسانکي پرچار يا اشتهار بازي جي ضرورت ڪانهي پر سچن جگياسن جي مدد ڪرڻ گهرجي ۽ اسانکي خبر آهي ته سچا جگياسو ضرور هوندا آهن. اسين ڏيري مان ڪيترائي پستڪ رسالا وغيره تحفي طور موڪليندا آهيون. اهي سچن جگياسن کي پڙهڻ لاءِ ڏيئي سگهجن ٿا. جيڪڏهن انهن جي دلچسپي هوندي ته سڀاوڪ طور سوال پڇندا ۽ توهانجي ستسنگ ۾ ايندا. توهين انهن کي پڙهڻ لاءِ پستڪ ٻڌائي سگهو ٿا، انهن پستڪن کي پراپت ڪرڻ ۾ کين مدد ڪري سگهو ٿا. جيڪڏهن ڪو سچو جگياسو ڪونهي ۽ هن مارگ ۾ وڌيڪ گيان پراپت ڪرڻ ۾ دلچسپي نٿو رکي ته توهين چنتا نه ڪريو. پر جيڪي سچي هردي سان پرڀو يعني پرماتما جي کوج ڪري رهيا آهن، انهن جي مدد ضرور ڪرڻ گهرجي.

س - ٢٨٧. جڏهن ڪو به دوست ستسنگ ۾ دلچسپي ظاهر ڪري ته انهيءَ کي رادا سواميءَ مت جو ڪهڙو پستڪ پهريان ڏيڻ گهرجي؟

ج - منهنجي ويچار ۾ اهو پستڪ ڏيڻ گهرجي، جيڪو اوهانکي سڀني کان وڌيڪ پسند هجي. دراصل هرڪو پستڪ ۾ ڪٿي نه ڪٿي سچ کي، سائين روحانيت کي ڪنهن الڳ الڳ نظرئي سان لکيو ويو آهي. ڪنهن کي ڪو پستڪ پسند آهي ته ڪنهن کي ڪو. شروعات ۾ جيڪڏهن مناسب سمجهو ته مختصر "پاٿ آف د ماسٽرس" پڙهڻ لاءِ ڏيئي سگهو ٿا. هيئر ته پنهنجي جگياسن جي خيال کان لکيل ڪيترائي پستڪ آهن. مثال طور جوزف ليمنگ دواران لکيل "يوگا آف د بائيبل"، جيڪي جگياسن کي سنت مت سکيا سمجهڻ ۾ سهائڪ ٿين

پيروي ڪرڻ شروع ڪندو ته ستگرو ڪيس روحاني مارگ تي هلڻ ۾ پنهنجي مدد، پنهنجي ديا مهر جي بخشش ڪندو.

س- ٣٨٥. ڇا انهيءَ باري ۾ ڳالهه ٻولهه ڪرڻ ۾ ڪو نقصان آهي؟

ج- نه، مان به اهو ئي چئي رهيو آهيان.

س- ڇا بحث مباحثي جي حد تائين وڃڻ ۾ به ڪو نقصان ڪونهي؟

ج- نه، ڪو به نقصان ڪونهي، پر ويچار يا دليل جو ڍنگ جوڙجڪي (Constructive) ۽ ڳالهه سمجهائڻ وارو هئڻ گهرجي، نه دل ڏکوئڻ وارو يا پنهنجي ڳالهه کي زبردستي مڃائڻ وارو. مطلب اهو آهي ته يا ڳالهه سمجهي وڃي يا سمجهائي وڃي. انهيءَ ۾ الڳ الڳ مت-متانترن جي باري ۾ دليل نه هئڻ گهرجن، بلڪ سچائي سامهون رکڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح ڪرڻ جو مقصد ٻه هڪ ٻئي جي مدد ڪرڻ جو هئڻ گهرجي. ستسنگ انهيءَ ۾ مدد ڪري سگهي ٿو خاص ڪري پراڻا ستسنگي جن کي سنت مت جو گيان آهي، انهنکي نون جگياسن ۽ ستسنگين کي مدد ڪرڻ گهرجي. سياڻپ طور انهن جي مارگ ۾ ڪيترن قسمن جون رڪاوٽون اچن ٿيون ۽ انهن کي ڪيترين ڳالهين کي سمجهڻ جي ضرورت پوي ٿي، انهيءَ ڪري اهڙي ڪوشش ڪرڻ گهرجي، جو هڪ ٻئي جي ويچارن ذريعي، هڪ ٻئي جي ڳالهه ٻولهه ذريعي سنت مت جي سکيا صحيح طرح سمجهي سگهجي.

ستسنگ جو هڪ اهو به لاڀ آهي ته انهيءَ ذريعي توهانجو تعلق ڏيري سان جڙيل رهي ٿو. اسين توهانکي جدا جدا پرمارٿي مضمونن جو سماچار ۽ ساهتيه موڪليندا رهون ٿا، جيڪو توهين ستسنگ ۾ پڙهي سگهو ٿا ۽ انهيءَ تي ويچار ڪري سگهو ٿا. جن عام مسئلن جو حل توهين خود نٿا ڪري سگهو، انهيءَ باري ۾ اسانکي لکي سگهو ٿا ۽ اسين الڳ الڳ جواب ڏيڻ جي بجاءِ هڪ ئي جواب لکي سگهون. اهڙيءَ طرح اهي ستسنگ لاڀدائڪ ٿي سگهن ٿا، خاص ڪري نون جگياسن لاءِ، پر تڏهن ٿي جڏهن اهي پاڻ ۾ پريم پيار ۽ ميل-ميلاپ جو هڪ مثال ثابت ٿين. اهو پيار اهڙو جهلڪڻ گهرجي، جو

ورلاءِ ڪرڻ گهرجي، جيئن ڪيس ان مارڳ تي واپس آڻي سگهجي.
انهن مائٽن کي بلڪل پري رکڻ، ميل جول بند ڪري ڇڏڻ، مدد
نه ڪرڻ، مناسب ڪونهي. اسان کي ڪنهن سان به نفرت نه ڪرڻ
گهرجي. جيڪو به ان مارڳ ڏانهن لاڙو رکي، اسان کي انهيءَ جي
ادارڪ سان آجيان ڪرڻ گهرجي.

س- مهاراج جي، منهنجي چوڻ جو اهو ارٿ نه هو. منهنجو
مطلب اهو هو ته ڇا اسان کي ڪيس انهيءَ باري ۾ ڪجهه چوڻ گهرجي
يا انهيءَ ڏانهن ڪو ڌيان ئي نه ڏيڻ گهرجي؟

ج- اهو توهانجي شخصي سمبنڌ تي منحصر آهي. جيڪڏهن
توهين سمجهو ته هو توهانجي صلاح تي هلندو ۽ توهان کان اخلاقي
شڪتي، مدد ۽ همدردي پراپت ڪرڻ چاهي ٿو ته توهانکي انهيءَ
قسم جي مدد ڏيڻ ۾ جهجهڪڻ نه گهرجي. جيڪڏهن توهين ائين
محسوس ڪريو ته اهو ڪيس برو لڳندو يا پري رهڻ شروع ڪندو ته
پوءِ اجايو اهڙي جهنجهٽ ۾ اسوڻ مان ڪهڙو فائدو؟ اسان کي هڪ
ٻئي جي مدد ضرور ڪرڻ گهرجي. انهن ستسنگن جو ٻيو ڪهڙو
مطلب آهي؟ ستسنگين جو پاڻ ۾ ملڻ جو ٻيو ڪهڙو مقصد آهي؟
اهوئي ته اسان کي سنت مارگ تي چڱيءَ طرح هلڻ ۾ مدد ملي. ستسنگ
جو ارٿ آهي "سچ جو سنگ". انهيءَ ۾ اسان کي اندروني اخلاقي مدد
۽ سهارو ملڻ گهرجي، جو اسين سنت مت جي حد اندر رهون. سنتن
جي اصلي تعليم کي پريم پيار سان سمجهائڻ نهايت ضروري آهي. اهو
هر ڪنهن جو ادڪار آهي ۽ سڀني لاءِ آهي. پر جيڪڏهن ڪنهن کي
برو لڳي ته توهين انهيءَ باري ۾ ڪابه چنتا نه ڪريو، نه برو سمجهو.
توهين پنهنجو فرض، پريم پيار ۽ شردا سان نباهيندا رهو ۽ انهيءَ
مش کي پنهنجيءَ حالت ۾ ئي رهڻ ڏيو. نيڪ نيت هوندي به ڪنهن
کي زبردستي صلاح ڏيڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. خود مثال
پيش ڪرڻ اپديش ڏيڻ کان بهتر آهي. اهڙيءَ طرح اهو مش به نيڪ راهه
تي اچي ويندو. جڏهن هنجا ٻرا ڪرم متر ٿيندا، هو اپديش انوسار

جو پرچار ڪري رهيا آهيون، انهيءَ تي عمل به ڪري رهيا آهيون
۽ پاڪ ۽ خوشي، ايڪتا ۽ برابر پيار سان رهون ٿا ته انهيءَ جو انهن
تي اثر ٿيندو ۽ اهي هن روحاني مارگ جي اصولن ۽ اپديش تي مائل
ٿيندا. اهو ئي سڀ کان سٺو پرچار آهي.

س - ٢٨٣. ستسنگ بعد چانهه، ناشتي جي انتظام جي باري ۾
توهانجو ڪهڙو ويچار آهي؟

ج - اهو به گڏ ٿيڻ وارن تي منحصر آهي. مان انهيءَ باري ۾
ڪو به قاعدو قانون مقرر ڪرڻ نٿو چاهيان ته ستسنگ ڪيئن ڪيو
وڃي. جنهن نموني پريم پيار ۽ ايڪتا وڌي، اهو ئي طريقو اختيار
ڪريو. مان ته ستانم تي پڌائي سگهان ٿو ته ستسنگ ڪهڙي آڌار
تي ڪيو وڃي. مان اهو نٿو چئي سگهان ته هن طرح يا هُن طرح ڪريو.
جو ته توهين انهيءَ باري ۾ پابند ٿي پوندا ۽ انهن پندن جا غلام
بڻجي ويندا.

س - ٢٨٤. مهاراج جي، جڏهن ڪنهن کي نام جي بخشش ٿي
چڪي آهي پر هو سڀئي واعدا وساري ويٺو آهي، کاڻ پيڻ جي
پوري پرهيز نٿو ڪري ته انهيءَ حالت ۾ ستسنگين کي انهيءَ سان
ڪهڙو وهنوار ڪرڻ گهرجي؟ ڇا ورتاءَ ۾ فرق اچڻ گهرجي؟ ڇا
انهيءَ جي گهر ڀوڄن کائڻ گهرجي؟

ج - مان انهيءَ سوال جو جواب ٻين سوالن جي جواب ۾ ڏئي
چڪو آهيان ته اهڙو منش غير ستسنگين کان ته وري به سٺو آهي.
جڏهن اسين اهڙن ماڻهن سان به ملون گڏجون ٿا، جن کي پرمارٿ ۽
پرماتما جي باري ۾ ڪجھ گيان ئي ڪونهي ۽ اسين انهن جي ميل-
ملاقات کان پرهيز نٿا ڪريون ته پوءِ انهيءَ منش سان ملڻ ۾ ڇو پرهيز
ڪريون، جيڪو مارگ ڀلجي پيو آهي ۽ مڃي ٿو ته مارگ صحيح آهي.
هو پنهنجن ڪمزورين جو شڪار ٿيو آهي، بيوس آهي، لاچار آهي.
در اصل اسانکي قياس اچڻ گهرجي، انهيءَ جي مدد ڪرڻ گهرجي.
سماج کان الڳ ڪرڻ بجاءِ انهيءَ سان وڌيڪ پريم پيار ۽ ڪميا پار جو

سڀني جو چاهه وڌايو آهي. ستسنگ ۾ وڃڻ سان اسان ۾ شانتيءَ جو
واڌارو ٿيڻ گهرجي، اهوئي ستسنگ جو اصلي اثر آهي.

پراڻن ستسنگين جو اهو فرض آهي ته هو نون ستسنگين جي پريم
سان آجيان ڪن. انهن کي ائين محسوس ڪرائين ته هو ڪنهن پرائي
استان تي نه آيا آهن. اسين انهيءَ اچڻ سان خوش آهيون ۽ انهن کي
برابريءَ جو احساس ڏيئي. اسانجو فرض آهي ته اسين پنهنجي رهڻي
۽ مثال ذريعي انهن جي مدد ڪريون. ستسنگ جو مقصد تڏهن ئي
پورو ٿي سگهي ٿو جڏهن هڪ ٻئي ۾ پريم پيار هوندو، سک شانتي
هوندي، سيوا، پريم ۽ ڀائپيءَ جو واتاورڻ هوندو.

س- ٢٨٣. مهاراج جي، توهان ستسنگ جي باري ۾ جيڪي ڪجهه
فرمايو آهي، انهيءَ مان اهو سمجهجي ٿو ته گهرن ۾ ستسنگ ڪرڻ
ٺيڪ آهي؟

ج- مان انهيءَ باري ۾ ڪو خاص نيم مقرر نٿو ڪري سگهان ته
توهين ڪٿي ستسنگ ڪريو ۽ ڪهڙيءَ طرح ڪريو. جيڪڏهن هڪ
ٻئي ۾ پريم پيار آهي، ميل ميلاپ آهي ته پوءِ ڪوبه فرق نٿو پوي،
جيڪڏهن رستي جي ڪناري تي به ستسنگ ڪيو وڃي. دراصل
اهميت آهي پريم پيار جي، شرڌا جي، ڀڳتي ڀاوَ جي، ڪنهن استان
جي نه. انهيءَ سان ڪوبه فرق نٿو پوي ته ستسنگ ڪنهنجي گهر ۾،
ڪيترن ڄڻن ۾ يا ڪنهن ٻئي استان تي ٿئي. انهن سوالن مان ٿي
معلوم ٿئي ٿو ته هڪ ٻئي ۾ ايڪتا بلڪل ڪونهي. ٺيڪ ڀاونا سان ۽
ستسنگ جي اصلي مقصد کي سامهون رکي توهين جتي چاهيو، اتي
ستسنگ ڪري سگهو ٿا. توهين جتي چاهيو، گڏجي وهو پر سچي ڀاونا
۽ ستسنگ جي اصلي مقصد کي سامهون رکي. جيئن دل ۾ پيار، خوشي
پيدا ٿئي، ڀڳتي ڀاوَ هجي ته ستسنگ فائديمند آهي، پوءِ ڀلي ڪنهن
رستي جي ڪناري تي ئي ڪيو وڃي. دراصل استان سان ڪجهه به
فرق ڪونه ٿو پوي جو ته اسانکي پنهنجي پيار ۽ شرڌا سان ئي پنهنجو
واتاورڻ پيدا ڪرڻو آهي. جڏهن پيا مالڪ ڏسندا ته اسين جڏهن گڏجي

س - پر جيڪڏهن اسانکي پستڪن مان جواب ملي تڏهن به ڇا اسانکي چپ رهڻو آهي؟

ج - نه، توهين پستڪ جو مثال ڏيئي، نهايت پريم پيار سان صحيح جواب ٻڌائي سگهو ٿا. جيڪڏهن ڪنهن کي به اندر ڪو مونجهارو يا شڪ هجي ته لکي پڇي سگهي ٿو. جيئن مون ٻڌايو آهي ۽ سمجهايو ته ستسنگين جو ٻاڻ ۾ پريم پيار ۽ ميل ميلاپ هئڻ گهرجي. هڪ ٻئي کي مدد ڪرڻ جو واتاورڻ هئڻ گهرجي. نون ستسنگين تي حڪم هلائڻ يا ٻاڻ کي ٻين کان وڏو ۽ اوچو ثابت ڪرڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. اسان کي نهايت پريم پيار سان انهن جي مدد ڪرڻ گهرجي. انهن کي پرڪاش، گيان ۽ سنت مت مارگ جي باري ۾ سمجهائڻ گهرجي. اسان کي چوڌاري پريم ۽ شانتيءَ جو واتاورڻ پيدا ڪرڻو آهي، جنهن ۾ اسين رهي سگهون ۽ ڌيان ڪري سگهون. جيڪڏهن ائين نه آهي ته پوءِ ستسنگ هئڻ جو ڪو ارٿ ئي ڪونهي. اسين ستسنگ ۾ مقصد ڏيکارڻ نٿا وڃون ۽ نه پنهنجي ميانتا ڏيکارڻ وڃون ٿا ۽ نه ئي انهيءَ جو مقصد کائڻ پيئڻ يا پارٽي وغيره ڪرڻ جو آهي. ستسنگ ۾ اهڙي قسم جو وهنوار مناسب ڪونهي. ستسنگ جي بندوبست ۽ سنگتن جي باري ۾ ڳالهيون گهٽ ۾ گهٽ هئڻ گهرجن. ستسنگ جو اصلي مقصد آهي ڀڄن سمرن لاءِ صحيح ۽ سٺو واتاورڻ پيدا ڪرڻ، جنهن ۾ اسان کي رهڻو آهي ۽ جيڪو سنسار ۾ رهڻ لاءِ هڪ قلعي جو ڪم ڏيئي سگهي. ستسنگ جو ضرورت اهو آهي ته ماڻهن جي شڪن شبهن کي دور ڪري سگهجي، انهن کي سنت مارگ جي چڱيءَ طرح ڄاڻ پوي ۽ انهن ۾ پڪيءَ پرڀو پيار ۽ وشواس پيدا ٿي سگهي. اهو ستسنگ جو اصلي مقصد هئڻ گهرجي. پر جيڪڏهن اتي مباحثا ٿيندا رهن، جهيڙا جهٽا ٿيندا رهن، مقصد هجي ته منهنجي ويچار ۾ اهڙي ستسنگ مان ڪو فائدو ڪونهي. ستسنگ مان روحاني ابياس ڪرڻ جو پڪو ارادو اڀرڻ گهرجي. هرهڪ ستسنگ بعد اهو محسوس ٿيڻ گهرجي ته اسانجي هردي ۾ ستگروءَ، سنت مت ۽ ڀڄن سمرن لاءِ پريم پيار وڌيو آهي. اسانجي من ۾ پڪيءَ ۽ ڀڄن

ستسنگين ۾ ڪنهن به قسم جو حسد يا ساڙ نه هئڻ گهرجي. سڀني سان اُدار دل سان وهنوار ڪرڻ گهرجي. هرهڪ ستسنگي ستگروءَ جي سيوا ۾، مالڪ جي سيوا ۾، ستسنگ جي سيوا ۾ ڪجهه نه ڪجهه ڪرڻ چاهي ٿو ۽ هرهڪ کي سيوا ڪرڻ جو موقعو ڏيڻ گهرجي. اهو ڪنهن به هڪ ئي ماڻهوءَ جي جاگير نه آهي. هرهڪ جي دل ۾ ڀاونائون ٿينديون آهن. هرهڪ اهو ڪارج ڪرڻ چاهي ٿو ۽ هرهڪ کي ڪرڻ جو موقعو ڏيڻ گهرجي. اهو سياڻپ آهي ته هرهڪ ماڻهو جون ڀاونائون مجبوريون آهن، جيڪي هن کي اِئين ڪرڻ نٿيون ڏين. جيڪڏهن ڪو ماڻهو ڪنهن ڪم ڪرڻ ۾ اسمرٿ آهي ته اُنهيءَ کي برو نه سمجهڻ گهرجي، حسد نه ڪرڻ گهرجي. اُنهيءَ کي سوچڻ گهرجي ته مالڪ جي اهائي موج آهي. اُنهيءَ کي اُنهن ماڻهن سان پيار ڪرڻ گهرجي، جيڪي سيوا ڪري رهيا آهن، اُنهن جي ساراهه ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪي ماڻهو ڪا سيوا ڪري رهيا آهن ته اُنهن سان پيار ڪرڻ گهرجي ڇو ته هو ڪجهه ڪري رهيا آهن. حسد نه ڪرڻ گهرجي. اسانکي به سيوا ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي پر حسد وچان نه، بلڪ اُنهنکي مدد ڪرڻ ۽ ميل ميلاپ وڌائڻ جي خيال کان.

س- ٢٨١. مهاراج جي، ڪيترا دفعا ستسنگ ۾ ڪو نئون ستسنگي ڪنهن سوال جو اهڙو جواب ڏيندو آهي، جو اسين پراڻا ستسنگي سمجهندا آهيون ته غلط آهي. ڇا پراڻن ستسنگين کي چپ رهڻ گهرجي يا صحيح جواب ڏيڻ گهرجي؟

ج- جيئن اڳي به ٻڌائي چڪو آهيان ته اسين هن کي اهڙي ڏئي سگهون ٿا، جيڪو اسان وٽ آهي. جيڪڏهن اسان کي جواب جي ڄاڻ آهي ته اسانکي جواب ڏيئي، اُنهيءَ جي مدد ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن معلوم نه آهي ته پستڪن جو سهارو وٺي سگهجي ٿو. جيڪڏهن پستڪن ۾ به جواب نه ملي ته نهايت شوق سان مون کي لکو. اسان کي هڪ ٻئي جي مدد ڪرڻي آهي. پر اهو سياڻپ آهي ته اسين اهو ڪجهه ٻڌائي سگهنداسين، جنهن جو گيان هوندو، اهوئي ڪجهه ڏئي سگهنداسين، جيڪو اسان وٽ هوندو.

ڪونهي. اِهي نهايت خسيس ڳالهيون آهن پر اِنهن جو اَثر تمام گهڻو پوي ٿو. مونکي پنهنجن ماڻهن جي چاڻ آهي. شروعات ۾ اِنهن ڳالهين ڏانهن خاص ڌيان نه ڏبو هو پر هيئر مون کي اِنهيءَ باري ۾ ڪافي آزمودو ٿي ويو آهي. جيڪڏهن هڪ ستسنگي چانهه جو پيالو ناهي ڪڍي اچي ٿو ۽ ساڳئي وقت ٻيو به ڪڍي اچي ٿو ته ٻنهي ۾ جهڳڙو شروع ٿيندو آهي ته "اِنهن مونکي چيو هو"، "نه، مونکي چيو هو، لوڻ ڪڍي آڻيو آهين." بس اهڙين ڳالهين سبب جهڳڙو شروع. اسانکي ته بلڪ خوش ٿيڻ گهرجي. ڇا اسان کي خوشي نه هئڻ جڳائي، جيڪڏهن هن مارگ تي گهڻي ۾ گهڻا ستسنگي اچن؟ اسان کي ضرور خوشي ٿيڻ گهرجي. اسانکي خوشي ٿيڻ گهرجي ته ڀيا به اسانجن وچارن کي، اسانجن سدانتن کي، اسانجي ستگروءَ ۽ مالڪ سان پيار ڪن ٿا.

مشڪلات اِها آهي ته اسين چاهيون ٿا ته گرو صرف اسانجو ئي ٿي وڃي، ٻئي ڪنهنجو به نه. اِهو پريم جو غلط روپ آهي. اسان ۾ هرهڪ لاءِ ڪميا پيار هئڻ گهرجي. اسين اِنسان تي ديا ڪري سگهون ٿا پر نفرت نه. اِهو غلط آهي. ڪنهن لاءِ به نفرت جي ڀاونا نه هئڻ گهرجي ۽ نه تي اهڙي قسم جا وچار ئي اچڻ گهرجن ته "هن تي گهڻي ديا ٿي آهي، مون تي نه ٿي آهي. هنکي ملڻ لاءِ وقت ڏنو ويو، مونکي نه مليو. هنکي ٻارت وڃڻ جي منظوري ملي رهي، مونکي نه ملي." اِهي سڀ خسيس ڳالهيون آهن. ڪيترائي ڀيرا مون کي اهڙيون ڳالهيون سمجهه ۾ نه اينديون آهن. پريو پڪتي ۽ پرپو پريم لاءِ اِنهن ننڍين ننڍين ڳالهين کان مٿي اُٿڻ گهرجي. پيار جي مارگ ۾ حسد لاءِ ڪو اِستان ئي ڪونهي. هرهڪ پيار ۾ لنولين آهي. هرهڪ جي اَندر پريم هوندو آهي. سنئون وڃ ماڳي، جيڪڏهن ڪو به حسد آهي ته مان سڀني کي اِهو ئي عرض ڪري سگهان ٿو ته اِنهن ڳالهين کان مٿي اُٿو. جيڪڏهن ستسنگي اِئين نٿا ڪن ته مان سمجهان ٿو ته مان اُنهن کي اِئين ڪرڻ لاءِ لائق نه بڻائي سگهيس. اِنهيءَ ۾ هوءَ ناڪامياب نه ٿيا آهن. پر مان ناڪامياب رهيو آهيان.

معافي گهرو، نه ته اُن حالت ۾ توهانجي پرارٿنا قبول نه ٿيندي. جيڪڏهن توهين ٻين کي معاف نه ڪندا ته پرماتما به توهانکي معاف نه ڪندو. انهيءَ جو ارٿ اهو آهي ته اسان کي نمرتا ڀريل هردي سان، اُدار دل سان، نرمل ۽ پوتر دل سان پرارٿنا ڪرڻي آهي. پرم پتا ڪانسواءِ اسان جي اندر ٻيو ڪنهن جو به خيال نه هئڻ گهرجي. عيسيٰ جي فرمانن جو ارٿ اهو آهي ته جيڪڏهن توهانجو هردو، ساڙ يا حسد، بيانيءَ ۽ نفرت سان ڀريل آهي ته اهو پوتر هردو ناهي ۽ جيسين هردو پوتر ناهي، اسانجي پرارٿنا ڪڏهن به قبول نٿي ٿي سگهي. انهيءَ ڪري هردي جي پوترتا لاءِ اسانکي ٻين لاءِ نفرت، ويرورڌ وغيره جهڙا سڀ وچار من مان ڪڍي ڇڏڻ گهرجن. هردو پوتر هوندو ته پرارٿنا قبول پئجي ويندي. جيڪڏهن اسين ڪنهن کي معاف نٿا ڪريون ته پوءِ اسين اها اُميد ڪيئن ٿا رکي سگهون ته پرماتما اسانکي معاف ڪندو؟ پهرين پنهنجو مثال قائم ڪري، ٻين کي معاف ڪري اسانکي مالڪ جي دَيا جو اڌڪاري بڻجڻ گهرجي. اُن بعد اسين پرماتما کي پنهنجن پاپن جي معافيءَ لاءِ پرارٿنا ڪري سگهون ٿا. هرهڪ سنت مهاتما جو اهوئي اُپديش آهي ته اسانکي هڪ ٻئي لاءِ ٿوري به نفرت نه ڪرڻ گهرجي. پر ڇاڪاڻ ته اسين مڙس آهيون ۽ اسانجي اندر حق هئڻ جي ڀاونا آهي، انڪري اسين حسد جا شڪار بڻجون ٿا.

جيڪڏهن ٻارنکي ستسنگين جي باري ۾ ڪو سمجهاءُ آهي ته اهوئي آهي، هو ڪيترائي ڀيرا هڪ ٻئي سان حسد ڪرڻ شروع ڪندا آهن. ٻارنکي خود اهڙا ڪيترائي آزمودا ٿيا آهن. مثال طور هندستان ۾ جڏهن ڪنهنجي گهر ويندو آهيان ته سڀ ٻارنکي پيار ڪندا آهن ۽ مان به سڀني کي پيار ڪندو آهيان. جيڪڏهن ٻالڪيءَ جو ڪلاس گهران ته جيڪي سڀ ٻيا ٻالڪ ڪٿي اچڻ لاءِ ڊوڙندا ۽ هرهڪ ٻالڪيءَ جو ڪلاس کٽي ايندو. ٻارنکي سمجهه ۾ نٿي نه ايندو آهي ته ڪنهن ڪان ڪلاس ورتي؟ جو ته هڪ ڪان ڪلاس ورتو ته باقي سڀني کي حسد ٿيندو. انهيءَ ڪري انهن جي نسارڪي ڇڏڻو پوندو آهي ته پياس لڳي ٿي

آهي. عيسيٰ اهو به فرمايو آهي ته جيڪو مونکي پيار ڪري ٿو، اهو
پاڙيسريءَ کي به پيار ڪندو. سچ پچ جڏهن ستگروءَ سان پريم ڪريون
ٿا ته من ۾ ٻين لاءِ ازخود پريم پيدا ٿئي ٿو. انهيءَ ڪري ستگروءَ جا
پريمي خود بخود هڪ ٻئي جي ويجهو ايندا آهن. انهن جي پاڻ ۾
اهڙي همدردي هوندي آهي، جيڪا ٻين ۾ ڪونه هوندي آهي.
انهن ۾ ڪا اهڙي ڪشش هوندي آهي، جيڪا کين هڪ ٻئي جي
ويجهو آڻي ٿي. هڪ اهڙو ڳجهو بندن ٿئي ٿو، جيڪو اڻ ڄاڻائيءَ ۾
انهن کي پيار جي بندن ۾ ٻڌي ٿو ۽ کين هڪ ٻئي جي ويجهو
وٺي وڃي ٿو.

جڏهن سنگهن ٺهن ٿا، ڪاروبار هلائيندڙ مقرر ڪيا وڃن ٿا،
سڀاپتي (پريزيڊنٽ) ۽ منتري عهدا ٺهن ٿا ته حسد ٿيڻ شروع ٿئي ٿو.
جڏهن انهن عهدن جي باري ۾ سوچڻ شروع ڪريون ٿا ته حسد جا
شڪار ٿيون ٿا اسين اهو وساري ٿا ڇڏيون ته سڀئي عهدن ۽ پدن
وغيره جو مقصد صرف ٻين جي شيوا آهي. شيوا اها آهي، جيڪا
ستگروءَ کي راضي ڪرڻ لاءِ ڪئي وڃي، جنهن سان ستسنگين ۽
ستسنگ کي لاڀ ٿئي. شيوا، حڪم هلائڻ، روب جمائڻ لاءِ نه آهي.
ٻين سنگهن جي ڀيٽ ۾ هن ستسنگ جي سڀاپتي، منتري وغيره ٿيڻ
۾ نهايت فرق آهي. هيءَ من مان اهنڪار يا اهم ڪڍڻ لاءِ آهي. پر
اسين انهيءَ کي به انهيءَ ئي تارازيءَ ۾ توريون ٿا، جنهن ۾ ٻين
دنيوي پدارٿن کي تورڻ جي اسانکي عادت آهي. دراصل ڪنهن
به ستسنگ ۾ ڪو به حسد نه هئڻ گهرجي. ڪنهن سان به نفرت ڪرڻ
پنهنجو پاڻ سان نفرت ڪرڻي آهي. اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان اسين
اندرو مٽي نٿا ٿي سگهون، جيئن هر هڪ کي سائيو سمجهي سگهون.
اسانجي هردي ۾ بالڪل حسد نه هئڻ گهرجي. هڪ ٻئي ۾ اربم پيار
۽ ميل ميلاپ هئڻ گهرجي. جيترو پريم پيار هوندو، اوترو ئي اسين
هڪ ٻئي جي ۽ پرماتما جي ويجهو ٿينداسين.

توهان بائيبل ۾ پڙهيو آهي ته جيڪڏهن توهان کي ڪنهن سان
ناراضگي آهي، نفرت آهي، ويرروڌ آهي ته پهرين وڃي انهيءَ ڪان

ٿي. جيتري قدر سنساري تعلق آهي، ٿي سگهي ٿو ته هڪ ماڻهو
ڏانهن وڌيڪ ڌيان ڏجي ۽ ٻئي ڏانهن گهٽ. پر جيتري قدر ستگروءَ
جو سنبنڌ آهي، هن کي سڀني شش سان هڪجهڙو پيار هوندو آهي.
شش اهو سوچي سگهن ٿا ته ڪنهن کي گهٽ ۽ ڪنهن کي وڌيڪ پيار
ملي ٿو. پر ستگروءَ کي معلوم هوندو آهي ته دراصل ائين نه آهي.
مون توهان کي ٻڌايو ته استاد کي ڪجهه وديارٿين ڏانهن وڌيڪ ڌيان
ڏيڻو پوندو آهي، سو هر هڪ کي ضرورت انوسار ڌيان ڏنو ويندو
آهي. هر هڪ کي پيار جي ضرورت آهي، پر ڪن کي وڌيڪ پيار
جي ضرورت هوندي آهي، جيئن انهن کي خبر پوي ته پيار ڇا ٿيندو
آهي. ستگرو ديالو آهي، هو هر هڪ ستسنگيءَ کي هڪ جهڙو پيار
ڪري ٿو ۽ ساڳيءَ طرح ڪري ٿو. ڪڏهن سنسڪارن، سنبنڌن ۽
ڪرمن سبب ڪجهه شش ستگروءَ جي ويجهو اچن ٿا، پر انهيءَ جو اهو
مطلب ڪونهي ته جيڪي ويجهو نٿا اچن، چپ چاپ رهن ٿا، ڪڏهن
ڳالهه ٻولهه نٿا ڪن، مٺا نٿا لڳن، انهن سان ستگروءَ جو پيار نه هوندو
آهي. اهو سوچڻ غلط آهي. شايد ويجهو رهڻ وارن کان، ستگروءَ جو
انهن سان وڌيڪ پيار هوندو آهي وڌيڪ ڌيان هوندو آهي. انهيءَ
ڪري ستسنگ ۾ حسد لاءِ ڪوبه استان ڪونهي. حسد ڪرڻ جو
سوال ئي نه اٿڻ گهرجي ۽ اسان کي ننڍن ننڍن مسئلن کان مٿي اٿڻ
گهرجي.

مون انهيءَ ڏينهن ستسنگ ۾ چيو هو ته جيترو اسين پرماتما جي
ويجهو پهچون ٿا، اوترو ئي اسين هڪ ٻئي جي ويجهو هئڻ جو احساس
محسوس ڪريون ٿا. جيترو پرماتما کان دور رهون ٿا، اوترو ئي
هڪ ٻئي کان پري. جيڪڏهن اسانجي هردي ۾ پرماتما لاءِ سچو پيار
سچي اڪير، سچي تڙپ آهي ته اسانجو پاڻ ۾ پيار وڌندو، هڪ ٻئي
۾ ميل ميلاپ ۽ پريم پيار وڌندو. جيڪڏهن من ۾ مالڪ لاءِ سچو پريم
۽ سچي ڀڳتي نه هوندي ته اسين سندس ويجهو پهچي به نٿا سگهون ۽
جهيڙا جهڳڙا ۽ وير وروڌ به وڌندو. انهيءَ ڪري پريو پريم، اسانجو
[illegible] ۾ [illegible] پيار وڌائي ٿو. اهڙيءَ طرح پاڙيسريءَ سان پيار ڪرڻ

ڪلاس ۾ ڪي وديارٿي پڙهڻ ڏانهن ڌيان نه ڏيندا آهن، هو پوئينءَ بينچ تي ويهڻ سبب ناراض آهن. هو ڪا نه ڪا شرارت ڪري استاد جو ڌيان پاڻ ڏانهن ڇڪائڻ جي ڪوشش ڪندا آهن، جيئن ماستر صاحب انهن ڏانهن ڌيان ڏئي ۽ کين اڳيان ويهڻ لاءِ چوي. انهيءَ جو مطلب اهو نه آهي ته ماستر صاحب کي لائق، هوشيار يا نيڪ شاگرد پسند نه آهن. پر پٺيان ويٺل شاگردن ڏانهن ڌيان ڏيڻ سندس لاءِ ضروري آهي. جيڪڏهن اهي لائق شاگرد حسد ڪن ۽ اهو چوڻ شروع ڪن ته پوين شاگردن کي پهرينءَ قطار ۾ ڇو ويهاريو ويو آهي، کين ڇو نه ويهاريو ويو ته اهو سندن سوچڻ جو طريقو غلط آهي.

جيڪڏهن اسين انهن ننڍن ننڍن متيڊن ۽ خسيس انساني حسد کان مٿي نٿا اُٿي سگهون ته پوءِ اسين سمجهڻ گهرجي ته اسانکي اڃا سنمت مت جي سکيا سمجهه ۾ نه آئي آهي. جسماني پريم ۽ روحو پريم ۾ فرق آهي. جسماني عشق ۾ حسد ٿيندو آهي، ڇاڪاڻ ته اسين پاڻ ڏانهن به ڌيان ڏيندا آهيون. اسين ڪن پدارٿن تي حق جمائي ويٺا آهيون ۽ اسانکي هميشه اهو ڀپ رهندو آهي ته ڪٿي ٻيو ڪو ڦري نه وڃي. انهيءَ ڪري اسانکي ايرشا يا ساڙ ٿيندو آهي. انهيءَ جو ارٿ اهو آهي ته اسانکي پنهنجي پياري پريتم کانسواءِ ٻيءَ ڪنهن شخصيت جي هئڻ جو به احساس آهي. پر سنمت مت ۾ صرف پريتم ئي پريتم هوندو آهي. اهو محسوس به نه ٿيندو آهي ته سنسار ۾ ٻيو ڪو آهي به يا نه. حسد تڏهن ٿئي ٿو، جڏهن اسانکي پنهنجي پريتم کانسواءِ ڪنهن ٻيءَ هستيءَ جي هئڻ جو احساس ٿئي ٿو. جڏهن پرماتما سان سچو پريم هوندو آهي، ستگروءَ سان سچو پريم هوندو آهي، ستگروءَ جي اپديش سان پيار هوندو آهي ته اسين خود بخود ايترو مٿي رهون ٿا، جو سنسار جو خيال به نٿو رهي، ڪنهن ٻيءَ هستيءَ جي سڌ نه ٿي رهي. هرهنڌ اهو مالڪ ئي مالڪ ڏسڻ ۾ اچي ٿو ۽ اُن بعد حسد کان ڇوٽڪارو حاصل ٿئي ٿو.

جڏهن اسين چاهيون ٿا ته هيءَ شيءِ صرف مون وٽ هجي ۽ اها شيءِ ڪنهن ٻئي وٽ نه هجي ته اسان ۾ مالڪپڻي جي ڀاونا اُٿي ٿي

[illegible] وڌڻ ڏانهن آهي، اسو پرايو ڪرڻ جي شڪتي نه هئڻ سبب حسد
[illegible] ڪرڻ شروع ڪري ٿو. جيڪڏهن اسانجو وهنوار دليري آهي، جيئن
[illegible]، اهو وڌندو ئي رهي. چاهي اسين انهيءَ باري ۾ محسوس
[illegible] ڪريون يا نه، پر اسان ۾ ڏينهون ڏينهن حسد نهايت وڌندو ٿو
رهي. دراصل سڀ ساري شين ۽ ماڻهن کي کٽي ڪرڻ جي لوڙ
لڳي رهي آهي، اهي اسانکي هڪ حاسد قوم، هڪ حاسد مخلوق
بڻائين ٿا. چاهي اسانکي انهيءَ جي ڄاڻ پوندي هجي يا نه، هر روز
اسانجي وهنوار ڏاڍا حاسد ٿيندي پيئي رهي. مهنجي پاڙيسريءَ وٽ
[illegible] سٺي موٽر آهي، مون وٽ پراڻي آهي؛ مونکي ته ضرور وٺڻ
گهرجي. مان وڌيڪ محنت ڪريان ٿو، مون ۾ ساڙ حسد اچي ٿو.
[illegible] مون وٽ آهي ته مان پوءِ ٿو خريد ڪري سگهان؟ آهستي
آهستي اسين سڀان حسد ڪرڻ جو سڀاءُ ٺهندو ٿو وڃي.

[illegible] ۾ حسد نه هئڻ گهرجي، حسد جو سوال ئي نٿو اٿي.
[illegible] [illegible] محسوس ڪندو آهي ته [illegible]
[illegible] وڌيڪ ڏيان ڏيئي رهيو آهي ۽ جن ڏانهن
[illegible] ڏيان [illegible] ئي ويو آهي. هنجي من ۾ ساڙ پيدا ٿئي ٿو، پر
[illegible] پيار نه هوندو آهي ته هنکي ڪيتري ڏيان جي ضرورت
آهي ۽ ڪيتري [illegible]. بائيبل ۾ نهايت سندر دوشٽانت آهي،
[illegible] مان [illegible] ۽ وساري نٿو سگهان. هڪ رڍار کي سؤ رڍون
[illegible] رڍ رستو ڀلجي وڃي. رڍار نوانوي رڍن کي ڇڏي،
[illegible] رڍ لاءِ وڃي ٿو ۽ باقي پيون نوانوي رڍون اڪيلو سوچين
[illegible] رڍار انهن کي وساري ڇڏيو آهي. رڍار انهيءَ رڍ کي
[illegible] [illegible] ڳولي ٿو. هاڻي جيڪڏهن نوانوي رڍون
[illegible] [illegible] ته انهيءَ هڪ رڍ ڏانهن وڌيڪ ڌيان ڏنو ٿو وڃي ته
[illegible] [illegible] صحيح آهي؟ جيڪا رڍ ڀٽڪي وئي
[illegible] [illegible] ولي اڪيلي آهي. تنهنڪري حسد جو
[illegible] [illegible] هوڪ رڍ [illegible] ڪجهه پيار آهي،
[illegible] ڏيان ڏيڻ ضروري آهي.

تي آيا، جتي وڃڻ جي باري ۾ ڪڏهن ڪير سوچيندو به نه هو. زمين
تمام هيٺ مٿي هئي، بياس نديءَ جو ڪنارو نهايت ويران هو، جتي
جهاڙيون، ڪڏون ڪوبا هئا. بابا جن اهو استان بندگيءَ لاءِ انهيءَ ڪري
پسند ڪيو، ڇو ته اتي ايڪانت هئي. پر جتي ماڻهو هوندي آهي،
اتي مڇر مکيون پهچي ئي وينديون آهن. جڳياسو ۽ شردالو اچڻ شروع
ٿي ويا. بابا جن انهن کي سويڪار ڪيو، ڏيري ڏيري ڪالوني
وسندي رهي. منهنجي ويچار ۾، جيڪڏهن سنت ستگرو اتي نه رهن
ها ته اهڙو استان نه ٺهي سگهي ها، ڇاڪاڻ ته اهو سڀ ڪجهه سنت
ستگروءَ سبب ئي ٺهيو آهي. اهو ڪڏهن رٿ يا يوجنا ذريعي ڪونه
ٺهيو، خودبخود ٺهي ويو. تنهنڪري جڏهن توهان وٽ اهڙو وقت
آيو ته اسين ڏسنداسين.

س - ٢٨٠. مهاراج جي، اسانجي ستسنگين ۾ هميشه برابر پيار نٿو
رهي. مان سمجهان ٿو ته اسانجو سنگهن ٻين کان بهتر آهي، پر انهن
هوندي به پورن نه آهي. منهنجي محدود سمجهه انوسار انين محسوس
ٿيو ٿئي ته ستسنگين جي اندر ايرشا، حسد گهر ڪري رهيو آهي. مان
هڪ عيوضيءَ جي حيثيت ۾ نه، پر هڪ عام رواجي ستسنگيءَ جي
حيثيت ۾ پڇان ٿو ته اسين انهيءَ مشڪلات کي ڪيئن دور ڪريون؟

ج - انهيءَ سوال جو جواب ڏيڻ نهايت مشڪل آهي، ڇو ته مان
خود به ستسنگين جي وچ ۾ هڪ حسد جو ڪارڻ هوندو آهيان ۽ مونکي
به انهيءَ مشڪلات کي منهن ڏيڻو پوندو آهي. مون لاءِ ته سڀ ستسنگي
برابر آهن، پر ڪجهه ماڻهو خود کي وڌيڪ منهنجي ويجهو سمجهندا
آهن ۽ ٻيا سمجهندا آهن ته اهي ٻين جي ڀيٽ ۾ منهنجي گهٽ ويجهو
آهن. انهيءَ جي سمجهڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي ته آخر ايرشا ساڙ
ڇا ٿيندو آهي؟ مون وٽ ڪو پدارٿ آهي ۽ ٻيو منش اهو برابر
نٿو ڪري سگهي، انهيءَ ڪري هنکي حسد ٿئي ٿو. جيڪي ڪجهه
هڪ وٽ آهي، انهيءَ کي ٻيو منش به حاصل ڪرڻ چاهي ٿو، اهڙيءَ
طرح ساڙ يا حسد جي شروعات ٿئي ٿي. جيڪو هڪ وٽ آهي، اهو

س- ٢٧٨. مان ستسنگ شروع ڪرڻ جي باري ۾ پڇڻ چاهيان ٿو جيئن سائين ويچارن وارا منش گڏ ٿي سگهن ۽ هن مارگ جا اپديش ڦهلائي سگهن؟

ج- گڏيل ستسنگن جي شروعات ڪرڻ جي باري ۾ معلوم ڪرڻ چاهيو ٿا؟

س- ها، ستسنگ پون شروع ڪرڻ جي باري ۾، جيئن ......؟

ج- ستسنگين جو تعداد ايترو گهٽ آهي، جو وڌوڪ ني انهن تي بوجھ پوندو. ايترو خرچ ڪري پون نهرايو وڃي ۽ ان بعد اتي گڏ ٿين. انهيءَ ڪاپوه پربند جي باري ۾ متيبد ٿي سگهي ٿو. مان نٿو چاهيان ته ستسنگي اهڙن سنگهن، بندوبست وغيره ڳالهين ۾ ڦاسجي، نام دان جو اصلي مقصد وساري ڇڏين. جڏهن ستسنگين جو تعداد وڌي ويندو ته شايد اهو ضروري ٿي پوي ۽ اهڙو وقت اچي به سگهي ٿو. پر هن وقت انهيءَ جي ڪا به ضرورت محسوس نٿي ٿئي. امريڪا جي هر هڪ وڏي شهر ۾ نهايت گهٽي تعداد ۾ ستسنگي آهن ۽ جيئن هن وقت ڪري رهيا آهيو، جدا جدا شهرن ۾ پنهنجن گهرن ۾ ئي ستسنگ لاءِ گڏ ٿي سگهو ٿا.

س- ٢٧٩. پنجاب ۾ بياس جي باري ۾ ٿي ڏسو...... شروع ۾ تعداد تمام گهٽ هو...... پر هينئر نوان پون ٿي رهيا آهن ۽ هڪ نهايت وڏو استان آهي، جتي سڀ ماڻهو گڏ ٿين ٿا؟

ج- پارس جو واتاورڻ، امريڪا کان بلڪل نيارو آهي. هتي رهڻي ڪرڻيءَ جو درجو ڪافي اوچو آهي، انهيءَ ڪري توهانکي پنهنجي گذاري لاءِ تمام گهڻي محنت ڪرڻي پوي ٿي. اهو استان (بياس) هڪ سنگهن جي روپ ۾ ناهيو نه ويو، پر ڏيري ڏيري وڌندو رهيو، ڇاڪاڻ ته بابا جي مهاراج جن جو اتي ڪنهن به مرڪز قائم ڪرڻ جو ويچار ڪونه هو. اهو ته انهن سبب مرڪز نهيو ۽ اها ڪالوني ... ني سڏجڻ لڳي. هو ته هڪ اجڙيل ويران استان

تي آيا، جتي وڃڻ جي باري ۾ ڪڏهن ڪير سوچيندو به نه هو. زمين
تمام هيٺ مٿي هئي، بياس نديءَ جو ڪنارو نهايت ويران هو، جتي
جهاڙيون، ڪنڊون ڪوبا هئا. باباجن اهو استان بندگيءَ لاءِ انهيءَ ڪري
پسند ڪيو، ڇو ته اُتي ايڪانت هئي. پر جتي ماکي هوندي آهي،
اُتي مدو مکيون به پاڻهي اُچي وينديون آهن. جگياسو ۽ شردالو اچڻ شروع
ٿي ويا. باباجن اُنهن کي سويڪار ڪيو، ڏيري ڏيري ڪالوني
وسندي رهي. منهنجي ويچار ۾، جيڪڏهن سنت ستگرو اُتي نه رهن
ها ته اهڙو استان نه بڻجي سگهي ها، ڇاڪاڻ ته اهو سڀ ڪجهه سنت
ستگروءَ سبب ٿي بڻيو آهي. اهو ڪڏهن رٿ يا يوجنا ذريعي ڪونه
ٿيو، خودبخود بڻجي ويو. تنهنڪري جڏهن توهان وٽ اهڙو وقت
آيو ته اسين ڏسنداسين.

س - ٣٨٠. مهاراج جي، اسانجي ستسنگين ۾ هميشه پريم پيار نٿو
رهي. مان سمجهان ٿو ته اسانجو سنگهن ٻين کان بهتر آهي، پر ممڪن
هوندي به پورن نه آهي. منهنجي محدود سمجهه انوسار انين محسوس
پيو ٿئي ته ستسنگين جي اندر ايرشا، حسد ڪم ڪري رهيو آهي. مان
هڪ عيوضيءَ جي حيثيت ۾ نه، پر هڪ عام رواجي ستسنگيءَ جي
حيثيت ۾ پڇان ٿو ته اسين انهيءَ مشڪلات کي ڪيئن دور ڪريون؟

ج - انهيءَ سوال جو جواب ڏيڻ نهايت مشڪل آهي، ڇو ته مان
خود به ستسنگين جي وچ ۾ هڪ حسد جو ڪارڻ هوندو آهيان ۽ مونکي
به انهيءَ مشڪلات کي منهن ڏيڻو پوندو آهي. مون لاءِ ته سڀ ستسنگي
برابر آهن، پر ڪجهه ماڻهو خود کي وڌيڪ منهنجي ويجهو سمجهندا
آهن ۽ ٻيا سمجهندا آهن ته اُهي ٻين جي ڀيٽ ۾ منهنجي گهٽ ويجهو
آهن. انهيءَ جي سمجهڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي ته آخر ايرشا ساڙ
ڇا ٿيندو آهي؟ مون وٽ ڪو پدارٿ آهي ۽ ٻيو منش اهو پراپت
نٿو ڪري سگهي، انهيءَ ڪري هنکي حسد ٿئي ٿو. جيڪي ڪجهه
هڪ وٽ آهي، اُنهيءَ کي ٻيو منش به حاصل ڪرڻ چاهي ٿو، اهڙيءَ
طرح ساڙ يا حسد جي شروعات ٿئي ٿي. جيڪو هڪ وٽ آهي، اهو

س- ۲۷۸. مان ستسنگ شروع ڪرڻ جي باري ۾ پڇڻ چاهيان ٿو
ن ساڳين ويچارن وارا منش گڏ ٿي سگهن ۽ هن مارگ جا اُپديش
ائي سگهن؟

ج- گڏيل ستسنگن جي شروعات ڪيئن ٿئي جي باري ۾ معلوم ڪرڻ
اهيو ٿا؟ ڪرڻ جي باري ۾، جيئن .... ؟

س- نه، ستسنگ پڻ شروع ڪرڻ جي باري ۾، جو وٺرت ٿي اُنهن تي

ج- ستسنگين جو تعداد ايترو گهٽ آهي، جو وٺرت ٿي اُنهن تي
بوج پوندو. ايترو خرچ ڪري پڻ نهرايو وڃي ۽ اُن بعد اُنهي گڏ ٿين.
اُنهيءَ ڪانپوء پوءِ پنڌ جي باري ۾ مٿيون ٿي سگهي ٿو. مان نٿو چاهيان
ته ستسنگي اُهڙن سنگهن، بندوبست وغيره ڳالهين ۾ ڦاسجي، نام دان
جو اصلي مقصد وساري ڇڏين. جڏهن ستسنگين جو تعداد وڌي ويندو
ته شايد اِهو ضروري ٿي پوي ۽ اُهڙو وقت اچي به سگهي ٿو. پر
هن وقت اِنهيءَ جي ڪا به ضرورت محسوس نٿي ٿئي. امريڪا جي
هرهڪ وڏي شهر ۾ نهايت گهٽي تعداد ۾ ستسنگي آهن ۽ جيئن هن
وقت ڪري رهيا آهيو، جدا جدا شهرن ۾ پنهنجن گهرن ۾ ئي ستسنگ
لاءِ گڏ ٿي سگهو ٿا.

س- ۲۷۹. پنجاب ۾ بياس جي باري ۾ ٿي ڏسو .... شروع ۾
تعداد تمام گهٽ هو .... پر هينئر نوان پڻ نهي رهيا آهن ۽ هڪ
نهايت وڏو اِستان آهي، جتي سڀ ماڻهو گڏ ٿين ٿا؟

ج- ڀارت جو واتاورڻ، امريڪا کان بلڪل نيارو آهي. هتي
رهڻي ڪرڻيءَ جو درجو ڪافي اوچو آهي، اِنهيءَ ڪري توهانکي
پنهنجي گذاري لاءِ تمام گهٽي محنت ڪرڻي پوي ٿي. اُهو اِستان
(بياس) هڪ سنگهن جي روپ ۾ ناهيو نه ويو، پر ڏيري ڏيري
وڌندو رهيو، ڇاڪاڻ ته بابا جي مهاراج جن جو اُتي ڪنهن به مرڪز
ناهڻ جو ويچار ڪونه هو. اُهو ته اُنهن سبب مرڪز ٿيو ۽ اُها ڪالوني
اُنهن جي ناالي سان ئي سڏجڻ لڳي. هوُ ته هڪ اُجڙيل ويران اِستان

ڪو ڏوھ نٿو ڏيان. ھو تہ پوري ڪوشش ڪن ٿا پر ھن سنسار جو سڌارو نٿو ٿي سگھي. جيڪڏھن سنسار سڌري سگھي ھا تہ ايترن مھان سنتن جي اچڻ سان اڄ تائين ضرور سڌري وڃي ھا. اسين ڪڏھن بہ سنتن جي ڳالھ ٻڌون ئي نٿا. اسين پنھنجي طرفان تہ سمجھون ٿا تہ اسين انھن جي ڳالھ ٻڌون ٿا پر دراصل ٻڌندا نہ آھيون.

س - ٣٧٧. ڇا ڪرامتن ڏيکارڻ جو پرماتما جي نيڙ گھڙ سان ڪو بہ تعلق ڪونھي؟

ج - نہ، اھا ڳالھ ڪونھي، ڪرامتون ٿي وينديون آھن. سنت اڪثر ديالو ۽ ڪومل ھردي جا ٿيندا آھن پر ڪرامتون ڏيکارڻ انھن جي زندگيءَ جو مقصد نہ ھوندو آھي. ڪيترائي پيرا سنتن جي زندگيءَ ۾ ڪرامتون ٿي وينديون آھن پر ھو ڄاڻي واڻي ڪرامتون نہ ڏيکاريندا آھن. ھو قدرتي قانون کي ٽوڙڻ نٿا چاھين. جيڪڏھن عيسيٰ چاڻي واڻي اھي ڪرامتون ڏيکاريون ھجن ھا تہ ھو ڪڏھن بہ ائين نہ فرمائي ھا تہ ھي پريو، تنھنجي اڇا پوري ٿئي. ھو ائين نہ چوي ھا تہ مان پنھنجو پاڻ کي مالڪ جي رضا تي ڇڏيان ٿو. انھيءَ جو اَرٿ اھو آھي تہ اسانکي پرالبڌ انوسار ڪرمن جو حساب خوشيءَ ۽ ھمت سان چڪائڻ گھرجي. جيڪي ڪجھ اسانجي ڀاڳ ۾ آھي، اھوئي ٿئي ٿو. سنت پرالبڌ ۾ ڪو بہ دخل ڏيڻ نٿا چاھين پر ڪرامتون ٿينديون آھن ۽ مان اھو بہ نٿو چوان تہ ھو ڪرامتون نہ ڏيکاريندا آھن. اھي ٿي وينديون آھن پر ھو انھن کي ڪا اھميت نٿا ڏين. ابياس ڪرڻ سان اسانجي اندر رڌي سڌيءَ جي شڪتي ضرور ايندي آھي، پر سنت انھن جي استعمال ڪرڻ کان ھميشہ منع ڪرڻ چاھيندا آھن. ڇاڪاڻ تہ اھڙيءَ طرح ڪرڻ سان خود لاءِ نقصانڪار آھي. جيڪڏھن اسين اھي شڪتيون ڏيکارڻ شروع ڪنداسين تہ انھيءَ سان نام جي پوري ڪمائي لٽائي ڇڏينداسين. انھيءَ ڪري عيسيٰ شيطان کي فرمايو ھو، "دفعا ٿي وڃ." ھن انھن رڌين سڌين جي پرلوڀن ۾ ڦاسڻ نٿي چاھيو.

اصل ساماڪن آهن، جو تہ زندهہ ستگرو ئي آهن جي چاہي ڏيئي سگهي ٿو؛ اهو ئي جڳتي يا طريقو سيڪاري سگهي ٿو تہ پرماتما کي ڪهڙيءَ طرح پيار ڪيو وڃي، هن جي پوڄا ڪئي وڃي؛ پنهنجن پاڙيسرين سان بہ ائين پيار ڪيو وڃي، جيئن اسان ڪي پنهنجو پاڻ سان آهي.

س - انهن آڳيائن ۾ ڪجھ بہ فرق نہ آندو آهي؟ ڪجھ تہ آئو تيو ئي آهي؟

ج - توهين خود ئي ٻڌايو، ڇا اسين پهرين کان وڌيڪ نيڪ بڻيا آهيون ؟

س - بلڪل ئي نہ؟

ج - مان اڳ ۾ ئي ٻڌائي چڪو آهيان تہ، نہ صرف موسيٰ ئي پر سنسار ۾ ڪيترائي سنت آيا آهن. انهيءَ بعد ڇا اسين پهرين کان وڌيڪ نيڪ انسان بڻيا آهيون؟ مونکي تہ ڏسڻ ۾ نٿو اچي. اسين هام هڻي رهيا آهيون تہ اسين هزارين لکين ماڻهن کي هڪ ئي ائٽم بم سان ختم ڪري سگهون ٿا. اسانجا آبا ڏاڏا هڪ ٻئي جو صرف ٿورن سان خون ڪندا هئا. شايد هڪ يا ٻن کي پنهنجي سموري زندگيءَ ۾ ماري سگهندا هئا. اسين هڪ ئي ڏينهن ۾ هزارن لکن جيون کي ختم ڪري سگهون ٿا. هن کان اڳ اسانجا آبا ڏاڏا ڪاٺ لاءِ هڪ ٻڪريءَ کي ماريندا هئا پر اسانجون مشينون هر روز لکين جانورن جو قتلام ڪن ٿيون. توهين انهيءَ ڪري چئو ٿا تہ اسين پهرين کان وڌيڪ نيڪ ٿيا آهيون جو وڻن جي هيٺان رهڻ بجاءِ محلن ۾ رهڻ شروع ڪيو اٿئون.

س - ۲۷۶. منهنجي ويچار ۾ هتي ۽ ٻين شهرن ۾ اهڙيون ديولون آهن، جتي نهايت اتم ويچارن جو پرچار ڪن ٿا، وڌيڪ نہ تہ گهٽ ۾ گهٽ ڏهہ سيڪڙو ماڻهو تہ انهن کي مڃين بہ ٿا.

ج - انهن سڀني آدرش سکيائن جي پرچار هوندي بہ مان صرف اهو چوان ٿو تہ انهن ڳالهين هوندي بہ اسين پهرين کان وڌيڪ سڌريا نہ آهيون. مان انهن جي سکيا کي ڏوهہ نٿو ڏيان، مان سنتن کي بہ

پر جيڪڏهن ٻهنجن پيرن ۾ مضبوط بوٽ پائيندا ته اهي ڪنڊا
توهان تي ڪجهه به اثر نه ڪندا. سنت اسانجي اندر اهو وشواس
پيدا ڪن ٿا ته سنسار ۾ رهندي به سنسار کان نرموهي ٿي رهڻو
آهي. دنيا ۾ ڪيترائي وڏا وڏا پراپڪاري آهن. ڪيترائي مهاپرش
آيا ۽ هليا ويا. پر روحانيت هڪ بلڪل نياري ڳالهه آهي.

س - ٢٧٤. جيڪڏهن سنسار جي حالت اهڙيءَ طرح روز بروز
بگڙجندي ويندي ته پوءِ هڪ ڏينهن ڇا هيءُ سنسار ايترو پاپن سان
ڀرپور ٿي ويندو، جو هو خود بخود ئي ناس ٿي ويندو؟

ج - نه پيڻ، هيءَ دنيا اهڙي ئي هئي ۽ اهڙي ئي آهي ۽ اهڙي
ئي رهندي. گهٽ ۾ گهٽ اتهاس پڙهڻ سان ته اهوئي معلوم ٿئي ٿو
ته سنسار ۾ ڪڏهن به شانتي امن نه رهيو. ديسن جا هڪ ٻئي ۾
جهيڙا جهڳڙا هميشه رهيا آهن. ماڻهو هڪٻئي کي ماريندا رهيا آهن.
ذاتيون سدائين پاڻ ۾ وڙهنديون رهيون آهن. سنسار جي حالت
هميشه ائين ئي رهندي. دنيا ۾ نه شانتي رهي آهي ۽ نه ٿي ٿي
سگهندي، جيستائين من جي موجود هستي آهي، انساني جهيڙا جهٽا
ساڳيائي رهندا، ڪڏهن ڪج گهٽ ته ڪڏهن ڪج وڌيڪ. اسين
سنسار ۾ قيدي آهيون ۽ سنت هن جيل تي ڪولي اسانکي آزاد ڪري
واپس وٺي وڃڻ چاهين ٿا. اهوئي سندن اصلي مقصد هوندو آهي ۽
سندن اپديش ۽ سنديش ۾ اهوئي ٻڌائي ٿو.

س - ٢٧٥. مان هينئر پراڻي بائيبل ۾ ڏنل، ڏهن آگيائن
(Ten Commandments) جي باري ۾ پڇڻ چاهيان ٿو. عزرائيلي ماڻهو
بيمقصد ڀٽڪي رهيا هئا. ڇا هيءُ ڏهه حڪم انهن کي غلط راهه تي
وڃڻ کان روڪڻ لاءِ نه هئا؟

ج - ائين ئي سمجهو. اسين هن دنيا ۾ ڇو هڪ ٻئي سان وڙهي
رهيا آهيون؟ انهن ڏهن آگيائن اڄ تائين اسانکي ڪيترو فائدو پهچايو
آهي؟ ڇا اسان ۾ سدارو آيو آهي؟ انهن ڏهن آگيائن انوسار عمل
ڪيو آهي؟ ڏيهه ڌاري گروهه ڪانسواءِ پيرين ۽ آگيائون عمل ۾ آڻڻ

ج - توهانجي چوڻ جو مطلب اُنهن شخص سان آهي، جن سنسار ۾ گهڻو ڪجهه حاصل ڪيو پر تنهن هوندي به اُنهنکي سک نه مليو.

س - ها، توهين والٽيئر جو مثال وٺو، هو زندگي ڀر دکي رهيو پر سنسار کي هن ڪافي فائدو پهچايو؟

ج - اِهو ته توهين مونجي ئي ڳالهه کي صحيح ثابت ڪري رهيا آهيو ته اسين هن سنسار ۾ چاهي جيڪي ڪجهه به ڪنداسين، شانتي ۽ سک پراپت نه ٿي سگهندو. نيڪ ڪرمن جو ڦل ضرور ملي ٿو. پر اُنهيءَ ڦل جي پراپتيءَ لاءِ سنسار ۾ واپس اچڻو پوي ٿو. وڏ سيٺ يا شاهوڪار بڻجي ايندا سين، سرڳن ۾ وڃڻ ڪندا سين پر سچو روحاني آنند صرف مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ بعد ئي پراپت ٿي سگهي ٿو. دنيوي ڪاميابيون دائمي سک نٿيون ڏيئي سگهن. نيڪ ڪرمن سان راجا مهاراجا بڻجنداسين، سنسار ۾ پرُاڪار ڪري سگهنداسين پر اُنهن شڀ ڪرمن سان پرماتما جي پراپتي نه ٿي سگهندي. اُنهيءَ جو ڦل ضرور ملندو. 'سي' (C) ڪلاس مان 'اي' (A) درجي جا قيدي بڻجنداسين. لوهه جون زنجيرون لاهي سون جون زنجيرون پئيون وينديون. جهوپڙن مان بسترو کڻي محلن ۾ وڃايو ويندو. بس، اُنهيءَ کان وڌيڪ ڪجهه به نه ٿيندو. رهنداسين آهي ئي قيديءَ جا قيدي.

مون ڪالهه مثال ڏنو هو ته سڀ پرُاڪاري قيدين جو ڀلو ڪن ٿا، اُنهن جي حالت کي سڌارڻ جي ڪوشش ڪندا آهن پر اُهي قيدي، قيدي ئي رهندا آهن. هڪ اهڙو ديالو پرُاڪاري اچي ٿو، جنهن وٽ جيل جي ڪنجي آهي. هو ڪنجي لڳائي، جيل جو دروازو ئي کولي ٿو ڇڏي. سنت اِنهيءَ مقصد ڪان اچن ٿا ته هو اسانکي سنسار روپي جيل کان آزاد ڪرائي سگهن. هو اسانجون دنيوي مصيبتون ۽ مشڪلاتون حل ڪرڻ نٿا اچن. هو اسانکي ۽ اسانجن وچارن کي اِنهيءَ کان مٿي ٿيڻ جي جڳتي سيکارڻ اچن ٿا. توهين سنساري ڪمن کي ڪيتري به ڪوشش ڪندا، چونڊڻ ۾ ڪاميابي حاصل نه ڪندا.

ڪرم ٻاڌ تي ڪٽيندا آهن ۽ پنهنجي سر ذرهي آهي چڪائين ٿا. پر جيڪڏهن هو ٻچڻ چاهين ته ٻچي به سگهن ٿا.

س - هو ڪهڙيءَ طرح ٻچي سگهن ٿا؟ انهيءَ سان توهانجي چوڻ جو ڪهڙو مطلب آهي؟ مثال طور صليب تي چاڙهڻ جي ڳالهه تي وٺو.

ج - جيڪڏهن هو چاهين ته ٻچي سگهن ٿا، ڇاڪاڻ ته هو پوريءَ طرح سمرٿ هوندا آهن. پر ڇا هو سچ پچ شهيد ٿيڻ يا ڦاسيءَ تي چڙهڻ چاهيندا آهن؟ ڪير ڦاسيءَ تي چڙهڻ چاهيندو؟ ڪو ستگرو به نه. هو ڪا به پرواهه نه ڪندا آهن. سنتن کي انهيءَ جو بلڪل ڏک نه ٿيندو آهي. توهانکي معلوم آهي تہ ستگرو پنجن تتن جو هڪ سنساري سرير ڪونهي. ستگرو ديهه کان گهڻو مٿي هوندا آهن. جڏهن هو هر روز پنهنجيءَ اڇا سان ديهه کي ڇڏي، جيئري ئي مري ٿي وڃي سگهن ٿا ته پوءِ سندن سرير کي ڪجهه به ڪريو، انهيءَ سان ڪين ڪو به فرق نٿو پوي. صليب تي چڙهڻ يا شهيدي صرف سنساري درشٽيءَ کان ٿيندي آهي. پر دراصل ڪنهن سنت کي صليب تي چاڙهي نٿو سگهجي.

س - ڇا ڪو ڪامل پورن سنت پنهنجي عمر وڌائي سگهي ٿو؟

ج - پورن سنت ائين ڪرڻ نہ چاهيندا آهن. هو هميشه مالڪ سان جڙيا پيا هوندا آهن. انهن جي لڳن پرماتما سان هوندي آهي. هو سدائين پريوءَ جي آگيا ۽ سندس ڀاڻي ۾ رهن ٿا. جيڪڏهن هو چاهين ته عمر وڌائي سگهن ٿا. پر ائين ڪرڻ نہ چاهيندا آهن ۽ ڪندا به نہ آهن. انهن کي مالڪ دواران مليل ڪم کي پوري ڪرڻ بعد سنسار مان واپس وڃڻ لاءِ نهايت گهڻي اڪير هوندي آهي.

س - ٢٧٣. توهان سک جي باري ۾ فرمايو، مالڪ سان ميلاپ جي ڳالهه ڪئي. سنساري قابليت جي باري ۾ توهانجو ڪهڙو ويچار آهي؟ دنيا ۾ اهڙا گهڻيئي منش آهن، جن ڪيترائي مهان ڪارج ڪيا آهن پر آخر ۾ هو نهايت ڏکي هئا. انهيءَ باري ۾ توهانجو ڪهڙو ويچار آهي؟

س - ٢٧١. ڇا توهانجي ويچار ۾ سقراط جو موت به اهڙي قسم جو هڪ بيو مثال هو؟

ج - ها، جيڪڏهن توهين اهڙيءَ طرح ڇڪاس ڪرڻ شروع ڪندا ته توهانکي معلوم ٿيندو ته هرهڪ سنت جي حالت ساڳي ٿي هئي. ڇو ته عام انسان سنتن کي سمجهي نه سگهيا، هو انهنکي پسند ڪونه ڪندا هئا. انهيءَ ڪري انهنجي برخلاف ٿي ويندا هئا، ڇاڪاڻ ته هو بيءَ حالت ۾ سنتن مان ڪو به ڏوهه نٿي ڪيي سگهيا. سنتن سماج خلاف ڪڏهن به ڪو به اپراڌ نه ڪيو. هو ڪنهن به ديس يا ڪنهن به سماج ۾ ڇو نه پيدا ٿيا هجن، پر هو هميشه امر ناگرڪ هوندا آهن. پر انهن فضول ريتين رسمن جي بندنن ۾ جڪڙيل عام انسانن کي نهايت همت سان جاڳرت ڪرڻ جي ڪوشش ڪن ٿا. حقيقت اها آهي ته مٿش سوچين ٿا ته هو پرڀوءَ جا ڀڳت آهن، پر اهي آهن ڪونه. هو سستائن ۽ ڏنڏي ڪندڙن جا پوڄاري هوندا آهن. هو پراچين ريتين رواجن ۽ ڪرم ڪانڊ وغيره جا غلام آهن. اصلي فيلاسوفي، سچي روحانيت، جيڪا سڀني ڌرمن ۾ بنيادي طور ساڳي آهي، انهيءَ کي هو بلڪل وساري ڇڏين ٿا. سنت اسانکي انهيءَ سچي ڌرم، سچي روحانيت جي ياد ڏيارڻ اچن ٿا. ڌرم کي روزگار جي روپ ۾ استعمال ڪرڻ وارا ۽ پوڄاري ڪڏهن به انهيءَ ڳالهه کي پسند نٿا ڪن، انهيءَ ڪري سنتن کي انهن دوارا ڏنل سڀني ڪشٽن کي برداشت ڪرڻو ٿو پوي.

س - ٢٧٢. بلڪل چڱيءَ طرح سمجهه ۾ اچي ويو. پر اهو سوچي رهيو هوس ته ڇا سچا سنت، جن کي بي داغ، نهه ڪرمي ۽ پورڻ سمجهيو ويندو آهي، جڏهن انهن کي شهيد ڪيو ويندو آهي، صليب تي چاڙهيو ويندو آهي يا ٻئي قسم جو ڪو ڏنڊ ڏنو ويندو آهي ته ڇا انهيءَ جو اهو ارٿ ناهي ته انهن تي ڪرمن جو بوجهه هو، نه ته بيءَ حالت ۾ انهن کي اهڙيءَ طرح شهيد ڇو ٿيڻو پيو؟

ج - انهيءَ جا ڪيترائي ڪارڻ آهن. ڪڏهن هو دنيا جي اڳيان [illegible] ڪرڻ چاهيندا آهن ۽ ڪڏهن هو پنهنجن ششن جا

س - ٢٦٩. مهاراج جي، ڪاهه مون کان ڪنهن پڇيو ته جيڪڏهن
ستگرو پنهنجي دنيا مهر مان ڪنهنکي ڪجهه حصو ڏئي ٿو ته ڇا هنجو
پنهنجو روحاني ڀنڊار گهٽ نٿو ٿي وڃي؟ مون ڪيس جواب ڏنو ته نه،
هنجو ڀنڊار اتترو اڪت آهي، جو انهي مان ڪيترو به ڏيڻ سان ڪابه
ڪمي نٿي اچي. وري انهيءَ منش مون کان پڇيو ته پوءِ ستگروءَ کي
ڪابه بيماري ڇو ٿئي ٿي؟ يا چولي ڇڏڻ وقت هنکي جسماني ڪشٽ
ڇو ٿو ٿئي؟

ج - سنت ڪيترا دفعا پنهنجن شش جا ڪرم پاڻ تي کڻندا آهن
۽ ڪال جي منڊل ۾ هئڻ سبب انهنکي خود ڪرمن جو حساب پنهنجي
سرير دوارا چڪائڻو پوندو آهي. انهيءَ ڪري اسانکي ائين محسوس
ٿيندو آهي ته صحت يا سرير جي خيال کان انهنکي ڪشٽ ٿي رهيو
آهي. دراصل هو ڪرم چڪر کان گهڻو مٿي هوندا آهن ۽ ڪنهن به
ڪرم کي ختم ڪري سگهن ٿا، پر ڪال جي دائري ۾ هئڻ سبب
هو قدرتي قانون کي ٽوڙڻ نه چاهيندا آهن، انهيءَ ڪري اسين
سمجهندا آهيون ته ڪين ڪشٽ ٿي رهيو آهي پر انهن جي آتما تي
سرير جي ڪشٽ جو ڪجهه به اثر نٿو ٿئي. جيڪڏهن سنت پنهنجي
ڀنڊار مان ڪجهه حصو ڏين ٿا ته انهيءَ ۾ ڪابه ڪمي نٿي اچي.
جيترو وڌيڪ هو ڏين ٿا، اوترو ئي انهنجو ڀنڊار وڌندو ويندو آهي.
اهو پريم وانگر آهي. جيتري وڌيڪ اسين ٻين جي مدد ڪندا
آهيون، اوتري وڌيڪ مدد اسين ڪرڻ چاهيندا آهيون ۽ اهڙي
قسم جي ڀاونا وڌندي رهندي آهي. انهيءَ ۾ ڪميءَ جو ته سوال ئي
نٿو اٿي. ڇاڪاڻ ته سنت هن سنسار ۾ رهن ٿا انهيءَ ڪري هو ايشور
جي قانون کي ٽوڙڻ نٿا چاهين. ڪيترائي دفعا هو پنهنجي ڪايا تي
پنهنجن شش جي ڪرمن جو بوجھ کڻي انهنجي سهائتا ڪندا آهن پر
انهنجي آتما کوبه دک نٿي پهچي.

س - ٢٧٠. جيڪڏهن اهو صحيح وڃي ته عيسى کي صليب تي
چاڙهيو ويو ته ڇا توهين سمجهو ٿا ته انهيءَ جي ڪا اهميت آهي؟

کٽي آنهيءَ کي رچائي، ميڻ بتي ٺاهڻي پوندي ۽ اُن بعد ٻاريو ويندو.
پر هڪ ڏينهن اُن بعد هيءَ ٻڻ ساڳئي قسم جي ميڻ بتي ٻُجهي پوندي.
ٻيو ٽين قسم ۾ اهي سنت آهن، جيڪي سڌو پرم پتا پرماتما طرفان
اچن ٿا. ٻئي قسم جا سنت اهي آهن، جيڪي ابياس ڪري مٿي چڙهائي
ڪن ٿا ۽ مالڪ جي خاص ديا مهر سان سنت بڻجن ٿا. سنت اسانکي
گيان جي پرڪاش ڏيڻ، واپس مالڪ سان ميلاپ ڪرائڻ جي مقصد کان
اچن ٿا. اُن بعد اهي سنت پنهنجن شِشن کي پڻ ساڳئي درجي تي
آڻين ٿا. پنهنجي ڪم کي جاري رکڻ لاءِ انهنکي به سنت بڻائين ٿا.
سڀئي سنتن کي، هن سنسار ۾ ڪجهه نه ڪجهه ڪرم ڀوڳڻا هوندا
آهن. ڇو ته ٻيا ڪرمن جي هيءَ ناسوت سرير ڪايا ۾ نٿو رهي سگهي
پر اڪثر سنت پنهنجن شِشن جا ڪجهه ڪرم پاڻ تي هموار ڪندا آهن.
هو ڪيترن ئي طريقن سان پنهنجن شِشن جي مدد ڪن ٿا، جيئن ته
جسماني، مانسڪ ۽ روحاني طور. ڪڏهن ڪڏهن اسين محسوس ڪندا
آهيون ته هو دک ڀوڳي رهيا آهن. پر دراصل هو دک نه ڀوڳيندا
آهن، هو اسانجي مدد ڪندا آهن. اسانجي ڪرمن جو ڪجهه بوجھ کڻن
ٿا. انهن جا ڪجهه ڪرم پنهنجا به ٿي سگهن ٿا پر انهن ڪرمن جو انهن
تي اثر نه ٿيندو آهي. هو هڪ پل ۾ انهن ڪرمن کي چڪائي سگهن
ٿا. ڪرم انهنکي هيٺ نٿا ڇڪي سگهن. عام انسان وانگر هن سنسار
۾ رهڻ لاءِ ڪين به ڪرم ڪٽڻا پون ٿا. پر ڪرم سنتن جي آڌين هوندا
آهن، ڪرم سنتن وس ۾ هوندا آهن. هو ڪرمن جا مالڪ آهن ۽ نه
انهنجا غلام يا سيوڪ. جڏهن ڪو سنت سنسار ۾ اچي ٿو ته انهيءَ کي
به ماتا پتا ضرور هوندو. هنکي رهڻو پوي ٿو، ڪم ڪار ڪرڻو پوي
ٿو. انهيءَ ڪري ڪرم ڪرڻ کان سواءِ ڪو به ڪم نٿو ٿي سگهي. پر
سنت ڪرمن جو داس نه آهي. هو ڪرم ڪٽڻ کان انڪار به ڪري
سگهي ٿو يا پنهنجن شِشن يا ٻين انسانن جا ڪرم پنهنجي مٿان هموار
ڪري سگهي ٿو ڇو ته سنت نهايت ڪومل هردي وارا ۽ ديالو ٿين ٿا ۽
هميشه ٻين جي مدد ڪرڻ چاهين ٿا. پنهنجيءَ ڪومل ڪايا کي ڪشٽ
ڏيئي به عام لوڪن جي مدد ڪن ٿا. تنهنڪري اُهي ڏاڍيون نيڪ آهن.

آهن جو هو سمجهن ٿا ته شايد سنت ته ناستڪ آهن. هو سوچيندا آهن ته الائي سنت اسان لاءِ ڇا ڪندا؟ انهيءَ ڪري هو انهنکي صليب تي چاڙهين ٿا، انهنکي قتل ڪن ٿا، انهنجي جيئري ئي کل لاهين ٿا ۽ انهنکي انيڪ قسمن جي ڪشٽن ڏيڻ جي ڪوشش ڪن ٿا. جڏهن سنت سنسار ڇڏي وڃن ٿا ته اُهي ئي منش سنتن لاءِ روئن ٿا، انهن جي پوڄا ڪن ٿا. جڏهن هو زنده هئا ته انهنکي ڪنهن به ڪونه سڃاتو ۽ نه ئي انهنجو مناسب آدر پيار ڪيو. سنتن جي وڃڻ بعد اُهي ماڻهو انهن پنڊتن يا ائمين کٽي ڇڏجي ته انهن پيشي وارن پوڄارين جي اثر هيٺ اچي وڃن ٿا. اهڙا پنڊت انهن سنتن جي نالي تي ماڻهن کي پنهنجي جار ۾ رکڻ چاهين ٿا. اهڙيءَ طرح عام لوڪ پوڄارين جي ٻڌايل طريقن سان انهن سنتن جي پوڄا ڪن ٿا، انهنکي پيار ڪن ٿا. اهي پيشي وارا پنڊت ماڻهن کي سنتن جي سچي سکيا کي سمجهڻ نٿا ڏين. ڇاڪاڻ ته اهڙيءَ طرح منش سنتن دوارا ٻڌايل طريقي سان پنهنجي اندر ئي پرماتما جي پوڄا ۽ پريم ڪرڻ جي جڳتيءَ جي لائق بڻبا، جيڪو پرماتما جو ئي مقرر ودان آهي.

س - ٢٦٨. ڪبير، منصور ۽ گرو گوبند سنگهه جهڙن سنت ستگرن کي اهڙو قهري موت ڇو سهڻ ڪرڻو پيو؟ يا مهاراج ساون سنگهه جن ۽ مهاراج جڳت سنگهه جن کي ڪافي عرصي تائين بيمارين جو برداشت ڪرڻيون پيون. ڇا انهنکي به پنهنجا کي اهڙا ڪرم چڪائڻا هئا يا پنهنجن شش جي روحاني ترقيءَ لاءِ، انهنجا ڪرم پاڻ تي کڻي اُهي ڪرم چڪايا؟

ج - ٻئي ڳالهيون صحيح آهن. جيئن مون ڪالهه سمجهايو هو ته ٽن قسمن جا سنت ٿيندا آهن. ڪي پرم پتا طرفان انهيءَ ڪم لاءِ ايندا آهن، اُهي اڳ ۾ ئي تيار هوندا آهن. انهنکي جيئن ميڻ بتيءَ کي ٻارڻ لاءِ صرف تيليءَ جي ضرورت هوندي آهي، باقي هرهڪ شيءِ تيل وٽ وغيره سڀ تيار هوندو آهي. ٻيا اُهي سنت هوندا آهن، جن کي سڀ ڪجهه ڳنڍ ڪرڻ جي ضرورت پوي ٿي. وٽ گهرجي، ميڻ

سنت، ڪشٽ، سچي شانتي

س - ٣٦٧. مون سنت مت جي ڪتابن ۾ پڙهيو آهي ته شمس تبريز جي کل لاٿي ويئي ۽ عيسيٰ کي صليب تي چاڙهيو ويو. مونکي اچرج لڳندو آهي ته ايتري اوچ روحاني رسائي ڪندڙ مهاتمائن کي اهڙي قسم جو جسماني ڪشٽ ڇو ڏنو ويو؟

ج - اها سچ پچ هڪ نهايت بدنصيبيءَ جي ڳالهه آهي ته انهن سڀني سنتن کي اهڙا ڪشٽ سهڻ ڪرڻا پيا آهن. انهيءَ جو ڪارڻ صرف اهو آهي ته سنساري لوڪن ۾ هؤ ڪڏهن به پسند ڪونه ايندا آهن ۽ انهن جون سکيائون هميشه همت ۽ نمرتا سان فرمايل هونديون آهن. سنت ڪڏهن به ڪو نئون ڌرم پيدا ڪرڻ لاءِ نٿا اچن ۽ نه ئي ڪرم ڪانڊ ۽ ريت رواج وغيره کي هٽائڻ لاءِ اچن ٿا جن جا اسين ڪافي عادي ٿي چڪا آهيون. چالاڪ ته پوڄارين ۽ پنڊتن جو ڌنڌو آهي ۽ جڏهن سنت پنهنجي سچي اُپديش جو پرچار ڪندا آهن ته انهن ڌنڌي وارن پنڊتن کي اها ڳالهه نه وڻندي آهي. نتيجي طور اڪثر سنتن کي ڪيترن ئي قسمن جا ڪشٽ ۽ پيڙائون سهڻ ڪرڻيون پونديون آهن. هن طرح سنت ڪڏهن به اهڙي سکيا نٿا ڏين، جيڪا اسين سمجهي نه سگهون. هو ڪڏهن به سماج کي نقصان نٿا پهچائين. جيڪڏهن توهين انهن جي زندگيءَ جو اتهاس پڙهندا ته توهانکي معلوم ٿيندو ته انهن جو ڏوهه صرف ايترو آهي ته هو اسانکي جنم مرڻ جي چڪر کان بچائڻ چاهين ٿا. اسانکي دنيوي پدارٿن، ٻچن ۽ پيارن جي موهه کان هٽائي، پرماتما سان پريم ڪرائي، مالڪ سان جوڙي، انهيءَ سان ملائڻ چاهين ٿا. هو ڪنهن جي به ڌن کي سوڪار نٿا ڪن ۽ نه ڪنهن جي ڌرم ۾ دخل ڏين ٿا ۽ نه ئي هڪ قوم کي ٻيءَ قوم سان لڙائڻ لاءِ فوج ۾ ڀرتي ڪن ٿا.

سنت صرف اسانجي اندر پرماتما جي پريم کي جاڳرت ڪن ٿا. پر منش هڪ ٻئي جي موهه ۾ ڦاٿل پنهنجي ڌرم ڪرم سان جڪڙيا پيا آهن ۽ پراڻن ڪرم ڪانڊ ۽ ريت رواج جا ايترا غلام ٿي چڪا

تنهنڪري اسين پاڻ هڪ سچي شش جو مثال بڻجي، هڪ نيڪ سچي ستسنگيءَ جي رهڻي رهي، ٻين ماڻهن کي هڪ نهايت سهڻي ۽ سٺي طريقي سان هن مارگ تي آڻي سگهون ٿا.

هرهڪ آتما کي ٻه ڪم مليل آهن. پهرين خود پنهنجي مدد ڪرڻ، من کان ڇوٽڪارو پائڻ، من کان آزاد ٿي پاڻ کي نرمل، پوتر بڻائڻ ۽ ٻيو، ٻين کي نام مارگ تي آڻڻ ۾ مدد ڪرڻ. اهو سڀاوڪ آهي ته جڏهن به ڪنهن منش کي هڪ بي بها پدارٿ ملي ٿو ته هو هميشه چاهيندو آهي ته منهنجن پيارن کي به ملي. هو منتظر هوندو آهي ته هنجا دوست، مٽ مائٽ به انهيءَ خزاني کي حاصل ڪن. منهنجو خود پنهنجو آزمودو آهي ته سڀ ستسنگي اهو چاهيندا آهن ته انهنجا مٽ مائٽ، دوست، پيارا هن مارگ تي اچن. انهيءَ گيان انهيءَ پرڪاش مان لاڀ پراپت ڪن. اهڙيءَ طرح هرهڪ جيو جو اهو ضرورت آهي ته پنهنجي سمرن ڪرڻ ۽ ستگروءَ جو سچو شش بڻجي، هڪ سچي ستسنگيءَ جو نيڪ مثال بڻجي ٻين کي مدد ڪرڻ. انهيءَ ۾ ئي مهان سنت جي شش جي سونهن ۽ سوڀيا آهي.

خوشنصيب آتمائون، حضور مهاراج جن جهڙڪي هندستان ۾ پيدا ٿيا، (بابا ساوڻ سنگهه جن) جي صحبت ۾ آيون ۽ انهنڪي آشيرواد پراپت ٿي. پتا مالڪ جي ديا مهر جي، حضور مهاراج جن کي ڳولهڻ پيا انهن جو پتو لڳائڻ، ان وقت سنسار ۾ ڀارت ۾ رهندڙ اهڙي پرم سنت کي سڃاڻي سگهڻ، نهايت ڪٺن هو. دراصل اها پرم پتا جي خاص ديا مهر هئي، جو هن ديس جون ڪجهه چونڊيل آتمائون حضور مهاراج جن جي صحبت ۾ آيون ۽ نام مارگ پراپت ڪيو.

حضور مهاراج جن فرمائيندا هئا ته هرهڪ مش جي زندگيءَ جا ٻه مکيه ڪم آهن. پهرين ته هوُ پنهنجي مارگ تي وڌي، پنهنجي روحاني ترقي ڪري، من جي وهمن ڀرمن کان ڇوٽڪارو پائي، آتما کي پوتر بڻائڻ. پاڻ کي سڃاڻي، مالڪ ۾ واپس سمائجي وڃڻ، هرهڪ چونڊيل آتما جو فرض آهي. اهڙين جيو آتمائن کي انهيءَ لاءِ چونڊيو ويندو آهي ته جيئن انهن کي موقعو ملي سگهي ۽ انهن کي پنهنجو پاڻ کي پوتر بڻائڻ جون سهوليتون ملي سگهن ۽ پاڻ کي پرماتما ڏانهن وڃي ۽ سمائجي وڃڻ جي لائق بڻائي سگهن. ان بعد جڏهن اسين نام مارگ تي هلندا آهيون، پوءِ سمورن ڪندا آهيون ته قدرتي طور اسانجن دوستن مت مائٽن ۽ جهڙڪي ٻه اسانجي چوگرد هوندا آهن، انهن تي اثر پوندو آهي. هڪ نيڪ ستسنگيءَ جي زندهه مثال بڻجڻ سان اهو سڀاويڪ آهي ته اسانجي چوگرد رهڻ وارن، اسان سان ميل جول رکندڙ انسانن تي به اثر پوي ٿو. سنت مت سکيائن کي سمجهائڻ سان يا انهيءَ باري ۾ بحث مباحثي ڪرڻ سان اسين ٻين تي ايترو سنو اثر نٿا وجهي سگهون، جيترو خود هڪ نيڪ زندهه مثال بڻجڻ سان. انهنڪي اسان ۾ هڪ نکار، سچي شانتي، آنند ۽ سنتوش ڏسڻ ۾ اچي ٿو. ۽ جڏهن هو اسانکي هڪ بلڪل بدليل انسان جي روپ ۾ ڏسن ٿا ته قدرتي طور انهنکي انهيءَ ڄاڻڻ جي جگياسا پيدا ٿئي ٿي ته اسانجي اندر اهو ڇا اچي ويو آهي، جنهن سبب اهڙي عجيب تبديلي اچي وئي آهي. اهڙيءَ طرح جڏهن انهنکي محسوس ٿئي ٿو ته اسين نيڪ انسان بڻيا آهيون ته سڀاويڪ طور اسانجيءَ رهڻيءَ جو به انهن تي اثر پوي ٿو.

ڏيهيءَ ۾ هوندي ملي ويو آهي تہ پوءِ اسين اندر روحاني ترقي ڪري سگهون ٿا. ان شروعات منش ديھ ۾ ٿيڻ نهايت ضروري آهي.

س - ٢٦٤. جڏهن اسانکي نام جي بخشش ٿئي ٿي. تہ ڇا ٿو ٿئي؟

ج - تڏهن توهانکي شبد سان جڙڻ جي طريقي جو گيان پراپت ٿئي ٿو. توهين اندر شبد سان جڙندا آهيو.

س - ڇا اسانکي انهيءَ (شبد) جي باري ۾ سمجهاڻي ڪيو وڃي ٿو.

ج - اهو ٺيڪ آهي. توهانکي انهيءَ لاءِ سمجهاڻي بہ ڪيو وڃي ٿو ۽ توهانجو انهيءَ سان سنبنڌ بہ جوڙيو وڃي ٿو. پاڻيءَ جي بوند ڌرتيءَ تي هوندي آهي. سج ۾ هميشھ تپت يا گرمي بہ هوندي آهي پر جڏهن بوند کي گرمي ملي ٿي، تڏهن ئي بوند ڌرتيءَ کي ڇڏي ٻاڦ جو روپ اختيار ڪري ٿي. اهڙي طرح نام مليو آهي يا نہ، شبد هرهڪ جي اندر آهي. پر سنت اسانکي ايڪاگر ٿيڻ جو طريقو سمجهائين ٿا يا اُنين چئجي تہ هو اسانکي شبد سان جوڙين ٿا ۽ انهيءَ بعد ابياس سان شبد جي مدد سان من اندرين جي بندنن کان نڪري ٿو ۽ پوءِ آتما من جي بندنن کان مڪت ٿئي ٿي. بيءَ طرح شبد تہ اسان سڀني جي اندر آهي ئي.

س - ٢٦٥. منهنجو ويچار آهي تہ شري ريپلوگل چيو هو تہ نام دان ملڻ کان اڳ اسانکي راڌاسوامي لفظ جو سمرن ڪرڻ گهرجي.

ج - اسين عام طور انهنکي اهڙيءَ طرح ڪرڻ لاءِ چوندا آهيون، جيڪي نام دان لاءِ جگياسا ڏيکاريندا آهن، پر نام جي بخشش لاءِ تيار نہ هوندا آهن. اهڙيءَ طرح انهي جگياسوءَ کي ايڪاگرتا پراپت ڪرڻ جي ڪوشش جي عادت پوي ٿي، جنهن سان اڳتي هلي ڪيس مدد ملي ٿي.

س - ٢٦٦. سو هن جا ۾ فائدا آهن؟

ج - توهين هندستان کان دور سنسار جي ٻئي سري تي آهيو. اها سچ ۾ پرم پتا پرماتما جي خاص ديا مهر هئي، جو ڪجهه چونڊيل

آهي ۽ جيڪڏهن ڪنهن ڏينهن پورو وقت نٿو ڏيئي سگهجي ته انهيءَ لاءِ پاڻ کي ڏوهي نه سمجهڻ گهرجي ڇو ته هڪ مشين وانگر پنهنجي واتاورڻ مان جيڪو سمرن جي واتاورڻ ۾ رهڻو آهي. سچو ڏينهن اهڙي واتاورڻ ۾ گذارڻو آهي. ائين نه ته ايڏي ڪلاڪ ابياس ڪرڻ بعد ستت مت کي وساري ڇڏجي؟ من کي هيڏانهن هوڏانهن ڀٽڪڻ ڏجي. اهو صحيح طريقو ڪونهي. ابياس کي وقت ڏيندي پورو ڏينهن ستت مت جي واتاورڻ ۾ رهڻو آهي. اهڙيءَ طرح آهستي آهستي هر روز وقت وڌائڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي.

س- ٢٦٣. جڏهن هڪ دفعو نام دان ملڻ جي ڳالهه ڇڙي وڃندي آهي ته مونکي عجب لڳندو آهي ته ڇا هڪ دفعي کان وڌيڪ نام دان نٿو ملي سگهي؟ ڪيچ نام دان جيڪي هن سنسار ۾ نٿا ملي سگهن اهي مٿين روحاني منڊلن ۾ نه ٿيندا آهن. جڏهن توهين ڪنهنکي نام جي بخشش ڪندا آهيو ته ڇا هن کي ٻه اهوئي درجو پراپت ٿيندو جيڪو توهانکي پراپت ٿيو آهي، جڏهن اهو ٿي نه سگهي ته توهان پهريان سيڪڙو جنم نام دان ۾ گذاريا هجن؟

ج- نام جو ٻج ته تڏهن ئي پوکي سگهجي ٿو جڏهن جيوآتما منش سرير ۾ هوندي آهي. جڏهن هڪ دفعو ٻج پوکجي وڃي ٿو تڏهن اها نام جي پراپتي، اها مدد اندرين روحاني منڊلن ۾ به ٿي سگهي ٿي. پر ٻهرين نام دان منش ديهيءَ ۾ ئي ملندو. جيسين منش ديهيءَ ۾ نام نه مليو آهي تيسين اندر نام جي پراپتي نٿي ٿئي، اهوئي ڪارڻ آهي جو منش ديهه کي نر-نارائڻي ديهي چيو ويو آهي. اشرف-اُل-مخلوقات چيو ويندو آهي، صرف منش ديهه ۾ ئي اسانکي اندر روحاني پرڪاش، گيان ۽ نام مارگ جي پراپتي ٿي سگهي ٿي.

منش ديهيءَ ۾ رهي، اسان روحاني ترقي وڌيڪ ڪئي آهي يا نه، انهيءَ سان ڪو به فرق نٿو پوي. جيڪڏهن نام روپي ٻج، منش

اِستان تي هوُ چڙهي آيو آهي اُتان ئي شروع ڪري ٿو. توهان بائيبل
۾ پڙهيو هوندو ته ٻج جي باري ۾ پڙهيو هوندو. ڪجهه ٻج زمين تي صرف
ڪري پون ٿا. اُنهيءَ تي نه هر هلايو ويو آهي ۽ نه ئي اُپڄائو آهي
تنهنڪري اُهو ٻج اُتي ئي رهجي ٿو وڃي ۽ جڏهن برسات پوي ٿي
ته هڪ ننڍو سلو اُنهيءَ مان نڪري ٿو پر وري مرجهائجي وڃي ٿو.
ڪجهه ٻج بلڪل اُپڄائو زمين تي ڪرندا آهن جنهن تي چڱيءَ طرح هر
هلايو ويو آهي، صرف اُهي ٻج ڦل ڏين ٿا. پر ٻج جتي به پوکيا ويا
آهي اُڃا به هرهڪ پنهنجي وقت انوسار ضرور ڦل ڏيندا. هرهڪ
ٻج کي ڦل ڏيڻ ۾ الڳ الڳ وقت لڳي ٿو، اِنهيءَ ڪري اسين چئي
نٿا سگهون ته اسين سڀ هيءُ مارگ ساڳئي ئي اِستان تان شروع ڪريون.
ڪجهه ٻهرئين قدم تي آهن. ڪي ڪجهه قدم سفر ڪري چڪا آهن ۽
ڪجهه چوٿيءَ يا منزل جي لڳ ڀڳ وڃهو ئي آهن ۽ اُنهنکي اڳتي وڌڻ
لاءِ ٿوري همت ڏيڻ جي ضرورت آهي. اِنهيءَ ڪري هرهڪ جي
شروع ڪرڻ جو پنهنجو پنهنجو اِستان هوندو آهي.

س- ٢٦٢. مهاراج جي، ڇا اهو ضروري آهي ته نام جي بخشش
تيڻ کان اڳ ۾ ئي ايڊائي ڪلاڪ لڳاتار ڀڄن ۾ وهڻ جو ابياس هجي؟

ج- نه، اِنهيءَ باري ۾ ٿوري غلطفهمي آهي. اسانکي ڀڄن سمرن
لاءِ اَيڊائي ڪلاڪ ڏيڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پر جيڪڏهن
توهين اِئين سوچو ته بلڪل ٻهرئين ڏينهن کان ئي ايڊائي ڪلاڪ ويهي
سگهندا ته اِهو ممڪن ڪونهي اِهو بلڪل ناممڪن آهي. توهين ڀڄن
سمرن کي ايتري وقت ڏيڻ جا عادي نه آهيو. اِنهيءَ ڪري توهين
هڪ ڪلاڪ کان شروع ڪري سگهو ٿا. ٿوري ٿوري وقت وڌايو ۽
پنهنجي روزاني وقت کي آهستي آهستي وڌائيندا وڃو. مقصد گهٽ
گهٽ اَيڊائي ڪلاڪن جو هئڻ گهرجي. اِئين نه آهي ته جيڪڏهن
اسين ٻهرئين ڏينهن ايڊائي ڪلاڪ نٿا ويهي سگهون، تنهنڪري نام
مارگ تي اچڻ ئي نه گهرجي. اسانکي من سان ڪشمڪش ڪري
ڀڄن کي گهٽي ۾ گهٽو وقت ڏيڻو آهي. اِها من سان هڪ لڳاتار لڙائي

جن جگياسن کي نام ملڻو هوندو آهي، انهن کي جنم وٺڻ کان اڳ ۾ ٻئي
چونڊيو ويندو آهي. ٻيءَ ڳالهه ته ٿئي ته اسان مان ڪو چاليهه، پنجاهه
يا سٺ سالن تائين، سنت مت جي بلڪل اُبتڙ زندگي گذاري ٿو،
ماس واپرائي ٿو، وغيره. اسان جي زندگيءَ جو ايترو گهڻو عرصو
سنت مت سکيائن جي خلاف ڇو ٿو گذري؟

ج- اسانجي راهه ۾ ڪيترين ئي رڪاوٽون هونديون آهن. جيسين
اسان انهنکي دور نه ڪيو آهي، تيسين اُنهيءَ مارگ تي اچڻ ناممڪن
آهي. هن مارگ تي پهچڻ کان اڳ، ڪرمن جي هڪ وڏي رڪاوٽ
کي دور ڪرڻو پوي ٿو. ڪن ماڻهن جي اها رڪاوٽ جلدي دور
ٿئي ٿي. ڪن کي ورهيه لڳي وڃن ٿا. ڪي انسان کي سنت مت
انوسار هلڻ لاءِ نهايت گهٽ عرصو ملي ٿو ۽ ڪن کي موقعو کان صرف
ٻه ڏينهن اڳ ئي نام جي پراپتي ٿئي ٿي. اها ڳالهه هرهڪ منش سان
الڳ الڳ لاڳو ٿئي ٿي. انهيءَ جو ارٿ اهو ڪونهي ته جنم کان ئي
هرهڪ کي نام ملي ۽ جنم ٿيندي ئي پنهنجن سمرن شروع ڪري ڇڏي.
جڏهن ڪرم يا پاپ ڪٽجي ٿو، وقت اچي ٿو، تڏهن ئي منش نام مارگ
اختيار ڪري ٿو.

س- ٣٦١. ڪيترن ئي ستسنگين کي هن جنم ۾، سنت مت
۾ اچڻ کان اڳ ۾ ئي ٽي چار دفعا ڌرم بدلائڻو پوي ٿو، انهن کي
مارگ بدلائڻا پون ٿا. ٻر ڪيترا ئي منش جنهن ڌرم ۾ جنم وٺندا آهن،
انهيءَ مان سڌو هن مارگ تي اچي ويندا آهن، انهيءَ جو ڪهڙو
ڪارڻ آهي؟

ج- اها ته نهايت سؤکي ڳالهه آهي. هرهڪ جگياسو پنهنجن ڪرمن
انوسار هن مارگ تي اچي ٿو. انهن مان ڪي جگياسو هن مارگ تي
پهريون دفعو ئي ايندا آهن. ڪن جو هن مارگ تي ٻيون، ٽيون يا
چوٿون جنم هوندو آهي. تنهنڪري هرهڪ هڪ ئي نقطي کان هيءُ مارگ
شروع نٿو ڪري، ڪي اڳ ۾ ئي شروعات ڪري چڪا آهن، اُهي
انهيءَ نقطي کي پڪڙي اڳتي هلندا رهن ٿا. قدرتي طور هرهڪ جنهن

جيڪي هن لاءِ مقرر هئا. اهي انهيءَ جون جيو آتمائون هيون ۽ هن وٽ ئي ويون. اهي هن ڏانهن موڪليون ويون. انهيءَ کي سنجوڳ به چئي سگهجي ٿو، پر هتي اها ڳالهه سنجوڳ جي نه آهي. اسين اهو سمجهي نه سگهندا آهيون ته ڪو ڪهڙيءَ طرح، انهيءَ طرف مائل ٿي رهيو آهي ۽ اسين ڪيئن انهيءَ مارگ تي آياسين. انهيءَ بہ گهڻيئي ڳالهيون ڪم ڪن ٿيون ۽ اسين اچانڪ پنهنجو پاڻ کي انهيءَ مارگ تي هلندو ڏسون ٿا. جڏهن اسين انهيءَ جي ڇنڊ ڇاڻ ڪرڻ جي ڪوشش ڪريون ٿا ته ڪوبہ ڪارڻ نٿو ملي. ڪنهن ڏينهن اوچتو هڪدم اسان کي اهي سڪيائون صحيح محسوس ٿين ٿيون. ڪيتريون نہ آسان آهن ھيءَ، اسان کي عجب ٿو لڳي ته انهيءَ باري ۾ اسان اڳ ڇونہ سوچيو؟ پر اهو ڪاربہ اوچتو نہ ٿيو. اسانکي اها ڄاڻ نہ پوندي آهي ته انهيءَ تائين پهچڻ ۾ اسانکي ڪيتريون مصيبتون سهڻيون پيون. اسين انهيءَ کي اتفاق يا سنجوڳ چئون ٿا، پر سنجوڳ واري ڳالهه ڪانهي.

س - ٢٥٩. ڇا ستگرو ۽ ستسنگيءَ جي وچ ۾ ڪو سنبنڌ هوندو آهي؟

ج - ها. جيئن توهان بائيبل ۾ پڙهيو آهي ته عيسيٰ فرمايو ته مون کي پتا موڪليو آهي ۽ صرف انهيءَ جي چونڊيل رڍن (آتمائن) کي گڏ ڪرڻ لاءِ موڪليو آهي. هن فرمايو آهي تہ مان صرف پنهنجن رڍن (آتمائن) کي ئي گڏ ڪري پرماتما ڏانهن واپس وٺي وڃڻ لاءِ آيو آهيان. هر سنت کي ڪجهہ چونڊيل خاص آتمائن لاءِ جيڪي هنکي سونپيل هونديون آهن، انهن کي واپس وٺي وڃڻ لاءِ موڪليو ويندو آهي ۽ اهي ئي جيو آتمائون هن وٽ اينديون. صرف اهي ئي هن تي وشواس ڪندا، اهي ئي صرف هنجي اپديش کي ڌارڻ ڪنديون. صرف اهي ئي پڇن سمرن ڪري واپس مالڪ وٽ پهچنديون. انهي ڪري هميشهہ مالڪ جي مهر جي بخشش سان ئي شش گروءَ وٽ پهچي اچي ٿو. ستگروءَ کان نام دان پراپت ڪري ٿو ۽ هن راهہ تي هلي واپس مالڪ سان ميلاپ ڪري ٿو.

س - ٢٦٠. مهاراج جي، مون سنت مت ساهتيہ ۾ پڙهيو آهي تہ

صرف ڌرم بدلائڻ سان منش مالڪ سان ملڻ جو حقدار نٿو بڻجي.
پرماتما تائين پهچڻ لاءِ سچ، اصليت جي ضرورت آهي. تنهنڪري
سنت انهيءَ سچ، حقيقت ۽ روحانيت کي اهميت ڏين ٿا. هو ڪڏهن
به ڌرم ۾ تبديل ڪرڻ جي ڪوشش نٿا ڪن.

مشهوري ڪرڻ جو ته سوال ئي نٿو اٿي. هيءَ واپاري سکيا
ڪونهي ۽ نه ئي اسانکي اشتهار بازيءَ ۾ وشواس آهي. سنت مت،
نام مارگ، راڌاسوامي مت، انهيءَ کي توهين جيئن به نالي سان سڏڻ
چاهيو، سڏي سگهو ٿا. هيءَ انهن جگياسن، سچن متلاشين لاءِ آهي،
جيڪي پرماتما جي کوج ڪرڻ چاهين ٿا. جيڪي خود سنسار کان
اداس رهي، مالڪ سان ميلاپ لاءِ روحاني اڀياس ڪرڻ چاهين ٿا.
انهيءَ ڪري منهنجو نه اهڙي قسم جي اشتهار بازيءَ ۾ وشواس آهي
۽ نه ئي انهيءَ ڳالهه کي همٿائڻ چاهيان ٿو. جن کي سچي طلب هوندي
آهي، اهي تلاش ڪندا آهن ۽ انهن کي پريو پراپتي ٿي به ويندي
آهي. جن کي چاهه ڪونهي اهي کوج به نه ڪندا آهن. اشتهار بازي
سان انهن تي ڪو فرق ڪونه پوندو. اشتهار بازيءَ ۾ منهنجو بلڪل
وشواس ڪونهي. اسانجن پستڪن ۾ اها ڳالهه بلڪل چٽيءَ طرح لکيل
آهي، انهن کي اهو وشواس ڏنو ويندو آهي ته هن مارگ تي هلڻ لاءِ
ڌرم تبديل ڪرڻ جو سوال ئي نٿو اٿي.

س- ٢٥٨. ڇا ڪيئن رهبر جو ڳجهو هٿ، مائٽن کي توهان ڏانهن
ڇڪيندو آهي؟

ج- يعني ڪو انهن کي هي مارگ ڏيکاريندو آهي؟

س- ها، ڪا شڪتي انسان کي توهان ڏانهن وٺي ايندي آهي؟
منهنجو مطلب آهي ته ڇا پرماتما جو هٿ، انسان کي انهنجي زندگيءَ
جي عرصي ۾ توهان ڏانهن وٺي ايندو آهي؟

ج- توهين خود پادري آهيو. توهان بائيبل ۾ پڙهيو آهي ته
عيسيٰ فرمايو هو ته مونکي ڪي چونڊيل آتمائن لاءِ موڪليو ويو آهي.
پرميشور جو هٿ ته پويان آهي ئي. عيسيٰ وٽ صرف اهي منش آيا،

ٻڌڻ لاءِ ڪنهنکي بہ پنهنجي ڌرم بدلڻ جي ضرورت ڪونهي. ديول ڇڏڻ جي ضرورت ڪونهي تہ نيويارڪ شهر ۾ ستسنگين جو تعداد هڪدم وڌي سگهي ٿو. پر جڏهن ڪنهن بہ وديشي ڌرم جو پرچار ٿيندو آهي تہ سڀ منش هچڪندا آهن ۽ ڪنهن ايشيائي مت کي مڃڻ ۾ ڪنارو ڪندا آهن." توهانجو انهيءَ باري ۾ ڪهڙو رايو آهي؟

ج- توهانکي معلوم آهي تہ اسانکي تعداد وڌائڻ ۾ ڪابہ دلچسپي ڪونهي. مان تہ صرف جگياسن، سچن طالبگارن ۾ دلچسپي رکندو آهيان. چاهي هڪ هجي يا هڪ لک ۽ اسانجو ساهتيہ انهن ڳالهين سان ڀرپور آهي تہ پرماتما کي پائڻ لاءِ اندريون مارگ تي هلڻ لاءِ، پنهنجي ئي اندر پرماتما جي کوج ڪرڻ لاءِ، نہ ڪنهنکي پنهنجي ڌرم مٽائڻ جي ضرورت آهي، نہ ئي اسانکي ڪنهنجي ڌرم بدلائڻ جي ضرورت آهي، نہ ئي ڪنهنکي گهر ٻار ڇڏڻ جي ۽ نہ ئي سنساري جوابدارين کي تياڳڻ جي ضرورت آهي. اسان کي دنيا ۾ رهندي بہ دنيا کان نرموهي ٿي رهڻو آهي، اسان کي انهيءَ سان موهہ نہ ڪرڻو آهي. دراصل منهنجو اهو ئي وچار آهي تہ جيڪڏهن اسين سنتن جي سکيا کي سمجهون، نرمل روحاني اپديش کي سمجهون جن کي هو سمجهائڻ لاءِ اچن ٿا تہ اسين بهتر عيسائي، بهتر مسلمان ۽ بهتر هندو بڻجنداسين ۽ اسان کي پنهنجي ڌرم لاءِ وڌيڪ گهري شرڌا پيدا ٿيندي.

رواجي طور اسين رهت رواج، ڪرم ڪانڊ ۽ پنهنجي وشواس کي وڌيڪ اهميت ڏيون ٿا. اسين سمجهون ٿا تہ شايد اهائي ڌرم جي آد ۽ اهو ئي انت آهي. اهڙيءَ طرح اصلي ڌرم جو سار، ڌرم جي حقيقت ۽ اصلي اپديش غائب ٿي وڃن ٿا. سنت سدائين اُن سچي روحانيت، حقيقت جيڪا سڀني ڌرمن جي بنياد ۾ ساڳي هڪ ئي آهي، انهيءَ ڏانهن ڌيان ڇڪائڻ ايندا آهن. هڪ ڌرم کي ڇڏي، ٻئي کي اختيار ڪرڻ جو تہ سوال ئي ڪونهي، هر ستسنگ هرهڪ گرنٿ انهيءَ ڳالهہ تي زور ڏئي ٿو تہ مالڪ سان ملڻ لاءِ، صاحب ۾ سمائڻ لاءِ پريم جي ضرورت آهي. ڀڪتي، شرڌا، اڀياس ۽ روحانيت جي ضرورت آهي، نہ هڪ ڌرم ڇڏي ٻئي ڌرم کي اختيار ڪرڻ جي.

س - ٢٥٥. توهانجي ويچار موجب سيني کان ڀريُن ستگرو ڪير هو؟ ۽ اُنهيءَ جو گرو ڪير هو؟

ج - "ڀريُن" سان توهانجو ارٿ آهي ته سرشٽيءَ جي شروعات کان پوءِ سيني کان ڀريُن گرو ڪير هو. پرماتما خود هو.

س - ٢٥٦. منش ديهه ۾ سڀ کان ڀريُن گرو ڪير هو؟

ج - هن سنسار ۾ ڪيترائي ستگرو آيا ۽ اچي ۽ ڪيترائي ايندا. جيڪڏهن اسين انهيءَ قسم جي ڪٿائن جي کوج ڪندا رهنداسين ته شايد اهڙيءَ طرح ڪجهه به فائدو نه ٿيندو ۽ اسين ڪٿي به پهچي نه سگهنداسين. اسان کي ته هميشه پنهنجي ئي ستگروءَ سان سنبنڌ هوندو آهي. اسان لاءِ اهو ئي پرماتما آهي، ڪل مالڪ آهي. اسان ڪي صرف پنهنجي ستگروءَ ڏانهن ئي ڌيان ڏيڻ گهرجي ٻئي ڪنهن طرف نه. اسانکي اِنهيءَ ڳالهه سان ڪو به واسطو ڪونهي ته سنسار ۾ ڪيترا ستگرو اچي چڪا آهن ڪيترا زنده آهن ۽ ڪيترا اچي ايندا. اسانجو واسطو صرف پنهنجي ستگروءَ سان ئي آهي ۽ اهو ئي اسان لاءِ سڀ ڪجهه آهي.

س - اِهو ته مهان تو پر توهان منهنجي سوال جو جواب نه ڏنو.

ج - مون توهانجي سوال کي ئي نه سمجهيو. توهانجي دلچسپي اِها ڳالهه معلوم ڪرڻ ۾ آهي ته ستگرن جو سلسلو ڪيئن شروع ٿيو، انجو اِتهاس ڪهڙو آهي؟

س - نه، مون اِهو معلوم ڪرڻ ٿي چاهيو ته جيڪڏهن پرماتما وٽ واپس وڃڻ لاءِ ستگروءَ جي ضرورت آهي ته ڀريون ستگرو ڪيئن واپس پهتو ڇو ته اُنهيءَ جو ته ڪو به ستگرو نه هو؟

ج - پرماتما ئي اُنهيءَ جو ستگرو هو، مالڪ ئي اُنهيءَ کي موڪليو هو.

س - ٢٥٧. ڪنهن لکيو آهي، "اسانکي پوءِ ۾ نه رهڻ گهرجي؟ منهنجو وشواس آهي ۽ منهنجو ويچار آهي ته سيني ستسنگين جو اِهو ئي وشواس آهي ته جيڪڏهن واداسوامي مت پرچار ڪري ته سنسنگي

۾ وهي نه وڃڻ گهرجي، نه گهڻن ماڻهن جي چوڻ تي ۽ نه وڏن وڏن تڙپن جي اثر ۾ اچي دوکو کائڻ گهرجي. صحيح يا غلط گروءَ ۾ فرق سمجهڻ لاءِ اسانکي پنهنجي اندر ۾ کوج ڪرڻ گهرجي. جڏهن هڪ دفعو خاطري ٿي وڃي ته پوءِ انهيءَ کوج کي بلڪل وساري ڇڏڻ گهرجي. انهيءَ تي سچائيءَ سان چڱيءَ طرح عمل ڪري ڏسڻ گهرجي. ٻه ٻهرين انهيءَ تي وشواس ڪرڻو پوندو. جيڪڏهن اسين انهيءَ مارگ تي پنهنجي اندر پرسنتا ۽ سنتوش جو انڀو ڪريون ته پوءِ عمل ڪري، انهيءَ کي صحيح پرکڻ ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي. ان بعد تي سگهي تو ته اسين سمجهي وڃون پر اهو به ممڪن آهي ته چاڻ نه به پوي. صحيح روحاني مارگ جي پراپتيءَ لاءِ سچي پورن ستگروءَ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ پرماتما جي ديا مهر جي ضرورت آهي. اسانجي بڌي، اهڙي گيان پراپتيءَ لاءِ نهايت محدود آهي. اسين دوکو کائي سگهون ٿا. اسان کي مالڪ جي مهر، انهيءَ جي ٻاجهه جو ٿي پوري طرح سهارو وٺڻو پوندو. جيڪڏهن اسين سچا آهيون ته مان توهان کي وشواس ڏيان ٿو ته اهو صاحب اسانکي ضرور صحيح روحاني راهه تي وٺي ويندو. هو ٿي مارگ ڏيکاريندو آهي، ٿي سگهي ٿو ته انهيءَ ۾ وقت لڳي وڃي پر جيڪڏهن لگن سچي آهي ته هو ضرور صحيح روحاني راهه تي لڳائيندو.

س - ۲۵۴. ڇا سنتن کي، هڪ ٻئي جو گيان هوندو آهي؟

ج - ڪنهن حد تائين.

س - ڇا انهنکي ٻين سنتن جي باري ۾ ڄاڻ هوندي آهي؟

ج - توهانجو ارٿ اهو آهي ته جڏهن هو انهيءَ هڪ منزل تي پهچندا آهن ته انهنکي هڪ ٻئي جي ڄاڻ هوندي آهي؟ ها، انهنکي. هو هڪ ئي ساگر، هڪ ئي شڪتيءَ جون لهرون رو ڪونهي اسان ديهڌاري انسانن کي سمجهائڻ لاءِ ندي آهي، انهنکري ستگروءَ کي ديهه ڌارڻ پوندي آهي. شش کي به سرير جي ضرورت

ڳوڙهي بس آهي ۽ نهايت سرل بس. ٻيو پراپتيءَ جو اُپديش ايترو
سوکو ۽ سدو آهي، جو اسان جي سمجهه ۾ نٿي اچي. انساني
مورکتا آهي ته ڀوڙين مسئلا پيدا ڪرڻ، پوءِ اُنهن کي حل ڪرڻ
۽ اُنهيءَ کي سلجهائڻ ۾ آنند وٺڻ. اسين سڌيءَ ڳالهه کي سڌيءَ طرح
اختيار نٿا ڪري سگهون. روحانيت ايتري آسان آهي جو اسين
اُنهيءَ کي سويڪار نٿا ڪري سگهون. جيڪڏهن ڪو، هڪ روحاني
ڳالهه کي سمجهائڻ ۾ ٣ ڪلاڪ لڳائي ته اسين چوندا آهيون ته اسان
کي سمجهه ۾ اچي ويئي. جيڪڏهن اهائي ڳالهه ٻن لفظن ۾ سمجهائي
وڃي ته اسين چوندا آهيون ته اسانکي بلڪل نٿي سمجهه ۾ نه آئي.
اسين پنهنجو پاڻ کي عقل هڏيءَ ذريعي ايترو الجهيل بڻائي چڪا
آهيون، جو اسين صاف، سڌي، سرل روحانيت کي سويڪار نٿا
ڪري سگهون.

س - ٢٥٣. ستسنگي، ستگروءَ کي پرماتما مڃيندا آهن، پر دراصل
کين اها ڄاڻ نه هوندي آهي. اُنهن کي اُنهيءَ ڳالهه جي تڏهن ئي سمجهه
پوندي آهي، جڏهن هو اندر ستگروءَ جي نوري سروپ جو درشن
ڪندا آهن، ڇو ته کين اُن وقت ستگرو پنهنجي اصلي روپ ۾ ڏسڻ
ايندا آهن. منهنجي چوڻ جو اَرٿ اهو آهي ته ستگروءَ کي مڃڻ ته
مناسب آهي، پر اها ڳالهه اُتي ئي ختم نٿي ٿئي. گهڻيئي پروفيسر
ڪهڙين به ڳالهه کي نهايت سهڻي ٻوليءَ ۽ سٺي ڍنگ سان چئي سگهن
ٿا، پر عملي طور اُنهن مان ڪافي پٺتي رهجي ويندا آهن. پورن
ستگرن جي ڇا اهائي نشاني آهي. منهنجو وچار آهي ته اسانکي سچي
نرمل هردي سان اُنهيءَ ڳالهه تي وچار ڪرڻ گهرجي.

ج - توهانجو وچار بلڪل ٺيڪ آهي. مون هڪ ستسنگ ۾ چيو هو ته
ڪهڙين به ستگروءَ جي شرن وٺڻ کان اڳ پوري طرح کوج ڪرڻ گهرجي ۽
جيڪڏهن اهڙيءَ کوج ۾ پوري زندگي لڳي وڃي ته اهو وقت اجايو
ناهي بلڪ سجايو آهي. اها هڪ پڪي مضبوط بنياد تي، هڪ ٽڪريءَ
تي مڪان ٺاهڻ جي مثل آهي. اسانکي نه پاڻن جي وس تي وهڪري

جيتوڻيڪ اسين سنتن جي اُپديش کي ڪا به اهميت نٿا ڏيون، تنهن ڪري اسانکي چئنا هميشه انهيءَ ڳالهه جي رهندي آهي ته سنتن جنم ڪٿي ورتو، انهن جا ماتا پتا ڪير هئا، انهن جا ٻار ٻچا ڪير هئا ۽ انهن ڪهڙا چمتڪار ۽ ڪرامتون ڏيکاريون. اسين انهن سنستائن ۽ سنگهن، ڪٿائن ۽ آکاڻين ۾ ئي رهجي وڃون ٿا. ڪو به اسانکي انهن جي نرمل روحاني سکيا جو سار سمجهائڻ جي ڪوشش نٿو ڪري. اسين سندن سکيا کي اندر ڌارڻ ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿيا آهيون يا نه، جيڪڏهن نه ته اسان ۾ ڪهڙي ڪمي آهي؟ اسين انهيءَ اُپديش کي چڱيءَ طرح گرهڻ ڇو نه ڪري سگهاسين؟ اها سکيا اسانجي زندگيءَ جو حصو ڇو نه بڻي؟ ڪو به انسان انهن سوالن جي جواب ڳولهڻ جي ڪوشش نٿو ڪري. جيڪڏهن اسين انهيءَ اُپديش انوسار پنهنجي زندگي هلائينداسين ته اسين انهن بحثن مباحثن، پاسخاطرين ۽ طرفدارين کان مٿي ٿي سگهنداسين ۽ تڏهن ئي سڀ مذهب ساڳيا نظر ايندا. اُن بعد ئي، اسين هڪجهڙي کي امريڪا نواسي، آفريڪا رهواسي، هندستاني عيسائي، هندو، سک سمجهڻ بجاءِ، انهيءَ مالڪ جا مذهب سمجهنداسين. هڪ ئي منزل، نج گهر واپس وڃڻ لاءِ ڪشمڪش ڪندڙ راهي، هڪ ئي پتا جا ٻالڪ سمجهنداسين. اهڙي طرح اسين هڪ ٻئي جي نهايت ويجهو اينداسين. پر ڪو به انسان اهڙي درشٽيءَ سان ڏسڻ جي ڪوشش نٿو ڪري.

اسان سڀني پنهنجن اکين تي رنگين عينڪ پائي رکي آهي ۽ انهيءَ مان ئي ڏسڻ چاهيون ٿا. اسين اهڙين عينڪن کي لاهي اُڇلائڻ نٿا چاهيون، ڪليل اکين سان پدارٿن کي ڏسڻ نٿا چاهيون. اسين انهن سياسي پوڄارين کان ايتري قدر ڊپيل آهيون، انهن ريت رواجن، ڪرم ڪانڊ، سنگهن سنستائن وغيره جي ماتحت ايتري قدر اچي چڪا آهيون، جو سمجهه هوندي به، انهن جي خلاف آواز نٿا اُٿارئون. اسانکي معلوم آهي ته جن ماڻهن انهن جي خلافت ڪئي، انهن جي ڪهڙي حالت ٿي. جيڪا سکيا اسانکي اڄ ڌرم جي نالي تي ڏني وڃي ٿي آهي، اها سنتن جي سچي روحانيت جي سکيا ڪونهي. سکيا نهايت

پنهنجي اندر ئي پرماتما جي کوج ڪرڻي آهي. جيڪڏهن هرهڪ کي
پنهنجي اندر، هڪ ئي مالڪ جي تلاش ڪرڻي آهي ته پوءِ انهيءَ ڳالهه
جو دليل ڪنهنجي عقل بڌيءَ ۾ ايندو ته سنسار جي هڪ حصي ۾
پرماتما کي اندر ڳولهڻ جو هڪ طريقو هجي ۽ ٻئي حصي ۾ ٻيو طريقو
هجي. جيڪڏهن پرماتما هڪ آهي، هو اسان سڀني جي اندر آهي
ته پوءِ انهيءَ سان ميلاپ ڪرڻ جو مارگ به هڪ ئي آهي، ٻه مارگ
ٿي نٿا سگهن. اسانجي سوچ ويچار ۾ فرق ٿي سگهي ٿو، سمجهاڻي ۾
فرق ٿي سگهي ٿو، اسان جي ڪرم ڪانڊ، ريت رواج ۾ فرق ٿي
سگهي ٿو. مولوي، پنڊت وغيره ڪن حد تائين اثر وجهي سگهن ٿا،
اها ڳالهه ٻي آهي. پر منزل ڏانهن ويندڙ مارگ، تو ڌام پهچائيندڙ راهه
پرماتما جي ڀڳتي ڪري اندر، پنهنجي گهر واپس وڃڻ وارو مارگ
هميشه هڪ آهي، ٻه ٿي نٿا سگهن. جيڪڏهن اسين بنا ڪنهن
طرفداريءَ جي، اداردل سان ڪنهن به سنت جي سکيا جي کوج
ڪنداسين ته اهوئي معلوم ٿيندو ته سنت چاهي ڪهڙي به ديس ۾
ڇو نه آيو هجي، سڀني جي پوتر نرمل ۽ سليس روحاني سکيا اهائي آهي
جيڪا ٻين سنتن جي آهي.

اسان ۾ ذات پات جو ڀيد ڀاو آهي. اسين هميشه اهوئي سوچيندا
رهندا آهيون ته هيءُ گرو، هن گروءَ کان مهان آهي، پر ڪو به گرو
جي اپديش کي سمجهڻ جي ڪوشش نٿو ڪري. جيڪڏهن سنتن جي
سکيا کي سمجهنداسين ته اهوئي معلوم ٿيندو ته سنت هڪ ئي آهن،
انهن ۾ ڪو به فرق ڪونهي. پر اسين هميشه ڪنهن نه ڪنهن طرح
پاڻ کي اوچو محسوس ڪرڻ چاهيندا آهيون ۽ جڏهن ستگرو اچي
اپديش ڏيڻ چاهين ٿا ته مٿن انهن کي سوريءَ تي چاڙهي، انهن جو
سِس لاهي، انهن کي ماري، زنده کل لاهي، تتل تئيءَ تي ترائي ۽
ڪجهه ٻين طريقن سان انهن کي ستائي، نهايت خوش ٿين ٿا. جڏهن
سنت هلي وڃن ٿا ته مٿن روئن ٿا، رڙيون ڪن ٿا. وڏا وڏا مندر،
ديوليون، وڏيون وڏيون عمارتون ٺاهين ٿا. اتهاس اسانکي اهڙئي
ٻڌائي ٿو.

هوندو ته هو پنهنجن ٻارن ٻين کان موڪلائي سگهي، پنهنجيءَ کي پيار ڪري سگهي؟

ج- توهانجي چوڻ جو اَرٿ اِهو آهي ته موت وقت به اِهو موهه هوندو نه؟ ته پوءِ توهين خود ئي اَنداز لڳايو ته پنهنجن سمرن ڪيتري سهائتا ڪئي آهي؟ پورو ستسنگي ته موت وقت، پنهنجيءَ ۽ ٻارن کي سهائتا به ڪونهي ۽ نه ڏسڻ ئي چاهيندو آهي. هو پنهنجي ڌيان کي ٻاهر آڻڻ به نه چاهيندو آهي. اهڙن ستسنگين کي ياد به نه رهندو آهي ته سندن ڪي سنساري سمبنڌ به آهن. اسانکي اڀياس ذريعي ويراڳ پيدا ڪرڻو آهي، اهوئي ڀڳتيءَ ۽ اڀياس جو مقصد آهي.

س- ٢٥٣. ڇا مان هڪ سوال پڇي سگهان ٿو؟ توهان ڪيترن ئي قسمن جي سنت ستگرن جو ورنن ڪيو هو ته ڪن جو پنهنجن ڪرمن جو حساب ئي سگهي ٿو، شايد اهي هڪ الڳ قسم جا سنت هوندا؟

ج- مون اِها ڳالهه سمجهائڻ جي ڪوشش ئي ڪئي ته سنت ڪيترن ئي قسمن جا ٿيندا آهن. مان توهانکي سمجهايان ٿو ته هو اُنهيءَ پد ڪانئين ڪيئن پهچن ٿا. سنت چاهي مالڪ جا موڪليل هجن، چاهي ڪنهن سنت جي دَيا مهر سان اُنهيءَ سنت پد تي پهتا هجن يا جيئن ڪو مٿس محنت ڪري اَمر ٿيندو آهي، ممڪن آهي ته محنت سان اهڙي منزل تي پهتو هجي. اهڙيءَ طرح الڳ الڳ قسمن جي سنتن جي باري ۾ سمجهايو ٿي ته، هو ڪيئن ايندا آهن يا اُنهن کي پرماتما پاڻ موڪليندو آهي يا ڪنهن سنت ستگرو جي دَيا مهر سان سنت ٿيندا آهن يا محنت ڪري اهڙي اوستا پراپت ڪندا آهن. پر جڏهن هو هڪ دفعو اهڙي روحاني رسائي پراپت ڪندا آهن ته اُنهن جي وچار ڌارا، اُنهن جا اُپديش هڪجهڙا ئي هوندا آهن. اُنهن جي سکيا ۾ ڪو به فرق نٿو ٿي سگهي. اُنهن چاهي مشرق ۾ چاهي مغرب ۾ جنم ورتو هجي، اُنهن جو هڪ ئي اُپديش هوندو. اِها ڳالهه سمجهڻ نهايت آسان آهي.

پرماتما هڪ آهي، اُنهيءَ حقيقت کان ڪو به اِنڪار نٿو ڪري سگهي. ڪنهن کي اُنهيءَ جي اُبتڙ چوڻ جي همت ڪونهي. اسان کي

هڪ دفعو پوکيل ٻج ڪڏهن به ناس نٿو ٿئي. جيڪڏهن کيت اُپجائو آهي ۽ ٻج پيل آهي ته وقت پاڻي ضرور وٺندو. هڪ برسات ۾ نه ته ٻن ٽن برساتن بعد ضرور سلو نڪرندو. ٿي سگهي ٿو ته پاڻيءَ جي ضرورت پوي، پر ٻج ڦٽندو ضرور. اسين ستگروءَ جو انس آهيون، انهيءَ ڪري انهيءَ صاحب ۾ سمائجي وڃڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. لازمي نه آهي ته ستگرو اسانکي نام ڏيئي، پلاڻي ڇڏيو آهي. هو اسانکي مالڪ سان ملائڻ لاءِ ذميوار آهي، پر اسانکي پنهنجو فرض ضرور پورو ڪرڻ گهرجي. پنهنجي فرض جي پورائي نه ڪندي، اسين واپس وڃي، انهيءَ صاحب ۾ سمائجي وڃڻ جا حقدار نٿا بڻجي سگهون. هو پنهنجي ديا مهر سان اسانکي پنهنجي فرض جي پوري ڪرڻ ۾ مدد ڪري ٿو ۽ اسانکي انهيءَ جي پراپتي ٿئي ٿي، جنهن لاءِ اسين ڪوشش ڪريون ٿا.

س - ٢٥١. ستسنگين کي اهو گيان هوندو آهي ته الک وارو ستگرو پنهنجي نوري سروپ ۾ پرگهٽ ٿيندو آهي. ڪرهين اهو ٻڌائيندا ته ستگرو نوري سروپ ۾ ڪيترو وقت اڳ درشن ڏيندا آهن؟ ڇا، ٻن ڇئن مهينن جو وقت ڏنو ويندو آهي؟

ج - اهو، ستسنگيءَ جي پنهنجي نام جي ڪمائي، سندس شخصي موهه، پيڪعي، هنجي ڪرم ۽ ستگروءَ جي ديا مهر تي منحصر آهي. ڪيترين تي ڳالهيون آهن. ڪيترا دفعا، ڪجهه ڏينهن، مهينن، سالن جو وقت ملي ويندو آهي. ڪڏهن ڪجهه مدت اڳ، ۽ ڪڏهن بلڪل انت واري ٿي درشن ٿيندو آهي. ڪو خاص وقت مقرر ڪونهي. اهو هرهڪ ستسنگيءَ لاءِ الڳ الڳ هوندو آهي. جيڪڏهن اسين مارگ تي هلون ٿي نٿا، ته ٿي سگهي ٿو ته ستگرو درشن ٿي نه ڏين. هن تي انهيءَ لاءِ ڪو به بندش يا پابندي ڪونهي. جيڪڏهن هو چاهيندو ته درشن ڏيندو، پر اسانکي سندس آگيا ۾ رهي، انهيءَ لائق بڻجڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي.

س - ستسنگيءَ کي، گهٽ ۾ گهٽ، ايترو وقت ته ڏنو ويندو

سمجهون ٿا ته ڪنداسين، تنهن هوندي به اسانکي پرماتما جي نئين گهر ۾
قبول ڪيو ويندو. اسانکي سزا ڀوڳڻي پوندي. ٿي سگهي ٿو ته پتا
جي سزا، پوليس جي سزا کان وڌيڪ سخت هجي. پر تنهن هوندي به
اهڙي انتظام سان گڏ پريم به هوندو آهي، پيار جي ڀاونا هوندي
آهي ۽ نه بدلي جي. پتا ضرور چاهيندو آهي ته منهنجو پٽ سڌري
وڃي ۽ هڪ نيڪ انسان بڻجي، پر هو ڪڏهن به پنهنجي پٽ کي
پوليس يا جيل جي عملدارن جي حوالي نه ڪندو. اهڙيءَ طرح جيڪي
به نام مارگ تي آيا آهن، انهن جو ڪال وٽ واپس وڃڻ جو سوال ئي
پيدا نٿو ٿئي. پر جيڪڏهن هو ڪو برو ڪرم ڪن ٿا، صحيح ڪرم
نٿا ڪن ته سزا ملندي آهي، ڏنڊ ضرور ملندو آهي.

حضور مهاراج بابا ساون سنگهه جن ڪيترائي دفعا فرمائيندا هئا ته
ڪنڀر ۾ ٻاهران باسڻ کي ٺپيندو آهي پر اندر هٿ به رکندو آهي.
مٿان ٺوڪي مٽيءَ کي ٿهلائي سڌو ڪندو آهي پر هنجو سهارو ڏيندڙ
هٿ هميشه هيٺان هوندو آهي، جيئن باسڻ کي صحيح آڪار پراپت
ٿئي. اهڙيءَ طرح سزا ملندي به هڪ مددگار يا سنڀاليندڙ هٿ هميشه
گڏ رهندو آهي. هن سنت مت ۾ ڪنهنکي به ناڪاميابي نٿي ملي.
جڏهن اسين ٻوڙي، پنهنجي نڪاٽي پنهنجيءَ منزل تي پهچڻ چاهيندا
آهيون ته اسين ڪرندا آهيون، اُتي وري ٻوڙندا آهيون ۽ وري
ڪرندا آهيون. پر جيڪڏهن منزل جو وشواس هوندو آهي ۽ اسين
سچي هردي سان ڪوشش ڪندا آهيون ته پوءِ پنهنجيءَ منزل، پنهنجي
نڪاٽي تي پهچي ئي ويندا آهيون. انهيءَ ڪري جيڪڏهن اسين هلڻ
تي شروع نٿا ڪريون ته ڪرنداسين ته نه، پر اڳتي منزل ڏانهن به ته
نه وڌنداسين. مارگ يا سفر ته گهٽبو ئي نه. جڏهن اسين ڪوشش
ڪنداسين ته ڪيترائي ڀيرا ڪرنداسين، پر ستگروءَ جو پريم ڀريو مددگار
۽ مهر ڀريو هٿ هميشه اسانجي سار سنڀال ڪندو رهي ٿو. اسانکي
صحيح مارگ تي آڻي، ڪمزورين تي ڪاميابي حاصل ڪرڻ ۾ مدد
... پنهنجن ڪمزورين کان مٿي اٿي صحيح روحاني
پرم پتا پرماتما ۾ سمائجي وڃون.

ٿيڻ هوندي ۽ اسانکي معلوم ٿيندو آهي ته اسان ڪنهن جو درشن ڪيو آهي ۽ اسين انهيءَ تي سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين اهو چئي نٿا سگهون ته اسان ستگروءَ کي ڏٺو آهي، ڇو ته جيڪي ڪجهه ڏسجي ٿو، اهو لابيان آهي. پر اندر اسين سڀ ڪجهه ڏسندا آهيون. انهيءَ ڪري ستگرو ته ستگرو ٿي رهندو، سروپ جي تبديليءَ جو ته سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. جيڪڏهن توهين ائين چئو ته ستگروءَ کي اهائي پوشاڪ هوندي، انهيءَ موٽر ڪار ۾ هوندا ته اهو صرف توهان جي پنهنجي سوچڻ جو ڍنگ آهي. ڇو ته جيڪي ڪجهه اندر ڏسجي ٿو، انهيءَ جو ذڪر ڪرڻ ناممڪن آهي، لابيان آهي.

س- منهنجي پڇڻ جو اهو ارٿ آهي ته ڇا سڀني شش لاءِ ستگروءَ جو هڪ ئي نوري سروپ هوندو آهي؟

ج- هو هڪ شڪتي آهي، هڪ سورج آهي. جيڪڏهن هزار پاڻيءَ جا مٽ آهن ته هر هڪ مٽ ۾ هڪ ئي سورج ڏسڻ ۾ ايندو. هر هڪ مٽ ۾ الڳ الڳ سج نه هوندو آهي، هڪ ئي سورج جو عڪس هوندو آهي. ستگرو هڪ آهي، پرماتما اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. انهيءَ جو اهو ارٿ ناهي ته پرماتما انيڪ آهن، پرماتما ته هڪ ئي آهي، سڀني شش جي لاءِ هڪ ئي آهي. هو اسان سڀني جي اندر به آهي ۽ اندر هوندي به سڀني کان الڳ آهي.

س- ٢٤٩. جڏهن اندر وڃڻ بعد ستگروءَ جو درشن ٿيندو آهي، ستگروءَ سان ميلاپ ٿيندو آهي ته ڇا اها ڄاڻ روحاني منڊلن ۾ ٿيندي آهي يا جسماني حالت ۾ به؟

ج- ها، هن ناسونت سرير ۾ به درشن ٿيندو آهي. اسانکي ائين محسوس ٿيندو آهي ته ايياس ذريعي اسانجي اندر تبديلي اچي رهي آهي. توهين خود پاڻ کي سنسار کان اداسي محسوس ڪرڻ شروع ڪندا. ڪاروبار ۽ زندگيءَ جي باري ۾ توهانجي ويچاردارا ۾ تبديلي اچي ويندي. سنساري پدارٿ نه وڻندا، دنيوي ڳالهين ۾ دلچسپي نه رهندي ۽ جنهن سماج سان اڳ ۾ ميل جول هوندو هو، انهيءَ کان

ٻري رهڻ ني بهتر سمجهيو ۽ هن سنسار ۾ رهڻ جي چاهنا نٿي رهي.
اهڙيءَ طرح ازخود اهو محسوس ٿئي ٿو ته اسان ۾ ڪهڙي ڪهڙي
تبديلي اچي رهي آهي.

س - ٢٥٠. اسان سڀني کي معلوم آهي ته هڪ ڏينهن هن سنسار
مان هلي وڃڻو آهي. ڇا ستگروءَ دوارا ڇتايل هرهڪ ستسنگيءَ کي
موت وقت ستگرو وٺڻ ايندو آهي؟

ج - جيڪڏهن ستگروءَ جي آگيا ۾ رهنداسين، ابياس ڪنداسين
۽ سنسار ۾ واپس اچڻ نه چاهينداسين ته ستگرو ضرور ايندو ۽ اسانکي مٿي
وٺي ويندو. پر جيڪڏهن اسين سڌانتن تي نه هلي، ستگروءَ سان ملڻ
نٿا چاهيون ته، انهيءَ حالت ۾ ستگروءَ جي اڇا تي آهي، اچي يا نه
اچي. اسين انهيءَ جي گهر نٿا ڪري سگهون، انهيءَ لاءِ اڌڪاري
بڻجڻو پوندو آهي. پر موت وقت وٺي وڃڻ لاءِ ڪنهنکي نه ڪنهنکي
ته اچڻو ئي آهي. جيڪو ستسنگي ڀڄن سمرن ڪري ٿو، اهو ڪال
سان گڏ نه ويندو. پوءِ هنکي ٻيو ڪير آهي جيڪو وٺڻ ايندو؟ شايد
اسين اهڙي قسم جي خاطري (گارنٽي) چاهيون ٿا ته اسين جيڪي به
چاهيون، اهو ڪريون ۽ انهيءَ حالت ۾ به ستگرو اچي ۽ اسانکي وٺي
وڃي. اسين پنهنجن ڪمزورين سبب ڀڄن سمرن نه ڪرڻ جا بهانا
ڳولهيون ٿا. منهنجي وچار ۾ اهڙي وچار ڌارا هئڻ نيڪ نه آهي. اها
ستگروءَ جي اڇا آهي موج آهي ته اچي يا نه اچي، پر اسانکي محنت
ڪرڻ گهرجي. اسانکي پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي، پوءِ اهو
سياڻپ آهي ته ستگرو اسانکي ضرور وٺڻ ايندو.

جيڪڏهن ٻالڪ غلطي ڪندو آهي، شرارت ڪندو آهي، قانون
جو النگهن ڪندو آهي، تڏهن به پتا هن کي ڪڏهن به پوليس جي
حوالي نه ڪندو آهي. پتا ڪڏهن به نه چاهيندو آهي ته ٻالڪ جيل ۾
وڃي، پر هو اهو به چاهيندو ته هو سڌري وڃي. انهيءَ ڪري چاهي
هو پوليس جي حوالي نه به ڪري، جيل ۾ نه به موڪلي پر سزا ته
ضرور ڏيندو آهي. انهيءَ جو ارٿ اهو ناهي ته جيڪڏهن اسين ڀڄن

ٿيهن هوندي ٻه اسانکي معلوم ٿيندو آهي تہ اسان هنجو درشن ڪيو آهي ۽ اسين انهيءَ تي سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين اِهو چئي نٿا سگهون تہ اسان ستگروءَ کي ڏٺو آهي، ڇو تہ جيڪي ڪجهہ ڏسجي ٿو، اُهو لابيان آهي. پر اندر اسين سڀ ڪجهہ ڏسندا آهيون. اِنهيءَ ڪري ستگرو تہ ستگرو ٿي رهندو، سروپ جي تبديليءَ جو تہ سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. جيڪڏهن توهين اِئين چئو تہ ستگروءَ کي اُهائي پوشاڪ هوندي، اُنهيءَ موٽر ڪار ۾ هوندا تہ اِهو صرف توهان جي پنهنجي سوچڻ جو ڍنگ آهي. ڇو تہ جيڪي ڪجهہ اندر ڏسجي ٿو، اُنهيءَ جو ذڪر ڪرڻ ناممڪن آهي، لابيان آهي.

س- منهنجي پڇڻ جو اِهو ارٿ آهي تہ ڇا سڀني شِشن لاءِ ستگروءَ جو هڪ ئي نوري سروپ هوندو آهي؟

ج- هو هڪ شڪتي آهي، هڪ سورج آهي. جيڪڏهن هزار پاڻيءَ جا مٽ آهن تہ هرهڪ مٽ ۾ هڪ ئي سورج ڏسڻ ۾ ايندو. هرهڪ مٽ ۾ الڳ الڳ سج نہ هوندو آهي، هڪ ئي سورج جو عڪس هوندو آهي. ستگرو هڪ آهي، پرماتما اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. اِنهيءَ جو اِهو ارٿ ناهي تہ پرماتما انيڪ آهن، پرماتما تہ هڪ ئي آهي، سڀني شِشن جي لاءِ هڪ ئي آهي. هو اسان سڀني جي اندر بہ آهي ۽ اندر هوندي بہ سڀني کان الڳ آهي.

س- ٢٤٩. جڏهن اندر وڃڻ بعد ستگروءَ جو درشن ٿيندو آهي، ستگروءَ سان ميلاپ ٿيندو آهي تہ ڇا اِها ڄاڻ روحاني منڊلن ۾ ئي ٿيندي آهي يا جسماني حالت ۾ بہ؟

ج- ها، هن ناسونت سرير ۾ بہ درشن ٿيندو آهي. اسانکي اِئين محسوس ٿيندو آهي تہ ايڀياس ذريعي اسانجي اندر تبديلي اچي رهي آهي. توهين خود پاڻ کي سنسار کان اُداسي محسوس ڪرڻ شروع ڪندا. پاڻمرادو زندگيءَ جي باري ۾ توهانجي ويچارڌارا ۾ تبديلي اچي ويندي. سنساري پدارٿ نہ وڻندا، دنيوي ڳالهين ۾ دلچسپي نہ رهندي ۽ جنهن سماج سان اڳ ۾ ميل جول هوندو هو، اُنهيءَ کان

ٻري رهڻ ني بهتر سمجهيو ۽ هن سنسار ۾ رهڻ جي چاهنا نٿي رهي. اهڙيءَ طرح ازخود اهو محسوس ٿئي ٿو تہ اسان ۾ ڪهڙي تبديلي اچي رهي آهي.

س - ۲۵۰. اسان سڀني کي معلوم آهي تہ هڪ ڏينهن هن سنسار مان هلي وڃڻو آهي. ڇا ستگروءَ دوارا چئايل هر هڪ ستسنگيءَ کي موت وقت ستگرو وٺڻ ايندو آهي؟

ج - جيڪڏهن ستگروءَ جي آگيا ۾ رهنداسين، ابياس ڪنداسين ۽ سنسار ۾ واپس اچڻ نہ چاهينداسين تہ ستگرو ضرور ايندو ۽ اسان کي مٿي وٺي ويندو. پر جيڪڏهن اسين سندانئن تي نہ هلي، ستگروءَ سان ملڻ نٿا چاهيون تہ انهيءَ حالت ۾ ستگروءَ جي اڇا تي آهي، اچي يا نہ اچي. اسين انهيءَ جي گهر نٿا ڪري سگهون، انهيءَ لاءِ اڌڪاري ٻڌجڻو پوندو آهي. پر موت وقت وٺي وڃڻ لاءِ ڪنهن کي نہ ڪنهن کي تہ اچڻو ئي آهي. جيڪو ستسنگي ڀڄن سمرن ڪري ٿو، اهو ڪال سان گڏ نہ ويندو. پوءِ هن کي ڪير آهي جيڪو وٺڻ ايندو؟ شايد اسين اهڙي قسم جي خاطري (گارنٽي) چاهيون ٿا تہ اسين جيڪي بہ چاهيون، اهو ڪريون ۽ انهيءَ حالت ۾ بہ ستگرو اچي ۽ اسان کي وٺي وڃي. اسين پنهنجن ڪمزورين سبب ڀڄن سمرن نہ ڪرڻ جا بهانا ڳولهيون ٿا. منهنجي وچار ۾ اهڙي وچار ڌارا هئڻ ٺيڪ نہ آهي. اها ستگروءَ جي اڇا آهي موج آهي تہ اچي يا نہ اچي، پر اسان کي محنت ڪرڻ گهرجي. اسان کي پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي، پوءِ اهو سڀاويڪ آهي تہ ستگرو اسان کي ضرور وٺڻ ايندو.

جيڪڏهن ٻالڪ غلطي ڪندو آهي، شرارت ڪندو آهي، قانون جو النگهن ڪندو آهي، تڏهن بہ پتا هن کي ڪڏهن بہ پوليس جي حوالي نہ ڪندو آهي. پتا ڪڏهن بہ نہ چاهيندو آهي تہ ٻالڪ جيل ۾ وڃي، پر هو اهو بہ چاهيندو تہ هو سڌري وڃي. انهيءَ ڪري چاهي هو پوليس جي حوالي نہ بہ ڪري، جيل ۾ نہ بہ موڪلي پر سزا تہ ضرور ڏيندو آهي. انهيءَ جو ارٿ اهو ناهي تہ جيڪڏهن اسين ڀڄن

تنهن هوندي ب اسانکي معلوم ٿيندو آهي ته اسان جو درشن ڪهڙو آهي ۽ اسين انهيءَ تي سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين اهو چئي نٿا سگهون ته اسان ستگروءَ کي ڏٺو آهي، ڇو ته جيڪي ڪجهه ڏسجي ٿو، اهو لابيان آهي. پر اندر اسين سڀ پچ ڏسندا آهيون. انهيءَ ڪري ستگرو ته ستگرو ئي رهندو، سروپ جي تبديليءَ جو ته سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. جيڪڏهن توهين انهن ڇئو ته ستگروءَ کي اهائي پوشاڪ هوندي، انهيءَ موٽر ڪار ۾ هوندا ته اهو صرف توهان جي پنهنجي سوچڻ جو ڍنگ آهي. ڇو ته جيڪي ڪجهه اندر ڏسجي ٿو، انهيءَ جو ذڪر ڪرڻ ناممڪن آهي، لابيان آهي.

س- منهنجي پڇڻ جو اهو ارٿ آهي ته ڇا سڀني ششن لاءِ ستگروءَ جو هڪ ئي نوري سروپ هوندو آهي؟

ج- هو هڪ شڪتي آهي، هڪ سورج آهي. جيڪڏهن هزار ٻاٽيءَ جا مٽ آهن ته هرهڪ مٽ ۾ هڪ ئي سورج ڏسڻ ۾ ايندو. هرهڪ مٽ ۾ الڳ الڳ سڀ نه هوندو آهي، هڪ ئي سورج جو عڪس هوندو آهي. ستگرو هڪ آهي، پرماتما اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. انهيءَ جو اهو ارٿ ناهي ته پرماتما انيڪ آهن، پرماتما ته هڪ ئي آهي، سڀني ششن جي لاءِ هڪ ئي آهي. هو اسان سڀني جي اندر ب آهي ۽ اندر هوندي ب سڀني کان الڳ آهي.

س- ٢٤٩. جڏهن اندر وڃڻ بعد ستگروءَ جو درشن ٿيندو آهي، ستگروءَ سان ميلاپ ٿيندو آهي ته ڇا اها ڄاڻ روحاني منڊل ۾ ئي ٿيندي آهي يا جسماني حالت ۾ ب؟

ج- ها، هن ناسونت سرير ۾ ب درشن ٿيندو آهي. اسانکي انهن محسوس ٿيندو آهي ته ايياس ذريعي اسانجي اندر تبديلي اچي رهي آهي. توهين خود پاڻ کي سنسار کان اداسي محسوس ڪرڻ شروع ڪندا. پاڻمرادو زندگيءَ جي باري ۾ توهانجي ويچارڌارا ۾ تبديلي اچي ويندي. سنساري پدارٿ نه وڻندا، دنيوي ڳالهين ۾ دلچسپي نه رهندي ۽ جنهن سماج سان اڳ ۾ ميل جول هوندو هو، انهيءَ کان

بري رهڻ ني بهتر سمجهيو ۽ هن سنسار ۾ رهڻ جي چاهنا نٿي رهي. اهڙيءَ طرح ازخود اهو محسوس ٿئي ٿو تہ اسان ۾ ڪهڙي ڪهڙي تبديلي اچي رهي آهي.

س - ۲۵۰. اسان سڀني کي معلوم آهي تہ هڪ ڏينهن هن سنسار مان هلي وڃڻو آهي. ڇا ستگروءَ داران ڇتايل هرهڪ ستسنگيءَ کي موت وقت ستگرو وٺڻ ايندو آهي؟

ج - جيڪڏهن ستگروءَ جي آگيا ۾ رهنداسين، ايئاس ڪنداسين ۽ سنسار ۾ واپس اچڻ نہ چاهينداسين تہ ستگرو ضرور ايندو ۽ اسانکي مٿي وٺي ويندو. پر جيڪڏهن اسين سڌانتن تي نہ هلي، ستگروءَ سان ملڻ نٿا چاهيون تہ، انهيءَ حالت ۾ ستگروءَ جي اڇا تي آهي، اچي يا نہ اچي. اسين انهيءَ جهي گهر نٿا ڪري سگهون، انهيءَ لاءِ اڌڪاري بڻجڻو پوندو آهي. پر موت وقت وٺي وڃڻ لاءِ ڪنهنکي نہ ڪنهنکي تہ اچڻو ئي آهي. جيڪو ستسنگي پڄن سمرن ڪري ٿو، اهو ڪال سان گڏ نہ ويندو. پوءِ هنکي ٻيو ڪير آهي جيڪو وٺڻ ايندو؟ شايد اسين اهڙي قسم جي خاطري (گارنٽي) چاهيون ٿا تہ اسين جيڪي بہ چاهيون، اهو ڪريون ۽ انهيءَ حالت ۾ بہ ستگرو اچي ۽ اسانکي وٺي وڃي. اسين پنهنجن ڪمزورين سبب پڄن سمرن نہ ڪرڻ جا بهانا ڳولهيون ٿا. منهنجي وچار ۾ اهڙي وچار ڌارا هڻڻ نيڪ نہ آهي. اها ستگروءَ جي اڇا آهي موج آهي تہ اچي يا نہ اچي، پر اسانکي محنت ڪرڻ گهرجي. اسانکي پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي، پوءِ اهو سپاويڪ آهي تہ ستگرو اسانکي ضرور وٺڻ ايندو.

جيڪڏهن ٻالڪ غلطي ڪندو آهي، شرارت ڪندو آهي، قانون جو النگهن ڪندو آهي، تڏهن بہ پتا هن کي ڪڏهن بہ پوليس جي حوالي نہ ڪندو آهي. پتا ڪڏهن بہ نہ چاهيندو آهي تہ ٻالڪ جيل ۾ وڃي، پر هو اهو بہ چاهيندو تہ هو سڌري وڃي. انهيءَ ڪري چاهي هو پوليس جي حوالي نہ بہ ڪري، جيل ۾ نہ بہ موڪلي پر سزا تہ ضرور ڏيندو آهي. انهيءَ جو ارٿ اهو ناهي تہ جيڪڏهن اسين پڄن

تڏهن هوندي به اسانکي معلوم ٿيندو آهي ته اسان ڪهڙو درشن ڪيو آهي ۽ اسين انهيءَ تي سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين اهو چئي نٿا سگهون ته اسان ستگروءَ کي ڏٺو آهي، ڇو ته جيڪي ڪجهه ڏسجي ٿو، اهو لابيان آهي. پر اندر اسين سڀ پيا ڏسندا آهيون. انهيءَ ڪري ستگرو ته ستگرو ئي رهندو، سروپ جي تبديليءَ جو ته سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. جيڪڏهن توهين اٿين ڇئو ته ستگروءَ کي اهائي پوشاڪ هوندي، انهيءَ موٽر ڪار ۾ هوندا ته اهو صرف توهان جي پنهنجي سوچڻ جو ڍنگ آهي. ڇو ته جيڪي ڪجهه اندر ڏسجي ٿو، انهيءَ جو ذڪر ڪرڻ ناممڪن آهي، لابيان آهي.

س- منهنجي پڇڻ جو اهو ارٿ آهي ته ڇا سڀني شش لاءِ ستگروءَ جو هڪ ئي نوري سروپ هوندو آهي؟

ج- هو هڪ شڪتي آهي، هڪ سورج آهي. جيڪڏهن هزار پاڻيءَ جا مٽ آهن ته هرهڪ مٽ ۾ هڪ ئي سورج ڏسڻ ۾ ايندو. هرهڪ مٽ ۾ الڳ الڳ سج نه هوندو آهي، هڪ ئي سورج جو عڪس هوندو آهي. ستگرو هڪ آهي، پرماتما اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. انهيءَ جو اهو ارٿ ناهي ته پرماتما انيڪ آهن، پرماتما ته هڪ ئي آهي، سڀني شش جي لاءِ هڪ ئي آهي. هو اسان سڀني جي اندر به آهي ۽ اندر هوندي به سڀني کان الڳ آهي.

س- ٢٤٩. جڏهن اندر وڃڻ بعد ستگروءَ جو درشن ٿيندو آهي، ستگروءَ سان ميلاپ ٿيندو آهي ته ڇا اهو ڄاڻ روحاني منڊلن ۾ ئي ٿيندي آهي يا جسماني حالت ۾ به؟

ج- ها، هن ناسوتي سريرَ ۾ به درشن ٿيندو آهي. اسانکي اٿين محسوس ٿيندو آهي ته ايئاس ذريعي اسانجي اندر تبديلي اچي رهي آهي. توهين خود پاڻ کي سنسار کان اداسي محسوس ڪرڻ شروع ڪندا. پاڻمراد و زندگيءَ جي باري ۾ توهانجي ويچارڌارا ۾ تبديلي اچي ويندي. سنساري پدارٿ نه وڻندا، دنيوي ڳالهين ۾ دلچسپي نه رهندي ۽ جنهن سماج سان اڳ ۾ ميل جول هوندو هو، انهيءَ کان

پوري رهڻ ني بهتر سمجهيو ۽ هن سنسار ۾ رهڻ جي چاهنا نٿي رهي. اهڙيءَ طرح ازخود اهو محسوس ٿئي ٿو ته اسان ۾ ڪهڙي ڪهڙي تبديلي اچي رهي آهي.

س - ٢٥٠: اسان سڀني کي معلوم آهي ته هڪ ڏينهن هن سنسار مان هلي وڃڻو آهي. ڇا ستگروءَ دوارا چئايل هر هڪ ستسنگيءَ کي موت وقت ستگرو وٺڻ ايندو آهي؟

ج - جيڪڏهن ستگروءَ جي آگيا ۾ رهنداسين، ابياس ڪنداسين ۽ سنسار ۾ واپس اچڻ نه چاهينداسين ته ستگرو ضرور ايندو ۽ اسان کي مٿي وٺي ويندو. پر جيڪڏهن اسين سڌارڻ تي نه هلي، ستگروءَ سان ملڻ نٿا چاهيون ته، انهيءَ حالت ۾ ستگروءَ جي اڇا تي آهي، اچي يا نه اچي. اسين انهيءَ جي گهر نٿا ڪري سگهون، انهيءَ لاءِ اڌڪاري بڻجڻو پوندو آهي. پر موت وقت وٺي وڃڻ لاءِ ڪنهن کي نه ڪنهن کي ته اچڻو ئي آهي. جيڪو ستسنگي پنهنجو سمرن ڪري ٿو، اهو ڪال سان گڏ نه ويندو. پوءِ هنن کي ڀو ڪير آهي جيڪو وٺڻ ايندو؟ شايد اسين اهڙي قسم جي خاطري (گارنٽي) چاهيون ٿا ته اسين جيڪي به چاهيون، اهو ڪريون ۽ انهيءَ حالت ۾ به ستگرو اچي ۽ اسان کي وٺي وڃي. اسين پنهنجن ڪمزورين سبب پنهنجو سمرن نه ڪرڻ جا بهانا ڳولهيون ٿا. منهنجي وچار ۾ اهڙي وچار ڌارا هجڻ ٺيڪ نه آهي. اها ستگروءَ جي اڇا آهي موج آهي ته اچي يا نه اچي، پر اسان کي محنت ڪرڻ گهرجي. اسان کي پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي، پوءِ اهو سڀاويڪ آهي ته ستگرو اسان کي ضرور وٺڻ ايندو.

جيڪڏهن بالڪ غلطي ڪندو آهي، شرارت ڪندو آهي، قانون جو النگهڻ ڪندو آهي، تڏهن به پتا هن کي ڪڏهن به پوليس جي حوالي نه ڪندو آهي. پتا ڪڏهن به نه چاهيندو آهي ته بالڪ جيل ۾ وڃي، پر هو اهو به چاهيندو ته هو سڌري وڃي. انهيءَ ڪري چاهي هو پوليس جي حوالي نه به ڪري، جيل ۾ نه به موڪلي پر سزا ته ضرور ڏيندو آهي. انهيءَ جو ارث اهو ناهي ته جيڪڏهن اسين پنهنجو

تنهن هوندي به اسانکي معلوم ٿيندو آهي ته اسان هنجو درشن ڪيو آهي ۽ اسين انهيءَ تي سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين اهو چئي نٿا سگهون ته اسان ستگروءَ کي ڏٺو آهي، ڇو ته جيڪي ڪجهه ڏسجي ٿو، اهو لابيان آهي. پر اندر اسين سڀ ڪجهه ڏسندا آهيون. انهيءَ ڪري ستگرو ۽ ستگروءَ جي رهندڙ سروپ جي تبديليءَ جو ته سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. جيڪڏهن توهين انهن چئو ته ستگروءَ کي اهائي پوشاڪ هوندي، انهيءَ موٽر ڪار به هوندا ته اهو صرف توهان جي پنهنجي سوچڻ جو ڍنگ آهي. ڇو ته جيڪي ڪجهه اندر ڏسجي ٿو، انهيءَ جو ذڪر ڪرڻ ناممڪن آهي، لابيان آهي.

س- منهنجي پڇڻ جو اهو ارٿ آهي ته ڇا سڀني شش لاءِ ستگروءَ جو هڪ ئي نوري سروپ هوندو آهي؟

ج- هو هڪ شڪتي آهي، هڪ سورج آهي. جيڪڏهن هزار پاڻيءَ جا مٽ آهن ته هر هڪ مٽ ۾ هڪ ئي سورج ڏسڻ ۾ ايندو. هر هڪ مٽ ۾ الڳ الڳ سج نه هوندو آهي، هڪ ئي سورج جو عڪس هوندو آهي. ستگرو هڪ آهي، پرماتما اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. انهيءَ جو اهو ارٿ ناهي ته پرماتما انيڪ آهن، پرماتما ته هڪ ئي آهي، سڀني شش جي لاءِ هڪ ئي آهي. هو اسان سڀني جي اندر به آهي ۽ اندر هوندي به سڀني کان الڳ آهي.

س- ٢٤٩. جڏهن اندر وڃڻ بعد ستگروءَ جو درشن ٿيندو آهي، ستگروءَ سان ميلاپ ٿيندو آهي ته ڇا اها ڄاڻ روحاني منڊلن ۾ ئي ٿيندي آهي يا جسماني حالت ۾ به؟

ج- ها، هن ناسونت سرير ۾ به درشن ٿيندو آهي. اسانکي انهن محسوس ٿيندو آهي ته ابياس ذريعي اسانجي اندر تبديلي اچي رهي آهي. توهين خود پاڻ کي سنسار کان اداسي محسوس ڪرڻ شروع ڪندا. پاڻمرادو زندگيءَ جي باري ۾ توهانجي ويچارڌارا ۾ تبديلي اچي ويندي. سنساري پدارٿ نه وڻندا، دنيوي ڳالهين ۾ دلچسپي نه رهندي ۽ جنهن سماج سان اڳ ۾ ميل جول هوندو هوءِ انهيءَ کان

ٻري رهڻ ني بهتر سمجهيو ۽ هن سنسار ۾ رهڻ جي چاهنا نٿي رهي. اهڙيءَ طرح ازخود اهو محسوس ٿئي ٿو تہ اسان ۾ ڪهڙي تبديلي اچي رهي آهي.

س- ۲۵۰. اسان سڀني کي معلوم آهي تہ هڪ ڏينهن هن سنسار مان هلي وڃڻو آهي. ڇا ستگروءَ دوارا چنايل هر هڪ ستسنگيءَ کي موت وقت ستگرو وٺڻ ايندو آهي؟

ج- جيڪڏهن ستگروءَ جي آگيا ۾ رهنداسين، ايماس ڪنداسين ۽ سنسار ۾ واپس اچڻ نہ چاهينداسين تہ ستگرو ضرور ايندو ۽ اسانکي مٿي وٺي ويندو. پر جيڪڏهن اسين سڌانتن تي نہ هلي، ستگروءَ سان ملڻ ٿا چاهيون تہ، انهيءَ حالت ۾ ستگروءَ جي اِڇا تي آهي، اچي يا نہ اچي. اسين انهيءَ جي گهر ٿا ڪري سگهون، انهيءَ لاءِ اڌڪاري بڻجڻو پوندو آهي. پر موت وقت وٺي وڃڻ لاءِ ڪنهنکي نہ ڪنهنکي تہ اچڻو ني آهي. جيڪو ستسنگي ڀڄن سمرن ڪري ٿو، اهو ڪال سان گڏ نہ ويندو. پوءِ هنکي ٻيو ڪير آهي جيڪو وٺڻ ايندو؟ شايد اسين اهڙي قسم جي خاطري (گارنٽي) چاهيون ٿا تہ اسين جيڪي بہ چاهيون، اهو ڪريون ۽ انهيءَ حالت ۾ بہ ستگرو اچي ۽ اسانکي وٺي وڃي. اسين پنهنجن ڪمزورين سبب ڀڄن سمرن نہ ڪرڻ جا بهانا ڳولهيون ٿا. منهنجي وچار ۾ اهڙي وچار ڌارا هجڻ ٺيڪ نہ آهي. اها ستگروءَ جي اِڇا آهي موج آهي تہ اچي يا نہ اچي، پر اسانکي محنت ڪرڻ گهرجي. اسانکي پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي، پوءِ اهو سياويڪ آهي تہ ستگرو اسانکي ضرور وٺڻ ايندو.

جيڪڏهن ٻالڪ غلطي ڪندو آهي، شرارت ڪندو آهي، قانون جو النگهن ڪندو آهي، تڏهن بہ پتا هن کي ڪڏهن بہ پوليس جي حوالي نہ ڪندو آهي. پتا ڪڏهن بہ نہ چاهيندو آهي تہ ٻالڪ جيل ۾ وڃي، پر هو اهو بہ چاهيندو تہ هو سڌري وڃي. انهيءَ ڪري چاهي هو پوليس جي حوالي نہ بہ ڪري، جيل ۾ نہ بہ موڪلي پر سزا تہ ضرور ڏيندو آهي. انهيءَ جو ارٿ اهو ناهي تہ جيڪڏهن اسين ڀڄن

ٿيڻ هوندي ۽ اسانکي معلوم ٿيندو آهي ته اسان هنجو درشن ڪيو آهي ۽ اسين انهيءَ تي سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين اهو چئي نٿا سگهون ته اسان ستگروءَ کي ڏٺو آهي، ڇو ته جيڪي ڪجهه ڏسجي ٿو، اهو لا بيان آهي. پر اندر اسين سچ پچ ڏسندا آهيون. انهيءَ ڪري ستگرو ته ستگرو ئي رهندو، سروپ جي تبديليءَ جو ته سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. جيڪڏهن توهين ائين چئو ته ستگروءَ کي اهائي پوشاڪ هوندي، انهيءَ موٽر ڪار ۾ هوندا ته اهو صرف توهان جي پنهنجي سوچڻ جو ڍنگ آهي. ڇو ته جيڪي ڪجهه اندر ڏسجي ٿو، انهيءَ جو ذڪر ڪرڻ ناممڪن آهي، لا بيان آهي.

س- منهنجي پڇڻ جو اهو ارٿ آهي ته ڇا سڀني ششن لاءِ ستگروءَ جو هڪ ئي نوري سروپ هوندو آهي؟

ج- هو هڪ شڪتي آهي، هڪ سورج آهي. جيڪڏهن هزار پاڻيءَ جا مٽ آهن ته هرهڪ مٽ ۾ هڪ ئي سورج ڏسڻ ۾ ايندو. هرهڪ مٽ ۾ الڳ الڳ سج نه هوندو آهي، هڪ ئي سورج جو عڪس هوندو آهي. ستگرو هڪ آهي، پرماتما اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. انهيءَ جو اهو ارٿ ناهي ته پرماتما انيڪ آهن، پرماتما ته هڪ ئي آهي، سڀني ششن جي لاءِ هڪ ئي آهي. هو اسان سڀني جي اندر به آهي ۽ اندر هوندي به سڀني کان الڳ آهي.

س- ٣٤٩. جڏهن اندر وڃڻ بعد ستگروءَ جو درشن ٿيندو آهي، ستگروءَ سان ميلاپ ٿيندو آهي ته ڇا اها ڄاڻ روحاني منڊل ۾ ئي ٿيندي آهي يا جسماني حالت ۾ به؟

ج- ها، هن ناسونت سريرَ ۾ به درشن ٿيندو آهي. اسانکي ائين محسوس ٿيندو آهي ته ايپاس ذريعي اسانجي اندر تبديلي اچي رهي آهي. توهين خود پاڻ کي سنسار کان اداسي محسوس ڪرڻ شروع ڪندا. پاڻمرادو زندگيءَ جي باري ۾ توهانجي ويچارڌارا ۾ تبديلي اچي ويندي. سنساري پدارٿ نه وڻندا، دنيوي ڳالهين ۾ دلچسپي نه رهندي ۽ جنهن سماج سان اڳ ۾ ميل جول هوندو هو، انهيءَ کان

ٻري رهڻ ٿي بهتر سمجهيو ۽ هن سنسار ۾ رهڻ جي چاهنا ٿئي رهي. اهڙيءَ طرح ازخود اهو محسوس ٿئي ٿو ته اسان ۾ ڪهڙي ڪهڙي تبديلي اچي رهي آهي.

س - ٢٥٠. اسان سڀني کي معلوم آهي ته هڪ ڏينهن هن سنسار مان هلي وڃڻو آهي. ڇا ستگروءَ دوارا ڇتايل هر هڪ ستسنگيءَ کي موت وقت ستگرو وٺڻ ايندو آهي؟

ج - جيڪڏهن ستگروءَ جي آگيا ۾ رهنداسين، ابياس ڪنداسين ۽ سنسار ۾ واپس اچڻ نه چاهينداسين ته ستگرو ضرور ايندو ۽ اسانکي مٿي وٺي ويندو. پر جيڪڏهن اسين سڌانتن تي نه هلي، ستگروءَ مان مڙڻ ٿا چاهيون ته، اُنهيءَ حالت ۾ ستگروءَ جي اڇا تي آهي، اچي يا نه اچي. اسين اُنهيءَ جي گهر ٿا ڪري سگهون، اُنهيءَ لاءِ اڌڪاري بڻجڻو پوندو آهي. پر موت وقت وٺي وڃڻ لاءِ ڪنهنکي نه ڪنهنکي نه اچڻو ٿي آهي. جيڪو ستسنگي ڀڄن سمرن ڪري ٿو، اُهو ڪال مان ڳڏ نه ويندو. پوءِ هنکي ڀئو ڪير آهي جيڪو وٺڻ ايندو؟ شايد اسين اهڙي قسم جي خاطري (گارنٽي) چاهيون ٿا ته اسين جيڪي به چاهيون، اهو ڪريون ۽ اُنهيءَ حالت ۾ به ستگرو اچي ۽ اسانکي وٺي وڃي. اسين پنهنجن ڪمزورين سبب ڀڄن سمرن نه ڪرڻ جا بهانا ولهيون ٿا. منهنجي وچار ۾ اهڙي وچار ڌارا هئڻ ٺيڪ نه آهي. اها ستگروءَ جي اڇا آهي موج آهي ته اچي يا نه اچي، پر اسانکي محنت ڪرڻ گهرجي. اسانکي پنهنجو فرض پورو ڪرڻ گهرجي، پوءِ اهو ميڙو آهي ته ستگرو اسانکي ضرور وٺڻ ايندو.

جيڪڏهن ٻالڪ غلطي ڪندو آهي، شرارت ڪندو آهي، قانون جو الڳهن ڪندو آهي، تڏهن به پتا هن کي ڪڏهن به پوليس جي والي نه ڪندو آهي. پتا ڪڏهن به نه چاهيندو آهي ته ٻالڪ جيل ۾ وڃي، پر هو اهو به چاهيندو ته هو سڌري وڃي. اُنهيءَ ڪري چاهي هو پوليس جي حوالي نه به ڪري، جيل ۾ نه به موڪلي پر سزا ته ضرور ڏيندو آهي. اُنهيءَ جو ارٿ اهو ناهي ته جيڪڏهن اسين ڀڄن

تنهن هوندي به اسانکي معلوم ٿيندو آهي ته اسان هنجو درشن ڪيو آهي ۽ اسين انهيءَ تي سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين اِهو چئي نٿا سگهون ته اسان ستگروءَ کي ڏٺو آهي، ڇو ته جيڪي ڪجهه ڏسجي ٿو، اُهو لابيان آهي. پر اندر اسين سچ پچ ڏسندا آهيون. اِنهيءَ ڪري ستگرو ته ستگرو ئي رهندو، سروپ جي تبديليءَ جو ته سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. جيڪڏهن توهين اِئين چئو ته ستگروءَ کي اُهائي پوشاڪ هوندي، اُنهيءَ موٽر ڪار ۾ هوندا ته اِهو صرف توهان جي پنهنجي سوچڻ جو ڍنگ آهي. ڇو ته جيڪي ڪجهه اندر ڏسجي ٿو، اُنهيءَ جو ذڪر ڪرڻ ناممڪن آهي، لابيان آهي.

س- منهنجي پڇڻ جو اِهو ارٿ آهي ته ڇا سڀني شش لاءِ ستگروءَ جو هڪ ئي نوري سروپ هوندو آهي؟

ج- هو هڪ شڪتي آهي، هڪ سورج آهي. جيڪڏهن هزار پاڻيءَ جا مٽ آهن ته، هرهڪ مٽ ۾ هڪ ئي سورج ڏسڻ ۾ ايندو. هرهڪ مٽ ۾ الڳ الڳ سج نه هوندو آهي، هڪ ئي سورج جو عڪس هوندو آهي. ستگرو هڪ آهي، پرماتما اسان سڀني جي اندر براجمان آهي. اِنهيءَ جو اِهو ارٿ ناهي ته پرماتما انيڪ آهن، پرماتما ته هڪ ئي آهي، سڀني شش جي لاءِ هڪ ئي آهي. هو اسان سڀني جي اندر به آهي ۽ اندر هوندي به سڀني کان الڳ آهي.

س- ٣٤٩. جڏهن اندر وڃڻ بعد ستگروءَ جو درشن ٿيندو آهي، ستگروءَ سان ميلاپ ٿيندو آهي ته ڇا اِها ڄاڻ روحاني منڊلن ۾ ئي ٿيندي آهي يا جسماني حالت ۾ به؟

ج- ها، هن ناسونت سريرَ ۾ به درشن ٿيندو آهي. اسانکي اِئين محسوس ٿيندو آهي ته اِيپاس ذريعي اسانجي اندر تبديلي اچي رهي آهي. توهين خود پاڻ کي سنسار کان اُداسي محسوس ڪرڻ شروع ڪندا. پاڻمراد و زندگيءَ جي باري ۾ توهانجي ويچارڌارا ۾ تبديلي ويندي. سنساري پدارٿ نه وڻندا، دنيوي ڳالهين ۾ دلچسپي رهندي ۽ جنهن سماج سان اڳ ۾ ميل جول هوندو هو، اُنهيءَ کان

ڪيو هو يا توهانکي اهڙي قسم جا يا ڪنهن ٻئي نموني جا وسترو
ٻيل هجن؟ ڇا انهن ڳالهين جي سوچ ويچار کي ڇڏي ڏيڻ جي ڪوشش
ڪرڻ گهرجي؟

ج - بلڪل پوريءَ طرح. هردي ۾ ڀڳتي ۽ پريم ڀاو پيدا ڪرڻ
لاءِ اهڙيون ڳالهيون ياد ڪرڻ سٺيون آهن. پر اندر، ٻاهرين سڀني
ڳالهين کي بلڪل ڀلائي ڇڏڻو آهي. صرف ستگروءَ جي سروپ تي
درشٽي ٽڪائي، پنجن نامن جو سمرن ڪندو رهڻ گهرجي.

س - ٢٤٧. ستگرو، اندرئين ستگروءَ جي باري ۾ اهڙيون ڳالهيون
ڇو ڪندا آهن، ڇاڪ اندريون ستگرو ڪو ٻيو هجي؟

ج - انهيءَ جو ڪارڻ آهي نمرتا. اها ديتا آهي. ڪوبه ستگرو
ائين نه چوندو ته مان ستگرو آهيان. اهڙي نمرتا توهانکي سڀني
سنتن جي سکيائن ۾ ملندي. هو ڪڏهن به پنهنجي مهانتا جو اظهار نه
ڪندا آهن. ڪڏهن به "مان" چوڻ نه چاهيندا آهن، هو هميشه
"تون" تي "تون" فرمائيندا آهن. تنهنڪري انهيءَ درشٽيءَ کان
اها مونجهاري جي ڳالهه ٿي سگهي ٿي.

س - ٢٤٨. ستسنگين کي، اندر ستگروءَ جي نوري سروپ جو
درشن هڪجهڙو ٿي ٿيندو آهي يا هرهڪ ستسنگيءَ لاءِ الڳ الڳ
نوري سروپ آهن؟

ج - اهو چوڻ مشڪل آهي ته توهانکي ڇا ڏسڻ ۾ ايندو. دراصل
ڳالهه هيءَ آهي ته توهانکي ڇا محسوس ٿئي ٿو يا توهانکي ڪهڙو
انڀو ٿئي ٿو، توهانکي ڪهڙي پراپتي ٿئي ٿي. ٿي سگهي ٿو ته
جڏهن سرت يا آتما واپس سرير ۾ اچي ته توهانکي اهو ياد نه رهي
ته توهان نيتر ڏٺا، سيس ڏٺو، چرن ڏٺا يا ڪجهه ٻيو ڏٺو. تنهن هوندي
به توهين سمجهندا ته توهانکي ستگروءَ جو درشن ٿيو آهي. هو ڪو
سرير نه هوندو آهي. بيشڪ اسين ائين سمجهندا آهيون ته اندر ستگروءَ
جي ديهه سروپ جو درشن ٿيو آهي، پر دراصل انهيءَ ۾ ديهه يا
سرير واري ڪابه ڳالهه ڪونه هوندي آهي. اها اليز جي ڳالهه آهي.

سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. جيئن ته اوهان پڙهيو آهي، ”هن وقت مان توهانجي سامهون آهيان ۽ توهانکي مون تي ڪوبه وشواس ڪونهي. ڪجهه وقت بعد مان توهان وٽ ڪونه رهندس ۽ ٿوري ٿوري وقت بعد مان توهان وٽ رهندس ۽ توهانجا شڪ شبها دور ٿي ويندا.“ دراصل هو فرمائي رهيا آهن ته هو شش جي اندر آهي ۽ سريرَ تياڳڻ بعد انهن کي اندر نوري سروپ ۾ درشن ڏيندو. ڇو ته هو سندس وڇڻ سبب ڪافي نراس يا دکي آهن، تنهنڪري کين تسلي ڏين ٿا، وشواس ڏيارين ٿا ته جيسين ديهه سروپ ۾ سامهون آهي، انهنجي من ۾ ڪيترن ئي قسمن جا ڀرم آهن. پر جڏهن ٿوري وقت بعد کين اندر نوري سروپ ۾ درشن ٿيندو ته ڪوبه شڪ نه رهندو. ستگروءَ جو نوري سروپ اندر آهي ۽ دراصل اهو شبد آهي اصلي روپ ۾ ساڪار شبد آهي. اسانجو اصلي گرو به ڌن آهي، شبد آهي. هن جڳت ۾ شڪلين صورتن جي سنسار ۾ صرف منش تي منش جو گرو ٿي سگهي ٿو. تنهنڪري ستگرو شبد مان منش جو روپ اختيار ڪري اچي ٿو. هو اسانکي روحاني راهه ڏيکاري، وري انهيءَ شبد ڌانهن وٺي وڃي ٿو. انهيءَ ڪري باهرين طور ستگرو منش وانگر ڏسڻ ۾ اچي ٿو، پر اندر هو شبد مان سرو وياپڪ چيتن شڪتيءَ مان ئي روپ اختيار ڪري ٿو.

س- انهيءَ جو ارٿ اهو ٿيو ته هڪ ڌيو ستگروءَ جي نوري سروپ جي درشن ٿيڻ سان اتين سمجهڻ گهرجي ته جيترا به اڄ تائين ستگرو ٿي چڪا آهن، انهن سڀني سان ميلاپ ٿي ويو؟

ج- جڏهن هڪ ڌيو ستگروءَ جي نوري سروپ سان ميلاپ ٿي وڃي ٿو ته ان بعد هو شش کي نٿو ڇڏي، کيس ڌر ڌام واپس وٺي ويندو آهي. جنهن منزل تي نوري سروپ جو درشن ٿيندو آهي، اتي اسانکي هو ڇڏي نٿو ڏئي بلڪ واپس سچکنڊ وٺي وڃي ٿو.

س- ٢٤٦. جڏهن مونکي اندر ستگروءَ جو درشن ٿئي ٿو ته ٿي سگهي ٿو، ستگرو موٽر (Car) ۾ هجي. جيئن ڪلهه مون توهانجو درشن

ج- ڪاهه شام جو ٻه انهيءَ باري ۾ ڳالهه ٻولهه ٿي هئي. انهيءَ ڳالهه جو ڪو به فرق نه پوي ته ستگرو خود سامهون ويهي نام ڏئي تو يا ڪنهن جي دواران نام ڏئي تو، سڄي ذميواري ستگروءَ جي آهي. پر جيڪو شش سڌيءَ طرح ستگروءَ جي سامهون ويهي نام پراپت ڪري ٿو، انهيءَ شش کي، پنهنجو ستگرو وڌيڪ محسوس ٿئي ٿو. جيتري قدر ستگروءَ جو سوال آهي، ستگرو چاهي ڪنهن به جگياسوءَ کي نام ڏئي يا ڪنهنجي دواران ڏئي، هو هڪ ستسنگيءَ ۾ ساڳيءَ طرح هڪجهڙو ئي موجود هوندو آهي، انهيءَ ۾ ٿورو به فرق ڪونهي.

س- ۲۴۴. اسانکي اهو چيو ويندو آهي ته جڏهن ستگرو نام جي بخشش ڪندو آهي، هو اسانجي اندر رهندو آهي. مان معلوم ڪرڻ چاهيان ٿو ته ڇا جيڪي ڪجهه اسين ڪندا آهيون، جيڪي ڪجهه اسانجي من ۾ هوندو آهي، ستگروءَ کي سڀ ڪجهه ڄاڻ هوندي آهي يا هو صرف اسانجي پنهن سمرن وقت ئي ڌيان ڏيندو آهي؟ جيڪي ڪجهه ٿي رهيو آهي، ڇا هو سڀ ڪجهه ڏسندو آهي؟

ج- جيڪڏهن ستگرو سڀ ڪجهه نه ڏسي ها ته بيعر ٿئي ها (سڀ ڪلن ٿا). پر حقيقت نه اها آهي ته پرماتما هر جڳهه حاضر آهي، هو اسان سڀني جي اندر آهي ۽ جيڪي ڪجهه اسين ڪندا آهيون، هو ڏسندو آهي.

س- ۲۴۵. مهاراج جي، جڏهن اسين گروءَ جي نوري سروپ جو ڌيان ڪندا آهيون ۽ انهيءَ سان اسانجو ميلاپ ٿي وڃي ته ڇا اها ڪا خاص شخصيت هوندي آهي يا سرو وياپڪ چيتنتا؟

ج- اها هڪ خاص شخصيت، سرو وياپڪ چيتنتا يا شبد مان جيڪو گروءَ جو اصلي سروپ آهي، جو روپ اختيار ڪري ايندي آهي. ستگرو شبد مان سروپ اختيار ڪري ٿو، پر اسانکي انهيءَ روپ ۾ ئي ڏسڻ ايندو آهي، جنهن ۾ اسين ٻاهر هنجو درشن ڪندا آهيون. دراصل اهو شبد آهي. عيسيٰ مسيح بائيبل ۾ نهايت سٺي نموني سان

ٿي سگهي ٿو ته توهانجو ستگرو پنهنجي ستگروءَ کي به نوري سروپ ۾ ڳڏ وٺي اچي. پر انهيءَ سان ڪو به فرق نٿو پوي، توهانجو سمبنڌ صرف توهانجي پنهنجي ستگروءَ سان آهي. جيڪڏهن توهانڪي پنهنجي ستگروءَ کانسواءِ اندر ٻيو ڪو سروپ ڏسڻ ۾ به اچي، چاهي اهو ڪنهن جو به هجي، توهانکي انهيءَ ڏانهن ڪو به ڌيان نه ڏيڻو آهي، ڇو ته انهيءَ مان ڪيترا دفعا دوکو ٿي سگهي ٿو. تنهنڪري اندر صرف پنهنجي ستگروءَ ڏانهن ئي ڌيان ڏيڻو آهي. جيسين ٻئي ڪنهن جو سروپ پنهنجي ستگروءَ سان ڳڏ پرگهٽ نه ٿئي، تيسين انهيءَ ڏانهن ڪو به ڌيان نه ڏيڻ گهرجي.

س- اهو ٺيڪ آهي، پر منهنجي چوڻ جو مقصد اهو آهي ته سمجهو ڪنهن مشن کي گذريل جنم ۾ نام مليو آهي ۽ اهو وري جنم وٺي ٿو ۽ ڪيس وري نام ملي ٿو. ٿي سگهي ٿو ٻئي جنم ۾ هنکي ٻيو ستگرو نام دان ڏئي. جڏهن هو اندر ويندو ته ڇا ڪيس هن جنم ۾ نام ڏيندڙ ستگروءَ جو درشن ٿيندو يا........؟

ج- هنکي اندر نئين جنم ۾ نام ڏيندڙ ستگروءَ جو درشن ٿيندو.

س- ٿي سگهي ٿو ته هن کي گذريل جنم واري ستگروءَ جو به درشن ٿئي. منهنجو ويچار آهي........؟

ج- ها، ٿي سگهي ٿو، پر آهي سڀ هڪ ئي هوندا آهن.

س- ۲۱۴۳. مهاراج جي، منهنجو هڪ سوال آهي، جنهن سان اسان مان گهڻنئي جو تعلق آهي. اسان سڀني کي انهيءَ جو جواب به معلوم آهي، پر توهان کان انهيءَ جو جواب ٻڌي اسانکي شانتي ملندي. سوال آهي- جڏهن مونکي نام جي بخشيش ٿي ته مونکي خبر آهي ته توهان مونکي ۱۱۰۰۰ (يارهن هزار) ميل دور ويهي نام دان ڏنو ۽ شري رئپلوگل صرف اسانکي ”پنجن نامن“ جو سمرن ڏنو ۽ ٻيا ساڌن سمجهايا. مان اهو ڄاڻڻ چاهيان ٿو ته ڇنکي توهان ديهه سروپ ۾ ويهي نام دان ڏنو، آهي اسان کان وڌيڪ اوچ يا اُتم ته نه آهن......؟

سنت يا ستگرو، ديهه جي خيال کان هڪ روپ نه هوندا آهن، ديهه
۾ ڪونه سمائجي ويندا آهن پر پنهنجي ستگروءَ دوارا شبد ۾ سمائجي
وڃن ٿا. جنهنجي به هردي ۾ نام روپي ٻج پوکيو ويو آهي، اها آتما
آخر ستگروءَ دوارا پرماتما ۾ سمائجي هڪ ٿي ويندي. سڀ ستگرو
هڪ ئي آهن، انهن ۾ ڪوبه فرق نه ٿيندو آهي.

س - ٢٤٢. چيو ويندو آهي ته اسين ٽن يا چئن جنمن ۾ پنهنجي
نج گهر واپس پهچي وينداسين، ته ڇا هن جنم بعد ايندڙ جنمن ۾
سچکنڊ جي روحاني راهه ۾ اسانکي هن جنم واري ستگروءَ جو درشن
ٿيندو؟

ج - اسانکي اها ڳالهه چڱيءَ طرح سمجهڻ کپرجي ته دراصل سڀ
ستگرو هڪ ئي هوندا آهن، هو سڀ هڪ ئي ساگر جون لهرون آهن.
اسانجو اصلي گرو شبد يا نام آهي، جيڪو اسان سڀني جي اندر آهي.
اهو اسانجو حقيقي گرو آهي ۽ جيڪو سنت انهيءَ شبد مان اچي ٿو،
انهيءَ جو اصلي سروپ اهو شبد ئي آهي. انهيءَ ڪري ديهه يا سرير
جي روپ ۾ ته توهانکي گهڻيئي ستگرو ملندا، پر حقيقي ستگرو اهوئي
ٿيندو، ڇوته سڀ پورن آتمائون دراصل ساڳيون ئي هونديون آهن.
ٻئي جنم وٺڻ واري جگياسو يا ستسنگيءَ لاءِ وري اهوئي ديهه سروپ
ته واپس نه ايندو، پر اهوئي ستگرو هن کي ملندو. ڇوته سڀ ستگرو
هڪ ئي آهن.

س - پر گروءَ جو نوري سروپ ڪهڙو هوندو؟ مثال طور اسين
نوري سروپ کي، توهانجي روپ ۾ يا ڪنهن ٻئي روپ ۾ جيئن ته
مهاراج بابا ساون سنگهه جن يا سردار بهادر مهاراج جڳت سنگهه جن جي
روپ ۾ ڏسنداسين؟

ج - جيڪو ستگرو توهانکي نام جي بخشش ڪري ٿو، اهوئي
نوري سروپ ۾ پرگهٽ ٿيندو. اهو شبد، نام يا پرڪاش مان روپ
ڌارڻ ڪري ٿو. جيئن توهانکي پنهنجي ستگروءَ جو باهر درشن ٿئي
ٿو، ساڳيءَ طرح اندر به پنهنجي ئي ستگروءَ جو درشن ٿيندو. اهڙ

وٽي سگھون ٿا، هڪ ٻئي کان شڪتي پراپت ڪري سگھون ٿا. ستگروءَ جا شش، اُنهيءَ جي جانشين کان به شڪتي حاصل ڪري سگھن ٿا، اسين اُنهيءَ کان پنهنجا شڪ شبهه دور ڪرائي سگھون ٿا ۽ ٻي ڪا به ضروري مدد پراپت ڪري سگھون ٿا. پر ستگرو، صرف پنهنجي ئي ستگروءَ کي مڃڻ گھرجي. اسان لاءِ اُهوئي اسانجو آهي ۽ هميشه اسان لاءِ رهندو. ستگرو ديه يا سرير ڪونهي، اسانجو ستگرو اسانجي اندر آهي ۽ اندر ئي براجمان رهي ٿو. هو اسانکي ڏسي رهيو آهي ۽ اسان جي سار سنڀال ڪري رهيو آهي ۽ اسانکي واپس مالڪ سان ميلاپ ڪرائي ٿو. اِنهيءَ ڪري شش کي ڪڏهن به اِهو خيال يا چنتا نه ڪرڻ گھرجي ته هنجو ستگرو چولو ڇڏي ويو آهي. ستگرو ڪڏهن به پنهنجي شش کي نٿو ڇڏي.

س – جڏهن ستگرو سرير تياڳ ڪري وڃن ٿا، تڏهن هو اُنهن ستسنگين جي ته سنڀال ڪري سگھن ٿا، جنکي ديه سروپ ۾ نام جي بخشش ڪئي اٿن. پر ٻئي ڪنهنجي ته مدد نٿا ڪري سگھن؟

ج – هو نٿا ڪن ۽ نه ڪري سگھن ٿا.

س – ٢٤١. جيڪڏهن ڪنهن ستسنگيءَ جو گذريل جنم ۾ ڪو ستگرو هو ته، موت بعد يعني ٻئي نئين جنم ۾ هن کي ڪهڙو ستگرو ملندو؟ هن وقت جو ستگرو يا اُهوئي گذريل جنم وارو ستگرو؟

ج – سڀ پورن ستگرو هڪ ئي تيندا آهن، هو سڀ هڪ ئي سمنڊ جون لهرون آهن. ستگرو ديه ڪونهي، شبد يا نام روپي شڪتي ستگرو آهي. اسانجو دراصل، حقيقي گرو به شبد يا نام آهي، جيڪو هتي اکين جي پويان ڌنڪارون ڏئي رهيو آهي. سنت، جيو آتمائن کي چتائڻ لاءِ سرير روپي چولو پائي اچن ٿا. تنهن ڪري هو اسانکي پڻ دنيوي لوڪن وانگر نظر اچن ٿا، پر دراصل هو شبد کانسواءِ ٻيو ڪجهه به نه هوندا آهن. اِنهيءَ ڪري شبد ئي اُنهن جي شش جي رکيا ڪندو آهي، تنهنڪري اِنهيءَ ڳالهه سان ڪو به فرق نٿو پوي ته سنت ڪنهن جي سرير جو روپ ڌارڻ ڪري پرگهٽ ٿيا آهن.

ج - گهڻو ڪجهه مونکي ته توهانجي ڳالهه سمجهه ۾ ڪونه آئي.

س - ستگروءَ شش جو هڪ ٻئي سان هڪ شخصي سنبنڌ آهي. ڇا انهيءَ لاءِ اهو ضروري آهي ته هو ڪنهن سنستا جو ميمبر بڻجي، تنهن کان پوءِ ئي........؟

ج - نه. ستگروءَ جو شش سان سڌو شخصي سنبنڌ هوندو آهي. اهو ڪنهن به سماج، سڀا، سنستا ذريعي پيدا نٿو ٿئي. اهو گروءَ ۽ شش جو سڌو سنبنڌ آهي، جنهن ۾ ڪنهن کي به وچ ۾ اچڻ جي ضرورت ڪونهي.

س - ٢٤٠. مهاراج جي، جيڪڏهن ستگرو، شش کان اڳ ۾ چولو ڇڏي ته انهيءَ دوران نام جي بخشش ٿيل شش جو ڇا ٿيندو؟ ڇا اسين ديهڌاري گروءَ بنا رهجي وينداسين؟

ج - جيستري قدر شش جو سنبنڌ آهي، هن جو ستگرو هميشه زنده هوندو آهي. ستگروءَ جي ذميواري صرف نام جي بخشش ڪرڻ تائين نه هوندي آهي، ڪيس اسانکي پرماتما وٽ وٺي وڃڻو آهي. ستگرو سدائين انگ سنگ هوندو آهي، ستگرو ڪا ديهه يا سرير ڪونه هوندو آهي، ستگرو هڪ نرالي شڪتي آهي. توهان بائيبل ۾ پڙهيو هوندو ته عيسيٰ فرمايو آهي، ”مان توهان وٽ ٿوري وقت لاءِ آهيان ڪجهه وقت بعد مان توهانکي ڇڏي ويندس. وري ٿوري وقت بعد مان توهان وٽ هوندس، توهين مونکي ٻيهر ڏسي سگهندا.“ حضرت عيسيٰ اهو به فرمايو، ”هينئر توهين مونکي ديهه سروپ ۾ ڏسي رهيا آهيو ۽ توهانجو مون تي وشواس ڪونهي. پوءِ توهانکي ڪو به شڪ شبهو نه رهندو، ڇوته توهانجا سڀ شڪ گمان ختم ٿي ويندا.“

ستگرو اسان کان ڪڏهن به جدا نٿو ٿئي، هو ڪڏهن به شش کان الڳ ڪونهي. پنهنجن شش کي واپس مالڪ سان ملائڻ، ستگروءَ جي جوابداري آهي. ستگروءَ جي ديا مهر جو هٿڙو، سنڀال لاءِ اسان جي مٿان هميشه رهي ٿو. ستگرو اسانجي اندر آهي ۽ هميشه اتي رهي ٿو، اسانکي اتي طرف نهارڻ ئي نه گهرجي. اسين هڪ ٻئي کان مدد

ستگرو ۽ شش

س - ٢٣٨. ستگروءَ يا سنتن جي حاضريءَ ۾ ڪيئن رهڻ گهرجي؟

ج - جيئن هڪ منش ٻئي منش جي حاضريءَ ۾ رهندو آهي. اهڙيءَ طرح من تي ڪو به بوجهه نه هئڻ گهرجي، نه ئي ڪا گهٻراهٽ هئڻ گهرجي، ڇاڪاڻ ته سڀ انسان انهيءَ ساڳئي مارگ تي هلڻ جي ڪوشش ۾ آهن.

س - مهاراج جي، منهنجي ويچار ۾، هو اهو ٻڌڻ چاهي ٿو ته ديهه ڌاري ستگروءَ جي سمک رهڻ لاءِ اسانکي ڪهڙا گڻ اختيار ڪرڻ گهرجن؟

ج - ستگروءَ وٽ وڃڻ جي ضرورت محسوس ڪرڻ ئي، ستگروءَ اڳيان وڃڻ لاءِ هڪ نهايت اُتم گڻ آهي.

س - مان پنهنجي باري ۾ ته چئي سگهان ٿو ته مان اندر گهرائيءَ سان محسوس ڪندو آهيان ته مان ستگروءَ سان ملي سگهان.

ج - نهايت خوشيءَ سان.

س - مان اهو معلوم ڪرڻ چاهيان ٿو ته شام جو هر روز ڀڄن ۾ ويهڻ وقت مونکي ڇا ڪرڻ گهرجي، جيئن مان اهو محسوس ڪريان ته مان ستگروءَ جي ويجهو ۽ اڃا ويجهو وڃي رهيو آهيان؟

ج - توهين وشواس رکو ته جڏهن هرديءَ ۾ سچائي هوندي آهي، سچو جگياسو يا کوجي ٻڌجڻو آهي ته اسانکي صحيح مارگ تي اڳتي وڌڻ جي ذميواري پرماتما تي وڃي پوندي آهي. توهين پنهنجو فرض پورو ڪري رهيا آهيو، هو پنهنجي ذميواري پوري ڪندو. توهين انهيءَ باري ۾ ڪا به چنتا نه ڪريو.

س - ٢٣٩. مان ڪنهن به سنستا جي بندشن جي خلاف آهيان. منهنجي ويچار ۾ ستگرو ۽ شش جي وچ ۾ روحاني آزادي هئڻ گهرجي. ڇا ڪنهن به سنستا سان سنبنڌ رکڻ کانسواءِ، ستگروءَ سان سنبنڌ نٿو جوڙي سگهجي؟ خبر ڪونهي ته مان پنهنجي ڳالهه چڱيءَ طرح سمجهائي سگهيو آهيان يا نه؟

مالڪ جي ڀڳتي ڪندا آهيون ته اُنهيءَ حالت ۾ صحيح مارڳ تي آڻڻ
پرماتما جو ڪم آهي. صرف سچي تڙپ ۽ سچي پيار جي ضرورت
هوندي آهي. جڏهن پرڀوءَ سان سچو پريم هوندو آهي ته پوءِ اُنهيءَ
لاءِ هو خود ذميوار آهي ته هو ڪهڙي نموني سان اسانکي صحيح
مارڳ تي آڻي. ماڻهن جو جنم ڪهڙي به ديس ۾ ٿيو هجي، هو ڪهڙي
به ديس جا رهواسي هجن، اُنهن کي روحاني راهه تي آڻڻ لاءِ پرماتما
کي پنهنجا نيا طريقا آهن. هنکي خبر آهي ته اُنهن آتمائن کي ڪهڙيءَ
طرح ڇڪڻو آهي. هنکي معلوم آهي ته اُنهن روحن[1] (جيو آتمائن) کي
ڪيئن گڏ ڪجي. پرماتما کي ڪو به فرق نٿو پوي ته هيءَ امريڪا
آهي، يورپ آهي يا ٻيو ڪو ديس آهي. هن کي جتان به آتمائن کي
چونڊڻو هوندو آهي، چونڊيندو آهي. ستگرو هن ديس ۾ به جنم وٺي
سگهي ٿو ته ڪنهن ٻئي ديس ۾ جنم وٺي سگهي ٿو. مغربي ديسن ۾
اُنهيءَ ڪري سنت ستگرن جي باري ۾ ڄاڻ ڪونهي، ڄاڻڪار ته هتي
اُنهيءَ باري ۾ گيان پراپت ڪرڻ، کوج ڪرڻ، اُنهجي زندگيءَ جي
باري ۾ ڄاڻ حاصل ڪرڻ جي دلچسپي ڪونهي. ڀارت هڪ روحانيت
۾ لاڙو رکندڙ ديس آهي، اُنهيءَ ڪري اُتي ستگرو، پنهنجي شِشن،
ڀڳتن ۽ ليکڪن دوارا مشهور ٿيا. هر هڪ ملڪ ۾ سنت مهاتما ٿي
سگهن ٿا، ٿيندا به ضرور آهن، پر ماڻهن اُنهن ڏانهن ڌيان نه ڏنو.
اِئين ڪونهي ته ستگرو آيا يا ٿيا ئي ڪونهن، پر ماڻهن اُنهنکي وساري
ڇڏيو، اُنهنکي تواريخ ۾ ڪا جڳهه ئي ڪانه ڏني ويئي.

١. عيسيٰ مسيح بائيبل ۾ ٻاڻ کي ربدار ۽ پنهنجي شِشن کي روحن
ڪوٺيو آهي.

مان ستسنگي نہ آهيان، پر مون ٻڌو آهي تہ ڀارت ۾ ماڻهو ڪنهن مهاپرش جي مورتيءَ يا تصوير جي آرتي ڪندا آهن. مونکي معلوم ڪونهي تہ مونکي بہ انهيءَ ڳالهہ جي آگيا ملي سگهي ٿي يا نہ......؟

ج- مونکي بہ انهيءَ سوال جو جواب ڏيڻ ۾ ڪجهہ هٻڪ محسوس ٿئي ٿي، ڇاڪاڻ تہ اسين ڪنهن بہ ريت رسم يا ڪرم ڪانڊ ۾ ٿورو بہ وشواس نہ ڪندا آهيون. آرتيءَ جي ڪيئن شروعات ٿي؟ جيڪا ريت ماڻهو ٻاهر ڪن ٿا، اها دراصل انهيءَ حقيقت جو عڪس يا نقل آهي، جيڪو اندر ڀرونءَ منزل تي آهي. ڀرونءَ منزل تي هزارين ديپڪ جگمگائي رهيا آهن ۽ آتما انهيءَ پرڪاش کي ڏسي خوشيءَ وچان نچندي آهي. تنهڪري جيڪي ڪجهہ اندر ڏٺو ويو، انهيءَ کي ٻاهر ظاهر ڪرڻ لاءِ ماڻهن هڪ ريت ٺاهي ڇڏي. هو ٻاهر جوت ٻاريندا آهن ۽ انهيءَ جي چوگرد نچندا رهندا آهن يا انهن ٻنهين جي جوت سان ڪنهن تصوير يا مورتيءَ جي آرتي ڪندا آهن. اها صرف هڪ ريت آهي، انهيءَ کان وڌيڪ ڪجهہ بہ نہ. جيڪڏهن توهانکي سچ پچ آرتيءَ جو شوق آهي تہ اندر وڃي سڀ ڪجهہ ڏسڻو ۽ ڪرڻو پوندو، ٻاهر نہ.

س- ٢٣٧. ڇا اهڙو ڪو مثال آهي تہ ڪنهن پريمي ستسنگيءَ پنهنجي پريم ۾ ستگروءَ کي پنهنجي ديس ۾ گهرايو هجي؟

ج- مان توهانجو سوال چڱيءَ طرح سمجهي نہ سگهيس.

س- امريڪا ۾ اهڙا ماڻهو هوندا، چاهي انهنجو تعداد گهٽ هجي، جنجي هردي ۾، ڀارت ۾ رهندڙ ستگروءَ جي ملاپ لاءِ بيحد گهري تڙپ هوندي. ڇا ستگرو اهو نہ چاهيندو تہ هو خود وڃي، انهن کي درشن ڏئي يا هو وڃي ستگروءَ جو درشن ڪن؟

ج- هينئر مون توهانجو سوال سمجهيو. ستگرو ڪنهن بہ جڳهہ، ڪنهن بہ ديس ۾ ٿي سگهي ٿو. صرف ڀارت کي ئي انهيءَ جو حق ڪونهي. جڏهن اسين اندر سچي هردي سان مالڪ سان ملڻ واري مارگ تي هلڻ چاهيندا آهيون، پر صحيح طريقي بجاءِ غلط طريقي سان

ج- ماڻهو تہ پرماتما کي بہ نہ سمجهندا آهن، انهيءَ ڪري انهنجو پرماتما جي پڻ کي سمجهڻ جو تہ سوال ئي نٿو پيدا ٿئي. جيڪڏهن ڪا ڳالهہ سچي آهي تہ انهيءَ جو اهو ارٿ ڪونهي تہ سڀ انهيءَ کي مڃين. بلڪ سچ تي تہ تمام گهڻت وشواس ڪيو ويندو آهي.

س- ٢٣٥. ڇا اهو صحيح آهي تہ صرف ديہہ سروپ ستگروءَ دواران ئي ستگروءَ جي نوري سروپ سان سنبنڌ جڙي سگهي ٿو؟ جيسين اهڙيءَ طرح نٿو ٿئي تہ ڇا بار بار جنم وٺڻو پوندو آهي؟

ج- توهانجو مطلب آهي تہ جيسين شش خود ساکيات ديہہ سروپ ۾ ستگروءَ جو درشن نٿو ڪري، تيسين هو ستگروءَ جي نوري سروپ جو درشن نہ ڪري سگهندو؟

س- ڇا اسين واپس ايندا رهندا آهيون ۽ هر جنم ۾ ڀڳوان کان وڏيڪ ترقي ٿيندي رهندي آهي؟

ج- نہ، نہ. اِستان پيا مفاصلو ستگروءَ لاءِ ڪاڻہ ممڪن نٿو رکي.[١]

س- ٢٣٦. هڪ سوال آهي، جيڪو منهنجي ڪجهہ پريشانيءَ جو ڪارڻ آهي پر تنهن هوندي بہ پڇڻو ئي آهي. حقيقت تہ اها آهي تہ

---

١. ستگروءَ جو ديہہ سروپ ۾ هئڻ ضروري آهي، پر ڪنهن کي نام دان جي بخشش ڏيڻ لاءِ ستگروءَ جو ديہہ سروپ ۾ اُتيءَ و وجهڻ ضروري ڪونهي. ستگروءَ جي آگيا سان ڪو بہ پيو منش نام ڏئي سگهي ٿو. جيڪڏهن ڪنهن بہ ستگروءَ جي عيوضيءَ کان نام پراپت ڪيو آهي ۽ ستگروءَ جي ديہہ سروپ جو درشن نہ ڪيو تہ انهيءَ جو ارٿ اهو ناهي تہ وري هنکي انهيءَ ڪاڻہ کي ڪرڻ لاءِ وري جنم وٺڻ جي ضرورت آهي. وري جنم وٺڻ جو تعلق صرف انهيءَ ڳالهہ سان ڪونهي تہ ستگروءَ جي عيوضيءَ کان نام ورتو آهي. پورن گروءَ جي آگيا سان گروءَ جي عيوضيءَ دواران پراپت ڪيل نام جو بہ خود گروءَ ڏنيءَ بخشش ٿيل نام جيڏو اثر ڪري ٿو. (ڏسو سوال نمبر ٢٣٩).

پهچڻو پوندو ته اسين انهن کان بهتر انسان نه آهيون. اهي ئي گناهه آهن، اهي ئي لڙايون جهڳڙا. بلڪ اڳ کان به وڌيڪ. اهوئي حسد ساڙ آهي ۽ هڪ ٻئي جي گلي ڪٽڻ جا منصوبا، اهي ئي مورکپڻي جا ڪم اسين اڄ به ڪري رهيا آهيون. مان نٿو سمجهان ته اسين اڳ کان سڌري ويا آهيون. شايد اڳين ماڻهن ۾ اسان کان وڌيڪ انسانيت جا گڻ هئا. جيڪڏهن ايترن مهاتمائن جي اچڻ بعد به اسين نه سڌرياسين ته پوءِ هيئر انهيءَ ڳالهه جي ڪهڙي پڪ آهي ته ايندڙ وقت ۾ اهڙن سنتن جي اچڻ سان اسين سڌري وينداسين. جيسين من ۽ اسان سان گڏ آهي، اسانجي حالت ساڳي ئي رهندي.

من هميشهه جهڳڙا پيدا ڪري ٿو، ذات ذات ۾، ديس ديس ۾، مذهب مذهب ۾. اهوئي من جو سڀاءُ آهي، من جو ڪم آهي. انهيءَ ڪري اسين ڪڏهن به هن سنسار کي سک جي نگري بڻائڻ جي باري ۾ نٿا سوچي سگهون. اسين اهڙو اُپاءُ سوچي سگهون ٿا ته اسان جو خيال دنيوي جهڳڙن کان مٿي رهي، جيئن سنسار جي مسئلن جو اسان تي ڪوبه اثر نه ٿئي. اهوئي سنت مهاتمائن جو اصلي مقصد آهي. هو هتان هنن پنهنجن جيوآتمائن کي گڏ ڪري، انهن کي شبد ۾ لين ڪري واپس پرماتما تائين پهچائڻ لاءِ اچن ٿا. اهوئي صرف سنسار ۾ اچڻ جو سندن مقصد هوندو آهي. هو دنيا طرف ڌيان نه ڏيندا آهن، هو نئين سيپتا ڏانهن ڌيان نه ڏيندا آهن. هو بين انسانن وانگر سنسار ۾ رهن ٿا پر دنيوي ڳالهين جو انهن تي ڪوبه اثر نٿو پوي، ڇاڪاڻ ته انهن ڳالهين ۾ دخل ڏيڻ سندن مقصد ڪونهي. هو سماج سڌارڪ نه هوندا آهن. هو ته صرف اسانجي هردي ۾ مالڪ جي پگهتي، پريو پريم ۽ وشواس پيدا ڪرڻ ۽ اسانکي واپس وٺي مالڪ سان ميلاپ ڪرائڻ لاءِ اچن ٿا. صرف اهوئي انهنجو مقصد هوندو آهي.

س - ٢٣٤. مونکي ٻڌايو ويو آهي ته ستگورو ۽ پرماتما ۾ ڪوبه فرق ڪونهي. جيڪڏهن اهو صحيح آهي ته ماڻهو انهيءَ تي وشواس ڇو نه ٿا ڪن؟

هوُ ايتري سولائيءَ سان ڇڏي ٿو جيتري آسانيءَ سان هٿ ۾ پڪڙيل گلاس کي ڇڏي سگهجي ٿو. انهيءَ لاءِ تياريءَ جي ضرورت نٿي پوي. مونکي اهڙن ماڻهن جي ڄاڻ آهي جيڪي نام دان پراپت ڪرڻ وقت تائين به وشنو نه هئا پر انهيءَ بعد هوُ ڪٽر وشنو ٿيا آهن. جڏهن ڪين ماس ڇڏڻ جي ضرورت پيئي، انهن ڇڏي ڏنو، هڪدم ڇڏي ڏنو.

س - منهنجو مطلب آهي ته اهڙي آتما جنهنکي ستگرو ملڻو آهي، اها اهڙي سيپتا ۾ جنم وٺي سگهي ٿي؟

ج - ها، ڇونه؟ انهيءَ کي پنهنجي گذريل ڪرمن جو حساب چڪائڻو پوندو آهي. گذريل جنم جي اپورڻ اڇائن ۽ ترشنائن جي پورتي ڪرڻي هوندي آهي. اهو ممڪن آهي ته هوُ اهڙي وايو منڊل، انهيءَ ماحول ۾ انهنکي نهايت سولائيءَ سان پورو ڪري سگهي ۽ اهڙيءَ طرح ڪرڻ بعد هوُ نام مارگ تي ترقي ڪري سگهي. انهيءَ لاءِ هوُ پنهنجي پرالبڌ موجب ٿي هلندو.

س - ٢٣٣. توهانجي خيال ۾ اهڙو وقت اچي سگهي ٿو، جڏهن انسان تن کي وس ڪندا؟ انهيءَ باري ۾ توهانجو ڪهڙو خيال آهي؟ توهين سمجهو ٿا ته ڪو اهڙو مشن اچي رهيو آهي؟

ج - شايد مونکي خبر ناهي. پر مهاتما ڪڏهن به هن سنسار کي سرڳ بڻائڻ لاءِ نٿا اچن. انهنجو اهو مقصد بلڪل نه هوندو آهي. هوُ ته خاص چونڊيل آتمائن کي سندن نج گهر واپس وٺي وڃڻ لاءِ ايندا آهن.

سنت مهاتما هن سرشٽيءَ کي سکن جي نگري بڻائڻ لاءِ نه ايندا آهن، جيڪڏهن انهنجو اهوئي مؤل مقصد هجي ها ته هن وقت تائين سڄو سنسار ضرور سکن جي نگري بڻجي وڃڻ گهرجندو هو. دنيا جي حالت ضرور سڌري وڃي ها. ڇو ته سنسار ۾ ڪيترائي مهاتما ۽ سنت اچي چڪا آهن. عيسيٰ آيو، پيا به انيڪ مهاتما آيا آهن. منهنجي وچار ۾ ته اسانجي حالت ساڳي ٿي آهي. اسين اڄاڻي هام هڻي سگهون ٿا ته، اڄ جي سيپتا ۾ اسين پنهنجن بزرگن کان وڌيڪ سکي آهيون پر جيڪڏهن اسين ٻنهي طرفدار ٿي سوچينداسين ته انهيءَ نتيجي تي

ج - اهو ئي منهنجو چوڻ آهي تہ، توهان جي اِنهيءَ باري ۾ ڄاڻ حاصل ڪرڻ ۾ دلچسپي ڪونهي تہ توهانجي ديس ۾ بہ سنت ٿيا آهن يا نہ. مغربي ماڻهن هميشه اتهاس ۾ جڙ پدارٿن ۽ سائنس جي پدارٿن جي باري ۾ کوج ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. توهان جو جهڪاءُ هميشه انهن پدارٿن ڏانهن ئي رهيو آهي ۽ توهان هميشه انهن انسانن کي اهميت ڏني آهي، جن اهڙن پدارٿن جي ايجاد ڪئي آهي. توهان پنهنجن سنتن ۽ مهاتمائن ڏانهن ڌيان ئي نہ ڏنو. انهنجي جيون، انهنجي اُپديش جي باري ۾ ڄاڻ حاصل ڪرڻ ۾ دلچسپي نہ ورتي. پر پورب ديسن جو شروع کان روحانيت طرف جهڪاءُ رهيو آهي. انهن سائنس، زندگيءَ جي اتهاس وغيره طرف خاص ڌيان نہ ڏنو ۽ نہ ئي جيون جي مالي ۽ ڀوڳتي حالتن ۾ گهري دلچسپي ورتي آهي. هو هميشه روحانيت جا پرچاري رهيا آهن. تنهنڪري انهن جي وڌيڪ کوج، گهڻو اتهاس روحانيت جي باري ۾ آهي، سنتن مهاتمائن جي باري ۾ آهي. انهن کي پنهنجن سنتن جو گيان آهي. انهن سنتن جي اُپديش جي مهما ڪئي آهي يا ائين کڻي چئجي تہ انهن پنهنجن سنتن جو پرچار ڪيو آهي. توهان پنهنجن سائنسدانن، تواريخ نويسن ۽ ٻين اهڙن انسانن جو پرچار ڪيو آهي. سنتن جو سمبنڌ ڪنهن بہ خاص ديس يا ذات سان نہ رهيو آهي. هن ديس ۾ ڪيترائي مهاتما ٿيا آهن پر انهن ڏانهن ڌيان ئي نہ ڏنو ويو. ڪنهنکي بہ معلوم ڪونهي، ڪنهن بہ انهن ۾ دلچسپي نہ ورتي. ڪنهن بہ انهنجي زندگيءَ جي باري ۾ ڄاڻڻ جي، کوج ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي. جڏهن هن ديس جي روحاني چيتن شڪتي جاڳرت ٿيندي، توهانکي بہ خود بخود هن مغربي ديس جي سنتن ۽ مهاتمائن جو گيان ٿي ويندو. اهڙو ڪو بہ ڪارڻ ڪونهي، جو هتي سنت مهاتما نہ هجن.

س - ٢٣٢. ڇا توهانجو اهو خيال آهي تہ ماس آهاري ماڻهن جي ديس ۾ بہ ڪو مهان سنت جنم وٺي سگهي ٿو؟

ج - اِنهيءَ سان ڪو بہ فرق نٿو پوي، ڇاهي ڪو ماس آهاري هجي بہ. پر جڏهن پرماتما چاهي ٿو تہ هو اِنهيءَ جو تياڳ ڪري تہ

يا مقصد جي پوري ڪرڻ لاءِ موڪليو ويندو آهي. پرماتما انهن خاص آتمائن کي واپس سچکنڊ وٺي اچڻ لاءِ موڪليندو آهي.

س- ٢٣٠. مون ديول ۾ پڙ و آهي، اتي اهو پرچار ڪيو ويندو آ . عيسيٰ پرماتما جو هڪ ئي پٽ هو. مان سمجهان ٿو ته اُن وقت شايد اڻين هجي. ڇا سنت مت جو اهو نيم آهي ته هڪ وقت ۾ صرف هڪ ئي ديهڌاري ستگرو ٿيندو آهي؟

ج- اسين شروع کان اهوئي سمجهائيندا آيا آهيون ته سنت سدائين سنسار ۾ ايندا رهن ٿا. هو ڪنهن خاص وقت يا ديس سان پڌل نه هوندا آهن. سنت سنسار ۾ هميشه رهيا آهن، رهندا آهن ۽ رهندا به. ڪيترا دفعا هڪ ديس ۾ هڪ ئي وقت هڪ کان وڌيڪ سنت ٿيندا آهن يا الڳ الڳ ديسن ۾ هڪ ئي وقت هڪ کان وڌيڪ سنت ٿيندا آهن.

س- مون ته صرف جگياسا ظاهر ڪئي آهي.

ج- اها اسانجي تنگدلي آهي، ڪٽرپڻي واري ڳالهه آهي. جنهن سبب اسين اهو چئون يا سوچون ٿا ته ٻيو ڪو به زنده ديهڌاري مهاتما يا پرماتما جو پٽ ٿي نٿو سگهي.

س- منهنجي اها جگياسا آهي ته ڇا هڪ وقت ۾ هڪ ئي ستگرو سنسار ۾ ٿيندو آهي؟

ج- گهڻيئي ٿي سگهن ٿا.

س- ٢٣١. مغربي ديشن ۾ گهڻا سنت يا ستگرو ڇو نه آهن؟ مان چوڻ چاهيان ٿو ته جيئن ڀارت ۾ سنت ستگرو جنم وٺن ٿا، ساڳيءَ طرح مغربي ديسن ۾ ڇو نٿا وٺن؟

ج- ڇا توهانکي وشواس آهي ته سنت مغربي ديسن ۾ جنم نٿا وٺن؟

س- منهنجي چوڻ جو ارٿ اهو آهي ته اسانکي انهيءَ باري ۾ گيان ڪونهي.

سنت ٽن قسمن جا ٿيندا آهن. هڪڙا آهي جيڪي سڌو مالڪ دوارا موڪليا ويا آهن. انهن کي ٻه نام جي اڳيئي پراپت ڪرڻي پوندي آهي نه نام وٺڻو پوندو آهي، انهن کي ٻه ستگروءَ جي تلاش ڪرڻي پوندي آهي، ڇاڪاڻ اهو سڀ هڪ اصول نباهڻ ماتر ئي هجي. ٻيا انهيءَ کين ستگروءَ کان نام وٺڻو پوندو آهي. هو پوريءَ طرح تيار هوندا آهن. ڏيپڪ تيار هوندو آهي، وٽ ۽ تيل به تيار هوندا آهن، صرف ماچيس ڏيکارڻ جي ضرورت هوندي آهي، ڏيپڪ ٻرڻ شروع ڪندو آهي. ٽئي قسم جا سنت آهي آهن، جيڪي شروعات ۾ جگياسو يا راهي هوندا آهن. آهي کين پورن گروءَ جي صحبت پراپت ڪري خوب محنت يا نام جي ڪمائي ڪري سنت پد پراپت ڪندا آهن. سنتن جو هڪ ٻيو به قسم آهي.

هڪ امير منش پنهنجي پوري ملڪيت کنهن غريب کي ڏيئي، انهيءَ کي ڌنوان بڻائي سگهي ٿو. انهيءَ غريب ڪڏهن محنت نه ڪئي پر جيڪي ڪجهه هن ڪيو، اهو امير کي نهايت پسند اچي ويو، انهيءَ ڪري امير منش جي پيار سبب هنکي جائداد پراپت ٿئي ٿي ۽ هو به ڌنوان ٿي وڃي ٿو. اهڙيءَ طرح ستگرو کنهن کي به ستگرو بڻائي سگهي ٿو. عيسائي جي باري ۾ چيو ويندو آهي ته جن هنکي سوئيڪار ڪيو، هن انهن کي به شڪتي ڏيئي پرماتما جو پٽ بڻايو. بائيبل ۾ لکيو ويو آهي، ”توهين زنده پرماتما جا پٽ آهيو.“

س- انهيءَ منش کي پنهنجي شڪتي ڏيئي؟

ج- ها، پنهنجي شڪتيءَ ذريعي، پنهنجو پاڻ کي ٻئي منش ۾ سمائجي وڃڻ سان. ستگرو کنهنکي به پاڻ جهڙو بڻائي سگهي ٿو.

س- ٢٢٩. ڇا سنتن کي واپس اچڻو نه پوندو آهي؟

ج- انهن کي واپس موڪليو ويندو آهي، انهن جي واپس اچڻ جو سوال ئي پيدا نٿو ٿئي. هو انهيءَ لاءِ نٿا اچن ته انهنکي پنهنجي ڪرمن جو حساب ڏيڻو آهي يا ڪو دنيوي پدارٿ کين دنيا ۾ ڇڪيندو آهي يا هو خود واپس اچڻ چاهيندا آهن. انهن کي ته کنهن خاص ڪارڻ

س- ٢٢٨. مون ڪنهن ڪتاب ۾ پڙهيو آهي ته ڪي سنت اوتار ٿي ايندا آهن ۽ ڪي وري پهريون دفعو سنت ٿي جنم وٺندا آهن. پهريون دفعو جنم وٺڻ جو ڇا مطلب آهي؟

ج- جيئن پرماتما انهن کي لکو موڪلي، سنتن کي وري اچڻو نٿو پوي. پر جيڪڏهن پرماتما چاهي ته هو انهن کي بار بار موڪلي سگهي ٿو.

س- هڪ دفعو چونڊجڻ بعد؟

ج- جڏهن ڪو به پنهنجي منزل پار ڪري ويندو آهي ته انهيءَ جي واپس اچڻ جو سوال ئي نٿو پيدا ٿئي. مثال طور ڪي منش امير بڻجڻ لاءِ، چوٽيءَ تي پهچڻ لاءِ ڪافي محنت ڪندا آهن ۽ انهن مان ڪي امير ٿي به ويندا آهن. ڪنهن کي ماتا پتا يا ڏاڏن پڙڏاڏن جي ملڪيت ملي ويندي آهي. ڪو ڪنهن منش کي اهڙو راضي ڪري ڇڏيندو آهي، جو هو پنهنجو سڀ ڪجهه سوکڙي طور هن کي ڏيئي، امير بڻائي ڇڏيندو آهي. اهڙيءَ طرح سنت به ڪيترن ئي قسمن جا ٿيندا آهن. ڪي مالڪ دوارا ڌر ڌام مان موڪليا ويندا آهن، ڪي هتي سنسار ۾ محنت يا نام جي ڪمائي ڪري انهيءَ اوستا کي پراپت ڪندا آهن ۽ ڪي صرف پنهنجي گروءَ جي ديا مهر سان انهيءَ پدويءَ کي پراپت ڪن ٿا. پر جيتري قدر انهن جي روحاني رسائيءَ جو سوال آهي، هو سڀ هڪ هوندا آهن.

س- ته پوءِ اهي سنت ۽ مهاتما سڏائيندڙ، پرماتما وٽان واپس ڪيئن ايندا آهن؟ مون يوگانند سواميءَ جي ڪتاب ”هڪ جوڳيءَ جي آتم ڪٿا“ ۾ پڙهيو آهي ته گروبن انهن مڪتي پراپت ڪئي ۽ ان بعد هو ٻين آتمائن جي مڪتيءَ لاءِ سوکم منڊل مان واپس آيا.

ج- مونکي افسوس آهي ته مون اهو ڪتاب ڪونه پڙهيو آهي ۽ نه ئي مان ڪنهن خاص منش جي باري ۾ ڪي چرچا ڪرڻ چاهيان ٿو. پر جيڪا ڳالهه توهان چئي آهي، انهيءَ جي سڌانتي روپ تي ويچار ڪري سگهجي ٿو. سنت پرماتما دوارا موڪليا ويندا آهن.

ٽئين تل ۾ ايڪاگر ڪرڻ بعد ئي انهيءَ روحاني سفر لئي هلي سگهو ٿا. اسانجي اندر جسماني روپ ۾ ڪجهه بہ ڪونهي.

س- ٢٢٦. جيڪڏهن ڪنهن بہ آنڌي منش کي سنڌس ڪرڻ جي ڀاري ٻوجھ سبب نام نٿو ملي سگهي تہ ڇا انهيءَ جو مطلب اهو ٿيو تہ پرماتما نام جي بخشش ڪري، انهيءَ جي مدد ڪرڻ نٿو چاهي؟

ج- ڪيترن اڳين وارن کي بہ نام دان نہ مليو آهي.

س- ٺيڪ آهي. پر جيڪڏهن اهي گذريل خراب ڪرمن کان بچڻ لاءِ مدد چاهين تہ انهن کي مدد ڪير ڪندو؟

ج- انهن اڳين وارن جي مدد ڪير ڪري ٿو، جن کي نام دان ڪونہ مليو آهي؟ انهنکي بہ موقعو ملندو. منهنجي چوڻ جو اهو ارٿ آهي تہ هو پنهنجي ڪرمن جو حساب ڏيئي رهيا آهن ۽ جيڪڏهن هو نيڪ ڪرم ڪندا تہ انهن کي منش جنم جو هڪ ٻيو موقعو ملندو.

س- ٢٢٧. سنت مت کي مڃيندڙ، ڪنهن سنت ٻيو دفعو جنم ورتو آهي؟ ڇا هو وري جنم وٺي ڪنهن ٻئي سنت جي سروپ ۾ آيو آهي؟

ج- توهانجي چوڻ جو ارٿ آهي تہ ڪو سنت ٻئي جنم ۾ وري سنت ٿي آيو آهي؟ مون پهرئين ڏينهن ئي سمجهايو هو تہ سڀ سنت هڪ ئي هوندا آهن. سنت ۽ پرماتما ۾ پتا ۽ پٽ جو ناتو ٿيندو آهي. عيسيٰ فرمايو آهي تہ مان ۽ پرم پتا هڪ آهيون. جنهن مونکي ڏٺو آهي، انهيءَ پرم پتا کي ڏٺو آهي. سنتن جو پرماتما سان اهوئي سنبنڌ هوندو آهي، جيڪو هڪ لهر جو ساگر سان ٿيندو آهي. سڀ سنت هڪ ٿيندا آهن. ڪنهن خاص شخصيت جي واپس اچڻ جو سوال ئي نٿو پيدا ٿئي. شخصيت نہ، شڪتي ايندي آهي. اها شڪتي ڪنهن ۾ بہ اچي سگهي ٿي. اها شڪتي هڪ ئي ٿيندي آهي، اها ٻيو نہ آهي. سڀني سنتن جو هڪ ئي سنديش يا اپديش هوندو آهي. هو هڪ ئي روحانيت جو پرچار ڪرڻ لاءِ ايندا آهن ۽ واپس انهيءَ ساگر ۾ سمائجي ويندا آهن.

ج- پرماتما ئي ٻڌائي سگهي ٿو. ستگرو ڪنهن به ذات، ڌرم، ديس يا سماج سان ٻڌل نه هوندو آهي. مالڪ هنکي ڪنهن به وقت، ڪنهن به استان تي موڪلي سگهي ٿو. اهو سڀ هن جي هٿ وس آهي. جڏهن هو چاهيندو ۽ جڏهن هنکي مناسب حالت لڳندي ته هو ستگروءَ کي موڪليندو.

س- ٢٢٤. مون توهانجي ٽيپ رڪارڊ ٿيل ستسنگ ۾ ٻڌو آهي ته توهين جنم کان انڌي مڙس کي نام جي بخشش نه ڪندا آهيو. ڇا انهيءَ ڪري جو انهن پرڪاش کي ڪونه ڏٺو آهي؟

ج- نه، ٻاهريون اکيون جو اندروني پرڪاش سان ڪو به تعلق ڪونهي. اکين کانسواءِ به جيڪڏهن توهين اکين جي وچ تي خيال کي ايڪاگر ڪندا ته اندر پرڪاش ڏسڻ ۾ ايندو. هيءَ دنيوي پدارٿ ڪونهي ۽ نه ئي انهيءَ کي هي ناسونت اکيون ڏسي سگهن ٿيون. جيئن عيسيٰ فرمايو آهي ته جيڪڏهن توهين هڪ اک وارا بڻجندا، توهين ڪنهن به ڊاڪٽر کان پڇي تسلي ڪريو ته سرير ۾ انهن ٻن اکين کانسواءِ ٻي ڪا به اک ڪونهي. اها هڪ اک، اندر جي آتمڪ اک آهي جنهن کي اندروني پرڪاش کي ڏسڻ لاءِ کولڻ ضروري آهي. انهيءَ پرڪاش کي ڏسڻ لاءِ ٻاهرين اکين جي ٿوري به ضرورت ڪانهي.

س- ته ڇا انهيءَ جو ڪرمن سان ڪجهه سمبنڌ آهي؟

ج- اهو ٺيڪ آهي. جيڪي جنم کان انڌا هوندا آهن، انهن جي ڪرمن جو ٻوجهه اڪثر ڀاري هوندو آهي.

س- ٢٢٥. حضرت عيسيٰ فرمايو آهي ته پرماتما جي بادشاهت توهانجي اندر آهي. ڇا انهيءَ مالڪ جي بادشاهت هن ناسونت سرير ۾ سمائجي سگهي ٿي.

ج- پرماتما جي بادشاهت توهانجي اندر آهي. مالڪ توهان جي اندر آهي ۽ هو هر هڪ جي اندر براجمان آهي. جسماني روپ ۾ اسين پرماتما کي پنهنجي اندر نٿا پراپت ڪري سگهون. پنهنجي سرت کي

آهي، سڀني سنتن جو سچو شش آهي. سنتن جا نالا الڳ الڳ آهن.
پر هرهڪ پورن سنت، هرهڪ پورن مهاتما، هڪ ئي اُپديش، هڪ
ئي روحانيت جو پرچار ڪندو آهي. ڪوبہ سنت نئين سکيا نٿو ڪڍي
اچي. "منهنجي اندر، منهنجو پتا ئي سڀ ڪجهہ ڪري ٿو." سنت،
اُنهن چونڊيل آتمائن کي، پرماتما طرفان کين سؤنپيل روحن کي، واپس
وٺي وڃڻ لاءِ ايندا آهن. اُنهن آتمائن کي واپس مالڪ سان ملائي،
مالڪ طرفان سؤنپيل فرض جي بجاوري ڪن ٿا. اُنهن آتمائن کي مارگ
تي آڻڻ ئي سنتن جو اصلي مقصد آهي ۽ جيڪي انهيءَ مارگ تي هلن
ٿا، اهي ئي سندن سچا شش آهن.

اسين صرف پنهنجي من کي تسلي ڏيڻ لاءِ چوندا آهيون، "مان
عيسائي بڻيو آهيان" يا "مان سک بڻيو آهيان." اهي سڀ راڄنيتي
ڍنگ آهن، سنسار ۾ رهڻ جا طريقا آهن. اسين جيڪي آهيون، اهي
ئي آهيون. پوشاڪ پائڻ سان ڪهڙو ٿو فرق پوي، چاهي هندستاني
ڪپڙا پايو، چاهي اميريڪا جا يا افريڪا جي فيشن جا پايو، سڀ تہ
اُهوئي آهي. اسان ۾ تبديلي تہ ڪونہ ٿي اچي، اهي تہ هڪ پردي
ماتر آهن. جنهنکي چاهيو عيسائي سڏيو يا ڪو ٻيو نالو ڏيو. جيڪڏهن
سچي اڀياس يا ڀڳتيءَ دوارا اندر مالڪ جي تلاش ڪرڻ جي ڪوشش
۾ آهيون تہ پوءِ اُنهن پوشاڪن جو ڪوبہ فرق نٿو پوي.
اڄڪلهہ اسان اُنهن ڪرم ڪانڊ ۽ ريت رواجن ۾ ڦاسجي، سنتن جي
اصلي سکيا کي وساري ڇڏيو آهي ۽ هڪ ٻئي سان وڙهڻ ۽ جهڳڙن ۾
لڳا پيا آهيون. عيسائي هندن جي خلاف ۽ هندو سکن جي خلاف
وڙهڻ ۾ خوشي محسوس ڪري رهيا آهن. اسين سوچيندا آهيون تہ
اهڙيءَ طرح اسين سنتن جا شش بڻجنداسين، پر ڪڏهن بہ پنهنجو پاڻ
کان نٿا پڇون تہ اُهي سنت اسانکي پنهنجو بڻائي رهيا آهن يا نہ.
اهڙيءَ حالت ۾ اسين صرف من ۽ اندرين جا غلام بڻيا ويٺا آهيون ۽
پنهنجو پاڻ کي ٻيو ڪجھ سمجهڻ، خود کي دوکي ڏيڻ کان وڌيڪ
ٻيو ڪجهہ بہ ڪونهي.

س- ٢٢٣ ڇا اميريڪا ۾ بہ ڪو سنت ستگرو هوندو؟

اهي سڀ بائيبل جون گپت روحاني ڳالهيون آهن، جنکي سمجهڻ
آهي. صرف عيسائي بڻجڻ سان ئي اسين عيسيٰ جا شش نتا بڻجي
سگهون. ڪنهن اهڙي پرش جي ضرورت آهي، جيڪو انهن سڀني
گپت رازن کي کولي سمجهائي. بائيبل کي هڪ ناول وانگر هڪ سري
کان ٻئي سري تائين پڙهي وڃڻ ڪافي ڪونهي. بائيبل ۾ اُپديش
کي سمجهڻ لاءِ نهايت گهرائيءَ ۾ وڃڻو پوندو. انهيءَ مان ڪيترين
ڳالهين کي دٻايو ويو آهي، گهڻين ڳالهين جو غلط ارٿ ڪيو ويو آهي،
ڪيترين ڳالهين کي ڇڏيو ويو آهي، ڪيترين ۾ ڦير ڦار ڪئي وئي آهن.
انهن سڀني کي جوڙي بائيبل جي پوري تصوير ٺاهڻ جي ضرورت
آهي، تڏهن ئي صحيح سکيا کي سمجهي سگهجي ٿو. اسين صرف
ڪرم ڪانڊ ۽ ريت رواج ۾ الجهي، ديولن ڏانهن ڊوڙي، پيتسما
نام جي بخشش وٺي، انهيءَ شش نتا بڻجون. سچو شش، سچو عيسائي
بڻجڻ لاءِ گهڻو ڪجهه ڪرڻو پوندو. پرماتما تائين پهچڻ کان اڳ هر هڪ
جگياسوءَ کي سچو عيسائي بڻجڻو آهي. اسين سڀ هتي ڀٽڪي رهيا
آهيون، اسين سڀ سچي عيسائي بڻجڻ جي ڪوشش ڪري رهيا
آهيون. عيسيٰ جي سکيا کي توهين عيسائي ڌرم چوندا، ٻيا مش انهيءَ
کي سنت مت سڏيندا، روحاني گيان يا آتما جي سائنس چوندا. پر
هر هڪ سچو عيسائي انهيءَ هڪ ئي راهه جو راهي آهي. اهوئي عيسيٰ
جو اُپديش آهي.

ڪو به سنت مهاتما يڪتي ڪرڻ جو نئون طريقو ڪٿي نٿو اچي. يڪتيءَ
جو صرف هڪ ئي سادن آهي. پرماتما به هڪ آهي، هو اسان سڀني
جي اندر آهي ۽ انهيءَ جي کوج به اندر ئي ڪرڻي آهي. تنهنڪري
مالڪ سان ملڻ جو مارگ، مون لاءِ توهان لاءِ ۽ ٻين سڀني لاءِ الڳ نٿو
ٿي سگهي. مارگ هڪ ئي ٿي سگهي ٿو. جيڪي انهيءَ مارگ تي هلن
ٿا، اهي سچا عيسائي آهن. چاهي اهي هندو هجن، سک هجن، عيسائي
هجن، اميريڪا واسي هجن يا ڀارتواسي. جيڪو به انهيءَ سچي مارگ
تي هلي ٿو، اهوئي عيسيٰ جو سچو شش آهي، گرو نانڪ جو سچو
شش آهي، حضور مهاراج جن جو سچو شش آهي ۽ ڪبير جو سچو شش

آهي. پر توهين اهو نٿا ٻڌائي سگهو ته اهو آواز ڪٿان اچي ٿو ۽ ڪيڏانهن وڃي ٿو. اهو حال انهيءَ جو آهي، جيڪي انهيءَ شبد (لوگاس) مان آيا آهن. اهو ذڪر ڪندي، هن هولي گهوسٽ يعني پوتر آتما يا شبد جي ڌارا ڏانهن اشارو ڪيو آهي، جيڪو اسان سيني جي اندر آهي، جنهن کي اسين پنهنجي خيال کي لٽين تل تي ايڪاگر ڪري ٽين اک کولي ٻڌي سگهون ٿا.

جڏهن اندر شبد پرگهٽ ٿئي ٿو، عيسيٰ فرمايو آهي ته مردا، زنده ٿي پوندا، ٻوڙا ٻڌڻ شروع ڪندا، انڌا ڏسڻ لڳندا ۽ لنگڙا هلڻ شروع ڪندا. اسين سڀ روحاني طور انڌا، ٻوڙا، لنگڙا ۽ مئل آهيون، پر جڏهن اسان جي اندرين اک کلندي، تڏهن اسين سچي روحانيت کي ڏسڻ شروع ڪنداسين، ٻڌنداسين، زنده ٿي وينداسين، مارگ تي سڌيءَ طرح هلڻ شروع ڪنداسين ۽ واپس وڃي پنهنجي مالڪ سان ملنداسين. "مئل منش، پرماتما جي پٽ جو آواز ٻڌندا ۽ جيڪي ٻڌندا، زنده ٿي ويندا." جيسين اسانکي اهڙو انڀو پراپت نه ٿيندو، تيسين اسين اکين هوندي به ڏسي نٿا سگهون، ڪنن هوندي به ٻڌي نٿا سگهون. اسانکي پرماتما ڏسڻ ۾ نٿو اچي. انڌو ڪير هوندو آهي؟ جنهنجي سامهون ڪا شيءِ بيٺي هجي ته ڪيس ڏسڻ ۾ نه اچي. اسان سيني کي اها ڄاڻ آهي ته پرماتما اسان سيني جي اندر آهي. ڪٽي ڪٽي، پتي پتي اندر آهي پر نه اندر، نه ٻاهر ڏسڻ ۾ اچي ٿو، انهيءَ ڪري اسين انڌا آهيون. جڏهن اندرين اک کلي ٿي، اندريان ڪن کلن ٿا، اسانکي پرڪاش به ڏسڻ ۾ اچي ٿو، شبد به ٻڌڻ ۾ اچي ٿو ۽ انهيءَ مڌر سنگيت، خاموش راڳ (انهد ناد) کي ٻڌي مئل، زنده ٿي وڃون ٿا. اسين سڀ مئل آهيون. سنسار طرف اسين زنده آهيون پر پرماتما طرف اسين مئل آهيون. اسين هن کي بلڪل وساري ويٺا آهيون ۽ سنسار جا پوريءَ طرح ٿي چڪا آهيون. پر جيڪو "امرت" "آبحيات" اندر هئو اسانکي پيئاري ٿو، اهو ئي اسين وري مردي مان زنده ٿيون ٿا. اهو امرت ئي اسين سنسار لاءِ مئل ۽ مالڪ لاءِ زنده ٿيون ٿا.

نئو تي سگهي. عيسيٰ اهو به فرمايو آهي ته جنهن پرماتما سان اسين ملڻ چاهيون ٿا، اهو ڪٿي به ٻاهر ڪونهي، اسانجي سربر اندر آهي. "چا توهانکي اها ڄاڻ ڪونهي ته توهين پرماتما جا مندر آهيو ۽ پرماتما جي چيتن شڪتي توهان جي اندر رهي ٿي." وري فرمايو اٿس، "توهين زنده پرماتما جا مندر آهيو." زنده پرماتما اسانجي اندر آهي، تنهنڪري اندر ئي هن جي کوج ڪرڻي آهي ۽ نه ٻاهر. اُن بعد هن فرمايو آهي، "منهنجي پتا جي گهر ڪيترين ئي منزلون آهن." يعني پنهنجي نج گهر پهچڻ کان اڳ ۾ اسانکي اَنيڪ منزلن مان لنگهڻو پوي ٿو. ۽ اهو به اشارو ڪيو آهي ته اسانکي پنهنجي گهر جو دروازو کڙڪائڻو آهي. "کڙڪايو ته اهو کلندو، تلاش ڪريو ته اُهو ملندو." دروازي کي هميشه ٻاهران کڙڪايو ويندو آهي ۽ اُهو اندران کلندو آهي. اسين ٻاهر آهيون، در اندر اکين جي پٺيان ٽئين تل ۾ آهي. اسانکي پنهنجي چيتن ڌارا کي هتي، گهر جي دروازي تي سميٽي، کڙڪائڻو آهي. کڙڪائڻ جو طريقو، خيال کي اتي ايڪاگر ڪرڻ يعني بيهارڻو آهي ۽ دوار اندران کلي پوندو. انهيءَ اسٿان تي اسانکي کوج ڪرڻي آهي، اُن بعد اسانکي پنهنجي اصلي گهر ڏانهن ويندڙ مارگ ملندو. مارگ تي هلڻ سان اسين اُنهيءَ پرماتما سان ميلاپ ڪنداسين، جنهنکي اسين اندر ڳولهي رهيا آهيون. اهي سڀ روحاني راز آهن، جن کي سمجهڻ جي ضرورت آهي.

بائيبل ۾ اهو به لکيل آهي ته عيسيٰ فرمايو، "جيڪڏهن توهين هڪ اک وارا بڻجندا ته توهان جو سڄو سربر پرڪاش سان ڀرپور ٿي ويندو." جڏهن اسين دوار کڙڪايون ٿا ته ٻين اک يا هڪ اک ٿي ...وي ٿي ۽ اسانکي اندر پرڪاش ڏسڻ ۾ ايندو آهي. اُنهيءَ پرڪاش ۾ سمائجي، هڪ تي وڃڻ کانسواءِ اسين روحاني مارگ تي هلي نٿا سگهون، جيسين اسانجي اندر انڌيرو رهي ٿو. اسانکي پنهنجي اصلي منزل جو پتو نٿو پوي، پنهنجي منزل کي ڏسي نٿا سگهون. عيسيٰ "شبد" يا "لوگاس" جو به ذڪر ڪيو آهي. هوا جيڏانهن به چاهي ڏانهن رخ رکي سگهي ٿي ۽ توهانکي اُنهيءَ جو آواز ٻڌڻ ۾ ايندو

اها ڳالهه هن پنهنجي شخصي شش کي، جن جو هو ستگرو هو، نهايت سٺي ڍنگ سان سمجهائي. اڄ اسين ۽ توهين انهيءَ اعليٰ هستيءَ کان، ڪو به فائدو نٿا وٺي سگهون. جيڪڏهن اسين سچ پچ عيسيٰ مسيح جا شيوڪ آهيون ته اسانکي زنده گروءَ جي تلاش ڪرڻي پوندي ۽ انهيءَ کان عيسيٰ جو اُپديش سکڻو پوندو ۽ سندس ٻڌايل سکيا انوسار هلڻو پوندو. جنهن جي پوئواري ڪندي، جيڪڏهن اسين چاهيون ته عيسيٰ مسيح جو به درشن ڪري سگهون ٿا.

اسين اڪثر اهڙين هستين ۾ پاڻ کي الجهائي رکون ٿا، پر نه انهن جي سکيائن ڏانهن ڪو ڌيان ڏيون ٿا ۽ نه ئي انهن کي سمجهڻ جي ڪوشش ڪريون ٿا. جيڪڏهن اسين عيسيٰ روحي شخصيت جي اصلي سکيائن کي سمجهون ته معلوم ٿيندو ته هو اسانکي ڪهڙي مارگ تي هلائڻ چاهي ٿو. هن پنهنجو روحاني مارگ طئه ڪيو ۽ اسانجي فائدي ۽ رهنمائيءَ لاءِ پنهنجو اُپديش ڏيئي ويو، پر اسين سندس سکيا ڏانهن ڪو به ڌيان نٿا ڏيون. اسين هن وقت به سندس شخصيت جي باري ۾ سوچيندا رهون ٿا. عيسيٰ مسيح جا شش، جيڪي سندس زندگيءَ جي عرصي ۾ سندس صحبت ۾ آيا، هن جي ديهه سروپ جو فائدو وٺي سگهيا ٿي. پر اڄ اسين ۽ توهين هن جي ديهه سروپ جو فائدو نٿا وٺي سگهون. اسين ته صرف سندس سکيا جو فائدو وٺي سگهون ٿا ۽ اُپديش مان فائدي وٺڻ لاءِ زنده گروءَ جو هجڻ ضروري آهي، تڏهن ئي اسين سچا عيسائي بڻجي سگهون ٿا ۽ هن جا سچا شيوڪ ۽ شش سڏائي سگهون ٿا. جيڪي ڪجهه مون بائيبل ۾ پڙهيو آهي، انهيءَ مان ته اهائي ڳالهه ظاهر ٿئي ٿي.

عيسيٰ مسيح اهو به فرمايو آهي ته اسانکي واپس پرماتما ۾ سمائجي وڃڻو آهي. ”مان ۽ منهنجو پتا هڪ آهيون.“ ”مان پتا ۾ سمايل آهيان ۽ پتا مون ۾ سمايل آهي.“ هن اهو اشارو ڏنو آهي ته آتما، پرماتما جي انس آهي. جيسين آتما واپس وڃي مالڪ سان ميلاپ نه ڪندي، تيسين هن جنم مرڻ جي دکن مان ڪڏهن به ڇوٽڪارو

هر جڳهه پھچڻ سان، بار بار گرو بدلائڻ سان ڪجهه به پراپت نه ٿيندو. پنهنجي ستگروءَ لاءِ پورن وشواس ۽ سچي پڪتي پيدا ڪرڻي آهي، جيئن هو اسانجي رهنمائي ڪري سگهي. جيسين پورو وشواس حاصل نٿو ٿئي، تيسين اسانجو من اسانکي اڀياس ڪرڻ نه ڏيندو. ڇو ته اسانجي من ۾ انيڪ شڪ شبوهه، وهم پيدا ٿيندا رهندا ۽ اسين روحاني ترقي به نه ڪري سگهنداسين. سو عيسيٰ مسيح جي انهيءَ چوڻيءَ جو ارٿ اهو آهي ته گروءَ ۾ اٽل وشواس هئڻ گهرجي. پيو گرو اسانجو من ۽ اندريون آهن. اهو ناممڪن آهي ته اسين هڪ ئي وقت اندرين جا غلام به رهون ۽ مالڪ جا داس به. اهي ٻئي ڳالهيون هڪ ٻئي جي اُبتڙ ۽ دشمن آهن. اسين ڪڏهن به هڪ وقت ٻن طرفن ڏانهن وڃي نٿا سگهون. يا ته اسين من ۽ اندرين جا غلام رهي سگهون ٿا يا روحاني اڀياس ذريعي ستگروءَ جي شيوا ڪري، واپس پرماتما ۾ سمائجي سگهون ٿا. عيسيٰ مسيح اهو به فرمايو آهي ته توهين پرماتما ۽ مايا، ٻنهي جي گڏ ڀڳتي نٿا ڪري سگهو. انهيءَ جو اَرٿ آهي ته جيسين اسانجو من سنسار جي ڌن دولت، ڪٽنب پريوار، مٽن مائٽن ۽ دوستن جي موهه ۾ ڦاٿل آهي، اسين روحاني رسائي ڪري مالڪ سان ميلاپ نٿا ڪري سگهون. جيڪو به پدارٿ اسانجي خيال کي مالڪ کان دور ڪري ٿو، اُهو مايا جو روپ آهي، خود مايا آهي. جيڪڏهن اسين توري به روحاني ترقي ڪرڻ چاهيون ٿا ته انهيءَ مايا کي پنهنجو گرو بنائڻ نه گهرجي. صرف اسانجو روحاني گرو ئي اصلي منزل تائين پهچڻ ۾ اسانجي مدد ڪري سگهي ٿو.

س - ٢٢٢. جيڪڏهن ڪنهن عيسائي ڌرم اختيار ڪيو هجي ۽ انهيءَ باري ۾ ڪوبه شڪ ڪونهي ته اسان عيسائي ڌرم اختيار ڪيو آهي. انهيءَ حالت ۾ جيڪڏهن ڪو ستسنگي بڻجڻ چاهي ته اُهو گرو ڪنهنکي مڃي ۽ ڪهڙيءَ طرح عيسيٰ ۽ ستگرو ٻنهي جي شيوا ڪري؟

صرف عيسائي بڻجڻ سان ئي توهانکي وشواس ٿي ويو ته هانجو گرو آهي؟ اهائي خاص ڳالهه آهي. جيڪڏهن

عيسائي توهانجو گرو آهي يا جڏهن به ڪو عيسائي بڻجي ٿو ته هو اُنهيءَ جو گرو بڻجي وڃي ٿو ته پوءِ توهانکي ٻئي گروءَ جي ضرورت نٿي ڪونهي. پر جيڪڏهن اهو صرف توهانجي من جو دوکو نٿي آهي ته عيسائي توهانجو گرو آهي ۽ دراصل هو گرو ناهي ته پوءِ توهانکي گروءَ جي ضرورت آهي.

پهرين، عيسائي جي اصلي سکيا صرف عيسائي ڌرم اختيار ڪرڻ کان بلڪل الڳ آهي. عيسائي مسيح جي اُپديش اَنوسار اسانکي ديهڌاري گروءَ جي کوج ڪرڻي نٿي آهي ۽ هنجي سکيا موجب هاڻ لاءِ صحيح مارگ اهو آهي ته زنده گروءَ جي صحبت ڪئي وڃي. عيسائي مسيح ڪيچ جڳياسن کي نام جي بخشيش ڪئي ۽ اُنهن کي پنهنجي نج ڌام پهچايو. هن فرمايو هو ته جيسين مان سنسار ۾ آهيان، مان سنسار جو پرڪاش آهيان. هن نهايت سهڻي نموني فرمايو آهي ته هيٺئر مان توهان سان گڏ آهيان پر ڪجهه وقت بعد مان توهانکي ڇڏي ويندس ۽ وري مان توهان وٽ ايندس. هن وقت توهان ۾ ڪيترا ئي شڪ شبوهه آهن پر جڏهن وري ڪجهه وقت بعد مان توهان سان گڏ هوندس تڏهن توهانکي ڪي به شنڪائون نه رهنديون. اهي سڀ غيبي ۽ روحاني اَرٿ سان ڀرپور ڳالهيون آهن. جڏهن عيسائي مسيح چيو ته مان توهانکي ڇڏي ويندس ته هنجو اشارو پنهنجي پنجن تتن واري سرير ڏانهن هو. اها ڳالهه هن پنهنجي خاص ششن کي چئي هئي. اڄ اسانکي يا توهانکي ڪونه چئي وئي. جڏهن هن پنهنجن اُنهن ششن کي، جنکي هن پنهنجيءَ زندگيءَ جي عرصي ۾ نام ڏنو هو، فرمايو، "ٿوري وقت بعد توهانکي منهنجو درشن ٿيندو"، تڏهن اُن جو اَرٿ هو ته جن توهانکي صرف پنهنجي ديهه سروپ ۾ ئي نام جي بخشيش نه ڪئي آهي، چيو ته جڏهن مان پنهنجي سرير جو تياڳ به ڪندس ته به پنهنجي نوري سروپ ۾ هميشه توهانجي اندر توهان سان اَنگ سنگ رهندس. عيسائي مسيح فرمايو ته مونکي ديهه سروپ ۾ ڏسي، توهانجي من ۾ اَنيڪ شنڪائون پيدا ٿيون. پر جڏهن ڪجهه عرصي بعد توهين منهنجي نوري سروپ کي اندر ڏسندا ته توهانجون سڀ شنڪائون دور ٿي وينديون.

هر ڳجهه ڳڻڻ سان، بار بار گرو بدلائڻ سان ڪجهه به پراپت نه ٿيندو. پنهنجي ستگروءَ لاءِ پورن وشواس ۽ سچي ڀڳتي پيدا ڪرڻي آهي، جيئن هُو اسانجي رهنمائي ڪري سگهي. جيسين پورو وشواس حاصل نٿو ٿئي، تيسين اسانجو من اسانکي اڀياس ڪرڻ نه ڏيندو. ڇو ته اسانجي من ۾ انيڪ شڪ شبوهه، وهم ڀرم پيدا ٿيندا رهندا ۽ اسين روحاني ترقي به نه ڪري سگهنداسين. سو عيسيٰ مسيح جي انهيءَ چوڻيءَ جو ارٿ اهو آهي ته گروءَ ۾ اٽل وشواس هئڻ گهرجي. ٻيو گرو اسانجو من ۽ اندريون آهن. اهو ناممڪن آهي ته اسين هڪ ئي وقت اندرين جا غلام به رهون ۽ مالڪ جا داس به. اهي ٻئي ڳالهيون هڪ ٻئي جي اُبتڙ ۽ دشمن آهن. اسين ڪڏهن به هڪ وقت ٻن طرفن ڏانهن وڃي نٿا سگهون. يا ته اسين من ۽ اندرين جا غلام رهي سگهون ٿا يا روحاني اڀياس ذريعي ستگروءَ جي شيوا ڪري، واپس پرماتما ۾ سمائجي سگهون ٿا. عيسيٰ مسيح اهو به فرمايو آهي ته توهين پرماتما ۽ مايا، ٻنهي جي گڏ ڀڳتي نٿا ڪري سگهو. انهيءَ جو اَرٿ آهي ته جيسين اسانجو من سنسار جي ڌن دولت، ڪٽنب پريوار، مٽن مائٽن ۽ دوستن جي موهه ۾ ڦاٿل آهي، اسين روحاني رسائي ڪري مالڪ سان ميلاپ نٿا ڪري سگهون. جيڪو به پدارٿ اسانجي خيال کي مالڪ کان دور ڪري ٿو، اُهو مايا جو روپ آهي، خود مايا آهي. جيڪڏهن اسين ٿوري به روحاني ترقي ڪرڻ چاهيون ٿا ته انهيءَ مايا کي پنهنجو گرو بنائڻ نه گهرجي. صرف اسانجو روحاني گرو ئي اصلي منزل تائين پهچڻ ۾ اسانجي مدد ڪري سگهي ٿو.

س- ٢٢٢. جيڪڏهن ڪنهن عيسائي ڌرم اختيار ڪيو هجي ۽ انهيءَ باري ۾ ڪو به شڪ ڪونهي ته اسان عيسائي ڌرم اختيار ڪيو آهي. انهيءَ حالت ۾ جيڪڏهن ڪو ستسنگي ٻڌڻ چاهي ته اهو گرو ڪنهنکي مڃي ۽ ڪهڙيءَ طرح عيسيٰ ۽ ستگرو ٻنهي جي شيوا ڪري؟

ج- ڇا صرف عيسائي ٻڌڻ سان ئي توهانکي وشواس ٿي ويو آهي ته عيسيٰ توهانجو گرو آهي؟ اهائي خاص ڳالهه آهي. جيڪڏهن

س - ته ڇا اسانکي سهس دل ڪنول تائين پهچڻ لاءِ شبد ڌن جي ضرورت ڪونهي، ڇو ته ڪلهه توهان اهو فرمايو هو ته سهس دل ڪنول تائين پهچي سگهجي ٿو......؟

ج - نه، مون چيو هو ته پنهنجي ڪوشش سان ٿوري گهڻي ترقي ڪري سگهجي ٿي، پر صرف پنهنجي ئي ڪوشش سان گهڻي ترقي نٿي ڪري سگهجي. انهيءَ لاءِ گروءَ جي ضرورت آهي. ستگرو شبد آهي ۽ شبد ستگرو آهي. اسان جو اصلي گرو شبد آهي، نام آهي، ٻاڻي آهي، انهيءَ کي جيڪي چاهيو اهو چئو. ستگرو شبد مان ئي اچي ٿو ۽ واپس شبد ۾ ئي سمائجي وڃي ٿو.

س - هينئر توهين چئو ٿا ته بنا نام دان، سهس دل ڪنول تائين نٿو پهچي سگهجي؟

ج - سهس دل ڪنول هن سنسار جيترو نڍو ڪونهي، هيءَ هڪ نهايت وڏو ڪنڊ آهي. پنهنجيءَ ڪوشش سان توهين انهيءَ جي هينئين حصي جي ڪناري تائين پهچي سگهو ٿا. پر سهس دل ڪنول تائين شايد نه پهچي سگهو. ڪيترا دفعا صرف عڪس ڏسڻ ۾ ايندو آهي ۽ اسين سمجهندا آهيون ته اسانکي سڀ ڪجهه ڏسڻ ۾ اچي ويو. دراصل اهو صرف هڪ عڪس هوندو آهي، جيئن توهين پاڻيءَ ۾ سج جو عڪس ڏسندا آهيو. توهين پنهنجيءَ ڪوشش سان ضرور ڪجهه ترقي ڪري سگهو ٿا، پر هڪ مقرر حد تائين ئي ۽ اها به ڪافي ڪٺن ڪوشش ۽ محنت سان. انهيءَ ڪانپوءِ روحاني رسائي پنهنجو پاڻيهي نٿا ڪري سگهو ۽ ان بعد پنهنجي ڪوشش سان توهين اهو معلوم ڪري نه سگهندا ته توهين صحيح روحاني مارگ تي وڃي رهيا آهيو يا غلط مارگ تي. انهيءَ لاءِ ڪنهن رهبر جي ضرورت پوندي آهي.

س - ٢٢١. عيسيٰ مسيح جي انهيءَ فرمائڻ جو ڇا مطلب آهي ته توهين ٻن مالڪن جي سيوا نٿا ڪري سگهو؟

ج - اهو بلڪل ٺيڪ آهي. ايڪاگرچت ٿي پنهنجي ستگروءَ جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. "ڌوٻيءَ جو ڪتو نه گهر جو، نه گهاٽ جو."

استعمال ۾ آندو نه وڃي. تنهنڪري اسانکي ڪڏهن به فوٽي جو ڌيان
نه ڪرڻ گهرجي.

س- ٢١٩. ڇا ستگروءَ ۾ شڪتي آهي ته جڏهن ستسنگي اڀياس
ڪري ٿو، تڏهن هنجي ٽين اک کولي سگهي يا اسانکي ايترو تومل ۽
پوتر بڻجڻو پوندو آهي جو اندر جي اک خود بخود کلي پوي ۽ تڏهن
ستگرو انهيءَ کي کولڻ ۾ مدد ڪندو آهي؟

ج- ها، بنهي ڳالهين جي ضرورت آهي. ڪوشش به ڪرڻي پوي
ٿي ۽ ستگروءَ جي دّيا مهر به هميشه گڏ رهندي آهي. منهنجا ستگرو
فرمائيندا هئا ته جيڪڏهن شش هڪ قدم وڌي ٿو ته ستگرو ڏهه قدم
وڌي، پنهنجي شش کي وٺڻ ايندو آهي، جيڪڏهن اسين ڏهه قدم
وڌايون ٿا ته هو سؤ قدم وڌائي اچي ٿو. جيڪڏهن اسين پريم پيار
سان، پوتر هردي سان ڀڳتي ڪنداسين ته ستگرو پنهنجي دّيا مهر
کي ڪڏهن به نٿو روڪي. هنجي دّيا مهر هميشه ٿي رهي ٿي.

س- ٢٢٠. ڇا ڪو به شش بنا نام دان جي، سهس-دل-ڪنول تائين
پهچي سگهي ٿو؟

ج- ها، مان ائين نٿو چوان ته سهس-دل-ڪنول تائين، پر پنهنجي
ڪوشش سان، بنا ڪنهن رهبر جي، اسين صرف ڪنهن خاص حد
تائين وڃي سگهون ٿا. انهيءَ بعد رڪاوٽ ايندي آهي. اسين اڳيان
وڃي نه سگهنداسين. پنهنجيءَ ڪوشش سان يا پستڪن ۾ لکيل طريقي
انوسار اڀياس ڪرڻ سان ڪنهن حد تائين اندر پرڪاش ڏسي سگهجي
ٿو، ڌن ٻڌي سگهجي ٿي. پر پوءِ رڪاوٽ اچي ٿي ۽ اڳتي وڌي
نٿو سگهجي.

س- بنا نام دان منش ڪيستائين وڃي سگهي ٿو؟

ج- اهو سڀ منش جي ڪرمن تي منحصر آهي. بنا گروءَ جيترو
به ترقي اسين ڪريون ٿا، اها گذريل جنمن جي ڪرمن يا سنسڪار
سبب ٿيندي آهي، انهيءَ جو ورنن ڪرڻ نهايت مشڪل آهي، اس
ڪجهه ترقي ڪري سگهون ٿا، پر ڪنهن حد تائين.

هئڻ گهرجن، اُنهن سيني ڳالهين جي ياد ايندي آهي. گهر ۾ فوٽو يا تصوير رکڻ جو اِهوئي ارث آهي. اسانکي اُنهن تصويرن جي پوڄا ڪونہ ڪرڻي آهي. اِهي صرف اُنهن اِنسانن جي ياد ۽ اُنهن لاءِ پيار ٻڌائي رکن ٿا. اهڙيءَ طرح اسين اڪثر پنهنجي گهر ۾ پنهنجي ستگروءَ جو فوٽو رکندا آهيون، جيئن سندس ياد هميشه بڻي رهي ۽ سندس اُپديش ۽ هدايتن جو خيال رهي. سنت مت جي سڌانتن جي ياد رهي. جن تي هلڻ لاءِ ستگروءَ سکيا ڏني آهي. سکيا جيڪا هن ڏني آهي، اسانجي هردي ۾ هميشه تازي رهي. اهوئي فوٽو رکڻ جو مقصد آهي.

س- ڇا فوٽو ڏسڻ مان ڪو فائدو آهي؟

ج- نہ، اِنهيءَ مان ڪوبہ لاڀ ڪونهي. جڏهن منهنجي اچا بالڪ اوستا هئي تہ حضور مهاراج جن ڪافي وقت تائين پنهنجي فوٽو ڪڍائڻ جي اجازت نہ ڏني. جيئن ستسنگي سندن فوٽو جي پوڄا ڪرڻ نہ شروع ڪن. ڇو تہ عام اِنسان گذريل مهاتمائن جي تصوير جي پوڄا ڪندا آهن ۽ اُنهنجو ڌيان بہ ڪندا آهن، جيڪو سنت مت جي هدايتن موجب صحيح ناهي. عام ماڻهن لاءِ حضور مهاراج جن جي ٻهراڻ تصوير تڏهن ڪڍي وئي جڏهن ڊاڪٽر بڙاڪ اميريڪا مان انيڪ بار لکيو، "مان ڏسڻ ٿو چاهيان تہ منهنجي ستگروءَ جو سروپ ڪهڙو آهي." اهڙيءَ طرح صرف اميريڪا موڪلڻ لاءِ حضور مهاراج جن جو ٻهريون دفعو فوٽو ڪڍيو ويو. اُن بعد ڌيري ڌيري اِها تصوير پارٽ جي ڪجهہ خاص ستسنگين کي ڏني وئي. مونکي اُنهيءَ وقت جي ياد آهي تہ ستسنگين لاءِ اُنهيءَ فوٽو جي ڪاپي پراپت ڪرڻ هڪ وڏو مسئلو هو ڇو تہ اُنهن ڏينهن ۾ فوٽو گرافيءَ ۾ ايترو واڌارو ڪونہ ٿيو هو، جو جيڪو چاهي اُهو فوٽو ڪڍڻ لاءِ ڪئميرا کڻي اچي. پر جڏهن مهتا پريوار ۽ ٻيا فوٽو گرافيءَ جو ڌندو ڪندڙ ستسنگي ٿيا تہ مهاراج جن پنهنجو پاڻ کي لڪل رکي نہ سگهيا. جڏهن بہ ڪٿي ويندا هئا تہ ستسنگي مهاراج جن جو فوٽو ڪڍندا هئا. پر هو هميشہ اِنهيءَ ڳالهہ تي زور ڏيندا هئا تہ اِنهن تصويرن کي ڪڏهن بہ ڌيان ڪرڻ لاءِ

محدود ڪندا آهيون ته پوءِ اسين صرف پنهنجي ابتدائي ڪلاڪ ۾ سنگت جي ضرورت محسوس ڪندا آهيون نه سچو ڏيهن. اسانکي سچو ڏيهن ستسنگي بڻجي رهڻو آهي. اسان کي پنهنجو پاڻ ۾ اهڙو واتاورڻ پيدا ڪرڻو آهي جو جيڪو به اسانجي صحبت ۾ اچي، خود بخود انهيءَ اثر هيٺ اچي متاثر ٿئي. ڀارت ۾ به اهڙيءَ طرح ڪرڻو آهي ۽ هتي امريڪا ۾ به ساڳيءَ طرح ڪرڻو آهي. انهيءَ ۾ ڪو به فرق ڪونهي. ستگروءَ ۽ شش جي رچ ۾ استان يا مفاصلي جي ڪا خاص ڳالهه ڪانهي.

س - ٢١٨. جيڪڏهن ستگروءَ جي ديهه سروپ جو ساڪيات درشن ڪيو هجي ته ڇا انهيءَ جي وڃڻ بعد سندس فوٽي يا تصوير تي ڌيان لڳائي ڏسڻ سان اهوئي ڦل پراپت ٿيندو؟

ج - مان توهانکي "درشن" جو ارٿ ڇا آهي، اهو سمجهائيندس. اسين پنهنجي پياري کي ڇو ڏسندا آهيون؟ ڇو ته اسين کيس پيار ڪريون ٿا. اسين هنکي پنهنجن اکين کان پري ڪرڻ نه چاهيندا آهيون، ڇو ته ان سان اسانکي پريم آهي. اسانکي هميشه اهوئي اندر چاهه هوندو آهي ته بس صرف اسين کيس ڏسندا ئي رهون، ڏسندا ئي رهون. جيڪڏهن اسين انهيءَ جي ڪارڻ ڳولهڻ جي ڪوشش ڪنداسين ته شايد سمجهه ۾ ڪجهه به نه ايندو. پر اسين هنجو درشن ڪندا آهيون، جيئن اسين هن سان ميلاپ ڪريون. تي سگهي ٿو اهو مانسڪ ميلاپ هجي يا انهيءَ ڪري جو اسين هن ڪانسواءِ رهي نٿا سگهون. اهڙي اوستا اسانجي اندر مان ئي پيدا ٿئي ٿي.

ستگروءَ جي درشن جو ارٿ اهوئي آهي ته جڏهن اسين سڄڻ ۾ وهون ته اسين سندس ڏئل سروپ جي ڌيان ڪرڻ جي ڪوشش ڪري سگهون. اسان کي فوٽي يا تصوير جو ڌيان ڪڏهن به نه ڪرڻ گهرجي. فوٽو ته صرف گروءَ جي ياد قائم رکڻ لاءِ هوندو آهي، جيئن اسين گهر ۾ پنهنجن رشتيدارن يا دوستن جا فوٽا رکندا آهيون پر اسين ڪڏهن به انهنجو ڌيان ڪونه ڪندا آهيون. گهمندي ڦرندي انهنکي ڏسندا آهيون ته انهنجو پيار، انهنجا اپڪار ۽ انهن لاءِ اسانجا ڪهڙا فرض

لاءِ پرديس وڃي، ستگروءَ جي صحبت ۾ رهي ڀڳتي ڪرڻ ناممڪن آهي؟

ج - جڏهن توهانکي اهو پورن وشواس ٿيندو ته ستگروءَ جو هجڻ ضروري آهي ته توهانکي ستگرو ضرور ملندو.

س - ٢١٧. مهاراج جي، هتي پشچمي ملڪن ۾ اسانکي روحاني سفر جو احساس ڪندي، ستگروءَ جي درشن ڪرڻ جو موقعو نهايت گهٽ ملندو آهي. انهيءَ باري ۾ توهانجو ڪهڙو ويچار آهي؟

ج - ٺيڪ آهي. سچو درشن ته دراصل اندر آهي. هرهڪ مشش کي اندر ۾ درشن لاءِ ڪوشش ڪرڻي پوندي آهي. باهريون درشن به سٺو آهي پر انهيءَ ڳالهه کي حقيقي درشنيءَ سان ڏسڻو آهي. تنهنڪري انهيءَ ڪميءَ سبب اسان کي پاڻ ۾ گڏجي ستسنگ ڪرڻ گهرجي، سنت مت ساهتيه پڙهڻ گهرجي ۽ ڀڄن سمرن کي وقت ڏيڻ گهرجي.

ستسنگ مان انيڪ فائدا آهن، جيڪڏهن ان ۾ ڪوبه وير ورود، ساڙ حسد ناهي بلڪ هڪ ٻئي ۾ پريم پيار وڌندو رهي. ستسنگ بحث مباحثي يا پنهنجن ويچارن يا اوچائيءَ جي اظهار ڪرڻ لاءِ نه ڪيو وڃي. ستسنگ ڪرڻ جو مقصد اهو نه آهي. اها ته ستسنگ جي اعلى مقصد کان ابتڙ ڳالهه آهي. ستسنگ جو ضرورت آهي، اسان ۾ نمرتا پيدا ڪرڻ، هڪ ٻئي سان ملي پريم پيار وڌائڻ ۽ نام مارگ تي هلڻ لاءِ هڪ ٻئي ۾ اتساهه ۽ شوق پيدا ڪرڻ. اسان کي اهڙو مثال ئي ڏيکارڻ گهرجي جو جيڪڏهن ڪنهنجي من ۾ ڪو شڪ شبهو هجي ته اهو اسان کي ڏسي واپس صحيح مارگ تي اچي وڃي. اهڙو ماحول پيدا ڪرڻ ئي ستسنگ جو صحيح مقصد آهي. ڇو ته صرف مشين طور ٻه اڍائي ڪلاڪ ڀڄن سمرن ڪري، ان بعد سنت مت کي وساري ڇڏڻ مناسب ناهي. اسان کي سنت مت ۾ رهڻو آهي، جيئن اسين سڄو وقت ڏينهن انهيءَ ۾ ئي رهون. اهو تڏهن ئي ٿي سگهي ٿو، جڏهن اسين پنهنجي چوڌاري، سنت مت جي ماحول ۾ هر وقت رهندا آهيون. جيڪڏهن اسين انهيءَ واتاورڻ کي صرف ڏهر ٽائين

سگهي ٿي. ستگرو ڪڏهن ڏوهي پاڻ سان اسانکي جوڙيندو آهي. اهو
به ان تي نيڪ آهي.

س - انهيءَ حالت ۾ ستگروءَ جو ڌيان ڪيئن ڪيو وڃي؟

ج - ڪجهه پوتر نامن جي سمرن ڪرڻ وقت اکين جي مرڪز تي ستگروءَ جي سروپ جو ڌيان ڪرڻو آهي، پر جيڪڏهن ستگروءَ جي ديهه سروپ جو درشن نه ٿيو هجي ته پوءِ صرف ڌيان کي ٽين تل تي اسٿر رکي سمرن ڪندو رهجي. اهڙيءَ حالت ۾ به ستگروءَ جو اندر درشن ٿيندو آهي. صرف خيال ٽئين تل ۾ رکي سمرن ڪرڻو آهي. انهيءَ اوستا ۾ به اهوئي ستگرو ساکيات پرگهٽ ٿيندو. جيڪڏهن ستگروءَ سان ديهه سروپ ۾ ميلاپ ٿيو آهي، سندس درشن ڪيو آهي، ته پوءِ انهيءَ جي سروپ جو ڌيان ڪرڻو آهي، نه سندس ڪنهن فوٽي يا تصوير جو. ائين ڪرڻ نيڪ ناهي.

جڏهن ستگرو نامدان جي بخشش چاهي خود ڪري ٿو يا ڪنهن جي دواران ڪري ٿو ته ان وقت هو نام ڏيڻ لاءِ خود حاضر هوندو آهي. جيستائين قدر ستگروءَ جو سوال آهي، هن لاءِ جڳهه ۽ مفاصلو ڪا به معنيٰ نٿو رکي، پر ستگروءَ جي ديهه سروپ ۾ حاضر هجڻ سان نام وٺندڙ کي ضرور ڪجهه فائدو ٿئي ٿو جيڪو شايد ڪنهن ٻيءَ طرح نام وٺڻ ۾ نه به ٿيندو هجي. روحاني اڀياس ۾ ان تي فائدو ٿيندو. چاهي توهان ستگروءَ جو درشن ڪيو آهي ۽ خود هن کان نام ورتو آهي يا هن جي مقرر ڪيل عيوضيءَ کان نام ورتو آهي. جيستائين قدر نام جي بخشش جو تعلق آهي، نام سڌيءَ طرح ستگروءَ کان ئي پراپت ٿئي ٿو. انهيءَ کي به اڀياس ۾ اهوئي ڦل ملندو جيڪو ستگروءَ جي سامهون نام وٺندڙ کي ملندو. شش ضرور ستگروءَ جو درشن ڪرڻ ۽ سندس سان ملڻ سٺو سمجهندو آهي، پر پڇين سمرن يا روحاني ترقيءَ جي درشٽيءَ کان انهيءَ ۾ ڪو به فرق نٿو پوي.

س - ٣١٦. مهاراج جي، اسين نوڪري پيشي وارا ماڻهو آهيون. جنهن ۾ اسانجو ڏڻندو آهي ۽ رشتي ڪرڻي آهي، انهيءَ موجب ته اسان

هن سان پيار ڪريون ٿا، هنجي ڀڳتيءَ ۾ رهون ٿا، هن سان جڙيل رهون ٿا، هنجي تلاش ڪندا رهون ٿا يا هنجي صحيح روحاني مارگ تي هلندا رهون ٿا ته پوءِ اسين خود ۾ سکي رهون ٿا ۽ اسان کي سنسار ۾ رهندي ڀي شانتي ملي ٿي. پر جڏهن اسين هنکي وساري ويهون ٿا يعني آڌر جو سهارو ڇڏي ٿا ڏيون، هيءُ سنسار اسان لاءِ دک جو روپ ٻڻجي پوي ٿو.

هن دنيا ۾ چاهي ڪيترا ڀي راڄنيتي اڳوان، سماج سڌارڪ ڇو نه اچن، اهي ڪڏهن به پرڳتي ۽ راڄنيتڪ بنياد تي شانتي آڻڻ ۾ ڪامياب ٿي نه سگهندا. پر جيڪڏهن روحاني طور شانتي پراپت ڪئي وڃي ته اها شانتي اصلي ۽ استر رهندي.

س - ٢١٥. مون هڪ پستڪ ۾ پڙهيو آهي ته جيسين ديهه سروپ ۾ گروءَ جو درشن نه ٿيو آهي، تيسين اندرين رسائي ڪري سچکنڊ پهچڻ ناممڪن آهي. ڇا اهو صحيح آهي ته ٻاهرين ستگروءَ جو ساکيات ميلاپ هئڻ ضروري آهي؟

ج - انهي جو ارٿ آهي ته ديهڌاري گروءَ جو هئڻ ضروري آهي.

س - مون پستڪ مان ائين سمجهيو ته ستگروءَ کان ئي ساکيات نام وٺڻ ضروري آهي. ڇا اهو صحيح آهي؟

ج - شايد توهان اها ڳالهه چڱيءَ طرح ڪونه سمجهي آهي. جڏهن ستگرو ڪنهنجي دوارا نام جي بخشش ڪري ٿو تڏهن هو خود انهيءَ لاءِ ذميوار هوندو آهي، ڇو ته دراصل نام هو ئي ڏيندو آهي. جڏهن عيوضيءَ دوارا هو نام ڏيندو آهي، انهيءَ جي ڪا به ذميواري نه هوندي آهي. ڇو ته اهو عيوضي صرف هڪ ذريعي ماتر ئي هوندو آهي. اهڙيءَ طرح نام پراپت ڪندڙ منش جو دراصل ستگروءَ سان ميلاپ ٿي ويو آهي. سنت مت جي سڌانت موجب ديهه ڌاري گروءَ سان تعلق يا ميلاپ هئڻ نهايت ضروري آهي. جيڪڏهن توهين خود هن جي سامهون ويهي سگهو ته بهتر آهي پر جيڪڏهن ائين نه ٿي

ڪرڻ لاءِ هزارين، ليڪن ماڻهن کي مارڻ کان بہ نٿا هٻڪن. انين نہ آهي تہ انهن کي ڌرم لاءِ پيار هوندو آهي، صرف ڌرم جي اوٽ وٺي، پنهنجو راڄنيتي سوارٿ سِڌ ڪرڻ چاهيندا آهن. پر اسانجي ۽ توهانجي ڳالهہ ڪير ٿو ٻڌي؟ اسانکي سچي شانتي صرف پنهنجي آندر ئي ملي سگهي ٿي. جيسين پنهنجي آندر انهيءَ آنند جي کوج نہ ڪبي، تيسين هن سنسار ۾ اسين ڪڏهن بہ خوش نہ رهي سگهنداسين. جيڪڏهن اسين ڪڏهن دکي آهيون، آندر ئي آندر چنتا آهي، نهايت اشانت آهيون تہ پوءِ چاهي رهڻ لاءِ محل هجي، کائڻ لاءِ هر قسم جا پدارٿ هجن، اوڙي پاڙي جا ماڻهو خوش مزاج ڇو نہ هجن پر اسين خوش نٿا ٿي سگهون. اسانکي ڪا بہ ڳالهہ ڪونہ وڻندي. پر جڏهن آندر خوشي هوندي آهي تہ جنهن بہ پدارٿ کي ڏسبو آهي تہ آهو خوبصورت ۽ پيارو لڳندو آهي، انهيءَ ۾ خوشي حاصل ٿيندي آهي. قدم قدم تي خوشيءَ وچان نچندا ٽپندا آهيون.

مان اڪثر هڪ مثال ڏيندو آهيان تہ هڪ ٻالڪ جڏهن پنهنجي پتا جي آڱر پڪڙي ميلو ڏسڻ ويندو آهي تہ کيس ميلي جي هرهڪ وستو سٺي ۽ سهڻي لڳندي آهي. ڪنهن جڳهہ تي ٻالڪ راند روند ڪري رهيا آهن تہ ڪٿي پاليل جانورن ۽ مڇين جو تماشو آهي، ڪٿي گيت سنگيت وڄي رهيو آهي تہ ڪٿي نهايت خوبصورت ٻاجي جي سجاوٽ آهي. انيڪ قسمن جا خوشي بخشيندڙ ساز سامان آهن. انهن کي ڏسي ٻالڪ سوچيندو آهي تہ شايد انهن سڀني پدارٿن مان خوشي ملي رهي آهي. پر جيڪڏهن غلطيءَ سبب ٻالڪ پتا جي آڱر کي ڇڏي جدا ٿي ويو تہ هوُ روئڻ چلائڻ شروع ڪندو آهي. ميلي جا اهي سڀ پدارٿ انهيءَ وقت حالت ۾ ئي هوندا آهن، پر اهي کيس سٺا نٿا لڳن. اُن بعد کيس معلوم ٿئي ٿو تہ ميلي ۾ سک، شانتي ۽ آنند تيسين ملي سگهيو ٿي، جيسين هوُ پنهنجي پتا جي آڱر کي پڪڙي هليو ٿي. اهڙيءَ طرح اسان سڀني جو هڪ ئي پتا آهي. جيئن تہ بائيبل ۾ فرمايو ويو آهي، "توهانجو پرم پتا هڪ ئي آهي". جيسين اسين هنجي حڪم ۾ رهون ٿا، هنجي آڱر جو سهارو وٺون ٿا،

گهرجي. شايد ئي ڪو اهڙو انسان هجي جنهنکي شانتي نه گهرجي.
سوال ته اهو آهي ته اسين جتي شانتيءَ جي کوج ڪري رهيا آهيون
ڇا اُتي شانتي ملي سگهي ٿي؟ جيڪڏهن اسين راڄنيتڪ، مالي ۽
پنگتي شانتيءَ جي کوج ڪري رهيا آهيون ته اُها ڪڏهن به نه ملندي،
اتهاس جو آزمودو ڪڏهن به همتائيندڙ نه رهيو آهي. اسين هميشه
هڪ ٻئي سان وڙهندا رهندا آهيون. سنسار ۾ ڪيترائي اعليٰ سماج سڌارڪ،
اخلاقي اڳواڻ آيا پر نه اسين نيڪ مڙس ٿيڻ سکياسين ۽ نه ئي اسانجي
شانتيءَ ۾ ڪو واڌارو ٿيو. اسين پاڻ ۾ وڙهندا ئي رهياسين. مان
سمجهان ٿو ته اسانجي ويچار ڌارا ئي غلط آهي.

جيڪڏهن اسين روحاني ۽ آڌ ياتمڪ طور، روحاني مرڪز ۾ شانتيءَ
جي کوج ڪرڻ جي ڪوشش ڪنداسين ته اِها شانتي اسانکي پنهنجي اندر
ئي ملي ويندي ۽ ٻاهر به جتي اسين وينداسين، شانتي ئي ڦهلائينداسين.
جيڪڏهن سچي شانتيءَ جي کوج ڪرڻي آهي ته سرير جي اندر کوج
ڪرڻي پوندي. جيسين اسين شانتي پنهنجي اندر پراپت نه ڪنداسين
تيسين ٻاهر، شانتي ڪڏهن به نه ملي سگهندي. جيترو مالڪ جي ويجهو
ويندا اوترو ئي اسين هڪ ٻئي جي ويجهو ٿينداسين. جيترو هن کان
دور، اوترو هڪ ٻئي کان جدا ٿيون ٿا ۽ نفرت ڪرڻ شروع ڪريون
ٿا. جيڪڏهن سچ پچ اسين شانتي چاهيون ٿا ته اندر وڃڻ گهرجي. انهيءَ
مول استان ڏانهن ڌام واپس وڃڻ گهرجي. جيترو اُن جي ويجهو ٿيندا
وينداسين، اوترو ئي پاڻ ۾ ويجهو ٿيندا وينداسين. انهيءَ ڪري ئي
عيسيٰ فرمايو هو، ”هڪ ٻئي سان پيار ڪريو.“ هڪ ٻئي سان اسين
تڏهن ئي پيار ڪري سگهنداسين، جڏهن اسين پرماتما سان پريم
ڪنداسين، پنهنجي اصلي منزل سان پيار ڪنداسين ۽ روحاني طور
هڪ ٿينداسين. شانتيءَ جي کوج ۾ اسان روحاني منزل کي وساري
ڇڏيو آهي.

اسانجا راڄنيتي نيتا به روحاني منزل کي روحانيت لاءِ نه پر
راڄنيتي ڪم ڪارين لاءِ استعمال ڪرڻ چاهين ٿا. انهنجي دلچسپي
صرف عهدي ۽ ووٽن ۾ آهي، اسان ۾ يا توهان ۾ نه. هو پدوي حاصل

ءِ تي سچ پچ هلڻ چاهيندا آهيون تہ قدرت خود بخود روحاني
ي تي هلڻ ۾ اسانجي مددگار ٿيندي آهي. پر انهيءَ ٻاري ۾ اسانجي
ا پرابل هئڻ گهرجي. پرمارٿي مارگ جو گيان ۽ سمجهہ هئڻ گهرجي ۽
هيءَ تي عمل ڪرڻ جو چاهہ هئڻ گهرجي. جڏهن اسانجي اندر سچي
ڙق پيدا ٿيندي تي تڏهن انهيءَ ڳالهہ جي ذميواري پرماتما تي آهي
نہ هوءَ اسانکي صحيح مارگ تي آڻي ۽ مالڪ جي ديا مهر سان ئي
زندهہ ديههَ ڌاري گرو ملي ويندو آهي جيڪو روحاني سفر ۾ رهنمائي
ڪري مالڪ سان ميلاپ ڪرائي ٿو.

س- منهنجو مطلب آهي تہ ڇا گروءَ جو ديههَ سروپ هئڻ ضروري
آهي؟ اسانجو ديههَ ڌاري گرو ... وشواس ڪندا آهيون.

ج- اسين انهيءَ ۾ وشواس آهي. ... همت وڌائڻ لاءِ، هنجي
هئڻ ۾ وشواس آهي. ڇا گرو شش جي ... وقت لاءِ ئي اندر

س- ٢/٣. مهاراج جي، نہ هوندي بہ هيڪي توري وقت لاءِ ئي اندر ... ڪئي بہ
لازمي نام جي ڪمائي ... شش انهيءَ حد تائين رسائي ڪئي بہ
ونڃي ويندو آهي، ڇاهي انهيءَ ... ڪيترا ڏهاڙا نام دان ڪان ا؟
نہ هجي؟

ج- ها پيڻ، ائين ٿي ويندو آهي. وشواس پيدا ڪرڻ لاءِ، مارگ تي استو
بہ اهڙيءَ طرح ٿيندو آهي. نظارا ڏسڻ ۾ ايندا آهن ۽ نام دان بعد
رکڻ لاءِ، اسانکي اندر ڪجهہ ... اوستا تائين بہ نہ پهچندا
بہ جڏهن اسين اندر وڃڻ يا پردي کڻڻ جي ... رهندا آهن. جيئن اسين گهراهہ
آهيون تہ ڪي نہ ڪي نظارا نظر ايندا رهون. پر روحاني ... ابياس ذريعي
نہ ٿيون، مارگ تي چڱيءَ طرح هلندا ... ڪرڻي پوندي آهي، جيئن انهي
ستسنگيءَ ڪي خود روحاني چڙهائي ... پوءِ بہ ائين ٿي ويندو آهي
سچي ڳالهين جو ڪيس انيؤ تي سگهي. ... ۽ شانتي چاهين ٿا. ڇا انهيڪي

س- ٢/٤. جيڪي مشن سکہ ۽ شانتي ... وانگر گروءَ جي ضرورت آهي؟
روحاني ترقي چاهيندڙ جگياسن ... تہ هر هڪ مشن کي
ج- ... هڪ ستسنگ سڀا ۾ چيو هو تہ ...

ج - ها، ضرور انهن ڪيو هوندو. مونکي سنت فرانسس جي اتهاس
جي باري ۾ ڄاڻ ڪونهي. جيئن مون هندو اتهاس ۽ ليکڪ وغيره نه
پڙهيا آهن، تيئن انهيءَ باري ۾ مان پنهنجا وچار پيش نٿو ڪري
سگهان. مونکي سڀني سنتن لاءِ هر طرح عزت ۽ پيار آهي.

س - ٢١٢. مان سٽسنگي نه آهيان پر اڄ رات جو جيڪو سٽسنگ ٻڌو
انهيءَ باري ۾ سوچي مان نهايت حيران آهيان ته گروءَ جي رهنمائيءَ
کانسواءِ ڪو به پرماتما کي ڏسي نٿو سگهي. جيتوڻيڪ عيسيٰ جو به نالو
ورتو ويو آهي. تنهن هوندي به ڇا ”گروءَ“ جو مطلب صرف ڪنهن
پوربي يا هندستاني گروءَ سان ئي آهي. جنهنڪي مڃڻ گهرجي. مان
امريڪا جي ڳالهه ڪري رهي آهيان، جتي اسانکي پورب يا هندستاني
چال چلگت رهڻي ڪهڻي، سوچ ويچار جي طور طريقي جي ڪا به ڄاڻ
ڪونهي. تنهنڪري جيڪي ڪجهه چيو ويو آهي شايد انهيءَ ڳالهه کي
اسين چڱيءَ طرح سمجهي نه سگهون ۽ نه ئي ان تي عمل ڪري سگهون.
جيڪڏهن ڪو مٿش اهو محسوس ڪري ٿو ۽ ٻڌي ٿو ته بنا گروءَ
اسين پرماتما کي نٿا ملي سگهون ته اهو ٻڌي اسين نراس ۽ بي همت
ٿي سگهون ٿا ته پنهنجي سنسڪرتي ۽ سڀيتا موجب رهندي گرو نٿو
ملي سگهي؟

ج - جيتري قدر بائيبل سان لاڳاپو آهي ۽ (اهو منهنجو ويچار ۽
وشواس آهي ته هرهڪ عيسائي بائيبل پڙهندو آهي) انهيءَ ۾ اها ڳالهه
بلڪل چڱيءَ طرح لکي وئي آهي ته اسين گروءَ کانسواءِ پرماتما سان
واپس ميلاپ نٿا ڪري سگهون. گروءَ جي مدد بنا اسين واپس مالڪ
وٽ پهچي نٿا سگهون. عيسيٰ فرمايو آهي، ”جنهن مون کي ڏٺو آهي
انهيءَ پرم پتا کي ڏٺو آهي.“ وري فرمايو ويو آهي، ”ڪو به مون
کانسواءِ مالڪ سان ملي نٿو سگهي.“ عيسيٰ پنهنجي وقت جو گرو هو.
جيتري قدر سدانت يا فيلسوفيءَ جو سوال آهي، اها ڳالهه پورب يا
پشچم ۾ صاف چٽي وئي آهي. اها اسانجي پنهنجي اڇا آهي ته اسين
انهيءَ ڳالهه کي مڃون يا نه مڃون، وشواس ڪريون يا نه ڪريون.
جڏهن هردو پوتر ۽ نرمل هوندو آهي، سدانت سمجهه ۾ ايندا آهن ۽

گروءَ جي ضرورت رهي ٿي ۽ ستگرو هوندو ئي آهي. پرماتما جو اهوئي قانون آهي.

س- ٢١١. مهنجي ٻارنا، ڪنهنجي ۾ ايمان ڪرڻ جي ڪونهي. مان ته صرف پنهنجي پسنديءَ سنتن جي باري ۾ سوچي رهيو آهيان. جيئن سنت فرانسس، سنت جان آف دي ڪراس جي باري ۾ چيو ويندو آهي ته هو ڪافي رسائيءَ وارا مهاتما هئا. مان انهيءَ طور ته اهو چئي نٿو سگهان ته انهنکي پورو پراپتي ٿي هئي يا نه، ڇوته عيسيٰ، جنهنجا هو شش هئا، انهيءَ وقت ۾ ڪونه هو. عيسيٰ هڪ هزار سال اڳ ٿي چڪو هو. مونکي انهيءَ لاءِ اچرج ٿو لڳي ته ”اسسيءَ جو سنت فرانسس“ هڪ اعليٰ سنت ۽ پورو پراپتي ڪندڙ مهاتما ڪيئن هو؟ ساڳي ڳالهه ”ڪراس جي سنت جان“ جي باري ۾ به آهي. توهان هينئر فرمايو ته انهن کي ديهه ڌاري گروءَ جي ضرورت هئي، پر هو ته عيسيٰ جي پوڄا ڪندا هئا، جنهنکي گذري هڪ هزار سال ٿي ويا هئا. انهنکي روحاني گيان ۽ پرڪاش ڪيئن پراپت ٿيو؟

ج- هر هڪ جڳهه ۾ سنت ستگرو ٿيا آهن ۽ ٿيندا رهندا. گرو صرف ڪنهن خاص ذات، ڌرم، ديش، وقت يا جڳهه ۾ ئي نه ٿيندا آهن. سنسار ۾ گرو هميشه هوندو آهي.

س- منهنجو مطلب آهي ته انهن سنتن عيسيٰ کانسواءِ ٻئي ڪنهن کان به نام جي بخشش پراپت ڪونه ڪئي؟

ج- جيڪو ليکه هينئر پڙهيو ويو، اهو ڪنهن ليکڪ جي ”گروءَ جي ضرورت“ جي کوج جي هڪ رپورٽ آهي. انهيءَ جو اهو مطلب ناهي ته هن سنسار جي سڀني سنتن جا نالا لکيا آهن. هن صرف ڪجهه سنتن جو مثال ڏيندي، جيڪي ڪجهه هنکي سمجهاڻو هو، انهيءَ جو ذڪر ڪيو آهي. جيڪي ڪجهه هو چوڻ چاهي ٿو، اهوئي سڀني سنتن فرمايو آهي. هن انهيءَ ليکه ۾ سڀني سنتن جو اتهاس ڪونه ڏنو آهي.

س- ڇا سنت فرانسس کي پنهنجي گروءَ جي لاءِ شردا ظاهر ڪرڻ ناتي جو ذڪر ڪرڻ کپندو هو؟

يا نه، سوامي جن جو گرو ضرور هو. پر مان انهيءَ باري ۾ ڪو به بحث مباحثو ڪرڻ نٿو چاهيان.

س- ٢١٠. ڇا عيسيٰ مسيح جو به گرو هو؟

ج- مان اتهاس جو وديارٿي ڪونه آهيان. اهو ڪم تواريخ نويسن جو آهي ته هو ثابت ڪن ته عيسيٰ مسيح جو گرو ڪير هو. شايد ”جان دي بيپٽسٽ“ ڪٿي فرمايو آهي ته هن عيسيٰ مسيح کي بپتسما يعني نام جي بخشيش ڪئي هئي. مونکي اها ڄاڻ ڪونهي ته عيسيٰ مسيح جو رهبر يا گرو ڪير هو، پر هن جو گرو ضرور هوندو. جنهن گروءَ ۾ اسانجو ايترو اٽل وشواس آهي، انهيءَ جو به گرو آهي، انهيءَ ڳالهه مڃڻ ۾ هن جي مهما يا وڏائي گهٽ نٿي ٿئي. انهيءَ ڳالهه ۾ ته ٻاڪ هنجي وڏيڪ مهانتا آهي، ڇو ته هو خود پنهنجي مثال ذريعي جگياسن کي انهيءَ روحاني گيان ۽ نرمل پرمارٿي مارگ جي اصلي سکيا کي ثابت ڪري ٿو ته هرهڪ مٽش کي گروءَ جي ضرورت آهي. اها ڳالهه ته تواريخ نويس ئي ٻڌائي سگهن ٿا ته عيسيٰ مسيح جو گرو ڪير هو. پر اهو ضرور آهي ته جيڪا اصلي روحاني سکيا هن اسانکي ڏني آهي، اها بنا گروءَ ڪيس پراپت ڪونه ٿي هئي. صرف اهو ثابت ڪرڻ لاءِ ته گروءَ جي ضرورت آهي، انهيءَ لاءِ سنتن جو هڪ ناڻي مالڪ گرو ٿي سگهي ٿو، پر هرهڪ ستگروءَ جو گرو هوندو ئي آهي. جيئن ڪالهه مون توهانکي سمجهايو هو ته جيڪڏهن ڏيئو تيار آهي ته پرڪاش لاءِ هڪ ماچيس جي ضرورت هوندي آهي. ڪجهه ماڻهن کي ميڻ يا تيل جي ضرورت پوندي آهي، انهن لاءِ ڪجهه ڳوڙهي ۽ انهيءَ ڪجهه مان وٽ به ناهٽي پوندي آهي ۽ ان بعد ئي انهيءَ ڏيئي کي ٻاري سگهبو آهي. تنهنڪري اهڙا سنت، جنکي جيڙ آتمائن جو رهبر بڻجڻو آهي ۽ هن سنسار ۾ صرف انهيءَ لاءِ ئي ايندا آهن ته جيئن هو اسانکي سکيا ڏيئي سگهن، اهي هميشه پورڻ ئي تيار هوندا آهن. انهنکي روشن ڪرڻ ۽ پورن گرو بڻائڻ لاءِ صرف هڪ ٻئي ڏيئي جي ضرورت هوندي آهي. اهو روشن روحاني ديپڪ هنجو گرو هوندو آهي. هنکي

انسان جي ضرورت آهي جيڪو خود شبد سان جڙي چڪو هجي،
شبد ۾ سمائجي ويو هجي ۽ اهڙو انسان زنده ستگرو ئي آهي.

س- ٢٠٩. مهاراج جي، سار وچن (انگريزي) جي مهاڳ ۾ لکيل
آهي ته سوامي جن ١٧ سالن تائين هڪ اونداهي ڪوٺيءَ ۾ ابهياس ڪيو
۽ ان بعد راڌا سوامي سکيائن جو پرچار ڪيو. انهيءَ جو ارٿ اهو ٿيو
ته شروع ۾ سندن ڪوبه گرو نه هو، مان اهو معلوم ڪرڻ لاءِ منتظر
آهيان ته ڇا هو ان درجي جي گرن مان هئا، جيڪي سنت پرماتما
وٽان ايندا آهن؟

ج- عام طور هر هڪ سنت جو شش اهو ڪڏهن به نه چوندو آهي
ته سندن گروءَ جو به ڪو گرو هو. پنهنجي گروءَ جي ادب سبب ائين
ڪندا آهن. هو سوچيندا آهن ته انهن جو گرو خود ايترو مهان هو، جو
ڪنهن گروءَ جي ضرورت ئي نه هئي. دراصل سوامي جن جو گرو هو.
مان اتهاس يا انهن ڳالهين جي مونجهاري ۾ داخل ٿيڻ نٿو چاهيان، پر اها
پڪ آهي ته سوامي جن جو گرو هو، جنهن کين مارگ تي آندو، اندر
۽ ٻاهر جيڪي ڪجهه کين ڏيڻ چاهيو ٿي، ڏنو ۽ ٻين ماڻهن کي مارگ
ٻڌائڻ يا نام جي پرچار ڪرڻ کان اڳ سوامي جن خود ابهياس ڪيو،
نام جي ڪمائي ڪئي. ساڳيءَ طرح گرو نانڪ صاحب جن جو گرو هو،
ڪبير صاحب جن جو به گرو هو. پر ڪنهن به سنت جا شش اهو وشواس
نٿا ڪن ته سندن گروءَ کي به گروءَ جي ضرورت هئي. پر شردا ۽
ڀڳتيءَ وچان اسين ڪجهه ڪري اهو سوچيندا آهيون ته جيڪڏهن اسين
اها ڳالهه قبول ڪنداسين ته اسانجي گروءَ کي به پنهنجو ستگرو هو ته
شايد اسانجي گروءَ جي مهما يا مان مرتبو گهٽجي ويندو. مهاتمائن جو
ڪوبه گرو ڪونه هو، ائين چوڻ انهنجي سکيا جي بنياد يا جڙون ڪٽڻ
برابر ٿيندو. هر هڪ گروءَ کي گروءَ جي ضرورت آهي. گرو ٻڻجڻ کان
اڳ هو شش هوندو آهي. جيڪڏهن شش به گروءَ جهڙي روحاني اوستا
پراپت ڪري ٿو ته اهو به گرو ٻڻجي سگهي ٿو. مان توهانجي انهيءَ
ڳالهه سان سهمت نه آهيان ته سوامي جن جو گرو ڪونه هو. اوڪ مجين

آهيون ۽ وري واپس وڃي اُنهيءَ ۾ ئي سمائجي وڃڻو آهي. ان لاءِ ئي اسين سڀ ڪوشش ڪري رهيا آهيون.

س- مهاراج جي، جيڪڏهن اسين پرڪاش ڏسڻ جي قابل ٿي سگهون، هر وقت، هر پل، لڳاتار اُنهيءَ کي ڏسندا رهون ته ڇا اسانکي هتي رهڻ جي ضرورت پوندي؟

ج- نه، پوءِ اسين اُنهيءَ روحاني جوت ۾ ئي رهنداسين.

س- پوءِ اسين هن سنسار ۾ نه هونداسين. ها نه؟

ج- اسين واپس اُنهيءَ ۾ سمائجي وينداسين. اُنهيءَ کان دور رهڻ چاهيندو به ڪير؟ پاڻيءَ جو قطرو، نه اُنهيءَ غلاظت ۽ مٽيءَ جو حصو بڻجي رهڻ چاهيندو ۽ نه ئي ساگر يا بادل جو، جنهن مان هو آيو آهي، وڇوڙو برداشت ڪرڻ چاهيندو.

س- اُن بعد اسين پنهنجي زندگيءَ ۽ موت جا پاڻ مالڪ آهيون؟

ج- ها، اهو ئي ڀڄن سمرن جو مقصد آهي. هن وقت من جو اسان تي ضابطو آهي. اسين من ۽ اندرين کي وس ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهيون، جو ته اُن بعد ئي اسين پرڪاش جو هڪ چيتن انگ يا حصو بڻجي سگهون ٿا.

س- ٢٠٨. مهاراج جي، توهان فرمايو آهي ته جڏهن شش شبد ڌن سان جڙي ويندو، تڏهن اهو "الاهي آواز" کيس مٿي ڇڪي پنهنجي مول استان يا نج گهر وٺي ويندو، جتان اهو شبد نڪتو آهي. جيڪڏهن انهيءَ شبد ڌارا کي ئي مٿي ڇڪي وٺي وڃڻو آهي ته پوءِ گروءَ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟

ج- ستگروءَ جو ڪم آهي، هن کي شبد سان جوڙڻ ۽ روحاني راهه تي سندس همراهه ٿي وڃڻ، جيئن هو مارگ ۾ ايندڙ پرلوڀن ۾ نه ڦاسجي، صحيح راهه کان گمراهه نه ٿي وڃي. اندر شبد ڌن ۽ ستگروءَ ۾ ڪو به فرق ڪونهي. اها شبد ڌارا ئي توهانجو گرو آهي، هر هڪ انسان کي زنده ديهه ڌاري گروءَ جي ضرورت پوي ٿي جيڪو هن کي اندر شبد روپي گروءَ سان جوڙي. اسان کي ٻاهر اهڙي

ج - نه نه، اهو پرڪاش ته پسن ۽ ڪيڙن ماڪوڙن ۾ به آهي پر اسين انهن جونين ۾ اچڻ نٿا چاهيون.

س - هر هڪ انسان پنهنجي طور - طريقي، انهيءَ پرڪاش جو احساس ڪري ٿو، جنهن کي ٻاهرين صلاح مصلحت جي ضرورت نٿي پوي جو جيڪو جيئن اندر ئي پرڪاش آگاهه ڪري ٿو ته هينئر توکي ڇا ڪرڻو آهي؟ ان لاءِ ٻاهرين طور پڇڻ جي ضرورت ئي ڪانهي.

ج - پر افسوس ته ائين ئي آهي ته هو اسان کي نٿو ٻڌائي ته ڇا ڪرڻ گهرجي.

س - هو اسان کي ضرور ٻڌائي ٿو.

ج - اهو درست، پرڪاش اسان جي اندر آهي، پر جيسين اسان انهيءَ جو ديدار نه ڪيو آهي ۽ ان ۾ سمائجي نه ويا آهيون، تيسين انهيءَ روحاني روشنيءَ جو گيان پراپت نٿو ٿئي. جيئن ته عيسيٰ فرمايو آهي، "جڏهن توهين هڪ اک وارا ٿيندا. تڏهن توهانجو سمورو سرير انهيءَ پرڪاش سان روشن ٿي ويندو." اسين انهيءَ کان بيخبر آهيون.

س - پر ڪو به ماڻهو، ڪنهن ٻئي کي نٿو ٻڌائي سگهي؟

ج - انهيءَ روحاني روشنيءَ کي ڏسڻ لاءِ توهانکي اها "اندرين اک" کولڻي آهي. پرڪاش ته بيشڪ اندر آهي، اهو ڪٿان به ٻاهران نٿو اچي. پر اسان کي اها چيتن شڪتي پنهنجي اندر پيدا ڪرڻي آهي، اها اک کولڻي آهي جيڪا پرڪاش کي ڏسي سگهي. ٻيا ڪهڙا اصلي اپاءَ جي، اهو صرف چوڻ ماتر ٿيندو، "مان ۽ پتا هڪ آهيون" انهيءَ ۾ ڪو به شڪ ڪونهي ته اسين هڪ آهيون پر جيسين اسان پنهنجي روحاني راهه جي رڪاوٽن کي دور نه ڪيو آهي، سڀني ديوارن کي هٽايو نه آهي، تيسين حقيقي روپ ۾ اسين مالڪ سان ملي هڪ ٿي نٿا سگهون. من جي عقل ٻڌيءَ انوسار ته اهڙي طرح چئي سگهجي ٿو، پر دراصل عملي طور اسان ۾ ۽ پرم پتا ۾ نهايت گهڻو فرق آهي. اسين سڀ انهيءَ پرڪاش جا ڪرڻا آهيون. اسين انهيءَ مان پيدا ٿيا

آهيون ۽ وري واپس وڃي انهيءَ ۾ ٿي سمائجي ويٺا آهيون. ان لاءِ ئي اسين سڀ ڪوشش ڪري رهيا آهيون.

س- مهاراج جي، جيڪڏهن اسين پرڪاش ڏسڻ جي قابل ٿي سگهون، هر وقت، هر پل، لڳاتار انهيءَ کي ڏسندا رهون ته ڇا اسانکي هتي رهڻ جي ضرورت پوندي؟

ج- نه، پوءِ اسين انهيءَ روحاني جوت ۾ ئي رهنداسين.

س- پوءِ اسين هن سنسار ۾ نه هونداسين. ها نه؟

ج- اسين واپس انهيءَ ۾ سمائجي وينداسين. انهيءَ کان دور رهڻ چاهيندو به ڪير؟ پاڻيءَ جو قطرو، نه انهيءَ غلاظت ۽ مٽيءَ جو حصو بڻجي رهڻ چاهيندو ۽ نه ئي ساگر يا بادل جو، جتان هو آيو آهي، وڇوڙو برداشت ڪرڻ چاهيندو.

س- ان بعد اسين پنهنجي زندگيءَ ۽ موت جا پاڻ مالڪ آهيون؟

ج- ها، اهو ئي پڄڻ سمرن جو مقصد آهي. هن وقت من جو اسان تي ضابطو آهي. اسين من ۽ اندرين کي وس ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهيون، جو ته ان بعد ئي اسين پرڪاش جو هڪ چيتن انگ يا حصو بڻجي سگهون ٿا.

س- ٣٠٨. مهاراج جي، توهان فرمايو آهي ته جڏهن شش شبد ڌن سان جڙي ويندو، تڏهن اهو ”الاهي آواز“ کيس مٿي ڇڪي پنهنجي مول استان يا نج گهر وٺي ويندو، جتان اهو شبد نڪتو آهي. جيڪڏهن انهيءَ شبد ڌارا کي ئي مٿي ڇڪي وٺي وڃڻو آهي ته پوءِ گروءَ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟

ج- ستگروءَ جو ڪم آهي، هن کي شبد سان جوڙڻ ۽ روحاني راهه تي سندس همراهه ٿي وڃڻ، جيئن هو مارگ ۾ ايندڙ پرلوڀن ۾ نه ڦاسجي، صحيح راهه کان گمراهه نه ٿي وڃي. اندر شبد ڌن ۽ ستگروءَ ۾ ڪوبه فرق ڪونهي. اها شبد ڌارا ئي توهانجو گرو آهي، هرهڪ انسان کي زنده ديهه ڌاري گروءَ جي ضرورت پوي ٿي جيڪو هنکي اندر شبد روپي گروءَ سان جوڙي. اسان کي ٻاهر اهڙي

ج - نه نه، اهو پرڪاش ته پسن ۽ ڪيڙن ماڪوڙن ۾ به آهي پر
اسين انهن جوتين ۾ اچڻ نٿا چاهيون.

س - هرهڪ انسان پنهنجي طور - طريقي، انهيءَ پرڪاش جو
احساس ڪري ٿو، هن کي ٻاهرين صلاح مصلحت جي ضرورت ٿي
پوي جو جو ڪيس اندر ئي پرڪاش آگاهه ڪري ٿو ته ٻيهر توکي
ڇا ڪرڻو آهي؟ ان لاءِ ٻاهرين طور پڇڻ جي ضرورت ئي ڪونهي.

ج - پر افسوس ته اهو ئي آهي ته هو اسان کي نٿو ٻڌائي ته ڇا
ڪرڻ گهرجي.

س - هو اسان کي ضرور ٻڌائي ٿو.

ج - اهو ديوي پرڪاش اسان جي اندر آهي، پر جيسين اسان انهيءَ
جو ديدار نه ڪيو آهي ۽ ان ۾ سمائجي نه ويا آهيون، تيسين انهيءَ
روحاني روشنيءَ جو ڪيان پراپت نٿو ٿئي. جيئن ته عيسيٰ فرمايو آهي،
"جڏهن توهين هڪ اک وارا بڻجندا. تڏهن توهانجو سمورو سرير انهيءَ
پرڪاش سان روشن ٿي ويندو." اسين انهيءَ کان بيخبر آهيون.

س - پر ڪو به ماڻهو، ڪنهن ٻئي کي نٿو ٻڌائي سگهي؟

ج - انهيءَ روحاني روشنيءَ کي ڏسڻ لاءِ توهانکي اها "اندرين
اک" کولڻي آهي. پرڪاش ته بيشڪ اندر آهي، اهو ڪٿان به ٻاهران
نٿو اچي. پر اسان کي اها چيتن شڪتي پنهنجي اندر پيدا ڪرڻي
آهي، اها اک کولڻي آهي جيڪا پرڪاش کي ڏسي سگهي. بنا ڪنهن
اصلي انڀو جي، اهو صرف چوڻ ماتر ٿيندو، "مان ۽ پتا هڪ آهيون"
انهيءَ ۾ ڪو به شڪ ڪونهي ته اسين هڪ آهيون پر جيسين اسان پنهنجي
روحاني راهه جي رڪاوٽن کي دور نه ڪيو آهي، سڀني ديوارن کي
هٽايو نه آهي، تيسين حقيقي روپ ۾ اسين مالڪ سان ملي هڪ ٿي
نٿا سگهون. من جي عقل بڌيءَ انوسار ته اهڙي طرح چئي سگهجي ٿو،
پر دراصل عملي طور اسان ۾ ۽ پرم پتا ۾ نهايت گهڻو فرق آهي.
اسين سڀ انهيءَ پرڪاش جا ڪرڻا آهيون. اسين انهيءَ مان پيدا ٿيا

آهيون ۽ وري واپس وڃي اُنهيءَ ۾ ٿا سمائجي وڃون. اِن لاءِ ئي اسين سڀ ڪوشش ڪري رهيا آهيون.

س- مهاراج جي، جيڪڏهن اسين پرڪاش ڏسڻ جي قابل ٿي سگهون، هر وقت، هر پل، لڳاتار اُنهيءَ کي ڏسندا رهون ته ڇا اسانکي هتي رهڻ جي ضرورت پوندي؟

ج- نه، پوءِ اسين اُنهيءَ روحاني جوت ۾ ئي رهنداسين.

س- پوءِ اسين هن سنسار ۾ نه هونداسين. ها نه؟

ج- اسين واپس اُنهيءَ ۾ سمائجي وينداسين. اُنهيءَ کان دور رهڻ چاهيندو به ڪير؟ پاڻيءَ جو قطرو، نه اُنهيءَ غلاظت ۽ مٽيءَ جو حصو بڻجي رهڻ چاهيندو ۽ نه ئي ساگر يا بادل جو، جتان هو آيو آهي، وڇوڙو برداشت ڪرڻ چاهيندو.

س- اُن بعد اسين پنهنجي زندگيءَ ۽ موت جا پاڻ مالڪ آهيون؟

ج- ها، اهوئي پڄن سمرن جو مقصد آهي. هن وقت من جو اسان تي ضابطو آهي. اسين من ۽ اِندرين کي وس ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهيون، ڇو ته اُن بعد ئي اسين پرڪاش جو هڪ ڇيتن انگ يا حصو بڻجي سگهون ٿا.

س- ٣٠٨. مهاراج جي، توهان فرمايو آهي ته جڏهن شش شبد ڌن سان جڙي ويندو، تڏهن اهو ”اِلاهي آواز“ کيس مٿي ڇڪي پنهنجي مول اِستان يا نج گهر وٺي ويندو، جتان اهو شبد نڪتو آهي. جيڪڏهن اُنهيءَ شبد ڌارا کي ئي مٿي ڇڪي وٺي وڃڻو آهي ته پوءِ گروءَ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟

ج- ستگروءَ جو ڪم آهي، هن کي شبد سان جوڙڻ ۽ روحاني راهه تي سندس همراهه ٿي وڃڻ، جيئن هو مايا ۾ ايندڙ پرلوڀن ۾ نه قاسجي، صحيح راهه کان گمراهه نه ٿي وڃي. اندر شبد ڌن ۽ ستگروءَ ۾ ڪوبه فرق ڪونهي. اها شبد ڌارا ئي توهانجو گرو آهي، هرهڪ انسان کي زنده ديهه ڌاري گروءَ جي ضرورت پوي ٿي جيڪو هنکي اندر شبد روپي گروءَ سان جوڙي. اسان کي باهر اڏڙي

ج- نه نه، اهو پرڪاش ته پسن ۾ ڪيڙن ماڪوڙن ۾ به آهي پر اسين انهن جهڙن ۾ اهو نٿا چاهيون.

س- هر هڪ انسان پنهنجي طور-طريقي، انهيءَ پرڪاش جو احساس ڪري ٿو، ڇا ڪنهن ٻاهرين صلاح مصلحت جي ضرورت ٿئي ٿي جو جيڪو ڪير اندر ۾ پرڪاش آگاهه ڪري ٿو ته هينئر ٿو ڪي ڇا ڪرڻو آهي؟ ان لاءِ ٻاهرين طور پڇڻ جي ضرورت ئي ڪونهي.

ج- پر افسوس ته اهو ئي آهي ته هو اسان کي نٿو ٻڌائي ته ڇا ڪرڻ گهرجي.

س- هو اسان کي ضرور ٻڌائي ٿو.

ج- اهو ديوي پرڪاش اسانجي اندر آهي، پر جيستين اسان انهيءَ جو ديدار نه ڪيو آهي ۽ ان ۾ سمائجي نه ويا آهيون، تيستين انهيءَ روحاني روشنيءَ جو گيان پراپت نٿو ٿئي. جيئن ته عيسيٰ فرمايو آهي، "جڏهن توهين هڪ اک وارا ٿيندا. تڏهن توهانجو سمورو سرير انهيءَ پرڪاش سان روشن ٿي ويندو." اسين انهيءَ کان بيخبر آهيون.

س- پر ڪو به ماڻهو، ڪنهن ٻئي کي نٿو ٻڌائي سگهي؟

ج- انهيءَ روحاني روشنيءَ کي ڏسڻ لاءِ توهانکي اها "اندرين اک" کولڻي آهي. پرڪاش ته بيشڪ اندر آهي، اهو ڪٿان به ٻاهران نٿو اچي. پر اسان کي اها ديويشڪتي پنهنجي اندر پيدا ڪرڻي آهي، اها اک کولڻي آهي جيڪا پرڪاش کي ڏسي سگهي. ٻيا ڪيئن اصلي اهو جي، اهو صرف چوڻ ماتر ٿيندو، "مان ۽ پتا هڪ آهيون" انهيءَ ۾ ڪو به شڪ ڪونهي ته اسين هڪ آهيون پر جيستين اسان پنهنجي روحاني راهه جي رڪاوٽن کي دور نه ڪيو آهي، سڀئي ديوارن کي هٽايو نه آهي، تيستين حقيقي روپ ۾ اسين مالڪ سان ملي هڪ ٿي نٿا سگهون. من جي عقل ٻڌيءَ انوسار ته اهڙي طرح چئي سگهجي ٿو، پر در اصل عملي طور اسان ۾ ۽ پرم پتا ۾ نهايت گهڻو فرق آهي. اسين سڀ انهيءَ پرڪاش جا ڪڻا آهيون. اسين انهيءَ مان پيدا ٿيا

اها ڳالهه سوچڻ جي ڪهڙي ضرورت آهي تہ اسين ڪڏهن واپس ويندا سين، ڇو تہ هتي بہ تہ انهيءَ پرڪاش جي ئي شيوا ڪري رهيا آهيون؟

ج- اسين انهيءَ پرڪاش جا انگ آهيون، انهيءَ مالڪ، شڪتيءَ پرماتما يا جيڪي ڪجهہ توهين چئو، انهيءَ جو انس آهيون. اسين هن وقت انهيءَ پرماتما کان وڇڙي چڪا آهيون ۽ ڪايا روپي قيد ۾ بند آهيون. اسين عقل پڌيءَ سان تہ چئي سگهون ٿا تہ اسين پرميشور آهيون، پر جيسين اسين سرير ۾ قيد آهيون، انهيءَ ۾ فرق آهي. جڏهن اسانجي سرت اوچي اوستا پراپت ڪندي، روحاني روشنيءَ جو درشن ڪري انهيءَ ۾ سمائجي وينداسين تڏهن ئي اسين چئي سگهون ٿا تہ اسين پرڪاش آهيون، اسين پرماتما آهيون.

س- پر مان تہ پاڻ کي قيدي محسوس نٿو ڪريان. مان تہ ائين ٿو سمجهان تہ هرهڪ سواس کڻندي مان انهيءَ پوتر پرڪاش جي شيوا ڪري رهيو آهيان.

ج- توهين ڪيئن ٿا سمجهو تہ توهين انهيءَ پرڪاش جي شيوا ڪري رهيا آهيو؟ ڏسو، اسين تہ من ۽ اندرين جي زبردست آهيون.

س- مان اهو پرڪاش آهيان، جيڪو ڪروڙين ورهين ۽ جڳن کان آهي ۽ جنهنجو ڪڏهن بہ انت نہ ٿيندو.

ج- انهيءَ جو ڪڏهن بہ انت نہ ٿيندو. هن سرير ڪانپوءِ توهان کي ٻيو سرير ملندو ۽ ان بعد هڪ ٻيو ۽ اهڙيءَ طرح ئي اهو سلسلو جاري رهندو.

س- اسين سڀ انهيءَ پرڪاش سان گڏ ۽ هڪ آهيون.

ج- سموري سرشٽي ئي پرماتما سان گڏ آهي، هڪ آهي.

س- اسين انهيءَ کي پنهنجي من سان ملائي ٿا ڇڏيون ۽ تعجب ۾ پئجي ٿا وڃون تہ ڇا ڪريون. پر اسانکي اهڙيءَ طرح ڪرڻ جي ضرورت ناهي، جيڪڏهن اسانکي گمان ٿي وڃي تہ اسين سڀ ڪو هڪ آهيون.

س - اسين ڪڏهن به ناس يا ختم نه ٿيندا اسين. اسانجي نه ڪا آد آهي ۽ نه ڪو انت.

ج - اهو صحيح آهي. پر ڇا سچ پچ توهان اُنهيءَ پرڪاش کي ڏٺو آهي؟ ڇا توهان کي اهو گيان آهي ته توهين اُنهيءَ جو هڪ انس آهيو؟

س - جيڪڏهن اسين آتما جو مندر آهيون ته ازخود اُنهيءَ پرڪاش جا انس آهيون؟

ج - من ۽ پڙهيءَ انوسار ته اسين، ائين سوچيندا آهيون پر دراصل اسين عملي طور، اُنهيءَ ۾ ملي هڪ ٿي وڃڻ چاهيون ٿا.

س - ته ڇا اسين اُنهيءَ سان هڪ آهيون ۽ اسان کي اُنهيءَ جي ڄاڻ ڪونهي؟

ج - "مان ۽ پرم پتا هڪ آهيون" چوڻ جي خيال کان مان ائين چئي سگهان ٿو، "مان پرماتما آهيان" پر هتي ته مان هڪ قيدي آهيان ۽ پرماتما صرف تڏهن ئي ڇوائي سگهندس جڏهن اُنهن سڀني بندنن کان آزاد ٿي، اُنهيءَ صاحب ۾ سمائجي ويندس. اُنهيءَ کي پرپو پراپتي چئبي ٿو.

س - مان نٿو سمجهان ته مان قيدي آهيان. مان سمجهان ٿو ته مان پرڪاش جو هڪ حصو آهيان ۽ پرماتما جو ئي ڪم ڪري رهيو آهيان.

ج - اسين سڀ اُنهيءَ پرڪاش جو انس آهيون.

س - جيڪڏهن مونکي هڪ سؤ دفعا جنم وٺڻو به پوي تڏهن به مان اُنهيءَ پرڪاش جو ئي ڪم ڪري رهيو آهيان. ته پوءِ اُنهيءَ ڳالهه جي چنتا جو ڪرڻ گهرجي ته هيءَ ڪاريه ڪڏهن سماپت ٿيندو؟

ج - نه، اسين سڀ هن سرشٽيءَ جو ئي ڪم ڪري رهيا آهيون. اُنهيءَ ڪم پوري ڪرڻ ڪانسواءِ هيءَ رچنا يا سرشٽي رهي به نٿي سگهي.

س - مان اها ڳالهه سمجهان ٿو پر اسين جيڪڏهن خود آتما جو مندر آهيون ته پوءِ قدرتي اسين خود پرڪاش به آهيون ته پوءِ اسانکي

آهيون ، صرف پنهنجن ماسترن سبب . ساڳيءَ طرح اسانکي گروءَ جي به ضرورت آهي ، اسانکي هڪ رهبر جي ضرورت آهي ، جيڪو روحاني راهه تي لڳائي ۽ رهنمائي ڪري . جڏهن اسانکي انهيءَ مارگ جو گيان ٿي وڃي ٿو ، گروءَ جي فرض ۽ ذميوارين جي ڪجهه ڄاڻ ٿئي ٿي تڏهن پنهنجو پاڻيهي اها سمجهه اچي ٿي ، احساس ٿئي ٿو ته اسان لاءِ گرو ڪيترو ڪجهه ڪري رهيو آهي . اسان تي ڪنهن به ڳالهه کي مڃڻ يا ڪنهن ڪم ڪرڻ جي ڪابه زبردستي يا بندش ڪونهي . اها سموري سمجهه اندران ٿي اچي ٿي ۽ جڏهن به اچي ٿي اندران ٿي اچي ٿي . روحاني انيؤ يا سچو گيان اسانجي اندر آهي .

س - هن سچڻ جي سوال مان مون لئين سمجهيو آهي ته ستگرو خود هڪ مهان هستي آهي ، پنهنجو پاڻ هڪ پرڪاش آهي ، جيڪو صرف پرڪاش جي ئي باري ۾ ڳالهه بوله ڪري ٿو يا انهيءَ جو ورنن ڪرڻ جي ڪوشش ڪري ٿو ؟

ج - ستگرو نه صرف انهيءَ جو ذڪر يا ورنن ڪري ٿو بلڪ اسانجي اندر رهنمائي به ڪري ٿو ۽ آخر اسين ستگروءَ ۾ سمائجي وڃون ٿا ۽ ستگرو ستپرش ۾ سمائجي وڃي ٿو . اسين سڀ ملي هڪ ٿي وڃون ٿا . هرهڪ انهيءَ ساگر جي لهر آهي . لهر ساگر مان اچي ٿي ۽ جيڪي ڪجهه هنکي ڏنو ويندو آهي ، انهيءَ کي ساڻ کڻي ساگر ۾ ئي سمائجي ويندي آهي .

س - ۲۰۷. جيڪڏهن اسين آتما جو منڊ آهيون ته پوءِ اسا انهيءَ پرڪاش سان هميشهه گڏ آهيون ، جنهنجو نه آد آهي نه انت

ج - اهو ٺيڪ آهي .

س - جيڪڏهن اسين پرڪاش سان هميشهه گڏ آهيون ته پوءِ ڪنهن ماڻهوءَ جي صلاح يا سکيا جي ڪهڙي ضرورت آهي ؟

ج - ڇاڪاڻ ته اسين هينئر انهيءَ سان هڪ نه آهيون . انهيءَ ڪري اسانکي سکيا ، صلاح جي ضرورت آهي جو اسين وري انهيءَ پرڪاش سان هڪ ٿيڻ چاهيون ٿا .

نام جي بخشش تي ڇڪي آهي تنهنڪري ٻاهرين گروءَ جي ضرورت ناهي. اهڙن ماڻهن کي ڇا چئجي؟

ج - پڻ، توهان هندستان ۾ ڏٺو آهي، اميريڪا ۾ ڏٺي آهي. هيٺ توهين انهي جي مشابهت بهتر نموني ڪري سگهو ٿا ڇو جو توهين ٻئي ديس ڏسي چڪا آهيو. ٻين ته صرف پارت ئي ڏٺو آهي ۽ هينئر اميريڪا کي ڏسڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان. صحيح راهه تي اچڻ لاءِ اسانکي گروءَ کان نام جي بخشش وٺڻ نهايت ضروري آهي. نام وٺڻ ڪا ريت رواج ڪونهي. اهو اسانجي زندگيءَ کي نيڪ روشن ڪرڻ لاءِ هڪ اهميت ڀريو انگ آهي. ستگرو هميشه انگ سنگ هوندو آهي. نام ڏيئي هو اسان کي وساري نٿو. هو هميشه اسانجي مدد ۽ رهنمائيءَ لاءِ ساڻ هوندو آهي. اسان کي ضرورت هجي يا نه هو اسانجي رهنمائي ڪرڻ لاءِ گڏ هوندو آهي. آخر ۾ نام، گرو، شبد، ڌن، آتما، پرماتما جي ايڪتي ۽ پرماتما، سڀ ملي هڪ ٿي ويندا آهن. اهي صرف واپس وڃي، انهيءَ ۾ سمائجي وڃڻ لاءِ هڪ ساڌن ماتر آهن.

س - ٢٠٦. ستگروءَ جي شخصيت هڪ پوڄاري يا ڀڳت کان وڌيڪ ڇو آهي؟ روحاني مڪتي حاصل ڪندڙ جگياسوءَ لاءِ هن جي ايتري اهميت ڇو آهي؟

ج - شروع ۾ ستگروءَ کي صرف هڪ اُپديش ڏيندڙ يا ماستر يا رهبر سمجهڻ ئي ڪافي آهي. جڏهن اسين اندر وينداسين ته اسانکي پنهنجو پاڻهي معلوم ٿيندو ته ستگرو اسان لاءِ ڇا ڪري رهيو آهي. اسين ازخود سمجهي وينداسين ته ستگرو ڪهڙي هستي آهي. شروعات ۾ اسانکي صرف کيس هڪ رهبر، دوست، اخوان يا هڪ صحيح روحاني رستي تي لڳائيندڙ ئي سمجهڻ گهرجي. اُن بعد اسين خود محسوس ڪنداسين ته اسان کي ستگروءَ جي ڪيتري ۽ گهڻي ضرورت ڇو آهي. زندگيءَ جي هر هڪ ڪيتري ۾ اسانکي گروءَ يا اُستاد جي ضرورت پوندي آهي ۽ اسين هميشه اُنهنکي عزت ڏيندا آيا آهيون ۽ اسين سندن مدد سبب شڪرگذار رهندا آيا آهيون. جيڪي ڪجهه اسين هن وقت

آهيون، صرف پنهنجن ماسترن سبب. ساڳيءَ طرح اسانکي گروءَ جي
بہ ضرورت آهي، اسانکي هڪ رهبر جي ضرورت آهي، جيڪو
روحاني راهہ تي لڳائي ۽ رهنمائي ڪري. جڏهن اسانکي انهيءَ
مارگ جو گيان ٿي وڃي ٿو، گروءَ جي فرض ۽ ذميوارين جي ڪجهہ
ڄاڻ ٿئي ٿي تڏهن پنهنجو پاڻيهي اها سمجهہ اچي ٿي، احساس ٿئي
ٿو تہ اسان لاءِ گرو ڪيترو ڪجهہ ڪري رهيو آهي. اسان تي ڪنهن
بہ ڳالهہ کي مڙهڻ يا ڪنهن ڪم ڪرڻ جي ڪابہ زبردستي يا بندش
ڪونهي. اها سموري سمجهہ اندران ئي اچي ٿي ۽ جڏهن بہ اچي ٿي
اندران ئي اچي ٿي. روحاني انڀو يا سچو گيان اسانجي اندر آهي.

س - هن سچڻ جي سوال مان مون لئين سمجهيو آهي تہ ستگرو
خود هڪ مهان هستي آهي، پنهنجو پاڻ هڪ پرڪاش آهي، جيڪو
صرف پرڪاش جي ئي باري ۾ ڳالهہ ٻولهہ ڪري ٿو يا انهيءَ جو
ورنن ڪرڻ جي ڪوشش ڪري ٿو؟

ج - ستگرو نہ صرف انهيءَ جو ذڪر يا ورنن ڪري ٿو بلڪ
اسانجي اندر رهنمائي بہ ڪري ٿو ۽ آخر اسين ستگروءَ ۾ سمائجي
وڃون ٿا ۽ ستگرو ستپرش ۾ سمائجي وڃي ٿو. اسين سڀ ملي هڪ
ٿي وڃون ٿا. هرهڪ انهيءَ ساگر جي لهر آهي. لهر ساگر مان اچي ٿي
۽ جيڪي ڪجهہ هنکي ڏنو ويندو آهي، انهيءَ کي ساڻ کڻي ساگر ۾
ئي سمائجي ويندي آهي.

س - ٢٠٧. جيڪڏهن اسين آتما جو منڊ آهيون تہ پوءِ ا.
انهيءَ پرڪاش سان هميشهہ گڏ آهيون، جنهنجو نہ آد آهي نہ انت

ج - اهو ٺيڪ آهي.

س - جيڪڏهن اسين پرڪاش سان هميشهہ گڏ آهيون تہ پوءِ ڪنهن
ماڻهوءَ جي صلاح يا سکيا جي ڪهڙي ضرورت آهي؟

ج - ڇاڪاڻ تہ اسين هينئر انهيءَ سان هڪ نہ آهيون. انهيءَ ڪري
اسانکي سکيا، صلاح جي ضرورت آهي جو اسين وري انهيءَ پرڪاش
سان هڪ ٿيڻ چاهيون ٿا.

نام جي بخشش تي ڇڪي آهي تنهنڪري ٻاهرين گروءَ جي ضرورت
ناهي. اهڙن مائٽن کي ڇا چئجي؟

ج - پيٽا، توهان هندستان ۾ ڄائو آهي، امريڪا ۾ ڄائي آهي.
هينئر توهين ٻنهي جي مشابهت بهتر نموني ڪري سگهو ٿا ڇو جو توهين
ٻنهي ديس ڏسي چڪا آهيو. مون ته صرف ڀارت ۾ ڄائو آهي ۽
هينئر امريڪا کي ڏسڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان. صحيح
راهه تي اچڻ لاءِ اسانکي گروءَ کان نام جي بخشش وٺڻ نهايت ضروري
آهي. نام وٺڻ ڪا ريت رواج ڪونهي. اهو اسانجي زندگيءَ کي نيڪ
روشن ڪرڻ لاءِ هڪ اهميت ڀريو انگ آهي. ستگرو هميشه انگ سنگ
هوندو آهي. نام ڏيئي هو اسان کي وساري نٿو. هو هميشه اسانجي
مدد ۽ رهنمائيءَ لاءِ ساڻ هوندو آهي. اسان کي ضرورت هجي يا نه
هو اسانجي رهنمائي ڪرڻ لاءِ گڏ هوندو آهي. آخر ۾ نام، گرو، شبد
ڌن، آتما، پرماتما جي ڀڳتي ۽ پرماتما، سڀ ملي هڪ ٿي ويندا آهن.
اهي صرف واپس وڃي، انهيءَ ۾ سمائجي وڃڻ لاءِ هڪ ساڌن ماتر آهن.

س - ٢٠٦. ستگروءَ جي شخصيت هڪ پوڄاري يا پنڊت کان
وڌيڪ ڇو آهي؟ روحاني مڪتي حاصل ڪندڙ جگياسوءَ لاءِ هنجي
ايتري اهميت ڇو آهي؟

ج - شروع ۾ ستگروءَ کي صرف هڪ اپديش ڏيندڙ يا ماستر يا
رهبر سمجهڻ ئي ڪافي آهي. جڏهن اسين اندر وينداسين ته اسانکي
پنهنجو پاڻيهي معلوم ٿيندو ته ستگرو اسان لاءِ ڇا ڪري رهيو آهي.
اسين ازخود سمجهي وينداسين ته ستگرو ڪهڙي هستي آهي. شروعات
۾ اسانکي صرف کيس هڪ رهبر، دوست، اخوان يا هڪ صحيح روحاني
رستي تي لڳائيندڙ ئي سمجهڻ گهرجي. ان بعد اسين خود محسوس
ڪنداسين ته اسان کي ستگروءَ جي گهڻي ۾ گهڻي ضرورت ڇو آهي.
زندگيءَ جي هر هڪ کيتر ۾ اسانکي گروءَ يا استاد جي ضرورت پوندي
آهي ۽ اسين هميشه انهنکي عزت ڏيندا آيا آهيون ۽ اسين سندن مدد
سبب شڪرگذار رهندا آيا آهيون. جيڪي ڪجهه اسين هن وقت

هوندي به ڪي طريقا آهن. پنهنجيءَ محدود ٻڌيءَ سان ٿي اسين
ڏسندا آهيون ته هوُ نقلي گرو آهن يا سچا. انهيءَ جون ڪي نشانيون
به آهن پر تنهن هوندي به اسين دوکو کائي سگهون ٿا. پنهنجي پوري
ٻڌيءَ ۽ چترائيءَ هوندي به اسين ڀٽڪندا آهيون، گمراه ٿي ويندا
آهيون. دراصل پرماتما جي ديا مهر کانسواءِ اسين پورن گروءَ سان
ملي ٿي نٿا سگهون. ڪي نشانيون ٿينديون آهن، جيڪي اسان کي
ڏسڻ گهرجن، پر اهي نشانيون به اسين ٻڌيءَ دوارا ئي پرکندا آهيون
۽ اسانجي ٻڌي اسانکي دوکو ڏيئي سگهي ٿي.

س- ڇا اهي نشانيون هرهڪ انسان لاءِ الڳ الڳ هونديون آهن؟

ج- نه، گهڻو ڪري نه. مان سمجهان ٿو ته توهان اسانجا پستڪ
ڪونه پڙهيا آهن. انهن ۾ ڪي ڳالهيون جو ورنن ڪيو ويندو آهي پر
اهي به ٻڌيءَ کي تسلي ڏيڻ لاءِ ٻڌيءَ دوارا آهن ۽ اُتي به ٻڌي
اسان کي دوکو ڏيئي سگهي ٿي. دراصل اسين صرف پرماتما جي
ديا مهر تي ئي ڀروسو رکي سگهون ٿا.

س- ٢٠٤. منهنجو پتي چوندو آهي ته اسان کي گروءَ وٽ وڃڻ جي
ضرورت ڪونهي، ڇو ته گرو اسانجي اندر آهي. اسان کي خود ڪوشش
ڪرڻ گهرجي ۽ نام دان وٺڻ جي ضرورت ڪونهي؟

ج- جيڪڏهن ڪو خود اهو ڪم ڪري سگهي ٿو ته بيشڪ انهيءَ
کي گروءَ جي ضرورت ڪونهي. خود اهو ڪم ڪرڻ نهايت ڏکيو آهي
گهڻو ڪري اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان اڪثر اسين پنهنجي من جي حڪم
انوسار ڪم ڪندا آهيون ۽ پنهنجو پاڻ کي دوکو ڏيندا رهندا آهيون.
پنهنجي اندر ويٺل گروءَ جي تلاش لاءِ به اسان کي ٻاهرئين گروءَ جي
ضرورت پوندي آهي. جنهن اوستا ۾ گروءَ جي ضرورت نه پوندي
آهي. اهڙي اوستا تائين پهچڻ لاءِ به گروءَ جي ضرورت پوندي آهي.
پر زنده گروءَ کانسواءِ اسين ڪڏهن به اهڙي اوستا تي پهچي نٿا سگهون.

س- مون کي هندستان جي باري ۾ ته ڪجهه خبر ڪونهي، پر
هتي امريڪا ۾ ڪجهه ماڻهن کي چوندو ٻڌو آهي ته اسان کي اندر

اندر ڪي معلوم ڪرڻ لاءِ ته من جو انهيءَ سان ڪو تعلق آهي يا نه، اسان کي رهبر جي ضرورت آهي.

س- اهو ڏکيو آهي يا نه. انهيءَ بعد جي ڪيئن ڄاڻ پوندي؟

ج- انهيءَ لاءِ ئي جيئي رهيو آهيان ته اهو گيان پراپت ڪرڻ لاءِ اسان کي گروءَ جي ضرورت آهي.

س- ٺيڪ آهي توهانکي معلوم آهي ته اسانجي زندگيءَ ۾ اسانجا ڪيترائي استاد ٿيا آهن، جنکي نهايت مهان ۽ اڪر ٻڌجندو ڏنو آهي؟

ج- ها، اهو صحيح آهي، زندگيءَ جي هرهڪ ڪيتري ۾ اها ڳالهه لاڳو آهي.

س- اسانجي زندگيءَ جي سفر ۾ وقت بوقت اسانجا گرو هوندا آهن. ڇا هو پنهنجي خيال کان پورن هوندا آهن؟

ج- ها ٺيڪ آهي. پنهنجي پنهنجي خيال کان ٺيڪ آهن.

س- زنده ديهه سروپ گروءَ جو هئڻ بهتر آهي؟

ج- اسان کي روحاني ترقيءَ لاءِ زنده گروءَ جي کوج ڪرڻي پوندي آهي. ڊاڪٽر بڻجڻ لاءِ اسان کي ڊاڪٽر گروءَ جي ضرورت آهي ٻيءَ ڪاٻه وديا حاصل ڪرڻ لاءِ انهيءَ وديا جي ماهر گروءَ جي ضرورت پوندي آهي. پنهنجي انتر مک اندر روحاني ترقيءَ لاءِ به زنده گروءَ جي ضرورت پوي ٿي.

س- ٢٠٣. ڇا سڀني لاءِ صرف هڪ ئي روحاني گرو هوندو آهي؟

ج- انيڪ گرو ٿي سگهن ٿا. روحاني گرو صرف ڪنهن خاص ذات، ڌرم يا ديس ۾ ئي نه ٿيندو آهي. هو ڪنهن به جڳهه تي ٿي سگهن ٿا ۽ گهڻيئي ٿي سگهن ٿا.

س- توهان فرمايو ته گرو گهڻيئي ٿي سگهن ٿا. جيڪڏهن گرو انيڪ آهن ته اهو ڪيئن معلوم ڪجي ته ڪهڙو گرو پورن آهي؟

ج- بلڪل صاف طرح ٻڌائڻ نهايت مشڪل آهي ڇو ته اسين صرف بندي‌ءَ جي زور تي انهنکي پرکڻ جي ڪوشش ڪريون ٿا ۽ چڱيءَ طرح رهنمائي ڪرڻ لاءِ به بنديءَ جي سهاري رهون ٿا. پر تنهن

س- ٢٠١. ڇا گرو اندر ۾ آهي؟

ج- گرو هميشه اندر آهي، پر جيسين گروءَ سان ٻاهر نه مليا آهيو تيسين اندر نٿا ملي سگهو. اندر گروءَ کي ڪيئن پراپت ڪرڻو آهي، انهيءَ لاءِ به گروءَ جي ضرورت آهي، پر اصلي گرو اندر ئي آهي، اسانجو سچو گرو اندر آهي. هو هميشه اسانجي اندر رهنمائي ڪري ٿو. پر انهيءَ اندرئين گروءَ تائين پهچڻ لاءِ به اسانکي ٻاهرئين گروءَ جي ضرورت پوندي آهي.

س- ڇو؟

ج- اندر گروءَ تائين پهچڻ لاءِ.

س- ڇا اهو ٻاهرئين گروءَ بنا نٿو ٿي سگهي؟

ج- نه اهو ممڪن آهي ۽ نه ٿي سگهي ٿو.

س- ڇا اهو ممڪن آهي ته انهنجي اسان کي خبر نه هجي. ٿي سگهي ٿو ته ٻاهر گرو هجي، پر انهيءَ باري ۾ ڄاڻ نه هجي؟

ج- اسان کي گروءَ جي کوج ڪرڻ ئي گهرجي.

س- جيڪڏهن اندر مون کي گروءَ جي پراپتي ٿئي ته؟

ج- جيڪڏهن ائين ٿئي ته انهيءَ کان اڳ ۾ ٻي ڳالهه ڪونهي. پر ٿي سگهي ٿو ته اهو پنهنجي من جو دوکو ئي هجي.

س- اهو ڪيئن محسوس ٿئي ته اهو اسانجي من جو ئي دوکو آهي؟

ج- اهو معلوم ڪرڻ لاءِ به توهان کي گروءَ جي ضرورت آهي.

س- اندر دوکو ٿي رهيو آهي، ڇا اهو سمجهڻ لاءِ به گروءَ جي ضرورت آهي؟

ج- اهو نيڪ آهي، نه ته ٻيءَ حالت ۾ توهين گمراهه ٿي سگهو ٿا ۽ دوکو کائي سگهو ٿا. توهانجو من توهانکي پنهنجن حرڪتن سان دوکو ڏيئي رهيو آهي.

س- ٿي سگهي ٿو ته من جو انهيءَ سان ڪو به تعلق نه هجي؟

ج- ٿي سگهي ٿو ته نه هجي، پر اهو به ٿي سگهي ٿو ته هجي،

ج- گروءَ جي کوج اسانکي ڪرڻ گهرجي. پر جڏهن گرو مِلي وڃي ته اُنهيءَ کي ڇڏڻ نه گهرجي. اُنهيءَ جو در ڪڏهن به ڇڏڻو ناهي.

س- ٢٠٠. ڇا غلط گرو مِلڻ ممڪن آهي؟

ج- اِهو به ٿي سگهي ٿو، ڇو نه؟

س- جيڪڏهن ڪو پنهنجو سڄو جيون غلط گروءَ پٺيان ٿي گذاري ته؟

ج- مان هميشه عام طور جگياسن کي اِهائي صلاح ڏيندو آهيان ته جيڪڏهن گروءَ جي کوج ۾ سڄي زندگي گذري به وڃي ته اهو وقت اجايو نه ويو پر سجايو ٿيو. ڪنهنکي به بنا سوچڻ سمجهڻ جي اپنائڻ نه گهرجي. پنهنجي عقل بُڌيءَ کي تسلي ڏيڻ گهرجي ۽ جيئن عقل راهه ۾ ڪا رڪاوٽ نه وجهي. بُڌيءَ کي تسلي ڏيڻ بعد ئي اسين مارگ ۾ ترقي ڪري سگهنداسين. جيڪڏهن اسين گروءَ يا مارگ جي باري ۾ پوريءَ طرح پنهنجي بُڌيءَ کي تسلي ڏيڻ لاءِ سڄي زندگي به لڳايون ته وقت اجايو نه ويو بلڪ سجايو ئي ٿيو. اهڙيءَ طرح اسين هڪ مضبوط بنياد تيار ڪريون ٿا. جيترو بنياد اونهو هوندو اوتري اوچي جڳهه اُنهيءَ تي ٺهي سگهي ٿي. عمارت هميشه مضبوط ٽڪريءَ تي ٺاهڻ گهرجي. پوري کوج ڪرڻ گهرجي ۽ بنا اُنهي تسليءَ جي ته مارگ نيڪ آهي، انڌي اِنسان وانگر اُنهيءَ تي هلڻ شروع نه ڪرڻ گهرجي. پر جڏهن اسانجي بُڌيءَ کي هڪ دفعو تسلي ٿي وڃي ته پوءِ اُنهيءَ کي پنهنجي ترقيءَ ۾ رڪاوٽ وجهڻ نه ڏيڻ گهرجي. بُڌيءَ کي هڪ طرف رکي ڇڏڻ گهرجي. اُن بعد ايمان ۽ وشواس جي ضرورت ٿيندي آهي. ايمان ۽ وشواس ئي منزل مقصد ڏانهن وٺي ويندو ۽ نه بُڌي.

س- ٢٠١. مهاراج جي، ڇا اسين اندر به دوکو کائي سگهون ٿا؟

ج- ها، ٻاهر جي ڀيٽ ۾ اندر سولائيءَ سان دوکو کائي سگهجي ٿو. پر ستسنگيءَ کي سچ ڪوڙ، صحيح غلط جي پرک ڪرڻ ايندي آهي. پورن ستگروءَ جو شش ڪڏهن به دوکو نٿو کائي سگهي.

اهڙي ماڻهوءَ وٽ ويندا جيڪو پارٽ مان تي آيو هجي. اُنهيءَ
کان توهين گهٽ ۾ گهٽ مدد ۽ ڄاڻ حاصل ڪندا آهيو. اُن بعد
ٽڪيٽ خريد ڪري ڪنهن سواريءَ جو سهارو وٺڻو پوي ٿو. صرف
پنهنجي عقل بُڌيءَ جي بل تي توهين ڪڏهن به اُتي نه پهچي سگهندا.
اُتي پهچڻ لاءِ رستي ۾ توهان کي ڪيترن ئي ماڻهن جي مدد وٺڻي
پوي ٿي. اهڙيءَ طرح اسين جيڪڏهن پنهنجي نج گهر واپس وڃڻ
چاهيون ٿا ته پرماتما وٽ واپس پهچڻ لاءِ انهيءَ کان تمام وڌيڪ مدد
جي ضرورت آهي.

س- جڏهن هتي سنسار ۾ اسانکي مدد ملي ٿي ته ڇا پرلوڪ ۾
سهارو نه ملندو؟ ڇا هرهڪ منڊل ۾ مدد نه ملندي؟ اسانکي دنيا ۾
اهڙا انسان ملندا آهن، جيڪي مدد ڪرڻ لاءِ تيار هوندا آهن؟

ج- جيڪڏهن هتي اسانکي هڪ صحيح، سچي ۽ مقرر مدد ملي
رهي آهي ته پوءِ اُتي بہ ضرور ملندي. بشرطيڪ هتي ملڻ واري
سهايتا پڪي ۽ وشواس جوڳي هجي.

س- جيڪڏهن هڪ جوڳي پنهنجيءَ ڪوشش سان پهرئين روحاني
منڊل تي پهچي وڃي ٿو ته ڇا هن کي ٻئي منڊل تي پهچڻ لاءِ
ضروري مدد نه ملندي؟

ج- نه، جوڳيءَ کي ضرور ڪنهن سيکاريو هوندو ته پهرئين منڊل
تائين ڪيئن پهچجي. هو جنم کان ئي ته جوڳي ڪونه هوندو.

س- خير، سنسار گرن سان ڀريو پيو آهي. چيو ويندو آهي ته
هندستان ۾ هزارين گرو آهن، جيڪي ڪجهه اُپديش .... ؟

ج- توهين جنهن کي چاهيو گرو بڻايو، هر گروءَ جي ضرورت ته ٿيندي
ٿي. مان اهو نه چئي رهيو آهيان ته توهانکي ڪهڙو گرو ڌارڻ ڪرڻ
گهرجي. ۽ منهنجو چوڻ، صرف ايترو آهي ته گرو هئڻ ضروري آهي.

س- يعني هرهڪ انسان گرو ڌارڻ ڪري ۽ تيسين اُنهيءَ جي
چرنن ۾ رهي، جيسين هو ڪنهن خاص اوستا ۾ نه پهتو آهي؟

۽ پرماتما وٽ نه پهچي سگهنداسين. اسين نهايت ٿوري تعداد ۾ سچمچ آهيون، اسين سڀ عقل اوسط ۾ آهيون. اسان کي اهڙي انسان جي ضرورت آهي جيڪو اسان ۾ جان آڻي. اسان کي اهڙي مهاتما جي ضرورت آهي جيڪو اسان کي اندر ڏسڻ واري اک ڏئي، اهڙو ڪن ڏئي جنهن سان اندر ٻڌي سگهون، اهڙو امرت ڏئي جنهن کي پي ورڻي زنده ٿي سگهون. عيسيٰ به "جيوت پاڻي" يعني امرت جو ذڪر ڪيو آهي، هڪ اک يا اندروني اک جو ۽ اندريان ڪن جو بيان ڪيو آهي. هو فرمائين ٿا، "ڪن هوندي به توهين ٻڌو نٿا" جو نه اندر اسين اندرين ڪن سان ٻڌي سگهون ٿا. عيسيٰ مردن کي زنده ڪيو. جنهنجو ارٿ اهو آهي ته سرير جي خيال کان هو زنده ته هئا پر روحاني طور هو مردا ٿي چڪا هئا، انهن ماڻهن کي جيون دان ڏنو. هو پنهنجي وقت جو هڪ روحاني رهبر يا گرو هو. توهين گروءَ کي ڪنهن به نالي سان سڏيو. پر اسان کي روحاني سائنس جي گيان پراپت ڪرڻ لاءِ گروءَ جي ضرورت، ته هر حالت ۾ پوي ٿي. اندر گروءَ کانسواءِ صحيح مارگ تي هلڻ بلڪل ناممڪن آهي.

س- توهين ائين ڇو ٿا چئو ته اهو بلڪل ناممڪن آهي؟

ج- ڇاڪاڻ ته اندر مارگ ۾ نهايت من لڀائيندڙ نظارا ۽ رڪاوٽون آهن. هن سنسار ۾ جڏهن به اسين پريشان هوندا آهيون ۽ گهٻراهٽ محسوس ڪندا آهيون، ڪنهن ڦندن ۾ ڦاسجي ويندا آهيون، نراس ٿي ويندا آهيون تڏهن اسين ڪنهن نه ڪنهنجو سهارو يا مدد وٺندا آهيون، اندروني مارگ ته انهيءَ کان به وڌيڪ مشڪل آهي. تنهنڪري جيسين ڪو راهه نه ڏيکاريندو ۽ رهنمائي نه ڪندو، تيسين اسانجو پنهنجي نج گهر پهچڻ ناممڪن آهي. جيڪڏهن توهانکي آمريڪا کان پارس وڃڻو آهي ته توهين صرف پنهنجي عقل سان نه پهچي سگهندا، توهانکي ڪنهن سفر عيوضيءَ (Travel Agent) جي ضرورت پوندي. توهين هر ڪنهن قسم جي جاچ ڪندا آهيو. انهيءَ باري ۾ ڪي ڪتاب پڙهندا آهيو. مسافري شروع ڪرڻ کان اڳ ڪنهن

هوندو، جيڪو صحيح راهه تي آڻي سگهي. اسين ڪڏهن به هن مارگ تي هلي نه سگهنداسين. اِها ڳالهه ته باهرئين سنساري مارگ لاءِ به ضروري آهي. اندرئين روحاني مارگ تي ته، صحيح رهبر ۽ اُنيوي اُستاد بنا هلڻ نهايت مشڪل آهي. اندر تہ ڪيترين من لڀائيندڙ ڳالهيون آهن. جڏهن اسين پنهنجي خيال کي ايڪاگر ڪري روحاني سفر ڪرڻ لاءِ، اندر اڪين پويان پهچندا آهيون ته مارگ ۾ ڪيتريون ئي رڪاوٽون ايندڙيون آهن. رهبر کانسواءِ اسين ڀٽڪي سگهون ٿا. جڏهن اسانکي دنيوي وديا سکڻ لاءِ گروءَ يا اُستاد جي ضرورت پوي ٿي ته پوءِ اندر وڃڻ لاءِ پنهنجي نج گهر ڏانهن ويندڙ مارگ تي هلڻ لاءِ، گروءَ جي ضرورت ڇو نه هئڻ گهرجي؟ جيڪڏهن گروءَ جي ضرورت نه هجي ها ته پوءِ سنسار ۾ ڪنهن به سنت جي اچڻ جي ضرورت نه ٿئي ها.

توهانکي معلوم آهي ته اسان تي صحبت جو ڪيترو گهرو اثر پوندو آهي، اسين نيڪ اِنسان جي صحبت ۾ رهندا آهيون، جيئن اُنهن جو اسان تي سٺو اثر پوي. ڇو ته اسين به اُنهن جهڙا بڻجڻ چاهيندا آهيون. جيڪڏهن خراب ماڻهن جو سنگ ڪندا آهيون ته اُنهن جي خراب وچارن جو اثر پوندو آهي. اسين به اُنهن سان گڏ غلط راهه تي هلڻ شروع ڪندا آهيون اِنهيءَ ڪري پڪتي ڀاو جو واتاورڻ پيدا ڪرڻ لاءِ گروءَ جي ضرورت آهي جيئن انهيءَ مارگ تي هلي سگهون ۽ اندر وڃي سگهون. هن سنسار ۾ جيئن ته ماستر يا رهبر کانسواءِ ڪجهه به حاصل نٿو ڪري سگهجي ته پوءِ پريو پراپتي، اندر جي پوري گيانوان اُستاد يا پورا ستگرو يا رهبر کانسواءِ ڪيئن ٿي سگهي ٿي؟

س- ١٩٩. مهاراج جي، ڇا واپس وڃڻ لاءِ ستگروءَ جو ساٿ هئڻ تمام ضروري آهي؟ اسين پنهنجيءَ ڪوشش سان الڳ الڳ منڊلن يا اِستانن تي پهچي سگهون ٿا؟

ج- اسان کي هڪ گروءَ يا اُستاد جي ضرورت آهي. اسين ايتري قدر من ۽ اِندرين جي وس ۾ اچي چڪا آهيون جو جيسين ڪو اسانکي جڙن کان آڪاڙي واپس مالڪ وٽ نه وٺي هلندو تيسين اسين ڪڏهن

٩- ستگروءَ جي ضرورت

شانتي، پريم، سُکُ، نامُ دان

س- ١٩٨. ستگروءَ جي سهاري کانسواءِ، پرماتما کي پائڻ جو ٻيو رستو ڪونهي؟

ج- اسين سنسار ۾ جيڪي ڪجهه سکون ٿا، انهيءَ لاءِ اهڙي گروءَ جي ضرورت پوندي آهي، جنهن کي انهيءَ باري ۾ پورو گيان هوندو آهي. توهين ڪيترن ئي ڊاڪٽرن، وڪيلن ۽ انجنيئرن سان ڏٺا هوندا. انهن مان ڪو به، صرف لئبارٽريءَ ۾ وڃڻ يا ڪتاب پڙهڻ سان ڊاڪٽر، وڪيل يا انجنيئر ڪونه بڻيو هوندو. اسڪولن ۽ ڪاليجن ۾ ڪيترن ورهين تائين تعليم حاصل ڪرڻ بعد به انهن کي عملي تعليم پراپت ڪرڻي پوي ٿي. تڏهن ئي هو پنهنجي ڌنڌي ۾ پوريءَ طرح لڳي ڪري سگهن ٿا. انهيءَ سنساري وديا ۽ دنيوي فائدي لاءِ اسان کي ماسترن وٽ وڃڻو پوي ٿو، جيئن اسين انهن کان ڪجهه علم حاصل ڪري سگهون ۽ روحانيت هڪ تمام مشڪل وديا آهي، انهيءَ لاءِ به اسان کي هڪ آزمودگار ماستر يا روحاني رهبر جي ضرورت پوي ٿي. اهڙو روحاني گرو ئي اسان کي ٻڌائيندو آهي ته پرماتما جي کوج ڪيئن ڪرڻي آهي، اهو ڪٿي آهي، ڪهڙيءَ طرح اسين هن کي پراپت ڪري سگهون. اسانجي ۽ پرماتما جي وچ ۾ ڪهڙي رڪاوٽ آهي، جيڪا پرماتما کان اسان کي دور رکي ٿي ۽ انهن رڪاوٽن کي ڪهڙيءَ طرح دور ڪري سگهجي ٿو. انهيءَ کي توهين گرو، ماستر يا وڏو ڀاءُ، دوست، جيئن چاهيو، سڏيو. اهي لفظ ڪنهن انسان کي سنسار ۾ سڃاڻڻ لاءِ صرف نالا آهن.

اسان کي گرو لفظ کان گهٻرائڻ نه گهرجي. اسين هن کي ماستر يا ٻئي ڪنهن به نالي سان سڏي سگهون ٿا. پر اسان کي هن مارگ لئي ڄاڻڻ وارو، هن مارگ جي باري ۾ ٻڌائڻ وارو ڪو نه ڪو انسان ضرور هئڻ گهرجي. راهه ۾ گهڻيون رڪاوٽون آهن، ڪيترائي لڀائيندڙ پدارٿ آهن جيڪي گمراهه ڪري سگهن ٿا. جنهن ڪري اهڙو رهبر گڏ نه

هوندو، جيڪو صحيح راهه تي آڻي سگهي. اسين ڪڏهن به هن مارگ تي هلي نه سگهنداسين. اها ڳالهه ته ٻاهرئين سنساري مارگ لاءِ به ضروري آهي. اندرئين روحاني مارگ تي ته، صحيح رهبر ۽ اُنيوي اُستاد بنا هلڻ نهايت مشڪل آهي. اندر تمام ڪيترين من لڀائيندڙ ڳالهيون آهن. جڏهن اسين پنهنجي خيال کي ايڪاگر ڪري روحاني سفر ڪرڻ لاءِ اندر اکين پويان پهچندا آهيون ته مارگ ۾ ڪيترين ئي رڪاوٽون ايندڙيون آهن. رهبر کانسواءِ اسين پڪي سگهون ٿا. جڏهن اسانکي دنيوي وديا سکڻ لاءِ گروءَ يا اُستاد جي ضرورت پوي ٿي ته پوءِ اندر وڃڻ لاءِ پنهنجي نج گهر ڏانهن ويندڙ مارگ تي هلڻ لاءِ، گروءَ جي ضرورت ڇو نه هئڻ گهرجي؟ جيڪڏهن گروءَ جي ضرورت نه هجي ها ته پوءِ سنسار ۾ ڪنهن به سنت جي اچڻ جي ضرورت نه ٿئي ها.

توهانکي معلوم آهي ته اسان تي صحبت جو ڪيترو گهرو اثر پوندو آهي، اسين نيڪ انسانن جي صحبت ۾ رهندا آهيون، جيئن اُنهن جو اسان تي سٺو اثر پوي. ڇو ته اسين به اُنهن جهڙا بڻجڻ چاهيندا آهيون. جيڪڏهن خراب ماڻهن جو سنگ ڪندا آهيون ته اُنهن جي خراب وچارن جو اثر پوندو آهي. اسين به اُنهن سان گڏ غلط راهه تي هلڻ شروع ڪندا آهيون اِنهيءَ ڪري پڪتي پاو جو واتاورڻ پيدا ڪرڻ لاءِ گروءَ جي ضرورت آهي جيئن انهيءَ مارگ تي هلي سگهون ۽ اندر وڃي سگهون. هن سنسار ۾ جيئن ته ماسٽر يا رهبر کانسواءِ ڪجهه به حاصل نٿو ڪري سگهجي ته پوءِ پرپو پراپتي، اندر جي پوري گيانوان اُستاد يا پو ستگرو يا رهبر کانسواءِ ڪيئن ٿي سگهي ٿي؟

س - ۱۹۹. مهاراج جي، ڇا واپس وڃڻ لاءِ ستگروءَ جو ساٿ هئڻ تمام ضروري آهي؟ اسين پنهنجيءَ ڪوشش سان الڳ الڳ منڊلن يا استانن تي پهچي سگهون ٿا؟

ج - اسان کي هڪ گروءَ يا اُستاد جي ضرورت آهي. اسين ايتري قدر من ۽ اندرين جي وس ۾ اچي چڪا آهيون جو جيسين ڪو اسانکي جڙن کان آڪاڙي واپس مالڪ وٽ نه وٺي هلندو تيسين اسين ڪڏهن

٩- ستگروءَ جي ضرورت

شانتي، پريم، سُک، نام دان

س- ١٩٨. ستگروءَ جي سهاري کانسواءِ، پرماتما کي پائڻ جو ٻيو رستو ڪونهي؟

ج- اسين سنسار ۾ جيڪي ڪجهه سکون ٿا، اُنهيءَ لاءِ اهڙي گروءَ جي ضرورت پوندي آهي، جنهن کي اُنهيءَ باري ۾ پورو گيان هوندو آهي. توهين ڪيترن ئي ڊاڪٽرن، وڪيلن ۽ انجنيئرن سان گڏيا هوندا. اُنهن مان ڪو به، صرف ليبارٽريءَ ۾ وڃڻ يا ڪتاب پڙهڻ سان ڊاڪٽر، وڪيل يا انجنيئر ڪونه بڻيو هوندو. اسڪولن ۽ ڪاليجن ۾ ڪيترن ورهين تائين تعليم حاصل ڪرڻ بعد به اُنهن کي عملي تعليم پرائپت ڪرڻي پوي ٿي. تڏهن ئي هو پنهنجي ڌنڌي ۾ پوريءَ طرح لڳي ڪري سگهن ٿا. اُنهيءَ سنساري وديا ۽ دنيوي فائدي لاءِ اسان کي ماسترن رهنمائن وٽ وڃڻو پوي ٿو، جيئن اسين اُنهن کان ڪجهه علم حاصل ڪري سگهون ۽ روحانيت هڪ تمام مشڪل وديا آهي، اُنهيءَ لاءِ به اسان کي هڪ آزمودگار ماستر يا روحاني رهبر جي ضرورت پوي ٿي. اهڙو روحاني گرو ئي اسان کي ٻڌائيندو آهي ته پرماتما جي کوج ڇو ڪرڻي آهي، اهو ڪٿي آهي، ڪهڙيءَ طرح اسين هن کي پرائپت ڪري سگهون. اسان جي ۽ پرماتما جي وچ ۾ ڪهڙي رڪاوٽ آهي، جيڪا پرماتما کان اسان کي دور رکي ٿي ۽ اُنهن رڪاوٽن کي ڪهڙيءَ طرح دور ڪري سگهجي ٿو. اُنهيءَ کي توهين گرو، ماستر يا وڏو ڀاءُ، دوست، جيئن چاهيو، سڏيو. اهي لفظ ڪنهن انسان کي سنسار ۾ سڃاڻڻ لاءِ صرف نالا آهن.

اسان کي گرو لفظ کان گهٻرائڻ نه گهرجي. اسين هن کي ماستر يا ڀلي ڪنهن به نالي سان سڏي سگهون ٿا. پر اسان کي هن مارگ تي هلائڻ وارو، هن مارگ جي باري ۾ ٻڌائڻ وارو ڪو نه ڪو انسان ضرور هئڻ گهرجي. راهه ۾ گهڻيئي رڪاوٽون آهن، ڪيترائي لپائيندڙ پداوت آهن جيڪي گمراهه ڪري سگهن ٿا. جيستائين ڪو اهڙو رهبر گڏ نه

ٿي ويندا. جيڪڏهن سنسا آهن ته به انهن کي دور ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. وهمن ۽ ڀرمن جو حل ڳولڻ گهرجي نه ته ٻيءَ حالت ۾ ڏٻري ڏٻري اهي اسانجي مارگ ۾ رڪاوٽ وجهي سگهن ٿا.

س- ڪيترا ڀيرا گهڻي پڙهڻ سان الجهن پيدا ٿيندي آهي؟

ج- ته پوءِ انهيءَ کي دور ڪرڻ جي ڪوشش ڪريو (ماٺهو ڪلن ٿا).

س- ١٩٧. مهاراج جي، توهانجو جدا جدا ڏيسن ۾ اچڻ، ڇا اسانجي ڀڄن سمرن کي آسان بڻائي سگهي ٿو؟

ج- اهائي ڳالهه ته مان سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان. ته جڏهن توهانجي ٻڌيءَ کي پوريءَ طرح خاطري ٿيندي تڏهن ڀڄن سمرن ازخود آسان ٿيندو ويندو. جيڪڏهن اسين ٻڌيءَ جي چڪر ۾ ئي ڦاٿل رهياسين ته پوءِ ڀڄن سمرن ڪرڻ نهايت مشڪل آهي. روحاني اپياس سان ئي پرڀو پيار پيدا ٿئي ٿو، ترقي ٿيندي رهي ٿي. سڀ ڪجهه ملي ٿو. هيءَ ستسنگ ۽ پستڪ ڇپائڻ، هيءَ سڀ ڳالهيون ٻوليون يا سوال جواب، سڀ ٻڌيءَ کي شانت ڪرڻ لاءِ ئي آهن. ٻئي ڪنهن جي لاءِ نه. هيءَ سڀ منزل مقصد کي پراپت ڪرڻ جا ساڌن آهن. پر خود مقصد يا منزل نه آهن. اهي سڀ نهايت اثرائتا ساڌن آهن.

ته انسان کي هيٺئين جنم ۾ ئي ايندڙ جنم کي سڌارڻ لاءِ ڪوشش ڪرڻ لڳون ۽ پنهنجي نج گهر واپس وڃڻ لاءِ ڪوشش ئي نه ڪريون؟

ج- نه، پر اها ڳالهه اسين ڪهڙيءَ طرح ڪيئن ٿا چئي سگهون ته ايندڙ جنم ۾ اسين روحاني ابهياس وڌيڪ چڱيءَ طرح ڪري سگهنداسين، جيڪڏهن اڄ اسين سمجهون ۽ وڃي ته ايندڙ جنم ۾ منش چولو ئي ملندو. تنهنڪري اهوئي ٺيڪ ٿيندو ته اسين هن جنم ۾ ئي هن منش چولي جو پورو فائدو وٺون. جيڪو ڪم اسين ايندڙ جنم لاءِ رکون، اهو هن جنم ۾ ئي ڇو نه پورو ڪيو وڃي، اهو ته آهي هن جنم جي فرض کان بچڻ جو هڪ بهانو.

س- ٺيڪ آهي. پر بدي ڇڏي سگهجي ٿي ته ....؟

ج- بدي ته ڪجهه به ڪري سگهجي ٿي، هيءَ ته سڀني کي ختم ڪرڻ لاءِ هڪ اٽڪل پر ٻڌائي سگهجي ٿي. بديءَ جي باري ۾ نه سوچيو ئي نه. اسين سڀ انهيءَ جا شڪار آهيون.

س- ١٩٦. اسين روزمره جي زندگيءَ ۾ ڏاڍي سبب ڪيترن ئي ماڻهن جي لهه وچڙ ۾ اچون ٿا، جن جي ڪري ڪيترائي شڪ شبها اٿن ٿا. ڇا اهي شڪ شبها، اسانجي ترقيءَ ۾ شروع کان ئي هڪ رڪاوٽ نه آهن؟

ج- مون کي ڏسڻ اچي ٿو ته ڀرم يا شڪ، اسانجي ترقيءَ ۾ رڪاوٽ آهن. اسين تڏهن ئي ترقي ڪري سگهنداسين جڏهن اسانجي من کي تسلي ٿيندي. تنهنڪري مون هميشه، انهيءَ ڳالهه تي زور ڏنو آهي ته جگياسو کي هن مارگ تي اچڻ کان اڳ پنهنجي بُدّيءَ يا جگياسا کي پوريءَ طرح تسلي ڪرائڻ گهرجي. اُن بعد ستگروءَ کي پنهنجي مارگ تي رڪاوٽ بڻجڻ نه ڏجي. انهيءَ کان پوءِ صرف ڀڳتي، پريم ۽ ابهياس جي ضرورت ٿيندي آهي. هن مارگ ۾ وهمن ڀرمن
ن شبهن جو ڪو استان ئي ڪونهي. جيڪڏهن هڪ دفعو
رکيو ته ڪم. بس پوءِ ته صرف ڀڳتي ۽ ابهياس جي
ن ۽ سوالن جي نه. اهي سڀ خود بخود دور

س - ١٩٣. پرماتما جي باري ۾ الڳ الڳ ويچار آهن. پرماتما ڇا آهي؟ ڇا جو نهيل آهي؟ ڇا ڪو اهڙو استان آهي جتي پهچي اسين سچ پچ مالڪ کي سمجهي سگهون؟

ج - بـڌيءَ سان هرگز نـه. جڏهن اسين بـڌيءَ جي حد کي پار ڪنداسين تڏهن معلوم ٿيندو ته مالڪ ڇا آهي. هن کي جاڻڻ ئي، هن ۾ واپس سمائجي وڃڻ آهي. بڌيءَ دواران هنکي سمجهي نه سگهبو.

س - ١٩٤. مونکي سمجهه ۾ نه آيو جو هڪ طرف توهين چئو ٿا ته اسانکي بڌيءَ کي عمل ۾ آڻڻ گهرجي، جئن اسانکي ڪو ستگرو ٺڳي دوکو نه ڏئي. بڌيءَ دواران پڪو ارادو ڪري، پوءِ بڌيءَ کي ڇڏي ڏيڻ گهرجي ۽ ٻئي طرف توهين ائين ٿا چئو ته آواڳون کي به ضرور مڃڻ گهرجي؟

ج - نه، مان چوان ٿو ته انهن سڀني سدانتن تي هميشه بڌيءَ ذريعي وشواس ڪريو. پر انهن کي پوريءَ طرح سمجهڻ لاءِ انهن سدانتن جو انڀو هئڻ گهرجي. جيسين بڌي آهي اسانکي بڌيءَ دواران، انهن سدانتن جي باري ۾ پوري خاطري ڪرڻ گهرجي.

س - پر ڇا بڌيءَ دواران، انهن تي پوريءَ طرح وشواس ڪري سگهجي ٿو؟

ج - جيتري قدر بـڌيءَ جو سوال آهي، اسان کي وشواس ٿـي پيندو پر اسان کي پورو پروسو نه ٿي سگهندو جيسين شخصي آزمودو نه ٿيو آهي. جيئن ته اسين پرماتما جي باري ۾ ڪيئن وشواس ڪندا آهيون؟ صرف بڌيءَ دواران ئي. پر اسان کي انهيءَ جو انڀو ته هوندو ئي ڪونهي. انهيءَ ڪري انهن سدانتن کي به بڌيءَ دواران ئي مڃڻو آهي يا نه مڃڻو آهي.

س - ١٩٥. هن سڄڻ آواڳون ۽ بڌيءَ جي باري ۾ سوال ڪيو آهي. جيڪڏهن بڌي، سائنس جي مدد سان اهو ثابت ڪري تـه ”پنرجنم“ سچ آهي، ڇا انهيءَ سان آتما کي نقصان پهچندو؟ جيڪڏهن سائنس ذريعي ”آواڳون“ صحيح ثابت ٿئي ته اهو به ٿي سگهي ٿو

اهو سوچيندا سين ته دنيا ۾ سڀ ماڻهو هڪجهڙا ڇو نه آهن. هر هڪ انسان جي پرالبڌ الڳ الڳ ڇو آهي؟ اسان کي ڏسي نهايت تعجب ٿو لڳي ۽ ان بعد اسين پنهنجي گذريل وقت جي باري ۾ سوچڻ شروع ڪريون ٿا. اسان کي آواڳون يا ڪرمن جي سدانت ڪانسواءِ انهن سڀني ڳالهين جو، ٻيو ڪو به جواب نٿو ملي. انهن پنهنجن گذريل جنمن ۾ ضرور ڪي اهڙا ڪرم ڪيا هوندا، جن سبب اڄ انهن جي اهڙي حالت آهي. نه ته، اهو ٿي ڪيئن ٿو سگهي ته پرماتما ڪن لاءِ ايترو نردئي ۽ ڪن لاءِ ايترو ديالو! جيڪي ڪجهه انهن ڀوڳيو هوندو اهو ئي لڻي رهيا آهن.

ڀاڳ يا پرالبڌ ڇا آهي؟ اهي، اُهي ڪرم آهن، جنڪي سات ڪٽي، اسان جنم ورتو آهي ۽ جنڪي هن جنم ۾ ڀوڳڻو آهي. هي اهو مول پاپ آهي، جنهن سبب اسان جنم ورتو آهي. اهي گذريل ڪرمن جا سنسڪار آهن جن جو ڦل هيئنر ڀوڳڻو آهي. جيڪڏهن اسين ”مول پاپ“ جي سدانت ڀاڳ يا پرالبڌ ۾ وشواس رکون ٿا ته پوءِ اسان کي ڪرم سدانت کي به مڃڻو پوندو. پنر جنم ۽ آواڳون ۾ به وشواس ڪرڻو پوندو. انهيءَ ڪانسواءِ ٻئي ڪنهن به طريقي سان انهيءَ ڳالهه کي سمجهائي نٿو سگهجي.

س- پر ٻڌيءَ سان ان ڳالهه تي وشواس نٿو ڪري سگهجي، جيسين انهيءَ جو ڪو به ثبوت ڪونهي؟

ج- توهين ڏسو، انهن سڀني ڳالهين کي توهين ٻڌيءَ دوارا ٿي سمجهڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهيو. مون هيئنر چيو ته سنتن جي سکيا کي سمجهڻ لاءِ، انهيءَ جو شخصي آزمودو هئڻ گهرجي. اسين ٻڌيءَ سان سوچ ويچار ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين پنهنجيءَ ٻڌيءَ کي ٻڌيءَ جي مدد سان ئي شانت ڪري سگهون ٿا. مون چيو ته ٻڌي اسان جي روحاني راهه ۾ هڪ نهايت وڏي رڪاوٽ آهي، پر ٻڌيءَ جي سهاري ئي انهيءَ رڪاوٽ کي ختم ڪرڻو آهي. تنهن ڪري پنرجنم يا گذريل جنم جي باري ۾ به اهڙيئي اسان جا عقل انوسار دليل آهن.

وشواس نہ ڪندو. جيڪڏهن هڪ سادي سودي انسان کي ٻہ ماڻهو ٿي چون تہ، هيءُ گھوڙو آهي تہ هو چوندو، "ها، هيءُ گھوڙو آهي." وري جيڪڏهن ڏهہ ماڻهو کيس چوندا تہ "هيءَ مينھن آهي." تہ هو چوندو "هيءَ مينھن آهي" اهو ابوجھہ انسان جلدي ڀٽڪي سگھي ٿو گمراهہ ٿي سگھي ٿو. تنهڪري اسان کي ٻڌيءَ جي ضرورت آهي. پر ٻڌي اسان کي منزل مقصد تائين نٿي پهچائي سگھي. اسان کي آخر وشواس ۽ ڀڄن سمرن ئي پار لڳائيندو.

س- ١٩٠. اهو ڪيئن معلوم ڪجي تہ اسين عقل ٻڌيءَ کان متي ٿي چڪا آهيون؟ ڇا انهيءَ ۾ بہ دوکو ٿي سگھي ٿو؟

ج- اسين ٻڌيءَ کان متي اُن وقت ٿيندا سين جڏهن پنهنجي من کي وس ڪرڻ جي لائق بڻباسين. ٻڌي من جو ئي ڪڻ آهي، تنهڪري من کي وس ڪرڻو آهي. پنهنجيءَ راهہ مان سن روايي پردي کي هٽائڻ بعد ئي اسين عقل ٻڌيءَ کان متي ٿيون ٿا ۽ پنهنجو پاڻ کي سڃاڻي سگھون ٿا. جيئن تہ سقراط فرمايو آهي، "پنهنجو پاڻ کي سڃاڻو."

س- ١٩١. "ٻڌي"، سنت مت جي سکيائن کي پوريءَ طرح سمجھي سگھي ٿي؟

ج- نہ، مان تہ اهو ئي چوندس تہ سنت مت جي اعلي سکيائن کي سمجھڻ لاءِ انهن جو انڀؤ ڪرڻ ضروري آهي.

س- ١٩٢. مان خاص ڪري آواگون جي باري ۾ سوچي رهيو آهيان. جيسين ڪو انسان واپس وڃي پنهنجي گذريل جنم کي نہ ڏسندو تيسين هن کي ٻڌيءَ دواران انهيءَ تي وشواس ڪيئن ٿو ٿي سگھي؟ اسين عقل ذريعي آواگون جي سدانت کي ڪهڙيءَ طرح صحيح ثابت ڪري سگھون ٿا.

ج- اسانکي هن سنسار ۾ انيڪ لاهيون چاڙهيون، دک سک نظر اچن ٿا. جيئن تہ ڪو اميرآهي تہ ڪو غريب. جڳت ۾ انيڪ بيماريون آهن، ڪيترا انسان جنم کان ئي انڌا، لولا لنگڙا ۽ ٻوڙا ڏسي، اسين ضرور

٨- ٻُڌي ۽ وشواس

س- ١٨٩. ڇا انسان کي ظاهري علم (Intellectual Knowledge) حاصل ڪرڻ لاءِ ڪوشش ڪرڻ گهرجي؟ ڇا اهو گيان روحاني ترقيءَ ۾ رڪاوٽ نٿو وجهي؟

ج- هن سنسار ۾ رهڻ لاءِ ٻڌي هئڻ ضروري آهي. ٻڌيءَ سان انسان کي اهو معلوم ٿئي ٿو ته اسين پنهنجي زندگي ڪهڙيءَ طرح آرام سان گذاري سگهون ٿا. پر ٻڌي مالڪ ڏانهن نٿي وٺي هلي. انهيءَ مارگ تي هلڻ لاءِ پنهنجي ٻڌيءَ کي ڇڏڻو پوندو آهي، انهيءَ لاءِ صرف ايمان ۽ وشواس جي ضرورت آهي. منهنجي چوڻ جو اهو مطلب ناهي ته هڪ عقلمند انسان هن مارگ تي هلي ئي نٿو سگهي. ٻڌي هن مارگ ۾ رڪاوٽ نه آهي ٿي پر انهيءَ رڪاوٽ کي ٻڌيءَ سان ئي ختم ڪرڻو آهي. جيسين هڪ عقلمند انسان کي اها خاطري نٿي ٿئي ته هيءَ مارگ صحيح آهي، تيسين هو ڪڏهن به هن مارگ تي نٿو هلي. جيسين ٻڌيءَ کي تسلي نٿي ٿئي، تيسين هن کي مالڪ ۾ ڀروسو يا وشواس ٿي نه ايندو. جڏهن هن جي ٻڌيءَ کي تسلي ٿي وڃي ٿي تڏهن هن کي مارگ تي هلڻ لاءِ ٻڌيءَ جي ضرورت نه پوندي. انهيءَ کانپوءِ کيس صرف روحاني ايمان ۽ وشواس جي ئي ضرورت پوندي.

منهنجي چوڻ جو اهو ارٿ نه آهي ته ٻڌيءَ جي ضرورت ناهي. هڪ عقلمند انسان کي شروع ۾ سموري ڳالهه سمجهڻ لاءِ ٻڌي گهرجي پر هڪ سادو سودو ماڻهو به هن مارگ تي هلي سگهي ٿو. هن کي انهيءَ مارگ جي باري ۾ خاطري ڪرڻ لاءِ ٻڌيءَ جي ضرورت نٿي پوي پر انهيءَ جو بنياد پڪو نه هوندو آهي. انهيءَ ڪري هو ڀٽڪي به سگهي ٿو. هڪ عقلمند انسان اهڙيءَ طرح ڀٽڪي نٿو سگهي. جڏهن هڪ دفعو ڪنهن کي اهو وشواس ٿي وڃي ته هيءُ گهوڙو آهي، هن ۾ گهوڙي جون سڀ خاصيتون آهن ۽ هن جي ٻڌيءَ کي به پوريءَ طرح تسلي ٿي وڃي ٿي ته پوءِ جيڪڏهن سڄو سنسار چوي به ٿو ته هيءَ مينهن آهي، تڏهن هوندي به هو

وشواس نہ ڪندو. جيڪڏهن هڪ سادي سودي انسان کي ٻہ ماڻهو ٽي
چون تہ هيءُ گهوڙو آهي تہ هو چوندو، "ها، هيءُ گهوڙو آهي."
وري جيڪڏهن ڏهہ ماڻهو ڪيس چوندا تہ "هيءَ مينهن آهي." تہ هو
چوندو "هيءَ مينهن آهي" اهو ابوجهہ انسان جلدي ڀٽڪي سگهي
ٿو گمراهہ ٿي سگهي ٿو. تنهنڪري اسان کي ٻڌيءَ جي ضرورت آهي.
پر ٻڌي اسان کي منزل مقصد تائين نٿي پهچائي سگهي. اسان کي آخر
وشواس ۽ پڪين سمرن ٿي پار لڳائيندو.

س- ١٩٠. اهو ڪيئن معلوم ڪجي تہ اسين عقل ٻڌيءَ کان مٿي
ٿي چڪا آهيون؟ ڇا انهيءَ ۾ بہ دوکو ٿي سگهي ٿو؟

ج- اسين ٻڌيءَ کان مٿي اُن وقت ٿينداسين جڏهن پنهنجي من
کي وس ڪرڻ جي لائق بڻباسين. ٻڌي من جو ٽي گڻ آهي،
تنهنڪري من کي وس ڪرڻو آهي. پنهنجيءَ واهہ مان مس ورڻي
پردي کي هٽائڻ بعد ٿي اسين عقل ٻڌيءَ کان مٿي ٿيون ٿا ۽ پنهنجو
پاڻ کي سڃاڻي سگهون ٿا. جيئن تہ سقراط فرمايو آهي، "پنهنجو پاڻ کي
سڃاڻو."

س- ١٩١. "ٻڌي"، سنت مت جي سکيائن کي پوريءَ طرح
سمجهي سگهي ٿي؟

ج- نہ، مان تہ اهو ٿي چوندس تہ سنت مت جي اعلي سکيائن کي
سمجهڻ لاءِ انهن جو انڀو ڪرڻ ضروري آهي.

س- ١٩٢. مان خاص ڪري آواگون جي باري ۾ سوچي رهيو
آهيان. جيسين ڪو انسان واپس وڃي پنهنجي گذريل جنم کي نہ ڏسندو
تيسين هن کي ٻڌيءَ دوارا انهيءَ تي وشواس ڪيئن ٿو ٿي سگهي؟
اسين عقل ذريعي آواگون جي سڌانت کي ڪهڙيءَ طرح صحيح ثابت
ڪري سگهون ٿا.

ج- اسان کي هن سنسار ۾ انيڪ لاهيون چاڙهيون، دک سک نظر اچن
ٿا. جيئن تہ ڪو امير آهي تہ ڪو غريب. جڳت ۾ انيڪ بيماريون آهن،
ڪيترا انسان جنم کان ٿي انڌا، لولا لنگڙا ۽ ٻورا ڏسي، اسين ضرور

٨- ٻُڌي ۽ وشواس

س- ١٨٩. ڇا انسان کي ظاهري علم (Intellectual Knowledge) حاصل ڪرڻ لاءِ ڪوشش ڪرڻ گهرجي؟ ڇا اهو گيان روحاني ترقيءَ ۾ رڪاوٽ نٿو وجهي؟

ج- هن سنسار ۾ رهڻ لاءِ ٻڌي هجڻ ضروري آهي. ٻڌيءَ سان انسان کي اهو معلوم ٿئي ٿو ته اسين پنهنجي زندگي ڪهڙيءَ طرح آرام سان گذاري سگهون ٿا. پر ٻڌي مالڪ ڏانهن نٿي وٺي هلي. انهيءَ مارگ تي هلڻ لاءِ پنهنجي ٻڌيءَ کي ڇڏڻو پوندو آهي، انهيءَ لاءِ صرف اڀياس ۽ وشواس جي ضرورت آهي. منهنجي چوڻ جو اهو مطلب ناهي ته هڪ عقلمند انسان هن مارگ تي هلي ئي نٿو سگهي. ٻڌي هن مارگ ۾ رڪاوٽ ته آهي ئي پر انهيءَ رڪاوٽ کي ٻڌيءَ سان ئي ختم ڪرڻو آهي. جيسين هڪ عقلمند انسان کي اها خاطري نٿي ٿئي ته هيءُ مارگ صحيح آهي، تيسين هو ڪڏهن به هن مارگ تي نه هلي. جيسين ٻڌيءَ کي تسلي نٿي ٿئي، تيسين هن کي مالڪ ۾ ڀروسو يا وشواس ئي نه ايندو. جڏهن هن جي ٻڌيءَ کي تسلي ٿي وڃي ٿي تڏهن هن کي مارگ تي هلڻ لاءِ ٻڌيءَ جي ضرورت نه پوندي. انهيءَ کانپوءِ کيس صرف روحاني اڀياس ۽ وشواس جي ئي ضرورت پوندي.

منهنجي چوڻ جو اهو ارٿ نه آهي ته ٻڌيءَ جي ضرورت ناهي. هڪ عقلمند انسان کي شروع شروع ۾ سموري ڳالهه سمجهڻ لاءِ ٻڌي گهرجي پر هڪ سادو سودو ماڻهو به هن مارگ تي هلي سگهي ٿو. هن کي انهيءَ مارگ جي باري ۾ خاطري ڪرڻ لاءِ ٻڌيءَ جي ضرورت نٿي پوي پر انهيءَ جو بنياد پڪو نه هوندو آهي. انهيءَ ڪري هو ٿڪجي به سگهي ٿو. هڪ عقلمند انسان اهڙيءَ طرح ٿڪجي نٿو سگهي. جڏهن هڪ دفعو ڪنهن کي اهو وشواس ٿي وڃي ته هيءُ گهوڙو آهي، هن ۾ گهوڙي جون سڀ خاصيتون آهن ۽ هن جي ٻڌيءَ کي به پوريءَ طرح تسلي ٿي وڃي ٿي ته پوءِ جيڪڏهن سڄو سنسار چوي به ته هيءَ مينهن آهي، تڏهن هوندي به هو

سچي زندگي ۾ لڳي وڃي ته سمجهڻ گهرجي ته وقت سڦلو ٿيو، اجايو نه ويو. جڏهن هڪ دفعو توهانجو عقل ٻڌي سچي ته هيءُ مارگ صحيح آهي ته پوءِ توهانکي ڪڏهن به ائين نه سوچيندو رهڻ گهرجي ته هيءُ ڪيئن آهي يا هوُ ڪيئن آهي. بس انهيءَ کانپوءِ ضرورت آهي ته صرف هڪ روحاني ابياس جي. توهان کي ڀڄن سمرن ڏانهن وڌيڪ ڌيان ڏيڻ گهرجي. سنت مت ساهتيه پڙهڻ، ستسنگ ٻڌڻ جو صرف اهو ئي مول مقصد آهي ته اسان ۾ شوق پيدا ٿئي ۽ پيار وڌي. اهڙو واتاورڻ ملي ۽ اندر اهڙو ڀاو جاڳرت ٿئي، جنهن سان ڀڄن سمرن لاءِ پريم پيار وڌي. پوءِ ٻڌيءَ کي مڃائڻ لاءِ انهن سڀني ڳالهين جي ضرورت نه پوندي آهي صرف پنهنجي اندر پيار پيدا ڪرڻو پوندو آهي جيئن انهيءَ مارگ تي هلندا رهون. بس شروعات ۾ ٻڌيءَ کي تسلي ڏيڻ ضروري آهي، جيئن مارگ ۾ ڪا رڪاوٽ نه وجهي سگهي. پر پوءِ ٻڌي خود اسان کي روحاني مارگ ۾ ڪا به مدد نٿي ڪري سگهي.

س - ١٨٨. مهاراج جي، توهين تفصيل سان سمجهائيندا ته اسين تن، من، ڌن پنهنجي گروءَ کي ڪهڙيءَ طرح ارپڻ ڪري سگهون ٿا؟

ج - انهن سڀني پدارٿن کي ارپڻ ڪرڻ جو مطلب آهي پنهنجي من کي نرمل ۽ پوتر ڪرڻ، پنهنجي سرير ۽ ڌن دولت کان من کي موڙي شبد سان جوڙڻو آهي. جنهن ارپڻ ڪرڻ جو توهان ذڪر ڪيو آهي اها ٽن قسمن جي شيوا آهي. تن جي شيوا سان سرير جو اهنڪار ۽ اهميت جو ڀاو ختم ٿئي ٿو. جڏهن اسين ستگروءَ جي آگيا انوسار ساڌ سنگت جي شيوا ڪندا آهيون ۽ سڀني سان ڪلهو ڪلهي سان ملائي هلندا آهيون تڏهن اسانجي من مان ڪنهن حد تائين اهم ڀاو نڪري ويندو آهي ۽ اسين پاڻ کي ڀين جوڙو ئي سمجهڻ شروع ڪندا آهيون. گهڻي ڌن ۽ انهيءَ جي موهه سبب ڪيترين ئي گندين عادتن ۾ ٻون ٿيون. ستگروءَ کي اسانجي ڌن جي ڪا به ضرورت نه هوندي آهي پر جڏهن اسين ستگروءَ جي حڪم موجب اهو دان ۾ ڏيون ٿا ته انهيءَ جو موهه گهٽي قدر نڪري وڃي ٿو. ڀڄن ڪرڻ ۽ سنت مت جي سکيا انوسار هلڻ، من جي شيوا آهي.

س- ١٨٦. ٺيڪ، ته پوءِ اسين اندر ڪيئن سبب ڪري توهانجي حڪم انوسار ماس نٿا کائون، شراب نٿا پيئون ۽ توهانکي پنهنجو ستگرو مڃون ٿا.

ج- ها ٺيڪ آهي. پر تنهن هوندي به اسين پنهنجو پاڻ کي تسلي ڏيڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون ته اهو سڀ ڪجهه اسان پنهنجي عقل بدڌيءَ دواران سوچي سمجهي ڪيو آهي. اهڙا فيصلا نهايت اوچ اوستا ۾ ڪيا ويندا آهن پر اسين پنهنجو پاڻ کي تسلي ڏيڻ لاءِ چوندا آهيون ته اسان پنهنجيءَ عقل بدڌيءَ انوسار ڪيو آهي.

س- ١٨٧. مهاراج جي، ڇا اهو ٺيڪ آهي ته جڏهن بدڌي ڪنهن حد تائين، مارگ صحيح هجڻ جي ڳالهه کي مڃيندي آهي ته ڇا سچ پچ ايمان ڪرڻ شروع ڪري سگهجي ٿو؟ اهڙي حالت ۾ بدڌي مدد ڪندي آهي؟ رڪاوٽ نه ڪندي؟

ج- پهرين، ان بعد بدڌي نه ٻالڪ وشواس يا شردا ۽ ايمان اسان کي اُتي وٺي ويندا آهن. جيڪڏهن روي توهين عقل بدڌيءَ کي انهيءَ ڳالهه ۾ آڻيندا ته اها رڪاوٽ بڻبي. اسانکي پنهنجي بدڌيءَ کي بدڌيءَ سان تسلي ڏيڻ بعد، بدڌيءَ کي ڇڏي ڏيڻو آهي. ان کانپوءِ صرف وشواس ۽ ايمان جي ضرورت آهي. جيڪڏهن توهين روي بس عقل کي دخل ڏيڻ ڏيندا ته پوءِ ڪڏهن به ايمان نه ڪري سگهندا. پر جيڪڏهن ڪنهن عقلمند انسان کي هڪ دفعو تسلي ٿي وڃي ٿي ته پوءِ هن کي شروع ڪرڻ ۾ دير ٿي سگهي ٿي، پر ڪڏهن به پٺڪي نٿو سگهي.

س- ڇا اها بنياد جي تياري آهي، آهي نه؟

ج- اهو ٺيڪ آهي پر بدڌي مارگ ۾ مددگار نٿي ٿئي، عقل ۽ مالڪ تائين نٿو پهچائي. پهرين هنکي پنهنجيءَ بدڌي کي تسلي ڏيڻي پوندي پر انهيءَ کانپوءِ هن جو ايمان ۽ وشواس ئي هن کي پرماتما تائين پهچائي سگهندا. انهيءَ ڪري هن نام مارگ تي اچڻ کان اڳ، کوج ٿي سگهي اوتري ڪرڻ گهرجي. انهيءَ کوج ۾ جيڪڏهن

س - مان مڃان ٿو ته اسان کي انهيءَ ڳالهه تي وشواس ڪرڻ گهرجي پر تنهن هوندي به اچرج ٿو لڳي ته.........؟

ج - اهو قبول ڪرڻ به من جي ڪِريا ئي آهي.

س - ١٨٥. پر اسان کي روزاني زندگيءَ ۾ رواجي ڳالهين جي باري ۾ انترمکي اشارا ملي ويندا آهن يا انهن کان ڇڏجي ته ڪنهن ڳالهه بابت دليل ڏيڻي نتيجي تي پهچڻ بجاءِ ڪنهن آتم گيان سان، انهيءَ باري ۾ معلوم ڪريون ته انهيءَ گيان سان اسين پهنجي منزل مقصد جي وڌيڪ جلدي پهچي ويندا آهيون. تنهنڪري انهيءَ جو وڏي وڏي ڳالهين ۾ استعمال ڇو نه ڪيو وڃي؟

ج - نه، جيسين عقل بُدي آهي، انهيءَ کي تسلي ڏيڻ ضروري آهي. اڄڪلهه "ڇو" ۽ "ڪيئن" مکيه سوال يا لفظ آهن. اسين انهيءَ کي سائنس جو زمانو چئون ٿا. انهيءَ ڪري "ڇو" پهريون سوال آهي. مان "ڇو" ڪريان؟ مان ڪيئن ڪريان؟ جيئن ته اسان ۾ بُدي آهي، انهيءَ ڪري ڪنهن حد تائين انهيءَ کي تسلي ڏيڻ ضروري آهي. نه ته ٻيءَ حالت ۾ اسان کي پنهنجي سمرن ڪرڻ نه ڏيندي. بدي اسانجي مارگ ۾ هڪ وڏي رڪاوٽ آهي ۽ انهيءَ رڪاوٽ کي بدي‌ءَ سان ئي هٽائڻو پوندو. جيسين اسانجي بدي اها ڳالهه نٿي مڃي، تيسين من پنهنجي مارگ تي هلڻ لاءِ تيار نٿو ٿئي. بديءَ جي، بديءَ داران ئي تسلي ڪرڻي آهي. ستسنگ، سوال جواب ۽ سنت ساهتيه وغيره سڀني جو اهو ئي مقصد آهي. اهي سڀ ساڌن بدي کي تسلي ڏيڻ لاءِ ئي آهن. جڏهن سنت فرمائين ٿا ته صرف "هيءَ ڪم ڪريو" ته اسان کي شروع ڪرڻ گهرجي. پر جيسين بدي نٿي مڃي، تيسين اسين انهن نتا ڪري سگهون. پهرين اسانکي بديءَ انوسار اها ڳالهه سمجهه ۾ اچڻ گهرجي ته هيءَ مارگ ٺيڪ آهي ۽ انهيءَ تي هلڻ سان اسين مالڪ سان ملي سگهون ٿا. تنهنڪري بديءَ کي تسلي ڏيڻي آهي. پر بدي نه اسانجن سڀني مسئلن کي حل ڪري سگهي ٿي ۽ نه ئي سڀني سوالن جو جواب ڏيڻي سگهي ٿي.

وَسَتَ آتما ٻـ مَنَ سان گڏ هوندي آهي. جيسين مَنُ پنهنجي اڪائي نه ڇڏي، تيسين ٻئي (آتما ۽ من) ٻانڌ ۾ هڪ ٻئي سان جڙيل رهن ٿا. من جي پنهنجي گهر ڇڏڻ بعد ئي آتما آزاد ٿي پنهنجي نج گهر وڃڻ جي لائق بڻجي ٿي. تنهنڪري انهيءَ شڪتيءَ کي هيٺ وڃڻ واري مارگ جي بجاءِ، مٿي وڃڻ واري مارگ تي آڻڻ گهرجي، جڏهن من ۾ مالڪ لاءِ پريم پيدا ٿئي ٿو تڏهن هُو اسانجو هڪ طاقتور دوست بڻجي ٿو. ستگرو اسان کي ڪنجي ڏيندو آهي. اسانکي شبد سان جوڙيندو آهي. اُن بعد شبد جي سهاري، من جي دشمنيءَ کي دوستيءَ ۾ بدلائيندو آهي. آتما من سان گڏ سڌس گهر تائين ويندي آهي ۽ من کي پنهنجي گهر ڇڏي، مٿي پنهنجي اصلي نج ڌام طرف هلڻ شروع ڪندي آهي. اهڙي طرح آخر من کي ڇڏڻو ئي پوندو آهي. انهيءَ ڪانپوءِ اسين واپس وڃي پنهنجي پرم پتا پرماتما سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا.

س- ١٨٣. پُرس پرِسد وديا (Spiritualism) دوارا آتمائن کي سڏائڻ مان ڪجهه فائدو ٿي سگهي ٿو؟

ج- پُرس وديا دوارا توهانجو تعلق ڪنهن به آتما سان نٿو جڙي. توهانجو سمبنڌ صرف من سان جڙي ٿو. من توهانجو هڪ ساٿي، وسيلو يا اوزار بڻجي ڪيترائي ڳالهيون ٻڌائي ڇڏيندو آهي. ستسنگين کي ڪڏهن به آتمائن گهرائڻ جي چڪر ۾ نه پوڻ گهرجي. اهو بلڪل ٺيڪ ناهي، آتمائن گهرائڻ واري جو الٽ نهايت ڀيانڪ ٿيندو آهي.

س- ١٨٤. منهنجي وِچار ۾ ته سنت مت الوسار من کي ڪڏهن به پرڪو روحاني منڊلن جو گيان ٿي نٿو سگهي. جيڪڏهن من کي اهڙي طرح جاڻ ٿي سگهي ها ته پوءِ ابياس جي ضرورت ئي نه رهي ها؟

ج- اهو صحيح آهي. من ۽ بُڌيءَ جي سوچ وچار ڪرڻ جو دائرو محدود آهي. اهي صرف هڪ خاص حد تائين وڃي سگهن ٿا. پر اسانکي پنهنجيءَ حد يا دائري کان ٻاهر نڪتا ولي وڃي سگهون. سبب دليل، وچار ۽ دماغي بحث مباحثا اسانجو من ئي ڪري ٿو.

س - مان سمجهان ٿو تہ اسان کي انهيءَ ڳالهہ تي وشواس ڪرڻ گهرجي پر تنهن هوندي بہ اچرج ٿو لڳي تہ......؟

ج - اهو قبول ڪرڻ بہ من جي ڪِريا ئي آهي.

س - ١٨٥. پر اسان کي روزاني زندگيءَ ۾ رواجي ڳالهين جي باري ۾ انترمکي اشارا ملي ويندا آهن يا ائين کڻي چئجي تہ، ڪنهن ڳالهہ بابت دليل ڏيڻ نتيجي تي پهچڻ بجاءِ ڪنهن آتم گيان سان، انهيءَ باري ۾ معلوم ڪريون تہ انهيءَ گيان سان اسان پنهنجي منزل مقصد جي ويجهو جلدي پهچي ويندا آهيون. تنهنڪري انهيءَ جو وڌ ۾ وڌ ڳالهين ۾ استعمال ڇو نہ ڪيو وڃي؟

ج - نہ، جيستائين عقل بُدي آهي، انهيءَ کي تسلي ڏيڻ ضروري آهي. اڄڪلهہ "ڇو" ۽ "ڪيئن" مکيہ سوال يا لفظ آهن. اسين انهيءَ کي سائنس جو زمانو چئون ٿا. انهيءَ ڪري "ڇو" پهريون سوال آهي. مان "ڇو" ڪريان؟ مان ڪيئن ڪريان؟ جيئن تہ اسان ۾ بُدي آهي، انهيءَ ڪري ڪنهن حد تائين انهيءَ کي تسلي ڏيڻ ضروري آهي. نہ تہ بيءَ حالت ۾ اسان کي ڀڄن سمرن ڪرڻ نہ ڏيندي. بدي اسانجي مارگ ۾ هڪ وڏي رڪاوٽ آهي ۽ انهيءَ رڪاوٽ کي بديءَ سان ئي هٽائڻو پوندو. جيستائين اسانجي بدي اِها ڳالهہ نٿي مڃي، تيستائين من ڀڄن جي مارگ تي هلڻ لاءِ تيار نٿو ٿئي. بديءَ جي، بديءَ دوارا ئي تسلي ڪرڻي آهي. ستسنگ، سوال جواب ۽ سنت ساهتيہ وغيرهہ سڀني جو اهو ئي مقصد آهي. اهي سڀ سادن بدي کي تسلي ڏيڻ لاءِ ئي آهن. جڏهن سنت فرمائين ٿا تہ صرف "هيءَ ڪم ڪريو" تہ اسان کي شروع ڪرڻ گهرجي. پر جيستائين بدي نٿي مڃي، تيستائين اسين انهن نٿا ڪري سگهون. پهريائين اسانکي بديءَ انوسار اها ڳالهہ سمجهہ ۾ اچڻ گهرجي تہ هيءُ مارگ ٺيڪ آهي ۽ انهيءَ تي هلڻ سان اسين مالڪ سان ملي سگهون ٿا. تنهنڪري بديءَ کي تسلي ڏيڻي آهي. پر بدي نہ اسانجن سڀني مسئلن کي حل ڪري سگهي ٿي ۽ نہ ئي سڀني سوالن جو جواب ڏيئي سگهي ٿي.

وقت آتما به من سان گڏ هوندي آهي. جيستائين من پنهنجي لڪائي نه ڇڏيندي، تيستائين اها (آتما ۽ من) پاڻ ۾ هڪ ٻئي سان جڙيل رهندا. من جي پنهنجي ڪم ڇڏڻ بعد ئي آتما آزاد ٿي پنهنجي اصل گهر وڃڻ جي لائق بڻجي ٿي. تنهڪري انهيءَ شڪتيءَ کي هيٺ وڃڻ واري مارگ جي بجاءِ، مٿي وڃڻ واري مارگ تي آڻڻ کپرجي، جڏهن من ۾ مالڪ لاءِ پريم پيدا ٿئي ٿو تڏهن هو اسانجو هڪ طاقتور دوست بڻجي ٿو. سٺڪرو اسان کي ڪنهن ڏيندو آهي. اسانکي شبد سان جوڙيندو آهي. اُن بعد شبد جي سهاري، من جي دشمنيءَ کي دوستيءَ ۾ بدلائڻو آهي. آتما من سان گڏ سڌس گهر تائين ويندي آهي ۽ من کي پنهنجي گهر ڇڏي، مٿي پنهنجي اصلي نج ڌام طرف هلڻ شروع ڪندي آهي. اهڙي طرح آخر من کي ڇڏڻو ئي پوندو آهي. انهيءَ ڪانوءَ اسين واپس وڃي پنهنجي پرم پتا پرماتما سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا.

س- ١٨٣. پرت پريت وديا (Spiritualism) دوارا آتمائن کي سڏائڻ مان ڪجهه فائدو ٿي سگهي ٿو؟

ج- پرت وديا دوارا توهانجو تعلق ڪنهن به آتما سان نٿو جڙي. توهانجو سمبنڌ صرف من سان جڙي ٿو. من توهانجو هڪ ساڌن، وسيلو يا اوزار بڻجي ڪيترائون ئي ڀليون پدائي ڇڏيندو آهي. ستسنگين کي ڪڏهن به آتمائن گهرائڻ جي چڪر ۾ نه پوڻ گهرجي. اهو بلڪل ٺيڪ ناهي، آتمائن گهرائڻ واري جو الٽ نهايت پيانڪ ٿيندو آهي.

س- ١٨٤. پنهنجي ويچار ۾ ته سمس مت انوسار من کي ڪڏهن به پورو روحاني منڊلن جو گيان ٿي نٿو سگهي. جيڪڏهن من کي اهڙي طرح ڄاڻ ٿي سگهي ها ته پوءِ ابياس جي ضرورت ئي نه رهي ها؟

ج- اهو صحيح آهي. من ۽ بڌيءَ جي سوچ ويچار ڪرڻ جو دائرو محدود آهي. اهي صرف هڪ خاص حد تائين وڃي سگهن ٿا. پر اسانکي پنهنجيءَ حد يا دائري کان باهر نڪتا ولي وڃي سگهون. سب ... ۽ دماغي بحث مباحثا اسانجو من ئي ڪري ٿو.

ج- آتما من جي سانت سبب، اُنهي قابوءِ ۾ اچي وئي آهي، انهيءَ ڪري اهڙي اوستا ۾ من جو آتما تي قبضو آهي. دراصل من آتما کي هلائي رهيو آهي، پر خود اندرين جي وس آهي. اسان کي انهيءَ سلسلي کي ٽوڙڻو آهي. اسين چاهيون ٿا ته من آتما جي وس ٿئي ۽ اندريون من جي وس ٿين. تنهنڪري اسان کي پنجن سمرن دوارا انهيءَ سلسلي کي اُبتو ڪرڻو آهي جيئن اسين واپس وڃي مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهون.

س- ١٨٢. آتما کي اها ڄاڻ ڪيئن ٿي سگهي ٿي ته مان من کان آزاد ٿي چڪي آهيان؟

ج- اها ڄاڻ ٿي سگهي ٿي. خود آتما ۾ سڌيءَ طرح محسوس ڪرڻ جي يا گيان پراپت ڪرڻ جي شڪتي آهي. من ته صرف هن سنسار ۾ هنجي ڪم ڪرڻ لاءِ هڪ ساڌن آهي. پر اهو ساڌن (من) مکيه ٿي چڪو آهي ۽ اهو وري پنهنجي ساڌن يعني اندرين جي وس ٿي چڪو آهي انهيءَ ڪري منهنجو چوڻ آهي ته جيسين من، سروويا پي من (Universal Mind) ۾ لين نٿو ٿئي ۽ آتما هن جي پنجي مان آزاد نٿي ٿئي، تيسين هنکي پنهنجي باري ۾ گيان نٿو ٿي سگهي. پر جيسين آتما من جي وس آهي، هوءَ صرف من جي مدد سان ئي پنهنجي نج گهر طرف واپس وڃي سگهي ٿي. من اسانجو هڪ وڏو دشمن آهي، جڏهن هو اندرين جو غلام آهي. چو ته ڪڏهن نه ڪڏهن نمونيءَ، تنهن ڏي کان هيٺ هنجو لاڙو اندرين طرف رهي ٿو. هن جي ورتي سدائين اندرين ۾ رهي ٿي. جڏهن لاءِ هوُ هميشه ڪجهه نه ڪجهه بهانو ٺاهيندو رهي ٿو. هن کي اها خبر نٿي رهي ته هيءُ اندرين جو غلام ٿئي چڪو آهي ۽ انهيءَ ڪري هيءُ اسانجو سڀني کان وڏو دشمن آهي.

جڏهن پنجن سمرن ذريعي سرت شو نيترن ۾ ايڪاگر ٿئي ٿي، تڏهن نام يا شبد جي مدد سان هوءَ واپس پنهنجي مول استان تي پهچي ٿي. جڏهن من واپس پنهنجي گهر ڏانهن ويندڙ مارگ تي هلڻ شروع ڪري ٿو، تڏهن انهيءَ مارگ ۾ هوُ اسانجو دوست ٿئي ٿو. انهيءَ ڪاڻپوءِ اسانجو هن کان سٺو ٻيو ڪو دوست ئي ڪونهي. موٽڻ

آتما ازخود آزاد ٿئي ٿي. جيئن ته سقراط فرمايو آهي، ”پنهنجو پاڻ سڃاڻ.“ من جي جسم مان ڇوٽڪاري پائڻ بعد ئي اسان کي گيان ٿئي ٿو ته دراصل اسين ڇا آهيون. تڏهن ئي پنهنجي اصليت جي صحيح ۽ سچي ڄاڻ پوي ٿي. هن وقت اسين جيڪي ڪجهه ڪري رهيا آهيون، من جي وس ٿي ڪري رهيا آهيون ڇو ته آتما اڃا من جي ماتحت آهي. پر جڏهن اسين پنهنجو پاڻ کي سڃاڻون ٿا تڏهن من آتما جي وس ٿئي ٿو ۽ اسين اصليت ڇوڻ جي قابل هوندا آهيون ته ”اسين پرماتما آهيون“ (تت توم آس). ”جيڪي ڪجهه تون آهين اهو ئي مان آهيان.“ (سوهنگ) ۽ دراصل هر هڪ آتما پرماتما ئي آهي.

س- سو سچي مصيبت من ئي آهي؟

ج- من ئي مصيبت آهي. اهو صحيح آهي.

س- ١٨١. مهاراج جي، سرووياپي من (Universal Mind) جنهن کي اسان ئي ديا وجهي ٿو يا انهن ڇنجي ته سرشٽي رچيندڙ جي پربوڌا سبب ديا وجهي ٿو، انهيءَ باري ۾ توهانجو ڪهڙو وچار آهي. ڇو ته پرم جي شڪتي، شڪتيءَ جي پربر ڪان وڌيڪ آهي. سرشٽي رچيندڙ ۽ سرووياپي من (Universal Mind) الڳ الڳ آهن يا هڪ آهن؟ انهن ٻنهي ۾ ڪهڙو فرق آهي؟

ج- توهين چئي سگهو ٿا ”من، نرمل من ۽ نهايت نرمل من ٿيا ٿولر من.“ پر من ته من ئي آهي. اسين آتما يا پرماتما چئي سگهون ٿا ڇو ته آخر ٻئي هڪ آهن. من ۽ وشووياپي من ٻئي هڪ ئي آهن. پنڊي من (Individual Mind) انهيءَ مان ئي نڪري ٿو ۽ وري واپس وڃي سرووياپي من ۾ ئي سمائجي وڃي ٿو. توهين انهيءَ کي من جو ساڳيو تت چئي سگهو ٿا پر انهيءَ جو ارٿ ساڳيو ئي آهي.

س- پر اهو من، وشووياپي من کي پنهنجي وس ڪري سگهي ٿو. شايد اهو ئي ڪال آهي؟

ج- ٺيڪ آهي.

اهو من هرهڪ جيو آتما کي وس ۾ ڪري سگهي ٿو؟

٧- (ب) مَن ۽ آتما

س- ١٨٠. اسين سڀ مَن جا غلام آهيون. مَن ڪڏهن نہ ڪڏهن نموني سيٺي قسمن جي تلاش ڪرڻ ۾ اهڙيءَ طرح ڇڪيندو رهي ٿو جو اسين پنهنجي مول مقصد کان دور ٿي وڃون ٿا. توهان....

ج- آتما پرماتما جي انس آهي. هن مَن جو ساٿ ڪيو آهي. مَن اندرين جو داس آهي. اهڙيءَ طرح اسانجي آتما بہ مَن سان گڏجي، اندرين جي داسي بڻجي چڪي آهي. جيسين هوءَ مَن جو ساٿ نہ ڇڏيندي، تيسين نہ تہ هوءَ پنهنجو پاڻ کي سڃاڻي سگهي ٿي ۽ نہ ئي واپس پنهنجي مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهي ٿي. هيءَ مَن جي چنبي مان تڏهن ئي آزاد ٿي سگهي ٿي، جڏهن مَن پنهنجي اصلي استان تي پهچندو. پهچن سمرن جو صرف هڪ ئي مقصد آهي، هڪ ئي مطلب آهي. آتما کي مَن جي چنبي مان آزاد ڪرڻ، مَن ۽ آتما جي ڳنڍ کي کولڻ، هن وقت ٻنهي جي ڳنڍ ٻڌي پيئي آهي، جڏهن اسين مَن کي اندرين جي ٻندن کان ڇڏائي انهيءَ ڳنڍ کي کولڻ لائق بڻجون ٿا، تڏهن ئي مَن واپس پنهنجي گهر، پنهنجي ٺڪاڻي پهچي ٿو ۽ آتما بہ هن سان گڏ وڃي ٿي، اُن بعد مَن پنهنجي مول گهر ۾ سمائجي وڃي ٿو ۽ آتما پنهنجي گهر واپس پنهنجي پرم پتا پرماتما سان ملڻ هڪ ٿي وڃڻ لاءِ آزاد ٿئي ٿي. اها ڳالهہ بلڪل آسان آهي، پر جيسين مَن اندرين جو غلام آهي، تيسين اهو ڪم سؤکو ناهي.

مَن ۽ آتما جي ڳنڍ ٻڌل آهي ۽ انهيءَ جو استان نيون تل آهي، انهيءَ جڳهہ تان ئي مَن اندرين طرف ڇڪجي ٿو ۽ انهيءَ استان تان ئي هن کي مٿي ولي وڃي سگهجي ٿو. سڀ کان پهرين پنهنجي خيال کي هن نقطي "شو نيترِ" تي ايڪاگر ڪرڻو آهي ۽ اندر شبد يا نام سان جوڙڻو آهي. شبد سان جڙي، شبد ۾ سمائجي وڃڻ بعد اسان کي اندرين کان وڌيڪ رسيلو ۽ آتم آنند پراپت ٿئي ٿو. شبد جي سهاري ئي اسان کي مَن جي اصلي گهر تائين جيڪو ترڪٽي آهي ۽ پهر روحاني منڊل آهي، پهچڻو آهي. جڏهن مَن پنهنجي گهر پهچي وڃي ٿو تڏهن

ملي وڃي تہ اسين انهيءَ ڪيتري قدر ترقي تي چڪا آهيون. انهن اسانکي پنهنجي آڏو ڪري ڇڏيو آهي. اهي اسان تي ايتري قدر ڇانئجي ويئون آهن جو اسانکي انهن مان ٻاهر نڪرڻ جو ڪو رستو ئي نہ رهيو آهي ۽ اسانجو اُن ڄار مان نڪرڻ محال ٿيو پوي. اهو ئي "آهر" آهي. اسين صرف شبد يا نام ذريعي سمرن ڪري ئي اُن ڄار کي ٽوڙي سگهون ٿا.

نڪرندي، جڏهن اسين اندر شبد يا نام سان پنهنجو پاڻ کي جوڙينداسين. شبد پريم اسان ۾ نمرتا آڻي ٿو ۽ اهم کي ٻاهر ڪڍي ٿو. شبد يا نام سان ئي "مان، منهنجو" نڪري ٿو ۽ اُن ڪانپوءِ ئي "مان، مان" "تون، تون" ٿي وڃي ٿي. مثال طور جڏهن اسين ڪنهنکي پيار ڪندا آهيون ته اسين اهي ڪم نه ڪندا آهيون جيڪي اسان کي سٺا لڳندا آهن، پر اهي ڪم ڪندا آهيون جيڪي اسانجي پياري جي دلچسپيءَ جا هوندا آهن. هميشه پنهنجن وچارن کي دٻائي، پنهنجن وڏڙن وچارن جي مخالفت ڪندي، پنهنجي پريتم پنهنجي پياري کي راضي ڪرڻ جي ڪوشش ڪبي آهي. اهوئي سڌانت اچن سمرن جو آهي. جڏهن اسين شبد ۾ سمائجي وڃون ٿا، اچن سمرن سان پيار وڌي ٿو. پرم پتا پرماتما جي پريم پيار سان، آهستي آهستي اسان مان اهو اهنڪار يا اهم پاڻ خود بخود نڪري وڃي ٿو. اسانکي اُنهيءَ رب جي رضا ۾ اُنهيءَ صاحب ۾ سمائجي وڃڻ ۾ ئي هڪ پرم آتمڪ آنند ۽ سچي شانتي پراپت ٿئي ٿي ۽ نه مالڪ کي پنهنجي مرضيءَ مطابق هلائڻ ۾. اهڙي طرح اهو "اهم" ازخود نڪري ويندو آهي.

جيسين پرماتما سان پريم پيار اُتپن نٿو ٿئي، تيسين سنسار جو موهه ۽ پيار سماپت نٿو ٿي سگهي. سنسار جي شڪلين ۽ پدارٿن جو موهه ئي "اهنڪار" آهي. پهرئين اسين اُنهنکي ڏسندا آهيون، اُنهنجا مضبوط سنسڪار پيدا ٿيندا آهن ۽ اسين اُنهنکي پنهنجو بڻائڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون ۽ اُنهنکي پنهنجو بڻائڻ لاءِ جي جان لڳائي محنت ڪندا آهيون پوءِ محسوس ڪندا آهيون ته اسين اُنهنجا داس بڻجي چڪا آهيون. جيئن ڪوريئڙو خوشيءَ سان پنهنجي جار اُڻندو آهي، پر جڏهن جار اُڻي پوري ڪندو آهي ته پوءِ کيس معلوم ٿيندو آهي ته هو اُن ۾ پوريءَ طرح قابو ٿي چڪو آهي ۽ اُن کان ٻاهر نڪري نٿو سگهي. اسين به اِها ئي ساڳي ڳالهه ڪري رهيا آهيون. اسين رات ڏينهن پورهيو ڪري، وگيان جون کوجنائون ڪري سنسار جون نيون نيون شيون پراپت ڪرڻ لاءِ، ڪوشش ڪري رهيا آهيون. اسين پنهنجو پاڻ لاءِ قيد ٺاهي رهيا آهيون ۽ جڏهن اسانکي سڀ ڪجهه

س - ١٧٨. مهاراج جي، ڪيترا دفعا جڏهن اسين پنهنجو پاڻ کي جاچڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون، پاڻ ۾ ڪجهه سڌار ڪرڻ جي خيال کان جڏهن اسين پنهنجي ڪردار، پنهنجي زندگي، پنهنجن ڪمن کي ڏسندا رهندا آهيون، ان وقت جيڪڏهن انجاڻائيءَ ۾ اوچتو اهم ڀاو اچي وڃي ته ڇا ڪجي؟ اسين پاڻ کي هميشه هڪجهڙو ڪيئن رکون يعني نه پاڻ کي گهٽ ۽ نه پاڻ کي وڌ سمجهون؟

ج - هي زندگيءَ ڀر جي ڪشمڪش آهي. اهو سمجهڻ نهايت مشڪل آهي ته انسان ۾ ڪڏهن اهم آهي، ڪڏهن اهم نه آهي. جڏهن اسين پنهنجي عاجزي يا نمرتائيءَ جي ڀاو ۾ ڪوچ ڪندا آهيون ته معلوم ٿيندو آهي ته اهو به هڪ نئون اهم جو روپ ٿي آهي. تنهڪري جڏهن اسين سوچيون ٿا ته انسان ۾ اهم ڪونهي ته اهو به دراصل انسان ۾ اهم ٿي آهي.

س - اهائي ته هڪ مشڪل ڳالهه آهي. مون کي سمجهه ۾ نٿو اچي ته اسين ڪڏهن پنهنجي جاچ پڙتال ڪري به سگهنداسين يا نه؟

ج - انسان کي صرف ڪوشش ڪرڻي آهي. ان بعد مالڪ جي ديا مهر هميشه رهي ٿي.

س - ١٧٩. مهاراج جي، توهين انسان کي ڪا ڪسوٽي يا اهڙي ڪا نشاني ٻڌائيندا، جنهن سان انسان کي اهو معلوم ٿي سگهي ته اسين پنهنجو پاڻ کي ضرورت کان وڌيڪ ته نٿا سمجهون؟ وڏي ۾ وڏو مرض آهي خود کي وڏو سمجهڻ.

ج - توهانجو مطلب اهم سان ٿي آهي؟

س - ها، هڪ ستسنگي ڪيئن سمجهي سگهي ته اهو مرض سندس ۾ ڪٿي گهر ڪري چڪو آهي؟

ج - اها هڪ عام بيماري آهي ۽ انسان سڀني ۾ گهڻي قدر آهي. جيڪڏهن اها بيماري نه هجي ها، ته اسين هن سنسار ۾ ٿي نه هجون ها. اسانجو هن سنسار ۾ هئڻ ٿي انهيءَ ڳالهه جو هڪ ثبوت آهي ته اسين انهيءَ مرض ۾ مبتلا آهيون. هيءَ بيماري انسان مان تڏهن ٿي

اِنهيءَ کي "ورد" چيو ويو آهي. دراصل اها هڪ ئي شڪتي آهي،
جنهن کي جدا جدا نالن سان پڪاريو ويو آهي. اها شڪتي، اِها جيون
نم داتا، اسان سڀني جي اندر اڪين پوين جهلڪي رهي آهي. اُنهيءَ
ڌُن ۽ پرڪاش ۾ ملي هڪ ٿي وڃڻ لاءِ پنهنجيءَ سرت کي شونيتا ۾
وٺي وڃڻو آهي. اُنهيءَ شبد يا نام جو پيار، اسانجي اندر ازخود،
اِندرين جي موهه کي ختم ڪري ٿو.

جيتري وڌيڪ اسين هن نام مارگ تي هلي ترقي ڪنداسين اوترو
ئي اسين نهتا بڻبا سين. جيترو اسانجي اندر پرماتما لاءِ پيار ۽ ڀڳتي
وڌندي ويندي، اوترو ئي اسان ۾ نمرتا ۽ نهتاڻي ايندي ويندي.
جيترو وڌيڪ پريوءَ کي پريم ڪنداسين، اوترو وڌيڪ مالڪ جي
مهما جو گيان ٿيندو ويندو ۽ اوترو ئي اسين پنهنجيءَ روزمره جي
زندگيءَ ۾ نهتا نماڻا بڻبا سين. جيترو دانا کان دور رهبو، اوترو اهم
وڌندو ويندو. اسين سوچيندا آهيون ته "مان هيءُ ڪم ڪري رهيو
آهيان." مان اُهم آهيان جڏهن اسان کي اُهم ۾ اُهم اعليٰ ۽ اعلي شڪتيءَ
جو گيان پراپت ٿئي ٿو، تڏهن ئي اسين مالڪ جي چرنن جا داس
بڻجون ٿا. اُن ڪانپوءِ ئي سچي نمرتا اچي ٿي. اِنهيءَ ڪري ئي عيسيٰ
اُنهن ڏانهن اشارو ڪيو آهي، جنجي دل ۾ ديتنا ۽ نمرتا آهي. هر هڪ
سنت اسان کي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي ته اسان کي پنهنجي
اندر اهڙي نمرتا پيدا ڪرڻ گهرجي. گرونانڪ صاحب جن پنهنجو پاڻ کي
"داسن داس" "لالو گولو" "نيچ ڪرما" وغيره ڪري پڪاريو
آهي. سچي نمرتا صرف سنتن مهاتمائن ۾ ئي ٿئي ٿي ۽ اِها اندر صرف
پرماتما جي ڀڳتي، پرماتما جي پيار سان ئي پيدا ٿئي ٿي. جڏهن
سرير جي روم روم ۾ پرماتما جي پريت سمائجي وڃي ٿي، تڏهن
ئي "مان"، هوميءَ نڪري ٿي ۽ پوءِ صرف نهتاڻي ۽ نماڻائي رهجي
وڃي ٿي. جيسين اندر ڀڳتي ۽ پيار ڪونهي، تيسين روم روم ۾،
رڳ رڳ ۾ اهنڪار پربل رهي ٿو. دنيا کان منهن موڙي، مالڪ سان
پنهنجو پاڻ کي جوڙڻو آهي. صرف روحاني ابياس ذريعي سمرٿ داران
ئي اسين پنهنجيءَ "مان" کي ماري سگهون ٿا.

ڄڪڙيو پيو مٿين طرف وڃي رهيو. جڏهن من هڪ ڀيرو مٿي وڃڻ
شروع ڪري ٿو ته پوءِ اُنهيءَ کي هيٺ ڇڪي نٿو سگهجي.

س - ١٧٦. انهيءَ جو مطلب ڇا اهو آهي ته ساڌارڻ زندگيءَ ڪاسواءِ
اهنڪار يا هوميءَ جي ٻل کي ڪيترو قدر الهه، اسانکي ٻروڪي سنسار الهه
ٻاورا وڪي طريقو سوچڻ گهرجي؟

ج - اهنڪار کي گهٽائڻ لاءِ صرف هڪ ئي طريقو آهي. اهو آهي اندر
شبد تي ڌيان ڏيڻ ۽ اُنهيءَ پرڪاش سان پنهنجو پاڻ کي جوڙڻ. جيستائين
اسين اُنهيءَ نار يا شبد سان نه جڙيا آهيون تيستائين اسين سنسار جو،
گهر، دوستن، مٽن، پدارٿن، ڌن دولت، سون، چاندي جو موه، تياڳي
نٿا سگهون. صرف اوپر ئي، تياڳ ۽ وئراڳ آڻي سگهجي ٿو. جڏهن من ۽
اندرين جي ٻاهرين ڪان وڌيڪ لذيذ پدارٿ سان جڙي وڃي ٿو ته تڏهن
اسان ۾ اهنڪار نٿو رهي. "مان" تيستائين رهي ٿي، جيستائين اسان ۾
پرماتما لاءِ پريم پيار پيدا نه ٿيو آهي. جڏهن اندر مالڪ جو پيار
سمائجي وڃي ٿو ته تڏهن خوديءَ لاءِ ڪو استان ئي نٿو رهي.

س - ١٧٧. مان پنهنجي پاڻ مان، خوديءَ يا اهنڪار کي ڪيئن ٿو
ماري سگهان؟

ج - ٺيڪ آهي، اهو سوال ويچارڻ لائق آهي ۽ ڪافي اهميت
ڀريو آهي. اهنڪار من سان گڏ اچي ٿو. اهو من جو ئي سڀاءُ آهي.
جيستائين اهنڪار آهي، آتما واپس پرماتما سان ميلاپ نٿي ڪري سگهي.
هوميءَ کي اسين پنهنجو پاڻ مان تڏهن ئي ڪڍي سگهون ٿا جڏهن
اسين اندر روحاني روشنيءَ جو ديدار ڪنداسين، اُنهيءَ شبد ٻڌي
پڌداسين، جنهن کي توهين پرماتما جو شبد، هولي گهوسٽ (Holy Ghost)
چئون ٿا. اُنهيءَ کي ڪيترن ئي نالي سان سڏي سگهجي ٿو. هر هڪ
سنت اُنهيءَ کي، سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. گرو نانڪ شبد
کي ناليءَ گرباڻي چيو آهي. مسلمان سنتن اُنهيءَ کي ڪلمو "اسم اعظم"
ڪلام الاهي سڏيو آهي. چيني فيلسوفن اُنهيءَ کي "تائو" (Tao)
ڪوٺيو آهي. يونانين "لوگاس" نالو ڏنو آهي. انگريزي بائيبل ۾

انهيءَ کي ”روپ“ چيو ويو آهي. دراصل اها هڪ ئي شڪتي آهي، جنهنکي جدا جدا نالن سان پڪاريو ويو آهي. اِها شڪتي، اِها جيون نام ڌارا، اسان سڀني جي اندر اڪين پوين جهلڪي رهي آهي. انهيءَ ڏن ۽ پرڪاش ۾ ملي هڪ ئي وڃڻ لاءِ پنهنجيءَ سرت کي شو نيتر ۾ وني وڃڻو آهي. انهيءَ شبد يا نام جو پيار، اسانجي اندر ازخود، اندرين جي موهه کي ختم ڪري ٿو.

جيتري وڌيڪ اسين هن نام مارگ تي هلي ترقي ڪنداسين اوترو ئي اسين نهنا بڻباسين. جيترو اسانجي اندر پرماتما لاءِ پيار ۽ ڀڳتي وڌندي ويندي، اوترو ئي اسان ۾ نمرتا ۽ نهنتائي ايندي ويندي. جيترو وڌيڪ پريوءَ کي ڀروسو ڪنداسين، اوترو وڌيڪ مالڪ جي مهما جو گيان ٿيندو ويندو ۽ اوترو ئي اسين پنهنجيءَ روزمرهه جي زندگيءَ ۾ نهنا نماڻا بڻباسين. جيترو دانا کان دور رهبو، اوترو اهم وڌندو ويندو. اسين سوچيندا آهيون ته ”مان هيءَ ڪم ڪري رهيو آهيان.“ مان اَنم آهيان جڏهن اسان کي اُتم ۾ اُتم اعلي ۽ اعلي شڪتيءَ جو گيان پراپت ٿئي ٿو، تڏهن ئي اسين مالڪ جي چرنن جا داس بڻجون ٿا. اُن ڪانپوءِ ئي سچي نمرتا اچي ٿي. اِنهيءَ ڪري ئي عيسيٰ اُنهن ڏانهن اشارو ڪيو آهي، جنجي دل ۾ ديئتا ۽ نمرتا آهي. هرهڪ سنت اسان کي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي ته اسان کي پنهنجي اندر اهڙي نمرتا پيدا ڪرڻ گهرجي. گرونانڪ صاحب جن پنهنجو پاڻ کي ”داسن داس“ ”لالو گولو“ ”نيچ ڪرما“ وغيره ڪري پڪاريو آهي. سچي نمرتا صرف سنتن مهاتمائن ۾ ئي ٿئي ٿي ۽ اِها اندر صرف پرماتما جي ڀڳتي، پرماتما جي پيار سان ئي پيدا ٿئي ٿي. جڏهن سرير جي روم روم ۾ پرماتما جي پريت سمائجي وڃي ٿي، تڏهن ئي ”مان“، هومي نڪري ٿي ۽ پوءِ صرف نهنائي ۽ نماڻائي رهجي وڃي ٿي. جيسين اندر ڀڳتي ۽ پيار ڪونهي، تيسين روم روم ۾، رڳ رڳ ۾ آهنڪار پريل رهي ٿو. دنيا کان منهن موڙي، مالڪ سان پنهنجو پاڻ کي جوڙڻو آهي. صرف روحاني ابياس پڄن سمرن دوارا ئي اسين پنهنجيءَ ”مان“ کي ماري سگهون ٿا.

پورا ٻڌڻ کان پوءِ آهي. آخرين سوال جي ٻاري ۾ ذڪر ڪرڻ لاءِ
جيڪي به ڪجهه لفظ جو استعمال ڪرڻ ٿي پوندو، اُهو سڀ هڪ ڳالهه
ٿي سگهي آهي. اها هڪ حق جي پاڻ آهي. جيئن ته هيءُ منهنجو
پٽ آهي، هيءُ منهنجي ڌيءَ آهي. هيءُ منهنجو ڏيهه آهي. هيءُ
منهنجي دولت آهي. جڏهن توهين پوريءَ طرح اُن جي پاڻ جي
وس ٿي وڃو ٿا، اُنهيءَ جو توهان مٿان پوريءَ طرح ضابطو رهي ٿو
تڏهن اُها شيءِ يا اهنڪار ([illegible]) آهي.

س - ١٧٤. جيئن ته اسين چوندا آهيون ته آتما پرماتما جي اوتاري
ٿي هلي ٿي، روحاني لهرن سبب اُهي هلي رهي آهي. جڏهن اهڙو
خيال اسان جي مٿان پوريءَ طرح ڇانئجي وڃي تڏهن ڇا اِهو اهم يا
مان گهٽجي اندازو قابوءَ ۾ اچي ويندو آهي؟

ج - تڏهن اسين اِئين سوچڻ شروع ڪندا آهيون ته هر هڪ پدارٿ
پرماتما جو آهي. مان صرف پنهنجو پارٽ ادا ڪري رهيو آهيان.
منهنجو ڪجهه به ڪونهي سڀ ڪجهه صاحب جو آهي. اِها ڳالهه صرف
چوڻ ماتر ٿي نه پر هڪ اصلي اندر پاڻ هوندو آهي. اهڙو اسان جو
وشواس ٿي ويندو آهي. اسان جو من سڀني پدارٿن مان موهه ڪڍي،
مالڪ مان موهه ۽ پريم رکي ٿو ۽ اُهو ئي هڪ انمول پدارٿ آهي،
هڪ خاص اهميت ڀري شيءِ آهي، جنهن جي ضرورت رهي ٿي. لفظن جي
ته. لفظ ته صرف پنهنجن وچارن کي ظاهر ڪرڻ لاءِ هڪ ذريعو آهن.

س - ١٧٥/. اسين اِنهيءَ خودي، اِنهيءَ اهم جي پردي کي ڪيئن ٿي
طرح هٽايون. خاص ڪري جن پنهنجي سيوا ۾ جتي "مان" پوريءَ
طرح اسان تي سوار آهي. ڇا "مان" جي بجاءِ "اسين" چئي سڀني
طرفان، عرض ڪندي، صرف ظاهري طور نه پر هڪ اندر ايڪتا
جي پاڻ رکي اُنهيءَ پردي کي اندر هٽائي سگهجي؟

ج - اڳرين مان توهانکي اهو وشواس ڏيارڻ چاهيندس ته توهان ۾
جا عمر جي مائٽن ۾ هندستان کان ورڻ ڪا اهم پاڻ ڪرائي. توهان ۾
هڪ جو پاڻ ورتڪ آهي. ڇاڪاڻ ته اُهي مال اسباب توهان وٽ آهن.

اسان ۾ اهو پيار اُنهيءَ ڪري آهي ڇو ته اسين اُنهڪي حاصل ڪرڻ
جي ڪوشش ڪري رهيا آهيون. اسان وٽ اهي شيون نه آهن. پر
جيتري قدر ”اهم“ جو سوال آهي، هِتي ۽ هُتي ساڳيو ئي آهي.
اُنهيءَ ۾ بلڪل ڪو به تفاوت ڪونهي. ڪن ماڻهن وٽ اهي مال اسباب
آهن ۽ ڪي اُنهنکي حاصل ڪرڻ لاءِ وياڪل آهن، دکي آهن. عملي
طور اهم هڪ جهڙو ئي آهي. اهو من جي سوچڻ جو صرف هڪ طريقو
آهي. اهنڪار من جو سڀاءُ آهي تنهنڪري من کي ئي جيتڻو آهي. اهم
ڀاو کي ڪڍڻ کان اڳ من کي وس ڪرڻ ضروري آهي. جيئن ته مون
اڳ ۾ به ڪيترائي دفعا ذڪر ڪيو آهي ته من ڀوڳن جو عاشق آهي.
جيسين من کي اندرين جي ڀوڳن کان بهترين رس نه ملندو هيءَ ڪڏهن
به دنيوي پدارٿن کي حاصل ڪرڻ جي آشائن کي نه ڇڏيندو. تنهنڪري
سنت هميشه اهوئي اُپديش ڏين ٿا ته سمرڻ ۽ ڌيان دوارا پنهنجي
من کي اکين جي مرڪز تي واپس آڻيو، اُنهيءَ شبد سان جوڙيو ۽ اندر
پرڪاش کي ڏسو. جڏهن اسين اندر شبد سان جڙنداسين تڏهن اندرين
جي ڀوڳن ۽ ترشنائن کان ازخود الڳ ٿي وينداسين ۽ ڪنهن به شيءِ
کي پراپت ڪرڻ جي تمنا ئي نه رهندي.

پرماتما پاڻ سان جوڙڻ جو، پنهنجيءَ پريت جو ساڌن اسانجي اندر
ئي رکيو آهي. تڏهن اسين پنهنجو پاڻ کي مالڪ سان جوڙيون ٿا،
تڏهن اسانجو ڌيان خود بخود دنيوي پراڻين ۽ پدارٿن کان هٽجي وڃي
ٿو. هومئي يا اهنڪار قدرتي طور پنهنجو پاڻهي ختم ٿي وڃي ٿو.
اُن بعد اسانجو هن مٺيا جڳت مان موهه نڪري، نام ۽ شبد سان پريم
پيار جڙي ٿو. اسانجي اندر پرم پتا پرماتما لاءِ ڀڳتي پيدا ٿئي ٿي.
جڏهن اسانجي اندر پرماتما جي ڀڳتي ۽ پريت پختي ٿئي ٿي، تڏهن
اُها پريت ۽ ڀڳتي، آس ۽ وشواس، اسانجي اندر باقي جيڪي ڪجهه
به آهي، اُنهيءَ کي ٻاهر ڪڍي ڇڏي ٿو. تنهنڪري اسانکي پنهنجي
اندر صرف مالڪ لاءِ پيار، وشواس ۽ ڀڳتي جاڳرت ڪرڻي آهي.
جڏهن اهو پوتر پريم پيدا ٿئي ٿو، تڏهن اهنڪار يا هومئي جو ته
سوال ئي نٿو اُٿي. آخر من ته اهو ئي آهي. چاهي توهين هنکي هيٺ

٧- (ب) آهم، هؤميي، آهنڪار

س- ١٧٣. جڏهن اسين ”مان“ چوندا آهيون، اها ”مان“ ڇا ڪا خاص شخصيت چوندي آهي؟ ڇا اها ”مان“ ڇوڻ سچي هوندي آهي يا مٿيا ”مان“ هوندي آهي؟

ج- اهو من ئي چوندو آهي. جڏهن اسين ٻاڻ چوندا آهيون، ”منهنجو آهي“، ”مان آهيان“ اهو سڀ من جو ڪم آهي. اسانجي آتما تي من جو اثر آهي، من ۾ اهم آهي ۽ اهو اهم ئي ”مان ۽ منهنجو“ اسان ۾ آڻي ٿو، پر جڏهن آتما جو من تي قبضو ٿي ويندو آهي يا من آتما جي وس ٿي ويندو آهي تڏهن سڀ ”تنهنجو“ ٿي ويندو آهي. اهم يا اهنڪار نڪري وڃڻ سان سڀ ڪجهه تنهنجو ٿي تنهنجو يعني پرماتما جو آهي. جيڪڏهن اهنڪار آهي ته سڀ ڪجهه ”منهنجو“ آهي.

س- انهيءَ ڳالهه کي چڱيءَ طرح سمجهڻ جي خيال کان سمجهو ڪٿي ته مان چوان ٿو ته مان هيءُ ڪتاب پڙهندو آهيان يا مان هيءُ ڪم ڪرڻ وارو آهيان يا مان نام وٺڻ وارو آهيان، مان ائين سوچيندو آهيان وغيره. اهو سڀ ڇا آهي؟ انهيءَ جو مطلب ته آتما ئي ڪري سگهي ٿي. ڇا ائين آهي نه؟ من ته ڪڏهن نه چاهيندو ته اسين ائين ڪريون (نام وٺون). ڇا اهو من چاهيندو؟

ج- توهين آهنڪار کي ٻوليءَ سان نه ڳنڍيو. ٻنهي کي هڪ ٻئي سان نه ڳنڍيو. اهو ته اسانجي ڳالهائڻ جو هڪ نمونو آهي ته مان هيءُ ڪري رهيو آهيان پر ”مان، منهنجي“ جي ڀاونا يا هؤميي هڪ ٻي ڳالهه آهي.

س- هينئر مون سمجهيو، ٻين لفظن ۾ ائين ڪٿي چئجي ته جڏهن اسين اهو شخصي ضمير (Personal Pronoun) يعني ”مان، منهنجو“ جيڪي ٻه ڪجهه چوڻ ۾ استعمال ڪريون ٿا ته انهيءَ جو ارٿ اهم يا مٿيا اهنڪار نه هوندو آهي؟

ج- نه، جڏهن مان چوان ٿو ”مان اڄ وڃي رهيو آهيان“ ته انهيءَ جو ارٿ اهو ناهي ته اهو منهنجو اهم چئي رهيو آهي. اهو ته صرف

ج - نه. اها هڪ رڪاوٽ آهي. روحاني ترقيءَ ۾ بلڪل رڪاوٽ آهي.

س - اها بلڪل ئي رڪاوٽ ڇو آهي؟

ج - ڇو ته توهان اڳتي وڌي نه سگهندا. توهين الجهن ۾ اٽڪي ويندا ۽ صرف انهيءَ الجهن ۾ ئي رهجي ويندا. گهڻي ۾ گهڻو توهين پنهنجو پاڻ کي ڏسي سگهندا. توهين صرف ايترو سوچيندا ته توهان پنهنجو پاڻ کي وس ۾ آندو آهي. توهين ٻڌل آهيو ۽ اهڙيءَ ٻڌل اوستا ۾ ئي رهندا ۽ اڳتي ڪا به ترقي نه ڪري سگهندا.

س - انهيءَ ڪري ئي پنهنجو پاڻ تي هپنوٽزم ڪرڻ کان دور رهڻ گهرجي؟

ج - مان نٿو سمجهان ته اسان کي پنهنجو پاڻ تي هپنوٽزم ڪرڻ جي اجازت ڏيڻ گهرجي يا اهڙي قسم جي ڳالهين ۾ دخل ڏيڻ گهرجي. هرگز نه! عام طور جيڪي ماڻهو اهڙيءَ طرح ڪندا آهن، انهن جو انت (موت) نهايت ڀيانڪ ٿيندو آهي. جيڪڏهن اسين انهيءَ جي کوج ڪنداسين ته معلوم ٿيندو ته جيڪي ماڻهو هپنوٽزم يا ڀوت پريت وديا ۾ قائل آهن، انهن جو آخر نتيجو ڇا نڪتو آهي. انهن جو انت نهايت ڏکدائي ٿيو آهي. انهن کي انت ويلي يا ان کان اڳ ۾ ڪيترو ڀوڳڻو پيو آهي، انهيءَ جو ورنن ڪرڻ مشڪل آهي.

س - ٣/١٠ مهاراج جي، ڇا پرچت گيان (Telepathy) جي باري ۾ به اهائي ڳالهه ٺيڪ آهي جيڪا ٻن ماڻهن يا انهن ٻنهي جي من ۾ ساڳئي وقت ٿيندي آهي؟

ج - پرچت گيان (Telepathy) هڪ قدرتي ڳالهه آهي. ڪڏهن ڪڏهن توهانکي ائين محسوس ٿيندو آهي ته توهانکي ڪو دوست گڏجڻ آهي ۽ اوچتو توهين انهيءَ سان گڏجو ٿا. توهانکي اندر ڪنهن ته توهين انهيءَ سان گڏجندا يا ڏسندا. ائين ٿيندو آهي، پر اها الڳ ڳالهه آهي. اهو انتر گيان (Intuition) به من جو ئي آهي. انهيءَ کي انتر گيان چئو يا ڪنهن ٻئي نالي سان سڏي سگهو ٿا.

مان نٿو سمجهان تہ ستسنگين کي ڪڏهن بہ اهڙين ڳالهين ۾ دخل ڏيڻ گهرجي. روحاني اَڀياس لاءِ بہ تمام نقصانڪار آهي ۽ جنهن تي هپنوٽزم ڪئي ويندي آهي، اُنهيءَ لاءِ بہ نقصانڪار آهي.

س- ١٦٩. پنهنجو پاڻ تي هپنوٽزم ڪرڻ جي باري ۾ توهانجو ڪهڙو ويچار آهي، جنهن ۾ ٻيو ڪو بہ اِنسان شامل نہ هوندو آهي. هو پنهنجو پاڻ کي پاڇي، پنهنجي اَڌ جاڳرت اوستا ۾ اچي، اهڙيءَ حالت ۾ پهچي سگهي ٿو، جتي هنکي گذريل جنم جو گيان ٿئي ٿو. جيڪڏهن اچا بہ پوئتي وڃي ڏسڻ چاهي تہ هنکي اُنهن کان بہ گذريل جنمن جو گيان ٿئي ٿو. ڇا، اُنهيءَ اَوستا ۾ اهو اِنسان ترڪي پار ڪري وڃي ٿو يا هو اَڌ جاڳرت اَوستا ۾ ئي هوندو آهي؟

ج- نہ نہ. بلڪل نہ، اهڙيءَ اَوستا ۾ پهريان منزل کان اڳتي توهين وڃي ئي نٿا سگهو.

س- ١٧٠. تہ اُنهن کي اهو سمورو گيان ڪٿان پراپت ٿيندو آهي؟ ڇا، اِهو گيان مٿيا آهي جيڪو من ڏئي ٿو؟

ج- سچو گيان، اِهو من مان ئي اچي ٿو. ڪنهن حد تائين اِهو من جي وس ۾ آهي. من ڪجهہ تيز ٿي ويندو آهي. ٻيو ڪجهہ نہ.

س- ١٧١. نيڪ، من کي قابوءَ ۾ آڻڻ لاءِ پنهنجو پاڻ تي هپنوٽزم ڪرڻ مان ڪو فائدو آهي يا نہ. اهڙيءَ طرح اِنسان ڪنهن حد تائين من کي وس ڪري سگهي ٿو. ڇا، روحاني رسائي ڪرڻ ۾ اُنهيءَ مان ڪجهہ فائدو ٿي سگهي ٿو......؟

ج- نہ، منهنجي ويچار ۾ نہ. اهو روحاني ترقيءَ ۾ رڪاوٽ بڻبو.

س- مثال طور هڪ اِنسان اَڀياس ڪندي ڪافي ماهر ٿي ويو هجي. اِسترتا ۽ شانتيءَ سان ويهي سگهي ٿو ۽ صرف پنهنجي خيال سان ئي هڪدم، سڀ آواز بند ڪري سگهي ٿو ۽ ٻاهريون ڪو بہ آواز يا ڪا ڳالهہ ٻڌي نٿو سگهي، سرير جي هرهڪ چرپر کي روڪي سگهي ٿو. جيڪڏهن اهڙيءَ طرح ڪو پاڻ تي هپنوٽزم ڪري، من سان غوث اُنهن ڪري سگهي تہ ڇا هو ٽيئن تل تي جلدي نٿو پهچي سگهي؟

وڃو ٿا. انهن ئي حالتن مان لنگهندي منهنجي دوست سان ملو ٿا. قدرتي، منو وگيانڪ ڪڏهن بہ خاطريءَ سان نٿا سمجهائي سگهن تہ اهڙا سپنا ڇو ٿا اچن؟

س- ١٦٧. ڇا توهانجي چوڻ جو اهو مطلب آهي تہ انهن آتمڪ سپنن (Spiritual dreams) جو انتر گيان (Intuition) سان ڪو تعلق آهي؟ يعني اهڙا ڪي سپنا آهن، ڪا اهڙي ڳالهہ آهي، جنهن باري ۾ اسين سوچيندا آهيون تہ ائين ٿيندو ۽ اهو ٿيندو آهي.

ج- ہر هڪ کي اهو انتر گيان يا اندروني ٻوجهہ نہ هوندي آهي. اهو ضرور آتما جي پوترتا سبب ٿي سگهي ٿو تہ جيڪي ڪجهہ ٿيڻو آهي، انهيءَ جو توهانکي اڳ ۾ گيان ٿي وڃي ٿو تہ ڇا ٿيڻ وارو آهي. ڪنهن حد تائين، آتما ۽ من جي اوستا ۾ ترقي هئڻ سبب ائين ٿيندو آهي. توهين انهيءَ کي انتر گيان چئو ٿا، ڪڏهن ڪڏهن اهڙيءَ طرح ضرور ٿي ويندو آهي.

س- ١٦٨. مان هڪ اهڙي ئي ٻئي مضمون جي باري ۾ پڇڻ چاهيان ٿو جنهنجي باري ۾، مان سمجهان ٿو تہ توهان کان ڪنهن بہ، سوال نہ پڇيو آهي. مون ڇهہ سال منو وگيان پڙهيو آهي ۽ جيڪڏهن ائين بہ ڪٿي چئجي تہ مان ذندي ۾ هڪ اوچ درجي جو هپنولسٽ (جهاڙ وجهي منهنجي وس ڪرڻ) بڻجي چڪو آهيان؛ تہ ڇا اهو صحيح آهي. ياءُ ريپلوگل مونکي ٻڌايو تہ سٽڪرو اهڙي قسم جي من جي علاج (Psychic Therapy) ڪرڻ جي اجازت نٿا ڏين. توهين اها ڳالهہ وستار سان سمجهائيندا؟

ج- جنهنکي توهين "هپنوٽزم" چئو ٿا، اها ڪنهن بہ ٻئي انسان جي اڇا شڪتيءَ تي دباءُ وجهڻ آهي. منهنجي من جي آتم شڪتيءَ سان ٻئي ڪنهنجي من کي پنهنجي ماتحت يا وس ڪرڻ آهي ۽ انهيءَ کان اهو ڪجهہ ڪرائڻ جيڪي ڪجهہ توهين چاهيو ٿا. بس اهائي ڳالهہ آهي. اهو ڪم نہ تہ ڪرڻ واري لاءِ سٺو آهي ۽ نہ ئي انهيءَ لاءِ جنهن تي ڪيو ويندو آهي، اها ڳالهہ روحانيت کان بلڪل الڳ آهي.

س- ١٦٥. اسانکي معلوم آهي ته منو وگيانڪ (Psychologist) اسان جي سپنن جي معنيٰ سمجهڻ جي ڪوشش ڪندا آهن؟

ج- هو اهائي ڳالهه سمجهائيندا آهن ته سپنا، من جي ڪجهه ڳالهين سان سنبنڌ هئڻ کان سواءِ ٻيو ڪجهه به نه آهن. اسانجي من ۾ ڪيترائي سنسڪار آهن ۽ جڏهن اسين ننڊ يا اڌوري جاڳرت اوستا ۾ هوندا آهيون، تڏهن اهي سنسڪار سپنن جا روپ اختيار ڪري اسانجي سامهون اچن ٿا.

س- ١٦٦. توهين اسانکي سمجهائيندا ته روحاني سپنا ڇا ٿيندا آهن؟

ج- اهائي ڳالهه مون سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي ته ڪڏهن ڪڏهن اسانکي اهي ڳالهيون سپني ۾ اينديون آهن، جيڪي هن وقت تائين ڪونه ٿيون آهن، پر ڪجهه وقت بعد اهي سچ پچ ٿينديون آهن. اسين انهن سپنن کي آتم ۽ پوتر سپنا چئي سگهون ٿا. جيڪڏهن اسان کي پرماتما لاءِ پريم آهي ۽ اسين سمهڻ کان اڳ، نيمانتي اهڙن سمرن کان سواءِ به ڌيان ۾ وهندا آهيون ته گهڻو ڪري اسانکي نهايت سٺا سپنا ايندا آهن. جيئن ته پهاڙن مٿان اڏامڻ ۽ ڪنهن منزل تي پهچڻ جي ڪوشش ڪرڻ. اهڙن سپنن جو آتما سان تعلق هوندو آهي. آتما سرير جي قيد مان مڪت ٿي پنهنجي نج گهر اڏامي وڃڻ جي ڪوشش ڪندي آهي. پر ڪرمن جي بوج سبب اسين جاڳرت يا چيتن اوستا ۾ ائين ڪري نٿا سگهون، تنهن ڪري ننڊ جي اچيتن اوستا ۾ آتما کي ڪجهه وقت لاءِ آزاد ٿيڻ جو موقعو ملي ٿو. تنهن ڪري اسانکي اڏامڻ جا خواب ايندا آهن. پر انهن سپنن تي ڪڏهن به وشواس نٿو ڪري سگهجي.

سمجهو ڪٿي ته توهين رات جو سپني ۾ هڪ اهڙي دوست کي ڏسو ٿا، جنهن کي توهان ڏهن سالن کان ڪونه ڏٺو آهي ۽ سپني ۾ توهانکي اهو معلوم ٿئي ٿو ته توهين هن سان ڪيترن ڏکن ۾ ملندا. توهانکي ضرور اچرج ٿيندو، جو ته توهان انهيءَ ڏينهن ۾ سوچيو به نه هو ۽ اچانڪ سچي ڳالهه ٻئي ڏينهن تي ٿئي ٿي. توهين انهيءَ ڳالهه تي

چاهيون ٿا. جي ماڻهو اُنهن لاءِ ڪرنهي جيڪي پرماتما جي ٻاهر تلاش ڪن ٿا.

س- اِنهيءَ اِڇا جي ٻاري ۾ ٿي ڪجهه وڌيڪ ذڪر ڪندا، جيئن مثال طور......؟

ج- اِڇائن جو ارٿ آهي، دنيوي پدارٿن ۽ شين سان موهه ۽ اُنهن جي پنهنجي بڻجڻ ٿيڻ ۽ ترقيندو رهڻ. جيڪڏهن اهي اسانکي نهڻ ملن ته اُنهن لاءِ اسين دکي ٿيون ٿا. انهيءَ کي اِڇا چئجي ٿو. دنيوي پدارٿن جو هئڻ نقصانڪار ڪونهي، پر اُنهنکي حاصل ڪرڻ جي اِڇا اينري قدر بلوان نه هئڻ گهرجي جو جيڪڏهن اهي اسانکي نه ملن ته اسين اُنهن کي ذهن واسطي ياد ڪندا رهون. اِها ياد ئي اسانجي اندر اُنهن لاءِ موهه پيدا ڪري ٿي. شبد اسانکي اِنهن سڀني ڳالهين مان بري ڪري ٿو ۽ نرموهي بڻائي ٿو. اِهي پدارٿ پنهنجو پاڻ ۾ خراب نه آهن، پر اِنهن جو موهه ۽ اِنهن جي تمنا بري آهي. ننڍين ننڍين ڳالهين جي تمام گهرائيءَ سان جاچ پڙتال نه ڪرڻ گهرجي.

س ١٦٤. مهاراج جي، مهرباني ڪري اسانکي اِهو سمجهائيندا ته جڏهن ڪو ماڻهو سپنو ڏسي ٿو ته پوءِ انهيءَ جو ڇا ٿو ٿئي؟

ج- سپنا، گهڻو ڪري من جا ڦرنا ئي هوندا آهن. سنسار سان روزمره جيڪو به سنبنڌ رهي ٿو، اهو ڪنهن نه ڪنهن نموني سپني جو روپ اختيار ڪري ٿو، پر ڪڏهن ڪڏهن ڪو اهميت پڙڻو به سپنو ايندو آهي. مثال طور جيڪي اڳتي هلي ٿيڻو هوندو آهي، اهو اڳ ۾ ئي سپني ۾ ڏسندا آهيون ۽ ڪجهه وقت بعد اهو سچ پچ ٿيندو آهي. اسين سمجهي نه سگهندا آهيون ته اِئين ڇو ٿو ٿئي. اها ڳالهه اِڇا تي ڪونهي، ٿيڻي آهي. انهيءَ ڪري، انهيءَ جو من سان ڪو به تعلق آهي، اِهو چئي نٿو سگهجي. اهڙن خوابن ۾ ڪجهه مطلب سمايل هوندو آهي، پر آخر سپنا ته سپنا ئي آهن. سپنو ڏسڻ پنهنجي وس ۾ ناهي. تنهن ڪري اسانکي سپنن کي اهميت نه ڏيڻي، اصلي ڪم ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. سڀ سپنا سڀا ئي آهن، پر انهن ۾ ڪا به اصليت ڪونهي.

ته ٻاهران. انهيءَ ڪري ٻئي جي پيارن کي ڪوبه فرق نٿو پوي ته ڪو
مندر وڃي ٿو يا مسجد يا ديول ۾. اهڙن پيارن جو تعلق صرف مالڪ
جي سچيءَ سڪ، سچي پيار ۽ سچي يڪتائيءَ سان هوندو آهي ۽ اهو
پريم پيار روحاني اڀياس سان ئي پيدا ٿئي ٿو ۽ اهوئي هو چاهين ٿا
۽ اسانکي پڻ اهڙو بڻائڻ چاهين ٿا ۽ اهائي ڳالهه آهي جيڪا اسانکي
پرماتما تائين پهچائي سگهي ٿي. اها تڙپ ۽ طلب ۽ پريم پيار هميشه
اسانجي اندر هئڻ گهرجي.

اهو ضروري ناهي ته ڪو عيسائي بڻجي يا عيسائيءَ مان سکه يا
مسلمان بڻجي. ڌرم بدلائڻ سان اسين مالڪ سان ملڻ جا حقدار نٿا
بڻجون. ڌرم نه، پر اسانجي پريت، تڙپ ۽ طلب، صاحب ۾ سمائجي
وڃڻ جي سڪ، اسانجي نام جي ڪمائي، اسانکي مالڪ سان ملائڻ
جي لائق بڻائي ٿي. سنت مهاتمائون انهيءَ ڳالهه کي ڪابه اهميت نٿا
ڏين ته توهين ڪهڙي ڌرم جا آهيو. هو ڪنهن به ڌرم تبديليءَ ۾
وشواس نٿا ڪن. جيڪڏهن اصلي روحاني درشٽيءَ کان ڏٺو وڃي
ته موجوده ڌرمن جو روپ اصلي نه رهيو آهي، انهن مان حقيقت ته
يا سچائي اڪرندي پيئي وڃي ۽ هن وقت انهنجو صرف کوکلو روپ
ئي رهجي ويو آهي. ڌنڌي جي خيال کان پنهنجن پوئلڳن جو تعداد
وڌائڻ چاهين ٿا. پر سنت مهاتما، منش چولي جو لاڀ ۽ پرماتما جي
پريم يڪتائيءَ کي ئي ڏسن ٿا. انهنجو صرف انهيءَ ڳالهه سان ئي تعلق
آهي. انهيءَ ڪري سنتن جو در، هميشه هرهڪ انسان لاءِ کليل رهي
ٿو. ڪوبه سنت سنسار ۾ ڪو نئون ڌرم يا مذهب شروع ڪرڻ نٿو
اچي ۽ نه ئي هو پڀو پراپتيءَ جو ڪو نئون مارگ يا اڀياس جا طريقا
ٻڌائڻ لاءِ اچن ٿا. ڪوبه نئون ۽ جلد پهچڻ جو مارگ آهي ئي ڪونه.
هميشه اهوئي هڪ مارگ جيڪو هو، آهي ۽ رهندو. جيڪي به مالڪ
سان ملي هڪ ٿيڻ چاهين ٿا، انهن لاءِ صرف اهوئي هڪ مارگ آهي.
هيءَ مارگ ايترو پراچين آهي، جيترو انسان ذات پراچين آهي ۽
صرف انهن لاءِ ئي آهي، جن کي مالڪ سان ملڻ جي تڙپ آهي،
سمائجي هڪ ٿي وڃڻ جي طلب آهي ۽ پنهنجي اندر ئي کوج ڪرڻ

٧- (الف) اڇا، ترشنا، خواب
(هپنوٽزم)

س - ١٦٢. مهاراج جي، اسان کي اهو ٻڌايو ويندو آهي ته زندگيءَ
۾ ڪا به اڇا نه ڪرڻ کپي. پر مان ڄاڻان ٿو ته هن سنسار ۾ اڇا
۽ ترشنا کان سواءِ رهڻ نهايت مشڪل ئي نه، پر ناممڪن آهي. مان سمجهان
ٿو ته خود پرماتما ۾ به اڇا پاو آهي. هو سنسڪين کي ڏسڻ چاهي ٿو
۽ انهن جي پيار ۽ ڀڳتيءَ جو به ڪيس چاهه آهي. هو خود به انهن کي
پيار ڪرڻ چاهي ٿو. ته ڇا، اها اڇا نه آهي؟

ج - ٺيڪ آهي، اسانکي به اهڙي اڇا پيدا ڪرڻ گهرجي. اهڙي
اڇا رکڻ ۾ ڪو به نقصان ڪونهي.

س - ١٦٣. ڇوڻ جو مطلب اهو آهي ته توهانجي فرمانڻ انوسار
اهي اڇائون، اسانجي ٻڌيءَ ۽ اندرين سان جڙيل آهن. مون ڪي
فيلسوفي پستڪن ۾ پڙهيو آهي ته جيڪڏهن اسين انهيءَ نقطي تي
پهچڻ چاهيون ٿا ته اسانکي سڀني اڇائن کي ختم ڪرڻو پوندو، پر
تنهن هوندي به اڻين پيو محسوس ٿئي ته انهيءَ هڪ اڇا کي ته رکڻ
ئي گهرجي. اهي ٻئي ڳالهيون هڪ ٻئي جي اُبتڙ پيون لڳن؟ جڏهن
ج - ڇا توهانجو مطلب پرماتما سان ملڻ جي اڇا سان آهي؟
اسانجي اندر پرماتما جي سچي ڀڳتي، انهيءَ سان ملڻ جي سچي سڪ
تڙپ پيدا ٿئي ٿي تڏهن باقي سڀ اڇائون خود بخود ختم ٿي وڃن ٿيون
توهانکي هميشه صرف انهيءَ مالڪ سان ملڻ جي اڇا هئڻ گهرجي.
اسانکي پنهنجيءَ سرت جو رخ سدائين انهيءَ طرف رکڻو آهي.

س - ته پوءِ اسانجو آنت اڇا سان ٿي ٿيندو؟
ج - ها، پرماتما وٽ واپس وڃڻ جو پريل پيار، تڙپ ۽ اڪ
پريوءَ جي پيارن جو ڏرم صرف پريم ئي آهي. هو پنهنجو پاڻ
ڪنهن به خاص هڪ ڏرم سان ٻڌي نٿا رکن، هو صرف پريم ر
ڏرم ۾ ئي وشواس ڪن ٿا ۽ اهو پيار اندر ئي جاڳرت ٿيندو آ

هڪ ئي پدارٿ جي طلب هوندي آهي، جيڪا اٽل آهي. آتما کي جنهنجي اِڇا آهي، اُنهيءَ مان هوءَ ڪڏهن بہ نراس نہ ٿيندي. پر من جيڪي ڪجهہ چاهي ٿو اُنهيءَ مان تنگ ٿئي ٿو. جڏهن آتما کي پنهنجيءَ اِڇا انوسار وستو ملي ٿي تہ هوءَ آنند ئي آنند محسوس ڪري ٿي. هوءَ هميشه انهيءَ ۾ مست ۽ مگن رهندي آهي. ڪڏهن بہ ڪابہ تبديلي نٿي چاهي، من کي هميشہ بدل سدل گهرجي ۽ هميشه هڪ کي ڇڏي ٻئي طرف ڊوڙندو ڦرندو رهي ٿو.

س - ١٦١. ٺيڪ، تہ اِنهيءَ جو اِهو مطلب ٿيو تہ جڏهن بہ اسين من کان مکہ موڙيندا رهندا آهيون تہ اهڙيءَ طرح ڪجهہ نہ ڪجهہ اسين ترقي ڪندا رهون ٿا؟

ج - هڪ ستسنگيءَ ۾ ايترو گيان اچڻ بہ پنهنجو پاڻ ۾ هڪ ترقيءَ جي نشاني آهي. تنهنڪري اُنهيءَ جو ايياس ڪرڻ بہ ترقي آهي ۽ پراپتي اُنهيءَ کان وڌيڪ ترقي آهي. واپس وڃي پرماتما ۾ سمائجي وڃڻ تہ هڪ تمام نهايت اوچي ترقي آهي.

ج- جيڪڏهن توهانجو مطلب اُنهيءَ اوچ اوستا سان آهي، جتي آتما
واپس وڃي پنهنجي نور ۾ ٻڏا پرماتما ۾ سمائجي وڃي ٿي ته پوءِ توهين
اُنهيءَ حالت ۾ واپس نه اچي سگهندا. پر ته اُتي من نه هوندو آهي.
اُنهيءَ اوچ اوستا تي پهچڻ لاءِ من کي گهڻو پريان ڇڏي ايندا آهيون.
من ترڪٽيءَ جو رهواسي آهي جيڪا روحاني سفر جي ٻي منزل آهي
۽ پرپو پراپتي پنجين منزل تي ٿئي ٿي.

س- منهنجو مطلب آهي شروعات ۾؟

ج- شروع ۾ هيٺ ڪرڻ جو هميشه خطرو هوندو آهي. ڪڏهن
ڪڏهن ٽئين روحاني اِستان تان به هيٺ ڪري سگهجي ٿو. پر اُنهيءَ
کانپوءِ هيٺ ڪرڻ جو بلڪل ڊپ ڪونهي. اسين آهستي آهستي
لڳاتار مٿي چڙهندا ويندا آهيون.

س- ١٥٩. اسين پهرين سچکنڊ کي ڇڏي، هن دنيا جي ڪشش
سبب هيٺ آياسين. ڇا اِهو ممڪن آهي ته وري اهڙيءَ طرح ٿئي ۽
اسانکي وري چوراسيءَ جو چڪر ڪاٽڻو پوي؟

ج- نه. بلڪل چنتا نه ڪريو. (ماڻهو کلن ٿا)

س- ١٦٠. مهاراج جي، ڇا توهين اُنهيءَ ڳالهه سان ٻڪراه آهيو
ته اُهو يا هئومي جي بيماريءَ جو هڪ نهايت وڏو ڪارڻ اِهو آهي
ته اسين پنهنجو پاڻ کي من ئي سمجهي ويٺا آهيون ۽ اسانجي اندر
اِهو ئي ڀاو آهي ته اسين آتما نه بلڪ من آهيون ۽ جنهن حد يا منزل
تي پهچي اسين اِهو گيان پراپت ڪرڻ ۾ ڪاميابي حاصل ڪندا آهيون
ته اسين آتما آهيون، من اسانجو صرف هڪ ساڌن آهي. اُنهيءَ حد
يا منزل تي پهچڻ سان ئي اسين مڪت ٿي ويندا آهيون؟

ج- اِهو ٺيڪ آهي. اِهو ئي آتم گيان آهي. هن وقت اسين من
۽ آتما ۾ ڪوبه فرق نٿا سمجهون ننهنڪري سوچيون ٿا ته جيڪي
ڪجهه اسانجو من چاهي ٿو شايد اسانجي آتما ئي چاهي ٿي. پر وقت
اچڻ سان اسين محسوس ڪنداسين ته آتما ڪڏهن به ڪم نٿي چاهي، اِهو
ڪو ٻيو هو، جيڪو هن ۾ اِڇا پيدا ڪرائي رهيو هو. آتما کي ته صرف

اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان من جي اوستا وڌيڪ صحيح نمونو اختيار
ڪري ٿي. مثال طور جيڪڏهن اسين نانگ کي ٽوڪريءَ ۾ بند ڪري
ڪنداسين ته اسين تيستين هنجي ڏنگ کان بچيل رهنداسين جيستين هو
اندر ٽوڪريءَ ۾ بند هوندو. جيئن ئي ٻاهر نڪرندو، ڏنگ ضرور
هڻندو. پر جيڪڏهن توهين هنجي زهر جي ٿيلهي ئي ڪڍي ڇڏيندا
پوءِ ڀلي توهين کيس کيسي ۾ پائي ڇڏيو، هو توهانجو دوست بڻجي
پوندو. اهڙيءَ طرح اسانکي پنهنجي من جي اوستا ۾ ترقي آڻڻي آهي
نه دنيا جي حالتن کان دور ڀڄڻي. ڇو ته مون توهانکي ٻڌايو ته اهي
صرف ٿوري وقت لاءِ راحت بخش ساڌن آهن. جيڪڏهن من صرف
ٿوري وقت لاءِ وس ۾ آيو ته موقعي ملندي ئي هو اسان لاءِ هڪ
آزار ٿي پوندو. من کي وڌيڪ دٻائي رکڻ سان اسانجي حالت عام
انسانن کان بدتر ٿي پوندي پر جيڪڏهن اسين روحاني اڀياس دواران
من جي اوستا کي اوچو بڻائينداسين ته اهو اهڙيءَ طرح آهي جيئن بنا
زهر نانگ. اُن بعد من ڪوبه نقصان نٿو پهچائي سگهي ۽ دنيا جي
ڪابه حالت، ڪوبه ماحول اثر نٿو ڪري. اسانجو مکيه مقصد آهي من
کي اهڙي قسم جي آهستي سکيا ڏيڻ.

س - ١٥٧. من کي وس ڪرڻ جي باري ۾ ئي معلوم ڪرڻ چاهيان
ٿو ته ڇا هڪ انڌي يا ٻوڙي لاءِ ٻين ماڻهن جي ڀيٽ ۾ من کي وس
ڪرڻ وڌيڪ سوکو آهي؟

ج - نه، انهنجو به من هميشه ڊوڙندو رهي ٿو. اهو ئي ويچار
ڪندو اٿن ته آهي سڀ پدارٿ جن جي باري ۾ ماڻهو ڪين ٻڌائي رهيا
آهن، آهي ملڻ ڪهڙجن يا انهيءَ باري ۾ حيران رهندا آهن ته آخر اهي
پدارٿ ڪهڙا آهن، جن کي هو حاصل نٿا ڪري سگهن يا انهن پدارٿن
جي لڇا ڪندا رهندا آهن.

س - ١٥٨. ڇا اسين اها اوستا پراپت ڪري سگهون ٿا، جتان
من کي ڪابه ڪشش ورڇي موهي نه سگهي ۽ اسانجي ڳراوٽ نه اچي
سگهي؟

سان گڏ گهمندي ڦرندي به، انهيءَ جو من چالُمان نه هوندو آهي. انهيءَ جو
من ڪڏهن ٻئي استان تي اسٿر هوندو آهي اهو توهانجي من جي لُڙهيءَ
تي مدار ٿو رکي. انهيءَ جو ڪو به ثبوت لڀڻو پوي ته توهين ڪڏهن
من ۾ آهيو يا ٻاهر، ڇاڪاڻ ته توهانجي من قابوءَ ۾ آڻڻو آهي ۽ نه
سولو. جيڪڏهن سولو کي قيد ڪرڻو آهي ته پوءِ سولو روپ ۾، ماڻهن
کان الڳ رهڻ هڪ ٻي ڳالهه آهي پر اسان کي پنهنجي من کي وس
ڪري، انهن کان پري رکڻو آهي. مثال طور جيڪڏهن توهين گهر ۾
رهي، پنهنجين سڀني سهولتن سان گڏ گهمڻ ڦرڻ جي اڇا کي هميشه
دٻائيندا رهو تا ته پوءِ اهڙيءَ حالت ۾ پنهنجو پاڻ کي گهر ۾ قيد
ڪرڻ مان ڪو به فائدو ڪونهي.

اسانکي پنهنجي من کي سيکارڻو ۽ ايترو اوچو بڻائڻو آهي جو اسين
چاهي ڪهڙيءَ به حالت ۾ هجون، اسان تي ڪنهنجو به اثر نه ٿئي
ڇو ته اسانجو ڌيان ڪڏهن ٻئي استان تي هوندو. قدرتي ڪن ڳالهين
جو اسانجي من تي اثر پوي ٿو تنهڪري اسان کي انهن ڳالهين يا حالتن
کان ضرور بچڻ گهرجي جتي اسين سمجهون ته پنهنجي ڪمزوريءَ
سبب، موهه ممتا جي وس ٿي شڪار نه ٿي وڃون، خراب عادتن جا
شڪار نه بڻجون. اهو سياڻپ آهي ته اسين اهڙن موقعن کان بچڻ
جي ڪوشش ڪنداسين. پر اهو بچڻ جو پڪو اُپاءُ نه آهي. اسانکي
پنهنجي من کي ايترو اوچو ڪرڻو آهي جو اسان کي چاهي ڪٿي به
اڇلائي ڦٽي اسين ڪهڙيءَ به حالت ۾ هجون، پنهنجو پاڻ کي
قائم ڪري تي اسٿر رکي پنهنجيءَ اصلي روحاني راهه تي هلندا رهون
پيءَ حالت ۾ اها من کي دٻائڻ واري ڳالهه ٿيندي. زبردستي دٻائي
رکڻ ٺيڪ ناهي. ڇو ته جيترو من کي دٻائڻ جي ڪوشش ڪندا اوترو
ئي من وڌيڪ چنچل ٿيندو.

ڪڏهن ڪڏهن من دوکو ڏيندو آهي ۽ نهايت چنچل روپ ڌارڻ
ڪندو آهي جيڪڏهن هنکي گهڻو دٻايو ويندو آهي. سنسار کان بچڻ
لاءِ من کي وڌيڪ دٻائڻو نه آهي بلڪ ڌيري ڌيري من کي ايتري
اوچي اوستا ۾ آڻڻو آهي جو هن تي بلڪل ڪنهنجو اثر نه ٿئي.

بدلائيندا تہ بہ صحيح سلامت رهندو ۽ ٻاٽي ٻئي طرف وڃڻ
شروع ڪندو. اهڙيءَ طرح جڏهن اسين من کي خالي ڪرڻ جي
ڪوشش ڪريون ٿا تہ دراصل اهو پاڻيءَ جي ڌارا جي رخ بدلائڻ
ڪانسواءِ بند لڳائڻو آهي. اسين سوچيندا آهيون تہ اسين بند لڳائي،
من کي وس ۾ آڻي سگهون ٿا. جيئن تہ هن کي سمنڊ کان پري رکي
سڀ سوچ ويچار بند ڪري، اندرين طرف وڃڻ کان روڪي، قابو
ڪري سگهون ٿا، اهو هڪ دٻائڻ جو بيو طريقو آهي. اُتي هن کي
روڪي رکڻ جو هڪ اسپاريڪ طريقو آهي ۽ هڪ عارضي اُپاءُ آهي.

صرف پريم ئي تياڳ جو ڀاو پيدا ڪري ٿو. تياڳ ڪڏهن بہ پريم
پيدا نٿو ڪري. جڏهن اسين من کي خالي رکڻ جي ڪوشش ڪندا
آهيون ۽ ٻئي ڪنهن طرف وڃڻ نٿا ڏيون، اسين سوچيندا آهيون تہ
من وس ۾ اچي ويو آهي. پر جڏهن هوءَ ڪافي دٻجي ويندو آهي
تڏهن هوءَ وڌيڪ چنچل روپ اختيار ڪري ٿو، وڌيڪ اُچلي ٿو.
سنت مت جي طريقي يا سنتن جي فيلسوفيءَ ۾ اهوئي تفاوت آهي
تہ هن مت ۾ من کي اندرين جي پوڄن کان وڌيڪ آنند ڏيندڙ پدارٿ
سان جوڙڻ جو طريقو آهي، اُهو بهتر ۽ وس پريو پدارٿ شبد يا نام
ڌن آهي، جيڪا هر انسان جي اکين پويان جهنڪار ڪري رهي آهي.
اسان کي پنهنجي سرت جو سمٽاءُ ڪري هتي انهيءَ نقطي تي ايڪاگر
ڪرڻو آهي ۽ شبد سان جوڙڻو آهي. اُهو شبد پريم، ازخود اسان ۾
ويراڳ يا تياڳ جي ڀاونا پيدا ڪندو.

س - ١٥٦. انهيءَ پرسنگ جي باري ۾ مان اهو معلوم ڪرڻ ٿي
چاهيان تہ مٺن، مڙهين ۾ وڃڻ سان ڪو فائدو آهي يا نہ؟ جتي انسان
صرف پنهنجو پاڻ تائين ئي محدود آهي ۽ سڄي دنيا طرف ڪرا
ڌيان نٿو رهي؟

ج - ڀيڻ، انهيءَ باري ۾ بہ ڳالهيون آهن. ٿي سگهي ٿو تہ ڪو
ماڻهو ڪمري ۾ هجي پر تنهن هوندي بہ هوءَ اُتي نہ هجي ڇو تہ من
هميشه ٻاهر ڊوڙندو رهي ٿو ۽ ٻيا اهڙا بہ ماڻهو آهن جيڪي هرڪنهن

اسين اندر جهڙي ويهداسين ته من کي خالي ڪرڻ جو سوال ئي نٿو اٿي. اٿي من کي اسٿر ڪرڻ لاءِ هڪ ٻيو سهارو ملي ٿو ۽ اهو سهارو آهي شبد. من جو خالي ٿيڻ ڏکيو ٿي سگهي ٿو جڏهن اسان کي اٿي اسٿر ٿيڻ لاءِ ڪو به سهارو نه ملي. اهو ته من کي جپ، تپ، ضابطي سان، دنيا کان الڳ ڪرڻ جو طريقو آهي پر اٿي هن کي اسٿر رکڻ لاءِ ڪجهه به نه آهي. اهڙيءَ طرح اسين من کي تمام ٿوري وقت لاءِ اسٿر حالت ۾ رکي سگهون ٿا پر انهيءَ بعد نهايت عارضي اوستا آهي، جيئن ڪالهه من اڳ کان وڌيڪ ٻلوان ٿي اڇلڻ شروع ڪري ٿو ۽ وڌيڪ چنچل ٿئي ٿو.

س- ۱۵۴. "خالي ڪرڻ" جو ڇا مطلب آهي؟

ج- خالي ڪرڻ جو ارٿ آهي "نه سوچڻ". جيئن ته مونکي هن جي اچا ڪونهي، ضرورت ڪونهي. مان هن باري ۾ نٿو سوچان. مان ڪنهن به لاءِ نه سوچيندو آهيان. هينئر مان خالي آهيان ۽ مون ۾ ڪجهه به ناهي.

س- ۱۵۵. جيڪڏهن اهو پنهنجو پاڻيهي ٿي وڃي ته ان وقت من ڪٿي هوندو آهي؟

ج- توهانکي صرف انهيءَ باري ۾ ڄاڻ هوندي، جنهن باري ۾ توهين ان وقت سوچيندا هوندا. تنهنڪري توهانجو من ڪڏهن به خالي ٿي نٿو سگهي. هو ڪڏهن به هتي پنهنجي وهڻ جي استان تي اسٿر ٿي رهي نٿو سگهي پر هڪ لهر پٺيان ٻي لهر، ڊوڙندو رهي ٿو. تنهنڪري اسين صرف سنڌس رخ ۽ سوچڻ جو مضمون بدلي سگهون ٿا. جيڪڏهن ندي وهي رهي آهي ۽ توهين هڪ بند (Dam) لڳائيندا ته پاڻي ڪيتري دير رکي سگهي ٿو؟ جڏهن پاڻي ڪيتريءَ ماترا ۾ ڪٺو ٿي ويندو ته انهيءَ بند ۾ گهڻي وقت تائين پاڻيءَ کي روڪڻ جي شڪتي نه ٿي رهي ۽ اهو آخر ٽٽي پوندو، پاڻي ڪنارن کان ٻاهر وهڻ شروع ڪندو ۽ ڪافي نقصان ٿي پوندو.

پر جيڪڏهن توهين بند لڳائي، نديءَ جي وهڪري جو رخ

بدلائيندا تہ بہ بہ صحيح سلامت رهندو ۽ پاڻي ٻئي طرف وهڻ
شروع ڪندو. اهڙيءَ طرح جڏهن اسين من کي خالي ڪرڻ جي
ڪوشش ڪريون ٿا تہ دراصل اهو پاڻيءَ جي ڌارا جي رخ بدلائڻ
ڪانسواءِ بند لڳائڻو آهي. اسين سوچيندا آهيون تہ اسين بند لڳائي،
من کي وس ۾ آڻي سگهون ٿا. جيئن تہ هن کي سنسار کان پري رکي
سڀ سوچ ويچار بند ڪري، اندرين طرف وڃڻ کان روڪي، قابو
ڪري سگهون ٿا، اهو هڪ دٻائڻ جو بيو طريقو آهي. اُتي هن کي
روڪي رکڻ جو هڪ اسپاوڪ طريقو آهي ۽ هڪ عارضي اُپاءُ آهي.

صرف پريم ئي تياڳ جو ڀاو پيدا ڪري ٿو. تياڳ ڪڏهن بہ پريم
پيدا نٿو ڪري. جڏهن اسين من کي خالي رکڻ جي ڪوشش ڪندا
آهيون ۽ ٻئي ڪنهن طرف وڃڻ نٿا ڏيون، اسين سوچيندا آهيون تہ
من وس ۾ اچي ويو آهي. پر جڏهن هوءَ ڪافي دٻجي ويندو آهي
تڏهن هوءَ وڏيڪ چنچل روپ اختيار ڪري ٿو، وڌيڪ اُڇلي ٿو.
سنت مت جي طريقي يا سنتن جي فيلسوفيءَ ۾ اهوئي تفاوت آهي
تہ هن مت ۾ من کي اندرين جي پوئين کان وڌيڪ آنند ڏيندڙ پداوت
سان جوڙڻ جو طريقو آهي، اهو بهتر ۽ وس پريو پداوت شبد يا نام
ڌن آهي، جيڪا هر انسان جي اکين پويان جهنڪار ڪري رهي آهي.
اسان کي پنهنجي سرت جو سمٽاءُ ڪري هتي انهيءَ نقطي تي ايڪاگر
ڪرڻو آهي ۽ شبد سان جوڙڻو آهي. اهو شبد پريم، ازخود اسان ۾
ويراڳ يا تياڳ جي ڀاونا پيدا ڪندو.

س - ١٥٦. انهيءَ پرسنگ جي باري ۾ مان اهو معلوم ڪرڻ ٿي
چاهيان تہ منن، مڙهين ۾ وڃڻ سان ڪو فائدو آهي يا نہ؟ جتي انسان
صرف پنهنجو پاڻ تائين ئي محدود آهي ۽ سندس دنيا طرف ڪرڻ
ڏيان نٿو رهي؟

ج - ڀيڻ، انهيءَ باري ۾ بہ ڳالهيون آهن. ٿي سگهي ٿو تہ ڪنهن
ماڻهو ڪمري ۾ هجن پر تنهن هوندي بہ هوءَ اُتي نہ هجن ڇو تہ من
هميشه ٻاهر ڊوڙندو رهي ٿو ۽ ٻيا اهڙا بہ ماڻهو آهن جيڪي هر ڪنهن

ج- مَن کي وس ڪرڻ جو صرف هڪ ئي طريقو آهي. جيڪو تمام ڏاڍو وقت سمجهايو ويندو آهي، اُهو آهي ٻرائي سنسڪيءَ کي اُنهيءَ طريقي سان ئي اڀياس ڪرڻو آهي. ليڪن بنا ٻرائي سنسڪيءَ ۾ ڪوبه فائدو ڪونهي. مَن کي وس ڪرڻ جو صرف هڪ ئي اُپاءُ آهي، نه ٻيو. مَن لذت جو عاشق آهي؛ جيسين هنکي اندر جي ٻوڙن کان وڌيڪ اثر رس پرابت نه ٿيندو تيسين هو اندرين کي نه ڇڏيندو. انهيڪري مَن کي اُنهيءَ اثر پراپت سان جوڙڻو آهي. ان بعد ئي دنيوي پدارٿن جو تياڳ ڪندو.

س- ۱۵۱. مهاراج جي، مان سمجهان ٿو ته مان پنهنجي سوال کي توهان اڳيان چڱي طرح پيش نه ڪري سگهيو آهيان. مونکي ياد آهي ته هڪ ماستر هڪ پيالي ۾ هڪ هڪ ڪري بلور وجهڻ جو طريقو ٻڌايو هو، جيئن مَن ڌيان ۾ لڳو رهي.

ج- توهين ڏسو، اهي مَن سان لڳاتار ڪشمڪش ڪرڻ جا ئي طريقا آهن. ڪي ماڻهو آرام ڏيندڙ نرم بسترن تي نه سمهندا آهن، جيئن هو ضرورت کان وڌيڪ سمهي نه سگهن. اُنهيڪي سخت بستري جي ضرورت آهي. پر اُنهيءَ ۾ اهو فرق ڪو ٻڌائي سگهجي ته ڪٿون ستسنگي اهڙيءَ طرح ڪري بنا ٻراڻو. هرهڪ ستسنگيءَ کي مَن سان جنگ جوٽيندي، مارگ تي هلڻو آهي. توهان کي پنهنجو طريقو پاڻ ڪڍڻو آهي. پر دراصل صحيح اڀياس، صحيح طريقو، اهين سمرن ئي آهي. توهان کي خود بخود معلوم ٿيندو ته ڪهن ۾ رهڻ ۽ روزاني اڀياس ڪرڻ لاءِ توهانکي ڇاجي ضرورت آهي. ڪي ماڻهو پنهنجو پاڻ کي ڪاڏي کان دور رکندا آهن؛ مَن کي چوندا آهن، "جيسين تو اهين سمرن کي پورو وقت نه ڏنو آهي، تيسين توکي مان پوچن ڏيڻ وارو آهيان." اهڙيءَ طرح هُن مارگ تي هلڻ لاءِ هرڪنهن جا پنهنجا پنهنجا طريقا آهن، پر مَن کي وس ڪرڻ جو طريقو هرڪنهن لاءِ ساڳيو

س- ۱۵۲. جنهنکي اها تمام نه معلوم آهي، ڇا اُنهيءَ لاءِ بس ڪو

پستو آهي؟ ڇا نام جي بخشش تيڻ کان اڳ ۾، هن لاءِ من کي ايڪاگر
ڪرڻ جو اڀياس ڪرڻ نقصانڪار آهي؟

ج- نه، اِنهيءَ ۾ ڪو به نقصان ڪونهي. هرهڪ کي من کي قابوُ
ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. چاهي نام مليل هجي يا نه، ٻر سوال
آهي من کي وس ۾ ڪرڻ جي طريقي جو. ڪجهه ماڻهو ڌارمڪ پستڪ
گرنٿ شاستر پڙهندا آهن ۽ سوچيندا آهن ته اسين هٺ يوگ سان،
ڪنهن آسڻ يا پراڻايام وغيره ڪري، من کي وس ڪري سگهون ٿا.
جيڪڏهن توهانکي انهن اڀياس کي سيکارڻ وارو ڪو ماهر يا پورڻ
اُستاد نه هوندو ته توهانکي ڪيترن ئي قسمن جون مشڪلاتون اچي
سگهن ٿيون. اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان مانسڪ نقصان ٿي سگهي ٿو.
توهين پنهنجي مانسڪ شانتي به وڃائي سگهو ٿا. ڇاڪاڻ ته توهانکي
اِنهن سادنن جي نيڪ طريقي جي پوري ڄاڻ ڪونهي. جيڪڏهن توهين
پستڪ پڙهي اِهي سادن ڪرڻ شروع ڪندا ته جڏهن به توهانکي
ڪا مشڪلات يا مونجهارو محسوس ٿيندو ته توهانکي مدد ڪرڻ لاءِ
ڪو به اُستاد نه هوندو. پستڪ توهان سان نه ڳالهائي ٿو ۽ نه ڳالهائي
سگهي ٿو ۽ انهيءَ ڪانسواءِ جيڪي ڪجهه لکيل آهي اُنهيءَ جو چڱيءَ
طرح اُرٿ سمجهڻ به ضروري آهي. تنهڪري اُستاد جو هجڻ نهايت
ضروري آهي. ٻر اِنهيءَ جو مطلب اهو نه آهي ته جنهنکي اُستاد نه
مليو آهي اُهو من کي وس ڪرڻ جي ڪوشش ئي نه ڪري. ٻر اهو
سياڻپ آهي ته جڏهن به ڪو اِنسان انهيءَ ڪم ڪرڻ جي ڪوشش
ڪري ٿو تڏهن هن کي اُستاد جي به ضرورت محسوس ٿئي ٿي.

س- ١٥٣. من کي خالي ڪرڻ ۽ شانت يا استر ڪرڻ ۾ ڪهڙو
تفاوت آهي؟

ج- تمام گهڻو فرق آهي. جيڪڏهن توهين من کي خالي ڪرڻ
جي ڪوشش ڪندا ته هوُ اُتي ڪڏهن به استر نه ٿيندو، هوُ ٻاهر ڊوڙندو
رهندو. انهيءَ ڪري مان هميشه اِئين چوندو آهيان ته جڏهن به اسين
ڪنهن سان جڙون ٿا ته ازخود ٻئي ڪان جدا ٿي ويندا آهيون. جڏهن

ج - من کي وس ڪرڻ جو صرف هڪ ئي طريقو آهي. جيڪ
نام ڏان وقت سمجهايو ويندو آهي، تيئن جاچي پرائي ستسنگيءَ کي
انهيءَ طرح سان ئي ابياس ڪرڻو آهي. ليڪن يا پرائي ستسنگيءَ
ڪوبه تفاوت ڪونهي. من کي وس ڪرڻ جو صرف هڪ ئي اُپا
آهي، نه ... من لذت جو عاشق آهي ۽ جيسين هنکي اندرين جي
پوئين کان وڌيڪ اتم رس پراپت نه ٿيندو تيسين هو اندرين کي نه
ڇڏيندو، انهيڪري من کي انهيءَ اتم پدارٿ سان جوڙڻو آهي. ان
بعد ئي دنيوي پدارٿن جو تياڳ ڪندو.

س - ١٥١. مهاراج جي، مان سمجهان ٿو ته مان پنهنجي سوال کي
توهان اڳيان ڇاڪي طرح پيش نه ڪري سگهيو آهيان. مونکي ياد آهي
ته هڪ ماستر هڪ پيالي ۾ هڪ هڪ ڪري بلور وجهڻ جو طريقو
پڌايو هو، جيئن من ڌيان ۾ لڳو رهي.

ج - توهين ڏسو، اهي من سان لڳاتار ڪشمڪش ڪرڻ جا ٽي
طريقا آهن. ڪي ماڻهو آرام ڏيندڙ نرم بسترن تي نه سمهندا آهن،
جيئن هو ضرورت کان وڌيڪ سمهي نه سگهن. انهنکي سخت بستري
جي ضرورت آهي. پر انهيءَ ۾ اهو فرق نٿو پڌائي سگهجي ته نئون
ستسنگي اهڙيءَ طرح ڪري يا پراڻو. هرهڪ ستسنگيءَ کي من سان
جنگ جوٽيندي، مارگ تي هلڻو آهي. توهان کي پنهنجو طريقو پاڻ
ڪڍڻو آهي. پر دراصل صحيح ابياس، صحيح طريقو، پنجن سمرن ئي
آهي. توهان کي خود بخود معلوم ٿيندو ته پنجن ۾ رهڻ ۽ روزاني
ابياس ڪرڻ لاءِ توهانکي ڇا جي ضرورت آهي. ڪي ماڻهو پنهنجو
پاڻ کي ڪاڌي کان دور رکندا آهن ۽ من کي چوندا آهن، ”جيسين تو
پنجن سمرن کي پورو وقت نه ڏنو آهي، تيسين توکي مان ڀوجن ڏيڻ
وارو نه آهيان.“ اهڙيءَ طرح هن مارگ تي هلڻ لاءِ هرڪنهن جا پنهنجا
پنهنجا طريقا آهن، پر من کي وس ڪرڻ جو طريقو هرڪنهن لاءِ ساڳيو
آهي.

س - ١٥٢. جنهنکي اڃا نام نه مليو آهي، ڇا انهيءَ لاءِ به ڪو

ڪندي، پر اهڙي ڪاميابي حاصل ڪرڻ لاءِ من سان جدوجهد ڪرڻي آهي. پرڪاش تائين پهچڻ لاءِ اِها هڪ لڳاتار ڪشمڪش آهي. اِهو ڪم ايترو سؤلو ناهي. ڇاڪاڻ، ورهين کان اسانجي من کي ٻاهر سنسار ۾ ڀٽڪڻ ۽ ڦهلجڻ جي عادت پيل آهي. هرهڪ دنيوي پداورت اسانکي ٻاهرمکي ڪري رهيو آهي. تنهڪري اِهو سپاويڪ آهي ته سرت کي اکين جي مرڪز تي واپس ايڪاگر ڪرڻ ۾ وقت لڳي ٿو، مان توهانکي ٻڌايان ٿو ته هيءَ ڪم اميريڪا واري تيز رفتار (American Speed) سان نٿو ڪري سگهجي (سڀ کلڻ ٿا).

س - ١٤٨. جڏهن مان سمرن لاءِ ويهندو آهيان تڏهن ٿوري وقت لاءِ ته سمرن هلندو آهي پر پوءِ من ٻاهر ڀٽڪڻ شروع ڪندو آهي ۽ سمجهه ۾ ئي نه ايندو آهي ته آخر ڇا ڪريان. گهڻو ڪري مهيني ۾ من روزاني ڪم ڪار طرف ويندو آهي. انهن ۾ نه آهي ته مونکي ڪو ڪم سان خاص موهه آهي. اِهو صحيح آهي تہ مونکي ڪم ڪرڻ سٺو لڳندو آهي. پر مان صرف ......؟

ج - هيءَ من سان لڳاتار جنگ جوڙڻي آهي. من کي ٻاهر ڀٽڪڻ جي عادت پيل آهي، تنهڪري لڳاتار ڪوشش ڪري من کي "شو نيترو" تي اِستر ڪريو. جڏهن توهين روز ڪوشش ڪندا رهندا ته ايپاس ڪندي ڪندي، توهين ڏسندا ته ڌيان اِنهيءَ نقطي تي ايڪاگر ٿيڻ شروع ٿيو آهي.

س - ١٤٩. مهاراج جي، ستسنگين کي، خاص ڪري نون ستسنگين کي ڪيتري حد تائين، من کي وس ڪرڻ جي طريقي جي کوج يا تجربي ڪرڻ جي اختياري آهي؟

ج - مونکي اِها ڳالهه سمجهه ۾ نہ آئي تہ توهانجو نون ۽ پراڻن ستسنگين جو ڇا مطلب آهي ۽ من کي وس ڪرڻ جي طريقي سان کوج يا تجربي ڪرڻ سان توهانجو ڪهڙو ارٿ آهي؟

س - ١٥٠. ڇا اسانکي سمرن جي ٻين طريقن کي اِستعمال ڪرڻ جي منظوري آهي؟

س - ١٤٧. اهو ڪهڙو ڪارڻ آهي جو ڀڄن سمرن وقت، من ٻاهر ڀٽڪندو رهي ٿو. ايتري قدر جو ڀڄن ڪرڻ واري کي اُنهيءَ وقت تائين اِها خبر نه پوندي آهي، جيسين هو کيس پوري طرح قابوءَ ۾ نٿو آڻي؟ ڇاهي ڪيتري ۽ من کي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي وڃي تڏهن هوندي به اِئين محسوس ٿيندو آهي ته هيءَ اسٿر ٿيڻ ٿي نٿو چاهي؟

ج - ٺيڪ آهي. من پنهنجو ڪم ڪري رهيو آهي ۽ توهانکي پنهنجو ڪم ڪرڻو آهي. من پنهنجي مالڪ "ڪال" يا شيطان جو ڪيترو نه وفادار ڀڳت آهي، جو هو توهانکي اڪاگر ٿيڻ ٿي نٿو ڏئي. توهانکي به اهڙو سوامي ڀڳت ٻڻجي، ڌيان کي اڪاگر ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻي آهي. اِها من سان لڳاتار زندگي ڀر جي ڪشمڪش آهي. توهانکي معلوم آهي ته ڪنهن به ڪم کي نيمائتي ۽ روزاني ڪرڻ سان، اسانکي اُنهيءَ ڪم جي عادت پئجي ويندي آهي. سگريٽ ڇڪڻ جو ٿي مثال وٺو. شروع ۾ توهين اِئين ٿي وندر وچان هڪ ٻا ٻه ڇڪيندا آهيو پر پوءِ توهانکي اُنهيءَ جي لذت اچي ويندي آهي ۽ روز ڇڪڻ شروع ڪندا آهيو. اهڙيءَ طرح اِها هڪ عادت جو روپ اختيار ڪندي آهي. اُن بعد توهين اُنهيءَ عادت جا ايترا ته غلام ٻڻجي وڃو ٿا جو توهين اُنهيءَ کي مجبور ٿي ڇڏي نٿا سگهو. اهڙي طرح روز بار بار ابياس ڪرڻ سان، توهين ڀڄن سمرن جا عادي ٻڻجي ويندا ۽ توهانجي روزاني زندگيءَ جو هڪ حصو ٻڻجي پوندو ۽ توهين ڪوشش ڪندي به اُنهيءَ کي ڇڏي نه سگهندا.

اهڙي طرح اسان کي ڀڄن سمرن ۽ ڌيان کي اڪاگر ڪرڻ جي عادت وجهڻي آهي. اسانکي هر روز نيڪ وقت تي نيمائتو ڀڄن سمرن ڪرڻو آهي ۽ آخر اسانکي ڪاميابي حاصل ٿيندي. اُنهيءَ بعد جيڪڏهن اسين ڀڄن سمرن کي وقت نه ڏيندا سين ته اسان کي پنهنجو پاڻ ٿي ٺيڪ نه لڳندو، خوشي محسوس نه ٿيندي ۽ اِئين پيو لڳندو ته اسانجو ڏينهن ڪجهه صحيح نموني نه گذريو آهي. اسين عادت جا غلام آهيون ۽ هڪ دفعو جيڪڏهن ڀڄن ڪرڻ جي عادت وجهڻ جي ڪوشش ڪندا سين ته پوءِ اِها عادت اسان کي، من کي اسٿر ڪرڻ ۾ مدد

س - ۱۴۶. مهاراج جي، اڪثر اسين پنهنجي ساهتيہ ۾ پڙهندا آهيون تہ جيتي من ۾ مايا جو زور آهي، اتي ڪڏهن بہ شانتي نٿي ملي سگهي. ڇا توهين ٻڌائيندا تہ انهيءَ جو ڪهڙو ڪارڻ آهي؟

ج - هيءُ سڄو سنسار، سڀ دنيوي پدارٿ جڙ آهن ۽ جيسين من پنهنجي شانتي يا سچي خوشي حاصل ڪرڻ لاءِ انهن جڙ پدارٿ يا مايا جي پٺيان ڊوڙندو رهندو، هنکي ڪڏهن بہ شانتي نہ ملي سگهندي.

س - تہ جڙ پدارٿن کي ڀوڳڻ جو خواهشمند من ئي هوندو آهي؟

ج - اسانجو من انهن ٻاهرين دنيوي پدارٿن يعني هوا، پاڻي، ڌرتي (مٽي)، اگني ۽ آڪاش نالي پنجن جڙ پدارٿن مان تڪميل شين ۾ سک ڳولهڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. پر اهو سک حاصل ٿئي نٿو، ڇو تہ من کي دنيا جو ڪهڙو بہ پدارٿ ڏنو وڃي، هن کي ڪڏهن بہ سنتوش نہ ملندو آهي. هيءُ هڪ کان ٻيءَ جڳهہ، ٻئي مٿش يا ٻيءَ شڪل صورت ۽ پدارٿن پٺيان ڀٽڪندو رهي ٿو. هو هميشہ ڀٽڪندو ڦرندو رهي ٿو ڇاڪاڻ تہ هن دنيا جو ڪوبہ پدارٿ ڪيس قابوءَ ۾ نٿو آڻي سگهي، جنهن سان هو استر رهي. صرف هڪ شبد سان جڙڻ بعد ئي هو هن جڙ سنسار جي موهہ کي ڇڏي سگهي ٿو. اهڙي سنساري وڙاڱ بعد ازخود هنکي شانتي ملي ٿي. جنهنکي ڪجهہ بہ نہ گهرجي اهو شهنشاهہ آهي جنهنکي ڪنهن بہ پدارٿ جي اڇا ڪونهي اهوئي سڀ کان سکي، سڀني کان وڌيڪ خوش آهي. نہ صرف ايترو بلڪ هو چوندو مونکي ڪنهن بہ پدارٿ جي ضرورت ڪونهي. پر جيڪو اڇا رکي ٿو، اهو هميشہ دنيوي پدارٿن جو طلبگار رهي ٿو ۽ انهن پدارٿن پوسان، پراپت ڪرڻ لاءِ ڀٽڪندو رهي ٿو. انهن اڇائن جي پوري ٿيڻ بعد هو اڃا ڪسان وڌيڪ پريشان ۽ نراس ٿئي ٿو. مايا ڪڏهن بہ من کي سک شانتيءَ سان وهڻ نٿي ڏئي. بس صرف شبد ئي سچي شانتي ڏئي سگهي ٿو. روحاني مارگ من ۽ آتما کي سچو سک ۽ شانتي ڏئي ٿو. مايا تہ اندرين لاءِ ٻيو هڪ ڪشش ڪندڙ وسيلو آهي.

کي نه چونڊيندو، ڇاڪاڻ ته وڃائڻ آسان ۾ ڪڏهن به اوبر ٻاهر پيدا ٿئي ٿو
جاري.

صرف شبد جو ٻوڌڻ ئي اسانکي وڃائي ۽ نروڄي بڻائي ٿو. اهو شبد، اها چيتن ڌارا، جيڪا اسان جي روح ۾ ئي آهي. جڏهن اسين ستگرو جي سروپ جي ڌيان جي مدد سان انهيءَ نقطي تي ايڪاگرتا پرابت ڪريون ٿا، تڏهن اسانجا سڀ وچار اُتي اچي رڪجي وڃن ٿا. من ۽ آتما جيڪي ٻاهر ۾ ٽڙيا پکڙيا آهن، اندر نام يا شبد سان جڙي وڃن ٿا. شبد جو پيار پهريون ڀيرو اسانکي اندران کان الڳ ڪري ٿو ۽ مٿين طرف ڇڪي ٿو. انهيءَ طرح اهو شبد جو پيار اسانکي سڀني آشائن ترشنائن کان بچائي رکي ٿو. جيستائين من جو لاڙو هيٺ آهي تيستائين اهي اڇائون ۽ ترشنائون هميشه بڻيون رهنديون. پر جڏهن هن جو رخ مٿين طرف ٿي وڃي ٿو، تڏهن هو ازخود انهن آشائن ترشنائن جو تياڳ ڪري ٿو.

س- ١٤٥. اهو ڪيئن معلوم ٿئي ته اها همت افزائي من دواران آهي يا اندران آهي؟

ج- ٻاهرين طرح ته اسانکي اهو معلوم ٿي نه ٿو سگهي. پهرين ستگرو دراهي اسانکي اندري ترقي ڪرائي آهي، جو اسين اهو سڀ ڪجهه سمجهي سگهون ته اهو سڄو آهي يا نه. عام طرح ڪڏهن اها خبر ئي نه پوندي آهي ته اسين جيڪي ڪم ڪري رهيا آهيون، اهو صحيح آهي يا غلط. اسين سوچيندا آهيون ته اسين نيڪ يا شڀ ڪرم ڪري رهيا آهيون پر دراصل اهو ڪرم ٻيا اشڀ ڪرم هوندو آهي ۽ پوئتي لاءِ ان نقصانڪار هوندو آهي. انهيءَ ڪري صحيح ۽ غلط جو فيصلو ڪرڻ مشڪل آهي پر اسين اهو تمام چڱيءَ طرح ڄاڻي سگهون ٿا ته جيڪي ڪم ڪريون يا ڪا ڳالهه اسانکي پرماتما طرف وٺي وڃي ٿي، اها نيڪ آهي، صحيح آهي ۽ جيڪا دنيا ڏانهن ڏور اها غلط. صرف انهيءَ طرح ئي اسين فيصلو ڪري سگهون ٿا ته ڇا نيڪ آهي ۽ ڪهڙي غلط.

ڪري مٿي پنهنجي نج گهر وڃي ٿي، جيڪو من جي اصلي گهر (برهم يا ترڪٽي) کان مٿي آهي.

جيڪي به آشائون ترشنائون اسانجي اندر پيدا ٿين ٿيون، اهي دراصل من جو کيل آهن. پر ڪجهه نيڪ اڇائون به ٿينديون آهن، من به هن دنيا ۾ نيڪ ڪرم ڪرڻ چاهيندو آهي. سٺيون يا خراب سڀ اڇائون اسانکي واپس هن دنيا ۾ آڻين ٿيون. اسان جا ڪرم، نيڪ آهن يا بد، ٻئي هٿي واپس سنسار ۾ آڻين ٿا. جڏهن اسين سٺي ڦل جي اڇا رکي پن دان ڪريون ٿا، سماج شيوا وغيره ڪريون ٿا تڏهن اسين شڀ ڪرمن جو نرماڻ ڪندا آهيون. پر اسانکي انهن شڀ ڪرمن جو ڦل پراپت ڪرڻ لاءِ هن دنيا ۾ واپس اچڻو پوندو. پن يا پاپ ٻئي اسانکي سنسار ۾ واپس جنم وٺڻ جو ڪارڻ آهن. اهوئي ڪارڻ آهي جو اسانکي مکش چولو مليو آهي. جيڪڏهن اسان صرف سٺا ڪرم ئي ڪيا هجن ها ته اسين سرڳ ۾ هجون ها، جيڪڏهن اسانجي ليکي ۾ صرف ڪُڪرم يا پاپ ئي هجن ها ته اسين نرڳ ۾ هجون ها. جڏهن پن ۽ پاپ گڏ ٿيندا آهن، تڏهن ئي مکش جنم ملندو آهي ۽ اهوئي ڪارڻ آهي جو هن دنيا ۾ لاهيون چاڙهيون، دک سک اچن ٿا. ڪن ماڻهن جا نيڪ ڪرم گهڻا ۽ خراب ڪرم ٿورا هوندا آهن ته هو سکي وڌيڪ ۽ دکي گهٽ هوندا آهن. ڪن ماڻهن جي پاپن جو انداز پن کان وڌيڪ هوندو آهي ته اهي دکي وڌيڪ ۽ سکي گهٽ نظر ايندا آهن. نيڪ ۽ بد ڪرمن جي ميل سان ئي مکش جنم ملي ٿو.

لنهڪري مکش چولي ۾ رهي، اسانکي پاپ پن ٻنهي کان مٿي اٿڻو آهي ۽ اسين پرماتما جي ڀڳتيءَ، مالڪ جي پريم دوارا من کي نام يا شبد يا انهيءَ چيتن ڌارا سان جوڙڻ بعد ئي مٿي ٿي سگهون ٿا. من چنچل آهي ۽ هميشه دنيوي پدارٿن پويان ڇانئمان ٿي ڊوڙي ڀٽڪي رهيو آهي، ڇاڪاڻ ته هو ڀوڳن جو عاشق آهي ۽ اهوئي ڪارڻ آهي، جو هو اندرين جو غلام آهي. جيسين اسين من کي انهن سنساري ڀوڳن کان وڌيڪ اتم آنند ۽ رس نه ڏينداسين، تيسين هو انهن ڀوڳن

اندر آهي ۽ اسين ٻاهر آهيون. اسان کي انهيءَ ننڍين تل روپي دوار کي کڙڪائڻو آهي. جڏهن اسين خيال کي ايڪاگر ڪري، انهيءَ دوار کي کڙڪائيندا آهيون ته دوار کلي ويندو ۽ اسين مالڪ جي گهر ۾ داخل ٿيندا آهيون. عيسيٰ ٻـ سرير کي ”زنده پرماتما جو مندر“ چيو آهي. من اهو پرمارٿ آهي ته مالڪ جي درگاهه يا مندر توهانجي اندر آهي. اسانکي پنهنجي سرير روپي ڪٻاڙخاني ۾ ٽي پنهنجي ڌيان کي هن نقطي تي ايڪاگر ڪري، هن در کي کڙڪائي پرماتما جي کوج ڪرڻي آهي. ٻين لفظن ۾ انهن ڳالهين جي ته مالڪ سان ملڻ لاءِ، هنجي کوج ڪرڻ لاءِ، انهيءَ نام مارگ تي هلڻو آهي.

س- ١۴۴. اسانکي ڪيئن معلوم ٿي سگهي ٿو ته اندر همت افزائي ڏيڻ وارو من آهي يا توهين ڏيئي رهيا آهيو؟

ج- توهانجي چوڻ جو مطلب آهي ته اندر سنڪور ڪيئن ڪرڻ لاءِ چئي رهيو آهي يا من. اڇائون ۽ ترشنائون هميشه من ئي پيدا ڪندو آهي. اسانکي پنهنجو خيال اندر سنڪورءَ ۾ لڳائڻو آهي، جيئن اسين انهن آشائن ترشنائن کان بچي سگهون. جهڙي ريت هيٺيون ۽ نيچ ورتيون يا خراب خيال آهن، اهي هميشه سڀ من جا هوندا آهن. پڪتي ۽ پرماتما لاءِ پريم پيار به من جو آهي. من برهم جو انس آهي، هو ترڪٽيءَ مان نڪري ٿو، جيڪا روحاني راهه جي ٻي منزل آهي. اسان جي سرير ۾ اکين جي مرڪز تي جڙيل من ۽ آتما جي رهڻ جو استان آهي. انهيءَ استان تان ئي من اندرين دوارن هيٺ هيٺ ڇڪيو ويندو آهي ۽ آتما جيئن ته من سان جڙيل هوندي آهي، تنهڪري اها به انهيءَ سان گڏ هيٺ ڇڪجي ويندي آهي ۽ اندرين جي داسي بڻجي پوي ٿي ۽ آتما جيسين من سان گڏ رهي ٿي، تيسين هنجي اهڙي ئي حالت رهي ٿي. تنهن ڪري مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ اسانکي انهيءَ سلسلي کي الٽو ڪرڻو آهي. آتما کي من کي پنهنجي ماتحت ڪرڻو آهي ۽ من کي، اندرين قابوءَ ۾ آڻيون آهن. انهيءَ بعد ئي من آزاد ٿي پنهنجي مول استان ۾ واپس رهي سگهي ٿو ۽ آتما ڇوٽڪارو حاصل

ج- نه، اندريون ڪڏهن به من کانسواءِ وس نٿيون ونن، اهو من
ٿي آهي جيڪو اندرين ذريعي لذت وٺي ٿو. اندريون پنهنجو پاڻ
۾ ڪجهه به نه آهن. جيڪڏهن من جو ڌيان اندرين ۾ ناهي ته، پوءِ
ڪجهه به محسوس نٿو ٿئي.

س- ڇا صرف اندريون لذت نٿيون وٺي سگهن؟

ج- نه، نه، اهو من ئي آهي، جيڪو لذت وٺي ٿو. سمجهو ته
توهانجو پٽ يا توهانجي ڌيءُ توهانجي گود ۾ آهي. هنکي به سرير
آهي ۽ توهان کي به سرير آهي پر توهانجو پيار پوتر آهي. ٻئي سرير
آهن، پر هرهڪ سرير اندر من ئي آهي جيڪو اندرين جو داس آهي.
جيسين من ڪم نٿو ڪري يا من کي ڌيان نٿو اچي تيسين سرير ڪو به
ڪم نٿو ڪري. تنهڪري اهو من ئي آهي جنهنکي وس ۾ آڻڻو آهي.
عيسيٰ فرمايو آهي ته، جيڪڏهن توهين هڪ اک وارا بڻجي ويندا ته
توهانجي سڄي سرير ۾ پرڪاش اچي ويندو. اها هڪ اک ڪٿي آهي،
جنهنکي کولڻو آهي ۽ جنهن سان اهو پرڪاش ڏسڻو آهي؟ سڀ ڪجهه
سرير جي اندر آهي ۽ اها هڪ اک، ٺيڪ هنن ٻن اکين جي وچ ۾
آهي. انهيءَ کي توهين هڪ اک يا ٽين اک چئي سگهو ٿا يا چاهي انکي
ڪو به نالو ڏيو. پر انهيءَ جو اِسٿول اکين سان ڪو به سنبنڌ ڪونهي.
اکين جي مرڪز تي ئي خيال کي ايڪاگر ڪرڻو آهي. اهو ئي اهو دوار
آهي جنهنکي کولڻو آهي. ديول ۾ داخل ٿيڻ لاءِ ٻاهر اهڙو بيو ڪو به
دوار ڪونهي، جنهنکي کڙڪائڻو آهي يا کولڻو آهي. اکين جي مرڪز
کان مٿي، مٿي جي چوٽيءَ تائين، سڄو مستڪ هڪ اصلي ديول يا
مندر آهي. هڪ اک ئي ديول جو دوار آهي، جنهنکي کولڻو آهي.
جيسين اسين انهيءَ دوار کي نه کوليندا سين، اسانکي اندر پرڪاش
ڏسڻ ۾ نه ايندو. اسانکي صحيح مارگ نه ملندو ۽ نه ئي، انهيءَ مارگ
جو ڪو گيان پراپت ٿيندو ۽ نه ئي پريو پراپتي ٿي سگهندي.

جيڪڏهن ڪنهن گهر جو دروازو بند آهي ته اسين هميشه انهيءَ
کي ٻاهران کڙڪائيندا آهيون ۽ اندران دروازو کوليو ويندو آهي ۽
تڏهن ئي اسين اندر داخل ٿي سگهندا آهيون. ساڳيءَ طرح پرماتما

ٿو اصل ۾ هن جو ٻڌائڻ کي سمجهائڻ شروع ڪري ٿي. ان بعد ٿي هن تي
ڪجهان ٻڌائيندي ٿي ٿو ته هن جو ٻول استان ڪٿي آهي؟ اهو ڪڪر
اندر ۾ ڇا ٿو مانڻ، آهي. انهيءَ ڪانئو ٿوءِ پالڪ ٻڌڻي، ڪمدڪيءَ کان
الڪ ٿي واپس انهيءَ پادل ۾ سمائجي وڃي ٿي.

اسانجي آتما، پرماتما جي انس آهي، آتما ۾ جو سڪ ڪيو آهي
۽ من اندرين جو غلام آهي. جيڪي ڪم اسين اندرين جي وس ٿي
ڪريون ٿا، انهيءَ جو فل اسانجي آتما کي ڀوڳڻو پوي ٿو. ڇو ته
هوءَ من جي وس آهي. تنهڪري اسان کي انهيءَ سلسلي کي ٻدلائڻو
آهي يعني من کي آتما جي وس ۽ اندرين کي من جي وس ڪرڻو
آهي. سڀني جي تنهن تل تي بيٺي، جڏهن من ۽ آتما جي وچ جو استان
آهي. انهيءَ جڳهه تان اسانجو من هيٺ وڃي ٿو. جڏهن ڪا ڳالهه
وسري ويندي آهي ته ازخود هٿ مٿين طرف ويندو آهي. توهين
هٿ سان پيشانيءَ کي ڇهي، ياد ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيو،
جيڪي ڪجهه توهان کان وسري ويو آهي. اسان سڀني کي معلوم آهي
ته اکين جي وچ واري استان جو اسانجي سوچڻ سان گهرو تعلق آهي.
تنهڪري اسان کي من کي اُتي ٿي روڪي رکڻو آهي. هيٺ اندرين
طرف وڃڻ نه ڏيڻو آهي. پر اسين من کي اُتي استر تڏهن رکي سگهون،
جڏهن ڪا اهڙي وستو هجي، جيڪا هن کي اُتي لوهچمبڪ يا استر رکي
سگهي ۽ اها اندرين جي ڀوڳن کان وڌيڪ رسيلي ۽ اثر هيٺ گهرجي.
ڄاڻائڻ ته من لذت ۽ سک جو عاشق آهي ۽ اهو عمدو ۽ اثر پدارٿ،
جنهنجي باري ۾ مان اڳ ذڪر ڪري چڪو آهيان، اهو آهي شبد يا
نام، اهو پرڪاش جيڪو هتي اکين جي وچ ۾ آهي، انهيءَ نام شبد يا
پرڪاش سان جڙڻ سان، من کي انهيءَ استان تي استر ڪرڻو آهي.
انهيءَ شبد يا پرڪاش جو آنند ايترو ته اوچو ۽ راحت بخشيندڙ آهي
جو آتما ازخود اندرين کان منهن موڙي ڇڏي ٿي.

س- ١٤٣. جڏهن اسين چئون ٿا ته من جي باوجود، اندرين
ڪجهه وس رکون ٿيون، ڇا اها ڳالهه صحيح ناهي؟

ج- نه، اندريون ڪڏهن به من کانسواءِ رس نٿيون وٺن، اهو من ئي آهي جيڪو اندرين ذريعي لذت وٺي ٿو. اندريون پنهنجو پاڻ ۾ ڪجهه به نه آهن. جيڪڏهن من جو ڌيان اندرين ۾ ناهي ته، پوءِ ڪجهه به محسوس نٿو ٿئي.

س- ڇا صرف اندريون لذت نٿيون وٺي سگهن؟

ج- نه، نه، اهو من ئي آهي، جيڪو لذت وٺي ٿو. سمجهو ته ڪٿي توهانجو پٽ يا توهانجي ڌيءُ توهانجي گود ۾ آهي. هنکي به سرير آهي ۽ توهان کي به سرير آهي پر توهانجو پاڻ پوتر آهي. ٻئي سرير آهن، پر هرهڪ سرير اندر من ئي آهي جيڪو اندرين جو داس آهي. جيسين من ڪم نٿو ڪري يا من کي ڌيان نٿو اچي تيسين سرير ڪو به ڪم نٿو ڪري. تنهڪري اهو من ئي آهي جنهنکي وس ۾ آڻڻو آهي. عيسيٰ فرمايو آهي ته جيڪڏهن توهين هڪ اک وارا بڻجي ويندا ته توهانجي سڄي سرير ۾ پرڪاش اچي ويندو. اها هڪ اک ڪٿي آهي، جنهنکي کولڻو آهي ۽ جنهن سان اهو پرڪاش ڏسڻو آهي؟ سڀ ڪجهه سرير جي اندر آهي ۽ اها هڪ اک، ٺيڪ ٻن اکين جي وچ ۾ آهي. انهيءَ کي توهين هڪ اک يا ٽين اک چئي سگهو ٿا يا چاهي انکي ڪو به نالو ڏيو. پر انهيءَ جو اسٿول اکين سان ڪو به سنبنڌ ڪونهي. اکين جي مرڪز تي ئي خيال کي ايڪاگر ڪرڻو آهي. اهو ئي اهو دوار آهي جنهنکي کولڻو آهي. ديول ۾ داخل ٿيڻ لاءِ ٻاهر اهڙو ٻيو ڪو به دوار ڪونهي، جنهنکي کڙڪائڻو آهي يا کولڻو آهي. اکين جي مرڪز کان مٿي، مٿي جي چوٽيءَ تائين، سڄو مستڪ هڪ اصلي ديول يا مندر آهي. هڪ اک ئي ديول جو دوار آهي، جنهنکي کولڻو آهي. جيسين اسين انهيءَ دوار کي نه کوليندا سين، اسانکي اندر پرڪاش ڏسڻ ۾ نه ايندو. اسانکي صحيح مارگ نه ملندو ۽ نه ئي، انهيءَ مارگ جو ڪو گيان پراپت ٿيندو ۽ نه ئي پريو پراپتي ٿي سگهندي.

جيڪڏهن ڪنهن گهر جو دروازو بند آهي ته اسين هميشه انهيءَ کي ٻاهران کڙڪائيندا آهيون ۽ اندران دروازو کوليو ويندو آهي ۽ تڏهن ئي اسين اندر داخل ٿي سگهندا آهيون. ساڳيءَ طرح پرماتما

دراصل ڀڳتيءَ ٻار کي سڃاڻڻ شروع ڪري ٿي. اُن بعد ئي هن تي
ڌيان ڀرايسه ٿيندي ته هن جو مول استان ڪٿي آهي؟ اهو ڪڪر
(ٻرم يتا پرماتما) آهي. اُنهيءَ ڪانپوءِ هوءَ ٻالڪ ٿيندي، ڪڏهن ڪان
الڳ ٿي واپس انهيءَ بادل ۾ سمائجي وڃي ٿي.

اسانجي آتما، پرماتما جي انس آهي، آتما من جو سڪ ڪيو آهي
۽ من اندرين جو غلام آهي. جيڪي ڪجهه اسين اندرين جي وس ٿي
ڪريون ٿا، انهيءَ جو ڦل اسانجيءَ آتما کي ڀوڳڻو پوي ٿو. ڇو ته
هوءَ من جي وس آهي. تنهڪري اسان کي انهيءَ سلسلي کي ابتائڻو
آهي يعني من کي آتما جي وس ۽ اندرين کي من جي وس ڪرڻو
آهي. سرير جي نئين تل تي ٻيٺي، جتان من ۽ آتما جي رهڻ جو استان
آهي. انهيءَ جڳهه تان اسانجو من هيٺ وڃي ٿو. جڏهن ڪابه ڳالهه
وسري ويندي آهي ته ازخود هٿ مٿين طرف ويندو آهي. توهين
هٿ سان پيشانيءَ کي ڇهي، ياد ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيو،
جيڪي ڪجهه توهان کان وسري ويو آهي. اسان سڀني کي معلوم آهي
ته اکين جي وچ واري استان جو اسانجي سوچڻ سان گهرو تعلق آهي.
تنهڪري اسان کي من کي اُتي ئي روڪي رکڻو آهي. هيٺ اندرين
طرف وڃڻ نه ڏيڻو آهي. ٻر اسين من کي اُتي استر نٿا رکي سگهون،
جيسين ڪا اهڙي وستو هجي، جيڪا هن کي اُتي نچل يا استر رکي
سگهي ۽ اها اندرين جي ڀوڳن کان وڌيڪ رسيلي ۽ اُتم هئڻ گهرجي.
ڇاڪاڻ ته من لذت ۽ سک جو عاشق آهي ۽ اهو عمدو ۽ اُتم پدارٿ،
جنهنجي باري ۾ مان اڄ ذڪر ڪري چڪو آهيان، اهو آهي شبد يا
نام، اهو پرڪاش جيڪو هتي اکين جي وچ ۾ آهي، انهيءَ نام شبد يا
پرڪاش سان جڙڻ لاءِ، من کي انهيءَ استان تي استر ڪرڻو آهي.
انهيءَ شبد يا پرڪاش جو آنند ايترو ته اوچو ۽ راحت بخشيندڙ آهي
جو آتما ازخود اندرين کان منهن موڙي ڇڏي ٿي.

س- ۱۴۳. جڏهن اسين چئون ٿا ته من جي باوجود، اندريون
ڪجهه وس رکن ٿيون، ڇا اها ڳالهه صحيح ناهي؟

ج- ها.

س- مٿو ڳيان ۽ ٻين سڌانتن انوسار اِئين نہ آهي؟

ج- اِها هڪ افسوس جي ڳالهہ آهي. مٿو ڳيانڪ ۽ فيلسوفن جي باري ۾ تہ خبر ڪونهي پر اڪثر خاص ڪري يورپي فيلسوف اهو مڃين ٿا تہ آتما ۽ من الڳہ الڳہ آهن. اهڙين هميشهہ اهو سوچيندا هئا تہ من ۽ آتما هڪ ئي آهن. هو من ۽ آتما ۾ ڪوبہ فرق نہ سمجهندا هئا. پر هينئر پنهنجي کوج جي نتيجي طور، هو سوچڻ لڳا آهن تہ آتما من کان الڳہ آهي. عام طور ڪيترن فيلسوفن جيئن تہ ڊيوڊ ۽ ٻين، من ۽ آتما جو هڪ ئي ارٿ ڪيو آهي. جڏهن هو چون ٿا تہ آتما آهي ئي ڪونہ، من ئي آتما آهي. دراصل اهو غلط آهي. مشرقي فيلسوفن هميشهہ من ۽ آتما ۾ فرق ٻڌايو آهي. سقراط فرمايو آهي تہ پنهنجو پاڻ کي سڃاڻو اهو ”پنهنجو پاڻ“ ڇا آهي. جنهنکي سڃاڻڻو آهي؟ اها آتما ئي آهي، جيڪا سچ پچ اسين پاڻ آهيون. يورپ ۾ اهو ويچار نهايت ئي پراچين آهي. مغربي ۽ يوناني فيلسوفن جو بہ اهو ئي ويچار هو. پر اها ڳالهہ بلڪل وساري ويئي آهي. اسين من جي ڇنبي مان آزاد ٿيڻ بعد ئي پنهنجو پاڻ کي سڃاڻي سگهون ٿا. مثال طور توهين ساگر کي ڏسو. ڪجهہ پاڻي ٻاڦ بڻجي مٽي وڃي ڪڪر بڻجي ٿو ۽ برسات جي روپ ۾ هيٺ اچي ٿو. زمين ۾ ملي، مٽي يا گندگيءَ جو روپ اختيار ڪري ٿو. انهيءَ حالت ۾ پاڻي پنهنجو اصلي ملهہ، روپ ۽ پنهنجون پوتر خاصيتون وساري ٿو ڇڏي پنهنجو پاڻ کي بہ ڪجهہ نہ پر غلاظت ۽ گندگي ئي سمجهي ٿو. پر جڏهن هو سج جي تپت سبب ٻاڦ بڻجي، مٽي وڃي ٿو ۽ گندگي ڇڏي ٿو تڏهن هن کي محسوس ٿئي ٿو تہ اها گندگي ڪجهہ ٻي شيءِ هئي ۽ مان ڪجهہ ٻيو ئي آهيان. بدقسمتيءَ سان، گندگيءَ جي صحبت سبب، مون پنهنجي اصليت وڃائي هئي. مون تہ سمجهيو هو تہ مان انهيءَ گندگيءَ جو هڪ حصو آهيان. جڏهن هو گندگيءَ کي ڇڏي ٿو تڏهن ئي هنکي سمجهہ اچي ٿي تہ هنجو اصلي روپ انهيءَ گندگيءَ کان بلڪل نيارو آهي. ساڳيءَ طرح جڏهن آتما من کان آزاد ٿئي ٿي، تڏهن ئي

ابليس، وسواس ۽ ٻڌڻ ڪتي جي. اهي ئي انسان کي مالڪ سان واپس ميلاپ ڪرائي سگهن ٿا ۽ نه عقل ٻڌي. اهڙي طرح ٻڌي انسانجي سگهي سمجهي آهي، جيڪڏهن انهيءَ جي صحيح استعمال ڪرڻ جو گيان آهي.

س- ١٤٠. توهان ڪيترائي ڀيرا من جي باري ۾ ذڪر ڪيو آهي پر صرف من ڇا ٿو ڪري سگهي؟ جيئن انسانجا پاو اثر ۽ پوتر نه اچا آهن، جو اهي من کي ڪيئن ٽاليءَ ۾ موڙ آڻي سگهن؟ ڇا پاوناڻون من کان وڌيڪ انسانجي واڳ نه آهن؟

ج- توهانجي وچار انوسار من ڇا آهي ۽ پاوناڻون ڇا آهن؟

س- ڇا پاوناڻون اهي ڪرم آهن، جن جو من سان ڪوبه واسطو ڪونهي؟

ج- نه، من جو آتما سان ڪوبه واسطو ڪونهي. پاوناڻون پڻ ڪجهه به نه آهن، صرف من جو ٻاهريون روپ آهن. اهي سڀ پرڪرتيون (Instincts) پڻ ڪجهه به نه، پر من جا پاڙ ئي آهن. ٻڌي من سان ڏنل آهي ۽ پاوناڻون به من سان گڏ آهن. من، آتما کي ڍڪي ڇڏيو آهي ڪري رکيو آهي. دراصل اسين من جي اثر ماتحت ٿي چڪا آهيون جو اٿري به ڄاڻ نه رهي آهي ته آتما آهي ڇا؟ اسين گهٽ ڪري اهو ئي سوچيندا آهيون ته انسانجو من ئي آتما آهي. دراصل آتما من کان نهايت مهان آهي.

س- ١٤١. جيڪڏهن پاوناڻن سڀ ٻڌي جي من ۽ ٻڌيءَ جي ڪرمن ۾ تفاوت هجي ته ڇا ڪرڻ کپرجي؟

ج- اهو اصول من ۽ سوڪم من جو جهڳڙو آهي. جنهنڪي اسين ورتڪ يا ضمير يا انتر آتما چئون ٿا، اها خود من جي ئي هڪ خاصيت آهي.

س- ١٤٢. پاونا ڇا آهي؟

ج- اها هڪ من جي سياويڪ ورتي آهي.

س- ته پوءِ پاونا من جو ئي هڪ حصو آهي؟

هو هلندو هلي تو. هنجي ٻڌي هن کي نيوبارڪ نئي پهچائي ۽ هو موٽر ڪار ۾ سفر ڪرڻ بعد ئي پهچي تو. هڪ دفعو جيڪڏهن ٻڏيءَ کي تسلي ملي آهي ته پوءِ اها تسلي بخش ٻڏي مددگار بڻجي ٿي.

ٻڏي خود اسانجي راهه ۾ هڪ نهايت وڏي رڪاوٽ آهي. اسانکي ٻڏي سان ئي ٻڏيءَ جي رڪاوٽ کي دور ڪرڻو آهي. هن سڄي جاچ پڙتال ۽ کوج جو اهوئي ڪارڻ آهي. اسان کي ڪڏهن ۽ اکيون بند ڪري نه هلڻو آهي، نه ڪنهنجي پٺيان لڳڻو آهي. بلڪ پوريءَ سوجهه ٻوجهه سان، اکيون کولي، ڏسڻ گهرجي ته اسين ڇا ڪري رهيا آهيون. اسان کي ڪهڙي مارگ تي هلڻو آهي. انهيءَ ڳالهه کي سمجهڻ ۾ جيڪڏهن سڄي زندگي ۽ ڪوشش ڪندي گذري وڃي ته مان چوندس، اسان وقت سجايو ڪيو، اجايو نه وڃايو. ڪجهه پرايت ڪيو. اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان اسين بنياد لاءِ زمين کي ڪافي اونهو کوٽي رهيا آهيون، اسين هڪ پڪيءَ، هڪ مضبوط ٽڪريءَ تي انهيءَ جو نرماڻ ڪري رهيا آهيون. جيترو بنياد اونهو يا گهرو هوندو اوترو مڪان ۽ مضبوط ٿيندو. تنهڪري جيڪڏهن سڄي زندگي ۽ گذري وڃي، انهيءَ سڄي ۽ صحيح مارگ کي سمجهڻ جي ڪوشش ۾ ته ڪا چنتا ناهي. اسان کي پورو وقت انهيءَ کوج ۾ لڳائڻ گهرجي. ڪڏهن ۽ اکيون بند ڪري ٽپو نه ڏيڻو آهي. ڪڏهن ۽ پاؤ وس تي فيصلو نه ڪرڻو آهي ۽ نه ئي پنهنجن دوستن کي راضي ڪرڻ لاءِ يا جيڪي ڪجهه سامهون راهه تي اچي وڃي، انهيءَ کي صحيح يا سچ سمجهي، وشواس ڪرڻو آهي. اهڙيءَ حالت ۾ اسين دکو کائي سکهون ٿا. ان بعد اسين پريشان ٿي، دکي ٿي سکهون ٿا. اسان کي پنهنجيءَ قابليت انوسار پوري ڪوشش سان، ٻڏيءَ کي تسلي ڏيڻ گهرجي. مالڪ جيتري ۽ ٻڏي ڏني آهي، انهيءَ کي پوريءَ طرح استعمال ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن هڪ دفعو اهو وشواس ٿي وڃي ته هيءَ مارگ اسان لاءِ صحيح آهي. تڏهن ٻڏي اسانجي مارگ جي رهنمائي ڪري ٿي ان بعد اسان کي عقل ٻڏيءَ جي باري ۾ ڪابه چنتا نه ڪرڻ گهرجي ۽ انهيءَ کي هڪ پاسي رکڻ گهرجي. انهيءَ ڪانپوءِ اسان کي ڇا جي ضرورت آهي؟

ناس ڪرڻ يا هڪ ٻئي کي ڌڪارڻ يا مارڻ يا ناس ڪرڻ يا انڌرين جو غلام يا شڪار ٿيڻ ۾ ڪنهن آڻڻ نه کپي. ٻڌيءَ جو استعمال انهن سڀني ڳالهين ۾ نه ڪرڻ گهرجي. اسانکي ٻڌيءَ جو صحيح ڳالهه ڏني آهي ۽ اها آهي مالڪ سان ميلاپ، جنهن لاءِ انهوعقل، اها ٻڌي ڏني رهي آهي. پرماتما سان پريم، هن جي سرشٽيءَ سان پيار ڪرڻ ئي ٻڌيءَ جو مکيه مقصد هئڻ گهرجي. ٻڌي جڏهن انهيءَ داتا جي در واپس وٺي هلي ٿي تڏهن دوست بڻجي سگهي ٿي آهي پر اها ئي ٻڌي اسانجي دشمن به آهي جيڪڏهن پرماتما کان پري رکي ٿي.

ڪابه مون توهانکي هڪ عقلمند انسان ۽ سادي سودي انسان ۾ تفاوت سمجهائيندي، مثال ڏنو هو ته ٻئي واشنگٽن کان نيويارڪ وڃڻ چاهين ٿا. سادو سودو ماڻهو هڪ سڙڪ جي ڪناري بيهي ڪنهن ماڻهوءَ کان نيويارڪ ڏانهن ويندڙ رستي جي باري ۾ پڇي ٿو ۽ ٻڌلدي ئي وڌيڪ ڪجهه پڇڻ بنا ئي، انهي رستي تي هلڻ شروع ڪري ٿو. جيڪڏهن رستي ۾ ٻيو ڪو ملي ٿو وٽس ۽ چوي ٿو، ”تون غلط راهه تي آهين، نيويارڪ جو رستو ته ڏکڻ طرف آهي.“ ته هو انهيءَ طرف مڙي ٿو ۽ وري ٻيو ڪو ماڻهو ملي ٿو ۽ هو کيس ڪنهن ٻئي طرف وڃڻ لاءِ چوي ٿو ته هو انهيءَ پاسي رخ رکي ٿو. هو اندر ته اڻڄاڻ ۽ اڻ وجهه آهي جو کيس ڪو به ڪنڏانهن وڃڻ لاءِ چوي ٿو ته هو انهيءَ تي عمل ڪري ٿو. پر عقلمند انهيءَ راهه ٻڌائيندڙ جي ڳالهه تي هڪدم نٿو هلي. ٻاڪ ڏهن ٻين ماڻهن کان پڇا ڳاڇا ڪري انهيءَ جي پڪ ڪندو. ان بعد انهيءَ رستي جو نقشو ۽ ڪتاب (Guide Book) ڏسندو ته انهن ٽون ڏهن ماڻهن، جيڪو نيويارڪ ڏانهن ويندڙ رستو ٻڌايو آهي، اهو سچ پچ ٺيڪ آهي يا نه؟ جڏهن هنکي پوريءَ طرح تسلي ٿي ويندي، وشواس ٿي ويندو تڏهن هو ٽوڙ مڪاڻو هلي، وري ميل پٿر (Mile Stone) کي ڏسندو. هنکي مالڪ طور وشواس ٿي ويندو ته هو سچ پچ نيويارڪ ڏانهن ويندڙ رستي تي هلي رهيو آهي. هن ڪڏهن نيويارڪ ڏٺو ڪونهي پر تنهن هوندي به کيس ڪابه چنتا نٿي رهي. هڪ دفعو تسلي يا وشواس ٿيڻ بعد

س - ١٣٨. ڇا اسان کي گروهه سان پيار ڪرڻ گهرجي، جيڪو من کي اِستر ڪرڻ ۽ من کي صحيح راهه تي آڻي ٿو؟

ج - اِنهيءَ باري ۾ ٿي اسين ويچار ڪري رهيا آهيون. اِهو صرف ڪجهه سمورن ڏهاڙن ۾ ئي سکي نه ٿو سگهجي. جيئن ته اِهو هڪ وڏو مضمون آهي، انهيءَ کي سمجهائڻ لاءِ وقت لڳندو. هن وقت اسانجا خيال دنيا ۾ ڦهليل آهن. اسين سنساري شڪلين ۽ پدارٿن جي باري ۾ سوچيندا رهون ٿا ۽ جنهجي باري ۾ سوچيندا آهيون، انهنجي تصوير پڻ اسانجي سامهون اچي ٿي. اسين هتي ويٺا آهيون ۽ هتي وهندي توهين جڏهن پنهنجي پٽ جي باري ۾ سوچيندا ته هنجي صورت توهانجي سامهون ايندي، اِها من جي عادت آهي. هو هميشه ڪنهن نه ڪنهنجي باري ۾ سوچيندو رهندو آهي. ڪنهن نه ڪنهن پدارٿ، ڪنهن ماڻهوءَ يا جڳهه جو ويچار ۽ ڌيان ڪندو رهندو آهي، اِهو من جو سڀاءُ آهي. اهڙيءَ طرح اسان کي پرماتما جي باري ۾ سوچ ويچار ڪري ۽ انهيءَ جو ڌيان ڪندي، انهن سڀني مان خيال ڪڍڻو آهي. اسان کي پنهنجو پاڻ کي اکين پويان، انهيءَ سوچ ويچار جي مرڪز يعني تيسرے تل تي ايڪاگر ڪري اندر نام يا شبد جي چيتن ڌارا سان جوڙڻو آهي. اسانکي هن مرڪز (شو نيتر) تي سمٽاءُ ڪري اِستر ٿيڻو آهي ۽ پنهنجو پاڻ کي شبد سان جوڙڻو آهي. اهڙيءَ طرح اِندرين کان الڳ ٿيڻو آهي. جيڪڏهن توهين سنت مت ساهتيه پڙهندا ته توهانکي اِنهيءَ جو پورو گيان ملندو.

س - ١٣٩. ڇا من ۾ بلڪل ئي گڻ ڪونهن؟ اسين جيڪي به عقل بڌيءَ سان ڪوشش ڪريون ٿا سڀ ونرت آهن؟

ج - نه، مان توهانکي ٻڌايان ٿو. بڌي، من جي هڪ شڪتي يا ڪلا آهي. پر اسانکي انهيءَ جو صحيح نموني ۾ اِستعمال ڪرڻ گهرجي. مون توهانکي ٻڌايو ته جيسين من جو لاڙو هيٺين طرف آهي، هيءُ اسانجو دشمن آهي، جڏهن هن جو لاڙو مٿي رهي ٿو. تڏهن هيءُ اسانجو دوست آهي. اِنهيءَ عقل بڌيءَ کي، مالڪ جي سرشٽيءَ کي

ڪندا ته هُو اُنهيءَ لاءِ لڙي مرڻ لاءِ تيار ٿيندو. ٻيو جڏهن تون ڪنهن
هنڌ هڪ رنڊڪ يا اُنهيءَ کان روڪيندا ته هُو اُنهيءَ ڳالهه تي
چڙي پوندو. من جو اهڙو ئي سڀاءُ آهي. جيئن هڪڙي اندرين جي
لوڙهن کان ٻاهر ٻڌاوت نه ملندو تيستائين هُو ڪڏهن به اندرين جي لوڙهن
کي نه ڇڏيندو. اسين هڪ ٻئي، سنسار کي ڇڏي ٻاري ڪنڌي وڃڻ،
بن ۽ ٻيلن ۾ لڪي رهڻ، غار اندر ڏڪي رهي، آخر ويچارن ڏوارن،
من کي وس ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين سوچيندا آهيون
ته من وس ٿي چڪو آهي. پر دراصل اسانکي انهيءَ مان ٿوري
وقت لاءِ راحت ملي ٿي ۽ اهو هڪ نهايت وڏو دوکو آهي. جو ته
جيئن ئي من کي موقعو ملي ٿو، هو اسان کي نچائڻ شروع ڪري ٿو.
ٿي چار سال بن ۾ رهي اسين سوچيندا آهيون، من کي اسان جيتيو
آهي، من قابوءَ ۾ اچي ويو آهي. جڏهن سنسار ۾ واپس اچون ٿا، اهي
ساڳيون شڪليون ۽ صورتون اسانجي سامهون اچن ٿيون، تڏهن انهن
سان مقابلي ڪرڻ وقت، اسانجي حالت اڳي کان بدتر ٿيندي آهي.
دٻائڻ مان ڪجهه به فائدو ڪونه ٿئي. جيترو من کي دٻايو ويندو اوترو
ئي وڌيڪ چالاڪ ٿيندو. جيڪڏهن اسين انهيءَ جي رخ کي بدلائي
ڪنهن ٻئي طرف لڳائينداسين يا جوڙينداسين ته هُو ازخود ٻين شين
کي ڇڏي ڏيندو.

مثال طور جيڪڏهن توهين ڪنهن ڇوڪريءَ کي چوندا ته ڏس
توهانجي شادي ٿيڻي آهي، توهانکي توهانجي ماتا پتا ڀيڻ وغيره
کي وساري ڇڏ. هوءَ گهڻي ئي ڪوشش ڪندي، پر ڪڏهن به
ڪامياب نه ٿي سگهندي. پر جڏهن هنجو ٻئيءَ سان پيار ٿي ويندو
آهي ته هوءَ ٻين سڀني کي وساري ڇڏيندي آهي. انهيءَ هڪ انسان
جي موهه هنجو ٻين سڀني صورتن کان ڌيان هٽائي ڇڏيو. ڪنهن وقت
هوءَ سوچيندي هئي ته شايد پنهنجي ماتا پتا کانسواءِ رهي نه سگهندي.
پر هڪ پيار هڪ موهه، هن کان سڀڪجهه ڀلائي ڇڏيو. اهڙو ئي من
جو سڀاءُ آهي. جيسين اسين سنساري سوادن کان وڌيڪ روحاني رس
سان گڏ نه جوڙينداسين اُتي دنيوي پدارٿن کي ڇڏي نه سگهنداسين.

س- ١٣٨. ڇا اسان کي گروءَ سان پيار ڪرڻ گهرجي، جيڪو من
ي اِستر ڪرڻ ۽ من کي صحيح راهه تي آڻي ٿو؟

ج- اِنهيءَ باري ۾ ٿي اسين ويچار ڪري رهيا آهيون. اِهو صرف
مرن دوارا ئي ٿي سگهي ٿو. جيئن ته اِهو هڪ وڏو مضمون آهي
نهيءَ کي سمجهائڻ لاءِ وقت لڳندو. هن وقت اسانجا خيال دنيا ۾
ڇايل آهن. اسين سنساري شڪلين ۽ پدارٿن جي باري ۾ سوچيندا
رهون ٿا ۽ جنهجي باري ۾ سوچيندا آهيون، اُنهنجي تصوير پڻ اسانجي
سامهون اچي ٿي. اسين هتي ويٺا آهيون ۽ هتي رهندي توهين جڏهن
پنهنجي پٽ جي باري ۾ سوچيندا ته هنجي صورت توهانجي سامهون
ايندي، اِها من جي عادت آهي. هوُ هميشه ڪنهن نه ڪنهنجي باري
۾ سوچيندو رهندو آهي. ڪنهن نه ڪنهن پدارت، ڪنهن ماڻهوءَ يا
جڳهه جو ويچار ۽ ڌيان ڪندو رهندو آهي، اِهو من جو سڀاءُ آهي.
اهڙيءَ طرح اسان کي پرماتما جي باري ۾ سوچ ويچار ڪري ۽ اُنهيءَ
جو ڌيان ڪندي، اُنهن سڀني مان خيال ڪڍڻو آهي. اسان کي پنهنجو
پاڻ کي اکين پويان، اُنهيءَ سوچ ويچار جي مرڪز يعني ٽئين تل تي
ايڪاگر ڪري اندر نام يا شبد جي چيتن ڌارا سان جوڙڻو آهي.
اسانکي هن مرڪز (شو نيتر) تي سمٽاءُ ڪري اِستر ٿيڻو آهي ۽ پنهنجو
پاڻ کي شبد سان جوڙڻو آهي. اهڙيءَ طرح اِندرين کان الڳ ٿيڻو آهي.
جيڪڏهن توهين سنت مت ساهتيه پڙهندا ته توهانکي اِنهيءَ جو پورو
گيان ملندو.

س- ١٣٩. ڇا من ۾ بلڪل ئي گڻ ڪونهن؟ اسين جيڪي ۾ عقل
بڌيءَ سان ڪوشش ڪريون ٿا سڀ وئرٿ آهن؟

ج- نه، مان توهانکي ٻڌايان ٿو. بڌي، من جي هڪ شڪتي يا
ڪلا آهي. پر اسانکي اُنهيءَ جو صحيح نموني ۾ اِستعمال ڪرڻ گهرجي.
مون توهانکي ٻڌايو ته جيستائين من جو لاڙو هيٺئين طرف آهي، هيءُ
اسانجو دشمن آهي، جڏهن هن جو لاڙو مٿي رهي ٿو. تڏهن هيءُ
اسانجو دوست آهي. اِنهيءَ عقل بڌيءَ کي، مالڪ جي سرشٽيءَ کي

ڪندا ته هو اُنهيءَ لاءِ پورا الله جا پيارا ٿيندا. پر جيڪڏهن توهين هڪڙي هڪ روح يا اُنهيءَ ڏانهن وڌيڪ ڌيان نه ڏيندا ته هو اُنهيءَ ڳالهه کي ڇڏي ڏيندو. من جو اِهو ئي سڀاءُ آهي. جيئن هڪڙي اِندرين جي لوڀن ڏانهن ايترو پڌارو نه ٿيندو جيئن هو ڪڏهن به اِندرين جي لوڀن کي نه ڇڏيندو. اسين هٿ ڪري، سنسار کي ڇڏي ٻري ٻٽي وڃڻ، بن ۽ پهاڙن ۾ لڪي وهڻ، غار اندر ڏوهي، آخر وچارن دوران، من کي وس ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اسين سوچيندا آهيون ته من وس ٿي چڪو آهي. پر دراصل اسانکي اُنهيءَ مان ٿوري وقت لاءِ راحت ملي ٿي ۽ اهو هڪ نهايت وڏو دوکو آهي. جو ته جيئن ئي من کي موقعو ملي ٿو، هو اسان کي نچائڻ شروع ڪري ٿو. ٽي چار سال بن ۾ رهي اسين سوچيندا آهيون، من کي اسان جيتيو آهي، من قابوءَ ۾ اچي ويو آهي. جڏهن سنسار ۾ واپس اچي، اچي ساڳيون شڪليون ۽ صورتون اسانجي سامهون اچن ٿيون، تڏهن اُنهن سان مقابلي ڪرڻ وقت، اسانجي حالت اڳي کان بدتر هوندي آهي. دبائڻ مان ڪجهه به فائدو نٿو ٿئي. جيترو من کي دٻايو ويندو اوترو ئي وڌيڪ ڇالانگون ڏيندو. جيڪڏهن اسين اُنهيءَ جي رخ کي بدلائي ڪنهن ٻئي طرف لڳائينداسين يا جوڙينداسين ته هو ازخود ٻڌايون شيون کي ڇڏي ڏيندو.

مثال طور جيڪڏهن توهين ڪنهن ڇوڪريءَ کي چوندا ته ڏس توهنجي شادي ٿيڻي آهي، توهنجي تون پنهنجي ماتا پتا ڀيڻ وغيره کي وساري ڇڏ. هوءَ ڪيتري به ڪوشش ڪندي، پر ڪڏهن به ڪامياب نه ٿي سگهندي. پر جڏهن هنجو پتيءَ سان پيار ٿي ويندو آهي ته هوءَ اِهين سڀني کي وساري ڇڏيندي آهي. اُنهيءَ هڪ انسان جي موهه هنجو اِهين سڀني صورتن کان ڌيان هٽائي ڇڏيو. ڪنهن وقت هوءَ سوچيندي هئي ته شايد پنهنجي ماتا پتا کان سواءِ رهي نه سگهندي. پر هڪ پيار هڪ موهه، هن کان سڀڪجهه ڀلائي ڇڏيو. اهڙو ئي من جو سڀاءُ آهي. جيئن اسين سنسارڪي سوادن کان وڌيڪ روحاني رس سان ڪيس نه جوڙينداسين اُتي دنيوي پدارٿن کي ڇڏي نه سگهنداسين.

مان ڪڍي، نام يا شبد يا انهيءَ چيتن ڌارا سان اندر جوڙڻ جي لائق
ٿيون ٿا، من آتما کي وٺي مٿي ترڪٽيءَ ۾ واپس وڃڻ شروع ڪري
ٿو، ترڪٽي من جو اصلي گهر آهي. اهڙيءَ طرح ڪرڻ ۾ هو اسالڳو
سٺي ۽ سٺو دوست آهي. من هڪ دفعو پنهنجي گهر پهچڻ بعد اُتي
ئي رهي ٿو ۽ آتما مٿي وڃڻ لاءِ، مالڪ سان ملڻ لاءِ بلڪل آزاد ٿي
وڃي ٿي. من ۽ اندرين جي غلاظت ۽ گندگيءَ جا ڪيترائي تهه آتما
مٿان چڙهيل آهن. آتما اُنهن تهن کي لاهڻ بعد ئي پنهنجي اصلي نرمل
روپ ۾ ظاهر ٿئي ٿي ۽ واپس پنهنجي پرماتما ۾ سمائجي هڪ ٿي
وڃي ٿي.

س - ١٣٧. اُها ڪهڙي شيءِ آهي، جيڪا من کي اُنهيءَ طرف موڙي ٿي؟

ج - توهانجي چوڻ جو مطلب آهي تہ اُها ڪهڙي شڪتي آهي
جيڪا من کي اندرين کان هٽائي، هنکي پنهنجي نج گهر واپس وٺي
وڃي ٿي؟ پهرين تہ اِهو سمجهڻ گهرجي تہ اسانجو من اندرين طرف
ڇو ٿو ڊوڙي؟ ڪارڻ اِهو آهي تہ من لذت ۽ سکن جو عاشق آهي.
جيسين من کي اسين اندرين جي سوادن ۽ لذتن کان بهتر رس ۽ آنند
نہ ڏينداسين تيسين هو اندرين کي ڪونہ ڇڏيندو. اُهو روحاني رس
يا اصلي آنند، جنهنکي پراپت ڪري اسين اندرين جي ڀوڳن کي ڀلجي
سگهون ٿا، اُهو شبد يا نام رس آهي جيڪو اسان سڀني جي اندر
آهي. جڏهن اسين من کي، اکين جي مرڪز تي ايڪاگر ڪري، نام
يا شبد سان جوڙيون ٿا تڏهن هو خود بخود اسان کي اندرين کان آزاد
ڪري ٿو، اِها نام يا شبد روپي شڪتي ئي آهي، جيڪا من کي
اندرين کان هٽائي واپس پنهنجي مول اِستان تي وٺي وڃي ٿي.

جيسين من ڪنهن سان جڙيل آهي يعني جيسين من جو ڪنهن سان
موهہ آهي تہ هو اُنهيءَ کي ڇڏڻ لاءِ تيار نٿو ٿئي. مثال طور جيڪڏهن
ڪو ٻڪاري هڪ پيسي جي گهر ڪري رهيو آهي ۽ هڪڙي اُهو حاصل
ٿئي ٿو. پر جيڪڏهن توهين هن کان اُنهيءَ پيسي کسڻ جي ڪوشش

۽ سچو وشواس ٿيندو ۽ اهو نئين ٻڪو وشواس ۽ عشق ھڪئي ارماڻ ڦاٿل واس وٺي رچي سگهي ٿو.

س - ۱۳۵. جڏهن اسين مرندا آهيون، تڏهن اسانجي من جو ڇا ٿيندو آهي؟

ج - من اسانکي ڪونه ڇڏيندو آهي. من، ڪرمن جو هڪ وڏو بنڊار گڏ ڪري رکيو آهي ۽ انهيءَ انوسار اسان کي وري جنم ڏنو ويندو آهي. اهو ساڳيو ئي من ۽ آتما وري ٻئي سرير ۾ واپس اچن ٿا. جڙيل من ۽ آتما الء، ڪايا روپي هڪ ٻيو پڃرو تيار رهي ٿو. ٿيندي آتما ۽ من الء هڪ ٻيو قيد تيار رهي ٿو. هڪ سرير ڇڏيندي ئي ٻيو سرير ٻڌڻ ئي تيار رهي ٿو. ان وقت توهانجا مت مائٽ روئن ٿا. ڇاڪاڻ ته توهين انهن کي ڇڏيو ٿا ۽ دنيا جي ڪنهن ٻئي گهر ۾ جتي توهين وري جنم وٺو ٿا، اتي توهانجا نوان مت مائٽ خوشيءَ وچان نچڻ شروع ڪن ٿا. اهو ئي بس فرق آهي ٻيو ڪجهه به ڪونه ٿئي. اسين هڪ گهر ڇڏيون ٿا، انهن مٽن مائٽن سان سنبنڌ ٽوڙي، ٻين رشتيدارن سان جوڙيون ٿا. اڳين کي وساري، نون سان پريم ٿئي ٿو بس اهائي ڳالهه آهي. من اهڙائي کيل اسان سان ڪري پيو.

س - ۱۳۶. توهان فرمايو ته من ۽ آتما هڪ ٻئي کان الڳ آهن ۽ هڪ ٻئي جا دشمن آهن.

ج - مون ڪالهه شام جو انهيءَ باري ۾ ٻڌايو ته من اسانجو تيسين دشمن آهي، جيسين هو اسان کي ۽ اسانجيءَ آتما کي هيٺ ڇڪي ٿو. آتما ۽ من پاڻ ۾ جڙيل آهن ۽ انهنجي وهڻ جو استان اکين پويان آهي جنهنکي "ٽين اک" يا "هڪ اک" به چئبي ٿو. انهيءَ استان تان ئي اسين اندرين دوارا ڇڪبي وڃون ٿا. من جو لاڙو اندرين طرف رهي ٿو. من اندرين جو داس بڻجي چڪو آهي ۽ آتما من جي سات هئڻ سبب من جي غلام بڻجي چڪي آهي. تنهنڪري آتما به اندرين جي داسي آهي. جيسين من اندرين جي وس آهي، تيسين هو اسانجو هڪ وڏي ۾ وڏو دشمن آهي. جڏهن اسين سمرڻ دوارا من کي اندرين

اهڙيءَ طرح من کي اِندرين کان آزاد ڪرڻ لاءِ هن کي نه دٻائڻو آهي ۽ نه ئي زبردستي ڪرڻي آهي. جيسين من کي اِندرين جي ڀوڳن کان وڌيڪ آتم ۽ اِستر آنند نه ملندو، تيسين هو ڪڏهن به اِندرين جي ڀوڳن کي، سنساري سکن کي ڇڏڻ لاءِ تيار نه ٿيندو. اسين ڀڄن ڀڄي، ڌارمڪ گرنٿ پڙهي، دان پُڃ ڪري، ايڪانت ۾ وهڻ يا سنساري حالتن ۽ دنيا جي دکن کان ڀڄي، من کي وس ڪرڻ جي ڪوشش ڪري سگهون ٿا پر اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان اسان کي صرف ٿوري وقت لاءِ شانتي ملي سگهي ٿي. پر جيئن ئي من کي موقعو ملي ٿو، هو وري ساڳيون حرڪتون ڪرڻ شروع ڪري ٿو ۽ اسان کي پنهنجن اشارن تي نچائي ٿو.

جڏهن اسين من کي شبد يا نام سان جوڙينداسين تڏهن ئي هو اسانجي وس ۾ اچي سگهي ٿو. شبد يا نام سان جڙڻ بعد اسين اَزخود سنسار کان بيمکه ٿيون ٿا. دنيا سان لڳاءُ نٿو رهي، اُنهيءَ ڪانپوءِ من پنهنجي مول اِستان تي واپس وڃي ٿو ۽ آتما هن جي ڇنبي مان ڇوٽڪارو حاصل ڪري ٿي. اُن بعد آتما جو سچو پريم ۽ ڀڳتي، ڪيس پرماتما وٽ واپس وٺي وڃن ٿا. سقراط فرمايو آهي ته "پنهنجو پاڻ سڃاڻ" آتما، من جي ڇنبي مان آزاد ٿيڻ بعد ئي، پنهنجو پاڻ کي سڃاڻڻ لائق بڻجي ٿي. اُن وقت ئي صرف اِهو گيان اچي ٿو ته "مان ڪير آهيان." پاڻ کي سڃاڻڻ کانپوءِ ئي اسين پرماتما کي سڃاڻڻ جي قابل بڻجي سگهون ٿا. انهيءَ کان اڳ اسان کي نه پنهنجي ڄاڻ هوندي آهي ۽ نه ئي اِهو پتو هوندو آهي ته پرماتما ڪير آهي، ڇو جو اسين من جي وس هوندا آهيون.

هن وقت من ئي اسانجو رهبر اسانجو گرو آهي. جيڏانهن هو ڊوڙائڻ چاهي ٿو، اوڏانهن ڊوڙون پيا. اسين من جي حڪم جي پوري تابعداري ڪري رهيا آهيون. پرماتما جي ڀڳتي به، هن وقت من جي مرضيءَ موجب ڪري رهيا آهيون. پر جڏهن اسان کي پنهنجي اصلي روپ جو گيان ٿيندو تڏهن ئي آتما کي مالڪ لاءِ سچي ڀڳتي، سچو پريم

انهيءَ جي نڪ نشين نل ۾ آهي. جيڪا اسان جي اکين ڏانهن رچ ٿي
آهي. انهيءَ احساس ٿان من اندرين طرف ڇڪجي ٿو. من ڏانهن
جي لذت جو عاشق آهي ۽ جنهن ۾ من کي اسين اندرين جي ڏانهن
ڪان ڇڪيو ۽ انهن رس نه ڏيندا آهن، تيسين هي ڪڏهن به اندرين
کي ڪونه ڇڏيندو ۽ اهو اتر رس آهي، روپ، شبد ۽ نار، جيڪو
اسان سڀني جي اندر، اکين ۽ ڪن آهي. جڏهن سمرن ذريعي
سنڪوچ جي سروپ جي مدد سان اسين پنهنجيءَ چيتن ڌارا کي سمٽي
اکين جي مرڪز تي ايڪاگر ڪندا آهيون، تڏهن ئي اسين انهيءَ نار،
انهيءَ شبد سان جڙي سگهنداسين. شبد جو لڳاءُ ۽ رس، ارهود اسان
کي اندرين کان الڳ ڪري ٿو. مثال طور هڪ ندي تيز وهي رهي
آهي. توهين انهيءَ نديءَ جي وهڪري کي روڪڻ لاءِ بند (Dam)
لڳايو ٿا. ڇا توهين انهيءَ پاڻيءَ کي ڪيستائين روڪي رکي سگهندا؟
شايد هڪ هفتو يا هڪ مهينو. جڏهن پاڻي ڪنهن انداز ۾ گڏ ٿي ويندو
ته بند کي ٽوڙي وهڻ شروع ڪندو، ڪناري کان مٿي وهڻ شروع
ڪندو. پر جيڪڏهن نديءَ ۾ بند لڳائي، پاڻيءَ جي وهڪري جي
رخ کي ٻئي طرف بدلايو ويندو ته بند به هميشه رهندو ۽ نديءَ جو
پاڻي ٻئي طرف وهڻ شروع ڪندو.

اسين من کي ڪڏهن به خالي نٿا رکي سگهون. من کي ڪرم سان
قابو نٿا ڪري سگهون ۽ نه ئي پنهنجي عقل بڌيءَ جي دليلن ۽ ويچارن
سان يا ڪيس دٻائڻ سان، ۽ نه سڌاري حالتن کان ڀڄڻ ۽ ٻاهر کي
ٻڌي رکڻ سان ئي. اسين من کي وس ۾ نٿا آڻي سگهون. انهيءَ طرح
ڪرڻ سان اسان کي ٿوري وقت لاءِ راحت ملي سگهي ٿي. جهڙيءَ
طرح ڪنهن اٻراڻيءَ کي پوليس حوالي ڪيو وڃي، جيسين هو قيد ۾
رهندو تيسين توهين هن جي حرڪتن کان صحيح سلامت رهندا، پر جيئن
ئي هن کي قيد کان آزاد ڪيو ويندو ته وري جيڪڏهن انهيءَ کان
وڌيڪ خراب اهو، ته سانڍيا ڪڪر ڪرڻ شروع ڪندو. پر جيڪڏهن ڪنهن
پوليس جي حوالي نه ڪري، سمجهائي ٻڌائي هڪ نيڪ انسان ٺاهڻ جي
ڪوشش ڪئي ويندي ته اسين سندس حرڪتن کان بچي سگهنداسين.

٧- مَن، آتما، گرو

سُ- ١٣٤. اسين گهڻو ڪري مَن جي باري ۾ ڳالهه ٻولهه ڪندا رهندا آهيون. مهرباني ڪري ٻڌائيندا ته دراصل مَن ڇا آهي؟ مَن جو آتما سان ڪهڙو تعلق آهي ۽ اهو اسان کي ايتري قدر تنگ ڇو ٿو ڪري؟

ج- مان سمجهان ٿو ته انهيءَ باري ۾ ڪلهه به، مون ٿوري ۾ ٻڌايو هو. آتما، پرماتما جي انس آهي. مَن به ڪا نندي ڳالهه ڪونهي. اهو ترڪنيءَ مان نڪتو آهي. جيڪا روحاني سفر جي ٻي منزل آهي. آتما، پرماتما کان وڇڙي، مَن جي صحبت ڪئي آهي. مَن خود به آزاد ڪونهي ڇو ته هو به اندرين جو غلام بڻجي چڪو آهي. اندريون مَن کي هميشه پنهنجي اڏين رکڻ جي ڪوشش ڪنديون رهنديون آهن. تنهنڪري مَن اندرين جي وس ٿي ڪيترائي ستا ۽ خراب ڪرم ڪري ٿو. نتيجو اهو ٿو نڪري ته مَن جي ڪيل ڪرمن جو ڦل آتما کي به ڀوڳڻو پوي ٿو، جيئين سندس مَن سان صحبت آهي.

مَن، ڪال جو عيوضي آهي، ڪال ڪڏهن به نه چاهيندو آهي ته ڪابه آتما سندس هٿن مان نڪري وڃي. تنهنڪري مَن ڪنهن نه ڪنهن طريقي سان هميشه اسان سان گڏ رهڻ جي ڪوشش ڪندو آهي، جيئن اسين جنم مرڻ جي چڪر مان نڪري نه سگهون. مَن پنهنجي مالڪ (ڪال) جو هڪ نهايت آگياڪاري نوڪر آهي. هن وقت هنجي حالت اهڙي ٿي چڪي آهي جو هو اندرين جو ايتري قدر غلام آهي جو هو نٿو چاهي ته اسين واپس پنهنجي پرماتما ۾ سمائجي هڪ ٿي وڃون. ڪڏهن هو هڪ دوست بڻجي، اسان کي دوکو ڏيندو آهي ۽ ڪڏهن دشمن بڻجي ڏڪي ڏيڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. مَن جو مکيه مقصد آهي اسان کي ڀٽڪائڻ ۽ اسان کي پنهنجي نج گهر واپس وڃڻ کان روڪي رکڻ. انهيءَ ڪري اسان کي پنهنجيءَ آتما کي مَن جي چنبي مان آزاد ڪرڻ گهرجي.

ڪلهه مون سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي ته اسانجي سرير ۾ مَن ۽

مکين هوندا آهيو، جو توهانکي نہ پهچي، نہ دنيا جي سڌ پئي هوندي آهي. بالڪل بيخبر هوندا آهيو. اهي بہ اهڙي نوع آهي.

س - ١٣٣١. والٽ وٽمن ناني هڪ ماڻهوءَ هڪ دفعي چيو تہ ٻوماتما جيو آهي، ”وقت ايندو تي سڀ ماڻهو موت وٽ ايندا، پر انهن کي انهيءَ ڏينهن جي انتظار ۾ نہ ٿڪبو پوندو.“ ڇا اها صحيح ڳالهہ آهي؟

ج - ڇا توهين نٿا سمجهو تہ انتظار ۾ تڪڙ هوندي آهي؟ هڪ عمر جي پيڙا محسوس ٿيندي آهي؟ اسين سڀ انهيءَ انتظار جي تڪڙ مان لنگهي رهيا آهيون. هر هڪ روح انهيءَ رب جو هڪ انس آهي. جيسين اسان واپس وڃي انهيءَ مالڪ سان ميلاپ نہ ڪيو آهي، ملي هڪ نہ ٿيا آهيون، تيسين اسين انهيءَ پيڙا، انهيءَ بي آراميءَ کان بچي نٿا سگهون. توهين هتي امريڪا جي ماڻهن جي حالت ڪٿي ڏسو. توهانکي سڀ سنساري عيش عشرت جا مال اسباب آهن ۽ توهانکي آرام لاءِ ڇا نہ آهي! پر تنهن هوندي بہ توهين انهيءَ دک، پيڙا، تڪڙ کان ڇوٽڪاري پائڻ لائق نہ ٿيا آهيو. منهنجي ويچار ۾ تہ انهيءَ سان توهانجو دک وڌيڪ وڌيو آهي.

ٻرڪي وڌائڻو آهي. اِهو ازخود اچي ٿو. جڏهن اُنهيءَ مالڪ جي مهر ٿئي ٿي، پنهنجو پاڻيهي پيدا ٿئي ٿو. جيتري قدر اسانجي ڪوشش جو سوال آهي، اسانکي هر روز نيم سان ڀڄن سمرن ڪرڻ گهرجي. سنت مت جو ساهتيه پڙهڻ گهرجي. ستسنگ ٻڌڻ گهرجي، جنهن جو بدقسمتيءَ سان توهانکي موقعو نٿو ملي ۽ سنتن جي سنگت ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. اِهي سڀ ڳالهيون پيار وڌائڻ ۾ مدد ڪن ٿيون. پر اِهو سڀ ڪجهه تڏهن ٿي ٿي سگهي ٿو، جڏهن مالڪ جي ديا مهر ٿيندي. تنهن ڪري دراَصل، ڳالهه وري بہ اُتي ٿي واپس اچي ٿي تہ جڏهن پرماتما چاهي ٿو، تڏهن ٿي سچو روحاني پريم پيدا ٿئي ٿو.

س- ١٣٢. مهاراج جي، ڇا توهين اسانکي ٻڌائيندا تہ اسين پرماتما لاءِ پريم ڪيئن وڌايون؟

ج- مکيہ ڳالهہ اِها آهي تہ اِهو مالڪ جي دَيا ۾ ٿي آهي. اسان کي پريوءَ جو پيار تڏهن ٿي ملي ٿو، جڏهن هو ڏئي ٿو. پر جڏهن اسين ڀڄن سمرن ڪريون ٿا تہ پيار پنهنجو پاڻيهي اچي ٿو ۽ جڏهن اسانجي اندر اصلي روحاني پيار پيدا ٿئي ٿو، تڏهن سڀ اِنسانيت جا گڻ کير مٽان ملائيءَ وانگر ازخود اچي وڃن ٿا. اِنهن اِنساني خاصيتن کي حاصل ڪرڻ لاءِ توهانکي ڪابہ ڪشمڪش نہ ڪرڻي آهي، اُهي جڏهن اچن ٿا تہ پاڻمرادو اچي وڃن ٿا. پريم اسان ۾ هرهڪ گڻ پيدا ڪري ٿو. هرهڪ اِنسان جي اندر گڻ آهن، پر پيار، سچو روحاني پريم، اِنهن سڀني گڻن کي ظاهر ڪري ٿو.

دنيوي ۽ روحاني پيار ۾ اِهو تفاوت آهي تہ روحاني پريم ۾ پنهنجي پريتم، پنهنجي پرماتما يا ستگروءَ کانسواءِ توهانکي ٻئي ڪنهن جو بہ ڌيان نٿو رهي. سنساري پيار ۾ توهانکي هميشہ ٻئي جو خيال رهي ٿو، اُنهيءَ لي قبضي ڪرڻ جو ڀاو اچي ٿو ۽ اُن بعد حسد ۽ ساڙ پيدا ٿئي ٿو، جڏهن توهين ٻئي جي باري ۾ سوچيندا. پر روحاني پريم ۾ حسد ٿي نٿو سگهي، ڇاڪاڻ تہ توهين مالڪ ۾ اِيترا تہ لين ۽

اُتي ڀڄائڻ بدران سچي اوائلي ۽ توحيد جي حالت آهي، پر اسانکي
سنئين سڌي سادي نموني پڙهڻ گهرجي، سمسڪرتي ٻولي گهرجي. هڪ ٻئي کي
مدد ڪرڻ گهرجي ۽ روز انهن روحاني ابياس کي ڏور وقت ڏيڻ
گهرجي. اسانکي سڀ سمجهه جي رهڻي رهڻ گهرجي ۽ انهيءَ لاءِ سڀ
سٺي ماحول ۾ ئي رهڻو آهي. پرماتما جي پيار جي قابل ٿيڻ جا
اهي سڀ سادن آهن.

س - هي سوال آهي، جڏهن اهين ئي آهي ته سڪو ئي اسان
کي ڀڳوان جي پيار جي لائق ٿيڻ گهرجي ته پوءِ اسانجي اندر اهو ويچار نه
اٿڻ گهرجي ته اسين سڀ سستڪي نه آهيون؟

ج - اسانکي ڪڏهن به اهڙو ڀرو پاڻ نه آڻڻ گهرجي ته اسين ضرور
سستڪي آهيون. جيئن توهانکي پڌرو آهي ته سڀ ڪجهه مت ۾ ناڪامياب
آهي نه ٿيندو. توهين سمجهه انهي وڌي رهيا آهيو، توهانکي اڃا
وڌڻو ئي آهي. پر اسانکي سڀ سستڪي ٿيڻو آهي، اهو ڪڏهن به
نه وسارڻو ته اسانکي سستڪيءَ جي صحيح ارٿ کي نه وسارڻو آهي.
انهيءَ انوسار سموريءَ طرح رهڻ جي ڪوشش ڪرڻي آهي. ڪوڙو
سڌانت ئي ڇڏڻو آهي، ڪمزور وقت ڏيڻو آهي، اهي هڪ سستڪيءَ
لاءِ ضروري شرط آهن، جن جي نباهڻ جي هڪ سستڪيءَ مان اميد
رکي وڃي ٿي. جڏهن اسين صحيح پيا سچا سستڪي آهيون ته
پوءِ اسان ۾ اهڙو ڏوهي (Guilty) پاڻ نه اڀرڻ گهرجي. جڏهن
توهين صحيح معنيٰ ۾ سستڪي آهيو ته پوءِ توهانکي ڪو سڀ سمجهي
پيا پراپت، انهيءَ مان ڪوئي فرق نه پوي.

س - ١٣١. مالڪ ۽ سستڪين لاءِ سچو روحاني ڀرم ڪيئن ٿو پيدا
ٿي سگهي؟ جڏهن انسان سنساري ڏنڊن ۾ رهي نهايت ڪمزور بڻجي
ويندو آهي ۽ انهي پاڻ هڪ ٿي مان ڀرم پاڻ بلڪل وساري ويندو
آهي؟

ج - سچ نه اهو آهي ته سچو روحاني ڀرم جڏهن به اچي ٿو ته
سڀ اڄي نه. توهانکي هر انهيءَ جو لوڀ نه ڪرڻو آهي ۽ نه ٿي

علم جي لياقت هوندي آهي، پر جج کي ئي فيصلي ڪرڻ جو حق حاصل هوندو آهي. پر وڪيل کي ساڳئي قانوني علم جي لياقت هوندي به اهو حق مليل نه آهي. پر عام طور عام ٻوليءَ ۾ سمت ۽ ستگروءَ جو ارٿ هڪ ئي سمجهيو ويندو آهي.

س - ١٢٨. ڇا توهين پيار جي باري ۾ ڪجهه وڌيڪ ٻڌائيندا ته اسين پنهنجي اندر پريم پيار ڪيئن وڌايون؟

ج - جيترو پيار وڌيڪ ڪندا، اوترو پيار وڌيڪ وڌندو. جيترو انهيءَ کي وڌائيندا، اوترو وڌيڪ توهانجو پيار پرجهندو. جيترو وڌيڪ اسين پرماتما جي جيو آتمائن سان پيار ڪنداسين، اوترو وڌيڪ هو اسانکي ڏيندو ۽ اسين پاڻ کي هن جي ويجهو محسوس ڪنداسين.

س - ١٢٩. مهاراج جي، هن مارگ ۾ پيار نهايت ضروري آهي؟ پريم وڌائڻ ۾ ڪير مدد ڪري ٿو؟ ڇا ستسنگي خود ستگروءَ لاءِ پيار پيدا ڪري ٿو يا ستگرو خود پنهنجي شش ۾ پريم جاڳرت ڪري ٿو؟

ج - اها هڪ پرماتما جي نعمت آهي، اهو ئي ڏئي ٿو. اسين سوچيندا آهيون ته اسين پيار ڪريون ٿا، پر در اصل پرماتما پنهنجو پريم پيار پاڻ ئي ڏئي ٿو. اسين سوچيون ٿا ته اسانکي صاحب لاءِ سڪ آهي پر اهو پاڻ ئي پريو آهي، جيڪو پنهنجي ڀڳتي ۽ پنهنجي پريم جي بخشيش عطا ڪري ٿو. هو اسانجي اندر ويٺو آهي ۽ اسان جي اندر ايتري قدر پريم ۽ ڀڳتي پيدا ڪري رهيو آهي، جيئن اسين ڪيس پيار ڪري سگهون. پريم انهيءَ طرفان اچي ٿو، پر اسانکي انهيءَ پيار جي قابل بڻجڻو آهي. هن اسانکي اهو الوڪ آنند، اها سچي خوشي ڏني آهي. هن جي مهر بنا ڪجهه به ٿي نٿو سگهي. حقيقت ته اها ئي آهي ته پرماتما پاڻ پنهنجي پريم جي بخشيش ڪري ٿو.

س - ١٣٠. مهاراج جي، توهان فرمايو ته اسانکي انهيءَ پريم جي قابل بڻجڻ گهرجي. قابل بڻجڻ لاءِ سڀني ۾ سٺو طريقو ڪهڙو آهي؟

ج - ٺيڪ، لائق بڻجڻ لاءِ سڀني ۾ سٺو طريقو اهو آهي ته جڏهن به هو اسانکي قابل بڻائڻ چاهي ته اسين قابل بڻجون. هنکي ئي اسانکي

ڇڏي اهو ماڻهو به توهانکي ٻڌائي ٿو. ساڳيءَ طرح، سنت يا گرو جيڪي هن دنيا ۾ سنسار ۾ اچن ٿا، انهيءَ اسانجي ٻاري ڏيڻ ٻڌا جيئن ڄاڻون ٿا ۽ ڄاڻون ٿا، مالڪ جي پيغام ٻڌائن ٿا ۽ اهڙيءَ طرح اسانجي اندر ۾ روحانيت جي اڳتي، پنهنجي ٻاري جاڳرت ڪن ٿا. انهيءَ ڪري اسانکي اهي به ٻڌايا لکيندا آهن. اهي ۽ اهڙين ٻڌائي جي ٻاري سان ڏيئي ڪرڻ ٿا. سنتن جي هدايت انوسار هلي سگهون، اسان ۾ مالڪ لاءِ ڏيئي ٻاري، ڏيڻ ۽ ڏيڻ ۽ اڳتي ٻاري جاڳرت ڪري ٿو.

س-١٣٧. پڇڻ ۾ توهين پنهنجي جوابن ۾ سنتن جو ذڪر ڪندا آهيو، ڇا انهيءَ جو مطلب، توهانجو گرو سان ٿي هوندو آهي؟ ڇا ڪي ته سڀئي روحاني سنت آهن. آهن نه؟

ج- سنت ڪيتريئي آهن. سنت، سنت آهي. توهان چاهي هڪ ڪئي جو به چئجي. "گرو" هڪ سنسڪرت لفظ آهي ۽ انهيءَ جي انگريزي معنيٰ آهي، ماسٽر يا استاد. گروءَ جو مطلب، اونداهه ۾ روشني ڪرڻ وارو به آهي. لغوي گرو، استاد يا ماسٽر جو اصلي مطلب آهي. جاڪائي ته گرو اسانکي گيان، سچ يا ٻڌي ڏئي ٿو، راهه روشن ڪري ٿو. هيءَ سڀ صرف لفظ ئي آهن. دراصل روحاني گرو، سڀ سنت هوندا آهن. پر سڀ سنت، ستگرو ئي لکيا سگهن.

سنت ۽ ستگروءَ ۾ ٿورو فرق آهي. سنت اهو آهي، جيڪو هڪ خاص روحاني منزل تي پهچي، مالڪ سان ملي هڪ ٿي ويو هجي، اهو ضروري ناهي ته هنکي مالڪ طرفان، جگياسن کي پار جي بخشش ڏيڻ جو حق يا حڪم مليل هجي. پر ستگروءَ کي، ساڳي روحاني شخصيت هئڻ سان گڏ مالڪ طرفان آديش ڪرڻ جو، پار جي بخشش ڏيڻ جو ۽ کوجي آتمائن کي واپس مالڪ سان ميلاپ ڪرائڻ جو حق پراپت ٿيل هوندو آهي. عيسيٰ مسيح بائيبل ۾ فرمايو آهي ته پتا پنهنجي پٽ کي فيصلي ڪرڻ جو ۽ توهانکي امر بنائڻ لاءِ هڪ امرلڪ وسيلو ڏيڻ جو حق ڏنو آهي. ڪوٽ هن لي پرم پتا پنهنجي پٽ يا چاڪر لڳائي آهي. مثال طور جيئن وڪيل ۽ جج ٻنهي کي ساڳي قانوني

ج- مالڪ جي مهر تہ هميشه آهي، پر اسانکي هنجي مهر جي قابل بڻجڻو آهي. جيڪڏهن برسات ڪافي تيز ٿي رهي آهي، پر توهان جو پيالو اونڌو پيو آهي تہ اُن ۾ پاڻيءَ جو هڪ ڦڙو بہ نٿو پئجي سگهي. جڏهن توهين پيالي کي سڌو رکندا، تڏهن ئي اهو برسات جي پاڻيءَ سان ڀرجي سگهندو. اهڙيءَ طرح اُنهيءَ داتا جي ديا مهر، اسان هر هڪ جي اندر ٿي رهي آهي، پر اسانکي اُنهيءَ مهر کي حاصل ڪرڻ لاءِ قابل بڻجڻو پوندو. "ديا پراپتيءَ جي قابليت" سان منهنجو مطلب آهي پنهنجي چيتن ڌارا کي سرير مان سميٽي، ٽنهين تل تي ايڪاگر ڪرڻ، جتي ڏينهن رات مالڪ جي مهر برسي رهي آهي. اهو سچاويڪ آهي تہ تيسين دنيوي لڇائون ۽ موهہ اسان مان نہ نڪرندا، جيسين اسين اُنهيءَ مالڪ سان نہ جڙيا آهيون، پرماتما جي ڀڳتي ۽ پريم اسان ۾ جاڳرت نہ ٿيو آهي. هنجي ديا جي ڪا حد ئي ڪونهي. اُها هر جڳهہ آهي، اسانکي صرف اُنهيءَ لائق بڻجڻو آهي.

س- ١٢٦. مهاراج جي! مهرباني ڪري اهو ٻڌايو تہ اسانجو توهان لاءِ پيار هميشه اول ۽ اعليٰ درجي جو، هڪ نهايت اوچي ۽ اوچي خواهش جي روپ ۾ ڪهڙي طرح رهي؟ جيڪڏهن اسين پيار کي اهڙي قدر ظاهر نہ بہ ڪريون تہ انهيءَ کي هميشه لاءِ قائم ڪيئن تہ رکي سگهجي؟

ج- پيار جو ڏيکاءُ يا اظهار ڪرڻ باهرين ڳالهہ آهي. سچو پيار تہ انترمکي يعني اندر ئي رهي ٿو. ڀڄن سمرن، خود بخود، پرماتما لاءِ پريم، پيار ۽ ڀڳتي جاڳرت ڪري ٿو. پرماتما سان پريم هجڻ سبب، اسانجو اُنهيءَ مارگ تي هلندڙ واهگيرن يعني ساڌن ڀائرن سان بہ پيار ٿئي ٿو ۽ اسين هڪ ٻئي جي ويجهو اچون ٿا. مثال طور، جيئن توهين پنهنجي پتنيءَ کان پري آهيو. ڪو ماڻهو توهانجي پتنيءَ وٽان اچي ٿو. توهين اُنهيءَ سان ضرور پنهنجي پتنيءَ جي باري ۾ ڪا ڳالهہ ٻولهہ ڪرڻ چاهيندا ۽ اهو انسان بہ توهانکي ضرور پيارو لڳندو، ڇاڪاڻ تہ هو توهانجي پتنيءَ جي باري ۾ ڪجهہ ٻڌائي رهيو آهي ۽ توهين پنهنجي پتنيءَ جون ڳالهيون هميشه ٻڌڻ پسند ڪندا. تنهن

۾ شاهه مارڪ ۾ جتي رهيا هئاسون، تنهن جي ڀيٽ ۾ هيڪڏهن اسانکي هتي چاهه آهي ته پوءِ اهو هتي اسانجو ۽ ٻيو ٻڌائڻ جو آهي ته هڪ اسانکي سڀني مارڪ ۾ لڳائي. اهڙيءَ طرح اهي سڀ ڳالهيون ملي اسانکي انهيءَ مارڪ ۾ آڻڻ جي قسمت جو امڪان ڪن ٿيون. انهيءَ کي ٿي اسين مالڪ جي مهر سڏيون ٿا. اها هنجي دنيا مهر ٿي آهي، جنهن سان اسانکي هن مارڪ ۾ اچڻ جي موقعو ملي ٿو. دراصل ڪنڊول جنهن ۾ اسان هڪجهڙي ڪوشش ڪري، هن مارڪ ۾ اچڻ لاءِ هن جي دنيا مهر پرابسه ڪئي آهي. اهڙيءَ طرح هن جهر ۾ اسين ٻهڪندڙ ٻاراڪي هن مارڪ ۾ ڏسي رهيا آهيون.

س- ١٢٣. ڇا اسين هن ڪائنات ۾ ٻولڻ کان رهجي ويا آهيون؟ اسين سڀ انهيءَ ۾ آهيون. ڇو ته سرشتيءَ کي ٻڌائي ته ڪائي رقمه ۾ جڪو آهي؟

ج- اسين محسوس ٿا ڪريون ته اسين ٻولڻ رهجي ويا آهيون؛ ماڻهو، جن کي ڏهن هزار سالن ڪالپوءِ اهڙو آهي، اهي اهو سرچيندا ته اسين شروعات ۾ هئاسين. اسانکي خوش ٿيڻ گهرجي ته اسين انهيءَ مارڪ ۾ اچي ويا آهيون، جيڪو آواگون جي چڪر مان ڪڍي واپس مالڪ ڏانهن مناسب ڪرائيندو. اسين سڀئي ڪسان آخر بلڪل نه آهيون. اها ڪيترائي ماڻهو اهڙا آهن.

س- ١٢٤. توهانجو "دنيا مهر" مان مطلب، مالڪ جي رضا مان آهي؟

ج- انهيءَ کي ڪرڻ ڳالهه ڏيو. مهرباني ڳالهه سڏيو، هنجو پيار جڳو، هنجي دنيا مهر چڱو، ڪڏهن ۾ ڳالهه سان انهيءَ کي ڪرڻ ڳالهه جي خاص اهميت ڪونهي. هنجي دنيا مهر، دنيا مهر ئي آهي. اها هنجي رحمت، هنجي مهر، هنجي آسيس آهي، جنهن اسانکي هن مارڪ ۾ آندو آهي؛ اسين انهيءَ کي مالڪ جي مهر سڏيون ٿا. ڳالهه ڳالهه سان ڪرڻ فرق نٿو پوي.

س- ١٢٥. ڪنهن هڪجهڙي اسانکي ٻڌايو آهي، ڇا اهو مالڪ جي مهر ڪڏهن ٿي؟

پنهنجي اندر انهيءَ پرماتما لاءِ سچي سڪ، سچي تڙپ، سچو پيار ۽ سچي ڀڳتي پيدا ڪرڻي آهي.

س- ١٢١. اسانکي ڀڄن سمرن طرف ڪهڙيءَ طرح آندو ويندو آهي؟

ج- مالڪ جي ديا مهر سان. انهيءَ کانسواءِ ٻيو ڪوبه رستو ڪونهي. اسين چئي سگهون ٿا ته اسين پرماتما جا سچا ڀڳت بڻجي ويا آهيون ڇاڪاڻ ته سچو مارگ مليو آهي ۽ پورن ستگرو مليو آهي. پر اهو سوچڻ بلڪل غلط آهي. دراصل جڏهن پرماتما اسانکي صحيح مارگ تي لڳائڻ چاهي ٿو، اسان جي اندر سچي ڀڳتي پيدا ڪرڻ چاهي ٿو، تڏهن هو اهڙو ته واتاورڻ بڻائي ٿو، جو انهيءَ مارگ تي هلڻ کانسواءِ ٻيو ڪو وسيلو سمجهه ۾ نه ايندو آهي. اسين پنهنجو پاڻيهي انهيءَ مارگ طرف ڇڪجي ويندا آهيون، اهو سڀ ڪجهه انهيءَ صاحب جي هٿن ۾ آهي. جڏهن هو چاهي ٿو، تڏهن ئي هرهڪ ڳالهه اسان کي سمجهه ۾ اچي ٿي. سڀ کان پهرين هنجي ديا مهر ٿيندي آهي، پوءِ هنجي مهر سان ئي اسانکي ستگرو ملي ٿو. ستگروءَ جي صحبت سان اسين سچي مارگ تي اچون ٿا ۽ ڪوشش ڪري هنجي ديا مهر سان سچي مارگ تي هلي سگهون ٿا. آخر اسانجو ابياس پنهنجي نج گهر ڏانهن وٺي وڃي ٿو ۽ اسين مالڪ ۾ ملي هڪ ٿي وڃون ٿا. هرهڪ ڳالهه هڪ ٻئي سان جڙيل آهي. مالڪ جي ديا مهر کانسواءِ ڪجهه به نٿو ٿئي.

س- ١٢٢. سنت مت سکيائن ۾ وشواس ڪرڻ جو فيصلو ڪير ٿو ڪري؟ اهو فيصلو ڪٿان ٿو اچي؟ ڇا اسانجي آتما وٽان؟

ج- نه، اهو اسانجن اڳين ڪرمن، سنسڪارن ۽ گذريل جنمن ۾ مالڪ سان ملڻ جي سچائيءَ تي مدار ٿو رکي. هن سان ملڻ جي سچي طلب ۽ تڙپ جو ڦل آهي. جڏهن اهڙي حالت ٿيندي آهي ته اهو مالڪ اسانکي سچي مارگ تي لڳائيندو آهي. اسان ۾ صرف پرماتما سان ملڻ جي سچي سڪ ۽ اڪير هئڻ گهرجي. اسين صحيح مارگ تي

سگهي ٿو. ٻيو ڪو به اهو ٻاهر ڪڍي، انهيءَ ڪم جي ٻيا اهو ٻيرواڻ
ڪوڙجي.

اسانکي هن جي ٻکڻ اٿيءَ اهو ٿورڙا گوڙجي، جنهن ۾ هن اهو
احمر هئي، جنهن اهو سچو ٻاهر هئي. مالڪ سان ملڻ اهو ٻکڻي هٿڻ
گوڙجي. ڏي، سچو اڻاڻ ٻب ٿي، ٻر ٻوڙ آهي. اسانکي هڪڙي ٻکڻي
ڏئڻ ڏي ڏئي ڪئي بچڻ اهو نه ڪرڻ گوڙجي. اسانکي ٻرمالما جي
ٻکڻي ٻوڙ ٻاڙو وڏان ڪرڻ گوڙجي. جڏهن توهانکي ڪنهن سان نه
ٻيار هوندو، آهي ته توهين انهيءَ سان ٻوڙ سبب تي ملڻ چاهيندا آهيو
۽ نه ڪنهن سساري ايمان جي ٻوري اهو. تنهڪري جنهن سچي
اهڙو، سچي لوڪ، سچو ٻاڙو ۽ سچي ٻکڻي دل ۾ پيدا نهي ٿي،
تنهن اسين ڪڏهن نه ٻهچي منزل مقصد تي پهچي نه سگهنداسين.

هڪي هزري مشق هوندا آهن، جهڙي مالڪ کي سندس مهرو
اسين ۽ سندس ۾ سمائجي وڃڻ ۾ مدد اهو پراوڻا ڪندا آهن. مالڪو
گيڻر ڪري اٿي ڏيڻون اهو، مقدسي ۾ جيئڻ اهو، ڏن دولت اهو،
صحت اهو ۽ ڪيترن ٻين دنيوي پدارٿن ۽ ايمان جي ٻرائيءَ اهو
ٻرمالما کي ٻراوڻا ڪندا آهن. هو ڪڏهن ٻه مالڪ کي ملڻ اهو
وڃڻي نٿا ڪن. هو صرف هن کي پهچڻ مرڪاهڻ جي ٻورتيءَ
جو سچو وسلو ڄاڻڻ چاهين ٿا. اهي ايمانون ڪير پيدا ڪري ٿو؟
اسانتو سچ ۽ اسين انهن ايمان جي ٻورتيءَ اهو ڪيئنکي ٻراوڻا ڪراون
ٿا؟ اسين ٻرمالما کي ٻورتيءَ اهو ٻراوڻا ڪريون ٿا. اسين هن کي ٿڌا
سمجهون ٿا هو مالڪ جي مرضي ۾ رهي، ٻر ٻرمالما کي سمجهاڻڻ جي
ڪوشش ڪندا آهيون ته هو اسانجي من موجب هلي. انهيءَ طرح
اسين هن جي شبوا ڪريون ٿا، نه ٻرمالما جي. جيستين اسين من جي
ايمان کي ختم ٻهچو ٻاڻ کي ٻرمالما جي حوالي نه ڪنداسين،
تيستين ٻهچي آهلي منزل کي ٻراپت نه ڪري سگهنداسين. جاڪاڻ
ته مالڪ هميشه اسانکي اهڙي ڏني ٿو، جيڪو اسين سندس ڪان
گهرون ٿا. جڏهن اسين مالڪ کان صرف مالڪ تي گهرنداسين، تڏهن
ئي اسين انهيءَ مقصد ۾ سمائجي سگهنداسين. تنهڪري اسان کي

دیا کانسواءِ اسین ڪڏهن پرماتما جي باري ۾ سوچي به نٿا سگهون ۽
نه ئي ڪڏهن اهو گيان پراپت ٿي سگهي ٿو ته پرماتما آهي به يا نه.
پر هوُ هن دنيا ۾ سڌيءَ طرح خود نٿو اچي. هوُ پنهنجي مهر ڪڏهن
ذريعي، ڪن وسيلن داوارن، ستگرن داوارن موڪلي ٿو. جيئن ته
توهان اڪثر بائيبل ۾ پڙهيو آهي، ڪرائيسٽ فرمايو آهي، ”مان پتا
داوارن موڪليو ويو آهيان، مونکي خاص انهن آتمائن لاءِ موڪليو ويو
آهي، جيڪي واپس مالڪ سان ملڻ چاهين ٿيون.“ اهائي هنجي ديا
آهي. جڏهن پرماتما چاهي ٿو ته انهن روحن، انهن خاص آتمائن کي ڳالهه
ڪيو وڃي، واپس سندس وٽ پهچن ته اها هنجي مهر آهي ۽ انهيڪري
وٺي اچڻ لاءِ ستگروءَ کي موڪليو ويندو آهي. داتا جي ديا کانسواءِ
سنت يا ستگرو هن سنسار ۾ نٿا اچن.

مالڪ جي مهر بنا پهچڻ جي ڪوشش ته ڇڏيو، پر اسين انهيءَ
صاحب جي باري ۾ سوچي به نٿا سگهون. داتا جي ديا مهر، پهچڻ
سمرن جو پهريون ڏاڪو آهي. هنجي ديا کانسواءِ ڪجهه به نٿو ٿئي.
پر جڏهن اسين سچيءَ دل سان مٿس چڙهائي ڪرڻ لاءِ اپياس ڪرڻ
چاهيون ٿا، تڏهن هنجي مهر به اچي ٿي. جيڪڏهن اسين هڪ قدم
وڌون ٿا ته هوُ اسانکي ملڻ لاءِ ڏهه قدم اڳيان وڌي اچي ٿو. پر
اسانجي ڪوشش ۾ سچائي هجڻ گهرجي. جيڪڏهن سچ پچ اسان ۾
رب لاءِ طلب آهي، انهيءَ لاءِ اڪير آهي ته هوُ هميشه ٻانهون ڦهلائي
اسانجي انتظار ۾ بيٺو آهي. عام طور پرماتما کي پائڻ لاءِ اسين ڪوشش
نٿا ڪريون، اسانکي هن لاءِ سچي ڀڳتي، سچو پيار ڪونهي. پر
جيڪڏهن اسين پرماتما طرف رخ به رکون ٿا يا هن جي ڀڳتي
ڪريون ٿا ته هن سان ملڻ لاءِ نه بلڪ دنيوي پدارٿن، آشائن ۽ ترشنائن
جي پورتيءَ لاءِ. اسين مالڪ کان پنهنجون منوڪامنائون پوريون
ڪرائڻ چاهيون ٿا. اسين مالڪ کي، مالڪ ملڻ لاءِ پريم ڪرڻ نٿا
چاهيون. ڪي جزوي پيارا آهن، جيڪي پرماتما کي، پرماتما لاءِ ئي
پريت ڪن ٿا. عام انسان خود غرض آهن، هوُ هن کي پيار ڪن ٿا،
چاهڪ ته پرماتما سندن اڇائن جي پورتيءَ لاءِ هڪ سٺو وسيلو ٿئي

ج- جيئن ته هيڏو سڄو جسم ڊنا جوڙجي ڳالهه آهي، اسانکي
... ڪري آهي. ڇاڪاڻ اسانجي مدد ڪري ٿو، مالڪ اسانجي
مدد ... ٿو، اهو اسانکي ... سرور ... ٿو. ...
آهي ... اسانکي ملي ٿي. ... ... اسين ...
... اوري ٿي ... ٿي ٿي.

س- ١١٩ ......؟

ج- ... سڀڪنهن اسين ... آهي سوال تي
... آهيون. درأصل ... شرڌا، وشواس
... سگهي. اهو مالڪ جي ... تي آهي ته
... اسانکي صحيح راه تي آڻي ۽ ... ڪري ٿي. ...
اسين سڀني ... ساڻ ... جي ضرورت محسوس ڪندا آهيون، تڏهن
... اسين صحيح راه تي ... شروع ڪندا آهيون. ...
... ڪندو آهي، ... اسين محسوس ڪندا آهيون ته
اسين ... تي آهيون. جيڪڏهن اسين ڪڏهن غلط ... ٿا
... ته وقت ساڻ اُهي ... ڪڏهن سڀني ... جي
... ڪندا آهيون. ... اسانکي سڀني ... تي
آڻي ٿو. جيڪڏهن ضرورت آهي ته صرف اسانجي ... جي ۽
مالڪ ساڻ ... جي سڀني ... جي. ان بعد اهو ... آهي
ته هو اسانکي صحيح ... تي آڻي. انهيءَ ... ٿيڻ
... آهي، ... هوندي ... ڪانه سگهي ٿي. ...
... ساڻ ... آهن، ... هوندي ... ڪانه
سگهي ٿو. ... صحيح ... اسين صرف مالڪ تي
... ڪري سگهون ٿا، ... ڪري ... ٿي ته.

س- ١٢٠ ... ڪري ساڻ ڪهڙو تعلق آهي؟

ج- ... ٿي ... ٿي. ... آهي مالڪ
... اسانکي ... واقف ... ٿي

٦- (ب) مالڪ جي ديا مهر ۽ پريم پيار

س- ١١٨. ....؟

ج- اها حقيقت آهي ته مالڪ جي مهر تڏهن ئي پراپت ٿئي ٿي جڏهن هو خود چاهي ٿو. اها هميشه موجود آهي، پر اسين ان لائق نه آهيون ۽ انهيءَ کي پراپت ڪرڻ جي لائق به اسانکي پرماتما ئي بڻائي ٿو. هن جي ڪرپا سان ئي اسانکي پرماتما لاءِ پريت جاڳرت ٿي سگهي ٿي. اسانکي ڪوشش ڪرڻي آهي، روحاني اڀياس ڪرڻو آهي ۽ باقي ديا مهر ڪرڻ پرماتما تي آهي. جيڪڏهن اسين سچائيءَ ۽ ايمانداريءَ سان پرماتما کي پيار ڪريون ٿا ۽ هن جي ڀڳتي ڪريون ٿا ته هو پنهنجيءَ ديا مهر کي نٿو روڪي. روحاني اڀياس، ڀڄن سمرن اهي سڀ اسانکي صرف هن جي ديا مهر حاصل ڪرڻ جي لائق بڻائڻ لاءِ ئي آهن. پر اهڙو واتاورڻ ۽ اهڙيون حالتون صرف مالڪ جي مهر سان ئي بڻجن ٿيون، جن ۾ اسين ڀڄن سمرن کي وقت ڏيئي سگهون ٿا ۽ جيئن ته مون اڄ ستسنگ ۾ چيو هو ته اسان ۾ مالڪ جي مهر سان ئي هن سان ملڻ جي سچي تڙپ پيدا ٿئي ٿي. هو اسان سڀني جي اندر آهي. اندر هئڻ سبب هو اسانکي پنهنجو پيار ڏئي ٿو. اسين سمجهندا آهيون ته اسين هن کي پيار ڪريون ٿا، پر دراصل پرماتما اسانکي پيار ڪري ٿو. اهو هو ئي آهي، جيڪو اسان جي اندر پريم پيدا ڪري ٿو. اسين صرف موٽ ۾ پيار ڏيئي رهيا آهيون. جيترو وڌيڪ موٽ ۾ کيس پيار ڏينداسين، اوترو ئي وڌيڪ هن جو پيار اسين اندر محسوس ڪنداسين. دراصل پرماتما ئي ڏيڻ وارو آهي، جيڪو اها پريت ڏيئي رهيو آهي. اسين ڪجهه به نه ڪري رهيا آهيون، اسين صرف موٽ ۾ کيس ڏيئي رهيا آهيون، جيڪي ڪجهه هو اسانکي ڏئي ٿو. جيترو وڌيڪ اسين سندس بخشش پراپت ڪرڻ جي لائق بڻباسين، اوترو ئي وڌيڪ اسين پنهنجي اندر پرماتما لاءِ پريم ڀاو ڀڳتي شردا محسوس ڪنداسين.

س- پر ترقي ستگروءَ جي هٿ آهي، آهي نه؟

ڄاڻڻ مشڪل آهي ته انهن کي شبد ڌن جو گيان هو يا نه، يا انهن
انهيءَ کي لڪائي ڇڏيو يا انهيءَ سکيائن کي عام جنتا کي صحيح
روپ ۾ سمجهائڻ وارن يا نه، اهو ٻڌائڻ مشڪل آهي.

پر جيڪڏهن مرادليءَ سان اسين مورتي ڏسون، خاص ڪري
پارس، عرب ۽ يورپ جي پراڻن گرنٿن جي کوج ڪنداسين ته انهيءَ
۾ اسانکي ساڳيا اپديش ملندا. شايد توهان اڄ جي سنسڪرت ۾ پڙهيو
هوندو ته سڀ ڌرم هڪجهڙا الڳ الڳ رڳو رسمن سبب اسانکي
جدا جدا معلوم ٿين ٿا، پر انهن سڀني جو سار، روحانيت جو اصلي
آڌار ساڳيو آهي. ڪافي عرصي گذرڻ بعد اسين انهيءَ اصلي سار يا
اصليت کي وساري ڇڏيو ۽ انهيءَ جو صرف ٻاهريون روپ رهجي
ويو آهي. رسمن رواج، اصلي اپديش نه آهن، بلڪ پڙهڻ ۽ ٻڌائڻ
جو اسانجي مٿان ٿيل رنگ جو هڪ ساڌن آهن، اهو ڪجهه به نه.

تنهنڪري جيڪڏهن اسين ڪنهن به سنت جي سکيائن جي پوري
کوج ڪنداسين ته آخر ساڳئي نتيجي تي پهچنداسين. پر انهن ۾
ٿي سگهي ٿو ته جن کي اسين سنت سمجهندا آهيون، اهي دراصل
سنت نه هجن. اسين اهو فيصلو ڪري سگهون. مونکي گانڌيءَ جيءَ
جي باري ۾ معلوم ڪونهي، جو نه گانڌي هڪ راڄنيتي اڳوان هو.
هن روحانيت جي اپديشن کي راڄنيتيءَ سان ملائي ڇڏيو هو. هن جا
ويچار اصلي روپ ۾ روحاني هئا ۽ انهن سنسڪارن سان هو راڄنيتيءَ
۾ اڳيان وڌيو. تنهنڪري هو روحاني راڄنيتي اڳوان هو، هو سنت نه
هو. گهٽ ۾ گهٽ ٻاري ۾ ته هڪڙي روحاني طور سنت نه چيو ويندو
آهي. مان رامڪرشن پرمهنس جي باري ۾ ڪجهه چئي نٿو سگهان،
ڇاڪاڻ ته مون انهيءَ جي سدانتن يا سکيائن جي باري ۾ ڪونه پڙهيو
آهي، پر مونکي اهو وشواس ٿي نٿو سگهي ته انهن کي سنتن جي
اپديش جو گيان نه هو. انهن کي سنتن جو گيان هو يا نه، انهيءَ ڳالهه
لاءِ به جيڪڏهن اسانکي ناهي ته انهيءَ جا ڪم ڪارڻ تي

ج- شبد ڌن هڪ آهي، جيڪا مٿي جي چوٽيءَ کان وٺي شوَ نيتر تائين اچي ٿي، جيئن ته شبد پنجن ڪنڊن مان ٿيندو اچي ٿو. عام طور سنتن پنجن ڪنڊن جو ورنن ڪيو آهي، تنهنڪري اسانکي لائين محسوس ٿيندو آهي ته هر هڪ ڪنڊ جي الڳ الڳ شبد ڌن آهي. دراصل شبد هڪ ئي آهي. مثال طور هڪ ندي پنهنجي مول استان مان نڪري سمنڊ سان وڃي ملي ٿي. مول استان ۾ هنجي خاص ڌن هوندي آهي ۽ جڏهن ندي پهاڙن مان لنگهي ٿي، تڏهن هنجو آواز الڳ هوندو آهي. جڏهن هوءَ ميدانن مان ٿيندي اچي ٿي، تڏهن هن جي ڌن ڪجهه ٻي هوندي آهي، پر ندي هڪ ئي هوندي آهي. ساڳيءَ طرح آها جيون ڌارا، شبد، نام، ناد، ورڊ، لوگاس يا ڪو ٻيو نالو توهين ڏيئي سگهو ٿا، هڪ آهي، جيڪا چوٽيءَ کان تٽين تل تائين اچي رهي آهي. آها شبد ڌن پرم پتا جي محل جي جدا جدا منزلن مان ٿيندي اچي ٿي، تنهنڪري هر هڪ منزل ۾ جيڪا ڌن آنهيءَ شبد مان نڪري ٿي، انهيءَ شبد ڌن کي سنتن سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي ۽ انهيءَ کي دنيوي ٻوليءَ ۾، جدا جدا ڪنڊن يا منزلن جي جدا جدا شبد ڌن چئي سگهجي ٿو. دراصل شبد هڪ ۽ ساڳيو آهي.

س- ١١٧. اِها ڳالهه هميشه شڪ پيدا ڪندي آهي ته رامڪرشن پرمهنس، مهاتما گانڌي ۽ سنت فرانسس ڪنهن به شبد جو ذڪر نه ڪيو آهي، اِها ڳالهه توهين سمجهائي سگهندا؟

ج- ڪنهن به مهاپرش جي شخصيت ۽ انهيءَ جي اپديش تيڪا ٽپڻي ڪرڻ، مان ٺيڪ نٿو سمجهان. مونکي معلوم ڪونهي انهنجا اپديش صحيح روپ ۾ ارت لڳائي سمجهايا ويا يا نه. اِهو چوڻ مشڪل آهي. شايد توهين لائين ٻ چوندا ته ڪرائيسٽ "ورڊ" لوگاس يا شبد ڌن جو ڪڏهن ٻ اپديش نه ڪيو هو. پر مان اِهو نه مڃيندس ته بائيبل، جنهنجون ڪيترئون ئي ڳالهيون دٻايون ويئون آهن، انهيءَ جي غيبي روحاني وچنن کي جيڪڏهن ڪو صحيح روپ ۾ سمجهي ته انهيءَ ۾ شبد جو بلڪل چٽيءَ طرح ورنن آهي. تنهنڪري اِهو چوڻ

سمجهي سگهون ٿا انهيءَ شبد ذريعي ساڻس، انهيءَ شبد ڏانهن ڌيان، ڇاڪاڻ ته اسان
جي سرت ۾ انهي جوڙجي ٿو. ڇو ته اسانکي انهيءَ مارگ جي ڄاڻ ٿي ۽
ٿئي ٿو ۽ اسانکي عملي مدد ۽ هدايت ۽ انڀياس ۽ ڪوشش
ڪرڻ گهرجي.

س - ٤١١. ڪنهن حد تائين اهو ٻڌائڻ ولڻ آهي ته انهن ۾ وچڙيل ڪن
اهي "اوم" منتر جو اچارڻ ڪرڻ گهرجي. اسين انهن سوچيندا آهيون
ته سڀ ڪنن ۾ ٻڌجندي سرتي کي انهيءَ شبد ڏانهن ڇڪي لڳائڻ سان مالڪ
گهرجي، جيئن اسان جي هردي اندر داخل ٿئي ٿي ۽ انهيءَ طرح
ترقي ونجڻو اچي ٿو؟ اسين ڌيان ڪرڻ لائق ٿيون ٿا ۽ ان
ريت آسانيءَ سان شانتي لئي ٿو؟

ج - شبد ڪو ورڻاتمڪ ناهي. جڏهن اسين "اوم" "اوم" جو
اچارڻ ڪريون، شبد پيدا ڪريون ٿا ته اهو ته اصل اسين انهيءَ اصلي
شبد جي نقل ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. اهو "اوم" جو شبد
اصلي شبد جهڙو ٿي معلوم ٿيندو آهي، پر انهيءَ ورڻاتمڪ شبد کي
اچارڻ سان اسين انهيءَ اصلي شبد سان تعلق ڪونه جوڙي سگهون.

س - ٤١٥. جڏهن انهيءَ شبد جي بابت ڪافي وچار ڪيو آهي،
جڏهن ڪڏهن انهن محسوس ٿيندو آهي ته من انهيءَ سان جوڙي
رکڻي آهيان ۽ وري جونکي وسواس نه ايندو آهي. شبد جيڪو
ٻڌجي ٿو ڪڏهن ۽ ڪجهه گهڻو ٻڌڻ ۾ ايندو آهي، اهو ڪيترو ڪري
لڳاتار گونجندو رهندو آهي ۽ سوچيندي آهيان ته ڇا اهو ٻڌڻ آهي
يا اهو ڪجهه؟

ج - شروعات ۾ توهانکي اهڙي سر جو شبد ٻڌڻ ۾ ايندو،
توهانکي انهيءَ شبد کي ڌيان ڏيڻ کپندو. اهو پڪو ۽ ڪونهي
۽ سمورن جي مدد سان جڏهن توهانجو من انهن جي مرڪز تي اچي
ٿي رڪجي ٿيندو، تڏهن اهو ٿي شبد توهانکي بلڪل صاف ٻڌڻ ۾
ايندو ۽ توهين پاڻ کي انهيءَ جي ڇڪ محسوس ڪندا.

س - ٤١٦. ميلاپ جي، ڇا ڪو محفل جي ٻڌجي ٻڌجي ڏ...

اسانجو پيو ڪو دشمن ٿي نٿو سگهي. اهڙيءَ حالت ۾ هوُ اسانجو سڀ کان وڏو خطرناڪ دشمن آهي. ۽ جڏهن من اندر شبد يا نام سان جڙي ٿو ۽ ترڪيءَ تائين پنهنجي نج گهر ڏانهن ويندڙ راهه تي وڌندو رهي ٿو ته هوُ اسان جو مترُ، هڪ سچو متر ۽ رهبر بڻجي پوي ٿو. انهيءَ بعد آتما من کان ڇوٽڪارو حاصل ڪري، پرماتما ۾ واپس سمائجي وڃي ٿي.

جڏهن آتما من کي پنهنجي مول استان تي ڇڏي ٿي، تڏهن هن ۾ پرماتما لاءِ سچو پيار ۽ ڀڳتي جاڳرت ٿئي ٿي ۽ هن جو مالڪ سان ملڻ جو چاهه وڌي ٿو. اهو پوتر پريم، ڀڳتي ۽ لگن ئي آتما کي واپس پرماتما سان ملائي ٿي. من نهايت پنيان پنهنجي مول گهر ۾ ئي رهجي وڃي ٿو ۽ اهي سڀ ڪرم، سڀئي ڪرمن جو پيدا ۽ ڪرمن جو ڦل، سٺا ۽ خراب ڪرم، جن جا اسين هن سنسار ۾ غلام آهيون، اهي سڀ اُتي ئي من سان رهن ٿا. اهڙيءَ طرح آتما پوتر ٿي، پرماتما ۾ سمائجي وڃي ٿي.

س - ١١٣. پستڪن ۾ چيو ويو آهي ته ستگرو ئي اسانکي شبد ڌن سان جوڙي ٿو. اِها ڳالهه مونکي چڱيءَ طرح سمجهه ۾ نه آئي آهي. مونکي ائين پيو لڳي ته جيڪڏهن اسين انهيءَ شڪتيءَ کان الڳ رهندا سين ته اسين ڪڏهن به زنده نٿا رهي سگهون. ڇا شبد ڌن اسانجي اندر هڪ جيون شڪتي ناهي؟

ج- شبد ڌن ئي اسانجي اندر اسانجي زندگي آهي. اِها هتي (ٿئين تل تي) اسانجي من سان گڏ اچي ٿي ۽ من، سرير جي نون دوارن ذريعي سڄي سنسار ۾ ڦهليل آهي. اسانکي من کي واپس سميٽي، هن نقطي تي آڻڻ جي وچ ۾ وٺي اچڻو آهي ۽ شبد سان جوڙڻو آهي. صرف ستگرو توهانکي انهيءَ مارگ تي آڻي ٿو ۽ توهانکي شبد ڌن سان جوڙي ٿو. شبد هميشهه انهيءَ استان تي آهي. شبد ڌارا سرير اندر سدائين آهي، ڇاڪاڻ ته اُهائي خود آتما آهي. دراصل آخر ۾ شبد ڌن، آتما ۽ پرماتما، سڀ هڪ روپ ٿي وڃن ٿا. ۽ ستگرو ئي

... نه ٿيندي ڄاڻندو آهي، تنهنجي اسم محسوس ڄاڻڻ آسان
ن ... ڄاڻڻ ڪئي ويندي. انهيءَ حقيقي ڄاڻڻ لاءِ مرشد ڪامل کي
سگهجي، جيڪو هن اسم جي ڄاڻ حق سمجهائي ڏئي ٿو دل جي
ڳالهه ڄاڻڻ؟ هي انهن ضروري آهي ته اسم ذات جي ڏئي ٿي دل
... مرشد ڪامل رهبر. ٿو اسم اعظم جي ڪيترا گهري سگهي ٿو. جڏهن
اسانکي انهيءَ ڳالهه جي ڏي جي سمجهه پوندي ته اهو ئي حق آهي،
انهن جي ذات هڪ، اسانکي حق اسم ڏيکاري، حق ڏيان جي ضروري
... انڪار ڪري، جي ڪان ڪيا ڏيکاري آهي ته ... اسانکي ضرور
... ڄاڻي جيڪو اسم ڄاڻون ٿا.

س- ٢٢١، ڇا شبد ڏي ڌيان ڪري ٿي؟ ڇا اسين ترڪڻيءَ کان
الڳ ترڪڻي ٻڌڻ کان اڳ ٿي شبد ڏي ساڻ جڙون ٿا؟

ج- شبد ڏي جوڙ ڪم آهي، جن ۾ آتما جي گڏجڻ کي ڪولڻ ۾ آتما
کي واپس موٽڻي اچي ٿي موٽي ٿو. اسانجي آتما من جي صحبت ۾ اچي
ونڃي آهي ۽ من، اندرين جو غلام ٿيل جڪو آهي. من ۽ ڏيان
... (ٻاهرين دنيا تي ڌيان ڏيڻ ۽ ... ۾ هن جي سورت تي ڌيان ڪرڻ)
اسين واپس نڪري ٽل ني ... ٿا. انهي جڏهن اسين شبد سان جڙون ٿا
ڪرڻ ... شبد جو ... جي اندرين کان الڳ ڪري، اسانکي
واپس ... "ٽيون تل" جيڪو "ترڪڻي" آهي، اتي پهچائي ٿو.
شبد جي جوڙ کانسواءِ من ڪڏهن به پهچي نه گهر ... سگهي
... اندرين جي سڪ جو عشق آهي ۽ هر پل اندرين طرف ڊوڙي
ٿو. ... من ... اسين اندرين جي ڀوڳ کان ... ۽ انهن ...
... انهن ... اندرين کي نه ڇڏيندو. ... من کي ... ڪرڻ
... ڪرڻ ... من کي ... ڪرڻ يا ... ڪرڻ ... اسانکي
... من کي شبد سان جوڙڻ ... جڏهن من شبد سان جڙي وڃي
ٿو، ... ضروري ... ٿي ۽ ...
... وڃي ٿو.
... من اندرين طرف ... وڃي ٿو ته انهيءَ ...

جيئن وهڻ وقت هوندو آهي. پر توهين سڀ کان بيخبر هوندا، سڀ
ساڳيءَ طرح پنهنجو ڪم ڪندو رهندو. پر توهين انهيءَ کان بيسڌ
رهندا.

س- جيڪڏهن آسڻ ۾ وهڻ وقت اهڙيءَ طرح ٿئي ۽ اڀياسي
پنهنجي عضون کي اِستر رکي ته ڇا هو انهيءَ آسڻ ۾ ئي ويهي سگهندو؟

ج- ڪڏهن ڪڏهن اڀياسي پاڻ کي سنڀالي نه سگهندا آهن ۽
ڪري پوندا آهن. هو ليٽي پوندا آهن يا ڪڏهن ڪڏهن ڪنبڻ شروع
ڪندا آهن. انهن ڪن اڀياسين کي ٿيندو آهي، پر عام طور اڀياسي
ساڳئي آسڻ ۾ رهندو آهي ۽ صرف پنهنجي سڀ کان بيسڌ يا بيخبر
ٿي ويندو آهي. پر ڪڏهن ڪڏهن جڏهن توهين ڀڄن سمرن پورو
ڪري اٿندا ته پاڻ کي ليٽيل ڏسندا، حالانڪ توهان آسڻ لڳائي
ڀڄن سمرن شروع ڪيو هو. ڪڏهن ڪڏهن سڀ ڪري پوندو آهي
پر انهيءَ جو توهانکي هوش نه رهندو آهي، جڏهن توهين ڪندا
آهيو. انهيءَ ۾ ڪابه ڊڄڻ جي ڳالهه ڪونهي.

س- ١١١. ڇا توهين سمجهو ٿا ته ڪوبه انسان يعني عام انسان
ڌيان جي انهيءَ اوستا کي پراپت ڪري سگهي ٿو؟

ج- هرهڪ کي ڪوشش ڪرڻ گهرجي ۽ هرهڪ ڪوشش ڪري
سگهي ٿو ۽ اهوئي پرماتما چاهي ٿو. پر اسين تڏهن ئي ڪوشش
ڪنداسين، جڏهن هو اسان کان ڪرائڻ چاهيندو آهي. مون اها ئي
ڳالهه چئي هئي ته هن جي ديا مهر کانسواءِ ڪجهه به نٿو ٿي سگهي،
پر اسانکي ڪوشش ته ڪرڻي آهي. پنهنجي ناڪاميابيءَ لاءِ اهو دليل
ڏيڻ جي ڪوشش نه ڪرڻي آهي ته جڏهن پرماتما اسان کان ڪرائڻ
چاهيندو، تڏهن اسين ڀڄن سمرن ڪنداسين. اسين اهڙو شرط نٿا رکي
سگهون ته اسين پرماتما کان تڏهن ئي دان گهرنداسين، جڏهن اسانکي
پڪ هوندي ته داتا اسانکي ڪجهه ڏيڻ وارو آهي. پر اهو بلڪل
هنجي ديا تي ئي مدار رکي ٿو. هو اسانکي تڏهن ئي ڏيندو جڏهن
هو چاهيندو. هن سنسار ۾ به جڏهن ڪو بيڪاري اسانکي ٻنج يا ڇهه

رهڻ ... روحانيت جي بعد حاصل ٿئي، ٿن انهيءَ اها شروع ۽ ختم ...
... آهي.

س- ١٠٩. هيءَ اسٽري جيڪو ڪجهه ٻڌڻ ۾ آيو آهي، جو ڪجهه
سان گڏيل ٿئي ٿو ته هي آهي؛ جن جي اعتقاد جيڪا آهي ته ڪوئي اهڙا
ڪالهه ... روحاني ترقيءَ ۾ رڪاوٽ ته نه ٿيندي؟

ج- جسماني ڪجهه جو روحاني شبد ٻڌڻ سان ڪوبه تعلق ڪونهي.
انهيءَ جو ڪجهه سان اسين ڪجهه ٻڌون يا نه، انهيءَ سان ڪوبه فرق
نه پوندو. اسانکي اندرئين ڪن آهن، جن کي شبد ٻڌڻ لاءِ ڪولڻو
آهي. جيئن ته توهان بالڪل ٺيڪ آهي. ڪرائيسٽ نهايت سهڻي
طرح سان سمجهايو آهي، "توهانکي ڪن آهن پر توهين ٻڌو نٿا،
توهانکي اکيون آهن پر توهين ڏسو نٿا." اسين انهن جسماني اکين سان
اندر ڏسي نٿا سگهون ۽ نه انهن جسماني ڪنن سان اندرئين شبد ٻڌي
سگهون ٿا. اندر هڪ سونهري ڪن آهي جنهن جو ڪو کولي، اهو شبد
ٻڌي ٿو. انهيءَ ڪري توهين انهن جي ڪنن سان ٻڌي سگهو يا
نه، انهيءَ سان ڪوبه فرق نه پوي.

س- (اها عورت ڪان ڪوبه ٻڌي اسٽري جيڪي آهي) جيڪي روحاني
توهين سمجهايو رهيا آهيو، اهي مان ٻڌڻ چاهيان ٿي.

ج- اهو ٺيڪ آهي، پر مان توهانکي اهو ٻڌائڻ چاهيان ٿو ته
جيڪڏهن توهين جو ڪنن سان ٻاهرين ڳالهه نٿا ٻڌي سگهو ته انهيءَ ۾
ڪوبه روحاني حرج ڪونهي. ٻڌڻ لاءِ آواز اندر آهي. انهيءَ کي
ٻڌڻ ۾ ڏيان ڏيو. اهو شبد ڏن توهانکي اندر ازخود ملي ويندي
۽ توهين جيڪي ڪجهه ٻاهر ٻڌندا هئا، انهيءَ کان وڌيڪ مٺو آواز
اندر ٻڌندا.

س- ١١٠. مهاراج جي، جڏهن شبد ڏن ملي ويندي آهي،
تڏهن ڇا سرڪي ڪنهن سڃاڻي جي ضرورت پوندي آهي يا اهو
... آهي؟

ج- ... ڪونهي. اهو اڻ وسعت ۾ اهڙيءَ طرح هوندو ...

توهانکي ڌيان کي استر رکڻ جي عادت پئجي ويندي، تڏهن ٻن
ازخود انهيءَ نقطي تي استر رهندو.

س- ايڪاگرتا ۽ ڀڄن سمرن؟

ج- ڀڄن سمرن هڪ عام وهنواري لفظ آهي. انهيءَ ۾ روحاني
ترقيءَ لاءِ جيڪي ڪجهه ڪيو وڃي ٿو، اهو انهيءَ لفظ ۾ سمايل آهي.
انهيءَ جا ٣ حصا آهن- سمرن، ڌيان ۽ ڌن. "سمرن" جو ارٿ آهي
پرڀو نامن جو دهرائڻ. انهيءَ ذريعي چيتن ڌارا جو اکين جي مرڪز
تي سمٽاءُ ڪيو ويندو آهي. پوءِ چيتن ستا کي ٽئين تل ۾ ايڪاگر
ڪرڻ لاءِ گروءَ جي سروپ تي وچار ڪرڻ "ڌيان" آهي. "ڌن"،
شبد يا ورڊ يا لوگاس آهي، جنهنجي مدد سان اسين مٿي چڙهائي
ڪندا آهيون. سو هرهڪ ڳالهه ڀڄن سمرن جي اندر اچي وڃي ٿي.
انهن سڀني ڪريائن کي ملائي، هنديءَ ۾ "ڀڄن" ۽ انگريزيءَ ۾
"ميڊيٽيشن" چيو ويو آهي، جنهن جو اصلي ارٿ آهي پرماتما جي
ڀڳتي. انهيءَ ڀڳتيءَ يا پريم کي وڌائڻ لاءِ جيڪو به اڀياس ڪيو وڃي
ٿو، اهو ڀڄن سمرن آهي.

س- ١٠٨. مهاراج جي، وري ڀڄن سمرن جي طريقي جي باري
۾ پڇي رهي آهيان. ڇا اهو سچ آهي ته ساڄي ڪن کي بند ڪرڻ
جي ڪيسين ضرورت ٿيوي ٿي، جيسين اڀياسي انهيءَ درجي تي نه
پهتو آهي، جتي شبد ڌن ايتري ته صاف آهي جو ڌيان ۾ ٻاهرين
ٻڌڻ وجهندڙ آواز کان به هوءَ بيخبر رهي ٿو.

ج- اهو بلڪل ٺيڪ آهي. ساڄي ڪن کي بند ڪرڻ جي ضرورت
صرف شروعات ۾ ٿيندي آهي. جڏهن ٽئين تل ۾ ڌيان ايڪاگر ٿي
وڃي ٿو ۽ شبد سان جڙي وڃي ٿو، تڏهن ڪن بند ڪرڻ جي ضرورت
نه ٿي پوي. ڇاڪاڻ ته توهين بي اختيار شبد سان جڙي ويندا ۽ توهانجي
پنهنجي همت، ڪن ۽ سڀ سرير کان بيخبر ٿي ويندا آهيو. جڏهن
توهين انهيءَ شبد کي ٻڌو ۽ ڇڪ محسوس ڪريو، تڏهن توهين پنهنجو
پاڻ کي انهيءَ حوالي ڪري ڇڏيو ۽ توهين انهيءَ شبد اندر لين ٿي

آهيو، ڪانه آهيو يا سانجهي طرف آهيو، توهين جسماني طور اندر اچي
انهي کي تنا ڏوڙي سگهو. انهيءَ جو اکين سان ڪو به تعلق ڪونهي.
جڏهن توهين صرف اکيون بند ڪندا ته توهين پنهنجو باطني
اندروني ۾ اکين ٻرڀان هوندا، اهو سچاويڪ آهي. توهين پنهنجي ڌيان
کي هتي ايڪاگر ڪري سمرن ڪريو. مالڪ طور اندروني ۾ ڌيان
کي استر رکو ۽ ڪنهن به شيءِ جي پنجان وٺڻ جي ڪوشش نه ڪريو،
ڪنهنجو به تصور نه ڪريو. توهين صرف من کي استر ڪري پنهنجي
خيال کي اندروني ۾ ايڪاگر ڪري سمرن ڪريو.

س- ١٠٧. ناتن سمرن جي حالت ۾ جڏهن ڪو ماڻهو اکين جي
مرڪز ۾ ڌيان استر رکي ڪنهن هڪ منتر جو جاپ ڪري ٿو، منتر
دهرائيندي اوچتو هڪ منتر جو جاپ ڇڏي، من کي هڪ خالي استان
تي ايڪاگر ڪري ٿو، ماں سڌسنگيءَ جي باري ۾ نه ڄاڻي رهيو آهيان
ته ڇا اهو ماڻهو منتر جي جاپ بعد من کي خال ۾ استر ڪري ٿو يا
لڳاتار هلندڙ چڪر ۾ رکي ٿو؟

ج- سڀ کان پهرين ڳالهه اها آهي ته توهانکي هميشه پنهنجي
گروءَ کان پڇڻ گهرجي ته توهانکي ڇا ڪرڻو آهي. پر جيئن ته توهين
مونکان پڇي رهيا آهيو ته ان حالت ۾ مان ڪجهه چوڻ چاهيندس.
ٻڌجي ڪجهه توهين پهرين ئي ڪري رهيا آهيو، انهيءَ کي ڇڏڻ
جاءِ نه چوان. توهين ڏسو، اسانکي هتي اکين جي مرڪز تي اولهه
۾ پنهنجي ڌيان کي ٽڪائي، منتر جو جاپ ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ
گهرجي ۽ اسانکي پنهنجي گروءَ جي سروپ جو ڌيان به ڪرڻو آهي
جو ته اسين من کي استر نه ڪري سگهنداسين، جيسين من کي ڪجهه
سهارو، استر نه ملي نه هوندو. تنهنڪري اسانکي گروءَ جي سروپ
جو ڌيان ڪندي، منتر جو سمرن يا جاپ ڪرڻو آهي ۽ آهستي آهستي
اکين جي وچ ۾ ايڪاگر ٿيڻ گهرجي. اها هڪ من سان لڳاتار ڪشمڪش
آهي. توهين اُٿن ڪندا ٻر من اُنهيءَ کي اڳتي رکندو، توهين ورري
اُهيڙيءَ طرح ڪريو ۽ توهان جو من ورري رساري ڇڏيندو. جڏهن

گهرجي. هن کي شبد ٻڌڻ گهرجي. آخر اهڙو وقت ايندو آهي جڏهن سمرن بند ڪرڻو پوندو آهي. توهين صرف شبد ٻڌندا رهندا ۽ توهين شبد ۾ سمائجي ويندا ۽ شبد توهانکي واپس وٺي ويندو. انهيءَ اوستا ۾ توهانکي سمرن جي بلڪل ضرورت نه رهندي. جڏهن وقت به توهين اکيون بند ڪندا، توهين شبد ۾ سمائجي ويندا.

س- ١٠٦. مهاراج جي، انهيءَ جو ارٿ ڇا آهي ته ٻنا ڪوشش جي اسين اکين پٺيان ايڪاگرتا حاصل ڪندا آهيون؟ اکين پٺيان ايڪاگر ٿيڻ جو ڇا مطلب آهي؟

ج- جڏهن توهين پنهنجون اکيون بند ڪندا آهيو، تڏهن توهين ازخود پنهنجي اندر هوندا آهيو. سوچ وچار جو استان يعني ٽيون نيتر جنهن کي بائيبل ۾ "هڪ اک" چيو ويو آهي، اها پنهنجي اکين جي پٺيان وچ ۾ آهي، اها جسماني ناهي. ڇو ته انهيءَ جو ڪو به اسٿول روپ ناهي. جڏهن توهين انهيءَ مرڪز تي پوريءَ طرح ڌيان ايڪاگر ڪندا، تڏهن اکيون بند ڪندي ئي توهين پنهنجو پاڻيهي هتي اکين پٺيان هلي ويندا. اهوئي منهنجي چوڻ جو تاتپرج آهي.

س- توهين هن استان تي اشارو ڪندا آهيو ته ڇا اها ٻن ڀرن جي وچ ۾ آهي؟

ج- انهيءَ باري ۾ به مان توهانکي کولي ٻڌايان ٿو. توهانکي اندر ڪنهن به خاص نقطي کي کوج ڪرڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. توهانکي جسماني طور آلنو تي ڇڪڻ يا اکين کي ڪنهن خاص نقطي تي تاڻي ڏسڻ جي ڪوشش نه ڪرڻ گهرجي. اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان توهين پنهنجين اکين کي نقصان پهچائيندا. اهڙو ڪو به خاص نقطو ڪونهي، جنهنکي توهانکي تاڻي يا غور سان ڏسڻو آهي. اکين بند ڪرڻ سان توهانکي اونده نظر ايندي. توهين انهين محسوس ڪندا ته توهين اندڪار جي وچ ۾ آهيو. مانسڪ طور پنهنجي ڌيان کي انهيءَ اونده ۾ ٽڪائي رکو ۽ من کي استر ڪري سمرن ڪريو. توهين اها ڳولهڻ جي ڪوشش نه ڪريو ته توهين پيشانيءَ جي وچ ۾

شبد تي سچو ويهڻ شروع ڪري ٿو. جيڪڏهن وڌيڪ ايڪاگرتا
آڻيندي وڃي ته اسين سمرن جي ٽيڪ ۽ شبد ڌن جي وڌيڪ ويهڻ
ڏيئي سگهون ٿا.

س - ٥٠١. مهاراج جي، اوهان سمرن جي وڌيڪ ويهڻ ڏيڻ جي
ڳالهه ڪئي ۽ جيڪي هن بابت اهو ته مون سمجهيو، ان جا ٻه ضروري
پاسا آهن: ڪهڙي وقت، سمرن الڳ ۾ ڪرڻ گهرجي؟ جيڪڏهن شروع ۾
ئي شبد ڌن زور سان ابڀري ٿي ته ڇا سمرن کان الڳ ٿي شبد
ڌن کي ٻڌڻ گهرجي؟

ج - عام طور تي اسان ابياسين کي اهائي هدايت ڪئي ويندي
آهي ته هو تيستائين سمرن جي ورد جاري رکن جيستائين ڌيان کي ڌن ۾
محو شبد ڌن جي ڌن. هو جيڪڏهن ڪو سمرن ڌيان جي ٽڪ
سان ۾ ايڪاگر ڪرڻ ۾ ڪاميابي حاصل ڪري چڪو آهي ۽ اها ڪيفيت
محسوس جي الڳ اوهان ڏٺي ٿو ۽ ڪيس شبد ڌن ٻڌڻ ۾ اچي ٿي
ته هو سمرن جي ٽيڪ ۽ شبد جي وڌيڪ ويهڻ ڏئي سگهي ٿو.
اهڙي محسوس ڪري ته شبد ڌن مٿي ٿي رهي آهي، شبد
۾ ڪشش آهي ۽ اهائي زور سان ٻڌڻ ۾ اچي رهيو آهي ته ان حالت
۾ سمرن کي ڇڏي، شبد ڌن ٻڌي سگهو ٿا. آهڙو ڪو مقرر سخت
قاعدو قانون نه آهي ته سمرن وقت شبد ڌن جو خيال ڏيڻ ضروري نه
آهي. جيڪڏهن سمرن ڪندي، شبد اهائي زور سان اچي ۽ ڇڪيندڙ
۽ موهيندڙ هجي، ته هن اچي کي روڪڻ نه گهرجي، بلڪ ٻڌندڙ
پاڻ تي شبد ڌن جي حوالي ڪرڻ گهرجي.

سمرن ڪرڻ جو مقصد ئي آهي ڌيان جي ايڪاگرتا ۽ شبد ڌن
سان جڙڻ. سمرن ۽ ڌيان، انهيءَ مقصد يا منزل تي پهچڻ جا ساڌن
آهن، اسانکي پهچڻ پاڻ کي انهيءَ شبد ڌن سان جوڙڻو آهي.
پهچڻ کي جيڪڏهن ڪو اهڙو خوشقسمت آهي، جيڪو شبد ڌن کي
ٻڌي ٿو ۽ ڪيس ڇڪ محسوس ٿئي ٿي ته پوءِ انهيءَ کي شبد ڌن
تي پرواهه اچڻ نه گهرجي ۽ - تي هيڪي انهيءَ وقت سمرن ۾ لڳو رهڻ

گھرجي. ھن کي شبد ٻڌڻ گھرجي. آخر اھڙو وقت ايندو آھي جڏھن سمرن بند ڪرڻو پوندو آھي. توھين صرف شبد ٻڌندا رھندا ۽ توھين شبد ۾ سمائجي ويندا ۽ شبد توھانکي واپس وٺي ويندو. انھيءَ اوستا ۾ توھانکي سمرن جي بلڪل ضرورت نہ رھندي. جڏھن وقت بہ توھين اکيون بند ڪندا، توھين شبد ۾ سمائجي ويندا.

س - ١٠٦. مھاراج جي، انھيءَ جو ارٿ ڇا آھي تہ ٻنا ڪوشش جي اسين اکين پويان ايڪاگرتا حاصل ڪندا آھيون؟ اکين پٺيان ايڪاگر ٿيڻ جو ڇا مطلب آھي؟

ج - جڏھن توھين پنھنجون اکيون بند ڪندا آھيو، تڏھن توھين ازخود پنھنجي اندر ھوندا آھيو. سوچ ويچار جو استان يعني ٽيون نيتر جنھن کي بائيبل ۾ "ھڪ اک" چيو ويو آھي، اھا ٻنھي اکين جي پٺيان وچ ۾ آھي، اھا جسماني ناھي. ڇو تہ انھيءَ جو ڪوبہ استول روپ ناھي. جڏھن توھين انھيءَ مرڪز تي پوريءَ طرح ڌيان ايڪاگر ڪندا، تڏھن اکيون بند ڪندي ئي توھين پنھنجو پاڻيھي ھن اکين پويان ھلي ويندا. اھو ئي منھنجي چوڻ جو تاتپرج آھي.

س - توھين ھن استان تي اشارو ڪندا آھيو تہ ڇا اھا ٻن ڀرن جي وچ ۾ آھي؟

ج - انھيءَ باري ۾ بہ مان توھانکي ڪولي ھدايان ڏيو. توھانکي اندر ڪنھن بہ خاص نقطي کي کوج ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪرڻ گھرجي. توھانکي جسماني طور اٿو تي ڇڪڻ يا اکين کي ڪنھن خاص نقطي تي ٽاڪي ڏسڻ جي ڪوشش نہ ڪرڻ گھرجي. اھڙيءَ طرح ڪرڻ سان توھين پنھنجين اکين کي نقصان پھچائيندا. اھڙو ڪوبہ خاص نقطو ڪونھي، جنھنکي توھانکي ٽاڪي يا غور سان ڏسڻو آھي. اکين بند ڪرڻ سان توھانکي اونده نظر ايندي. توھين انھيءَ محسوس ڪندا تہ توھين اندڪار جي وچ ۾ آھيو. مانسڪ طور پنھنجي ڌيان کي انھيءَ اونده ۾ ٽڪائي رکو ۽ من کي استر ڪري سمرن ڪريو. توھين اھا ڳولھڻ جي ڪوشش نہ ڪريو تہ توھين پيشانيءَ جي وچ ۾

گهرجي. هن کي شبد ٻڌڻ گهرجي. آخر اهڙو وقت ايندو آهي جڏهن
سورن بند ڪرڻو پوندو آهي. توهين صرف شبد ٻڌندا رهندا ۽ توهين
شبد ۾ سمائجي ويندا ۽ شبد توهانکي واپس وٺي ويندو. انهيءَ اوستا
۾ تـوهانکي سورن جي بلڪل ضرورت نـه رهندي. جنهن وقت بـ
توهين اکيون بند ڪندا، توهين شبد ۾ سمائجي ويندا.

س- ١٠٦. مهاراج جي، انهيءَ جو ارٿ ڇا آهي ته بنا ڪوشش
جي اسين اکين پـويان ايڪاگرتا حاصل ڪندا آهيون؟ اکين پنيان
ايڪاگر ٿيڻ جو ڇا مطلب آهي؟

ج- جڏهن توهين پنهنجون اکيون بند ڪندا آهيو، تڏهن توهين
ازخود پنهنجي اندر هوندا آهيو. سوچ ويچار جو استان يعني ٽيون نيٽر
جنهن کي بائيبل ۾ "هڪ اک" چيو ويو آهي، اها ٻنهي اکين جي
پنيان وچ ۾ آهي، اها جسماني نـاهي. ڇو ته انهيءَ جو ڪوبه اسٿول
روپ ناهي. جڏهن توهين انهيءَ مرڪز تي پوريءَ طرح ڌيان ايڪاگر
ڪندا، تڏهن اکيون بند ڪندي ئي توهين پنهنجو پاڻهيئي هنن اکين
پريان هلي ويندا. اهوئي مهنجي چوڻ جو تاتپرج آهي.

س- توهين هن استان تي اشارو ڪندا آهيو ته ڇا اها ان ڀرن
جي وچ ۾ آهي؟

ج- انهيءَ باري ۾ بـ مان توهانکي کولي ٻڌايان ٿو. توهانکي
اندر ڪنهن بـ خاص نقطي کـي کوج ڪرڻ جي ڪوشش نـه ڪرڻ
گهرجي. توهانکي جسماني طور الٽو تي ڇڪڻ يا اکين کي ڪنهن خاص
نقطي تي تـاڻي ڏسڻ جي ڪوشش نـه ڪرڻ گهرجي. آڏيءَ طرح
ڪرڻ سان توهين پنهنجين اکين کـي نقصان پهچائيندا. اهڙو ڪرڻ بـ
خاص نقطو ڪونهي، جنهنکي توهانکي تاڻي يا زور سان ڏسڻو آهي.
اکين بند ڪرڻ سان توهانکي اوندهه نظر ايندي. توهين ائين محسوس
ڪندا تـه توهين اندڪار جي وچ ۾ آهيو. مانسڪ طور پنهنجي ڌيان
کي انهيءَ اوندهه ۾ ٽڪائي رکو ۽ من کي اِسٿر ڪري سورن ڪريو.
توهين اها گهرائڻ جي ڪوشش نه ڪريو ته توهين ڀيڻائيءَ جي وچ ۾

س – اهڙيءَ ايراني ڊراميءَ سان پنهنجي سرڪار ۽ مذهب کي اڳتي [illegible]
[illegible] آهن ۽ [illegible] پڻ شاندار رهڻي سگهندا آهن.

ج – اهو سوچڻ آهي ته شاندار سرڪار ۽ شاندار مذهب انهن سڀني لاءِ
[illegible] آهي. مثال سرڪار ۽ [illegible] سان گڏوگڏ مذهب ذريعي انهن سڀني ۾
[illegible] اڳتي سگهي. تنهنڪري جيڪي، انهن ۾ رهڻ ڪان [illegible]
[illegible] سرڪار کي ۽ [illegible] ايراني سان مذهب کي شاندار ۽ [illegible]
[illegible] آهن. [illegible] سڀ ايراني صرف هڪ سالن ماتر آهن، جيڪي
[illegible] آهن. ابتدائي ماڻهن انهن سالن کي پنهنجو مقصد
[illegible] آهي ۽ [illegible] ته اهڙي ڏينهن پوءِ انهن سڀني آهي.
[illegible] اهو [illegible] آهي. انهيءَ حالت ۾ انهن سالن ڪرڻ ۾ ڪري
[illegible].

س – [illegible] کي اهڙي [illegible] انهيءَ قسم جي سالن ڪرڻ ۾
[illegible]؟

ج – [illegible] انهيءَ لاءِ اهڙو وقت جيڪي ۽ هڪ سٺو ڪرڻ [illegible]
[illegible] جي [illegible] سڀ ڪجهه ٺيڪ آهي. ۽ [illegible]
[illegible] انهن [illegible] صرف [illegible] انهن ڪري سگهندا ته اهو
[illegible] ۽ انهيءَ ۾ [illegible] انهن [illegible]
[illegible] اهڙن ايراني ماڻهن کي [illegible] کي
[illegible] ۾ [illegible] آهن. [illegible]
[illegible] اهڙن سالن جي مطابق ناهي. [illegible] وقت ۾ جيڪي
[illegible] آهي [illegible] هوندا هئا
[illegible] آهي اهڙا ايراني ڪري سگهندا هئا ۽
[illegible] آهن. ۽ ابتدائي هن دنيا
[illegible] آهي. [illegible] آهي ته

جيڪڏهن ڪو اِنهن ساڌنائن کي جَري سگهي ته تمام سٺو آهي. پر
پهرين سمرن لاءِ نه ڪرڻ گهرجن.

اِنهيءَ بعد اِهو توهانجي صحيح تندرستيءَ تي بہ مدار رکي ٿو.
ڪن ماڻهن جي دل ڪمزور ٿيندي آهي ۽ اُنهن لاءِ پراڻايام ۽ ڪجهه
اهڙن قسمن جون جوڳہ ساڌنائون ڪرڻ نقصانڪار آهن. مون اهڙا
گهڻيئي واقعا ڏٺا آهن، جن ۾ جوڳي يا اُستاد، شاگرد کي سکيا ڏيڻ
کان اڳہ ۾ اُنهن جي دل جي جاچ نہ ڪندا آهن. تنهنڪري جڏهن
شاگرد اُپياس ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو آهي ته دل جي ڪمزور هئڻ
سبب سندس موت ٿي ويندو آهي. چاڪاڻ ته اُنهن کي پنهنجن شش
جي تندرستيءَ جي پوري جاڻ نہ هوندي آهي ۽ هوَ سيڌي ئي
هڪدم ابياس ڪرائڻ شروع ڪن ٿا، پوءِ ڀلي اُنهنجو شش رت جي
دوري جو مريض هجي يا مٿن پيشاب يا دل جو، يا ڪمزور هجي.
هرهڪ لاءِ اُنهن کي هڪ ئي ساڳئي نموني جي مقرر ساڌنا آهي،
تنهنڪري ڪڏهن اِهو هڪ منجهائيندڙ مسئلو ٿي پوي ٿو.

س - ١٠٤. مهاراج جي، شبد ٻڌڻ کان اڳہ ۾ سمرن ڪرڻ
گهرجي، پر جيڪڏهن ڪنهن وقت شبد ڏاڍو نهايت زوردار هجي ته
ڇا ڪرڻ گهرجي؟

ج - سمرن ڪرڻ جو مقصد آهي ڌيان کي ٽئين تل ۾ ايڪاگر ڪرڻ
۽ شبد ڌن سان جڙڻ. پر جيڪڏهن ڪڏهن سمرن وقت شبد
جي چڪ محسوس ٿئي تہ اسين سمرن ڇڏي شبد ٻڌي سگهون ٿا.
ڪو بہ مقرر وقت ڪونهي تہ ڪيترو سمرن ڪجي يا ڪيترو شبد ڌن ڏي
ڌيان ڏيڻ گهرجي. جيڪڏهن شبد ٻڌڻ وقت ڪڏهن شبد ٻڌڻ ۾ نہ اچي
۽ من، شبد ڌن ۾ نہ هجي تہ اسانکي شبد ڌن کي ڇڏي، سمرن
ڪرڻ گهرجي ۽ جيڪڏهن سمرن وقت شبد زور سان ٻڌڻ ۾ ايندو
هجي يا اُنهيءَ ڏانهن ڇڪ محسوس ٿئي تہ اسين سمرن ڇڏي شبد ڌن
ٻڌي سگهون ٿا. اِنهيءَ لاءِ ڪي بہ پڪا قاعدا قانون ڪونهن. شروعات
۾ اسانکي هدايت ڪئي ويندي آهي تہ اسانکي سمرن کي ڪيترو ۽

س - ١٠٢. سمرن شروع ڪرڻ کان اڳ ۾ پراڻايام يا يوڳ وغيره ذريعي پنهنجي ساهه جي رفتار گهٽ ڪرڻ گهرجي، ڇا اهو مناسب آهي؟

ج - نه. اهي جسماني اڀياس آهن، جيڪي سرير ۽ من کي چست رکن ٿا ۽ سٺا آهن. پر انهن سمرن سان انهن جو ڪو به تعلق ڪونهي. سرير کي تندرست رکڻ لاءِ ڪو به اڀياس هجي، اهو سٺو آهي. جوڳي ڌيان کي ايڪاگر ڪرڻ لاءِ ڪنهن غفا يا ڪٽيا اندر پاڻ کي بند رکندا هئا، تنهنڪري هو پراڻايام جو اڀياس ڪندا هئا. هو مشڪل سان ڪڏهن ٻاهر نڪرندا هئا. تنهنڪري پنهنجي سرير کي تندرست ۽ مضبوط رکڻ لاءِ انهن ڪجهه ڪسرتون ڪرڻ شروع ڪيون، جيئن ڪٽيا اندر رهي، هو هر روز ڪلاڪ اڌ اڀياس ڪري سگهن. اهڙيءَ طرح سرير کي تندرست رکڻ لاءِ ٨٤ قسمن جا آسڻ ۽ ڪيترن ئي قسمن جي پراڻايام جا ساڌن ڪيا ويا. ڪڏهن ڪڏهن وقت ملڻ تي خود مان ٻه روز ڏهه يا پندرهن منٽ اڀياس ڪندو آهيان، پر انهنجو روحانيت سان ڪو به لاڳاپو ڪونهي.

س - ١٠٣. پراڻايام ڇا کي ٿو چئجي؟

ج - ساهه کڻڻ جي اڀياس کي پراڻايام چئجي ٿو.

س - درشٽي يوڳ ذريعي پراڻايام جي جيون شڪتيءَ ۾ داخل ٿيڻ سان ڪجهه فائدو آهي؟

ج - اهو هڪ پيو مانسڪ اڀياس آهي، پر توهين انهيءَ ذريعي ڪهڙي روحاني ترقي نه ڪري سگهندا. انهيءَ دوران ڪنهن حد تائين ڌيان ايڪاگر ڪرڻ ۾ مدد ملي سگهي ٿي. پر هن زماني ۾ گرهست ۾ رهڻ وارن يا سنساري ڪمن ۾ مشغول رهڻ وارن لاءِ، بنا ڪنهن صحيح رهنمائيءَ جي، اهڙو اڀياس ڪرڻ آسان نه آهي. پراڻايام ۽ هٺ يوڳ لاءِ هر هڪ قدم تي استاد جي هدايت جي ضرورت پوندي آهي. نه ته بيءَ حالت ۾ ڪيترن ئي مشڪلاتن اچي سگهن ٿيون. ايترو ڪجهه ڪرڻ بعد اهو ئي فائدو ٿئي ٿو ته توهين صرف پنهنجي

اکين جي مرڪز تي ايڪاگر نه ڪري سگهندا، ڇو ته سمرڻ لاءِ اوترو
ئي وقت لڳي ٿو، جيترو وقت ٻاهر ڀٽڪڻ ۾ لڳي ٿو. تنهنڪري
سنت اسانکي هدايت ڪن ٿا ته جڏهن اسانجو من فارغ هجي يا اسين
گهمندا ڦرندا هجون يا اسانکي ڪو به ڪم نه هجي ته اُن وقت اسين
پنهنجي ڌيان کي سمرڻ ۾ لڳائي رکون. اسانکي سمرڻ ڪرڻ جي
ايتري قدر عادت هجڻ گهرجي، جو ڪنهن سان ڳالهائيندي ٻولهائيندي
به سمرڻ پنهنجو پاڻيهي جاري رهي. اِنهيءَ مان اِهو لاڀ آهي ته
پڇڻ وقت من سولائيءَ سان دنيوي پدارٿن ۽ سرير جي نون دوارن مان
نڪري، ٽئين تل ۾ اِستر ٿيندو ۽ شبد سان جڙي سگهندو.

سمرڻ هڪ خشڪ، بي رس ۽ بيسواد ساڌنا آهي، پر تنهن هوندي
به نهايت ضروري آهي. سمرڻ ڪرڻ کان اڳ به اسين شبد ٻڌي
سگهون ٿا ۽ ٻڌڻ سان آنند به محسوس ٿيندو آهي، پر اهڙيءَ حالت
۾ شبد اسانکي مٿي ڇڪي نه سگهندو. جيسين اسان پنهنجي چيتن ڌارا
جو سمرڻ "شو نيتر" ۾ نه ڪيو آهي، تيسين شبد اسانکي مٿي نه
ڇڪيندو. اسين اُنهيءَ کي ٻڌنداسين ۽ رس به ايندو، پر اُتي جو اُتي
ئي رهنداسين. تنهنڪري شروعات ۾ خاص ڪري اسانکي سمرڻ کي
وڌيڪ وقت ڏيڻ گهرجي ۽ شبد ٻڌڻ کي ٿورو. جڏهن سمرڻ جي
مدد سان ڌيان پوريءَ طرح ايڪاگر ٿي وڃي، تڏهن شبد ٻڌڻ کي
وڌيڪ وقت ڏيڻ گهرجي ۽ سمرڻ کي ٿورو.

سمرڻ، شبد سان تعلق جوڙڻ جو هڪ وسيلو آهي ۽ شبد ڌن جي
مدد سان نج گهر پهچجي ٿو. تنهن ڪري سمرڻ، ٽئين تل ۾ ڌيان
ايڪاگر ڪرڻ لاءِ ۽ شبد سان جوڙڻ لاءِ هڪ نهايت ضروري ساڌن
آهي. اِنهيءَ ڪري اسانکي شروع شروع ۾ سمرڻ کي وڌيڪ وقت
ڏيڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي ۽ شبد ڌن کي ٿورو. پر جڏهن شبد
ڌن صاف ۽ زور سان هجي ۽ اسانکي مٿي ڇڪڻ شروع ڪري ۽
ڪافي رس ايندو هجي، تڏهن سمرڻ بدران شبد کي ئي ٻڌڻ گهرجي
۽ پنهنجو پاڻ کي اُنهيءَ شبد ڌارا جي حوالي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. آخر
شبد ئي اسانکي مٿي وٺي ويندو ۽ نه سمرڻ. اسرڻ منزل پار ڪرڻ

ڏين، نه ته پيءَ حالت ۾ دم جي بيماري يا اهڙي قسم جي ٻي ڪا
تڪليف وغيره ٿيڻ جو امڪان رهي ٿو. توهين مون سان ڳالهائي
رهيا آهيو ۽ مان توهان سان ڳالهائي رهيو آهيان. نه توهانکي، نه
مونکي ساهه کڻڻ ڌانهن ڌيان آهي، اها سرير جي هڪ ساڌارڻ ڪريا
آهي، انهيءَ کي هلڻ ڏيو. اسانکي مانسڪ طور، اکين جي مرڪز تي
ڌيان ايڪاگر ڪرڻو آهي. ساهه کڻڻ ۾ ڪابه دخل اندازي نه ڪرڻ
گهرجي ۽ ڀوءِ هن اپياس ۾ ڪنهن به قسم جو خطرو ڪونهي. ڪجهه
ماڻهو ساهه کڻڻ جي رفتار سان ملي، سمرن ڪرڻ جي صلاح ڏيندا
آهن. اهو به ٺيڪ نه آهي. نه صرف سمرن وقت بلڪ پوري ڏينهن جي
وقت ۾ به اسانکي سواس ڌانهن ڪوبه ڌيان نه ڏيڻ گهرجي.

س- ٩٨. مهاراج جي، جيڪڏهن ڪو ستسنگي، اڄ ۾ ٿي آتم وديا
جو چاڙهو هجي ۽ هن کي انهيءَ تي پورو وشواس هجي، جيڪي ڪجهه
هو مانسڪ طور سچ سمجهندو هجي، ته ڇا هيئنر هن کي پنهنجن مسئلن
کي حل ڪرڻ لاءِ ۽ مصيبت وقت من کي استر رکڻ لاءِ پنهنجرن اڄ
واريون ساڌنائون ڇڏي، پنهنجن پوتر نامن تي وشواس ڪرڻ گهرجي ۽
ڇا هر وقت ڏينهن جو، جڏهن به هنکي ڪو دماغي ڪم ڪار نه هجي
ته پنهنجن نامن جو سمرن ڪندي رهڻ سان هنکي لاڀ ٿيندو؟

ج- مان توهانجي سوال کي ٺيڪ طرح سمجهي نه سگهيو آهيان.
پر جڏهن به اسين فارغ رهون، اسانکي سمرن ڪندي رهڻ جي
ڪوشش ڪرڻ گهرجي. انهيءَ اپياس جو فائدو اسانکي پڇاڙيءَ ۾ رهڻ
وقت محسوس ٿيندو، ڇو ته من اُن وقت وڌيڪ جلدي ۽ سڀي نروني
استر ٿيندو ۽ اسين شبد ڌن سان به جلدي جڙي سگهنداسين. جيڪڏهن
سچو ڏينهن اسين سمرن ڪرڻ ۾ لڳل هونداسين ته انهيءَ مان نشچت
روپ سان ٻه مکيه فائدا آهن. هڪ ته جڏهن اسين پڇاڙيءَ ۾ وڃنداسين
ته تمام آسانيءَ سان ڌيان ايڪاگر ٿي ويندو، ٻيو جو اسانجي خيال جو
ڦهلاءُ سچو ڏينهن نه رهيو. ٻيو فائدو اهو آهي ته سمرن ۾ لڳي رهڻ
سان گهٽ ۾ گهٽ چنتائن کان بچيل رهنداسين، ڇاڪاڻ ته اسين اڪثر

جيڪڏهن توهين صحيح ماترا ۾ ننڊ ڪرڻ بعد بستري مان اُٿي، پنهنجي ڪمري ۾ ٿورو گهمي ڦري، پنهنجو منهن ٿڌي پاڻيءَ سان ڌوئي، پڇن سمرن ۾ وهندا تہ ننڊ اچڻ جو سوال ئي نہ رهندو. اسانکي اُنهيءَ انوسار پوڄن جو بہ نيم رکڻو پوندو. سمهڻ وقت پيٽ هلڪو هئڻ گهرجي. مونکي اهو ڏسي خوشي ٿي آهي تہ توهانجي ملڪ ۾ اڪثر پوڄن جلدي کائين ٿا، اُنهيءَ ڪري سمهڻ وقت پيٽ هلڪو ٿي وڃي ٿو. خاص ڳالهہ اها آهي تہ سرير کي پوري ننڊ ملڻ گهرجي، نہ تہ ٻيءَ حالت ۾ پڇن وقت ننڊ اچڻ جو انديشو رهندو. جيڪڏهن سڄو ڏينهن ڪم ڪندا ۽ رات جو بہ هيڏانهن هوڏانهن ڀڄندا رهندا تہ صبوح جو پڇن وقت قدرتي توهانجو سرير آرام ڪرڻ چاهيندو ۽ ننڊ اچي ويندي. تنهنڪري جيڪڏهن سرير کي مناسب آرام ڏنو ويندو تہ پوءِ اهڙو ڪوبہ ڪارڻ ڪونهي، جنهن سبب پڇن وقت توهانکي ننڊ اچي.

جيڪڏهن پڇن سمرن، بستري کي ڇڏي ٻيءَ ڪنهن جڳهہ تي ڪندا تہ بهتر ٿيندو، ڇاڪاڻ تہ بستري جو ننڊ سان تعلق رهي ٿو. تنهنڪري اسانجو من وري ننڊ ڪرڻ چاهيندو آهي. بسترو ڇڏي، ٿورو گهمي ڦري، هوشياريءَ سان ۽ شانت ۽ اِستر ٿي، پڇن سمرن ۾ وهڻ گهرجي. الڳ ڪرسيءَ تي يا جيڪي ڪجهہ انهيءَ ڪم لاءِ ڪر آسڻ يا جڳهہ مقرر ڪئي هجي تہ اُتي وڃي وهو، اُن حالت ۾ ننڊ اچڻ جو گهٽ انومان رهندو.

س - ٩٤. پوري ننڊ ڪرڻ ڪانسواءِ بہ ڇا نام جو سمرن ڏيري ڏيري ڪرڻ گهرجي، جيئن من مجبور ٿي ايڪاگر ٿئي؟

ج - نہ، سمرن جي رفتار سان ڪوبہ فرق نہ پوي. سمرن ڏيري ڏيري يا جلدي ڪرڻ ۾ ڪوبہ فرق ڪونهي، اسانکي ساڌارڻ رفتار سان سمرن ڪرڻ گهرجي. من جو ايڪاگر هئڻ تي مکيہ ڳالهہ آهي. ڌيان کي هٽي، پنهنجي اکين جي وچ تي اِستر رکي، توهانکي سمرن ڪرڻو آهي.

ويچار به ٻاهرمکي هوندا آهن. جيڪڏهن اسين ٻاهرئين سنسار کي ڀلائي پنهنجون اکيون بند رکي، پنهنجي ڌيان کي مانسڪ روپ ۾ اندرين ۾ اِستر رکنداسين ته اکين جي پنيان جيڪو استان آهي اُتي ڏسي سگهنداسين. "اکين پنيان" سان منهنجو ارٿ آهي ته جڏهن به توهين اکيون بند ڪندا ته توهين ازخود اُنهيءَ اونده ۾ هوندا، اکين بند ڪرڻ بعد جيڪڏهن پنهنجن وچارن کي هيڏانهن هوڏانهن ڀٽڪڻ نه ڏيندا ته توهين پنهنجو پاڻيهي اِنهيءَ اندڪار ۾ هلي ويندا. سياڀاوڪ طور توهين اکين پويان هوندا. اُنهيءَ استان تي توهانکي اندر سنگروه جي روپ جو ڌيان ڪرڻو آهي.

توهان کي اِنهن جسماني اکين کي اُلٽي ڪرڻ جي ڪوشش نه ڪرڻي آهي ۽ نه ئي اُنهيءَ اندرين ۾ ڪنهن خاص نقطي کي ڳولهڻ جي ڪوشش ڪرڻي آهي. اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان توهين پنهنجن جسماني اکين کي نقصان پهچائيندا. توهين اِنهن اکين کي بلڪل وساري ڇڏيو. جيڪڏهن توهين من سان اکين کي وساريندا، پنهنجو پاڻ کي ڀلجي ويندا ۽ ٻاهرين دنيا کي وساري ڇڏيندا ته اُن وقت توهين خود ٻڌرڊ ڪنهن اِستان تي موجود هوندا. اُهو اِستان توهانجي اندر اُنهيءَ اندرين ۾ آهي. گروءَ جو ڌيان ڪندي جڏهن توهين پنجن نامن جو سمرن ڪندا ته ترهين اندرئين طرف ويندا، ٻاهر نه نڪرندا.

توهانجي اِنهيءَ سوال جي باري ۾ مان هڪ ٻي ڳالهه ٻڌائڻ چاهيندس ته سمرن وقت اسان کي سواسن ڏانهن ڌيان نه ڏيڻو آهي. ڪيچ ماڻهو جيڪي هٺ يوگ يا پراڻايام جو ساڌن يا ڪن ٻين قسمن جا يوگ ڪندا آهن، ڪڏهن ڪڏهن سمرن کي سواسن سان ملائڻ جي ڪوشش ڪندا آهن، اُهو غلط آهي. ڪيچ مت اِنهيءَ قسم جي ابياس جي سکيا ڏيندا آهن. پر سنتمتين کي ٻئين سمرن وقت سواسن ڏانهن ڪو به ڌيان نه ڏيڻو آهي. مان توهان سان ڳالهائي رهيو آهيان ۽ توهين ٻڌي رهيا آهيو. نه توهين، نه مان، ساهه کڻڻ ڏانهن ڌيان ڏيئي رهيا آهيون. ساهه کڻڻ سريَر جو هڪ سياڀاوڪ ڪم آهي. ٻئين سمرن وقت اسانکي سواسن، اکين ۽ پنهنجو پاڻ کي وساري ڇڏڻو آهي. جڏهن توهين مانسڪ طور پنهنجي

آهي. جڏهن اسين من کي اندرين جي صحبت مان ڪڍي واپس پنهنجي اصلي گهر، ترڪٽيءَ ۾ جيڪا روحاني ديس جي پهرين منزل آهي، واپس وٺي ايندا سين، تڏهن آتما من کان ڇوٽڪارو پائيندي. انهيءَ استان تي اسان کي معلوم ٿيندو ته اسين ڪير آهيون ۽ پنهنجي نج گهر جي باري ۾ سوچيندا آهيون. ان بعد آتما، من ۽ اندرين کان آزاد ٿي، مٿي ويندي آهي ۽ پنهنجي اصلي ڌام ۾ واپس سمائجي ويندي آهي.

سقراط فرمايو آهي "پنهنجو پاڻ سڃاڻ". پرڀو پراپتيءَ کان اڳ "آتم گيان" هئڻ ضروري آهي. جيسين اسان کي اهو گيان نه هوندو ته اسين ڪير آهيون، تيسين ڪيئن سمجهي سگهنداسين ته پرماتما ڪير آهي؟ اسانکي انهيءَ جو انومان يا وچار ڪيئن ٿو ٿي سگهي؟ انهيءَ ڪري جيسين آتما پنهنجو پاڻ کي سڃاڻي سگهي، ان کان پهرين پنهنجي من کي وس ڪرڻو پوندو. هن رستي ۾ جيڪي به رڪاوٽون يا مشڪلاتون آهن، اهي ٻڌيءَ يا وچار جون رڪاوٽون آهن، جن کان ڇوٽڪارو پائي اسين پرماتما سان ميلاپ ڪري سگهون ٿا. اهي سڀ رڪاوٽون من جون پيدا ڪيل آهن. جڏهن آتما مٿان من جو پردو دور ٿي وڃي ٿو تڏهن هوءَ پوتر ٿئي ٿي ۽ واپس پنهنجي مول يعني پرماتما ۾ لين ٿي وڃي ٿي.

س- ٨٩. مهاراج جي، نام جو سمرن ڌيري ڌيري يا تيز ڪرڻ سان ڪو فرق پوندو آهي؟

ج- جيئن به توهين چاهيو. توهين ائين نه سوچيو ته نام جو سمرن ڌيري ڌيري يا تيز ڪرڻ سان بهتر نتيجو نڪرندو. عام طور جيئن توهين ڳالهائيندا آهيو، اهڙيءَ طرح آرام سان سمرن ڪريو. پر مانسڪ روپ ۾، زبان سان نه. من کي ئي انهن نامن جو سمرن ڪرڻو آهي.

س- مهاراج جي، هيٺيون سوال آهي اچارڻ جي باري ۾. انهيءَ جي ڪيتري اهميت آهي؟

ج- انهيءَ جي ڪا به اهميت ڪونهي، اهميت آهي ڌيان جي.

ڪري رهيا آهيو. لامحدود جنتن جي نعمتن کان الله
وعدا ۽ انهن مقصد ۾ معلوم ڪري سگهندا ته نعمتن کي رکي
رکيا آهن ۾ ...

س - ٨٨. جنتن اسين ڪٿان ۾ هوندا آهيون؟

ج - سورت ... ۾ ... جنتن اسين هڪ خاص جڳهه يا منزل تي
پهچندا آهيون جتي پهچي راهه مان من جي ڀرڻ کي دور ڪرڻا
... آهيون. جنتن اسين آڻيا ۽ من جي رڇ ۾ ... ڪي
... آهيون. مان توهان کي هڪ نئين مثال ڏيان ٿو. جيئن ...
... جي روپ ۾ هوندو آهي تيئن هو بلڪل صاف يا شڪ هوندو
آهي. ۽ جنتن ... اختيار ڪري رهي ٿو، زمين جي مٽي
سان ملي گڏجي ٿو ۽ هڪ اڀرڻ جي ... سبب انهيءَ مان ...
... شروع ٿيندي آهي. ان وقت ٻاليءَ کي پهچڻ اعلى روپ ...
۾ هوندو آهي هو رساري رهندو آهي ته ڪڏهن هو ۾ بلڪل شڪ هو.
... شروع ڪندو آهي ته هو انهيءَ گڏجي هڪ ...
آهي ۽ پهچي اعلى سروپ کي ۽ ... رهندو آهي. ۽ جنتن ...
... سبب ... ، انهيءَ گڏجي ... ڪري ٿو ڪڏهن
هو ... آهي - "... الله جي ... گڏجي ...
... آهي. ... گڏجي سان ملي پهچڻ ... انهيءَ
... رهندو هوس." انهيءَ ... ٻالي گڏجي
... ڪري ٿو، ... کي پهچي ... ۽ انهيءَ گڏجي
۾ ... شروع ٿي ٿو. ان بعد هو پهچڻ ...
... آهي ... ۾ ... ۾ آهي. هو
... ۾ ... ٿو. ... آهيا سان ...
آهي. ... هڪ ... آهي، اسين من جي
... ۾ ... آهي ۽ پهچي ... روپ کي
... آهيو. ... انهيءَ ... کي ... آهي ...
... ته ... ڪي آهيا جي ...

چاڪاڻ تہ ھوءَ ھميشھ اُنھن محسوس ڪندي ھئي تہ ھوءَ سرير کان بلڪل الڳ آھي. اھڙي ڀاونا توھانجي اندر ضرور ايندي. اُنھيءَ ۾ نہ ڊپ جي ڳالھ آھي ۽ نہ ئي ڪنھن چنتا جي. ڇو تہ اھڙي اوستا کي پراپت ڪرڻ لاءِ ئي تہ اسين ايتري سخت محنت ڪري رھيا آھيون.

س - ٨٧. اِھو وِچار ھميشھ مَن ۾ اُلجھن پيدا ڪندو آھي تہ اسان کي ڪيئن خبر پوي تہ اسين سھس دل ڪنول يا ترڪٽي يا سچکنڊ پھچڻ لاءِ مٿي چڙھي رھيا آھيون؟ ھرھڪ مٿي وڃڻ جي ڳالھ ڪندو آھي. پر اسان کي ڪيئن خبر پوي تہ اسين مٿي وڃي رھيا آھيون؟

ج - مان توھان کي چوان ٿو تہ توھين اِھا ڳالھ اندر وڃڻ بعد ئي محسوس ڪندا. توھين پنھنجو پاڻيھي محسوس ڪندا ۽ آھستي آھستي توھانکي اُنھيءَ جو پتو پوندو. جڏھن توھين ھن ديش جي لشڪي ۾ ھيءَ اِستان ۽ نيويارڪ ڏسندا آھيون ۽ توھان کي اِھا سوچنا ڏني ويندي آھي تہ توھين رستي تي ڇا ڇا ڏسندا ۽ اُنھيءَ رستي تي وڃڻ بعد توھان کي اِھو ئي ڏسڻ ۾ ايندو آھي تہ اُن وقت توھين ڪيئن سمجھندا آھيو تہ توھين نيويارڪ ڏي وڃي رھيا آھيو؟ جڏھن توھين اُنھيءَ راھ جي نشانين کي ميل ميل تي لڳل پٿر ۽ نظارا ڏسندا آھيو، تڏھن توھان کي پڪ ٿيندي آھي تہ صحيح مارگ آھي ۽ نيويارڪ صرف ڪجھ ميل تي پري آھي. توھانکي خبر پئجي ويندي آھي تہ توھين نيويارڪ ڏانھن ويندڙ رستي تي ئي آھيو. ساڳيءَ طرح جڏھن سنت اسان کي سمجھائيندا آھن تہ اسين مٿئين روحاني مارگ ۾ ڪھڙا ڪھڙا نظارا ڏسنداسين ۽ جڏھن اسين اُنھن نظارن کي ڏسندا آھيون تڏھن محسوس ڪندا آھيون تہ برابر اسين مٿي وڃي رھيا آھيون. اُنھيءَ ڪانسواءِ توھين خود سمجھي ويندا تہ توھين ترقي ڪري رھيا آھيو. اُنھيءَ اوستا ۾ توھانکي ھڪ عجيب آنند ۽ سڪ ۽ شانتي پراپت ٿيندي. توھين ھڪ لاثاني لطف محسوس ڪندا ۽ خوشيءَ وچان توھين پنھنجي اندر نچندا. جڏھن توھين اُنھيءَ اوستا کي پراپت ڪندا، تڏھن توھان مان خوشيءَ جا ڪرڻا جھلڪڻ لڳندا. جڏھن توھين واپس ھيٺ لھڻ شروع ڪندا تڏھن توھان کي معلوم ٿيندو تہ توھين [illegible] محسوس

تنهنڪري جيڪڏهن اسين اهڙي شانت ماحول ۾ ڀڄن سمرن ڪرڻ جي ڪوشش ڪنداسين ته بهتر ٿيندو.

س- ٨٦. مهاراج جي، ڪيترن ئي ڪتابن ۾ لکيو ويو آهي ته اندر وڃڻ کان اڳ سڄو سرير سن ٿي ويندو آهي. ڇا اهڙي حالت هميشه ٿيندي آهي يا اتفاق سان ڪي اهڙا اڀياسي هوندا آهن، جن کي اندر وڃڻ تي اهڙو ڪو احساس نه ٿيندو آهي ته سندن پورو سرير سن ٿيو يا نه؟

ج- ٿي سگهي ٿو ته اسانکي پنهنجي سرير جي سُن ٿيڻ جو هوش ئي نه رهي، پر تنهن هوندي به اسانجو ڌيان ايڪاگر هوندو آهي. جڏهن چيتن ڌارا جو پيرن کان مٿي سمٽاءُ ٿيڻ شروع ٿئي ٿو، انهيءَ کي اسين سن ٿيڻ چئون ٿا. انهيءَ جو ارث جسماني روپ ۾ سن ٿيڻ ناهي. انهيءَ سن ٿيڻ جو مطلب آهي، سرير کان بيخبر ٿي ڌيان جو ايڪاگر ٿيڻ. جڏهن اسانجي آتم ڌارا ٻاهرئين طرف نه ڦهلجي، اندر ايڪاگر ٿئي ٿي، تڏهن انهيءَ کي سن ٿيڻ چئجي ٿو. ڪڏهن ڪڏهن اسانکي سرير جو ٿورو سن ٿيڻ محسوس ٿيندو آهي، پر سن ٿيڻ جي احساس بنا به اسين اندر وڃي سگهون ٿا ۽ اندر ڪيترائي روحاني نظارا ڏسي سگهون ٿا، پر اهو سڀ ڪجهه اسانجي وس ۾ ڪونهي. خير، جڏهن اسانجو ڌيان سچ پچ ايڪاگر ٿي ويندو آهي، اسانجو سرير بلڪل سن ٿي ويندو آهي، تڏهن جيڪي ڪجهه اسين اندر ڏسندا آهيون اهو اسانجي اِڇا انوسار هوندو آهي. ڪڏهن ڪڏهن دراصل پوري سمٽاءُ ٿيڻ کان اڳ ۾ به ڪجهه جهلڪ يا روحاني نظارا ڏسڻ ۾ ايندا آهن.

اسانجو "اندر" وڃڻ جو ارث ڇا آهي؟ جڏهن ترهين پنهنجون اکيون بند ڪندا آهيو ترهين خود بخود اندر هوندا آهيو. مٿي پنهنجي پيرن جي رڳ تي، ٽئين تل ۾ پنهنجي ڌيان کي ايڪاگر ڪرڻ ئي "اندر" آهي. اندر ڪو به اهڙو خاص استان ڪونهي جنهن اسان کي ڏسڻو آهي يا ڪرڻ ڪرڻي آهي. جڏهن ترهين دنيا جي ٻاري ۾ ڪجهه …

ڪرڻو ٿي، جن کي اهڙو ڪردار ٿو. هاڻي ته اسين واپس هن ۾ لين
جيڪي چوندا آهن، هندستان ۾ هن ماڻهو ٿالڪ جي ٻوليا ڪندا آهن،
اڄ به ته انهن کي ڏاڍي سان اهڙو ڪرڻو آهي، ته ڪن انهيءَ
لڪ جو ڏسي ڪرڻو آهي. تنهن ڪري ڏسڻ رڳو ٻين ماڻهن جي ٻولي
سڌاري ڪوشش نه ڪيڪڻ اسين هتي ٻوليا ته ڪندا آهن ته ڪا
. ڪتا اسان اسان مٿان اهڙي ڪوشش ڪندي ڪين نه ڪيون اهڙي
سندي ماڻهن سڄا ڏيندو، ٻرعاما جي ٻوليا اسالڪي نهايت ٻرابر اهڙا
ان مڪروڙ ڪوڙجي. ڪرو جو آڌار ڏسي نه الڪ ٻولو ٻرابر آهي. ڪيون
ڪري ٻرابر جي اهڙي ئي اسالڪي ٻوليا ۽ هن سمورن جو آڌار ڪڍي
ڏوڙي. انهن ئي صرف نهايت اهم ڪل ٻرابري ٿيندو.

س – ڊ. /. مهاراج جي، هاڻي وقت بالڪل ثابت ٿي سان رهڻ
ضروري آهي؟ ڇاڪاڻ ته هر ڪنهن کان ڪڏهن به جهڳڙا ڪري زبردستيءَ
ڪوشش ڪرڻ ٿيندي آهي، انهيءَ ڪان ٻچڻ لاءِ ڪهڙو اپاءُ آهي؟

ج – بالڪل ثابت مان سان هنن سمورن ۾ رهڻ سان تمام سٺو ڦل
ٿي ٿو. اسالڪي اثالت من سان، هنن سمورن ۾ ڪڏهن به رهڻ نه
ڏيڻي نه ڪيڻو سان ڪجهه ڏسندس يا ڪجهه ڪيڻو ٿيندو يا ڪجهه
نقصان ڏيڻو آهي. ان حالت ۾ من ڪجهه نيڻ واريءَ ڳالهه جي اميد سبب
ڪڍڻ رهي ٿو. انهيءَ ڪري بس، بالڪل ثابت من سان رهڻ گهرجي.
ڇاڪاڻ ته ڪنهن اهڙو آهي، ڪيترو بالڪل اندر ۽ اهو انهن ئي اندر
ٿي، جنهن ڪري اسالڪي ڪنا اميد ئي نه ڪرڻي. جيڪڏهن ڪنهن اهو
ڪي ڪرڻو ڪندا، انهيءَ لاءِ انتظار ڪندا ته انهن اهو بالڪل نه
سمجهي ڇڏيندا ته ان وقت ڪو اصل اوهان جو من اسٿر نٿو رهي، ٻر
ڪنهن سبب ڦيرڦار رهي ٿو. تنهن ڪري اسالڪي هنن ۾ ٻوريءَ طرح
ڪڍڻو وڌيڪ آهي ۽ اهوئي سبب آهي، جو عام طور هنن سمورن ۾
ڪيترائي رهڻ لاءِ ئي عدالت مشڪل رهندي آهي.

اسانجي سموري ٻاهرين اسالڪي ڳالهه ڪرڻ جون ڳالهيون ٻاهر نه ڪرڻ ڏيون
ٿيون ۽ سموري ڪيترن ئي ڪرڻو آهي، جو ٻرف ثابت ماحول ڪرڻو آهي

جڏهن هُو چاهي ٿو اسين اِهو ڪم ڪريون، تڏهن ئي صرف اسين آئيواس ڪرڻ شروع ڪريون ٿا. پر جيسين اسين خود ڪوشش نه ڪنداسين، تيسين منزل جي پراپتي ٿي نه سگهندي.

س - ڇا اُنهيءَ جو اِهو مطلب آهي ته اسين ڪيتري به ڪوشش، ڪيتري به سخت محنت ڇو نه ڪريون، جيڪڏهن اُهو صحيح وقت نه آيو آهي ته اسين پنهنجي گهر نه پهچي سگهنداسين؟

ج - اِهو هن طرح آهي - هڪ فقير بکيا گهرڻ لاءِ توهانجي در تي اچي ٿو، پر دروازي کڙڪائڻ کان اڳ پر دان ماڻهو جي ڪ گهري ته سندس اِهو طريقو بلڪل غلط ٿيندو. اسين سڀ اُنهيءَ داتا جي در جا بکاري آهيون. اسانکي بکيا گهرڻي آهي، اسانجو ڪم آهي گهرڻ ۽ هوُ هميشه ڏئي ٿو. اسانکي ڪڏهن به اُنين نه چوڻ گهرجي ته جڏهن پرماتما پنهن سمرن ڪرائڻ چاهيندو، تڏهن اسين ڪنداسين، نه ته اِيءَ حالت پر ڇا لاءِ چنتا ڪريون. اِها غلط ويچارڌارا آهي ۽ بلڪل غلط طريقو آهي. اسين سڀ پرماتما جي دوار جا منگتا آهيون، تنهنڪري اسانکي پنهنجي پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي ۽ باقي سڀ ڪجهه اُنهيءَ مالڪ جي موج تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. اِنهيءَ پر ڪو به شڪ ڪونهي ته اسانکي صرف اُهوئي ملندو ۽ تڏهن ئي ملندو، جڏهن ۽ جيڪي ڪجهه مالڪ چاهيندو. پر اسانکي روحاني ابياس ذريعي ڪوشش ضرور ڪرڻي آهي. مان توهانکي وشواس ڏيان ٿو ته اسين جيڪڏهن سچ پچ هن ڪان دل سان ڪوشش ڪنداسين ته پرماتما ضرور ڏيڻ لاءِ تيار ٿيندو. جيڪڏهن اسين هڪ قدم اڳتي وڌنداسين ته هوُ ڏهه قدم اڳتي وڌندو. پر اسانجي پڪتي پوتر هئڻ ڪهرجي. اسانجي اکين، اسانجي من ۽ سمانجي وڃڻ جي طلب، بلڪل سچي ۽ صرف سندس سان ملڻ جي هئڻ کهرجي. اسانکي پرماتما سان پريم، پرماتما لاءِ ئي هئڻ کهرجي. اسانکي هنجي پرچاءِ، پنهنجن پارن لاءِ، پنهنجي ذاتي، ڌن دولت يا دنيوي پدارٿن لاءِ نه ڪرڻي آهي. اِهو هنجي ڀڳتي ڪرڻ جو بلڪل غلط طريقو آهي، هنجي نالي سمرن ڪرڻ جو غلط مقصد آهي. اسانکي مالڪ جي طلب آهي، اسين هُن جي پرچا

جڏهن هوُ چاهي ٿو اسين اهو ڪم ڪريون، تڏهن ئي صرف اسين
اُپاءُ ڪرڻ شروع ڪريون ٿا. پر جيسين اسين خود ڪوشش نه
ڪنداسين، تيسين منزل جي پراپتي ٿي نه سگهندي.

س - ڇا انهيءَ جو اهو مطلب آهي ته اسين ڪيتري به ڪوشش،
ڪيتري به سخت محنت ڇو نه ڪريون، جيڪڏهن اهو صحيح وقت
نه آيو آهي ته اسين پنهنجي گهر نه پهچي سگهنداسين؟

ج - اهو هن طرح آهي - هڪ فقير بکيا گهرڻ لاءِ توهانجي در تي
اچي ٿو، پر دروازي کڙڪائڻ کان اڳ، هو دان ملڻ جي پڪ ڪري ته
سندس اهو طريقو بلڪل غلط ٿيندو. اسين سڀ انهيءَ داتا جي در جا
ڀڪاري آهيون. اسانکي ڀکيا گهرڻي آهي، اسانجو ڪم آهي گهرڻ ۽
هوُ هميشه ڏئي ٿو. اسانکي ڪڏهن به اِئين نه چوڻ گهرجي ته جڏهن
پرماتما پنهنجي سمرن ڪرائڻ چاهيندو، تڏهن اسين ڪنداسين، نه ته اِيءَ
حالت ۾ ڇا لاءِ چنتا ڪريون. اِها غلط ويچارڌارا آهي ۽ بلڪل غلط
طريقو آهي. اسين سڀ پرماتما جي دوار جا منگتا آهيون، تنهنڪري
اسانکي پنهنجي پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي ۽ باقي سڀ ڪجهه
انهيءَ مالڪ جي موج تي ڇڏي ڏيڻ گهرجي. انهيءَ ۾ ڪو به شڪ
ڪونهي ته اسانکي صرف اهو ئي ملندو ۽ تڏهن ئي ملندو، جڏهن ۽
جيڪي ڪجهه مالڪ چاهيندو. پر اسانکي روحاني اُپاءُ ذريعي
ڪوشش ضرور ڪرڻي آهي. مان توهانکي وشواس ڏيان ٿو ته اسين
جيڪڏهن سچ پچ هن ڪان دل سان ڪوشش ڪنداسين ته پرماتما ضرور
ڏيڻ لاءِ تيار ٿيندو. جيڪڏهن اسين هڪ قدم اڳتي وڌنداسين ته هوُ
ڏهه قدم اڳتي وڌندو. پر اسانجي ڀڳتي پوتر هئڻ گهرجي. اسانجي
اکين، اسانجي هن ۾ سمائجي وڃڻ جي طلب، بلڪل سچي ۽ صرف
سندس سان ملڻ جي هئڻ گهرجي. اسانکي پرماتما سان پريم، پرماتما
لاءِ ئي هئڻ گهرجي. اسانکي هنجي پوڄا، پنهنجن ٻارن لاءِ، پنهنجي
زندگي، ڌن دولت يا دنيوي پدارٿن لاءِ نه ڪرڻي آهي. اهڙي هنجي
ڀڳتي ڪرڻ جو بلڪل غلط طريقو آهي، هنجي پنهنجي سمرن ڪرڻ جو
غلط مقصد آهي. اسانکي مالڪ جي طلب آهي، اسين هن جي پوڄا

سرير جي هڪ هيٺئين مرڪز ۾ جاڳرت ڪئي ويندي آهي. اسين دراصل، انهن سڀني چڪرن کان مٿي، سرير جي سڀ کان اوچي مرڪز يعني ٽئين تل کان، پنهنجي ڌيان ڪرڻ جي شروعات ڪندا آهيون.

س - ٨٣. چا، توهين سرير ۽ آتما کي پوتر ڪرڻ لاءِ، تپسيا ڪرڻ پسند ڪندا آهيو. جيڪڏهن تپسيا ڪرڻ توهين مناسب سمجهو ٿا ته انهيءَ لاءِ ڪهڙي قسم جو اپياس هئڻ گهرجي؟

ج - جڏهن اسين پنهنجي چيتن شڪتيءَ جو سڄي سرير مان سمٽاءُ ڪريون ٿا ته سرير ازخود پوتر يا شڌ ٿي وڃي ٿو. ديهه اعليٰ ۽ اُتم ٿئي ٿي. هن سرير ۾ ڪوبه وڪار نٿو رهي. جيسين من اندرين طرف ٻوڙندو رهي ٿو، تيسين اسين سرير کي خراب چئي سگهون ٿا. جڏهن من، اکين جي مرڪز ۾ اِستر ٿئي ٿو، تڏهن اهو سرير نرمل ٿي وڃي ٿو. تنهن ڪري اسين اهڙي طرح اُن ۾ سرير کي پوتر ڪندا آهيون. اُن بعد پنهنجي من کي اندر شبد يا نام سان جوڙي شڌ ڪرڻو پوندو آهي. جڏهن من واپس پنهنجي اصلي منزل تي موٽي ايندو آهي، تڏهن نرمل ٿي ويندو آهي.

اسانجي سرير ۾، آتما سان جڙيل من جو اِستان، ٽئين تل ۾، اکين پويان آهي. انهيءَ اِستان تان، اِندرين من کي هيٺ ڇڪينديون رهن ٿيون. جيسين من اِندرين جو غلام آهي، توهين چئي سگهو ٿا ته سرير اَپوتر آهي. پر جڏهن توهين پنهنجي من کي اِندرين مان ڪڍي واپس اکين جي مرڪز تي آڻيندا، تڏهن توهين چئي سگهو ٿا ته سرير پوتر ٿي چڪو آهي. پر انهيءَ اَوستا ۾ به من پوتر ناهي، ڇاڪاڻ ته اِها اِندريون من کي پاڻ ڏانهن ڇڪي سگهن ٿيون. جڏهن توهين پنهنجي من کي شبد سان جوڙيندا، تڏهن اهو پڌن (يعني من جو شبد سان ميلاپ) من کي دنيا کان هميشه لاءِ نروهي بڻائي ٿو ۽ توهانجو من پنهنجي اصلي منزل يا نج گهر واپس وڃڻ شروع ڪري ٿو. اهڙيءَ طرح من نرمل ٿئي ٿو.

جيسين من اِندرين طرف ٻوڙندو رهي ٿو، تيسين اِهو توهانجو دشمن آهي. جڏهن من اِندرين کي ڇڏي، پنهنجي مول اِستان تي ڪئي،

هن شو نيٽر، اکين جي مرڪز تي اسان کي ڌيان ايڪاگر ڪرڻو آهي. جيئن ته اسانجي خيال جو ڦهلاءُ، ٻاهر انهيءَ مرڪز کان ئي ٿئي ٿو، تنهن ڪري اهڙيءَ حالت ۾ انهيءَ مرڪز تي ئي پنهنجي خيال کي واپس آڻڻو آهي ۽ انهيءَ استان تي پنهنجن ويچارن کي ڪٺي ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻي آهي. پنهنجي ڌيان کي اتي ئي ايڪاگر ڪرڻو آهي، ڇو ته اسانجو روحاني سفر انهيءَ جڳهه تان ئي شروع ٿئي ٿو. تنهن ڪري اسان کي ٻهرين هيٺ وڃي ۽ وري سفر جي شروعاتي استان تي واپس اچڻ جي ضرورت ناهي.

س - ٨١. جيڪڏهن ڪو ماڻهو راج يوگ جو اڀياس ڪري ٿو، جيئن مون ٻڌو آهي، ڪنڊلني جي جاڳرت ٿيڻ تي ڪيترين ئي شڪتيون پيدا ٿي وينديون آهن ته ڇا اهو ماڻهو ڪڏهن ڪڏهن مصيبت ۾ پئجي سگهي ٿو؟ ڇا، انهيءَ سبب ئي راج يوگ جوکائتو آهي؟

ج - مان ڀڄن سمرن جي پٽي ڪنهن ٻئي طريقي جي نڪتيچيني نٿو ڪرڻ چاهيان. پر ايترو ضرور چوندس ته هاڻوڪي زماني ۾ انهن يوگ سادنائن جو ڪرڻ يا ڪنڊلنيءَ کي جاڳرت ڪرڻ نهايت مشڪل ڪم آهي. توهين انهيءَ تي ضابطو رکي نه سگهندا. هن زماني ۾، انهن سادنائن ڪرڻ لاءِ نه ته اسانجي اها تندرستي آهي، نه شڪتي آهي، نه وقت آهي ۽ نه ئي اهڙو ماهر گرو ئي آهي، جيڪو اسانکي انهيءَ مارگ ۾ مدد ڪري سگهي. مان ته اهوئي چوندس ته اهي سڀ پراڻي زماني جا سادن آهن. اندر ڪنڊلني جاڳرت ڪرڻ سان صرف من جي شڪتي وڌي ٿي يا من وس ۾ اچي ٿو، جنهن سان توهين ڪي ڪرامتون ڏيکاري سگهو ٿا، انهيءَ ڪانسواءِ ٻيو ڪجهه به نه. مثال طور، توهين پنهنجي سرير کي ايترو هلڪو ڪري سگهندا، جيئن توهين اڏامي سگهو. پر انهيءَ مان ڪهڙو فائدو؟ هزارين ميل اڏامي وڃڻ لاءِ توهان وٽ هوائي جهاز آهن. انهن سڀني ڳالهين ۾ اجايو ٽاقوڙن هڻڻ مان ڪجهه به فائدو ڪونهي. اسان کي روحاني ترقيءَ لاءِ روحاني اڀياس ڪرڻو آهي، جيئن اسان کي پرماتما جو پوتر پيار ۽ سچي اصلي شانتي پراپت ٿئي. اهوئي اصلي مقصد آهي.

۽ ڀين ڪيترن ئي سنتن انهن چڪرن جو ورنن ڪيو آهي، پر ساڳئي وقت اسانکي اها به هدايت ڪن ٿا ته انهن چڪرن ۾ وڃي ڪا ڪي پريشان نه ڪرڻو آهي. اسانکي جڏهن آخر، انهن چڪرن کان مٿي چڙهڻو آهي تہ پوءِ انهن چڪرن ڏانهن هيٺ وڃي پنهنجو وقت ڇو برباد ڪريون؟ جتي ڪڏهن ڪڏهن پنهنجي اصلي مقصد کي وساري، انهن ۾ الجهي وڃڻ جو انديشو رهي ٿو. اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان ڪجهه فائدو به ڪونهي. انهيءَ ڪانسواءِ سمجهو ڪٿي، اتي اسين دوکو نه به کائون ٿا ۽ نه ئي مجهون ٿا، حالانڪ اڪثر ائين ٿيندو آهي. پر اسين ائين ڪريون ئي ڇو ۽ پنهنجو املھ وقت وڃايون ئي ڇو؟ خاص ڪري هاڻوڪي دنيا ۾، جڏهن زندگيءَ جو عرصو نهايت ٿورو آهي ۽ اسين دنيا ۾ پنهنجي جيوڻ جي ڪشمڪش ۾ ايترو الجهيل آهيون. اهڙيءَ حالت ۾ جيڪڏهن اسين هيٺين چڪرن کان آيپاس شروع ڪنداسين ته ڪڏهن به پنهنجي مقصد کي پراپت ڪرڻ جي قابل نه ٿينداسين.

س - ٧٨. جڏهن اسانجي چيتن ڌارا، پيرن مان نڪري مٿي چڙهڻ شروع ٿئي ٿي، تڏهن اها هيٺين چڪرن مان ٿيندي ٿئي اچي؟

ج - جڏهن توهين پنهنجي ڌيان کي شونيتر ۾ ايڪاگر ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا ته اکين کان هيٺ مرڪزن طرف، بنا ڪنهن ڌيان ڏيڻ جي، توهانجي چيتن ڌارا جو سمٽاءُ خود بخود ٿيندو ويندو. بائيبل ۾ ڪٿي ذڪر ڪيو ويو آهي "مان روز مرندو آهيان." سنت پال به ڪپت روپ ۾ اسانکي اها ڳالھ سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. پورٻي ديش جو هرهڪ سنت اسانکي اهوئي اپديش ڏئي ٿو ته اسانکي جيئري مرڻو آهي. اسانکي پنهنجي سرير مان ڌيان سميٽي، تل ۾ ٽڪڻو ڪرڻو آهي.

انهيءَ کان سواءِ پوگ ساڌنائون ڪرڻ نهايت مشڪل آهن. هاڻوڪي زماني ۾ اسين اهي ڪري به نٿا سگهون. ڀڄن سمرن لاءِ هڪ به ڪلاڪ ملڻ ئي مشڪل آهي. پراچين زماني ۾ جوڳي جيڪي اهي ساڌنائون ڪندا هئا، اهي پاڻکي سخت ضابطي ۾ رکي، پنهنجي مقصد جي پورائي

ٺيڪ آهي. پر آسڻ توهانکي ڏيان ايڪاگر ڪرڻ ۾ ڪنهن به نموني
مدد نه ڪندو. انهيءَ سان صرف توهانجي سرير کي مدد ملي سگهي
ٿي، جيئن توهين انهيءَ باري ۾ بلڪل ڀلجي وڃو ۽ ڀڄن وقت سرير
۾ ڌيان بلڪل نه رهي. جڏهن توهين ڀڄن ۾ وهو ته اُن وقت
بلڪل وساري ڇڏيو ته توهين ڪهڙي نموني ۾ ويٺا آهيو. ڪنهن به
نموني ويٺا هجو، توهانکي انهيءَ جو احساس نه هئڻ گهرجي. آسڻ
سان ڪو به فرق نٿو پوي، چاهي توهين ڪرسيءَ تي ويٺا هجو يا
زمين تي يا ٻنهيءَ پر ليٽيل هجو. پر ليٽيل آسڻ جو ننڊ سان قدرتي
تعلق هئڻ سبب، ننڊ اچڻ جو انديشو آهي ۽ ڪنهن به آرام ڏيندڙ يا
صحتمند آسڻ ۾ نه وهڻ، توهانجي سرير جي خيال کان صحيح نه آهي.
پر ڪنهن به ماڻهوءَ جي روحاني ترقيءَ ۾ آسڻ سان ڪو به فرق نٿو
پوي. اسانکي صرف هتي ٻن پرن جي وچ ۾، اندر ڌيان ايڪاگر
ڪرڻو آهي. سمرن ۽ ايڪاگرتا سان پنهنجي آسڻ جي باري ۾ ڀلجي
وڃڻو آهي.

س – ٧٦. حضور جي، هٺ يوگ آسڻ جي باري ۾ توهانجو ڪهڙو
ويچار آهي؟ ڇا جيڪي به صحتمند آسڻ هو ٻڌائين ٿا، اهي لاڀدايڪ
آهن؟

ج – هٺ يوگ تندرستيءَ لاءِ فائدي وارو آهي، پر انهيءَ جو ڀڄن
سمرن سان ڪو به تعلق ڪونهي. هٺ يوگ، پنهنجي لفظن ۾ اِئين ڪٿي
چئجي ته هڪ جسماني ڪسرت آهي، جيڪا ڀڄن سمرن لاءِ سرير کي
ٺيڪ رکي ٿي، پر پنهنجو پاڻ ۾ ڀڄن نه آهي.

س – ها، ٺيڪ آهي مون سمجهيو. پر ڇا هٺ يوگ ڪن حالتن ۾
نقصان وارو به ٿي سگهي ٿو؟

ج – پنهنجي سرير کي تندرست رکڻ لاءِ هٺ يوگ ڪرڻ نه کپي به
نقصان ڪونهي. مثال طور مان هٺ يوگ جا ڪجهه ساڌن ڪندو آهيان
جا ڪاڻ ته مونکي ٻاهر وڃڻ يا گهمڻ جو وقت نه ملندو آهي. ننڍڪڙي
روز ڏهه پندرهن منٽ پراڻايام يا هٺ يوگ ساڌن ڪندو آهيان، جيئن
سرير ٺيڪ رهي.

ج - ڪن خاص بيمارين يا جسماني ڪشٽن لاءِ دوائون ضروري آهن. پر جاڳرت رهڻ لاءِ ٺيڪ نه آهن.

س - ٧٣. هن مت انوسار، ڇا سنت اِها هدايت ڪن ٿا ته رنگ رغيره تي پنهنجو ڌيان ايڪاگر ڪرڻ هن مارگ جو هڪ شروعاتي ساڌن آهي؟ پرڪاش به هڪ رنگ آهي ۽ جيئن ته مان سمجهان ٿي ته اِهي ڪرٽا يا رنگ، شبد ڌن وانگر، پرماتما مان ني نڪري رهيا آهن؟

ج - ٻاهرين رنگن تي اسانکي ڌيان ايڪاگر نه ڪرڻو آهي. اهي رنگ اندر آهن. اهي پنهنجن تتن جو عڪس آهن. جڏهن توهين اندر ڏسندا، تڏهن ٿي اُنهن رنگن کي سمجهي سگهندا.

س - ٧٤. ڇا هر ڪنهن کي هڪ ئي آسڻ ۾ ويهي ڀڄن ڪرڻ گهرجي؟

ج - نه، آسڻ جي ڪا خاص اهميت ڪانهي، پر انهيءَ مان ڪي فائدا ضرور آهن. توهانکي ڀلتي لڳائي رهڻ جو اڀياس ڪرڻهي، تنهنڪري توهين پنهنجي لاءِ ڪو به اهڙو آسڻ مقرر ڪريو، جنهن ۾ سرير آرام ۾ رهي. ڪنهن به قسم جي تڪليف انهيءَ ۾ رڪاوٽ نه وجهي. آسڻ اهڙو نه هئڻ گهرجي جنهن ۾ ننڊ اچي، ڇاڪاڻ ته جاڳرت رهڻو آهي. اسانکي ڀڄن وقت سرير سان ڪشمڪش نه ڪرڻ کپي. اهو من ئي آهي، جنهن کي وس ۾ آڻڻو آهي ۽ سرير ئي وساري ڇڏڻو آهي. جيڪڏهن اسين سرير سان ئي ڪشمڪش ڪندا رهنداسين ته من هميشه انهيءَ ۾ ئي الجهيل رهندو. اهڙيءَ حالت ۾ اسين ڌيان ڪيئن ٿا ايڪاگر ڪري سگهون؟ پر نمار دان وقت سڀاڳل آسڻ، تندرستيءَ جي خيال کان سٺا آهن ۽ جاڳرت رکڻ لاءِ به، جيئن ڀڄن وقت ننڊ نه اچي. مثال طور جيڪڏهن توهين ٻنهي لڱن تي پنهنجا هٿ هدايت انوسار سڌا ڪوڏن تي رکندا ته توهانجو ڪرنگهو بلڪل سڌو رهندو، سرير جي ڪنهن به عضوي تي ڪنهن به دٻاءَ سبب سور نه ٿيندو يا سرير کي ڪا بي آرامي به نه ٿيندي. نه ئي من آسڻ سان

س - ڇا هيءَ اهڙيءَ طرح آهي تہ جيڪو ڏيري ڏيري ۽ لڳاتار هلندو رهي ٿو، اهو ئي ڪاميابي حاصل ڪري ٿو.

ج - بلڪل. پر هن ڪم کي روز، مقرر وقت تي ڪرڻو آهي ۽ انهيءَ حالت ۾ رهڻو آهي. اسانکي پنهنجي سمرڻ جي پڻ عادت وجهڻي آهي ۽ تڏهن ئي آهستي آهستي من واپس انترمک ٿيندو. جيڪڏهن هر روز توهين اهو ابياس ڪندا رهندا تہ آخر من اندر پهچڻ جي بجاءِ تي واپس ايندو ۽ هن ساڌنا ۾ من سان لڳاتار جدوجهد ڪرڻي آهي. هن مارگ ۾ ڪو بہ مقرر وقت يا جلدي ڪرڻ جو ڪو بہ اپاءُ ڪونهي.

س - ۽ انهيءَ کي پوري ڪرڻ جو بار ٩٩% دوستن ۽ مت مائٽن تي آهي؟

ج - انهن سان گڏ رهي بہ، اسانکي انهن جي اثر کان بچڻو رهڻو آهي. اسانکي لڳاتار ابياس دوران پنهنجو پاڻ کي نرموهي بڻائڻو آهي. انهن سان گڏ رهندي، گهمندي ۽ ڪم ڪندي بہ انهن جي اثر کان پري رهڻو آهي، ڇوتہ اهي ماڻهو هڪ قسم جون موهيندڙ ۽ ڇڪيندڙ رسيون آهن. هو اسانکي ٻاهرمکي ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهن، پر انهيءَ کان نهايت وڌيڪ دلڪش، طاقتور ۽ ڇڪيندڙ شڪتي اندر آهي، جيڪا اسانکي ڇڪي ٿي. جڏهن توهين رڻ کي ٻاڌي ڏيندا رهندا آهيو ۽ هڪ ڏينهن زبردست طوفان اچي انهيءَ رڻ جي جڙن کي ئي زمين کان الڳ ڪري ڇڏيندو آهي. اهڙيءَ طرح هيءَ سڀ سياڻون، ستسنگ، روحاني چرچا، سنتن جي سنگت، پريم ۽ ڀڳتيءَ جو ماحول، رڻ کي پاڻي ڏيڻ مثل آهي. جڏهن شبد يا نام روپي تيز ۽ زبردست طوفان ايندو آهي، تڏهن اسانجون موهہ روپي جڙون پليون ٿي ويندڙيون آهن ۽ اسانکي ڇوٽڪارو حاصل ٿئي ٿو. سنسار ۾ رهندي بہ نرموهي هوندا آهيون.

س - ٺيڪ، پر ڇا اهڙيءَ طرح ڪرڻ ۾ لکين ورهيہ نہ لڳندا؟

ج - اهو نشچت آهي تہ انهيءَ خارج راس تيڻ ۾ ڪيٽي ۾ ڪيترا چار جنم لڳندا، وڌيڪ نہ.

۾ ٿي، ائين جيئن جيئن ٻار ڪجهه وڏو ٿيندو رهندو تيئن عادت
ٺهندي ويندي آهي. ڪوشش ڪجي ته ان کي رکي سگهجي. ننڍڙي
ٻچڙن کي رکي رکي ۽ آهستي آهستي واپس آڻڻ کپي ۽ انتظار
ڪري ۽ وقت ڏيڻ گهرجي. ائين اڪيلو ڪري ڇڏڻ ۽ گڏجڻ ۽ ٻڌڻ
ڪرڻ جهڙو آهي، ٻين ٻارن لاءِ جيڪو مدد ۽ ڪرڻ جي عادت
وجهي ٿي. جڏهن ڪنهن به ڪم ڪرڻ جي عادت ٿي وڃي
ته انهن کي سولائي حاصل ٿيندي آهي. مثال طور ڪو ٻار ڏاڍو
ڊڄڻو هجي يا ٻاهر نڪرڻ کان ڊڄندو آهي. هو ڪافي ڪوشش ڪندو آهي
ته ڪنهن به ڪم کان ڊڄندو آهي ۽ ان کي ڇڏي، هٿن، ٻانهن يا مرڪز
تي ڌيان ڏيڻ سان ڪجهه مدد ٿئي. ڪو وري ڪوشش ڪري ٿو ۽ وري
ڪري ٿو. ٻار جو ڌيان ڪوشش ڪرڻ تي ڏجي.

پوءِ هن جي اسين پنهنجي ڏاڪٽر کان آيا آهيون. اسين اهڙا
ته ڏاڍا هيڪلا آهيون، ڇو اسين محسوس ٿي ٿا ڪريون
ته اسان پنهنجي ڏاڪٽر کان جيئن آيا آهيون. واپس منهن رکڻ جي
ڪوشش ڪرڻ وقت، شروع شروع ۾ ڏاڪٽر ٿي ڏسڻ لاءِ
هوندو آهي ته ٻار ڪيئن پنهنجي ڏاڪٽر کي ڇڏي ۽
[illegible] محسوس ٿي ٿي، ڇو ڪنهن؟ اهڙين حالتن ۾
ٻار جي عادت ٿيندي رهي آهي ۽ هن وقت جا مڪمل
ڪوشش ناڪام ٿيون ٿا. اهڙيءَ طرح ٻارڪي ۾ ڏاڍي
هن جي ٻاهر نڪرڻ جي عادت رهندي آهي. اهڙي ڪارڻ آهي
۾ ڪنهن ٻار جي ڪم ڪرڻ جي عادت هجڻ گهرجي.

س - جڏهن ڪو ٻار ٻاهر نڪري؟

ج - هن ۾ جڏهن ڪو ٻار ڪرڻ وارو ڪري، ان کي ٻاهر
[illegible] ڪري، پوءِ ڪي اسان وارن کي ڪنهن وقت ڪي
هن ۾ هوندو آهي ۽ ڪڏهن هن طرح ڏسي ٻاهر ٿي ۽ ٿڪجي ۽
[illegible] ٿي، ۽ پوءِ هو ٻاهر ڪري ٻاهر ڪري ٿو. ٻار
[illegible] ۽ ٻاهر ڪري ٻاهر ڪري ٿو.

پنهنجي من کي، اکين جي مرڪز تي ايڪاگر ڪرڻ ۾ وقت لڳندو.
تنهنڪري اهو بهتر ٿيندو ته توهين هميشه، پنهنجي اندر يعني آتم
ويچار ۽ ستگروءَ جي ياد ۾ لين رهو.

س- جيڪڏهن من ۾، اسين ستگروءَ سان عام رواجي ڳالهيون
ڪندا رهون تڏهن ۾؟

ج- ڪجهڙي نموني ۾. اهو هميشه سٺو آهي. گهٽ ۾ گهٽ اسين
انهيءَ ۾ هميشه خوشي جو محسوس ڪريون ٿا.

س- ڇا پڇن بدران اهڙيءَ طرح ڪري سگهجي ٿو؟

ج- نه. پڇن سان انهيءَ جو ڪو به واسطو ڪونهي.

س- ٦٩. ڪيترن ماڻهن جو اهو وشواس آهي ته "اوئيجا"
(Ouija) جي تختي دوارا ماڻهن جون ويچارڌارائون معلوم ٿين ٿيون.
"اوئيجا" ڏنڊن جي مٿان، هڪ قسم جي ننڍي ڪاٺ جي تختي
هوندي آهي، جنهن کي هڪ وڏي تختي جي سهاري رکيو ويندو
آهي، جنهن تي ڪجهه لفظ، آئوٽا وغيره جا اکر لکيل هوندا آهن ۽
انهن ذريعي سنديش ملندا آهن. ڇا توهانکي اهي پنهنجن شخصي
ترنگن مان وڌيڪ پراپت ٿيندڙ آهن.

ج- مونکي انهيءَ باري ۾ معلوم ڪونهي. گهڻو ڪري اهي
سنديش اسانکي پنهنجي من مان، اسانجي اتر من مان ملندا هجن. ۽
اسان تي ٻين ماڻهن جي من جو به اثر ٿي سگهي ٿو. اسين جنهن جي
صحبت ۾ رهندا آهيون، انهيءَ جو هميشه اسان تي اثر پوندو آهي.

س- ٧٠. مهاراج جي، پڇن سمرن ڪرڻ وقت من لڳاتار ٻاهر
ڊوڙندو رهي ٿو ۽ ننڍيون ننڍيون ڳالهيون پيدا ڪندو رهي ٿو. ڇا
توهين مهرباني ڪري سمجهائيندا ته انهيءَ کي اسين ڪيئن ڪري روڪيون؟

ج- من سان ته هميشه کشمکش ڪرڻي آهي. من کي وس ۾
ڪرڻ ايترو سولو ڪم ڪونهي. جيئن ته اسان هڪ آزاد روح
ذرو آهيون، هيءَ سڄي دنيا ۾ پکڙيل رهيو آهي. نه صرف من جمر

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

س - ٦٨. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ؟

ج - [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

جيڪڏهن روز نيمائتو ڪنداسين تہ اُنهيءَ جو اثر تہ آيياس تي ويندو، جو اهو ياد بہ نہ رهندو تہ اسين مشين طور ڪري رهيا آهيون يا پيار ۽ ڀڳتيءَ وچان ڪري رهيا آهيون. جڏهن سچي پريت ۽ ڀڳتي اسان ۾ جاڳرت ٿيندي آهي، تڏهن دراصل اهو احساس بہ نہ ٿيندو آهي تہ اسين ڪجهہ ڪري رهيا آهيون. اسانکي اهو محسوس بہ نہ ٿيندو آهي تہ اسين مالڪ جي پريم ۾ آهيون. پر آهڙي عادت يا آيياس لاءِ اسانکي ڪنهن نہ ڪنهن روپ ۾ اهو ڪم شروع ڪرڻو آهي. جيسين اسين انهيءَ پڇن سمرن ۾ لڳا رهون، انهيءَ کي پنهنجي زندگيءَ جو انگ نہ بڻايو آڻيون، انهيءَ ۾ لين نہ ٿيا آهيون، تيسين صرف وقت تي نيم سان، هڪ مشين طور پڇن سمرن ڪرڻ سان ڪو بہ خاص فائدو نہ ٿيندو. صرف هڪ يا ٻہ ڪلاڪ پڇن سمرن ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪرڻي آهي، پر توهانکي پوري زندگي انهيءَ جي پريم ۽ ڌيان ۾ لڳائڻ گهرجي.

س - ٦٦. جيڪڏهن ڪنهنکي ڀڳتي مارگ ۾ وڏيڪ آنند پراپت ٿيندو هجي تہ ڇا انهيءَ مارگ تي هلڻ نہ گهرجي؟

ج - جيڪڏهن ڪو صحيح روپ ۾ ڀڳتي مارگ تي، هلي رهيو آهي تہ اها هڪ نهايت ساراهہ جوڳي ڳالهہ آهي. بار بار سمرن ڪرڻ جو صرف اِهوئي مقصد آهي تہ اسين ڌيان کي اکين جي مرڪز تي ايڪاگر ڪريون. اِهو صرف هڪ ساڌن آهي. مقصد اِهو آهي تہ اسين ٻاڻ کي اُنهيءَ شبد ڌن يا نام سان اندر جوڙيون. جيڪڏهن توهين ٻئي ڪنهن بہ طريقي يا ساڌن سان پنهنجي چيتن شڪتيءَ کي واپس اکين جي مرڪز تي آڻي سگهو ٿا تہ آهڙيءَ طرح ڪرڻ ۾ ڪو بہ نقصان ڪونهي. توهين نهايت خوشيءَ سان ڪري سگهو ٿا.

س - ٦٧. ڏکن، ڪشٽن ۽ اڪيلائيءَ ۾ اسانکي پرماتما جي ياد ڇو ايندي آهي ۽ سک آرام، خوشي، ڌن دولت، شان مان اسانکي پرماتما کان دور ڇو ٿا ڪن؟

ج - توهان منهنجي ستسنگ ۾ ٻڌو هوندو تہ اسانکي ڏکن ۽ چنتائن

سچو رستو وٺڻ کپي ٿو لڳي ٿي. اسانکي هر روز هر وقت، سچ
سچ اندر ۾ رکڻ گهرجي. اسانکي سچي زندگي ۽ سچار جي عادت
انسان ۾ رهڻ واري شخصيت ۽ انهن سڀني ۾ رکڻو آهي. انهن نه آهي
- مرشد ڏيکاريندڙ رهنما انهن سڀني ۾ ڪارائتو آهي، انهيءَ جي
ئي اهميت آهي. هو اسانجي روزاني زندگيءَ جي رهنمائي ڪندڙ شخص
آهي، اهو ۽ تنهن ضروري آهي. اسانکي سکيا اندر يعني هدايتن
اندر رکڻو آهي. اسانکي ذهني راس سڀ ۾، سڀ لاءِ
۽ سڀ جي معمول ۾ ئي رکڻو آهي. اهڙيءَ طرح ڪرڻ سان ئي
انهيءَ جي مدد ملي ٿي ۽ نه هر روز ايندڙ مشڪلات وقت ڏيڻ سان.
اهڙي رهڻي اسانجي زندگيءَ جو هڪ اهم حصو گهرجي. اسانکي
اهڙي ئي زندگي گذارڻي آهي.

س- ڪ. بيهڻ ۽ ماڻ اکين جي مرڪز تي ڌيان ايڪاگر ڪرڻ
جي ڪوشش ڪندا آهيان، ته انهن محسوس ٿيندو آهي ته هڪ
انهن سڀني مٿان تي رکيو آهي ۽ ان وقت انهن احساس ٿيندو
آهي ته مان هڪ قسم سان، مانسڪ روپ طور، پرماتما سان اڙيل
رهيو آهيان.

ان جي ڪري اسان هڪ ساڌارڻ ڀاونا ڪرڻ جي ڪوشش
ڪندو آهيان ته مونکي انهن محسوس ٿيندو آهي ته مان پرماتما جي
رحمت وٽ آهيان ۽ ڪيس ويجهو رهڻ جي ڪوشش رکندو آهيان.

ج- ٺيڪ آهي. اهڙي ڪرڻ آهي جو مان هميشه هوندو آهيان
نه سڀني طور انهن سڀني ڪرڻ سان مان مدد لڳي ٿي. اسانکي
انهن سڀني اندر ئي رکڻو آهي. اسانکي انهيءَ انهن سڀني جو اثر
آهي ۽ سڀني شانتيءَ جو معمول بڻائڻو آهي ۽ انهيءَ ڌيان، سچي
شانتيءَ ۽ اسان ۾ ئي رکڻو آهي. مان ئي ايڪاگر ڪرڻ لاءِ سڀني طور
انهن ڪرڻ ضروري آهي. ان جي ڪري توهين ڪوشش هر روز ڪندا
نه توهانکي انهيءَ جي ڪرڻ جي عادت ئي وجهڻي. ساڳيءَ طرح
انهن سڀني ۾ توهين سڀني انهن سڀني جي رکيا آهيو،

ڌُن سان جوڙڻ ئي سچو ڀڄن سمرن آهي. هن طريقي ۾ ساڌن سان اسين
پنهنجي چيتن ڌارا کي هن نقطي (اکين جي مرڪز) تي ايڪاگر ڪرڻ
جي ڪوشش ڪندا آهيون. دراصل سچو ڀڄن سمرن، اندر شبد ڌن
سان جوڙي ٿو. اهوئي حقيقي ڀڄن آهي. هيءَ هڪ مضبوط ساڌن
آهي ۽ اصلي منزل تي پهچڻ لاءِ نهايت ضروري آهي.

س - ٦٤. جيسين ستسنگيءَ کي لڳاتار اڍائي ڪلاڪ وٺڻ جو
اڀياس ٿئي، تيسين ڇا هو انهيءَ وقت کي ڪيترن ٻه حصن ۾ ورهائي
پورو ڪري سگهي ٿو؟ نام جي بخشش، ٻه ئي ڪلاڪ لڳاتار وٺڻ
۾ مدد ڪري ٿي؟

ج - انهيءَ سوال جو جواب مون ڪيترائي دفعا اڳ ڏنو آهي؛
عام طور اسانکي پنهنجي وقت جو ڏهون حصو ڀڄن سمرن ۾ لڳائڻ
گهرجي. هندستان ۾ اها هڪ رسم يا نيم آهي، جنهنکي اسين ”شيرا“
سڏيندا آهيون. ڀڄن سمرن ڪرڻ ٻه هڪ پرماتما جي سيوا ۾ ڪجهه
ارپڻ ڪرڻ مثل آهي. اسان وٽ جيڪي ڪجهه هوندو آهي، انهيءَ
جو ڏهون حصو اسين هميشه ڏيڻ چاهيندا آهيون. تنهنڪري پنهنجي
وقت جو ڏهون حصو ٻه ڀڄن ۾ ڏيڻ گهرجي. پر جيڪڏهن اسين ايترا
خوشقسمت نه آهيون، جو روز اڍائي ڪلاڪ يعني پوري ڏينهن جو
ڏهون حصو، هڪ ئي وقت ويهي سگهون ته پوءِ اسين ٻن يا ٽن دفعن
۾ تمام سولائيءَ سان پورو ڪري سگهون ٿا. پر اسانکي آهستي آهستي
صبوح جو، هڪ دفعي ۾ ئي پوري وقت ڏيڻ جي ڪوشش ڪرڻ
گهرجي. جيسين لڳاتار هڪ ئي وقت وٺڻ جو اڀياس ٿئي، تيسين
ٻن ٽن دفعن ۾ پوري ڪرڻ ۾ ڪو به هرج ڪونهي. هر هڪ پل، جيڪو
ٻه اسين پرماتما جي ياد ۾، هن جي پريم پيار، ڀڪتيءَ ۽ ڀڄن سمرن ۾
گذاريون ٿا، اهو اسانجي کاتي ۾ لکيو وڃي ٿو ۽ اسانکي انهيءَ مان
لاڀ پراپت ٿئي ٿو.

تنهنڪري جيترو ٻه وڌيڪ وقت اسين ڏيئي سگهون، اوترو ڏيڻ
گهرجي. مشين وانگر صرف اڍائي ڪلاڪ وٺڻ ۽ انهيءَ بعد باقي

سبب ڪري ٿيندو آهي ۽ مشڪلاتن اسانجي واهه جي مشڪلاتن کي مثال
طور مشڪلاتن وٽي ويٺي ٿيون. آهي مثال طور ٻڌون اسانکي
انهيءَ طرح ٿيڻ گذر شرط آهي، جنهن شرط لاءِ انهي وقت انسان
[illegible] لاءِ مشڪلاتن جي مان لاچار آهي. اسين مشڪلاتن مشڪلاتن
انهيءَ مشڪلاتن وندا آهيون، ٻر انهن سبب انهي ويندي آهي
ته اسين مشڪلاتن انهي ٻيڻا آهيون ۽ اسانکي انهيءَ مرڻ جيو ڪرڻ
ٿيندو آهي، انهيءَ ٿيڻ کي سفر جو قبول هوندو آهي ۽ انهيءَ واهه
جي ڪوشش ٻاهر هوندي آهي ته ٻوءِ ان حالت ۾ اسانکي ضرور
ڪامياب ٿيندي آهي. انهن سڀني مشڪلاتن دوران ڪري ڪرڻ مان
ٻاهر نڪرڻ لاءِ ۽ انهن سڀني مشڪلاتن تي ڪاميابي حاصل ڪرڻ ۾
مشڪل ۽ مصيبت جو گذر ڪرڻو پوي ٿو. اسين ڪوڙ انسان
جي نظر جو ٻئي ڪرڻ کي ڳولهي ٿا. انهيءَ ٻاري ۾ ڪيترائي
مثال آهن.

س - ٢٣. ڇا اسين ڪو ٻيو رستو وٺي سگهون ٿا؟
ٻئي ڪنهن طريقي سان ... آهي يا اسين ... جو ...
آهي ۽ اسين صرف هڪ ئي رستو وٺي سگهون ٿا.

ج - ... سوال ... ۾ ... لاءِ
... انهي ... ٿيندي. انهيءَ لاءِ اسانکي
... آهي. انهيءَ ... ٿي جو ...
... صرف هڪ ... شرط ۽ ...
... ٿيندي. اسين انهيءَ ...
... زندگي جو ...
... انهيءَ ... ٿي ... انسان ...
... آهي. اهو انسان ... هڪ ...
... آهي، ... اسانکي ... ۽ ...
... ٿي ... رستو ... آهي، ...
... هڪ ... آهي ...
... آهي. اهو هڪ ... آهي. ...

آهي. پر هو صرف اُٿڻ لاءِ ٿي ڪري ٿو ۽ وري ڊوڙي ٿو. هيڏانهن
هوڏانهن جا ڌڪا ڪوٺا اسانکي واپس ڪيرائين ٿا، پر اُنهن ڪمزورين
تي قابو پائڻ جي ڪوشش ڪندي رهڻ سان اسين وري اُٿي، اڳتي
وڌون ٿا. اسانکي هر حالت ۾ پوري پوري ڪوشش ڪرڻ گهرجي.
اسانجي سڄي ڪوشش ڏسي، پرماتما اسانجي مدد لاءِ اچي ٿو ۽
قدرت پڻ هر وايو منڊل، پسگردائي ۽ هر حالت ۾ مدد ڪري ٿي.
مالڪ جي مهر جو هٿڙو هميشه اسانجي مٿان رهي ٿو. چاهي اُنهيءَ
جو احساس اسانکي رهي يا نه. جڏهن به رڪاوٽ روڪي ڌڪا ڪوٺا
اسانجي مارڳ ۾ اچن يا اسين محسوس ڪريون ته اسين ڪري چڪا
آهيون يا پنهنجيءَ راهه تان ٿڪجي چڪا آهيون ته اسانکي ڪڏهن
به دل هارڻ نه گهرجي. نه، پرماتما اسانکي ڪڏهن به ڇڏي نٿو.
توري وقت لاءِ اسين اِئين محسوس ڪري سگهون ٿا ته اسين پنهنجي
مارڳ تان ٿڪجي چڪا آهيون، پر وري ڪجهه وقت بعد ٿي محسوس
ڪندا آهيون ته صحيح مارڳ تي آهيون. اسين پنهنجو پاڻ کي سمجهائڻ
جي ڪوشش ڪندا آهيون ته اسان مارڳ کي ڇڏي ڏنو آهي، پر
دراصل اسين مارڳ کي ڇڏيون نٿا ۽ نه ٿي ڇڏي به سگهون ٿا. اسين
ايترو ته پڪي طرح سان ٻڌل آهيون، ايترو ته مضبوطيءَ سان جڪڙيل
آهيون، جو اسين اُنهيءَ راهه کي ڇڏي ٿي نٿا سگهون ۽ نه ٿي گمراهه
ٿي سگهون ٿا. پر اِهو قدرتي آهي ته اُنهيءَ راهه تي هلڻ لاءِ ۽ اُن
ڪانپوءِ ڊوڙڻ ۾ وقت ته ضرور لڳندو. تنهنڪري اِنهيءَ باري ۾ [illegible]
سوچ ويچار نه ڪرڻ گهرجي. دنيا ۾ رهي، پنهنجا فرض پورا ڪندي
سمرن ڀڄن کي وقت ڏيڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. پنهنجي پوري
قابليت موجب زندگي گذارڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي ۽ اُن بعد
مالڪ جي مهر سان ڍيري ڍيري پر ضرور اسين پنهنجيءَ ڪوشش ۾
ڪامياب ٿينداسين.

س- هن مارڳ ۾ سفر ڪندي، جيڪي به ڪراڙيون اچن ٿيون،
ڇا اهي به اسانجي ڪرمن جو ڦل آهن؟

ج- نيڪ آهي. ڪڏهن ڪڏهن اِهو سڀ ڪجهه اسانجن ڪرمن

س - ٦١ اها صرف ٻاڙ هجي نه ڪنهن ۽ ڪنهن وقت کان ڪجهه
ڳالهه صحيح ٿي رهندي ۽ ڪيستائين اهڙي رهندي؟

ج - ها، اها ڳالهه صحيح آهي. اسانکي ڪنهن به ايماندار انسان
جي ڳالهه ٻڌڻي آهي ته ڪنهن جي سامهون اها وقت گذري ٿي. ٻڌايل اهڙي
ڳالهه هر انسان کي، ظاهر ڏورانهو شروع ڪندو آهي. اسانکي هن
جي ۾ تفصيل ڪڻندي صاف وقت گذري ٿي ۽ صرف انهيءَ فرض اهڙي
شرط جي خيال ڪان. جڏهن اندر ڪنهن حاصل ٿيڻو هوندو آهي ته اهو
ظاهري ٿيندو آهي. اسانجي ڪنهن شرط سان ٻيا ڪيترا سان ڪنهن به
شرط. انهيءَ ڪري ساڳي اندر ڪنهن حاصل ٿي سگهي ٿو. ٻيو
انسان ڏيان، سڀني اڳتي ۽ ٻيو ڪنهن جي ڏيا هجر سان اندر ڪنهن
ڳالهه ٿي ٿو. ٿيڻ ڪري جڏهن ۽ اندر ڪنهن ڳالهه ٿيڻي آهي ته
اها ارادو ٿيندي.

س - ٦٢ مهاراج جي، جڏهن ڪنهن انسان کي روحاني ترقي
شروع ۾ لباس دلچسپي آهي ۽ هنجي ٻيڪرداري ۽ رواداري اهڙو
آهي، هو هنکي ڪتاب ۽ هنا رشتو آڌر ايندي رهي ٿي ۽ هو انهن
ڪتابن ڪري ٿو نه ڪنهن ڪنهن ٻئي ڏکي رهندو آهي ۽ هو هڪ
ڏکيو ۽ ڪنهن ٿوڙي سان شرط جي ڪوشش ڪري رهندو آهي.
جڏهن اهڙو ماحول لڳاتار رهي ته اهڙيءَ حالت ۾ ڪاميابي حاصل
ڪرڻ لاءِ ڇا ڪرڻ گهرجي؟

ج - هن سنسار ۾ اسين سڀ ڪنهن ڪنهن آزمائش آهيون.
جڏهن اسانکي ٻيهڙي اهڙي مشڪل ڏيان ۾ آهي، اسانکي انهيءَ
مشڪل حالتن وقت ڪوشش ڪرڻ جي ضرورت آهي ۽ اسين انهيءَ راهه تي ايمان
رکي هيا آهيون ته اهڙي حالت ۾ ڪرڻ جو آهي. اسين ڪوشش
ڪريون، ته اهي وري ڏورانهو شروع ڪريون ٿا. هن حالت ۾ ڪاميابي
ڪنهن ۽ ڪنهن جي. هڪ انسان، جنهن بلڪل هلڻ جي شروع ۾ ڪنهن
اهڙي نه انهيءَ جي شرط جو شوق ۽ هو رهي، ته اهڙو انسان ڪنهن
ڪڏهن ڪري ٿو، انهيءَ جي ٿي شرط جو الله

ج- سمرن ڀڄن ڪرڻ ۾ اهڙيون لاهيون چاڙهيون اينديون رهنديون آهن. توهين انهيءَ کي هيٺين يا مٿين هلچل چئي سگهو ٿا. اسانجو سمرن ڀڄن، اسانجو روحاني اڀياس ڪڏهن به سنئون سڌو نه هوندو آهي. ڪنهن وقت اسين محسوس ڪندا آهيون ته مٿي وڃي چڪا آهيون، اسان ترقي ڪئي آهي. پر ڪڏهن ڪڏهن ائين محسوس ڪندا آهيون ته هيٺ ڪري پيا آهيون. سمرن ڀڄن ۾ هميشهه لاهيون چاڙهيون اچن ٿيون. اهو سڀ ڪجهه ڪڏهن ڪڏهن اسانجن گذريل جنمن جي ڪرمن سبب ٿيندو آهي ۽ ٻين ڪيترين ڳالهين سبب به، جن جو اسانکي احساس نه هوندو آهي. پر اهي اڻڄاڻائيءَ ۾ اسان تي اثر ڪنديون رهن ٿيون. تنهنڪري اسانکي اهڙين لاهين چاڙهين جي چنتا نه ڪرڻ گهرجي. ڌيري ڌيري اسانکي اڳتي وڌڻو آهي.

س- مان سمجهان ٿي ته مان اهڙي وقت مان گذري چڪي آهيان. ڪڏهن ڪڏهن مونکي محسوس ٿيندو هو ته مان صحيح مارگ کان ڀٽڪي چڪي آهيان. پر ڪنهن وقت ائين به احساس ٿيو ته مان صحيح مارگ تي آهيان ۽ اندر پرماتما سان سڌو تعلق محسوس ٿيندو هو ۽ ورري ڪنهن وقت ايتري ته پريشان ٿيندي آهيان، جو پنهنجو پاڻ ۾ رهڻ مشڪل ٿي پوندو آهي.

ج- اهو صحيح آهي. اهڙا انڀو ٿيندا رهندا آهن، پر انهيءَ باري ۾ چنتا نه ڪرڻ گهرجي. اسانکي صرف پنهنجو فرض سمجهي سمرن ڀڄن کي وقت ڏيڻ گهرجي. اُن بعد ئي اسين اهڙن وچارن تي وس ۾ آڻي سگهنداسين.

س- خاص ڳالهه اِها آهي ته مون صرف توهانجي سڪ مان، اِهو ڄاڻڻ ٿي چاهيو ته مان صحيح مارگ تي هلي رهي آهيان.

ج- ها، توهين بلڪل صحيح ڪري رهيا آهيو. شبد ڪنهن هنڌ تي اندر نه پر اسان سڀني جي اندر آهي. ڪوبه انڪان خالي ڪونهي. تنهنڪري صرف اکين جي مرڪز تي ڌيان ايڪاگر ڪرڻ جي ضرورت آهي، جيئن شبد سان جڙي سگهون.

تي ٻڌائي سگهون ٿا ته جيڪڏهن روحاني ترقيءَ کان اڳ ڪين مدد ڪري
[illegible] مذهبي [illegible] مدد ڪري ٿي اهي صرف هڪ اهڙي شي
[illegible] جا انهيءَ انسان، جنهن جي انهيءَ ڳالهه آهي ته
[illegible] اهڙي حالت ۾ اسين صرف ڳالهين [illegible] ۽ مشڪلات ۾
[illegible] ته جيڪڏهن اسين روحاني ترقي حاصل ڪري، انهن سڀني
[illegible] ڳالهين ۽ ٻڌايون، پرماتما جي سچي ڀڳتي ۽ پريم آنند
[illegible] ڪري ته انهن ڏکي انسانن کي مدد ڪري جو قابل بڻجي
اهڙي اوسٿا ۾ اسين خود به سکي رهي سگهون ٿا ۽ ٻين لوڪن ۾ انهن کي
[illegible] ته اسين پرماتما جي ساڃاهه خود پرماتما جو روپ ٿي رهون ٿا.
هڪڙو شايد سوچي ته ٻيا ماڻهو ته جڏهن سڄي دنيا کي ڏکي
آهي ته پرماتما سکي ڪيئن ٿي سگهي؟ هن مسئلي جو جواب اهڙيءَ
طرح ڏسڻ گهرجي. جيڪڏهن هن سرشٽيءَ ۾ ڪو به ڏکي نه رهي
ته هن جي ڪا به ضرورت. اسين شايد انهن ۾ سمجهندا آهيون ته
[illegible] سڀ جي ڏکي ٿي رهيا آهن، پر سڀ
[illegible] ٿي رهيا آهن. جڏهن اسانجا جسماني ساٿي
[illegible] آهن ته اسين انهيءَ حالت ۾ ڪيئن بيشڪ ٿيندا آهيون.
[illegible] انهيءَ ڪري ۾ ڪڏهن به پنهنجي ترقي آهي پاڻ کي
اسين سمجهندا آهيون ته ضرور انهن ڪي اهڙو ڪجهه ڪيو هوندو،
جنهن لاءِ کين سزا ملي ٿي. پر اسين سمجهندا آهيون ته هو روئي
[illegible] جواب ڪري [illegible] ته ڪي جڳ ۾ رهن. جنهن لاءِ اسين عملي
[illegible] مدد ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. ساڳيءَ طرح جڏهن
[illegible] پرماتما جي پريم ۽ شانتيءَ [illegible] جي ڪڏهن ڪوشش ۾ گهٽ
[illegible] سگهي [illegible] ۽ انهيءَ بعد بہ ٿي خوشي ڏيئي، انهن کي
[illegible] سگهون ٿا، پر سچي پريم آنند ۽ گيان جا ڪي ڏانهن وڌي
[illegible] سگهون ٿا جنهن هو به سکي رهي سگهن.
[illegible] اها ڳالهه ٻڌي، اسين انهن مخصوص شڪ ڪندا آهيون ته روحاني
[illegible] ۾ ڦاسڻ جي بہ سٺو ۽ خراب وسيلو بہ اٿئي اوڻ، اها هن جي
[illegible] آهي يا اهو روحاني ترقيءَ ۾ اهڙي طرح لڳندو آهي؟

ڪونه سوچي رهيا آهيون؟ اسان کي رهڻ لاءِ گهر آهي، پڻ ماڻهن
کي مٿي ڍڪڻ لاءِ ڇت بہ ڪونهي. اسانکي گهمڻ لاءِ موٽر ڪار آهي
پر ڪيترائي ماڻهو پنڌ هلي رهيا آهن. اِنهيءَ خيال کان ڇا اسين سوارٿي
نہ آهيون؟ ڏسو جيڪڏهن اِنهيءَ ويچار کان سوچبو تہ پوءِ هن
سنسار ۾ هرهڪ سوارٿي آهي. پر جڏهن اسين پرماتما جي ڀڳتي
ڪرڻ شروع ڪريون ٿا ۽ پنهنجي اصلي منزل جي ويجهو ٿيندا وڃون
ٿا، تڏهن دراصل اسين سوارٿ کان پري ٿي سمپورڻ شڪتيءَ ۾
سمائجون ٿا. اسانجي ويچار ڌارا وڌيڪ اُدار ٿئي ٿي ۽ آسانکي گيان
پراپت ٿئي ٿو تہ اسين هرهڪ اِنسان جا آهيون. اُن بعد اسين محسوس
ڪريون ٿا تہ اسان اُجايو پنهنجو پاڻ کي ڪجهہ ٿي ماڻهن سان ٻڌي
رکيو هو. جڏهن اسين اُنهيءَ پرماتما جا ٿيون ٿا، جيڪو خود سڀني
جيو آتمائن جو آهي، تڏهن اسين اُزخود اُنهن سڀني جيو آتمائن جا ٿي
وڃون ٿا. مان سمجهان ٿو تہ اسين پرماتما جي ڀڳتيءَ سان سوارٿ جي
ڦاڙنا مان ڇوٽڪارو حاصل ڪري رهيا آهيون.

س - ٦٠. جيڪڏهن اسين پرم آنند جي اوستا پراپت ڪريون ۽
تہ اُسين خوشي ڪيئن محسوس ڪري سگهنداسين جيئن تہ اسانکي اِهو
معلوم هوندو تہ اسانجا پيارا يا سنسار جي سڀني اِنسان ذات هن وقت
بہ دکي آهي. جڏهن اهڙيون دردناڪ ڳالهيون ياد اينديون تڏهن
اُسين سکي ڪيئن ٿا ٿي سگهون؟

ج - ٺيڪ آهي ڇا اُسين اُنهيءَ پرم آنند کي پراپت نہ ڪري، اُڄ
سکي آهيون؟ هن وقت هر طرف اسين اِنسان ذات کي دکي ڏسي
رهيا آهيون. هرجڳهہ ماڻهو نهايت دکي ۽ پريشان آهن. ڇا پوءِ بہ
اسين خوش آهيون؟ نہ. جڏهن اسين واپس پرم آنند ۽ سچي شانتيءَ
جي اوستا پراپت ڪنداسين تڏهن اسين پاڻ کي سکي محسوس ڪنداسين
اُن وقت کهت ۾ کهت اسين ٻين کي ڪجهہ ڏيئي سگهنداسين ۽ ڪين
اُنهيءَ دک کان ڇوٽڪاري پائڻ ۾ مدد ڪري سگهنداسين. اهڙيءَ طرح
جيڪڏهن اسين سکي هونداسين تہ اُنهنکي بہ سکي ڪري سگهنداسين.
پر جيڪڏهن اسانجي اندر ٿي ڪجهہ نہ هوندو نہ اُنهن دکي اِنسانن

ٿي ڏسي ٿي سنسار جي ڳالهين کان دور رهڻ جي ڪوشش ڪريون
ٿا. ڇا توهانجي نظر ۾ اهو ڪو مطلب آهي؟

س - ها اسين سمجهون ڳالهيون ٻڌي وڃون ٿا.

ج - نه، مان توهانجي انهيءَ ڳالهه سان اتفاق نه آهيان. مان ته انهيءَ
تي مشورو ڏيندس ته جيترو ڏيک رکون اسين سڀئي ڏسون ٿا، ڇو نه
ٿا، اسين اوترو پرماتما جي ويجهو ٿيندا وڃون ٿا ۽ پرميشور آهي
۽ اسان منزل جي نهايت نزديڪ پهچون ٿا. اهڙيءَ طرح اسين ڏيک
جي ٻڌي وڃون ٿا. جيترو ڏيک روحاني رسائي ٿيندي اوترو ئي
وڌيڪ چڱيءَ طرح حقيقت الاهيءَ کي ڏسي سگهنداسين. اهڙيءَ طرح اسان
۾ ڏيک مشاهدي اچي ٿي. جڏهن مان بدلجي اسين ٻڌون روپ
اختيار ڪريون ٿا. پرماتما ۾ سمائجي، خود پرماتما جو روپ ٿيون
ٿا ۽ اهڙيءَ ريت اسين هر انسان جو روپ اختيار ڪريون ٿا. جن
موجوده حالت ۾ مان ته انهن تي چئي سگهان ٿو ته جيئن اسين الڳ
ٿي ويٺا آهيون، اسين سوارٿي آهيون. پرماتما ۾ واپس وڃي ڪين ٿا
جي اڳيان ڪاسائو، جيئن اسين انهن خواهشن يا تمنائن کي پوري ڪرڻ
جي ڪوشش ۾ آهيون، تيئن اسين سوارٿي آهيون، خود غرض آهيون.
جيئن جيئن اسين پرماتما جي ويجهو ٿيندا وڃون ٿا، اسانجي وچار ڌارا
وڌيڪ مشاهدي ۽ اڌار ٿيندي وڃي ٿي ۽ ڪيترن ماڻهن جي ڀلي ۾ وڌ
۾ اچون ٿا. منهنجي نظر ۾ اهو آهي ته پرماتما جي نزديڪ
اچڻ سان اسان کي ماڻهن جي ڏيک لاءِ پيار حاصل ٿئي ٿو. جڏهن
اسين پرماتما کي پيار ڪريون ٿا ته قدرتي مقدس ويا سان به پيار
ڪندو ويندو ۽ اهڙي طرح سڀني ماڻهن سان به. جڏهن اسين انهيءَ
پرماتما جو، جيڪو سڀني سرشٽيءَ جو آهي، سروپ بڻجي ويندا آهيون
تڏهن اسين به سڀني جا ٿي ويندا آهيون. توهانجو اهو وچار باطل
ٿو آهي ته ڏيکن سڀون اسان کي سوارٿي بڻائي ٿو.

سوارٿ ڇا آهي؟ ڇا پنهنجي ڀلائي ۾ سوارٿ؟ هر هڪ انسان پنهنجي
ڀلائي ۾ سرگرم رهندو آهي. اسان وٽ هڪڙا آهن ته ڪيترن ئي انسان
... تي جا اسين سوارٿي آهيون؟ ڇا اسين پنهنجي ڀلائي ...

ٻيٽري ۽ شڪتي پراپت ٿئي ٿي جو اسين ڪنهن ۾ شڪتيءَ سان ملي سگهون ٿا، اسين ڪائنات جا علوم ڪري سگهون ٿا، اسانجي روحاني راهه تي ترقي ٿيندي رهي ٿي. اسانجو من پوتر ۽ انيري ٿئي ٿو ۽ اسين سڀ ڪجهه سمجهي سگهون ٿا. اهڙيءَ طرح اسانجي ترقيءَ ۾، روحانيت مدد ڪري ٿي. اسانکي هڪ نيڪ انسان بڻائي ٿي. جيڪڏهن اسان ۾ اهڙي ڪا به تبديلي نه آئي آهي ته پوءِ اُن سادنا کي روحاني سادنا نه چئبو. جڏهن روحانيت يعني شبد، نام يا ورد لاءِ اسانجي اندر، پڪتي ۽ پريم وڌي ٿو، تڏهن اهڙيءَ حالت ۾ سڀ نيڪ انساني گڻ، ازخود ڪير مٿان ملائيءَ وانگر اسان ۾ نظر اچن ٿا. اُنهن گڻن کي سکڻ يا حاصل ڪرڻ لاءِ اسان کي ڪا به ڪشمڪش يا ڪوشش نٿي ڪرڻي پوي. پر اُهي پنهنجو پاڻيهي اسان ۾ اچي وڃن ٿا. جيڪڏهن اسانجي اندر پرماتما لاءِ پيار ۽ پڪتي آهي ته اُهو پريم ۽ اُها پڪتي اسان جي اندر ٻين گڻن کي به پيدا ڪري ٿي. اسان ۾ هڪ تبديلي اچي ٿي، اسانجي سڄي ويچار ڌارا بدلجي وڃي ٿي. اسين پرماتما جي جيترو ويجهو وڃون ٿا، اوترو اسين هڪ ٻئي جي نزديڪ ٿيون ٿا. هڪ ٻئي سان پيار وڌي ٿو. جيتري وڌيڪ شانتي اندر پراپت ٿئي ٿي، اوتري اسان کي ٻاهر به حاصل ٿئي ٿي. انهيءَ سان اسين صحيح نيڪ انسان بڻجون ٿا. هڪ ٻئي کي صرف راڄنيتڪ پنگتي يا مالي خيال کان نه پر هڪ انساني پيار سان سمجهڻ جي ڪوشش ڪريون ٿا. نه ڌارمڪ، قومي ۽ ذات پات جي ويچار کان پر صرف صحيح نيڪ انساني ويچارڌارا سان. پر اهڙا گڻ يا خاصيتون صرف هڪ پرماتما جي پڪتي ڪرڻ سان ئي اسان ۾ اچي سگهن ٿيون.

س – ٥٩. مون ٻڌو آهي ته نام دان بعد، ستسنگيءَ ۾ سوارٿ جي ڀاونا اچي وڃي ٿي. ڇا هن مارگ تي هلڻ بعد اسان ۾ به سوارٿ جي ڀاونا پيدا ٿيندي آهي؟

ج – پرماتما جي سمرن پڄن يا پڪتيءَ سبب، اسين خرد پنهنجو ناڪ ۾ ٿي رهون ٿا ۽ اسانجو ڌيان اوڏانهن ئي ايڪاگر رهي ٿو ۽ اسين

س - اوهان ٻڌايو آهي ته جيڪڏهن اسين هڪ ڏينهن
سمورن ملڪن جو سفر ڪريون ۽ اسين ۲۳ يا ۲۴ ڏينهن اندر پنهنجي وطن تان
اڏري ٻئي ملڪ ۾ پهچون ته ڏينهن سمورن تنا ڪريون ته ٻيا اهڙا ڪجهه
هيئنر سان سمورن ٻين ۾ شرط جي برابر ٿيندي؟

ج - توهين جون ٿان خوارن جو ٻري وڃو ٿا، تنهنڪري ڪيترن
تي آسانيون، توهان ٿانئين پنهنجي پنهنجي هڪ الڳ ورب اختيار
ڪيون ٿيون (مثلو ٿي ٿيا). ڏيري ۾ اهڙن ڪاليجن جي ڪلنا بيان ٿي
"مهمان گهر جا ڪپ شپ" (Guest house gossip) چيو ويندو آهي. جتي
مهمان (ماڻهو آل ڪسڪي) ڳالهه ڪندي، ڀوڳيا ڀوڳيا رانا ۽ رهاڻ
ڪري ڪندا آهن ۽ انهيءَ بعد انهن ماڻهن مان ڪوبه هڪ واپس اچي ڏيري
۾ ڪل پنهنجي ڳالهين جو ذڪر ڪندو آهي. توهين ڏسو جيڪڏهن
روز ملڪن ۾ خاص ڪري ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا رهندا ته توهانکي
انهيءَ جي عادت پئجي ويندي. جيڪڏهن توهين ٿانئيندا رهندا ۽
ملڪ ويس لاءِ ٻيهل رکندا ته توهانجي سمورن ٻين ڪرڻ جي عادت
ختم ٿي ويندي. هڪ ڏيهه عادت پوڻ جي وڃڻ بعد، اهڙا عادت
ورتي وڃڻ ۾ انهاب سخت مشڪل ڪرڻي پوي ٿي. تنهنڪري انهيءَ
۾ توهانجو ئي نقصان آهي. جيسين سمورن ٻين ڪرڻ جي عادت نه
پئي آهي تيسين اسان ڪي شڪايت ۽ پرواهه نه ٿيندو.

جڏهن اسين ورزائي ٻين سمورن جو موقعو وڃائي ٿا وڃون ته اهو
سمجهڻ گهرجي ته اسين هڪ اهڙو نهايت اهم بدارت وڃائي رهيا
آهيون، جيڪو اسانکي هرگز وڃائڻ نه گهرجي. ۽ انهيءَ لاءِ ڪجهه ٻه
ڪجهي سوالون ڪريون.

س - اوهان جا شبد ۽ ٻن ايجاسيءَ جي شخصيت ۾ فرق آڻي ٿي؟
مونکي خاص آهي ته اهڙو ايجاسي ٻين ماڻهن جي ٻول ڪرڻ جي
شرط تي سمجهي آهي ۽ سستي ڪري ٿو ٿيا؟ پر جاچي اهو آهي
انهن ساڻ هجي.

ج - انهيءَ تي ڪو سوال ٿي ڪريون. روحاني ايجاس ڪرڻ سان

نه سگهون. هاڻي اهڙي حالت ۾ ماڻهن لاءِ اسانکي ڇا ڪرڻ گهرجي ته انهيءَ مان ڇوٽڪارو ملي سگهي ۽ اهي سڀ ڪجهه حاصل ڪري سگهن، صرف سمرڻ ئي آهي.

سمرڻ ۽ نوراني درشن جي ڪري ئي ڪرم، ڪرتا ۽ ڀڳتي جو مقصد ۽ منزل تي پهچڻ ممڪن ٿي سگهي ٿو. ڀڳتي جو هر وقت ڪرڻ، وڏو ۽ انهيءَ جي پراپتي جي ڪوشش ڪرڻ، ڀڳتي منزل مقصد تي پهچڻ ۽ نه رهڻ. تنهن ڪري اصلي مقصد کي نه وسارڻ. اسانکي اها ڳالهه سدائين ڌيان ۾ رکڻ گهرجي. سنسار ۾ ڪم ڪندا رهو، پر سنسار ۾ رهي، هن دنيا جو سک آرام وٺو ۽ ڀڳتي اصلي منزل کي نه وسارڻ ۽ نه ڇڏڻ انهيءَ مارگ کي ڇڏڻ، جنهن تي هلي، اسانکي نج ڌام پهچڻو آهي. انهن جي وچ ۾ جيون ٿيڻ اها منزل هميشه اسان جي سامهون هجڻ گهرجي، انهيءَ منزل تي پهچڻ لاءِ اڳتي قدم وڌائڻو آهي ۽ نه دنيوي پدارٿن جو داس بڻجڻو آهي ۽ نه ئي ڀڳتي اصلي گهر کي وسارڻو آهي. بس، اهائي صرف هڪ ڳالهه آهي جنهن مان نوراني درشن ٿي سگهن ٿا.

س - مهاراج جي، جڏهن اها حقيقت آهي ته جيئن انسان ڀڳتي اندر پرماتما جي نور کي ڏسي ۽ شبد يا روحاني ڌن سان جڙي، تيئن هو هڪ مٿين شش ۾ پهچي سگهي، جتي پرماتما رهي ٿو؟

ج - نوراني درشن جو مطلب اهو آهي ته انهيءَ مارگ تي هلڻ لاءِ اسانکي جيوت ڏسڻي آهي ۽ شبد ٻڌڻو آهي؟

س - ها، اندروني ميلاپ اهو مطلب آهي.

ج - اهو آهي. انهيءَ مارگ تي هلڻ جو اهوئي مقصد آهي ته انهن انهيءَ نور يا روشنيءَ ۽ انهيءَ شبد ڌن ۾ سمائجي، آخر پرماتما ۾ لين ٿي وڃون.

س - ڪڏهن ڪڏهن سمرڻ ڪرڻ جي سبب ڪيڏي سزا ملي ٿي.

ج - سزا اها آهي ته نرڪن ڀڳتي مرڻ کان پوءِ رهڻو پوي. سڀ ڪجهه ڌيان سان سزا ملي. ڀڳتي ڌار ۾ ڪرڻ ڌيان

منش چولي جي اصلي مقصد کي بلڪل وساري ويٺا آهيون. اسين پنهنجي موُل منزل يا مقصد کي ڇڏي، انهن وسيلن جي وس ۾ اچي ويا آهيون. اسان کي انهن کان مٿي اُٿڻ گهرجي. اسان کي اها ڳالهه چڱيءَ طرح سمجهڻ گهرجي ته اهي سڀ سنساري پدارٿ اسان لاءِ آهن ۽ نه اسين انهن لاءِ آهيون. هيءَ سڀ سائنس ذريعي ايجاد ٿيل شيون اسانجي سهوليت لاءِ آهن جيئن اسان کي وڌيڪ فرصت ملي يا وقت بچي. اسين وڌيڪ سک ماڻيون ۽ خوش رهون جيڪڏهن انهن سائنس دوارا ايجاد ٿيل شين مان اسين فرصت ۽ سک نتا حاصل ڪري سگهون ته پوءِ مان سمجهان ٿو ته انهن سڀني شين جو ڪهڙو فائدو ٿيو؟ جيڪڏهن انهن پدارٿن اسان کي خوش يا سکي نه ڪيو آهي بلڪ وڌيڪ دکي اداس ۽ نراس ڪري ڇڏيو آهي ته پوءِ انهيءَ حالت ۾ اسان کي سوچڻ گهرجي ته اسين ڪهڙيءَ طرح انهن کي پنهنجي وس ۾ آڻي، انهنجا مالڪ بڻجون ۽ نه غلام.

مثال طور، اڳ ۾ جيڪو ڪم ماڻهو هٿن سان ١٠ ڪلاڪن ۾ ڪندا هئا، هن وقت، انهيءَ ڪم کي، هاڻوڪي مشين شايد ٻن يا ٽن منٽن ۾ ڪري ٿي. اهو سڀ ڪم ٩ ڪلاڪن ٥٧ منٽن جي بچت ڪرڻ جي خيال کان ڪيو ويو. پر مشين جي ايجاد ٿيڻ بعد به اڄ اهي بچيل ٩ ڪلاڪ ۽ ٥٧ منٽ ڪيڏانهن ويا؟ اهي ڪٿي به ڪونهن. اهي سڀ شيون اسان وڌيڪ وقت بچائڻ جي خيال کان ايجاد ڪيون، جيئن اسان کي فرصت ملي ته اسين پنهنجي ۽ پرماتما جي باري ۾ سوچ ويچار ڪري سگهون. اهو نهايت سٺو آهي، مان مشينن جي ايجاد جي خلاف نه آهيان. پر اسانکي انهيءَ فرصت يا بچيل وقت جو پورو پورو لاڀ وٺڻ گهرجي، جنهن لاءِ سخت محنت ڪري اهي وقت بچائيندڙ مشينون ايجاد ڪيون ويون. اسين پنهنجي مقصد کي ڀلجي چڪا آهيون. جنهنجي پراپتيءَ لاءِ ايتري سخت محنت ڪئي وئي، انهيءَ مقصد کي بلڪل وساري ويٺا آهيون. هيئنر اسانجي حالت مڪڙيءَ جي جار ۾ هڪ قيديءَ مثل آهي اسان خود ئي انهيءَ جار کي هڪ نهايت سهڻي نمرني نساهيو ۽ هن وقت اسين انهيءَ اندر ئي جڪڙيا پيا آهيون. انهيءَ مان ٻاهر نڪري

ج ۔ توهان جي اها ڳالهه بلڪل صحيح آهي. جڏهن کان مان هتي
آيو آهيان، تڏهن کان مون کي اهڙي ڪنهن سوال جو جواب ڪونه
مليو آهي، جنهن جو جواب ڏسڻ ۾ نه اچي سگهي. ڏسڻ
۾ اچي ٿو ته هتي تعليم مان جواب لکيل هوندا. اوڙ طرف اهڙو
آهي ته اهي حقيقتون ۾ لکيا ويا آهن ۽ مان انهن کي دهرائي رهيو
آهيان.

آمريڪا وارن لاء حقيقتي ونجار ۾ ڪو به اهڙو خاص ڪم اسا
ڏانهن اهڙو ڪم ڪرڻ لاء ڪونهي. سڀني آئين سيٽي لاء سائو آهي.
[illegible] ۽ مائٽن جون مشڪلون ۽ واقعات، جتي جتي هو رهن ٿا، ادي
ڌار ڌار آهن. آمريڪا وارن يا انهن مائٽن لاء به سڀني آئين ۾ ڪو به
فرق ڪونهي. هتي مائٽن ۾ ٻنهي ٻارن کي گڏ ڪري رکڻ جو
بندوبست هوندو آهي ۽ اهي انهن ٻارن ۾ غلطان هوندا آهن.
انهن کي اهو سمجهڻ گهرجي ۽ اهڙن ڳالهين کان مٿي اٿڻ گهرجي.
[illegible] اچي جو مون توهان کي مثال ڏيندي ٻڌايو ته اسين هڪ
مشڪل واسطو هوندي جڏهن، جڏهن هڪ ٻار ڀلائي رهيا آهيون،
ٻوڙي ٻار بعد معلوم ٿئي ٿو، اهڙا ٻار ٻوڙيءَ طرح ٻڌائي ٿي سگهي
آهي ۽ اسين انهيءَ ۾ قائل آهيون. اسين ٻوڙن جي اول ٻار ۾ ٿي سگهي
آهيون، جڏهن مان اسين ڪري نٿا سگهون. اسين ٻاٻا آشائون ترشائون
[illegible] ٿا ۽ انهن ڏوري ٻارن کي هدايت ڪرڻ لاء سخت
محنت ڪندا آهيون. انهن کي حاصل ڪرڻ بعد محسوس ٿئي ٿو ته اسين
انهن ٻارن جا ڪجهه ٻڌي سگهيا آهيون، اسين انهن جا قيدي ٻڌي
سگهيا آهيون. اهي آمريڪا وارن کي مان انهيءَ حالت ۾ ڏسي رهيو
آهيان.

اهي ڏوري ٻارڙن ساڳي استعمال لاء آهن ۽ نه اسين انهيءَ
استعمال لاء آهيون. اسان کي انهن جو ماڳ ڳولهي رکڻو آهي ۽ نه
انهن جو ڪو، ڪنهن ڪنهن جهڙو هتي ڏسي محسوس ڪيو آهي
اهڙو اهڙو آهي ته انهن سڀني ٻارن اسان کي ڏسڻ جي ڪم آهي،
[illegible] ته ماس ٻڌي سگهيا آهيون، جو سماج ۾ اهڙو ۽

٦- (الف) آسڻ، ايڪاگرتا، شبد ڌن، هٺ يوگ، راڄ يوگ، پراڻايام، تپ يوگ

س - ۵۲. سمرن ڀڄن ڇاکي ٿو چئجي؟ ڌارمڪ پستڪ پڙهڻ ۽ اُنهن ۾ لکيل حقيقت تي سوچڻ، ڇا اهو به هڪ سمرن ڀڄن جو حصو آهي؟

ج - نه ستگروءَ جي سکيا انوسار، اڀياس کي پورو وقت ڏيڻ ئي سمرن ڀڄن آهي. پر باقي ٻيون سڀ ڳالهيون سمرن ڀڄن جي شوق وڌائڻ ۾ مدد ڪن ٿيون. جيڪڏهن اسين سنت مت ساهتيه پڙهندا سين ته اُنهيءَ سان ڀرمن ۽ شنڪائن کي دور ڪرڻ ۾ مدد ملندي. اسان ۾ ڀڳتي پيار ۽ وشواس جاڳرت ٿئي ٿو. اسانجي چوگرد سمرن ڀڄن جو واتاورڻ ٺهجي ٿو. اهڙيءَ طرح شوق وڌي ٿو. اهو هڪ ساڌن آهي نه منزل يا مقصد. هر روز جيڪو وقت اسين اڀياس کي ڏيندا آهيون، دراصل حقيقي سمرن ڀڄن اهو ئي آهي. پر اهي سڀ ڳالهيون مدد ضرور ڪن ٿيون جيئن ته ٻهراڻ به صبح جو مون توهان کي سمجهايو ته جهڙيءَ طرح شبد، سمرن ڀڄن لاءِ پيار ۽ چاهه پيدا ڪري ٿي، اهڙيءَ طرح اهي ڳالهيون به يعني ڌارمڪ پستڪ پڙهڻ وغيره، اسان کي سمرن ڀڄن لاءِ شوق جاڳرت ڪن ٿيون. پر مکيه ڳالهه اها آهي ته اسانجي اندر ڪي به ڀرم يا شنڪائون نه هئڻ کپن. اسان کي سمرن ڀڄن ۾ بلڪل شانت ۽ اِستر من سان ويهڻ کپي ۽ نه ڪڏهن به جوش يا شنڪائون رکي. هن قسم جون سڀ سڀائون (ستسنگ) ڌارمڪ ساهتيه جو پڙهڻ، پنهنجن شنڪائن ۽ ڀرمن کي دور ڪرڻ، سڀ اسانجي سمرن ڀڄن جي ماحول کي ٺاهي رکڻ ۾ مدد ڪن ٿا.

س - ۵۳. مهاراج جي، ڪيترن سوالن جا جواب ته اسانکي سنت ساهتيه جي پستڪن ۾ به ملي سگهن ٿا پر توهين مهرباني ڪري اهو ٻڌايو ته اسان امريڪا جي ستسنگين کي روحاني راهه يا مارگ ۾ ترقي ڪرڻ لاءِ ڇا ڪرڻ کپي؟ امريڪا واسين لاءِ روحاني مارگ ۾ مدد ڪندڙ ڪهڙي ڳالهه جي، اسانکي ضرورت آهي؟

پوءِ انهيءَ حالت ۾ اسين ڇڻ جنمن جي باري ۾ سوچون ٿي ڇو؟

س - ٤٩. مهاراج جي، جڏهن اسان کي معلوم ٿي آهي ته اهو ئي هڪ صحيح مارگ آهي، انهيءَ ڳالهه تي وشواس ٿ آهي پر تنهن هوندي ٻ اسانجي دل ۾ پريم ڪونهي. اهڙيءَ حالت ۾ اسان کي ڇا ڪرڻ کپرجي؟

ج - جيڪڏهن توهين ڀڄن سمرن ڪندا رهندا ته پريم پاڻ پنهنجو پاڻيهي پيدا ٿيندو، توهان کي پريم جاڳرت ڪرڻ لاءِ ڪا ٻه ڪوشش نه ڪرڻي آهي. جڏهن پريم ايندو آهي ته پنهنجو پاڻيهي ايندو آهي. جيڪڏهن توهين پنهنجو پاڻ کي جاچيندا ته توهين ڏسندا تہ دنيوي يا جسماني پيار لاءِ ٻه ڪا ڪوشش نه ڪئي ويندي آهي. پرماتما اها بخشش يا ڏات، خود ڏئي ٿو ۽ اهو پريم اهڙيءَ طرح ئي اچي ٿو.

س - ڇا گروءَ جي ديا مهر سان اهين ٿيندو آهي؟

ج - جڏهن پرماتما چاهي ٿو ته توهين ڪيس پيار ڪريو تڏهن هو توهان ۾ پريم جاڳرت ڪندو پر اهو پريم پاڻ، زنده گروءَ جي اپديش انوسار، ڀڄن سمرن ڪرڻ سان ئي پيدا ٿيندو آهي.

س - ٥٠. مهاراج جي، سنت مت ڪانسواءِ ٻين سيني متن ۾، پرماتما جي درشن ڪرڻ لاءِ، اندرين آتمڪ درشٽي هئڻ ضروري آهي؟

ج - سنت مت ڪانسواءِ ڇو؟ سنت مت ۾ ٻه روحاني اندرديان جي ضرورت آهي ۽ ڇو؟ آتمڪ اندرديان، اندرئين نيتر يا ٽئين نيتر جي کلڻ بنا اسين پرماتما جو درشن ڪري ئي ڪيئن ٿا سگهون؟ اهائي اندرين آتمڪ درشٽي آهي جنهن سان اسين پنهنجي اندرين اک يا شو نيتر کوليون ٿا ۽ انهي اندرئين نيتر ذريعي ئي صرف، اسين پرماتما جو درشن ڪري سگهون ٿا. پرماتما کي اسين جسماني اکين سان ڪڏهن ٻه نٿا ڏسي سگهون.

س - ٥١. حضور، هڪ جنم ۾ يا ڇڻ جنمن ۾ مالڪ سان ميلاپ ٿيڻ يا واپس پنهنجي نج دام وڃڻ واري ڳالهه ڇا بلڪل پڪي آهي؟

انهيءَ مرحلي تي مڪمل طرح سان شروع ٿئي ٿو، جنهن ڪري ماڻهو موت کانپوءِ به ان زندگيءَ جو فيصلو ڪري ٿو. دراصل موت ئي واپس وڃڻ جي ٿو، جنهن ۾ ڪجهه وقت تائين ماڻهو ڪوبه ساهه نٿو کڻي. ان ۾ ٿي سگهي ٿو ته ڪن ماڻهن ذهني اسين ڏورانهين ڏينهن ۽ وقت ۽ جاءِ ۾ ٻيهر پيدا ٿيو، اسان کي سڀ شيون ياد ڪرڻ جي ضرورت نه آهي، ۽ اسان کي انهيءَ جي ذريعي بدلي سگهنداسين.

س - ڇا اسان کي اهو معلوم ٿي سگهي ٿو ته اسين ڪيترو جلدي موت آڻيون؟

ج - اهو ڄاڻڻ تمام مشڪل آهي ته اسين ڪڏهن مرڻ وارا آهيون. ڪڏهن ڪڏهن اسين محسوس ڪندا آهيون ته اسان جي جسم ۾ ڪو ڦيرو ۽ ڪمزوري اچي وئي آهي ته اها ڳالهه موت جي ويجهڙائي آهي. اها به آهي ته اسين انهيءَ ۾ رهندا آهيون جڏهن ته اسان کي ڪا خبر نه هوندي آهي. اسين سڀني جي دل ۾ رهون ٿا ۽ انهيءَ ۾ محسوس نه ڪندا آهيون. جڏهن ته ڪڏهن خاموش ڪمرن ۾ پنهنجي ياد ڪجهه ڏکن کي بار بار ستائيندي رهي ٿي، اسين ڪجهه محسوس ڪريون ته انهيءَ حالت ۾ ڪجهه ٿي سگهي ٿو ته ڏکن ۾ موت آهي. دراصل اهو موت آهي. انهيءَ جي ڪري هن شيءِ ڏکن کي نه ڏسي ۽ ڏکن انهيءَ جي ڪري ٻين کي انهن ۾ ڏسي سگهجي ٿو. انهن ۾ زندگيءَ ۾ ڪيترا ڏينهن گذري سگهن ٿا. جو موت جي ذريعي انسان کي دنيا کان ڌار ڪري ٿو. جن انسانن جي موت جو خيال آهي ۽ جيڪي انهن ۾ رهن ٿا، تن کي موت جو خيال به نه ٿو ٿئي. جڏهن اسين موت جي باري ۾ سوچيندا آهيون، تڏهن اسان کي انهن جي زندگي جو خيال ٿئي ٿو، جنهن ۾ انسان دنيا ۾ اچي ٿو، ۽ انسانن جي زندگي به ختم ٿئي ٿي. جڏهن اسين انهيءَ جو ذڪر ڪريون ٿا ته موت جو خيال اسان جي زندگي تي رهي ٿو.

ڪڏهن به ڳاڏي نٿا ٻڌي سگهون. انهيءَ ڪري اسان کي ڀڄڻ گهرجي آهي، اسان کي پوريءَ طرح ڪوشش ڪرڻي آهي، تڏهن ئي مالڪ پنهنجي ديا مهر ڪندو.

س - ۴٧. ڇا، ستسنگيءَ کي ڇٽن جنمن ۾ مڪتي، هر حالت ۾ ملندي؟ مان اُميد ڪريان ٿي.

ج - ٺيڪ آهي، پر توهين ڇٽن جنمن جي باري ۾ سوچي ئي ڇو رهيا آهيو؟ هڪ ئي جنم ۾ ڇو نه؟ (ڪِلن ٿا)

س - ۴٨. موهه؟

ج - ها اسانجو موهه، بار بار اسان کي هن سنسار ۾ واپس وٺي اچي ٿو. جيڪڏهن اسين انهيءَ موهه کي ڪڍي ڇڏينداسين ته پوءِ، اسانکي وري جنم وٺڻ جي، بلڪل ضرورت نه پوندي. جيڪڏهن اسان اندرين ترقي ۽ روحاني رسائي خاص نه به ڪئي آهي پر اسانکي هن سنسار جي ڪنهن به پدارٿ سان موهه ڪونهي، اُن حالت ۾ اهڙي ڪابه شڪتي ڪونهي، جيڪا واپس هن سنسار ۾ اسان کي وٺي اچي سگهي. اهڙيءَ اوستا ۾ اسين ڪنهن اندرين روحاني منڊل ۾ پهچي، مٿين منڊلن ڏانهن وڃڻ لاءِ ابياس ڪنداسين.

س - جيڪڏهن مان هن دنيا جي ڪنهن به پدارٿ جي خاص ڪابه اِڇا نه رکان ته ڇا مون کي هتي واپس نه اچڻو پوندو؟ ڇا هن سنسار ۾ واپس اچڻ لاءِ ڪنهن پدارٿ جي خواهش رکڻ ضروري آهي؟

ج - توهانجو چوڻ صحيح آهي. صرف پنهنجن سمرن ئي مالڪ سان واپس ملائي ٿو، جيڪڏهن دنيا کان پري آهيون يا اسان کي دنيا سان ڪو به موهه ڪونهي ته پوءِ اسين ڪٿ هن سنسار ۾ وري جنم وٺڻ کان بچي سگهون ٿا. اسان کي ڪنهن اندرين روحاني منڊل ۾ رکيو ويندو، جتي پنهنجي آخري منزل تي پهچڻ لاءِ پنهنجن سمرن ڪرڻو پوندو. پر جيڪڏهن اسان کي هن سنسار سان نهايت گهرو موهه آهي ۽ اسين نيم سان پنهنجن سمرن به ڪري رهيا آهيون ۽ ڪجهه اندرين روحاني ترقي به ڪري رهيا آهيون انهيءَ جي باوجود به اسان کي

[illegible] لڳاتار [illegible] ۽ [illegible] آزاديءَ لاءِ اسين ڪوشش ۽ [illegible]
[illegible] ڪوشش [illegible] انسان کي [illegible] آهي [illegible]
[illegible] ڪوشش سان [illegible]؟ [illegible]
[illegible] ڪوشش [illegible] رهڻ؟

ج - اهو [illegible] آهي. اسين [illegible] ڪوشش [illegible]،
[illegible] سان [illegible]، [illegible]
[illegible] قابل [illegible] مالڪ جي [illegible]
اسين [illegible] سگهون. [illegible] جي [illegible]
انسان کي [illegible] معلوم [illegible] سگهي. [illegible]
[illegible] آهي. مالڪ جي [illegible]
اسين [illegible] وقت [illegible] سگهون. [illegible]
[illegible] انسان کي [illegible]
[illegible] ٿيندي، [illegible] کي [illegible]
[illegible] انسان [illegible] فرض آهي ته اسين [illegible] سچائيءَ ۽ ايمانداريءَ
[illegible] ڪوشش ڪراون. ان بعد [illegible]
[illegible] انسان [illegible] ضرور ڪندو. [illegible]
[illegible] انسان جي [illegible] رهي آهي.
ايمانداريءَ ۽ [illegible] سچائيءَ [illegible] رهي آهي اسين [illegible]
[illegible] انعام ڏيندا آهيون. [illegible]
[illegible] اسين [illegible] سان [illegible]
[illegible] اسين [illegible] رهيا آهيون،
[illegible] ضرور [illegible]
[illegible] ضرور [illegible]
[illegible]
[illegible] آهي [illegible]
[illegible] جي [illegible]
[illegible] سچائيءَ
[illegible] ضرور [illegible]. اسين [illegible]

ڪندا تہ ٻھريون فائدو اھو ٿيندو تہ ننڊ نہ اچڻ واري بيماري نہ
ٿيندي. توھان کي ھڪدم ننڊ اچڻ شروع ٿيندي. ٻيو تہ، توھان کي
نھايت سٺا سپنا ايندا ۽ ٽيون فائدو اھو آھي تہ جڏھن توھين صبوح
جو اُمرت ويلي ڀڄن لاءِ اُٿندا، توھانجا ويچار ڦھليل نہ ھوندا. ڌيان کي
ايڪاگر ڪرڻ ۽ شبد ڌُن سان جُڙڻ ۾ آساني ٿيندي. تنھن ڪري
ھميشھ سمھڻ وقت سمرن ڪرڻ فائديمند آھي.

س - ۴۴. جيڪڏھن سمرن وقت توھانجي سروپ جو ڌيان توھان
جي تصوير تي نہ ڪرڻو آھي تہ اُن حالت ۾ اسانکي ڌيان ڪنھن تي
ايڪاگر ڪرڻ گھرجي؟

ج - ڇا توھانجو تصوير سان مطلب آھي فوٽو؟ اسانکي ڪڏھن بہ
فوٽي تي ڌيان ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪرڻ گھرجي. جيڪڏھن اسان
گروءَ جو درشن ڪيو آھي تہ پوءِ ھن جي سروپ جو ڌيان ڪرڻ
گھرجي. ٻيءَ حالت ۾ اسانکي پنھنجو خيال اُنڌيري ۾ (ھتي اُن ٻُرن
جي وچ ۾) رکڻ گھرجي ۽ پنجن نامن جو سمرن ڪرڻ گھرجي.

س - ۴۵. ڪڏھن ڪڏھن مون کي ڀڄن ۾ مشڪلات محسوس
ٿيندي آھي، شايد اھو غلط بہ ھجي پر منھنجو من ھر وقت ھر جڳھہ
ڀٽڪڻ جي ڪوشش ۾ ھوندو آھي، مان اُنھيءَ کي اِستر ڪرڻ لاءِ
توھانجو فوٽو يا تصوير اڳيان رکندو آھيان، ڇا اھو غلط آھي؟

ج - اسانکي ڪڏھن بہ فوٽي تي ڌيان ايڪاگر ڪرڻ نہ گھرجي.

س - منھنجو مطلب آھي تہ من کي ڀٽڪڻ کان روڪڻ لاءِ؟

ج - اِھا تہ ڳالھہ صحيح آھي پر فوٽو يا تصوير تي ڌيان ڪري نہ
جيڪڏھن اسان گروءَ جو درشن ڪيو آھي تہ پوءِ اُنھيءَ جي سروپ
جي ڌيان ڪرڻ سان ضرور فائدو ٿيندو. پر جيڪڏھن اسان ھن جو
درشن نہ ڪيو آھي تہ اُن حالت ۾ سڀ کان سٺو اُپاءُ آھي، ھتي
اُن ٻُرن جي وچ ۾) ڌيان رکي، پنجن پوتر نامن جو سمرن ڪرڻ کپي.

س - ۴۶. ڪڏھن ڪڏھن ستسنگين جي وچ ۾ ڳالھہ ٻولھہ ڪندي
سان پڌو آھي تہ اڀياس ڪرڻ سان، ديا ستر ٿئي ٿي. ڪڏھن ڪڏھن

توهان کي وقت جو پورو پورو فائدو وٺڻ گهرجي. ان ڪري لاءِ يعني پڙهڻ لاءِ پڙهائي ويلي کي خاص اهميت ڏني وئي آهي. انهيءَ جون ڪيئي خاصيتون آهن. جيڪي ٻئي ڪنهن وقت ۾ نه آهن. هن وڏي شهر ۾ گهٽ صبوح جو شانتي رهي ٿي. توهانجو سرير تازو توانو ۽ چست رهي ٿو ۽ گذريل ڏينهن جون ڳالهيون توهان کي ياد نه پيون رهن. گهر ۾ ان وقت گوڙ گهٽ رهي. ان وقت ڪو به دوست يا مٽ مائٽ اچي توهان جو در نٿو کڙڪائي. توهين صبوح جو سوال تمام سولائيءَ ۽ شانتيءَ سان پڙهي ڪري سگهو ٿا. جيڪڏهن سڄو ڏينهن ڪم ڪرڻ بعد، شام جي وقت، پڙهڻ ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا ته ٿڪاوٽ سبب، ننڊ اچڻ جو انديشو آهي. ٻيو ته سڄي ڏينهن ۾ کيل ڪمن جي ياد، سينما جي پردي وانگر، اکيان ايندي رهي ٿي. ڏيان کي ايڪاگر ڪرڻ لاءِ صبوح جو، جيڪو هڪ ڪلاڪ لڳندو شايد شام جو انهيءَ ڪم ۾ چار ڪلاڪ لڳن، ڇو ته سڄو ڏينهن من چوڌاري گهمندو ڦرندو رهي ٿو. جڏهن صبوح جو سوير اسين جاڳون ٿا، اسين تازا توانا هوندا آهيون، گذريل واقعا وغيره وسري ويندا آهن ۽ قدرتي اسان جو رخ ايڪاگر ٿيڻ ۾ هوندو آهي. پر جيڪڏهن ڪنهن کي صبوح جو وقت نه ملندو هجي ته پوءِ جيڪو به وقت پڙهڻ لاءِ ملي، اهو سٺو آهي.

س - ڇا، اهو ئي وقت اتم آهي، جڏهن ۾ من باهر نٿو ڀٽڪي؟ ڇا انئين آهي.......؟

ج - دراصل، من کي ايڪاگر ڪرڻ ئي اسان جو مکيه مقصد آهي انهيءَ ڪري جيڪڏهن صبوح جو ئي اهو ڪم ڪرڻ شروع ڪنداسين ته ان وقت، شام جي بنسبت اسان جو ڏيان وڌيڪ آسانيءَ سان ايڪاگر ٿي سگهندو. صرف انهيءَ ويچار کان ئي پڙهائي ويلو پڙهڻ سمرن لاءِ مقرر ڪيو ويو آهي. ٻيءَ حالت ۾ توهين پنهنجي سهوليت انوسار ڪو به وقت مقرر ڪري سگهو ٿا.

س - ٤٣. هن مالڪ ۾ اسين نهايت بي صبر ماڻهو آهيون. هرهڪ ڪم اسان لاءِ مشڪل آهي. اسين ڏيهاڙي نيم جي ڪوشش ڪندا

ڪي ماڻهو نانگن جي پوڄا ڪندا آهن، انهيءَ لاءِ نہ، تہ اُنهن کي
نانگن سان پيار هوندو آهي پر ڇاڪاڻ جو هو نانگ جي ڏنگ کان
بچڻ چاهيندا آهن. نانگ جي زهر جي ڊپ کان ماڻهو هن جي پوڄا
ڪندا آهن. ساڳيءَ طرح، اسان مان ڪيترائي ماڻهو پرماتما جي پوڄا
ڊپ سبب ڪن ٿا. جيڪڏهن هن جي پوڄا نہ ڪنداسين تہ شايد پٽ
يا ڪنهن پياري مٽ مائٽ جو موت نہ ٿي پوي يا شايد صحت بگڙجي
پوي يا مال شان ۾ ڪا ڪمي نہ اچي وڃي، ڌن يا ڌنڌي ۾ نقصان
نہ پوي. اُنهن سڀني خواهشن کي پوري ڪرڻ لاءِ پوڄا ڪندا آهن.
پرماتما بي رحم ڪونهي. اِئين ڪونهي تہ جيڪڏهن اسين هن جي پوڄا
نہ ڪنداسين تہ هو اسان کي نقصان رسائيندو. شايد هو اڃا بہ وڌيڪ
ڏئي. پر اسان کي پرماتما جي پوڄا ڪرڻي آهي، ساڻس ميلاپ ڪرڻ
لاءِ، هن ۾ واپس سمائجي وڃڻ لاءِ، هن ڏانهن واپس وڃڻ لاءِ. اِنهيءَ
ڪري، منهنجو اڪثر اِهو ئي چوڻ آهي تہ ڌرم جو آڌار پريم ئي
آهي، نہ ڊپ. توهان کي پرماتما جي پوڄا، ڊپ وچان نہ پر پريم ۽
پيار رکي ڪرڻ گهرجي.

س – ۽ ... ...
جو ڪرڻ جو اثر آهي ۽ انهن ڪري ڏيڻ وارو ۽ سائنس ڪير آهي؟

ج – ها، فرشتا آهن ۽ ڪيترا سرشتي ۽ پرماتما جي ٿي رهيا آهن
آهي سڀ، مشهور طور مشاهدو ۽ مقصد سبب آهن. هڪ پرماتما کي
ٿي اڻ ڏٺي ۾، اڪثر سمجھ معلوم آهي.

س – ڇا انهن کي پرماتما ڏانهن واپس وڃڻ جي بلڪل اڻيا ڪرني؟

ج – ها، انهن سڀني کي ته فرشتن جي زندگيءَ ۾ ، ...
ڪام وڃڻ جي اڻيا آهي؟ انهن ڏسندا ته هن سنسار ۾ ڪم ضروري
انسان آهن، جن کي واپس مالڪ ڏانهن وڃڻ جي سچ پچ اڻيا آهي.
گھڻو ڪري اهي پرماتما جي پوڄا ڪندا آهن ۽ انهن جي سان ملڻ
جا خواهشمند آهن، پر انهيءَ لاءِ هو جو انسان کي هن سان پريت آهي
انهيءَ لاءِ جو انهن پرماتما ڪاسواءِ ڏکي آهن. انهن اعتراض
خالص نه ڏٺا ته چاهيون. انهن هن دنيا ۾ ڏکي آهن يا انسانن
جھڙا آهن، فرشتا آهن، جن کي پوري ڪرڻ لاءِ انهن سوچيندا
آهن ته پرماتما ٿي ڪري سگھي ٿو. انهن پرلو پرابتيءَ لاءِ پوڄا
۽ ... هن مان ... حاصل ڪرڻ لاءِ، تمام ڏورن ماڻهن کي
ٿي پرماتما لاءِ سچي پريت هوندي آهي. انسان ڪي ماڻهن سان پيار
آهي، انهن دنيا جي پدارٿن کي پيار ڪرڻ ٿا. انهن چاهيون ٿا ته
پرماتما انهن جي هن جهان ڪاسائون پورا ڪري ۽ انهي پدارٿ
ڏيندو رهي. انهن سوچيندا آهن ته جيڪڏهن انهن جي پوڄا نه
ڪندا ته شايد ڏنڊ ۾ نقصان پوي، شايد پوءِ بيمار پئجي ...
... نه ٿي وڃن، شايد سماج ۾ مان وڌائي نه ملي. گھڻو ڪري پرماتما
جي پوڄا ڪندا آهن. پرماتما کي پوڄڻ لاءِ اهي نهايت عجيب
... آهن. جو اصل انسان ٿي پرماتما جي پريما، هن سان واپس
... هن ۾ سمائجي هڪ ٿي وڃڻ لاءِ ڪوشش ڪري ٿو.
پرماتما لاءِ سچي ... ۽ شرڌا سچي پريت ۽ ڀڳتي انسان جي پوڄا
... ڪري ٿي.

ڪي ماڻهو نانگن جي پوڄا ڪندا آهن، انهيءَ لاءِ نه، ته انهن کي نانگن سان پيار هوندو آهي پر ڇاڪاڻ جو هو نانگ جي ڏنگ کان بچڻ چاهيندا آهن. نانگ جي زهر جي ڊپ کان ماڻهو هن جي پوڄا ڪندا آهن. ساڳيءَ طرح، اسان مان ڪيترائي ماڻهو پرماتما جي پوڄا ڊپ سبب ڪن ٿا. جيڪڏهن هن جي پوڄا نه ڪنداسين ته شايد پٽ يا ڪنهن پياري مٽ مائٽ جو موت نه ٿي پوي يا شايد صحت بگڙجي پوي يا مان شان ۾ ڪا ڪمي نه اچي وڃي، ڌن يا ڌنڌي ۾ نقصان نه پوي. انهن سڀني خواهشن کي پوري ڪرڻ لاءِ پوڄا ڪندا آهن. پرماتما بي رحم ڪونهي. ائين ڪونهي ته جيڪڏهن اسين هن جي پوڄا نه ڪنداسين ته هو اسان کي نقصان رسائيندو. شايد هو اڇا ۾ وڌيڪ ڏئي. پر اسان کي پرماتما جي پوڄا ڪرڻي آهي، ساڻس ميلاپ ڪرڻ لاءِ، هن ۾ واپس سمائجي وڃڻ لاءِ، هن ڏانهن واپس وڃڻ لاءِ. انهيءَ ڪري، مهنجو اڪثر اهو ئي چوڻ آهي ته ڌرم جو آڌار پريم تي آهي، نه ڊپ. توهان کي پرماتما جي پوڄا، ڊپ وچان نه پر پريم ۽ پيار رکي ڪرڻ گهرجي.

س - ڇا اهي ڏوري ڏورڻائون، انهن ۾ انهاڻ سان اهي جهڙتي
۾ ٿورائي ايل آهي ۽ انهن ڏوري ڏورڻائن جو ۽ ساڳئي ٿيڻ آهي؟

ج - هي هرهڪ اُنها ۽ سڄي سرشٽي، پرماتما جي ئي رچنا آهي
آهي سڀ، سڀني جا شارط يا مقصد سبب آهن. هڪ پرماتما کي
ئي انهيءَ ٻوري ۾، بالڪل صحيح معلوم آهي.

س - ڇا انهن کي پرماتما ڏانهن واپس وڃڻ جي بالڪل لڳا ڪرڻي؟

ج - ڇا توهين سمجهو ٿا ته هرهڪ کي هن زندگيءَ ۾، بهشتي لئه
نام وڃڻ جي لڳا آهي؟ توهين ڏسندا ته هن سنسار ۾ ڪيم جزوي
انسان آهن، جن کي واپس مالڪ ڏانهن وڃڻ جي سچ پچ لڳا آهي.
گهڻو ڪري اسين پرماتما جي پوڄا ڪندا آهيون ۽ اسين هن سان ملڻ
چاهيندا آهيون، پر انهيءَ لاءِ نه، ته جيئن اسان کي هن سان پريت آهي
اسين انهيءَ لاءِ، جو اسين پرماتما کان سواءِ دکي آهيون. اسين اهڙن
حالتن کان ڇٽڻ ٿا چاهيون. اسين هن دنيا ۾ دکي آهيون يا اسانجون
ڪيئي آسائون، ترشنائون آهن، جن کي پوري ڪرڻ لاءِ اسين سوچيندا
آهيون ته پرماتما ئي ڪري سگهي ٿو. اسين پرلوڪ پراپتيءَ لاءِ پوڄا
ها ڪريون پڪ هن مان ڪجهه حاصل ڪرڻ لاءِ، تمام ٿورن ماڻهن کي
ئي پرماتما لاءِ سچي پريت هوندي آهي. اسان کي ماڻهن سان پيار
آهي، اسين دنيا جي پدارٿن کي پيار ڪريون ٿا. اسين چاهيون ٿا ته
پرماتما اسان جي من جون ڪامنائون پوريون ڪري ۽ اهي پدارٿ
ڏيندو رهي. اسين سوچيندا آهيون ته جيڪڏهن اسين هنجي پوڄا نه
ڪنداسين ته شايد ڏنڌي ۾ نقصان پوي، شايد پرم پيار پريا ٿا سا
ختم ٿي وڃن، شايد سماج ۾ مان وڏائي نه ملي. تنهنڪري پرماتما
جي پوڄا ڪندا آهيون. پرماتما کي پوڄڻ لاءِ اهي نهايت عجيب
ڪارڻ آهن. دراصل اسان کي پرماتما جي پوڄا، هن سان واپس
ملڻ جي ... لاءِ، هن ۾ سمائجي هڪ ٿي وڃڻ لاءِ ڪرڻ گهرجي.
پرماتما لاءِ سچي سڪ ۽ شردا، سچي پريت ۽ ڀڪتي اسان جي پوڄا
جو اصل بنياد هئڻ گهرجي.

ڪي ماڻھو نانگن جي پوڄا ڪندا آھن، انھيءَ لاءِ نہ، تہ اُنھنکي نانگن سان پيار ھوندو آھي پر ڇاڪاڻ جو ھو نانگ جي ڏنگ کان بچڻ چاھيندا آھن. نانگ جي زھر جي ڀَپ کان ماڻھو ھن جي پوڄا ڪندا آھن. ساڳيءَ طرح، اسان مان ڪيترائي ماڻھو پرماتما جي پوڄا ڀَپ سبب ڪن ٿا. جيڪڏھن ھن جي پوڄا نہ ڪنداسين تہ شايد پٽ يا ڪنھن پياري مِٽ مائٽ جو موت نہ ٿي پوي يا شايد صحت بگڙجي پوي يا مان شان ۾ ڪا ڪمي نہ اچي وڃي، ڌن يا ڌنڌي ۾ نقصان نہ پوي. اُنھن سڀني خواھشن کي پوري ڪرڻ لاءِ پوڄا ڪندا آھن. پرماتما بي رحم ڪونھي. اِنين ڪونھي تہ جيڪڏھن اسين ھنجي پوڄا نہ ڪنداسين تہ ھو اسان کي نقصان رسائيندو. شايد ھو اڃا بہ وڌيڪ ڏئي. پر اسان کي پرماتما جي پوڄا ڪرڻي آھي، ساڻس ميلاپ ڪرڻ لاءِ، ھن ۾ واپس سمائجي وڃڻ لاءِ، ھن ڏانھن واپس وڃڻ لاءِ. اِنھيءَ ڪري، منھنجو اڪثر اِھو ئي چوڻ آھي تہ ڌرم جو آڌار پريم ئي آھي، نہ ڀَپ. توھان کي پرماتما جي پوڄا، ڀَپ وچان نہ پر پريم ۽ پيار رکي ڪرڻ گھرجي.

س - ڇا اهي ٻئي نرالا آهن، اهي ٻه انسان ۾ آهن جيڪي
۾ گهرجن آيل آهن؛ اهي ٻئي نرالا هجڻ ڪري ساڳيا ڪيئن آهن؟

ج - هي فرقت آئينا ۽ سچي سرشتي، پرماتما ۾ ئي رهيا آهي
آهي، سبب، هيئين خاص طور تي مختلف سبب آهن. هڪ پرماتما کي
ئي اهڙي ٻولي ۾، الاڳل صحيح معلوم آهي.

س - ڇا انهن کي پرماتما ڏانهن واپس وڃڻ جي بلڪل ضرورت آهي؟

ج - ڇا توهين سمجهو ٿا ته فرقت کي هن زندگيءَ ۾، انهيءَ لاءِ
نام وڃڻ جي لڳا آهي؟ توهين ڏسندا ته هن سنسار ۾ ڪيترو جزوي
انسان آهن، جن کي واپس مالڪ ڏانهن وڃڻ جي سچي ٿڃ لڳا آهي.
گهڻو ڪري اسين پرماتما جي پوڄا ڪندا آهيون ۽ اسين هن سان ملڻ
چاهيندا آهيون، پر انهيءَ لاءِ جو اسان کي هن سان پريت آهي
پر انهيءَ لاءِ جو اسين پرماتما کان سوال ڪري آهيون. اسين اهڙيون
شيون گهرون ٿا چاهيون. اسين هن دنيا ۾ دکي آهيون يا اسانجون
شيون اڻلڀ، ترشنائون آهن، جن کي پوري ڪرڻ لاءِ اسين سمجهندا
آهيون ته پرماتما ئي ڪري سگهي ٿو. اسين پوڄا پراٿنا لاءِ پوڄا
ڪا ڪريون پاڪ هن مان ڪجهه حاصل ڪرڻ لاءِ، تمام ٿورن ماڻهن کي
ئي پرماتما لاءِ سچي پريت هوندي آهي. اسان کي ماڻهن سان پيار
آهي، اسين دنيا جي پدارٿن کي پيار ڪريون ٿا. اسين چاهيون ٿا ته
پرماتما اسان جي من جون ڪامنائون پوريون ڪري ۽ اسين پدارٿ
[illegible] رهون. اسين سمجهندا آهيون ته جيڪڏهن اسين هن جي پوڄا نه
ڪنداسين ته شايد ڏکي ۾ نقصان پوي، شايد پرلم پيار پوڄا لاءِ
[illegible] وڃن، شايد سماج ۾ مان وڏائي نه ملي. گهڻو ڪري پرماتما
جي پوڄا ڪندا آهيون. پرماتما کي پرائڻ لاءِ اصلي نيابت عجيب
ڪرڻو آهي. اصل ۾ اسان کي پرماتما جي پوڄا، هن سان واپس
[illegible] آهي، هن ۾ سمائڻ جي خاطر ئي وڃڻ لاءِ ڪرڻ گهرجي.
پرماتما لاءِ سچي پريت ۽ ڀڳتي اسان جي پوڄا
[illegible] مقصد هئڻ گهرجي.

ڪي ماڻهو نانگن جي پوڄا ڪندا آهن، انهيءَ لاءِ نه، ته اُنهنکي
نانگن سان پيار هوندو آهي پر ڇاڪاڻ جو هو نانگ جي ڏنگ کان
بچڻ چاهيندا آهن. نانگ جي زهر جي ڀؤ کان ماڻهو هن جي پوڄا
ڪندا آهن. ساڳيءَ طرح، اسان مان ڪيترائي ماڻهو پرماتما جي پوڄا
ڀؤ سبب ڪن ٿا. جيڪڏهن هن جي پوڄا نه ڪنداسين ته شايد پٽ
يا ڪنهن پياري مٽ مائٽ جو موت نه ٿي پوي يا شايد صحت بگڙجي
پوي يا مان شان ۾ ڪا ڪمي نه اچي وڃي، ڌن يا دولت ۾ نقصان
نه پوي. اُنهن سڀني خواهشن کي پوري ڪرڻ لاءِ پوڄا ڪندا آهن.
پرماتما بي رحم ڪونهي. اِئين ڪونهي ته جيڪڏهن اسين هنجي پوڄا
نه ڪنداسين ته هو اسان کي نقصان رسائيندو. شايد هو اڃا ۾ وڌيڪ
ڏئي. پر اسان کي پرماتما جي پوڄا ڪرڻي آهي، ساڻس ميلاپ ڪرڻ
لاءِ، هن ۾ واپس سمائجي وڃڻ لاءِ، هن ڏانهن واپس وڃڻ لاءِ. اِنهيءَ
ڪري، منهنجو اڪثر اِهو ئي چوڻ آهي ته ڌرم جو آڌار پريم ئي
آهي، نه ڀؤ. توهان کي پرماتما جي پوڄا، ڀؤ وچان نه پر پريم ۽
پيار رکي ڪرڻ گهرجي.

س – ڇا اهي ديوي ديوتائون، انهن ئي آتمائن مان آهن جيڪي
ڪيترائي اڻ آهي ۽ انهن ديوي ديوتائن جو ڪهڙو رتبو آهي؟

ج – ها، درحقيقت انهن ۽ ستوڳي سرشٽي، پرماتما جي ئي رچنا آهي
اهي سڀ، سڀني مان … مشهور ۽ مقصد سڀ آهن. هتي پرماتما کي
نئين انهيءَ يوڳي ۾، بلڪل صحيح معلوم آهي.

س – ڇا انهن کي پرماتما ڏانهن واپس وڃڻ جي بلڪل اڃا ضرورت آهي؟

ج – ها، انهن مڪمل نه درحقيقت ڪي هن زندگيءَ ۾، ڀڳتيءَ لاءِ
نام وٺڻ جي اڃا آهي؟ انهن ڏسندا ته هن سنسار ۾ ڪهڙو جهڙي
انسان آهن، جن کي واپس مالڪ ڏانهن وڃڻ جي سچ پچ اڃا آهي.
ڪهڙو ضروري آهي پرماتما جي پوڄا ڪندا آهيون ۽ اسين هن سان ملڻ
چاهيندا آهيون، پر انهيءَ لاءِ نه، پر جو انسان کي هن سان پريت آهي
نه انهيءَ لاءِ، جو اسين پرماتما … دکي آهيون. اسين انهن
مقامن کان ڀڄڻ ٿا چاهيون. اسين هن دنيا ۾ دکي آهيون يا اسانجون
… آسائون، خواهشون آهن، جن کي پوري ڪرڻ لاءِ اسين سمجهندا
آهيون ته پرماتما ئي ڪري سگهي ٿو. اسين پرماتما پرارٿنا لاءِ پوڄا
ها … ڪرڻ لاءِ، تمام ٿورن مالڪن کي
ئي پرماتما لاءِ سچي پريت هوندي آهي. انسان کي مالڪ سان پيار
آهي، اسين دنيا جي پدارٿن کي پيار ڪريون ٿا. اسين چاهيون ٿا ته
پرماتما اسان جي من جون مشڪلاتون پوريون ڪري ۽ اهي پدارٿ
ڏيندو رهي. اسين سمجهندا آهيون ته جيڪڏهن اسين هنجي پوڄا نه
ڪنداسين ته شايد ڏنڊ ۾ نقصان پوي، شايد پرڀو پيار پوڄا لاءِ
ڪم نه ٿي وڃن، شايد سماج ۾ مان ڏيائي نه ملي. ڪهڙي پرماتما
جي پوڄا ڪندا آهيون. پرماتما کي پوڄڻ لاءِ اهي نهايت عجيب
ڪارڻ آهن. جو اسل انسان کي پرماتما جي پوڄا، هن سان واپس
ملڻ … لاءِ، هن ۾ سمائجي هڪ ٿي وڃڻ لاءِ ڪرڻ گهرجي.
پرماتما لاءِ سچي … پريت ۽ ڀڳتي انسان جي پوڄا
جو اصلي بنياد هئڻ گهرجي.

ڪي ماڻهو نانگن جي پوڄا ڪندا آهن، انهيءَ لاءِ نه، ته اُنهن کي نانگن سان پيار هوندو آهي پر ڇاڪاڻ جو هو نانگ جي ڏنگ کان بچڻ چاهيندا آهن. نانگ جي زهر جي ڀپ کان ماڻهو هن جي پوڄا ڪندا آهن. ساڳيءَ طرح، اسان مان ڪيترائي ماڻهو پرماتما جي پوڄا ڀپ سبب ڪن ٿا. جيڪڏهن هن جي پوڄا نه ڪنداسين ته شايد پٽ يا ڪنهن پياري مٽ مائٽ جو موت نه ٿي پوي يا شايد صحت بگڙجي پوي يا مان شان ۾ ڪا ڪمي نه اچي وڃي، ڌن يا ڌنڌي ۾ نقصان نه پوي. اُنهن سڀني خواهشن کي پوري ڪرڻ لاءِ پوڄا ڪندا آهن. پرماتما بي رحم ڪونهي. اِنين ڪونهي ته جيڪڏهن اسين هن جي پوڄا نه ڪنداسين ته هو اسان کي نقصان رسائيندو. شايد هو اڃا به وڌيڪ ڏئي. پر اسان کي پرماتما جي پوڄا ڪرڻي آهي، ساڻس ميلاپ ڪرڻ لاءِ، هن ۾ واپس سمائجي وڃڻ لاءِ، هن ڏانهن واپس وڃڻ لاءِ. اِنهيءَ ڪري، منهنجو اڪثر اِهو ئي چوڻ آهي ته ڌرم جو آڌار پريم ئي آهي، نه ڀپ. توهان کي پرماتما جي پوڄا، ڀپ وچان نه پر پريم ۽ پيار رکي ڪرڻ گهرجي.

س- ڇا اهي ديوي ديوتائون، انهن ئي آتمائن سان آهن
نج گهر مان آيل آهن ۽ انهن ديوي ديوتائن جو به ساڳيو نيچر
ج- ها، هرهڪ آتما ۽ سڄي سرشٽي، پرماتما جي ئي رچنا
اهي سڀ، ڪنهن خاص ڪارڻ يا مقصد سبب آهن. هڪ پرماتما
ني انهيءَ باري ۾، بلڪل صحيح معلوم آهي.

س- ڇا انهن کي پرماتما ڏانهن واپس وڃڻ جي بلڪل اڇا ڪري
ج- ڇا توهين سمجهو ٿا ته هرهڪ کي هن زندگيءَ ۾، ڀڳونتي
ڌام وڃڻ جي اڇا آهي؟ توهين ڏسندا ته هن سنسار ۾ ڪيم ٿوري
انسان آهن، جن کي واپس مالڪ ڏانهن وڃڻ جي سچ پچ اڇا آهي.
گهڻو ڪري اسين پرماتما جي پوڄا ڪندا آهيون ۽ اسين هن سان ملڻ
چاهيندا آهيون، پر انهيءَ لاءِ نه، ڇو جو اسان کي هن سان پراپت آهي
پر انهيءَ لاءِ، جو اسين پرماتما کانسواءِ دکي آهيون. اسين اهڙين
حالتن کان ڇٽڻ ٿا چاهيون. اسين هن دنيا ۾ دکي آهيون يا اسانجون
ڪجهه آشائون، ترشنائون آهن، جن کي پوري ڪرڻ لاءِ اسين سوچيندا
آهيون ته پرماتما ئي ڪري سگهي ٿو. اسين پرڀو پراپتيءَ لاءِ پوڄا
نه ڪريون بلڪ هن مان ڪجهه حاصل ڪرڻ لاءِ، تمام ٿورن ماڻهن کي
ني پرماتما لاءِ سچي پريت هوندي آهي. اسان کي ماڻهن سان پيار
آهي، اسين دنيا جي پدارٿن کي پيار ڪريون ٿا. اسين چاهيون ٿا ته
پرماتما اسان جي من جون ڪامنائون پوريون ڪري ۽ اهي پدارٿ
ڏيندو رهي. اسين سوچيندا آهيون ته جيڪڏهن اسين هن جي پوڄا نه
ڪنداسين ته شايد زندگي ۾ نقصان پوي، شايد پرام پيار پريا ناتا
نه ٽي وڃن، شايد سماج ۾ مان وڏائي نه ملي. تنهڪري پرماتما
ي پوڄا ڪندا آهيون. پرماتما کي پوڄڻ لاءِ اسين نهايت عجيب
لائون آهن. دراصل اسان کي پرماتما جي پوڄا، هن سان واپس
اپ ڪرڻ لاءِ، هن ۾ سمائجي هڪ ٿي وڃڻ لاءِ ڪرڻ گهرجي.
اتما لاءِ سچي سڪ ۽ شرڌا، سچي پريت ۽ ڀڪتي اسان جي پوڄا
صلي مقصد هئڻ گهرجي.

سياسي، ملڪي ۽ ٻيون حال ڪان، اسين سڀ حقن تي ٿا سگهون.
ڳوٺ ۾ گهڻا ڦورا ۽ ڦڏن ۽ انسان کي لٽي ڇڏيندا. صرف روحاني
سلام نه اسين سڀ حق تي سگهون ٿا. اهي شريعت ڀلن اسين
مالڪ جو ديدار ٻهشتي اندر حڪمداسين ڦٽن جتي ۽ اسانجي درشتي
رهندي اتي جو سنڌيو ۽ ٻي صرف پرماتما تي پرماتما جو ديدار ٿيندو.

پرماتما اسانجي اندر موجود آهي، هيءَ ديھ زنده پرماتما
جو مندر آهي. عيسيٰ مسيح فرمايو آهي، "جيڪڏهن توهان جو نيتر
هڪ ٿي رهندو ته توهان جو سمورو سرير جوت سان جهڪيا ٿيندو."
جيسين اسين ٻنهي جي اندران اک، هڪ اک نقطا ڪريون، ٻنهي جي اندر
پرماتما نه ڏسون ۽ انهيءَ پرڪاش ۾ لين نقطا تي رهون، تيسين
اسان جي اندران آگيانتا جو پردو دور ٿي نه سگهي. انهيءَ "شو نيتر"
تي ڪولي، جوت جو درشن ڪري، اسان کي انهيءَ رڪاوٽ کي دور
ڪرڻو آهي. انهيءَ بعد ئي اسان کي اهو گيان پراپت ٿي سگهي ٿو.
تڏهن ئي اسين شانتيءَ سان رهي سگهون ٿا ۽ اسان کي چوڌاري شانتيءَ
جو ماحول ملي سگهي ٿو. جڏهن اسانجي ديھ اندر سچي شانتي هوندي
تڏهن اسين چوڌاري انهيءَ شانتيءَ جا ڪرڻا ڦهلائيندا آهيون.

س – ٣٨، مون ٻڌو آهي ته ٻوڌ ۾ ملڪن ۾ ماڻهن جو اهو وشواس
آهي ته پرماتما انهن کان نه نزديڪ آهي. هو اسانجي هٿن ۽ پيرن کان
به وڌيڪ ويجهو آهي ۽ هو ساهه رڳ کان به نهايت نزديڪ آهي ته
پوءِ انهيءَ جي اهڙا ڳالهه جو ڇا معني آهي ته پرماتما کي پائڻ
نهايت مشڪل آهي؟

ج – اهو جي نزدي سبب. پرماتما اسان سڀني جي اندر آهي ۽
مسئلو ۽ سڀ ڪو واقف آهي، اهڙو ڪوئي پدارٿ ڪولي، جنهن ۾ هو
موجود نه هجي. ليڪن هوندي به هو اسان کي نظر نٿو اچي جو جو،
اسانجي ۽ پرماتما جي درميان اهنڪار جو پردو آهي. انهيءَ ارڌڪ انهيءَ
جا ... هڪ هڪ سخت آهي. جڏهن انهيءَ کي هٽائي رهندو، صرف
تڏهن ... اسين ڏسندا آهيون، اسان کي پرماتما جو نظر

ميلاپ ڪرڻ جي هڪ سچارڪ ڪشش آهي. پرماتما ئي اسان جي اندر اِها قدرتي ڪشش رکي آهي. اِها قدرتي ڇڪ، اسان کي پرماتما سان هڪ ٿيڻ لاءِ مجبور ڪندي رهي ٿي. انهيءَ ڪري پرماتما جو صحيح روپ ۽ ورنن ڪرڻ مشڪل آهي.

س- ٣٧. مان ٿوري الجهن ۾ آهيان. توهان جي فرمائڻ جو ڇا اهوئي ارٿ آهي ته پرماتما هڪ الڳ شڪتي آهي، جا اسانجي اندر ناهي جنهنجي اسين ٻاهر پرارٿنا ڪندا آهيون؟ منهنجو ته هميشه اهو ويچار رهيو آهي ته پرماتما اسان جي اندر آهي.

ج- هن سرشٽيءَ جي ڪڻ ڪڻ ۾ پرماتما آهي. هو اسانجي اندر آهي. جيتوڻيڪ هو اسان جي اندر آهي پر تنهن هوندي بہ هو اسان کان پري آهي. انهيءَ ڪري اسان کي اُها دوريءَ جي رڪاوٽ هٽائڻي آهي. هو اسان جي اندر آهي، جڏهن اسان کي پرماتما جو اندر احساس ٿيندو تڏهن اسان کي هرهنڌ مالڪ نظر ايندو. پر جيسين اندر انڀؤ نٿا ڪريون تيسين ڪيس ٻاهر بہ نٿا ڏسي سگهون. پرماتما ڪڏهن بہ ٻاهر نٿو ملي سگهي. هو اسان جي اندر آهي پر اسين هن کي ڏسي نٿا سگهون. اسان کي آتما ۽ پرماتما جي وچ ۾ پيل اگيانتا جي پردي کي هٽائڻ گهرجي. آتما، سرير اندر آهي ۽ پرماتما بہ هن ديهہ اندر آهي، تنهن هوندي بہ آتما، پرماتما جو درشن نٿي ڪري سگهي. اسانجي آتما ۽ پرماتما جي وچ ۾ پردو يا من جي رڪاوٽ آهي. اسان کي اهو يعني من، جيڪو هن راهہ ۾ رڪاوٽ آهي، انهيءَ کي دور ڪرڻو پوندو. اُن بعد ئي اسان جي آتما، پرماتما جو ديدار ڪري سگهي ٿي ۽ جڏهن اسين پرماتما جو درشن ڪنداسين تڏهن جيڏانهن بہ اسانجي درشٽي ويندي، اُتي پرماتما ئي پرماتما جو سروپ نظر ايندو پيو ڏسجي. ۽ ٻ. اِها ئي ڳالهہ مان سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان ته اسين پرماتما جي جيترو ويجهو ٿينداسين، اوترو ئي ويجهڪ اسين هڪ ٻئي جي نزديڪ ٿيندا وينداسين ۽ پرماتما کان جيترو دور ٿينداسين، اوترو ئي هڪ ٻئي کان دور ٿيندا وينداسين.

[illegible] آهي. جن جو روپ مشڪل آهي. مان سوچيان
[illegible] ٿي پيو ته جيڪو روپ ڪرڻ کان پهريان انهو ليکڻ ته
[illegible] آهن سڀ پهچڻ جي محدود، ڪي
[illegible] سوچي سگهون ٿا آهيون ته جن جو روپ ڪهڙو
[illegible] آهيون؟ ڇاڪاڻ ته اسان پهچي ٿا ٿي ۽ اهو سوچيو
آهي؟ [illegible] سوچيو پهچي سگهن جو ذڪر آهي، پر جن سوچ اندر
[illegible] آهي جيڪا جن کي حاصل ٿي ۽ اها آهي آتما. سوچ
[illegible] آهي، واڻي ۽ احساس جو ذڪر آهي. جڏهن آتما جن
[illegible] ڪري رهي ٿي، اهي سڀ هيٺ تب ڪم ٿي رهيو ٿا پيا
[illegible] ۽ واپس سمائجي رهيو ٿا. جڏهن آتما سوچ اندر آهي ۽
[illegible] آهيون، ڪيئن فڪر ٿا، حرڪت ڪم ڪري رهيون ٿا ۽ ڪجهه
[illegible] آتما جي باري ۾ توهانجو ڪهڙو ويچار آهي؟ اسان
[illegible] سوچ ڏنو آهي. ڇا اسان مان ڪنهن، ڪڏهن ڪنهن
[illegible] سوچ مان ڪجهه ليکڻ ڏنو آهي؟ اسان کي آتما
[illegible] ڪري ٿي ۽ انڀو جو اهو ارث آهي ته اسان
[illegible] اعلي روپ جو ٻه ڪيان ڪري ٿي ته ڇو اسان کي پرماتما
[illegible] ليکي سگهي؟
[illegible] اسان جي پهچي اعلي روپ جي باري ۾ آهي،
[illegible] جي باري ۾ غلط آهي. پرماتما پاڻ،
[illegible] اسانجي اندر جاڳرت ٿيڻ ۽ پهچي
[illegible] ٿو. خود اسان جي اندر آهي. مان اهو
[illegible] ذريعي بيان ڪري سگهون ٿا. پر
[illegible] اسان انڀو جو احساس پيا ڪيان
[illegible] سگهون ٿا پرماتما آهي. هيءَ ڪڏهن پيا دليل
[illegible] سگهون ته هو هتي آهي، هو حاضر ناظر
آهي [illegible] اندر آهي ۽ اسين سڀ جن جو انس آهيون.
[illegible] ۽ واپس سمائجي وڃڻ لاءِ
[illegible] آهيون. اسان جي آتما ۾ مالڪ مان

٥– ديال، پرماتما، راڌاسوامي، ستپرش

س – ٣٥. پرم پرش يا ڪل مالڪ جو نالو ڇا آهي؟

ج – هن کي ڪو به نالو ڏيو. جيڪڏهن توهين چاهيو ته کيس پرماتما سڏيو. دراصل جنهن پرماتما کي اسين انيڪ نالن سان ياد ڪندا آهيون، انهيءَ جو ڪو نالو ئي ڪونهي. هن کي ”اَنامي“ به چيو ويندو آهي ۽ هن جي نواس استان کي پڻ ”اَنامي ديس“ چيو ويندو آهي.

ماتا ۽ بالڪ جو سنبنڌ پيار جو آهي ۽ ماتا پنهنجي پيار جو اظهار ڪيس جدا جدا نالن سان سڏي ڪندي آهي. پر ماتا ۽ بالڪ جي وچ ۾ اصلي ناتو پيار جو هوندو آهي، نه ڪنهن خاص نالي جو. لفظ ته صرف ماتا جي پيار کي ظاهر ڪن ٿا. هوءَ هن کي ڪنهن به نالي يا سيڪڙو نالن سان سڏي سگهي ٿي. ناتو نيهن ۽ رت جو آهي.

ساڳيءَ طرح، توهين پرماتما کي ڪنهن به نالي سان سڏي سگهو ٿا. ڪيترائي ديس آهن ۽ هرهڪ ديس جون ڪيتريون ئي ٻوليون آهن. صرف هڪ ئي ٻوليءَ ۾، اسين پرماتما کي انيڪ نالن سان ياد ڪندا آهيون. هرهڪ نالو سهڻو ۽ سٺو آهي. پريم ۽ يڪتي ڀاو وچان توهين هن کي ڪنهن به نالي سان سڏي سگهو ٿا. هن مارگ ۾ پريم ۽ يڪتيءَ جي خاص اهميت آهي، نه ڪنهن نالي جي. ڪو فرق نٿو پوي، توهين هن کي ڪو به نالو ڏيو.

س – ٣٦. مهاراج جي، توهين ته ڄاڻو ٿا ته پرماتما جي سروپ جو انداز لڳائڻ اسان لاءِ ڪيترو نه مشڪل آهي. ڇا توهين ڪري سمجهائيندا؟

ج – ڇا توهين هن جي روپ يعني صورت جي باري ۾ ڄاڻڻ چاهيو ٿا.

س – ٣٧. هو انترجامي يا ڄاڻي ڄاڻڻهار آهي ۽ وغيره وغيره؟

ج – هو هڪ شڪتي آهي. انهيءَ کي ڪرب نالو ڏيو. اسين اهڙ ۾ ننڍا ڇتي سگهون ته هڪ شڪتي آهي. اسين ننڍا ڇتي سگهون ته هو

توهان کي پرماتما کانسواءِ ٻئي ڪنهن جي به پوڄا نه ڪرڻ گهرجي.
هرهڪ انسان جي اصلي منزل، هڪ پرماتما ئي آهي. اُپديش ماڻهن
۽ وقت انوسار ڏنا ويندا آهن. موسيٰ جي وقت ۾، ماڻهو مورتي
پوڄا ۾ وشواس ڪندا هئا. تنهنڪري موسيٰ فرمايو ته پرماتما هڪ
آهي ۽ صرف اُنهيءَ جي ئي پوڄا ڪرڻ گهرجي. هن گروءَ جي اهميت
يا مهما کي گهٽائڻ نٿي چاهيو. گرو نٿو چوي ته هو پرماتما کان الڳ
آهي. هو فرمائين ٿا "مان ۽ پتا هڪ آهيون. پتا مون ۾ آهي ۽ مان
پتا ۾ آهيان." تنهنڪري پرماتما خود، آتما ۽ پنهنجي وچ ۾ تعلق،
گروءَ دواران جوڙي ٿو.

س- پر توهانجو هيءُ سروپ؟ مان توهانجو نرادر نه ڪري رهيو
آهيان. مان توهان کي بيحد پيار ڪريان ٿو.

ج- مون توهانجي ڳالهه کي سمجهيو، پر هيءُ سوال آهي.......

س- پر مان گمراهه ٿيڻ نٿو چاهيان. جڏهن هڪ ئي پرماتما آهي
۽ توهين منهنجا نهايت.......؟

ج- مان هينئر توهان کي ٻڌايان ٿو ته پرماتما جو ڪهڙو سروپ آهي.

س- ڇا اهو هن جو جسماني سروپ آهي؟

ج- سرير، گرو نه آهي. اسانجو اصلي گرو ورد آهي، جنهنکي لوڪاس،
شبد نام، شبد ڌن يا جيڪو به نالو توهين انهيءَ کي ڏيو. منش ديهه يا
گروءَ جو ديهه سروپ، ماڻهن کي صرف سمجهائڻ لاءِ، ڌارڻ ڪرڻ جي
ضرورت آهي ۽ جڏهن سنت چولو ڇڏين ٿا، انهيءَ جو اهو مطلب ناهي
ته هو اسانجا گرو نٿا رهن. هو انهيءَ هوندي به گرو آهن. جيڪڏهن
ديهه، گرو هجي ها ته هو چولي ڇڏڻ بعد به اسانجو گرو ڪيئن ٿو رهي
سگهي؟ سرير گرو ناهي. گرو اُها شڪتي آهي، اهو شبد آهي. جيڪو
منش روپ ڌارڻ ڪندو آهي. هنجي ديهه شبد ڪرڻي، جيڪو اسانجو
اصلي گرو آهي. سرير ذريعي اسين شبد سان جڙون ٿا، سنت پرماتما
روپي ساگر جون لهرون آهن. پرماتما ۽ سنتن جو سنٻنڌ هڪ ساگر ۽

آهي ... ۽ ... جا رُتان ئي آيل آهي." آخري طرح
پرماتما اسانکي ... اُپديس ... ٿو. هؤ سنتن دوارا اسانکي
هدايتون ڏني ٿو، جن سنتن پرماتما جو درشن ممڪن آهي ۽ هُن ۾
... ... آهن ۽ جن کي مالڪ جي مؤج جي چاڻ آهي.
پرماتما ئي اهي هدايتون اسانکي ڏنيون آهن. جيڪي ڪبير مالڪ
... ٿو، گروئن ذريعي ئي ڏني ٿو (جيڪي همشه سنت هوندا
آهن). پرماتما صداقين سچين انسان يعني منش سروپ ۾ ئي اسانکي
... اُپديش ڏيندو.

س - ڇا معلوم ڪري سگهيون ٿا ته توهانکي اهڙيءَ ڳالهه ۾ شڪ
... ئي رهيو آهي ته پرماتما اهي هدايتون نه ڏنيون؟

ج - نه، مونکي ... شڪ ڪونهي. مان ته چوان ٿو ته سنتن جون
سڀ سکيائون، پرماتما جون ئي سکيائون آهن، جيڪي هن جي سنتن
دوارا ئي ملن ٿيون. ڏهه هدايتون يا ڪمانڊمينٽس به سنتن جا
اُپديس آهن. تنهن ڪري جيڪي به سنتن جا اپديش آهن، سنتن
دوارا پرماتما ئي ڏنا آهن.

س - "اولڊ ٽيسٽامينٽ" (پراڻي بائيبل) ۾ آيل آهي ته اهي ڏهه
هدايتون يا ڪمانڊمينٽس، پرماتما موسيٰ کي ڏنايون، جيئن هو انهي
... ... اُرانئي، ... ذاتين جي ماڻهن کي صحيح رستي تي
لڳائي سگهي.

ج - ته اهي هدايتون موسيٰ دوارا انسان وٽ آيون آهن. اهي
موسيٰ ئي انسان لاءِ ڏنيون ويون ۽ اسانکي موسيٰ ذريعي پراپت
ٿيون. ... ڳالهه ته مان ... جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان.
پرماتما جا سڀ اپديش، انسان وٽ سنتن ذريعي اچن ٿا.

س - ... ... پرماتما جا ڪيترائي روپ آهن؟ مثال طور،
... ... ۾ ... پرماتما آهن؟

ج - ... اهي پرماتما نه آهن. توهان انهنکي اندروني شڪتيون
... ... ته ... تمام ... طرح ڪولي سمجهايو آهي ته

س - ڪي ڪيترائي ماڻهو آهن، جن ۾ هن وشيه جي باري ۾ اينترو گيان ڪونهي، انهن لاءِ شروع شروع ۾ ته اِهي هدايتون اهميت رکن ٿيون؟

ج - اِهي سڀيئي ڳالهيون آهن. اِهي سڀ هدايتون اسانکي انهيءَ روحاني مارگ تي رهنمائي ڪن ٿيون. اِهي سڀ اهڙيءَ طرح آهن، جيئن اسين ٻالڪ ۾ ڪجهه رکڻ لاءِ، ٻهريـن انهيءَ کي صاف ڪندا آهيون ۽ ٻرتن ۾ ڪجهه رکڻ لاءِ انهيءَ جو صاف هجڻ ۾ نهايت ضروري آهي. ۾ جيڪڏهن انهن ڏهن هدايتن جي پورواري ڪرڻ جي صرف ڪوشش ٿي ڪندو رهجي ۽ انهيءَ مارگ تي نه هلجي ته پوءِ اهو صاف ٿيل ٻرتن خالي رهجي ويندو. اسانکي اِنهن هدايتن جي پيروي ڪرڻي آهي ۽ مارگ تي به هلڻو آهي. انهيءَ راه تي هلندي هلندي اسين ازخود انهن ڏهن هدايتن جي پيروي ڪندا رهون ٿا.

س - تنهن هوندي به اِهي هدايتون ڪنهن ڏنيون؟

ج - سنت اسانکي ٻڌائيندا آهن ۽ سنتن ئي ڏنيون آهن.

س - اسين ته سمجهندا آهيون ته خود پرماتما ڏنيون آهن.

ج - ٺيڪ آهي. پرماتما ئي سنتن کي موڪليندو آهي. پرماتما خود، هن سنسار ۾ اچي ڪڏهن به ڪو پسنڪ نٿو لکي. گرنٿ پوٿيون هميشه ڪنهن نه ڪنهن دواران لکيون ويون آهن. سنتن کان جيڪي ڪجهه مليو ٿو، اهو پرماتما کان ئي اچي ٿو. اِها ڳالهه بائيبل ۾ بلڪل صاف لکيل آهي. عيسيٰ مسيح اِشارو ڪيو آهي، ”جيڪڏهن توهان مونکي ڏٺو آهي ته توهان پرماتما کي به ڏٺو آهي، ڇو ته انهيءَ پرم پتا جو درشن مون ڪيو آهي.“ هن اِهو به اِشارو ڏنو، ”جيڪي ڪجهه مان توهانکي ٻڌايان ٿو، اهو منهنجو پتا چاهي ٿو ته مان توهانکي ٻڌايان، ڇاڪاڻ ته مان خود ڪجهه به نٿو ڪريان، منهنجي اندر پتا ئي سڀ ڪجهه ڪري ٿو.“ عيسيٰ مسيح بائيبل ۾ بلڪل صاف لکيو آهي ”جيڪي ڪجهه مان توهانکي ڏيڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان،

نه هوندا آهن. سنتن جي اُپديش جو مقصد آهي صرف اسانکي پرماتما
سان ملائڻ. هرهڪ سنت اِهائي ڳالهه ٻڌائڻ جي ڪوشش ڪري ٿو ته
پرماتما هڪ آهي ۽ نه ٻه. هن سڄي سرشٽيءَ جي رچنا ڪئي آهي ۽
پرماتما اسان سڀني جي اندر آهي. هيءَ منش ديهه اسانکي پرماتما
کي پنهنجي سرير اندر کوج ڪرڻ لاءِ ملي آهي ۽ اسانکي پرماتما جي
تلاش اندر ئي ڪرڻي آهي. ڇاڪاڻ ته ڪيترن ئي سنتن هن مانک
ديهه کي مالڪ جو مندر چئي بيان ڪيو آهي.

انهيءَ ڪري جيڪڏهن پرماتما اسانجي اندر نواس ڪري ٿو ته
قدرتي پرماتما ڏانهن وٺي وڃڻ وارو مارگ به اسانجي اندر هوندو.
جيڪڏهن اسانجي گهر ۾ ڪجهه گم ٿي وڃي ته اسين ضرور انهيءَ کي
حاصل ڪرڻ لاءِ گهر ۾ ئي ڳولهيندا سين. جيڪڏهن اسين اندر ڳولهڻ
بدران ٻاهر کوج ڪرڻ شروع ڪنداسين ته اسانکي ڪڏهن به ڪاميابي
پراپت نه ٿيندي. جيڪڏهن پرماتما اسانجي اندر آهي ته انهيءَ ڏانهن
وڃڻ وارو مارگ به ضرور اسان جي اندر هوندو. تنهنڪري اسانکي
انهيءَ مارگ جي کوج اندر ئي ڪرڻي آهي. جيسين انهيءَ راهه تي نه
هلنداسين، انهيءَ مارگ جي کوج نه ڪنداسين، تيسين قدرتي اسين
پنهنجي پرماتما، پنهنجي نج گهر پهچي نه سگهنداسين. بائيبل ۾ پڻ
صاف صاف لکيل آهي ته عيسيٰ مسيح هن سرير کي ”زنده پرماتما
جو مندر“ چئي بيان ڪيو آهي. هن ۾ اسانکي اندر کوج ڪرڻ جو
اُپديش ڏنو آهي. هن فرمايو آهي، ”کڙڪايو ۽ دروازو توهان لاءِ
کلندو.“ اسانکي پنهنجي گهر (اسانجي سرير) جي دروازي (اکين جي
مرڪز) تي کڙڪائڻو آهي. کڙڪائڻ جو مطلب آهي سمرن ڌيان ڪرڻ،
جيئن گروءَ اسانکي نام دان وقت، ايئاس ڪرڻ جي هدايت ڪئي
آهي. جڏهن انهيءَ دروازي يعني ٽئين تل تي، ڌيان مڪمل طور
ايڪاگر ٿيندو، تڏهن اهو اسان لاءِ کلندو ۽ اسين شبد ۽ پرڪاش
جي سهاري، انهيءَ راهه تي سفر ڪنداسين. پنهنجي پتا جي گهر
ڏانهن ڪيترين ئي منزلن پار ڪري، آخر مالڪ سان ملي هڪ ٿي
ويندا سين.

ج - تواريخي روپ ۾ انهيءَ باري ۾ ڪجهه به چوڻ مشڪل آهي، ڇو ته انهيءَ باري ۾ الڳ الڳ رايا آهن ته هن کي صليب تي چاڙهيو ويو هو يا نه؟ عيسيٰ مسيح جي سچي جيون جي اتهاس جي باري ۾ ٿورڪي معلوم ڪونهي. پر ڪيترن ئي سنتن کي صليب تي چاڙهيو ويو آهي. ڪو ورلي سنت هوندو، جنهن جو انت اهڙيءَ طرح نه ٿيو هجي. پنڊتن ۽ پوڄارين سبب ڪيترن ئي گرو صاحبن کي زنده جلايو ويو آهي يا ٻئي ڪنهن نموني هو شهيد ٿيا آهن. پنڊتن ۽ پادرين ڌرم کي پنهنجو ڌنڌو بڻائي رکيو آهي، تنهنڪري هو ڪنهن به حالت ۾ نٿا چاهين ته ماڻهو انهن جي هٿن مان نڪري وڃن. جيڪڏهن توهين يورپي ديس يا وچ مشرقي ملڪن جو اتهاس پڙهندا ته توهانکي معلوم ٿيندو ته هر هڪ ملڪ ۾ سنتن سان اهڙو اجوڳو ورتاءُ ڪيو ويو آهي. عيسيٰ مسيح سان جيڪي ڪجهه ٿيو، اها ڪا نئين ڳالهه ڪانهي.

س - ڪرائيسٽ جا سرڳ جي چڙهائيءَ وارا نظارا، ڇا اندريان هوندا؟

ج - اهو ٺيڪ آهي. شش، هن کي اهڙيءَ طرح وڃندي پنهنجي اندر ڏٺو هوندو.

س - ڇا، هو ڪرائيسٽ کي ڏسي سگهيا ٿي؟

ج - ها، جنهن روپ ۾ هو ڪيس ٻاهر ڏسندا هئا، انهيءَ روپ ۾ ئي هو ڪيس اندر ڏسندا هوندا. اندر، هن جي ديهه سروپ سان ملندڙ جلندڙ نوري سروپ کي ئي انهن ڏٺو هوندو، جيڪو مٿي وڃي پنهنجي پتا جي گود ۾ يعني پرماتما ۾ سمائجي ويو هوندو. اندر شش اهڙو نظارو ڏسي ٻين کي ٻڌايو هوندو ۽ ٻين ماڻهن، لئي لکيو هوندو ته عيسيٰ مسيح پنهنجي ديهه سروپ ۾ ورتي هن سنسار ۾، ماڻهن کي درشن ڏنو. اهڙين ڪيترين ئي پرمانيدڙ ڳالهين تي سگهن ٿيون ۽ ڪيترن ئي طريقن سان اهي سمجهائي سگهجن ٿيون.

س - ٣٠. ڇا صليب تي چڙهڻ وارو واقعو، جيڪو شش اندر ڏٺو

[illegible] وقت [illegible] هن سنسار تي ٻڌائندس ۽ اُن کانپوءِ ترهين
[illegible] موٽي ايندا. اُن وقت نه ترهان ٻيا ڪي سوال هوندا ۽ نه
[illegible] اُنهيءَ جو ارٿ آهي، سڀ ڪين سوال کي جيڏو ڪانپوءِ ۽
[illegible] جو ساٿ تا ٻڌائين. شش جيڪين گروءَ کي ڏيهه سروپ
[illegible] آهن، اُنهن تي حقدارن تي شڪائون ۽ سوال هوندا آهن،
[illegible] آهي تي شش پنهنجي گروءَ جي اندر، نوري سروپ جو
[illegible] اُنهن کي نه ڪي شڪائون رهن ٿيون، نه ڪي
سوال ٿي. [illegible] ڪري اُنهيءَ جو ارٿ اِهو آهي ته گروءَ جي جوٽي
[illegible] اسانکي تراس نه ٿيڻ گهرجي، ڇاڪاڻ ته هو اسان سان
[illegible] آهي ۽ اِها ڳالهه صرف اُنهن خاص ششن سان تعلق
رکي ٿي، جنکي گروءَ پنهنجي ميلاپ ۾ نام جي بخشش ڪئي آهي.
[illegible] گرو، جسماني چولي ڇڏڻ بعد به پنهنجن ششن کي نه
[illegible] آهن. هو اُنهن سان گڏ رهندا آهن، اُنهن جي اندر هوندا آهن
۽ [illegible] اُنهن جو درشن ڪندا آهن. جيڪڏهن ڪرائيسٽ جي ششن،
جنکي صاحب تي [illegible] بعد ڏکر ۾ هوندو ته پنهنجي اندر نوري سروپ
۾ [illegible] سنساري ڏيهه سروپ جيترو هوندو. تنهنڪري [illegible]
بعد هن سنسار ۾ عيسيٰ مسيح جو وري اُنهيءَ روپ ۾ اچڻ واري ڳالهه
[illegible] ۾ بائيبل ۾ لکيل آهي، اِها روحاني رهسيه ڏانهن اشارو
ڪري ٿي.

س - عيسيٰ مسيح جو سرڳ رهڻ؟ اِهو سمجهيو ويندو آهي ته
عيسيٰ مسيح، جسماني سرير ۾ ئي سرڳ ويو هو.

ج - اِهو جسماني سرير بلڪل نه هوندو. مونکي بائيبل جي بارت
[illegible] ڪونهي، پر اِها جسماني ڳالهه ڪونهي. هن ڏيهه کي
[illegible] سروپ ۾، سنتن کي هن سنسار ۾ اچي درشن
[illegible]؟ اهڙي حالت ۾ جنکي صاحب تي [illegible] رهڻ
[illegible] ضروري ٿي؟

س - [illegible] آهي، جنکي صاحب تي جو [illegible] ويو؟ اُنهيءَ [illegible]
[illegible] ڪري سگهي ٿي؟

باڻيبل ۽ ٻين ڌارمڪ پستڪن ۾ ساڳيائي اُپديش آهن پر اُنهن مان
ڪيترائي اُپديش پنڊتن ۽ پوڄارين جي پنهنجن ريتين، رسمن، قاعدن
قانونن ۽ ڪرم ڪانڊ سبب دٻايا ويا آهن. سنتن جي وڃڻ بعد ماڻهو
اُنهن جي سکيائن کي ڀلائي ٿا ڇڏين.

پنڊتن ۽ پوڄارين جي زور اٿر اچي، ماڻهو اُنهن ريتين رسمن ۽
ٻاهرمکي ڪرم ڪانڊ کي وڌيڪ اهميت ڏيڻ شروع ڪن ٿا. پرماتما
کي پنهنجي اندر کوج ڪرڻ واري اصلي اپياس کي عام طور وساري
ٿا ڇڏين. سنت، پرماتما ڏانهن وڃڻ واري اُنهيءَ خاص مارگ جي
ورري ياد ڏيارڻ لاءِ اچن ٿا. تنهنڪري سنت مت ڪو نئون مت
ڪونهي ۽ نه ئي ڪو نئون ڌرم آهي. هيءَ هڪ سائنس آهي. هيءَ
هڪ اهڙو اپياس آهي، هڪ اهڙو طريقو آهي، جنهنجي دواران اسانکي
پنهنجي چيتن شڪتيءَ کي اکين جي مرڪز تي ايڪاگر ڪري، ٽڪاڻو
آهي ۽ اُن بعد روحاني راهه تي سفر ڪري، پنهنجي اصلي نج گهر،
پنهنجي پرماتما وٽ پهچڻو آهي.

س- ٢٨. مان سوچي رهيو آهيان ته جيتري قدر مغربي ملڪن جو
سوال آهي، اُنهن کي، بيمارن کي شفاياب ڪرڻ جي باري ۾ جيڪا
سندن ويچار ڌارا آهي، اُنهيءَ کي ۽ انتر مارگ جي بنيادي مسئلي کي
صحيح روپ ۾ سمجهڻو پوندو. ڇا منهنجو اِهو ويچار ٺيڪ آهي؟

ج- ها، اِهو صحيح آهي.

س- ٢٩. ڇا، عيسيٰ مسيح جي چولي ڇڏڻ بعد، هنجو ورري اُنهيءَ
چولي ۾، هن سنسار ۾ اچڻ جي باري ۾ ۽ مٿين منڊلن ۾ وڃڻ وارين
ڳالهين جي باري ۾، توهين سمجهائڻ جي ڪرپا ڪندا؟ اِنهن ڳالهين
کي ڪيتري اهميت ڏيڻ گهرجي؟

ج- اُنهيءَ جو روحاني ارٿ بلڪل صاف آهي. جڏهن سنت هن
سرير کي ڇڏين ٿا، هو پنهنجن شش کي نٿا ڇڏين، بلڪ پنهنجن شش
کي درشن ڏيندا رهن ٿا. جيئن ته توهان بائيبل ۾ لکيل پڙهيو آهي
"هميشه مان توهان سان گڏ آهيان ۽ توهين مون تي وشواس نٿا ڪريو

انهيءَ نج گهر مان آيو آهي، جتهن واپس پنهنجي منزل جو سفر طئي ڪيو آهي، انهيءَ هميشه، اهو ساڳيو سنديش ۽ ساڳيو ئي اپديش ڏنو آهي. ڪو به سنت هن دنيا ۾ ڌرم استاپت ڪرڻ نٿو اچي. ماڻهن جي وچ ۾ ڀيد ڀاوُ پيدا ڪرڻ، هڪ قوم کي ٻيءَ قوم سان وڙهائڻ يا هڪ ڌرم کي ٻئي ڌرم جي خلاف ڪرڻ نٿو اچي، هو صرف اسانکي پنهنجي نج گهر وڃڻ واري مارگ جي راهه ٻڌائڻ لاءِ اچي ٿو. عام طور ماڻهو سنتن جي وڃڻ بعد سمجهي نه سگهندا آهن ته ڇا ڪيو وڃي؟ تنهنڪري هو سنستائون ناهي، انهن کي ڌرم سڏين ٿا. ان بعد اسين ڪٽر مذهبي بڻجي، هڪ ٻئي کي چوٽ رسائڻ، گلا چغلي ڪرڻ شروع ڪريون ٿا ۽ سنتن جي اصلي سکيائن کي وساري ٿا ڇڏيون. هرهڪ سنت اسانکي هڪ ئي سنديش ۽ هڪ ئي اپديش ڏنو آهي. انهيءَ ڳالهه جو ڪو به فرق نٿو پوي ته سنت پوربي (اوڀر) ملڪن جا آهن يا پڇمي (اولهه) ديس جا آهن. اها هڪ عام عقل جي ڳالهه آهي ته جيڪڏهن پرماتما هڪ آهي ۽ هو اسان سڀني جي اندر آهي ۽ اسانکي انهيءَ مالڪ جي تلاش پنهنجيءَ ديهه يا وجود اندر ئي ڪرڻي آهي ته پوءِ انهيءَ حالت ۾ اسانجي نج ڌام ڏانهن ويندڙ مارگ ٻه، ٽي نه پر هڪ ئي ٿي سگهي ٿو، اها راهه هر حالت ۾ هڪ آهي. اهو سوچڻ به غير واجب ٿيندو ته پرماتما جي گهر پهچڻ لاءِ عيسائين جي راهه، هڪ آهي ۽ هندن يا سکن يا مسلمانن جي راهه ٻي: آهي. اسانجي ارٿ لڳائڻ يا اسانجي سمجهڻ ۾ فرق ٿي سگهي ٿو پر پرماتما جي گهر وڃڻ جا ٻه مارگ هرگز ٿي نٿا سگهن. جيڪڏهن پرماتما جي کوج، اسانکي پنهنجي ديهه اندر ڪرڻي آهي ته پوءِ اسانکي ساڳيو هڪ مارگ يعني شبد ۽ جوت جو مارگ ئي ملندو. پر جيڪڏهن اسين مالڪ جي تلاش ٻاهر ڪنداسين ته اسانکي هرهڪ جگياسوءَ جو پنهنجو پنهنجو مارگ ڏسڻ ۾ ايندو، جيڪو مارگ ڪٿي به نٿو پهچائي.

صرف روحاني بنياد تي اسين ڪٺ ٿي سگهون ٿا ۽ هڪ ٻئي جي ويجهو اچي سگهون ٿا. تڏهن ئي اسين اصلي ڀائپيءَ جو پيار محسوس

ٻڌندا، اهو آواز ٻاهريون جو ان ٿي سگهي ٿو ته ڪنهن جي ٻولڪيا
[illegible] ماڻهن جي ٻالڪن جو ۽ ٿي سگهي ٿو. انهيءَ آواز کي
ٻڌڻ [illegible] ٻاهر رکڻ جي ڪوشش ڪندي، توهانجي راهه ۾
هٿ ۽ [illegible] ٿي ۽ اها رڪاوٽ آهي، اوندهه جي. رستي ۾
[illegible] ٿي سگهن ٿيون، اتي ڪا ٻولي، ڪو جهنگل يا ڪو ٻيو
ٿي سگهي ٿو. پر جيڪڏهن توهان کي پنهنجي هٿ ۾ ڪرڻ روشنيءَ
جو ساڌن (بتي، ٽارچ) آهي ته پوءِ انهيءَ روشنيءَ ۽ آواز جي سهاري،
توهين آسانيءَ سان منزل تي واپس پهچي ويندا.

ساڳي طرح پرماتما اسان سڀني جي اندر آهي پر انهيءَ وٽ واپس
وڃڻ وارو مارگ بلڪل وساري ويٺا آهيون. هن اسان جي اندر اهو
آواز (شبد) رکيو آهي ۽ هن اسانجي اندر اهو پرڪاش ۾ رکيو آهي.
انهيءَ آواز (شبد) جي مدد سان اسان کي پرماتما جي گهر جو مارگ معلوم
ٿي ٿو ۽ انهيءَ جوت جي سهاري، پنهنجي نج گهر ڏانهن ويندڙ مارگ
جو [illegible] ڪري سگهجي ٿو. انهيءَ ڪري ئي بائيبل ۾ شبد ۽
جوت جو ذڪر ڪيو ويو آهي. مالڪ سان ميلاپ ڪرڻ لاءِ اهي ٻه
پهريون ۽ ضروري ساڌن آهن. تنهنڪري عيسيٰ مسيح فرمايو آهي،
[illegible] توهانجو [illegible] هڪ ٿيندو ته توهانجو سڄو سرير جوت سان
ڀرجي ويندو. هن وقت جيڪڏهن اسين اکيون بند ڪنداسين ته
اندر اونداهي [illegible] ۾ ڏسڻ ۾ ايندو پر جڏهن انهيءَ هڪ
[illegible] ٿي، انهيءَ ڏانهن جو سمپاڪ ڪري، انهيءَ ليتر کي
[illegible] اسان کي ڇا ڏسڻ ۾ ايندو؟ اوندهه بدران پرڪاش
۽ [illegible] طرح اسان کي سچو سک ۽ شانتي پراپت ٿيندي. اسان کي
انهيءَ جوت ۾ [illegible] رهڻو آهي ۽ ان بعد اسين شبد ۽ جوت جي
مدد سان [illegible] گهر واپس ويندا سين ته. عيسيٰ مسيح فرمايو آهي ”منهنجي
[illegible] گهر [illegible] منزلون آهن.“ روحاني سفر جو مارگ
[illegible] سفر [illegible] پنهنجي گهر وڃڻ کان اڳ، شبد ۽ جوت جي
[illegible] ۾ [illegible] منزلن کي پار ڪرڻو پوندو آهي.
[illegible] حضرت عيسيٰ مسيح جو [illegible]. هرهڪ سنت جيڪو

سنت اسان کي سمجهائين ٿا ته هن نقطي يا اکين جي مرڪز تي، چيتن جيون ڌارا آهي، جنهنکي شبد، ناد، نام، ورڊ چئو وڃي ٿو. انهيءَ سنگيت کي شانت سنگيت يا شڪتيءَ کي سنتن ڪيترائي الڳ الڳ نالا ڏنا آهن. عيسيٰ مسيح انهيءَ کي ورڊ، لوگاس، سائونڊ چئي سمجهايو آهي. اها چيتن ڌارا يا ورڊ يا شبد يا ناد يا لوگاس يا گرباڻي جنهن به نالي سان انهيءَ کي توهين سڏيو، اسان سڀني جي اندر اکين جي وچ ۾ موجود آهي. جيسين پنهنجي ڌيان کي انهيءَ نقطي تي ايڪاگر نه ڪنداسين، اسين شبد سان جڙي نه سگهنداسين. اهو شبد ايترو ته موهيندڙ، وڻندڙ ۽ دلڪش آهي جو هڪ دفعو انهيءَ سان جڙڻ بعد اسين خود بخود اندرين جي پنجي مان آزاد ٿي پونداسين.

صرف شبد جو پيار ئي اسانجي اندر وئراڳ يا تياڳ پيدا ڪري سگهي ٿو. وئراڳ ڪڏهن به اسان جي اندر پريم پيدا نٿو ڪري. تنهنڪري هڪ دفعو ڌيان جي سمتا ٿيڻ بعد، شبد ورڊ يا لوگاس جو پريم ازخود اسان کي اندرين کان الڳ ڪري ٿو ۽ اسين پنهنجو روحاني سفر شروع ڪريون ٿا.

عيسيٰ مسيح فرمايو آهي، ”جڏهن توهانجو نيترو يا اک هڪ ٿيندي تڏهن توهانجو سڄو سريرو پرڪاش سان پرپور ٿي ويندو.“ تنهنڪري جڏهن اسين ”ٽئون نيترو“ يا اهو هڪ نيترو کوليون ٿا يا جڏهن اسين اهو ”ٽيون نيترو“ کوليون ٿا، پنهنجي اصلي گهر جو دروازو، هن مندر جو دروازو، کوليون ٿا تڏهن اسان کي جوت ڏسڻ ۾ اچي ٿي. انهيءَ پرڪاش يا جوت جي مدد سان، اسان کي انهيءَ روحاني راهه تي سفر ڪرڻو آهي. انهيءَ شبد جي سهاري اسان کي پنهنجي اصلي روحاني گهر جو رخ قائم ڪرڻو آهي. مثال طور شام جو توهين پنهنجي گهر مان ڪافي پري گهمڻ لاءِ نڪري ويا آهيو ۽ گهمندي گهمندي نهايت گهٽي اونده ٿي وڃڻ سبب، توهين پنهنجي گهر جو رستو ڀلجي چڪا آهيو جو ياد نٿو اچيو ته گهر ڪابي طرف آهي يا ساڄي طرف، اهڙي حالت ۾ انهيءَ اونده ۾ قدرتي توهين چپ چاپ بيهي رهندا ۽ پنهنجي گهر کان ايندڙ ڪنهن آواز کي ٻڌڻ جي ڪوشش

رهندا آهيون. اسان جي من جي اکيان، ڪجهه نه ڪجهه ڦرندو رهندو
آهي، جڏهن توهين پنهنجون اکيون بند ڪندا، توهين هتي (رانجار
مرڪز، شو نيتر) ۾ نه هوندا. من ڪڏهن ٻه اسٽر تي رهي يا توهين
پنهنجي بازار اتي جي باري ۾ سوچيندا رهندا يا، گهر يا بازار جي
باري ۾. جنهن جي باري ۾ به توهين سوچيندا هوندا، انهيءَ جي تصوير
توهان جي سامهون اچي ويندي. اهڙي طرح اسان جي سچي چيتن شڪتي،
ٻروي سنسار ۾ ڦهليل آهي. جيسين اسين انهيءَ چيتن ڌارا کي ٽين تل
۾ ايڪاگر نه ڪنداسين، تيسين اسان جو روحاني سفر شروع نه ٿيندو.
پهريون قدم، روحاني سفر جو آهي، پنهنجي ڌيان کي اکين جي
مرڪز ۾ ايڪاگر ڪرڻ. عيسيٰ مسيح اشاري طور روحاني لفظن ۾،
انهيءَ طريقي جو ذڪر ڪيو آهي ”کڙڪايو ۽ اهو (دروازو) توهان
لاءِ کلندو.“ پرماتما اندر آهي ۽ اسين ٻاهر آهيون. اسان کي ٻاهران
کڙڪائڻو آهي، جيئن اسان جي گهر جو دروازو کلي سگهي. گهر جي
دروازي کي کڙڪائڻ جو مطلب آهي چيتن ڌارا کي واپس سميٽي،
اکين جي مرڪز تي ايڪاگر ڪرڻ. جڏهن اسان جو خيال يا چيتن شڪتي
اتي مڪمل طور ڪٺي ٿيندي آهي، تڏهن دروازو کلندو آهي. ٽين
اک يا هڪ اک کلي ويندي آهي. اهتي بائيبل ۾ لکيل آهي، ”کوڄ
ڪريو ۽ توهان کي ملندو“ جڏهن دروازو کلي ٿو، اسان کي پنهنجي
گهر وڃڻ جي راهه پراپت ٿئي ٿي. هڪ دفعو انهيءَ راهه يا مارگ تي
پهچڻ بعد جيڪو پرماتما جي، اسين کوڄ ڪري رهيا هئاسين، انهيءَ
جي پراپتي ٿئي ٿي. تنهنڪري جيسين اکين جي مرڪز تي ڌيان
مڪمل نه ٿيندو، اسان کي روحاني مارگ ملي نه سگهندو. اسين پنهنجو
سفر پورو نه ڪري سگهنداسين. جيئن ته هيءَ اکين جو مرڪز انهيءَ
جڙ ۽ من ۽ آتما جو استان آهي، تنهنڪري من کي اندريون انهيءَ استان
تان هيٺ ڇڪيندڙ رهن ٿيون. اسان جو من لذت جو عاشق آهي،
تنهنڪري هيءُ هميشه، سنساري سکن کي حاصل ڪرڻ لاءِ اندريون پٺيان
دوڙندو ڦرندو رهي ٿو. پر جيسين اسان جي من کي اندرين جي سک
تان ٻيهر سک نه ملندو، تيستائين انهيءَ گراوٽ کان ٻاڻ کي روڪي نه سگهندو.

اسين درشن ڪرڻ چاهيون ٿا، جنهن ۾ اسين وري واپس رچي سمائجي وڃڻ چاهيون ٿا، اهو پرماتما ڪٿي به ٻاهر ناهي. هو اسانجي اندر آهي. هر هڪ سنت، هر هڪ گرو، انهيءَ ڳالهه کي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي ته هيءُ سرير، زنده پرماتما جو مندر آهي. عيسيٰ مسيح به هن سرير کي زنده پرماتما جو مندر سڏيو آهي. گرو نانڪ صاحب جن انهيءَ کي ”هري مندر“ چئي فرمايو آهي. ”هريءَ“ جو ارٿ آهي پرماتما، ”مندر“ جو مطلب آهي، اهو استان جنهن ۾ پرماتما نواس ڪري ٿو. ڪيترن رشين منين، انهيءَ کي ”نر نارايڻي ديهه“ چئي سڏيو آهي. جنهنجي معنيٰ آهي اها ديهه جنهن ۾ مالڪ رهي ٿو ۽ جنهن ۾ اسانجي آتما، پرماتما ۾ سمائجي، پرماتما جو روپ اختيار ڪري ٿي. هر هڪ سنت اسان کي انهيءَ ساڌارڻ حقيقت جي باري ۾ اپديش ڏنو آهي ته اسان، هر هڪ جي اندر مالڪ آهي. جيڪڏهن هو هر هڪ انسان جي اندر براجمان آهي ته پوءِ قدرتي، اسان کي انهيءَ مالڪ جي تلاش پنهنجي اندر ئي ڪرڻ گهرجي. مالڪ جي ميلاپ لاءِ اسان کي پنهنجي سرير اندر ئي داخل ٿيڻ واري مارگ جي کوج ڪرڻ گهرجي. هيءُ سرير هڪ ڪيميا گهر يا ليبارٽري آهي، جنهنجي اندر، پرماتما کي واپس پائڻ لاءِ، اسان کي کوج ڪرڻي آهي.

اسانجو روحاني سفر، پيرن جي ترين کان شروع ٿئي ٿو ۽ مٿي جي چوٽيءَ تي سماپت ٿئي ٿو. هن سرير ۾، آتما ۽ من جي بيٺڪ، اکين جي پويان آهي، جتي اهي ٻئي، هڪ ٻئي سان ڳنڍيل آهن. ڪن ماڻهو انهيءَ استان کي ”تل“ چون ٿا، ڪن ماڻهو انهيءَ کي ”گهر جو دروازو“ سڏين ٿا ۽ ڪن ”نين يا هڪ اک“ چئي ان جو ذڪر ڪيو آهي. جيئن عيسيٰ مسيح بائيبل ۾ به بيان ڪيو آهي. انهيءَ استان تان اسانجي چيتن ڌارا، نون دوارن ذريعي سڄي سنسار ۾ ڦهليل آهي. نو دوارا – ٻه اکيون، ٻه ڪن، ٻه ناسڪائون (نڪ جا سوراخ)، وات ۽ ٻه هيٺيون اندريون آهن. انهيءَ وچئار مرڪز يعني ٽئين تل ۾ رهندي به اسين آئي نتا رهون. اسانجو سڄو ڌيان سنسار ۾ ڦهليل رهي ٿو. اسين ڪنهن نه ڪنهن جي باري ۾ هميشه سوچيندا

سنتن، ساڳئي مارگ جو سفر ڪيو آهي ۽ ساڳي ڳالهه ٻڌائي آهي، انهن
جي چولي ڇڏڻ بعد ماڻهو انهنجي سکيائن کي نئين ڌرم جو روپ ڏين
ٿا ۽ هو سنستائن ۽ گٽبنديءَ جا شڪار بڻجن ٿا. جيڪڏهن ڪوبه ادارتا
سان کوج ڪندو ته انهيءَ کي ساڳيا ئي اپديش ملندا. ان قسم جا
اُپديش تي نٿا سگهن.

اسانجي ستسنگين ۾ ڪيترا ئي بمبئيءَ جا پارسي آهن. دراصل
بياس اسانجي هڪ "سرو جاتي بستي" (سڀني ذاتين جي ڪالوني)
آهي شايد ئي ڪو اهڙو ديس يا ڌرم هوندو، جن جا رهواسي اُتي
نه هوندا. ڇاڪاڻ ته اسين ذات پات، ڌرم، ريت رواج جي ڀيد ڀاو
۾ وشواس نه ڪندا آهيون. اسين صرف سنتن جي سکيائن، انهنکي
عمل ۾ آڻڻ ۽ اڀياس ڪرڻ ۾ وشواس ڪريون ٿا.

س- ٣٦. مهاراج جي، توهان فرمايو ته هميشهه سنتن جي اپديشن
کي صحيح روپ ۾ سمجهايو نه ويو. شايد اهڙي ڳالهه سنت يا گروءَ
جي جيون ڪال ۾ ٿئي ٿي. ڇاڪاڻ ته مون ستسنگين کان ٻڌو آهي ته
جيڪي به اسان ستسنگين جا ڪرم آهن، انهنجو بوجهه ستگرو پنهنجي
مٿان کڻندو آهي.

ج- ها، سنتن جي هوندي به ائين ٿيندو آهي. هاڻي اهڙيءَ حالت
۾ توهين سوچيو ته سنتن جي وڃڻ بعد ڇا ٿيندو هوندو! ڪڏهن ڪڏهن
ڪا ڳالهه هڪ استان تي چئي ويندي آهي، اها جڏهن ٻئي استان تي
ڪن ماڻهن دوارا دهرائي وڃي ٿي ته اها پنهنجي اصلي روپ کان
ڪل علحدي ٿئي ٿي. اها ڳالهه، تڏهن ٻيو روپ اختيار ڪري ٿي،
جڏهن ٻڌائڻ وارو يا سمجهائڻ وارو انسان، انهيءَ ۾ ڪجهه نه ڪجهه
پنهنجو جوڙي ٿو. تنهنڪري عام طور اپديش نيڪ طريقي سان سمجهيا
ويندا آهن يا صحيح روپ ۾ سمجهايا نه ويندا آهن يا انهنکي دٻاءُ
ڏيندو آهي. ائين هميشهه ٿيندو آيو آهي.

ڪيئن ئي ڪجهه ڏينهن اڳ، ڪو ماڻهو بياس آيو، جن مونکي ويندي
جن تي هڪ ڪتاب مان، ڪجهه ڪاغذن جو فوٽو ڪاپي نقل (Copy)

... ۾ اهن سنتن جي سکيائن کي ڪٿي ...
... روپ ڏيڻ جي ڪوشش نه ڪندا آهن. مان توهان
... جاچيندس ته اهي ماڻهو جيڪي هڪ ئي مارڳ تي
... منزل تي پهچڻ لئا، اهي سڀ سدائين ساڳيو ئي ورلن
... ٢٠ صديءَ ۾ يا ١٩ صديءَ ۾، ١٦ يا ١٧ صديءَ
... هئي. هندستان يا امريڪا ۾، يا ڪنهن ٻئي ملڪ ۾ ...
... هو انهيءَ مارڳ جو ذڪر هميشه ساڳيو ڪندا. تنهنڪري
... ڪير هجي، اهو هميشه ساڳيو ئي رهندو. ڪنهن خاص قوم
... ماڻهن کي ڏيان ۾ رکندي، انهن ڳالهين جي سمجهاڻي جي
... فرق ٿي سگهي ٿو. پر دراصل انهيءَ هڪجهڙا هوندا آهن.
سمجهو نه هوندو آهي.

... ٽي ته توهين امريڪا مان هندستان ويا ۽ جيڪي ۾ ملڪ
... سفر ڪندي رستي ۾ آيا، جيڪي ۾ مشڪلاتون ۽ مصيبتون
... در پيش آيون، جن ۾ قاعدن ۽ قانونن جي توهانکي پرنواري
... توهان محسوس ڪيو، اهي سڀ توهين هڪ ڪتاب ۾ لکو ٿا،
... ماڻهو رهي ٿو ۽ اهو پڙ ڪتاب ۾ پهنجا سڀ آزمودا لکي ٿو،
... ٻو ڏسي ٿو. نيون ماڻهو به رهي ٿو ۽ ساڳيءَ طرح
... آزمودا نه ساڳيا هوندا پر ڪٿي ڪٿي سندن ورلن ڪرڻ ۾ ڪجهه
... فرق ضرور هوندو. چاڪاڻ ته ڪجهه ماڻهو پينڪاڪ ڪي
... اهميت ڏيندا ته ڪجهه ماڻهو برما کي، ٻيا ماڻهو هانڪ-
... هوندو، پر دراصل سندن آخري منزل ...
... ورلن ۾ ... فرق ٿي نه سگهي. جيڪي ۾ آئي ويا آهن، انهيءَ
... آهي ته هڪ سنت، ٻئي سنت جي سکيائن ...
... مسافر ڪرڻ جي ڪوشش ڪري ٿو، انهن

۽ مذهبن جي سنتن جي سکيائن کان نيارا ۽ الڳ آهن. تنهن کري هُنن سيني سنتن جون سکيائون، جيڪي اُن وقت جدا جدا ٻولين ۾ ميسر هيون، اُنهن کي گڏ ڪيو. جيڪي سنت، گرونانڪ صاحب جن کان سيڪڙو سال اڳ ٿيا، اُنهنجي باڻي ٻه ڪني ڪئي ويئي. جدا جدا اِستانن ۽ سمي جي مختلف سنتن جون سکيائون، هنن گڏ ڪيون، جيڪي به سکيائون گرو نانڪ صاحب جن جي اُپديش جهڙيون هيون. هنن اُهي سڀ گڏ ڪري هڪ پستڪ تيار ڪيو جنهنکي "گرنٿ صاحب" سڏيو ويو ۽ اُنهيءَ ۾ نائين گروءَ جي باڻيءَ لاءِ، ڪجهه خالي اِستان ڇڏيو ويو. اهڙيءَ طرح گرنٿ صاحب ۾ نه صرف سک گرن جا ئي اُپديش آهن بلڪ ٻين ٢٩ سنتن ۽ مهاتمائن جون سکيائون به آهن.

الڳ الڳ پراچين سنتن جي باڻيءَ کي گڏ ڪري، گرنٿ صاحب ۾ شامل ڪرڻ جو، سندن اِهوئي مقصد هو ته دنيا سمجهي سگهي ته پرماتما پائڻ جي فيلسوفي جيڪا اُنهنجي گروءَ ٻڌائي، اُها ڪا نئين ڪونهي بلڪ گذريل سنتن جي باڻي به اِهوئي ثبوت ڏئي ٿي. اِنهيءَ ڳالهه کي ثابت ڪرڻ لاءِ، پنجين گرو صاحب جن، اُنهنجي باڻيءَ کي هڪ ئي گرنٿ ۾ شامل ڪيو. جيتوڻيڪ اُن گرنٿ ۾ سڀ اُپديش صحيح روپ ۾ لکيا ويا آهن پر تنهن هوندي به سڀ ماڻهو اُنهن سکيائن کي نٿا سمجهن.

س - ٣٥. مهاراج جي، مون ويجهڙائيءَ ۾، ايسڪرنيڊ و ۾، ٻمبئيءَ مان آيل هڪ اعليٰ پارسي پادريءَ جي تقرير ٻڌي. هوُ "هرا مزدا" جي باري ۾ ٻڌائي رهيو هو. هن جو چوڻ هو ته ڪيترا ڇگ اڳ ـ ڌرم انهيءَ مان ئي نڪتا آهن. مون اُنهنجو هڪ ڪتاب خريد ڪيو. جنهن ۾ لکيل آهي ته پراچين پارسين جو هڪ ٽڪيل جٿو پارت طرف پنجاب ۽ ٻمبئي ويو. ٻين ڌرم وارن، اُنهن ماڻهن کان سندن ڌرم جون مکيه ڳالهيون سمجهي، اُنهن کي نئون روپ ڏنو. ڇا سنت مت به اهڙيءَ طرح اُنهيءَ جو هڪ روپ آهي، جيڪو گرو نانڪ صاحب جي ذريعي ڏنو ويو آهي؟ ڇا سنت مت "هرا مزدا" سان سڌي طرح ڪو تعلق رکي ٿو؟

[illegible]، گرنٿ صاحب جي سکيائن جي ڪرڄ ڪندا تـ
[illegible] ٻوهيندا. جيتري قدر اسانجو تعلق توارِيخ سان
آهي، توارِيخ [illegible] صحيح روپ ۾ نه هوندي آهي ڇاڪاڻ
ته [illegible] اٿي دوستيءَ کان ڪلاڻن ته، ڪنهن ڪرڄ نه ڪئي
آهي. گرنٿ صاحب ۾ اهڙو ڪٿ به شبد ڪونهي، جنهنجو ارٿ
سمجهي نه سگهجي ۽ سنتن جي سکيائن موجب صحيح نه هجي. گرنٿ
صاحب ۾ [illegible] سنتن جي باڻي آهي. ڇهه سک گرن ۽ اٺتيهه
[illegible] سنتن ۽ ڀڳتن جي باڻي. اهڙي طرح گرنٿ صاحب اٺون سنتن
[illegible] جي باڻيءَ جو هڪ مجموعو آهي.

[illegible] گرنٿ [illegible]؟ گرنٿ صاحب جو اتهاس ڇا آهي؟
گرو [illegible] صاحب جن ڀڳتيا اُپديش نثر ۾ ڇوندا هئا. ٻولي ۽ ٻڪتي
[illegible] اهي اُپديش سندن مک مان اچاريا ويا. هو هٿ قلم ۽ ڪاغذ
[illegible] پستڪ لکيل ڪونه رکندا هئا. هو ڄاڻن ته مالڪ جي ميلاپ ۽
[illegible] اهي رهندا هئا، تنهن سندن مک مان ازخود، بي اختيار
[illegible] هئي. [illegible] سندن باڻيءَ کي قلم بند ڪندا رهندا
هئا. اهڙيءَ طرح گرو صاحبن جي سکيائن کي گڏ ڪري گرنٿ جي
[illegible] رهيو. ساڳيءَ طرح اٺون سيني سنتن جون سکيائون،
[illegible] حاصل ٿيون. ٻه اهي لکيل اُپديش هيڏانهن هوڏانهن
[illegible] هئا. گرو نانڪ صاحب جن جا اُپديش ۽ باڻي، سندن سوٽر
[illegible] گرو [illegible] گدي نشين کي اها باڻي نه ڏني رهي ۽ اهي
[illegible] باڻي ۾ سندن پٽ کڻي ويا. تنهن ڪري کي به انهيءَ باڻي
[illegible] ۽ هو اهي باڻيون هٿ ڪري نه سگهيا. اهڙي طرح
[illegible] ڪرت کي ٻين راوي ڪتاب باڻي ميسر ٿي نه سگهي.
[illegible] باڻيءَ کي گڏ ڪري هڪ پستڪ تيار
[illegible] سنتن ۽ درويشن کان، جن وٽ به هو ٻڌي سگهيا،
[illegible] هڪ پستڪ جو روپ ڏنو. ان بعد ڪن
[illegible] گرنٿ جا ٻيا اُپديش ڏنا رهندا
[illegible] اهي اُپديش، ڪڏهن جدا جدا ذاتين

آهي تہ جڏهن بہ اسين پنهنجن رهبرن يا گرن جي مهما ڪرڻ چاهيندا آهيون تہ اُن وقت اَسين ڪلپنا ۽ حد ڪان ٻاهر هلي ويندا آهيون جيئن تہ مان تواريخ جو وديارٿي نہ آهيان تنهنڪري مونکي معلوم ڪونهي تہ اِها حقيقت آهي يا نہ تہ عيسيٰ مسيح پنهنجي سواءِ سميت سرڳ ۾ ويو. پر هن اهڙي طرح ڪيو يا نہ انهيءَ جي ڪا بہ اهميت ڪونهي. سنت جيڪڏهن چاهين تہ ڪري سگهن ٿا. پر هو اِئين ڪن ئي ڇو؟ هيءُ سرير پنجن تتن جو پتلو آهي ۽ هرهڪ اِنسان کي هيءَ ديهہ هتي ئي ڇڏڻي پوندي. هن سرير جي ضرورت صرف هن سنسار ۾ ئي آهي. مٿين منڊلن ۾ نہ.

س- ٢٤. ڇا توهين اِنهيءَ ڳالهہ ۾ وشواس ڪريو ٿا تہ گرو گرنٿ صاحب ۽ سنت مت جو اُپديش ملندڙ جلندڙ آهن؟

ج- گرنٿ صاحب جي باري ۾، اِها ڳالهہ خوشقسمتيءَ جي آهي تہ گرو صاحبن خود هنکي لکيو آهي ۽ اڄ تائين مُول گرنٿ جي پاٺي، انهيءَ روپ ۾ ئي موجود آهي. ڪجهہ بہ انهيءَ ۾ ڦيرڦار ڪونہ ڪئي ويئي آهي. اِئين ڪڏهن بہ چئي نٿو سگهجي تہ هي گرو صاحبن جا اُپديش نہ هئا ڇاڪاڻ تہ اِهو گرنٿ، دراصل انهن ئي لکيو. انهن پنهنجي پاٺيءَ ۾ تصديق ڪئي آهي تہ اِهو سندن ئي اُپديش آهي. تنهنڪري اِها وشواس جوڳي ڳالهہ آهي تہ هيءُ گرنٿ بلڪل مُول يا اصلي روپ ۾ آهي. سڄي گرنٿ صاحب ۾ سنت مت جي سدانتن ڪانسواءِ ٻيو ڪجهہ بہ ڪونهي. تنهنڪري گرنٿ صاحب جا اُپديش نہ صرف سنت مت جي سکيائن جهڙا آهن، پر اهي پورن روپ سان خود سنت مت جا ئي اُپديش آهن.

س- ڇا ٻين گرنٿن وانگر گرنٿ صاحب جو بہ غلط ارٿ ڪيو ويندو آهي يا اڃا تائين اِنهيءَ جو صحيح ارٿ ڪيو ويندو آهي يا سک گياني خود اِنهيءَ جو غلط ارٿ ٻڌائيندا آهن؟

ج- اهڙي طرح هرڪجهہ ڪيو ويندو آهي. بائيبل ۽ ٻين ڌارمڪ پستڪن سان بہ توهان کي ساڳي حالت ملندي، پر سچ پچ جيڪڏهن

بدلائي سگهون ٿا ته توهين سماجي طور ڪڏهن به تبديلي آڻي نٿا سگهو.
هن دنيا ۾ ڪڏهن به ڪا راڄنيتڪ ويچارڌارا نه رهي آهي. دنيا
جي ترقي بڙهي ڏسو. تنهنڪري اسين نرمل روحانيت ذريعي
شانتي قائم ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهيون. پوءِ اسان جي
پنهنجن ٻارن جي سڌارو ٿيندو. جيڪڏهن سنسار جي ڪنهن کي ختم
ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا ته توهان کي ڪڏهن به ڪاميابي حاصل نه
ٿيندي. پر جيڪڏهن توهين مضبوط بوهت پائيندا ته ڪڏهن به اهي
ڪندا توهان کي شڪست نه ڏيندا. ساڳيءَ طرح اسين سنسار جي مسئلن
کي ڪڏهن به حل نه ڪري سگهنداسين. پر اسين انهن مسئلن کان مٿي
اٿي سگهون ٿا. سنت اسان کي هڪ ”مضبوط بوهت“ ڏين ٿا يعني نرمل
روحانيت جو سار پڌائين ٿا جنهن جي سهاري اسين پنهنجي اندر سچي
نرمل شانتي پراپت ڪري سگهون ٿا ۽ ان بعد هرهنڌ هرجڳهه اها
نرواني شانتي ئي شانتي نظر ايندي. جڏهن اسان کي پنهنجي اندر
سک حاصل ٿئي ٿو تڏهن چوگرد اسان کي سک ئي سک، آنند ئي آنند
جو احساس ٿئي ٿو. جيڪڏهن اسانجي اندر ئي اهو سک ۽ آنند، اها
خوشي ۽ شانتي ناهي ته پوءِ نهايت سندر پدارٿ به اسانجي دل کي
موهي نٿا سگهن. تنهنڪري سچي سنسار جي سڌارڻ بجاءِ، پنهنجو پاڻ
جي سڌارڻ تي ڀيٽر ٿيندو.

س – ٣٣. مان ٽوري موتيهاري ۾ آهيان ته مون کي اهو معلوم
ڪيو جي يا نه ۽ منهنجي مهڙ سان انهيءَ جو ڪو خاص فرق پوندو ۽
ڇا ته عيسيٰ مسيح، ٽن ڏينهن ۾ پنهنجو چولو بدلايو ۽ جيئرو ٿيندو آهي ۽
هن پنهنجي اسٿول سرير کي به ناس ٿيڻ نه ڏنو. هن لفظن ۾ جيڪڏهن
اها حقيقت آهي ته پوءِ مون کي وشواس آهي ته انهيءَ کان اڳ، هن
سنتن سان به ائين ٿيو هوندو ۽ جيڪڏهن اهڙيءَ طرح ٿيو به ته انهيءَ
مان ڪهڙو فائدو آهي؟

ج – مون کي خبر ڪونهي ته دراصل عيسيٰ مسيح ائين ڪيو يا نه.
اهو به هڪ بهتر سماجي جو مضمون آهي. توهين ڏسو، گاليلي جي

نه توکري، جيسين توهانکي هرهڪ جيو آتما لاءِ ڪميا ڀاو نه آهي.
جيسين توهانجي دل اندر پيائي، ڀيد ڀاو يا ايرکا آهي، ڪنهن لاءِ
نفرت يا ڪو خراب ويچار آهي، تيسين توهانجي وينتي داتا جي در
قبول نه ٿيندي." اڳتي فرمائين ٿا، "جيڪڏهن تون پرڀوءَ کي پرارٿنا
ڪرڻ چاهين ٿو ته پهرين وڃ ۽ انهيءَ کان معافي وٺ جنهنجي دل کي
ٺوڪر لڳي آهي. جڏهن اهو انسان توکي معاف ڪندو، تڏهن ئي پرماتما
تنهنجي پرارٿنا ٻڌندو." صرف نرمل هردي وارا ئي مالڪ سان ميلاپ
ڪري سگهن ٿا ۽ فقط پوتر هردي وارا ئي خوشمزاج يا ڪامڪ ٿي سگهن
ٿا ۽ سچي خوشي پراپت ڪري سگهن ٿا. جڏهن اسين هڪ ٻئي جي
ڳلي ڪپڻ جو سوچي رهيا آهيون، هڪ قوم ٻيءَ قوم جي دشمن ٿي
رهي آهي، هڪ ڌرم ٻئي ڌرم جي برخلاف پرچار ڪري رهيو آهي،
هڪ ديس ٻئي ديس تي حملي ڪرڻ جي تيارين ۾ آهي، هڪ ذات
ٻيءَ ذات جي خلاف ڪم ڪري رهي آهي، انهيءَ حالت ۾ اسانکي
شانتي ملي ڪيئن ٿي سگهي؟ سچي خوشي ۽ آنند ڪيئن ٿو پراپت
ٿي سگهي؟ اسانکي هڪ ٻئي لاءِ نفرت يا ساڙ حسد هڻڻ نه گهرجي.
۽ نه بدلي جي ڀاونا هڻڻ گهرجي، جيڪڏهن اسين محسوس به ڪريون
ته اسان کي ڪنهن ڏکويو آهي. ڇا عيسيٰ مسيح ڪونه فرمايو آهي ته
جيڪڏهن ڪو توکي هڪ ڳل تي چماٽ هڻي ته تون وراڻي ٻيو ڳل
ڏيس. انهيءَ ڪري اسانکي پنهنجي اندر پرماتما لاءِ پريم ۽ ڀڳتي
جاڳرت ڪرڻ گهرجي. ان بعد اسين خود بخود انهن سکيائن جي پيروي
ڪنداسين، جنهن سان اسانکي اندر من جي شانتي ملندي ۽ جڏهن
پنهنجي اندر شانتي پراپت ڪنداسين، تڏهن اسانکي چوگرد شانتي
ئي شانتي محسوس ٿيڻ شروع ٿيندي.

جيڪڏهن هرهڪ جي اهڙي ويچار ڌارا رهندي ته اسين سڀ
روحاني خيال کان هڪ ٿي سگهنداسين. دراصل اسين سڀ هڪ آهيون
جيڪڏهن اهو سوچيندا ته توهين هڪ قوم ۾ ٻيءَ قوم جي سڌانتن
۾ سار تبديلي آڻڻ جي قابل آهيو ته پوءِ اهو ڪم ڪڏهن به نه ڪري
سگهندا. جيڪڏهن توهانجو اهو ويچار رهيو ته توهين سڄي سنسار کي

ڪي ٿي. ٿي سگهي ٿو، عيسيٰ مسيح اهي سڀ چمتڪار ڏيکاريا هجن. مان انڪار نٿو ڪريان، پر اهو هن سنسار ۾ اچڻ جو هنجو مکيہ مقصد ڪونہ هو ۽ نيڪ آهي جيڪڏهن عيسيٰ مسيح اهڙيون ڪرامتون ڏيکاريون بہ تہ ڇا هيئنر اسان کي هن سنسار ۾ انڌا ڏسڻ ۾ ڪونہ ٿا اچن؟ ڇا هن وقت ڪو بہ مريض ڪونهي؟ ڪوڙهي، گونگا ۽ لنگڙا انسان ڪونہ آهن؟ ڇا اسانجون اسپتالون بيمارن سان ڀريل ڪونهن؟ سنت اسانجي جسماني دکن يا بيمارين کي نيڪ ڪرڻ نٿا اچن، ڇو تہ اهو سندن زندگيءَ جو مقصد ڪونهي.

مان اڪثر هڪ جيل جو مثال ڏيندو آهيان جنهن ۾ انيڪ قيدي آهن. هڪ پرآپڪاري اچي ٿو ۽ ڏسي ٿو تہ قيدين کي پيئڻ لاءِ صاف سٺو تازو پاڻي نٿو ملي ۽ هو انهن لاءِ ٿڌي شربت جو انتظام ڪري، مدد ڪري ٿو. ٻيو پرآپڪاري جنهنکي تورا پيسا وڌيڪ آهن، اهو قيدين لاءِ سٺو کاڌو آڻي ٿو. اهڙيءَ طرح ڀلائيءَ جو ڪم ڪري، قيدين جي زندگيءَ جي رهڻ جي نموني کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ جي ڪوشش ڪري ٿو ۽ پنهنجي حيثيت ۽ آمدنيءَ انوسار پرآپڪار ڪري ٿو، ٽيون پرآپڪاري اچي ٿو ۽ ڏسي ٿو تہ ٿڌ وڌي رهي آهي ۽ قيدين کي اوني ڪپڙا ڪونهن. سو تورو وڌيڪ خرچ ڪري ڪي سٺا گرم ڪپڙا وٺي کين ٿڌ کان بچائڻ جي ڪوشش ڪري ٿو. اهڙي طرح هرهڪ پرآپڪاري، هرهڪ قيديءَ جي رهڻي ڪرڻيءَ کي اوچي بڻائڻ جي نهايت گهڻي ڪوشش ڪري ٿو پر تنهن هوندي بہ هو اڃا تائين جيل ۾ ئي رهن ٿا.

هڪ چوٿون اهڙو پرآپڪاري اچي ٿو، جنهنکي انهيءَ جيل جي ڪنجي آهي ۽ انهيءَ کي استعمال ڪرڻ جي شڪتي يا اختياري بہ اٿس. هو دروازو کولي سڀني قيدين کي آزاد ڪري ٿو، اهڙي طرح اهڙي قسم جو پرآپڪاري سڀني قيدين لاءِ سڀ کان اتم ثابت ٿئي ٿو.

ساڳي طرح سنت هن سنسار ۾ ڪنجي کڻي اچن ٿا، هيءَ دنيا هڪ وڏو جيل خانو آهي، جنهن ۾ اسين سڀ، هڪ قيديءَ مثل، پنهنجن پنهنجن ڪرمن، قسمت يا پاپن انوسار زندگي گذاري رهيا آهيون.

رکي ٿي. ٿي سگهي ٿو، عيسيٰ مسيح اهي سڀ چمتڪار ڏيکاريا هجن. مان انڪار نٿو ڪريان، پر اهو هن سنسار ۾ اچڻ جو هنجو مکيه مقصد ڪونه هو ۽ نيڪ آهي جيڪڏهن عيسيٰ مسيح اهڙيون ڪرامتون ڏيکاريون به ته ڇا هينئر اسان کي هن سنسار ۾ اندا ڏسڻ ۾ ڪونه ٿا اچن؟ ڇا هن وقت ڪو به مريض ڪونهي؟ ڪوڙهي، گونگا ۽ لنگڙا انسان ڪونه آهن؟ ڇا اسانجون اسپتالون بيمارن سان ڀريل ڪونهن؟ سنت اسانجي جسماني دکن يا بيمارين کي نيڪ ڪرڻ نٿا اچن، ڇو ته اهو سندن زندگيءَ جو مقصد ڪونهي.

مان اڪثر هڪ جيل جو مثال ڏيندو آهيان جنهن ۾ انيڪ قيدي آهن. هڪ پراپڪاري اچي ٿو ۽ ڏسي ٿو ته قيدين کي پيئڻ لاءِ صاف سٺو تازو پاڻي نٿو ملي ۽ هو انهن لاءِ ٿڌي شربت جو انتظام ڪري، مدد ڪري ٿو. ٻيو پراپڪاري جنهنکي ٿورا پيسا وٽ آهن، اهو قيدين لاءِ سٺو کاڌو آڻي ٿو. اهڙيءَ طرح ڀلائيءَ جو ڪم ڪري، قيدين جي زندگيءَ جي رهڻ جي نموني کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ جي ڪوشش ڪري ٿو ۽ پنهنجي حيثيت ۽ آمدنيءَ انوسار پراپڪار ڪري ٿو، ٽيون پراپڪاري اچي ٿو ۽ ڏسي ٿو ته ٿڌ وڌي رهي آهي ۽ قيدين کي اوني ڪپڙا ڪونهن. سو ٿورو وڌيڪ خرچ ڪري ڪري سنا گرم ڪپڙا وٺي ڪين ٿڌ کان بچائڻ جي ڪوشش ڪري ٿو. اهڙي طرح هرهڪ پراپڪاري، هرهڪ قيديءَ جي رهڻي ڪرڻيءَ کي اوچي بڻائڻ جي نهايت گهڻي ڪوشش ڪري ٿو پر تنهن هوندي به هو اڃا تائين جيل ۾ ئي رهن ٿا.

هڪ چوٿون اهڙو پراپڪاري اچي ٿو، جنهنکي انهيءَ جيل جي ڪنجي آهي ۽ انهيءَ کي استعمال ڪرڻ جي شڪتي يا اختياري به اٿس. هو دروازو کولي سڀني قيدين کي آزاد ڪري ٿو، اهڙي طرح اهڙي قسم جو پراپڪاري سڀني قيدين لاءِ سڀ کان اُتم ثابت ٿئي ٿو.

ساڳي طرح سنت هن سنسار ۾ ڪنجي کڻي اچن ٿا، هيءَ دنيا هڪ وڏو جيل خانو آهي، جنهن ۾ اسين سڀ، هڪ قيديءَ مثل، پنهنجن پنهنجن ڪرمن، قسمت يا ڀاڳ انوسار زندگي گذاري رهيا آهيون.

طرف کان مردا آهيون ۽ دنيا لاءِ زنده. اسانکي دنيا جي طرف کان مرڻو آهي ۽ پرماتما جي طرف کان جاڳرت يا زنده ٿيڻو آهي ۽ اهو اسين صرف هن منش چولي ۾ ئي ڪري سگهون ٿا. سنت پال به فرمايو آهي "مان روز مرندو آهيان" ۽ انهيءَ جو اشارو آتمڪ اڀياس ڏانهن آهي جنهن اڀياس ذريعي اسين دنيا جي طرف کان روز مرون ٿا ۽ روحاني روپ ۾ زنده ٿيون ٿا.

س - ۲۰. مهاراج جي، بيمارن جي علاج ڪرڻ جي باري ۾ توهان جو ڪهڙو ويچار آهي؟

ج - جيڪڏهن توهين ڊاڪٽر آهيو ته اهو ڪم ڪريو، بيمارن جي مدد ڪريو.

س - نه منهنجي چوڻ جو اشارو ڌارمڪ پستڪن ڏانهن آهي، جن جي انوسار، عيسيٰ مسيح، مريضن کي جهٽ هٽي تندرست ڪيو.

ج - هن بيمار آتمائن جو علاج ڪيو ۽ نه جسماني مريضن جو. اهو غلط سمجهيو ويو آهي ته هن انڌن کي اکيون ڏنيون. انهيءَ ڳالهه جو اندرين روحاني جوت ڏانهن اشارو آهي. ڇو ته اسين سڀ انڌا آهيون جيسين اسان پرماتما کي نه ڏٺو آهي، جيئن ته توهان هيٺ ستسنگ ۾ ٻڌو.

س - ۲۱. ڇا پرماتما ڪڏهن ڪنهن مهان شڪتيءَ کي موڪلي ماڻهن کي تندرست ڪندو آهي. جيئن عيسيٰ مسيح جي باري ۾ چيو ويو آهي ته هن لزارس کي مردي جي حالت مان اٿاريو.

ج - اهو صحيح آهي ته سنت جيڪي ڪجهه چاهين، ڪري سگهن ٿا، انهنکي ڪير به روڪڻ وارو ڪونهي پر عام طور هو قدرتي قانون جي ڀڃڪڙي ڪرڻ ڪندا آهن. اهي سڀ ڪرامتون جيڪي اسين سنتن جون سمجهون ٿا، مشڪل سان ۵ سيڪڙو هونديون آهن. جن کي اسين سندن چمتڪار سمجهون ٿا آهي در اصل چمتڪار ڪرڻ. اسين انهنکي وڏائي، آڪاٽيءَ جو روپ ڏيون ٿا. بائيبل ۾ مون جيڪي ڪجهه پڙهيو ۽ سمجهيو آهي، انهيءَ مان اهو اندازو لڳائجي ٿو ته عيسيٰ مسيح ايترا جسماني چمتڪار ڪرڻ ڏيکاريا، جيترا ماڻهو سمجهن

جيڪي ڪجهه پڙهنداسين ته اهي سڀ ڳالهيون صاف چڱي طرح سمجهه ۾ اينديون.

اهڙي حالت صرف بائيبل سان لاڳو ڪونهي، پر ٻين سنتن جون سکيائون جيڪي انهن خود پنهنجن هٿن سان لکيون آهن ۽ هڪ وچن ۾ ڪاٻه تبديل نه ڪئي وئي آهي تنهن هوندي به انهن کي غلط پڙهيو ۽ سمجهيو ويو آهي. حالانڪ اهي بلڪل صحيح لفظن ۾ ۽ اصلي ٻوليءَ ۾ لکيل آهن، پر ڪجهه خود غرض ماڻهن انهن سکيائن جي مکيه بنيادي ويچار ۾ پنهنجو ارٿ لڳائي، تبديلي آندي آهي. نه صرف عيسيٰ مسيح پر هر هڪ سنت جا ساڳيا وچن هوندا آهن. پر اسين گذريل سنتن جي ٻاڻيءَ تي وشواس ۽ مضبوطيءَ سان پيروي ڪرڻ چاهيون ٿا. تنهن ڪري هو چون ٿا، "ٺيڪ آهي، جيڪڏهن توهين مون تي وشواس نٿا ڪريو، ته پنهنجو ڌرم پستڪ بائيبل ڏسو، جيڪڏهن اهو، اُن ۾ آهي." سنت، سکيائن کي هر طرح سمجهائڻ جي ڪوشش ڪن ٿا، پر اسانکي نهايت گهرائيءَ سان سمجهڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي.

س- ٻين لفظن ۾ انهيءَ جو اهو مطلب آهي ته اسين غلط ارٿ لڳائڻ سبب مارگ کان دور رهون ٿا. تنهنڪري صحيح مارگ تي هلڻ لاءِ اسانکي زنده گروءَ جي ضرورت آهي؟

ج- اهائي ڳالهه مان سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان.

س- ١٧. "نهٺي يا حليم انسان کي ئي ڌرتيءَ جو ورثو ملندو" مونکي گهٽ ڪري انهيءَ جو ارٿ سمجهه ۾ نه ايندو آهي.

ج- انهيءَ جو ارٿ آهي ته پرماتما ڏانهن واپس وڃڻ لاءِ نماڻائيءَ ۽ نهٺائيءَ جهڙا گڻ هئڻ ضروري آهن. نمرتا جو اصلي ارٿ آهي، اهنڪار ۽ خوديءَ کي ڪيڻ. اهنڪار اسانکي هيٺ ڪيرائي ٿو ۽ پرماتما سان ميلاپ ڪرڻ نٿو ڏئي. جڏهن اهنڪار بجاءِ نمرتا اچي ٿي تڏهن اسين پرماتما ۾ سمائجي سگهون ٿا ۽ اسانکي پنهنجو نج گهر ملي ٿو. اهنڪار، دنيوي پدارٿن سان موهه هئڻ سبب ٿئي ٿو. عيسيٰ مسيح فرمايو آهي ته اٺ جو سُئيءَ جي سوراخ مان نڪرڻ

جيڪڏهن توهانکي خود ستسنگ ٻڌڻ جو موقعو نہ مليو هجي ۽ ٻيو ڪير توهانکي ٻڌل ستسنگ جا وچن ٻڌائي ۽ وري توهين پاڻ اهو ٻڌل ستسنگ ڪنهن ٽئين شخص کي سمجهايو ۽ اهو ٽيون شخص اهو سڀ لکڻ جي ڪوشش ڪري تہ انهيءَ ۾ اصلي اپديش جو مشڪل سان ڪجهہ حصو صحيح روپ ۾ لکي سگهندو. تنهن کانپوءِ جيڪڏهن اهو اپديش، جيڪو ٽئين ماڻهو لکيو آهي، انجو جدا جدا ٻولين ۾ ترجمو ڪيو وڃي تہ ان ۾ ڪيترو حصو اصلي اپديش جو رهندو؟ انهيءَ ڪانسواءِ ڪجهہ منش، پنهنجي سوارٿ سبب، انهن ڳالهين کي ظاهر ئي ڪونہ ڪندا آهن، جيڪي سندن وچار ڌارا ۾ رڪاوٽ وجهنديون آهن، ان حالت ۾ آخر اصلي سکيائن جو ڪيترو حصو بچندو؟

بائيبل سان بہ اهڙي ئي حالت آهي، جيتري قدر مان سمجهي سگهان ٿو. ڪنهن بہ عيسيٰ مسيح جي سکيائن کي ان وقت ڪونہ لکيو، جنهن وقت اهي هنجي مکہ مان نڪتيون، ٻڌندڙن هنجي سکيائن کي ٻڌي، هڪ ٻئي کي ٻڌائيندا رهيا، جيئن انهن کي سمجهہ ۾ آيون ۽ اهڙيءَ ريت ٻڌل وچنن کي پستڪ جي روپ ۾ لکيو ويو. ڪجهہ وقت گذرڻ بعد، انهيءَ جو جدا جدا ٻولين ۾ ترجمو ڪيو ويو. اهو ئي ڪارڻ آهي جو نہ سنت مت جا سڀ اپديش سلسليوار ملن ٿا ۽ نہ ئي عيسيٰ مسيح جون سڀ سکيائون. توهان کي هنجون سکيائون بائيبل ۾ هيڏانهن هوڏانهن ٽڪڙيل ملنديون تنهنڪري مول سکيائن کي سمجهڻ لاءِ، انهن کي ٻيهر سلسليوار جوڙڻو پوندو. ڪيتريون ئي روحاني ڳالهيون الوپ ٿي ويون آهن ۽ ڪيتريون ڳالهيون ڪهاڻين يا درشٽانتن جي روپ ۾، مثال ڏيئي لکيون ويون آهن ۽ انهن کي سمجهڻ لاءِ توهانکي اهڙي گروءَ جي ضرورت آهي. جيڪو انهنکي سمجهي سگهي. ڪرائيسٽ خود فرمايو آهي تہ هن درشٽانت ڏيئي، ڪهاڻين جي روپ ۾ ڳالهايو آهي. ڇاڪاڻ تہ ان وقت عيسيٰ مسيح ۽ هن جي شش جو پيڇو ڪيو ويندو هو ۽ مارايو ويندو هو. تنهنڪري هنکي پنهنجن ششن کي ڪجهہ لفظن ۾ سمجهائڻو پوندو هو. هن وقت اسانکي ڪنهن گروءَ يا سنت جي ضرورت آهي، جيڪو عيسيٰ مسيح جي انهن سکيائن،

مان ظاهر آهي ته اسانکي هڪ زندھ گروءَ جي ضرورت آهي ۽ ستسنگ جي وچ ۾ بعد ۾ ٽلگھ، ريتن رسمن ۽ نيمن وغيره جا شڪار ٿيندا آ.

اسانکي پراچين سنتن مهاتمائن جي ضرور عزت ڪرڻ گهرجي، پر اسين انهنجي روحاني مدد ۽ رهنمائي حاصل نٿا ڪري سگهون ڇاڪاڻ ته اسين منش چولي ۾ آهيون تنهنڪري پريو پراپتيءَ لاءِ هڪ زندھ ڪامل سنت ستگروءَ جي ضرورت آهي.

عيسيٰ مسيح انهيءَ ڳالهه ڏانهن اشارو ڪيو ته جيسين هو هن سنسار ۾ هوندو، تيسين شش کي هن ۾ شڪ رهندو، پورو وشواس ڪونه تيندو ۽ پر جڏهن هو ڪيس اندر ڏسندا تڏهن انهنکي پڇڻ لاءِ ڪو سوال ئي نه رهندو يعني انهنجا سڀ ڀرم دور ٿي ويندا. هن پنهنجن ششن کي تسلي ڏيندي فرمايو "اجا ٿورو وقت مان توهان سان آهيان، پوءِ مان انهيءَ وٽ ويندس، جنهن مونکي موڪليو آهي. توهين مونکي ڳوليندا پر مان توهانکي ملي نه سگهندس ۽ جتي مان هوندس، اُتي توهين پهچي نه سگهندا." پر تنهن هوندي به انهنکي هن تي وشواس ڪونه هو. هن شبد سروپ گرو "مکتي داتا" (Holy Ghost) کي موڪلڻ جو واعدو ڪيو. اهڙيءَ طرح هن پنهنجن ششن کي تسلي ڏني ته جيتري قدر "توهانجو (جن ششن کي هن نام ڏنو هو) سوال آهي مان توهانکي ڪونه ڇڏي رهيو آهيان"، ڇو جو هو پنهنجي نوري سروپ ۾ انهن سان گڏ هوندو. ان وقت ششن کي شڪ هو ڇاڪاڻ ته عيسيٰ مسيح منش چولي ۾ هو پر جڏهن ڪجهه وقت بعد هو ڪيس اندر نوري سروپ ۾ ڏسندا تڏهن سندن سڀ ڀرم، شڪ شبهه دور ٿيندا ۽ انهيءَ جو واسطو صرف انهن سان هو، جن کي عيسيٰ مسيح ڪان نام مليو.

اسانکي سرمن آن دي مائونٽ (پهاڙيءَ تي – Sermon on the Mount ڏنل اپديش) نهايت ڌيان سان پڙهڻ گهرجن. جو ته اُتي به عيسيٰ مسيح پنهنجي ششن کي خاطري ڏيندي فرمايو ته نراس نه ٿيو. هو دراصل ڪين ڇڏي ڪونه رهيو آهي صرف سندس ششن سڀني نه رهندو پر هو سدائين پنهنجن ششن سان انگ سنگ رهندو. هن پنهنجن ششن کي، جن

ھوءَ نہ صرف اڄ کان ٻہ ھزار سال اڳ آيو اھڙيءَ حالت ۾ اُنھن آتمائن
جو ڇا ٿيو جيڪي ڪرائيسٽ کان اڳ آيرن؟ ڇا اُنھيڪي گروءَ جي
ضرورت ڪونہ ھئي؟ ڇا ڪين ڪنڌن کو عيسيٰ مسيح ڪونہ مليو؟
ڇا اُنھن آتمائن تي مالڪ کان ھميشہ لاءِ محروم رکيو ويو جو جو آھي
عيسيٰ مسيح جي ڏينھن ۾ ڪونہ ھيون ۽ ھن سان شخصي تعلق ڪونہ
رکي سگھيون؟

پرماتما اھڙو بي انصاف ٿي نٿو سگھي. ھوءَ تہ انصاف، پريم ۽ ديا
جو سروپ آھي. ھنجي سڀني تي ديا درشٽي ساڳي آھي. ھن سان
ملڻ جو صرف ھڪ ئي مارگ آھي ۽ اھو ھرھڪ جي اندر موجود آھي
چاھي ھوءَ امير يا غريب، ڪارو يا گورو، عيساني يا مسلمان، ھندو يا
ٻيو ڪوبہ ھجي اھو صرف گروءَ تي مدار رکي ٿو تہ ھو پنھنجي زندگيءَ
جي گرتي ۾ ڪنھن آتمائن کي اندرين روحاني راھ ڏيکاري، اُنھيءَ
راھ تي آڻي ۽ کيس مالڪ سان ملڻ واري مارگ تي رھنمائي ڪري.
تنھنڪري اسين اِئين نٿا چئي سگھون تہ صرف اُنھن جگياسن جي ئي
سنڀال ٿيندي جيڪي ڪرائيسٽ جي وقت يا ان بعد آيا. عيسيٰ مسيح
اھو بہ ڪنڌن ڪونہ فرمايو ھو تہ مان اُنھن سڀني جا پاپ مٽائي
ڇڏيندس جيڪي مون کان اڳ پيدا ٿيا آھن. اھڙيون ڳالھيون توھان
کي نہ نئين ۽ نہ پراڻي بائيبل ۾ ملنديون. تنھنڪري اُنھيءَ باري ۾
اسانکي سوچڻ گھرجي تہ اُنھن آتمائن جو ڇا ٿيو جيڪي ڪرائيسٽ کان
اڳ آيون.

عام طور ھرھڪ سنت جي شش کي پنھنجي گروءَ سان اھڙو تہ
پريم ٿئي ٿو جو ھوءَ ھميشہ اِھو ئي سوچيندا آھن تہ سندن گروءَ کانسواءِ
ٻيو ڪو گرو ٿي ئي نٿو سگھي ۽ ھن سنسار ۾ اُنھيجو گرو ئي صرف
ھڪ مڪتي داتا آھي. پر اھڙي طرح ڪرڻ سان ھوءَ پنھنجي گروءَ جي
سکيائن کي بلڪل وساري ٿا ڇڏين اھا ھڪ عجيب ڳالھ آھي تہ پيار
وچان ھوءَ سندس سکيائن کي بلڪل وساري ٿا وڃن ۽ اُنھيءَ ڳالھ تي
زور ڏين ٿا تہ سندن گروءَ کانسواءِ نہ ڪو گرو ھو ۽ نہ آھي ۽ صرف
اھو ئي ھڪ گرو آھي. جڏھن سڀني سنتن ۽ عيسيٰ مسيح جي سکيائن

ھؤ نہ صرف اڄ کان ٻہ ھزار سال اڳ آيو اھڙيءَ حالت ۾ اُنھن آتمائن
جو پيا ٻيو جيڪي ڪرائيسٽ کان اڳ آيو؟ ڇا اُنھنکي گروءَ جي
ضرورت ڪونہ ھئي؟ ڇا ڪين ڪڏھن ڪو عيسيٰ مسيح ڪونہ مليو؟
ڇا اُنھن آتمائن کي مالڪ کان ھميشھہ لاءِ محروم رکيو ويو ڇو جو اُھي
عيسيٰ مسيح جي ڏينھن ۾ ڪونہ ھيون ۽ ھن سان شخصي تعلق ڪونہ
رکي سگھيون؟

پرماتما اھڙو بي اِنصاف ٿي نٿو سگھي. ھؤ تہ اِنصاف، پريم ۽ ديا
جو سروپ آھي. ھنجي سڀني تي ديا درشٽي ساڳي آھي. ھن سان
ملڻ جو صرف ھڪ ئي مارگ آھي ۽ اُھو-ھرھڪ جي اندر موجود آھي
چاھي ھؤ اُمير يا غريب، ڪارو يا گورو، عيسائي يا مسلمان، ھندؤ يا
ٻيو ڪو ۾ ھجي اِھو صرف گروءَ تي مدار رکي ٿو تہ ھو پنھنجي زندگيءَ
جي عرصي ۾ ڪيترن آتمائن کي اندرين روحاني راھ ڏيکاري، اُنھيءَ
راھ تي آڻي ۽ کيس مالڪ سان ملڻ واري مارگ تي رھنمائي ڪري.
تنھڪري اسين اِئين نٿا چئي سگھون تہ صرف اُنھن جگياسن جي ئي
سنڀال ٿيندي جيڪي ڪرائيسٽ جي وقت يا ان بعد آيا. عيسيٰ مسيح
اِھو بہ ڪڏھن ڪونہ فرمايو ھو تہ مان اُنھن سڀني جا پاپ معاف
ڪنديس جيڪي مون کان اڳ پيدا ٿيا آھن. اھڙيون ڳالھيون توھان
کي نہ نئين ۽ نہ پراڻي بائيبل ۾ ملنديون. تنھنڪري اِنھيءَ باري ۾
اسانکي سوچڻ گھرجي تہ اُنھن آتمائن جو ڇا ٿيو جيڪي ڪرائسٽ کان
اڳ آيون.

عام طور ھرھڪ سنت جي شش کي پنھنجي گروءَ سان ايترو تہ
پريم ٿئي ٿو جو ھؤ ھميشھہ اِھو ئي سوچيندا آھن تہ سندن گروءَ کانسواءِ
ٻيو ڪو گرو ٿي ئي نٿو سگھي ۽ ھن سنسار ۾ اُنھنجو گرو ئي صرف
ھڪ مکتي داتا آھي. ۽ اھڙي طرح ڪرڻ سان ھؤ پنھنجي گروءَ جي
سکيائن کي بلڪل وساري ٿا ڇڏين اھا ھڪ عجيب ڳالھہ آھي تہ پيار
وچان ھؤ سندس سکيائن کي بلڪل وساري ٿا وڃن ۽ اِنھيءَ ڳالھہ تي
زور ڏين ٿا تہ سندن گروءَ کانسواءِ نہ ڪو گرو ھو ۽ نہ آھي ۽ صرف
اِھو ئي ھڪ گرو آھي. جڏھن سڀني سنتن ۽ عيسيٰ مسيح جي سکيائن

مٿس سڀني جي بشارت ساڳي آهي ته ٻڌ، عيسائين، مسلمانن يا هندن لاءِ جدا جدا مارڳ هجڻ اڻ ٿي سگهي. هرڪ انسان لاءِ ٻرابر ٻرابريءَ جو مارڳ ۽ ساڳيو هڪ ئي آهي. اسين غلط ارٿ لڳائي سگهون ٿا، اصلوڪي سمجهه غلط ٿي سگهي ٿي، پر پرماتما کي اندر ڳولهڻ جا ٻه مارڳ ٿي نٿا سگهن. جيڪي مالڪ کي ٻاهر ڳولهين ٿا، انهن لاءِ سڀئي ۽ هزارين مارڳ ٿي سگهن ٿا. تنهنڪري عيسيٰ مسيح ۽ ٻين سنتن جي سکيائن ۾ بلڪل ڪوبه تفاوت ڪونهي. دراصل ”عيسائي ڌرم“ جو ارٿ ڇا آهي؟ شايد عيسيٰ مسيح جون اصلي سکيائون، هاڻوڪي عيسائي ڌرم جي ويچارڌارا کان ٿوريون علحديون هجن.

س - ١٥. عيسيٰ مسيح درازان استاپت عيسائي ڌرم جو ذڪر ڪندي، ڇا اوهو ٻڌائيندا ته سنت مت، عيسائي مت کان الڳ آهي؟

ج - عيسيٰ مسيح جا اپديش، سنت مت کان الڳ نه آهن. گهٽ ۾ گهٽ، جيترو به ٿورو گهڻو بائيبل مون پڙهيو آهي يا سمجهي سگهيو آهيان، مون ڏٺو آهي ته سکيائون بلڪل ساڳيون آهن جيڪي ٻين سنتن جون آهن. عيسيٰ مسيح به انهيءَ ساڳي جوت، ساڳئي الاهي آواز، ساڳئي هڪ پرماتما ۽ انهيءَ آتما جو ذڪر ڪيو آهي. هن به سڀني کي ٻڌايو، پرماتما جو مندر جسم آهي ۽ ٻنهنجي نج گهر پهچڻ کان اڳ انسان کي ڪيترن منڊلن کي پار ڪرڻو آهي. هڪ اک جنهن سان انسان کي جوت ڏسڻي آهي ۽ ”دوار“ جنهنکي کڙڪائي، اندر وڃڻ لاءِ کولڻ جو ذڪر ڪيو ويو آهي. هن جا اپديش بلڪل سنت مت جهڙا آهن. جيڪڏهن اسين سندس سکيائن کي سمجهون ٿا يا انهنجي پوئواري ٿا ڪريون ته انهيءَ لاءِ اسين خود ذميوار آهيون ۽ نه هو.

س - ١٦. سنسڪرت ۾، رسائي واري گروءَ يا گرن جو، ورنن ڪيو ويو. عيسيٰ مسيح به شايد انهن اعليٰ گرن ۾ لکيو ويو. ڇا توهين رسائي وارن گرن جي باري ۾ ڪجهه ٻڌائيندا؟

ج - ”ٻيٽل يا رسائيءَ وارن گرن“ سان توهانجو ڪهڙو ارٿ آهي؟

س - سان عيسيٰ مسيح جو ئي مثال ڏيئي رهيو آهيان جيڪو هن وقت پڻ هن ڌرتي تي يا دنيا جو واسي آهي.

ج - جيئن تہ مون ڏنو ۽ سمجهيو آهي تہ هنجا اُپديش بہ بلڪل ٻين سنتن جهڙا آهن، مونکي سندن سکيائن ۾ ڪو بہ تفاوت ڏسڻ ۾ ڪونہ آيو آهي تنهنڪري منهنجي ويچار موجب، هنجو بہ ساڳيو درجو آهي جيڪو ٻين سنت ستگرن جو آهي.

س - ٻين لفظن ۾، ڇا عيسيٰ مسيح اُنهن جگيآسن جي مدد ڪري سگهي ٿو، جن ڪنهن وقت جي گروءَ بجاءِ هنکي مڃيو آهي؟

ج - نہ هوُ صرف انهن جگيآسن جي مدد ڪري سگهيو جن جو هن سان سندس زندگيءَ جي عرصي ۾ ميلاپ ٿيو. جڏهن عيسيٰ مسيح فرمايو "هن سنسار جو مان پرڪاش آهيان." هنجي چوڻ جو ارث هو تہ جيسين هوُ هن دنيا ۾ هو، تيسين پنهنجن ششن، جن هن کان نام جي بخشيش پراپت ڪئي، انهن لاءِ هوُ پرڪاش هو.

س - اِهو وشواس ڪيو وڃي ٿو تہ عيسيٰ مسيح هن وقت بہ پنهنجو سنديش عيوضين دوارا موڪليندو رهي ٿو، جنهنجو پرچار ٿي رهيو آهي.

ج - اِهو چوڻ نهايت مشڪل آهي تہ اهڙا سنديش، ڪن من گهڙت ماڻهن کان يا شيطان (ڪال) يا عيسيٰ مسيح کان ملي رهيا آهن. توهين خود عيسيٰ مسيح جي نوري سروپ کان اها ڳالهہ معلوم ڪري پڪ ڪري سگهو ٿا تہ اِهو سنديش، هنجو آهي يا انهنجو جيڪي پاڻ کي سندس عيوضي سڏائي، هنجي نالي تي انبيءَ جو پرچار ڪري رهيا آهن. جيڪڏهن پرماتما جي اِهائي اِڇا هجي ها تہ پورہ آد کان ئي، سڄي سرشٽيءَ ۾، سيني جگن لاءِ هر وقت لاءِ هڪ ئي گرو ڪافي هو. جيڪي منش اِهو سوچين ٿا تہ عيسيٰ مسيح، گروءَ جي روپ ۾ هن وقت بہ مدد ڪري سگهي ٿو ۽ هن کان سکيا بہ حاصل ڪري سگهجي ٿي، مان عام طور اهڙن ماڻهن کان پڇڻ چاهيندس تہ انهن آتمائن جو ڇا ٿيو جيڪي هن سنسار ۾ عيسيٰ مسيح کان اڳ آيون؟ عيسيٰ مسيح انهن جگيآسن کي راهہ ڏيکاري جيڪي هن دنيا ۾ هئا ۽ جن هن سان سندس زندگيءَ جي عرصي ۾ تعلق رکيو ۽ توهانکي اِهو معلوم آهي تہ هن سرشٽيءَ جي رچنا عيسيٰ کان هزارين ورهيہ اڳ ٿي چڪي هئي.

مٿس سوڙ جي بنياد ساڳي آهي ته ٻڌ، عيسائي، مسلمان يا هندن لاءِ جدا جدا مارگ ڪيئن ٿو ٿي سگهي. هرڪ انسان لاءِ پريو پراپتيءَ جو مارگ به ساڳو هڪ ئي آهي. اسين غلط ارٿ لڳائي سگهون ٿا، اسانجي سمجهه غلط ٿي سگهي ٿي، پر پرماتما کي اندر ڳولهڻ جا ٻه مارگ ٿي نٿا سگهن. جيڪي مالڪ کي ٻاهر ڳوليندا، انهن لاءِ سوين ۽ هزارين مارگ ٿي سگهن ٿا. تنهنڪري عيسيٰ مسيح ۽ ٻين سنتن جي سکيائن ۾ بلڪل ڪو به تفاوت ڪونهي. دراصل "عيسائي ڌرم" جو ارٿ ڇا آهي؟ شايد عيسيٰ مسيح جون اصلي سکيائون، ها ٿورڪي عيسائي ڌرم جي رهبر دارا ڪان ٿوريون علحديون هجن.

س - ١٥. عيسيٰ مسيح درارن استاپت عيسائي ڌرم جو ذڪر ڪندي، ڇا اهو پڌائيندا ته سنت مت، عيسائي مت کان الڳ آهي؟

ج - عيسيٰ مسيح جا اپديش، سنت مت کان الڳ نه آهن. گهڻ ۾ گهڻ، جيترو به ٿورو گهڻو بائيبل مون پڙهيو آهي يا سمجهي سگهيو آهيان، مون ڏٺو آهي ته سکيائون بلڪل ساڳيون آهن جيڪي ٻين سنتن جون آهن. عيسيٰ مسيح به انهيءَ ساڳي جوت، ساڳئي الاهي آواز، ساڳئي هڪ پرماتما ۽ انهيءَ آتما جو ذڪر ڪيو آهي. هن به سرير کي زندهه پرماتما جو مندر ڪيو آهي ۽ پنهنجي نج گهر پهچڻ کان اڳ اسان کي ڪيترن منڊلن کي پار ڪرڻو آهي. هڪ اڪ جنهن سان اسان کي جوت ڏسڻي آهي ۽ "دوار" جنهنکي کڙڪائي، اندر وڃڻ لاءِ، کولڻ جو ذڪر ڪيو ويو آهي. هن جا اپديش بلڪل سنت مت جهڙا آهن. جيڪڏهن اسين سندس سکيائن کي سمجهون ٿا يا انهنجي پوئواري نٿا ڪريون ته انهيءَ لاءِ اسين خود ذميوار آهيون ۽ نه هو.

س - ١٦. ستسنگ ۾، رسائي واري گروءَ يا گرن جو، ورنن ڪيو ويو. عيسيٰ مسيح به شايد انهن اعليٰ گرن ۾ ليکيو وڃي. ڇا توهين رسائي وارن گرن جي باري ۾ ڪجهه ٻڌائيندا؟

ج - "پورڻ يا رسائيءَ وارن گرن" سان توهانجو ڪهڙو ارٿ آهي؟

س - مان عيسيٰ مسيح جو ٿي مثال ڏيئي رهيو آهيان جيڪو هن ڄمڻ ... ن کي پار ڪري اچي دنيا جو واسي آهي.

گروءَ کان رهنمائي پراپت ڪريون ٿا. شايد توهين توري مونجهاري ۾ آهيو ته ڇا عيسيٰ مسيح کانسواءِ پيو ٻه ڪو گرو ٿي سگهي ٿو؟ دراصل توهانجي سوال جو ارٿ شايد اِهوئي آهي. ڇا مان صحيح آهيان؟

س- ها اِهو ٺيڪ آهي. مان انهيءَ هڪ پرماتما ۾ ٿي وشواس ڪريان ٿو.

ج- اسين سڀ هڪ ئي پرماتما ۾ وشواس ڪندا آهيون.

س- اُن حالت ۾ اسانکي عيسيٰ مسيح جي پوڄا نه ڪرڻ گهرجي؟

ج- اسين سڀ هڪ پرماتما ۾ وشواس ڪريون ٿا، گرو ٻه انهيءَ ساڳئي پرماتما ۾ وشواس ڪندو آهي. پر اسانکي انهيءَ پرماتما وٽ واپس وڃڻ لاءِ هڪ زنده رهبر، سڪيا ڏيندڙ، هڪ گروءَ (ڪيس ڪنهن به نالي سان سڏيو) جي مدد جي ضرورت آهي. جيڪڏهن ڪو گرو اسانکي پرماتما ڏانهن وڃڻ جو مارگ نٿو ٻڌائي سگهي ته پوءِ اُن حالت ۾ انهيءَ گروءَ وٽ وڃڻ مان ڪو به فائدو ڪونهي.

س- ته ڇا اِهوئي پرماتما کي جلدي پراپت ڪرڻ جو آسان طريقو آهي؟

ج- جلدي پائڻ جو ڪو سوال ڪونهي، اهوئي صرف هڪ مارگ آهي. جيڪڏهن اسين اِهو وشواس ڪريون ته عيسيٰ مسيح ئي صرف هڪ گرو هو يا آهي ته پوءِ اسانکي انهن ماڻهن جي باري ۾ به سوچڻ گهرجي، جيڪي عيسيٰ مسيح کان اڳ آيا. انهن جو گرو ڪير هو؟ انهن کي پريو پراپتي ڪيئن ٿي. پرماتما انهن سان خاص رعايت نٿو ڪري سگهي ته عيسيٰ جي زندگيءَ جي عرصي ۾ جيڪي منش آيا، صرف انهن کي پاڻ وٽ واپس اچڻ جو مارگ ڏيکاري ۽ ٻين کي نه.

س- منهنجي چوڻ جو اِهو مطلب ڪونه هو. مان سمجهان ٿو ته سڀني کرن جي پنهنجي پنهنجي اهميت هئي ۽ انهن ڪي نه ڪي اُتم ڪرم ڪيا.

ج- ها، سڀني سنتن جا اپديش ساڳيا آهن، ٻه الڳ الڳ اپديش ٿي نٿا سگهن. پرماتما هڪ آهي ۽ هو اسان سڀني جي اندر آهي. اسين هنڪي پنهنجي سرير جي اندر ڳولهي رهيا آهيون. جڏهن اسانجي

ج – ٿي سگهي ٿو ته عيسائين جي پوري اُچتر ۽ هاڻوڪي سنستا
هجي. ٻئي مالي حالت، ڏيٺي ڏن يا ڪنهن ٻئي ڪارڻ سبب، انهنجو
ٿوڻ تي سُٺو اثر هجي. پر ڌرمڪ ڌرم جي سنستا انهن ڪرڻ چاهيندي
آهي. مسلمانن بابت ڇا چئو؟ انهن تلوار جي مدد سان ڌرم وڌائڻ جي
ڪوشش ڪئي. ۽ انڊيا يا عربي ديس جي ماڻهن کي تلوار جي مدد
سان، زبردستي مسلمان بڻايو ويو. ڌرمڪ ڌرم اهڙي ڪري رهيو
آهي، جن به ڌرمن جي ماڻهن انهن نه ڪيو آهي، اهي ضرور اهڙي
طرح زبردستي ڪري ڪرڻ سگهيا هوندا پر دراصل انهن ڪرڻ چاهيو
ٿي. تبديلي مان انهيءَ لاءِ صرف عيسائين کي ڏوهه نٿو ڏيان. مشن
ٻهنجي من سبب انهن ڪري رهيو آهي. ڌرمڪ مشن ساڳي نموني
ڪرڻ چاهي ٿو. ڪن ماڻهن کي موقعو ملي ٿو ۽ ڪن کي نه پر سنتن
جون سکيائون انهنجي عملي رسمن کان بلڪل نياريون آهن.

س – ١٣. ڇا توهانجو اُپديش، عيسائي ڌرم کان ڀنو آهي؟ توهان
تي اهو معلوم آهي ته مان نئون آهيان؟

ج – جيئن ته توهان ستسنگ ۾ ٻڌو، ته ڪو به سنت دنيا ۾ ڌرم
ٺاهڻ لاءِ يا اسان ۾ پيد پاؤ پيدا ڪرڻ لاءِ يا ڪنهن سنستا يا ڪنهن
خاص ڌرم ۾ اسان کي ٻڌڻ لاءِ نٿو اچي. هو صرف نرمل روحاني سکيا
ڏيڻ لاءِ ايندو آ.

س – ١٤. بائيبل جي ٻڌراڻي وچن "مرنڪانسواءِ ڀنو ڪو به پرماتما نه
ڏيندو" جو ارٿ ڇا آهي؟

ج – ها، پرماتما صرف هڪ آهي، اسين به انهيءَ پرماتما ۾ وشواس
رکندا آهيون ۽ پوڄا ڪندا آهيون.

س – پر توهانجي هدايت مان اسين معلوم ٿئي ٿو ته گرو هئڻ
ضروري آهي؟

ج – ها، سڀني لاءِ گروءَ جو هئڻ ضروري آهي. گرن کي به پرماتما
موڪلي ٿو. فرق صرف اهترو آهي ته پراڻين وقت جي شڪن ٻهنجي وقت
[illegible] جي هدايتن جي اهڙي ڪئي ۽ اسين ٻهنجي موجود هـ

[illegible]

(Orthodox Church)

[illegible]

سکيس ٿا الاهي شبد ٻڌڻ لائق ٿيون. پر اسين انهن سڀني ڳالهين کي
جسماني دنيا سان جوڙيون، انهيءَ موجب ارٿ لڳائڻ جي ڪوشش
ٿا ڪريون. تنهنڪري اسين انهن سڀني کي منش جي جسماني بيمارين
جي علاج جو چمتڪار سڏيون ٿا.

سنت جن سنسار ۾ چمتڪار ڏيکارڻ نٿا اچن، پر ڪڏهن ڪڏهن
اهڙيون عجيب ڳالهيون ٿي وينديون آهن. مان انهن کي چوان ته هو
انهن کان ڪري سگهن. سنت اهڙا ته ديالو ۽ ڪومل دل هوندا آهن،
جو ڪڏهن ڪڏهن اهڙي رحمت ڪري ڇڏيندا آهن. پر هو هميشه
اسانکي، ٻاڻ کي زنده شخصي مثال ٿيڻ جي اپديش ڏيندا آهن ته
مالڪ جي رضا ۾ راضي رهڻ گهرجي. سندن جيون ان ڳالهه جو ساکيات
ثبوت آهي. جڏهن عيسيٰ مسيح جو مقصد چمتڪار ڏيکارڻ ٿي هو
ته پوءِ هو ڪڏهن به صليب تي نه چڙهي ها، هو انهيءَ کان بچي
سگهيو ٿي. پر هن دنيا کي ڏيکارڻ ٿي چاهيو ته اسانکي هميشه
پرماتما جي ڀاڻي ۾ بنو رهڻ گهرجي. سنتن جي جن به چمتڪارن جي
بابت ۾ ورنن ملي ٿو، اهو سنتن جي ششن، مائيهن کي پنهنجي پنهنجي
گروءَ جي مهما ڪرڻ جي خيال کان ڪيو آهي. دراصل ششن کي سنت
جي اصلي مهانتا جو گيان ڪونهي. سنتن جي سچي مهما، سندن اپديش
۽ پرماتما لاءِ پريم، جيڪو هو اسانجي اندر جاڳرت ڪن ٿا، انهيءَ ۾
آهي ۽ نه انهن ننڍن ننڍين ڪرامتن ۾.

باقي حصو توهانجي سوال جو ڪهڙو آهي؟

س- عيسيٰ مسيح جو "گهٽين" مڇين کي ٻيڻو ڪرڻ.

ج- انهي جو ارٿ آتمائون ٿي سگهي ٿو. هن ڪيترين ئي آتمائن
کي ٻيڪڙا ٻني روحاني مارگ تي لڳايو. "مڇي" لفظ آتما لاءِ ڪم
ٿي سگهي ٿو. اهو چوڻ نهايت مشڪل آهي ته دراصل
ڪهڙو واقعو ٿيو هو. اهي ڳالهيون ضرور ڪنهن خاص واقعي جي باري
۾ لکيون ويون هونديون ۽ جڏهن انهن مان ڪي ڳالهين کي جيڏي
طرف ڌيان نه ڏيڻ اسان کي ماهر هجڻ ته انهيءَ حالت ۾ اسان کي

پڙهيو هو ته هيمنگر سفر ڪندي مون هڪ نئون بائيبل پڙهيو. ليڪن
جو چوڻ آهي ته هن بائيبل جي پراڻي مشڪل انگريزي ٻوليءَ کي
آسان ڪري لکيو آهي، پر ائين ڪرڻ ۾ اُن جو اَصلي اَرٿ غائب
ڪري ڇڏيو آهي. انگريزي اصطلاحن کي سؤلي سدي ڪرڻ ۾، بائيبل
جي ڪيترن جڳهين تي، ليڪن روحاني ارٿ کي غائب ڪري
ڇڏيو آهي اهڙيءَ طرح پنجن ڇهن سؤن سالن بعد جڏهن اهو هاڻوڪو
بائيبل به پراڻو بائيبل ليکجڻ ۾ ايندو، انهيءَ ۾ ڪيتري روحانيت
رهندي؟ بائيبل کي هڪ ٻوليءَ مان ٻيءَ ٻوليءَ ۾ ترجمي ڪرڻ جي
سلسلي ۾، انهيءَ جي اصلي روحانيت ڪيتري قدر ختم ٿي چڪي
آهي. جنهن جيئن چاهيو، انهيءَ جي صحيح ارٿ کي بدلائي يا
نظر انداز ڪري ڇڏيو. تنهنڪري بائيبل کي صرف سرسري نظر سان
پڙهي، اسين عيسيٰ مسيح جي سکيائن کي سمجهي نه سگهنداسين.
اسانکي سندس اُپديش نهايت گنڀيرتا ۽ گهرائيءَ سان پڙهڻا پوندا.

س- ١٠. مهاراج جي، جيڪڏهن توهين اهو سمجهو ٿا ته سنت مت
۽ عيسيٰ مسيح جا اُپديش ساڳيا آهن ته پوءِ عيسيٰ مسيح جي چمتڪارن
مثال طور "مڇين کي پڪڙڻ" وغيره جو ڇا مطلب آهي؟

ج- منهنجو شخصي وچار اهو آهي ته عيسيٰ مسيح جا اهي سڀ
چمتڪار عملي طور ڪنهن نه ڪنهن روحاني لفظ يا ڳالهه سان تعلق
رکندڙ آهن. آهي جسماني يا سنساري چمتڪار ڪونهن. جڏهن هن
"مردن" کي اُٿاريو، انهيءَ جو مطلب آهي ته هن اُنهن ماڻهن ۾، جن
مالڪ کي بلڪل وساري ڇڏيو هو، پرماتما لاءِ پريم ۽ ڀڪتي جاڳرت
ڪئي. هن انڌن کي روشني ڏني، اسين سڀ هن دنيا ۾ انڌن انسانن
مثل آهيون ۽ هن پنهنجن شش کي اَندريئين اک جي درشٽي ڏني،
جنهن سان هو پرماتما کي اَندر ڏسي سگهيا. انهيءَ جو اشارو "هڪ اک
يا ٽئين نيتر" ڏانهن آهي، جنهنجو ڄاڻ اکين سان ڪوبه تعلق ڪونهي.
عيسيٰ مسيح ٻوڙن کي ٻڌڻ لائق بڻايو، انهيءَ جو ارٿ آهي ته هن
پنهنجن شش جا اَندريان ڪن کوليا، جيئن هو پنهنجي اَندر روحاني

تنهنڪري هن وقت اسين سندس نيڪ ۽ صحيح سکيائن جي اصلي
روحاني ارٿ سمجهڻ بنا، انهن سکيائن کي ڪيئن ٿا سمجهي سگهون؟
عيسيٰ مسيح فرمايو آهي، ”اِئين نه سوچيو ته مان هن سنسار ۾ شانتي
ڏيڻ آيو آهيان. مان شانتي نه بلڪ تلوار ڏيڻ آيو آهيان. سنت هن سنسار ۾
انهيءَ لاءِ ٿا اچن ته اسين من جي ٺاهيل هن سرشٽيءَ ۾ صلح شانتيءَ سان
رهون ۽ انهيءَ کان الڳ ڪري مُڪت ڪرڻ لاءِ اچن ٿا. تنهنڪري
هو اسانکي نام يا شبد روپي تلوار ڏين ٿا، جيئن اسين هن هيٺين مٿيان،
مايا ري سنسار جي موھ ممتا جي ڄڙن کي ڪٽي، ڌار ڪري، مٿين
ارڇ منڊلن ۾ وڃڻ لائق ٿيون. عيسيٰ مسيح اڳتي فرمائين ٿا، ”مان
پيءُ ۽ پٽ، ڌيءُ ۽ ماءُ، نُنهن ۽ سس جي وچ ۾ خلافت ڪري الڳ ڪرڻ
لاءِ آيو آهيان.“ ترجمي ۾ اسان، انهيءَ جي اصلي ارٿ کي وساري
ڇڏيو. جڏهن اسين انهن سکيائن جو هڪ ٻوليءَ مان ٻيءَ ٻوليءَ ۾ ۽
ٻيءَ مان ٽين ٻوليءَ ۾ ترجمو ڪري سمجهايون ٿا تڏهن انهنجي اصلي ارٿ
کي وساري ڇڏيون ٿا. عيسيٰ مسيح جي چوڻ جو مطلب اهو هو ته هو
لوڪن، انهن سڀني پدارٿن يا مٽن مائٽن مان موھ ڪڍڻ لاءِ آيو آهي.
سنت مائٽن جي وچ ۾ ڀيد ڀاءُ پيدا ڪرڻ لاءِ نٿا اچن. هنجو ارٿ
هو، ”مان هن سنسار ۾ شانتي قائم ڪرڻ لاءِ ڪونه آيو آهيان. مان
صرف ترهاڪي هن دنيا کان جدا ڪري وٺي وڃڻ لاءِ آيو آهيان.
مان هن سنسار کي سڌارڻ لاءِ ڪونه آيو آهيان.“ اهوئي سنتن جو
هميشه مقصد رهيو آهي. انهنجو هن سنسار جي ڪمن ڪاروبارن سان
ڪو به تعلق ڪونهي. انهنجو صرف اسانجيءَ آتما سان ئي واسطو آهي.
دنيا جي ڪابه چنتا نه هوندي آهي. تنهنڪري انهن سڀني روحاني
ورتن کي، عيسيٰ مسيح يا ٻين ڪنهن سنت جي سکيائن کي سمجهڻ
کان اڳ ۾، ڄاڻو ۽ سمجهڻو پوندو.

[illegible] ڏسين اڄ موڪلي هالوڪي بائيبل پڙهڻ جو موقعو مليو. شايد
1. [illegible] هالين، انهيءَ کي هاڻوڪو روپ ڏنو آهي يا اهڙي طرح
[illegible] آهي. هر الڪل [illegible] سال اڳ مون [illegible] بائيبل مان

مان لنگهڻ لاءِ نرمل ۽ پوتر ڪرڻو پوندو. جنهنجو ارٿ اهو آهي تہ اسانکي پنهنجي من تي ضابطو رکي، ڪيس اِستر ڪرڻو پوندو. اسانکي هن نقطي (اکين جي مرڪز) تي سموري ڌيان کي سميٽي ايڪاگر ڪرڻو آهي. اُن ڪانپوءِ ئي، من روپي اُٺ اُنهيءَ جڳهہ مان لنگهي سگهي ٿو.

جيڪڏهن توهين ڪنڊن تي پيل هڪ نفيس، نهايت سنهي ڪپڙي کي هڪدم ڇڪڻ جي ڪوشش ڪندا تہ اُهو ڪپڙو ڦاٽي پوندو. پر جيڪڏهن توهين آهستي آهستي اُنهيءَ ڪپڙي کي هڪ هڪ ڪنڊي تان هٽائڻ جي ڪوشش ڪندا تہ توهانکي اُهو ڪپڙو تمام آسانيءَ سان صحيح حالت ۾ ملندو. ساڳيءَ طرح اسانجو ڌيان، هن وقت نہ صرف سڄي سرير ۾ بلڪ سڄي سرشٽيءَ ۾ نون دوارن ذريعي ڦهليل آهي. سرير ۾ هنهي اکين جي وچ تي، آتما ۽ من جي بنڌڪ آهي. اُتي ٻئي پاڻ ۾ گڏيل آهن. اُنهيءَ اِستان تان ئي اسانجا سڀ خيال، اسانجون اکيون، ڪن، نڪ جي ناسڪائون، وات ۽ هيٺين دوارن ذريعي سڄي سنسار ۾ ڦهليل آهن. توهين پاڻ کي پلي هڪ اونداهين ڪمري ۾ بند ڪريو، پر تنهن هوندي بہ توهين پنهنجو پاڻ کي سڄيءَ دنيا ۾ پائيندا ڇو جو توهانجو من ڦهليل آهي، تنهڪري هوُ اُٺ ٻڌجي ڇڪر آهي. توهين اُنهيءَ اُٺ کي سئيءَ جي سوراخ مان ڪيئن ڪڍي سگهندا؟ اسان کي پنهنجي خيال کي نون دوارن مان ڪڍي ٽئين نيتر تي ايڪاگر ڪرڻو آهي. اُن بعد ئي من روپي اُٺ، اُنهيءَ سئيءَ جي سوراخ يعني ٽئين نيتر مان نڪري سگهي ٿو. تنهڪري اسانکي نون دوارن کي بند ڪري، ڏهين دوار (هڪ اک) يعني سئيءَ جي سوراخ کي کولڻو پوندو.

اِهي سڀ روحاني ڳالهيون آهن. جيڪي سنت اسان کي مثال ڏيئي سمجهائيندا. بائيبل ۾ عيسيٰ مسيح فرمايو آهي تہ مان مثال (Parables) ڏيئي سمجهائيندو آهيان. هوُ بلڪل صحيح هو پر تنهن هوندي بہ ڪيس صليب تي چاڙهيو ويو. هن جگياسن کي مثال ڏيئي سمجهايو پر سندس سکيائن کي اهي سڀ سمجهي ڪونہ سگهيا، صرف سچن جگياسن ئي سمجهيو. هن جو اپديش جيڪي ڪيس پڌڻ آيا، اُنهن سڀني لاءِ ڪونہ هو پر اُنهن ڪجهہ سچن جگياسن لاءِ هو جيڪي زندگيءَ جي عرصي ۾ رهيا.

ڪندا آهن ته. سمجهائڻ لاءِ ٻاهرين طور انهن سڀني ڳالهين جا مساوي يا جسماني مثال ڏجن ٿا. پر دراصل اهي سڀ اندريون نرمل روحاني پرمارٿ جون ڳالهيون آهن.

شرانيست فرمايو آهي ته اسانکي امر جل، جيئڻ جل پراپت ڪرڻو آهي، ان جو اشارو ان امرت ڏانهن آهي جو هن استان (تيسري تل) ۾ اندر موجود آهي ۽ جو اسان کي امر جيون پردان ڪري ٿو. ان کي ئي جيئڻ جل سڏيو ويو آهي. اسين رواج انوسار عام طور ٻاهرين جل کي امرت جل سمجهي پيئون ۽ پيئاريون ٿا. جيتوڻيڪ انهن سڀني ڳالهين سان هڪ اهڙي وستوءَ ڏانهن اشارو ڪيو ويو آهي جيڪا هن جڙ اندرين دوارن نه ڏسي سگهجي ٿي، نه ٻڌي سگهجي ٿي ۽ نه سمجهي سگهجي ٿي. اهي سڀ روحاني ڳالهيون آهن.

سنت مت ۾ به اهڙن روحاني لفظن جو استعمال ڪيو ويو آهي. هيئنر اسين عيسيٰ مسيح جي سکيائن کي، سنت مت مشابهت ڪندي، چڱيءَ طرح سمجهي سگهون ٿا. اسانکي ساڳيون نشانيون ۽ ساڳيا روحاني لفظ انهن جي سنتن جي سکيائن ۾ به ملن ٿا، جيڪڏهن اسين انهن سکيائن جي پيروي ڪنداسين ته اسان کي اهي ساڳيون نظر اينديون ۽ انهن ۾ بلڪل ڪوبه فرق ڪونهي. پر اسانکي عيسيٰ مسيح جي اصلي اپديش جي کوج هر جڳهه ۽ هر طرح ڪرڻي پوندي ۽ ان بعد اسانکي ڪيترن ڳالهين کي ڇڏڻو پوندو.

س - ۹. جڏهن عيسيٰ مسيح، سئيءَ جي سوراخ مان اٺ لنگهڻ جي باري ۾ فرمايو هو ته اهو سئيءَ جو سوراخ، ٽيون نيتر ئي آهي؟

ج - اهو بلڪل صحيح آهي. اٺ جو ارٿ آهي ڪجهه ڀاري شيءِ. انهيءَ جو اشارو اسانجي ڌيان ۽ اسانجن وچارن ڏانهن آهي، جيڪي سنسار ۾ ڦهليل آهن. اسانکي پنهنجي ڌيان کي هيٺين اکين جي ايڪاگر ڪرڻو آهي. اسانجو ڌيان، نون دوارن ذريعي سڄي سنسار ۾ ڦهليو پيو آهي. انهيءَ ڪري اسانجو من هڪ اٺ مثل آهي. کي پنهنجي من روپي اٺ کي، سئيءَ جي سوراخ يعني ٽئين نيتر

آواز ڪٿان ٿو اچي ۽ ڪيڏانهن ٿو وڃي. تنهنڪري ساڳي ڳالهه هرهڪ منش سان لاڳو آهي، جيڪو انهيءَ پرماتما مان پيدا ٿيو آهي.

عيسيٰ مسيح "امرت يا آب حيات" (Living Water) ۽ امر پوڄن (Living Bread) جو به ذڪر ڪيو آهي. هن فرمايو آهي "مونکي کائڻ لاءِ اهو ماس (پوڄن) آهي جنهن جي توهانکي ڄاڻ ڪونهي ۽ جنهن مونکي موڪليو آهي، انهيءَ جي اڇا انوسار ڪرم ڪرڻ ئي منهنجو پوڄن آهي."

عيسيٰ مسيح اهو به چيو آهي ته توهانکي ڪَن آهن پر توهين ٻڌي نٿا سگهو. توهان کي اکيون آهن پر توهين انهن سان ڏسي نٿا سگهو. انهن سيني جو اشارو اندر تين سنگيت، الاهي آواز يا ورڊ يا لوگاس، هولي گهوسٽ يا هولي اسپرٽ يعني انهيءَ انهد شبد ڏانهن آهي جيڪو ڄڻ اکين سان ڏسي نٿو سگهجي ۽ نه ئي ڄڻ ڪنن سان ٻڌي سگهجي ٿو. اهي سڀ روحاني لفظ آهن.

عيسيٰ مسيح فرمايو آهي ته جيڪڏهن اسين هولي گهوسٽ (ورڊ يا شبد) کي ٻڌنداسين ته اسانکي "امر جيون" حاصل ٿيندو. اسين سڀ هن وقت مثل يا مردا آهيون ڇو ته اسين پرماتما کي وساري ويٺا آهيون. سنسار جي درشٽيءَ کان اسين برابر زنده آهيون پر جيڪڏهن پرماتما جي خيال کان ڏٺو وڃي ته اسين مردي سمان آهيون. جڏهن اسين انهيءَ شبد (هولي گهوسٽ، جيون ڌارا، نام يا ورڊ، جيڪو به توهين نالو ڏيو) سان جڙنداسين تڏهن ئي اسين انهيءَ مرت اوستا مان جاڳرت اوستا ۾ ايندا سين. در اصل شبد سان جڙڻ ئي جاڳرت اوستا آهي ۽ انهيءَ جو هن جڙ سرير سان ڪو به واسطو ڪونهي. اهڙي جاڳرت اوستا ۾ ئي آتما، من جي چنبي مان مڪتي حاصل ڪري ٿي يعني اسين شبد جي سهائتا سان پنهنجو پاڻ کي سنسار کان الڳ ڪريون ٿا ۽ اهڙي اوستا بعد پرماتما جي درشٽيءَ کان اسين زنده ۽ دنيا جي درشٽيءَ کان مردي سمان ٿي وڃون ٿا. انهيءَ ڪانپوءِ اسانجي اندر پنهنجي نج ڌام واپس وڃڻ لاءِ سچي پڪتي، ورهه ۽ پريم پيدا ٿئي ٿو. اهڙيءَ طرح اسين سچي جاڳرت اوستا ۾ اچي سچي زندگي پراپت

پهچڻ لاءِ اسانکي ڪيتراڻي لوڪ يا منزلون پار ڪرڻيون پون ٿيون.
انهن ڪانپوءِ هوءَ فرمائين ٿا، "در کڙڪايو ۽ اهو توهان لاءِ کوليو ويندو."
اسانجي اکيون (اسانجي سر جو) جو هڪ خاص دروازو آهي، جنهن کي
اسانکي اندر سڃاڻڻ ۽ کڙڪائڻو آهي، نه ٻاهر ۽ انهيءَ دروازي کي
کولڻ، انهن منزلن کي پار ڪرڻ کان اڳ ضروري آهي ۽ جڏهن اهو
دروازو کلندو، تڏهن اسين ڇا ڇا ڏسون؟ "کوچ ڪريو ۽ توهانکي ملندو"
اسانکي ٽيجي ڌام ڏانهن ويندڙ واري مارگ جي کوج ڪرڻي آهي ۽
انهيءَ روحاني راهه تي جڏهن اسين هلڻ شروع ڪنداسين ته اسين
پنهنجي نڌ ڌام پهچي وينداسين. اسانکي اهوئي ڪجهه پراپت ٿيندو،
جنهنجي اسين تلاش ڪري رهيا آهيون. عيسيٰ مسيح اسانکي ٻڌايو
آهي، "جيڪڏهن توهانجو نيتر هڪ ٿي ويندو ته توهان جي سڄو ۾
پرڪاش ٿي پرڪاش ڦهلجي ويندو." انهيءَ جو ارٿ اهو اٿاهي ته
اسانکي پنهنجي هڪ اکه ڪيڏي پڌڻي آهي. هن اسانجي نيڻن اکه
ڏانهن اشارو ڪيو آهي، جنهن کي اسانکي کولڻو آهي. انهيءَ کي
ٽيجو هڪ نيترُ يا ٽين اکه يا ڪيهن ۾ نالي سان سڏيو، جيڪو به
توهين چاهيو. اها اکه، ان نيترن جي وچ ۾ ۽ پنيان آهي. اسانکي اها
اکه کولڻي آهي. ارٿ اهو آهي ته اسين پنهنجو ڌيان هتي اکين جي
وچ ۾ ايڪاگر ڪريون، جيئن اها اندرين جوت ڏسي سگهون.
عيسيٰ مسيح "هولي گهوسٽ" يعني ورڊ يا انحد شبد جو به ذڪر
ڪيو آهي، جنهنجو نه ورڻن ڪري سگهجي ۽ نه ئي جسماني طور
انهيءَ شبد کي ٻڌي ٿو سگهجي. آد کان اهو شبد (ورڊ) هو ۽ شبد
پرماتما سان گڏ هو ۽ شبد ئي (ورڊ) پرماتما هو. سڀني پدارٿن جي
رچنا انهيءَ شبد ڪئي آهي ۽ جيڪي ڪجهه سرشٽيءَ ۾ نظر اچي رهيو
آهي، انهيءَ ۾ اهوئي ڪجهه به ڪرنهي، جيڪو الاهي شبد کانسواءِ
تيار ٿيو هجي. انهيءَ ۾ ئي جيون شڪتي هئي ۽ اها ئي منش جي
جوت هئي. اها جوت، اڪيانتا جي اونده ۾ چمڪي رهي آهي ۽ اها
اونده انهيءَ جوت کي جاڻي نٿي سگهي. هوا لڳنديءَ رهي ٿي،
نيستري توهين آواز ٻڌي رهيا آهيو. پر اهو نٿا ٻڌائي سگهو ته اهو

باقي پنجاهه سيڪڙو توهانجا پنهنجا ئي خيال ۽ ويچار هوندا ۽ جن کي توهين صحيح سمجهو ٿا. اُن بعد جيڪڏهن اُنهيءَ کي انيڪ ٻولين ۾ ترجمو ڪيو ويندو ته مشڪل سان، اُنهيءَ اصلي لکيل اُپديش جو باقي ويهه سيڪڙو وڃي بچندو.

بائيبل سان به ساڳيو مسئلو آهي ته ڪنهن به ڪرائيسٽ جي سکيائن کي اُن وقت ڪونه لکيو، جنهن وقت هن جون سکيائون سڌيءَ طرح جگياسن کي ڏنيون ويون. اُن بعد ڏيئول جي پوڄارين ۽ ڪجهه خود غرض اِنسانن ڪيترين ڳالهين کي لڪائي ڇڏيو ۽ اسانکي صرف ايترو ڪجهه ٻڌايو ويو آهي، جنهن سان اسين سندن زير اثر رهي سگهون. نتيجي طور بائيبل ۾ ڪيترين ڳالهيون ڇڏيون ويون آهن ۽ ڪيترين سکيائن جو پاڻ ۾ ڪو تعلق ئي سمجهه ۾ نٿو اچي. تنهنڪري بائيبل سمجهڻ لاءِ، عيسيٰ مسيح جي اصلي سکيائن کي سمجهڻ لاءِ، اسانکي پوري کوج ڪرڻي پوندي. صرف بائيبل کي پڙهڻ سان، توهانکي عيسيٰ مسيح جو مول اُپديش معلوم نه ٿي سگهندو. اصلي سکيائن کي سمجهڻ لاءِ، توهانکي اُنهن ڇڏيل ۽ ڏيکيل ڳالهين جي کوج ڪرڻي پوندي. پر هن وقت به جيڪي ڪجهه اُپديش موجود آهن جيڪڏهن اسين اُنهن کي اصلي روحاني روپ ۾ سمجهڻ جي ڪوشش ڪنداسين ته اُنهن جو به اِهوئي ارٿ يا سار نڪرندو ته سنت مت ۽ بائيبل ۾ ڪو به تفاوت ڪونهي.

بائيبل ۾ مکيه ڳالهه اِها سمجهائي وئي آهي ته "مان ۽ پرم پتا هڪ آهيون." آتما جو پرماتما سان سنبنڌ آهي. مان پرماتما ۾ آهيان ۽ پرماتما مون ۾ آهي. اسين پرماتما کان جڳن کان وڇڙيل ٿي چڪا آهيون ۽ اسانکي واپس اُنهيءَ ۾ سمائجي هڪ ٿيڻو آهي. اهو پرماتما هن سرير ۾ آهي، جنهن کي "زنده پرماتما جو مندر" چيو ويو آهي. تنهنڪري جيڪڏهن مالڪ اسانجي اندر آهي ته پوءِ قدرتي سندس کوج به اسانکي سرير اندر ئي ڪرڻي پوندي. اُن بعد هو فرمائين ٿا ته هن سرير اندر پرماتما پاڻ جو مارگ ڪافي ڀيڙيدو ۽ مشڪل آهي. منهنجي پتا جي گهر جا ڪيترائي محل آهي. يعني پنهنجي نج گهر

ڇڏيندڙون هئين. ان ميڙاڪا پڻ جون مول سکياڻون ڪڏهن به سنت مت
۽ عيسائي ڌرم کان جدا ٿي نٿيون سگهن.
عيسيٰ مسيح جون مول اُپديش بلڪل سنت مت جهڙو آهي، پر
موجوده ٻائيبل ۾ عيسيٰ مسيح جون سکياڻون، جيڪي اڄڪلهه ڏنيون وڃن
ٿيون، انهن جي سمجهاڻيءَ ۾ ڪافي فرق آهي. ڇاڪاڻ ته مول ۾
اهي اُپديش غائب ٿي چڪا آهن ۽ وساريا ويا آهن، صرف ڳالهين ماتر
نشانيون، رسمون، نيم، بندش ۽ پرچاري ۽ نهايت پراڻا ڪمبخت صرف
ياد ڪرڻ جي طور رهجي ويا آهن.
ٻائيبل جي باري ۾ هڪ مشڪل مسئلو اهو آهي ته اهو عيسيٰ مسيح
پاڻ نه لکيو، نه ته اسانکي سندس سکياڻن جو صحيح روپ ۽ سمجهاڻي
ملي رهي ها. ٻائيبل شايد هنجي ششن کان به پوءِ پرچارين لکيو آهي
۽ اهو به اُن وقت نه، جڏهن وقت ڪرائيسٽ اُپديش ڏنا، بلڪ سندس
دنيا ڇڏڻ کانپوءِ ڪافي عرصي بعد. انهيءَ کانسواءِ ٻائيبل لکندڙن
جي عيسيٰ مسيح سان شخصي تعلق رکڻ جو موقعو به ڪونه مليو. انهن
عيسيٰ مسيح جي ششن کان اهي سکياڻون ٻڌيون، جيڪي توهان کي
ٻائيبل ۾ هن وقت ملن ٿيون. پر اهي اُپديش پورا ۽ اصلي روپ ۾
ڪونهن، ڪيترين سکياڻن کي ته دٻايو ويو آهي. انهن ششن جي سکياڻن
کي به اَڌوريءَ طرح رکيو ويو آهي، جڏهن اهي خود عيسيٰ مسيح
جون آهن ۽ اهي به اڄ اسان وٽ ڪيترن ترجمن ڪرڻ بعد پهتيون
آهن. اَڌوريءَ طرح اُهي کان نوي سيڪڙو اُپديش ته غائب ٿي چڪا
آهن. جيڪڏهن عيسيٰ مسيح خود اُپديش لکيا هجن ها يا انهن کي
سندس زندگيءَ جي عرصي ۾ ڪوشش ڪري لکيو وڃي ها ته اهي
۽ سنت مت جي اصلي سکياڻن وانگر صحيح ۽ شد هجن ها ۽ هاڻوڪي
ٻائيبل جي سکياڻن کان بلڪل الڳ هجن ها. مثال طور توهان اڄ
ڪيترو سوچيو ڪجهه ويچار ٻڌا آهن، صرف ١٠ منٽ اڳ. جيڪڏهن
توهان اندر ڪٿري ۾ رهي، جيڪي ڪجهه توهان ٻڌو، انهيءَ کي
لکڻ جي ڪوشش ڪندا ته شايد توهين پنهنجي عقل ٻڌيءَ ۽ ڪافي
ڪوشش ڪرڻ بعد به پنجاهه سيڪڙي کان وڌيڪ لکي نه سگهندا ۽

اصلي سکيائون غائب ٿي ويون، صرف سنستائون ۽ جماعتون وغيره
۽ ٻيون ڳالهيون رهجي ويون. انهيءَ بعد جگياسن پڻ يا ڪن ٻين سنتن
جي سکيائن کي پنهنجي پنهنجي طور طريقي سان سمجهائڻ شروع ڪيو
۽ اهو سياويڪ آهي ته انهنجي سمجهاڻي، مهاتما پڻ جي اصلي اپديس
کان بلڪل الڳ ٿي سگهي ٿي. جيئن مون عيسيٰ يا گرو نانڪ يا ڪن
ٻين سنتن جي سکيائن جي باري ۾ اڳين تيندو ڏنو آهي. سنستائن،
گرجاگهرن يا مندرن ۾ جيڪي به اپديش ٻڌايا وڃن ٿا، اهي مول يا
اصلي سکيائن کان بلڪل الڳ آهن.

جيڪڏهن اسين ادار دل سان جاچ پڙتال ڪرڻ جي ڪوشش
ڪنداسين ۽ الڳ الڳ ڌرمن جي بنياد ۾ گهرائيءَ سان ويندا سين ته
اسانکي سيني ڌرمن جون سکيائون ساڳيون ملنديون، انهن ۾ ڪوبه
فرق ٿي نٿو سگهي. پڻ مهاتما جو جوت ۾ وشواس هو ۽ ساڳيءَ طرح
عيسيٰ جو به. مان اڪثر پڻ ڌرم جي مندرن ۾ ويندو آهيان ۽ مون
ڏٺو آهي ته انهن جون ڌارمڪ ريتيون رسمون بلڪل گرجاگهرن،
هندن جي مندرن يا ٻين مندرن جهڙيون هونديون آهن. هڪ اکنڊ
جوت، موم بتي يا ڏيئي جي روپ ۾ ٻاريندا آهن. هو انهيءَ جوت
کي لڳاتار ٻاري رکندا آهن، انهيءَ کي وسامڻ نه ڏيندا آهن ۽ اهوئي
هڪ اشارو يا نمونو آهي، اسانکي سمجهائڻ جو ته هن جڳهه تي (پيشاني)
يعني ٻنهي اکين جي مرڪز تي اندر هڪ جوت آهي. هو سنکه به
وڄائيندا آهن ۽ ڪي ٻيا گهنڊ جو استعمال ڪندا آهن، جنهنجو آواز
بلڪل ديول ۾ وڄندڙ گهنڊ جي آواز جهڙو هوندو آهي. ساڳي جوت
۽ ڌن جيڪا ديول ۾ آهي، اها سکن، هندن ۽ يهودي مندرن ۾ به
هوندي آهي. اهي سڀ رسمون ساڳيون آهن ۽ اسانکي اهي سڀ
ڳالهيون ڏيکارين ۽ سمجهائين ٿيون ته سيني سنتن جا اپديش ساڳيا
آهن. پر اسين انهنجي سکيائن کي وساري، ريتين رسمن جا غلام بڻجي
چڪا آهيون. انهن جي اصلي روحاني اشاري جي ارٿ کي اسين
سمجهڻ جي ڪوشش نٿا ڪريون. تنهنڪري پڻ ڌرم، جيڪو هن وقت
آهي، ٿي سگهي ٿو ته انهيءَ جون سکيائون سنت مت جي سکيائن کان

مڃيا آهن. سڀني ڌرمن جون جدا جدا ريتون رسمون ۽ ڀاڻ ٻوجا
طريقا جدا ٺهرايا آهن. هر هڪ ڌرم جي بنياد ۾ روحانيت جو سار
شامل ٿيل هوندو آهي، انهيءَ ۾ ڪو به فرق ڪونهي ۽ سنتن جو
اصلي مقصد صرف انهيءَ نرمل پرماتما يا روحانيت سان ئي آهي.
ظاهري ريتن رسمن ۽ رهڻ ڪهڻ وغيره سان سنتن جو ڪو به مطلب
ڪونهي.

اڪثر، هن سنسار مان سنتن جي وڃڻ بعد، جڏهن سندن پوئلڳن
لوڪن ۽ جڏهن سماج انهيءَ جو ڪم سنڀالي ٿي، پنڊت ملان ۽ ڌنڌي
وارا انهيءَ ۾ دخل ڏين ٿا، تڏهن اهي ريتون رسمون ۽ ڪرم ڪانڊ
۽ اهڙو وغيره ملايا وڃن ٿا. انهيءَ بعد ڌرم ۾ اهڙي قسم جون رسمون
۽ ڪرم ڪانڊ ماڻهن کي صرف ٻڌڻ اندر رکڻ لاءِ ڪيا وڃن ٿا. ٻر
سنت اسانکي ڪڏهن به، ڪنهن به ريت رسم جو ٻڌڻ نٿا رکن.
سندن تعلق صرف نرمل پرماتما سکيائڻ سان رهيو آهي. سنت مت جو
اکري ارٿ آهي، ”سنتن جو اپديش.“ نه صرف ڪنهن هڪ خاص سنت
جو، پر جيڪو به پورن روحاني رسائيءَ وارو مهاتما هوندو آهي، انهيءَ
جون سکيائون هر وقت ۽ هر حالت ۾ ساڳيون هونديون. انهن ۾ فرق
ٿي ئي نه سگهي، ڇاڪاڻ ته جيڪڏهن پرماتما هڪ آهي ۽ هو اسان
سڀني جي اندر آهي ته پوءِ ان حالت ۾ اسانکي انترمکه ساڌنا ڪري
ڪمس اندر ئي ٻولڻ ڏيڻو پوندو. هو اسانکي سرير ڪانسواءِ ٻاهر ڪٿي به
ملي نه سگهي. انهيءَ ڪري قدرتي طور مالڪ جو مارگ به جدا جدا ٿي
نه سگهي. اهو بلڪل هڪ ۽ ساڳيو آهي.

سڄي انسان ذات جي بناوت هڪجهڙي آهي ۽ جيڪڏهن اسانکي
اندر تلاش ڪرڻي آهي ته پوءِ عيسائين لاءِ اندر وڃڻ جي راهه هڪ ۽
هندن ۽ مسلمانن لاءِ ٻي، اهو سوچڻ نهايت ناممڪن ۽ غير واجبي ٿيندو.
مالڪ سان ملڻ جو مارگ هڪ ئي آهي، جيتوڻيڪ ريتون رسمون ۽
طريقا ڪرم وغيره الڳ ٿي سگهن ٿا.

مهاتما ٻڌ ۽ گرو نانڪ جهڙن لاءِ ضرور اهڙي اپديش ڏنو هوندو،
جيڪو هن سنتن اسانکي ڏنو آهي. هر وقت گذرڻ سبب، سندس

جي ڳولهڻ، پرماتما جي باري ۾ صاف صاف نه ٻه ٻڌايو هجي ؟
آهي جي صرف انهن ڪرمن جي ضابطي ۾ نرواڻ حاصل ڪرڻ يعني
آتما جي من جي بندن کان مڪت ڪرائڻ لاءِ چيو ويو هجي. اهڙيءَ
حالت ۾ به آتما ڪيڏانهن ويندي؟ ضرور پهنجي مُول يا اصل يعني
پرماتما ڏانهن.

س - ٦٠ ۽ توهان ”پرماتما“ جو ذڪر ڪيو آهي. جيڪڏهن
پرماتما به اهڙي قسم جي شڪتي آهي، جهڙيءَ طرح توهين ورڻن
ڪري رهيا آهيو ته پوءِ هن تي به هڪ منش وانگر ڪرم ڦل جي قاعدي
جو بندن آهي.

ج - نه.

س - پوءِ اهي مبدل تي رهندڙ شڪتي ٻه جنهنکي توهين پرماتما
سڏيو ٿا، اهڙيءَ طرح محدود آهي جهڙيءَ طرح نرواڻ پد؟

ج - هن کي ڪا به حد ڪونهي. هوُ لامحدوُد آهي.

س - توهين هر وقت ”هنجي“ ڳالهه ڪري رهيا آهيو. آخر ”هوُ“
آهي ڪير؟

ج - توهين هنکي هوُ يا هيءَ يا هڪ (شڪتي) ڇئي سگهو ٿا.
توهين هن کي ڪو به نالو ڏيئي سگهو ٿا. پر ”هيءَ“ يعني پرماتما يا
هنکي ڪا به حد ڪونهي. بائيبل پڙهي ڏسو. ”هوُ“ سرشٽيءَ جي
رچنا کان اڳ ۾ ئي هو. هن سرشٽيءَ جي رچنا ڪئي آهي. هيءَ
سرشٽي ناسونت آهي، ختم ٿي سگهي ٿي پر هوُ ناس نٿو ٿئي. هوُ
... آهي. سرشٽيءَ جي پرلئه ٿي سگهي ٿي، پر پرماتما پرلئه کان
... اسان کي جيڪي ڪجهه نظر اچي رهيو آهي، اها هن جي
... آهي، اها بلڪل حقيقت آهي.

... راجي، منهنجا ڪجهه ويچار آهن. انهيءَ باري ۾ توهانجو
اهو معلوم ڪرڻ چاهيان ٿو. مان سمجهان ٿو، توهانکي
...رن ۾ ئي ستڪن جي باري ۾ ٻڌو آهي، جيڪي
ڪرائيسٽ، مهاتما ٻڌ وغيره (Hermes Trismegist

ج - ايترين سندر سکيائن هوندي به مشڪل سان، هن جا ٻارهن
شش هئا. عيسائي ڌرم جي پرچار ڪرڻ وارن مان ڪن کي ته عيسيٰ
سان گڏ رهڻ جو موقعو ئي ڪونه مليو. جيتوڻيڪ اُنهن کي عيسيٰ مسيح
جي اُپديش جي ڄاڻ هئي پر تنهن هوندي به هو ڇا ٿي ڪري سگهيا؟
عام اِنسان، اهڙين مهان آتمائن کي سندن جيون ڪال ۾ نٿا سڃاڻي
سگهن. پر پوءِ ڪجهه شش اُنهجي سکيائن کي پنهنجي پنهنجي وچار ڌارا
انوسار، روپ ڏيڻ جي ڪوشش ڪن ٿا. جن ڳالهين جو اِتهاس ۾
ڪو به ورنن ڪونهي.

س - منهنجي وچار ۾ مهاتما ٻڌ جي سکيائن ۾ ڪو به متڀيد ڪونهي؟
ج - هن ڌرم ۾ جدا جدا سمستائون آهن، منهنجي چوڻ جو مطلب
آهي ته شايد ٻوڌين جا سترهن پنٿ آهن.

س - ها، مونکي توهانجي اِها ڳالهه سمجهه ۾ آئي. پر مونکي شڪ
آهي ته ڇا اسين ٻڌ جو اُپديش، جنهن ۾ سنساري دکن کان ڇوٽڪاري
پائڻ، ڪرم ڦل سدانت ۽ سهج نرواڻ پد پراپت ڪرڻ جو اُپاءُ ٻڌايو
ويو آهي، اُهي اسين چڱيءَ طرح سمجهي سگهيا آهيون يا نه؟
ج - هنجي نرواڻ پراپتيءَ جو ارٿ آهي آتما کي من جي بندن
کان مڪت ڪرڻ اِهو ئي نرواڻ آهي. پر آتما کي من جي بندن کان
ڇو مڪت ڪيو وڃي؟ انهيءَ لاءِ ته جيئن بوند يعني هيءَ آتما، ساگر
روپي پرماتما ۾ سمائجي وڃي. مهاتما ٻڌ پرساگر جو ڪٿي به ذڪر
ڪونه ڪيو آهي. پر تورو توهين وچار ڪريو ته جڏهن پاڻي گندگيءَ مان
ٻاڦ بڻجي مٿي ويندو آهي تڏهن پاڻيءَ کي، بادل سان ملڻ جي ڄاڻ
هجي يا نه، پر هو ته بادل ۾ ئي وڃي ملندو. انهيءَ ڪري پاڻيءَ کي
صرف اِهو چيو وڃي "تون گندگيءَ کي ڇڏ، ڇاڪاڻ ته تون گندگي
نه آهين، تون ڪا ٻي شيءِ آهين." ۽ اِهو ٻڌي پاڻي گندگيءَ کي
ڇڏي ٿو. حالانڪ هن کي پنهنجي مول يا اصل (بادل) جي ٻاري ۾
ڪونه ٻڌايو ويو آهي تنهن هوندي به هو واپس ضرور ويندو ۽ بادل
۾ سمائجي بادل جو روپ اختيار ڪندو. ساڳيءَ طرح شايد مهاتما ٻڌ

ڪين شش لکيا. اهائي ڳالهه بائيبل سان لاڳو آهي. جيڪر عيسيٰ مسيح جي ڪافي عرصي بعد، ان جي شش لکيو.

س- ۽ ”ڌم پد“ اهو پستڪ آهي جيڪو ٻڌ جي جيون ڪال ۾ ئي لکيو ويو هو؟

ج- اهو چوڻ مشڪل آهي جيترو ڪ اسان کي اهائي ڳالهه ٻڌائي ويئي آهي. ۽ اتهاس انهيءَ ڳالهه جو ڪو به ثبوت نٿو ڏئي، دراصل لوڪن انهن سنتن کي، انهيءَ وقت سندن جيون ڪال ۾ سڃاتو ئي ڪونه. ڪنهن به انهنجو قدر ڪونه ڪيو.

س- ٻڌ جو ته قدر ڪيو ويو هو؟

ج- نـ..... نه. تمام ٿورن هنکي صحيح طرح سڃاتو. سچي سنسار ۾ مشڪل سان هنجا ڏهه يا ٻارهن شش هئا. انهيءَ جو مطلب ڇا آهي؟ سنتن کي سندن ٻاڙيسري ۾ تمام گهٽ سمجهي سگهندا آهن.

س- نيڪ، مان ته اڻ وقت ڪونه هوس. ۽ مون اهو ئي سمجهو هو ته ٻڌ کي سندن جيون ڪال ۾ ئي گهڻي قدر صحيح سمجهو ويو.

ج- ها، بلڪل ٺيڪ آهي توهين اڻ وقت ڪونه هئا. مهاتما ٻڌ بعد راجا اشوڪ ئي هنجي سکيائن جو پرچار ڪيو. ٻڌ جي چولي ڇڏڻ بعد اٽڪل سؤ سالن ڪانپوءِ ٻڌ ڀکشن انهيءَ مت کي ڦهلائڻ جو ويچار ڪيو.

س- ۽ اشوڪ ٻه ته ٻڌ سان مليو هو؟

ج- نه، ڪڏهن به نه. معلوم ٿئي ٿو ته توهان اتهاس جو ابياس ڪونه ڪيو آهي. راجا اشوڪ هن کان ڪافي عرصي بعد شايد ٻن ٽين سؤ سالن کانپوءِ آيو.

س- سچ پيچ؟

ج- ها، توهين مهاتما ٻڌ جي ڳالهه ته ڇڏيو. عيسيٰ مسيح جو ئي مثال وٺو. هن جا ڪيترا شش هئا؟

س- مان اهو قبول ڪريان ٿو ته عيسيٰ مسيح جا ڪافي ٿورا شش هئا.

٣- سنت مت، ٻڌ ڌرم، بائيبل، عيسائي ڌرم، چمتڪار، گرو گرنٿ صاحب، امر شانتي

س - ٥. ٻڌ ڌرم ۾ ”نرواڻ“ جو ارٿ ٻڌائيندي اها سمجهاڻي ڏني ويئي آهي ته پرماتما نه ڪڏهن ساڪيات روپ ۾ درشن ڏني ٿو ۽ نه ئي ڪڏهن الوپ ٿئي ٿو. توهانجي سکيا انوسار ”پريو پراپتي“ جي، ٻڌ ڌرم جي سمجهاڻيءَ سان ڪهڙيءَ طرح مشابهت ڪري سگهجي ٿي؟

ج - نرواڻ پراپت ڪرڻ جو ارٿ آهي، جنم مرڻ کان ڇوٽڪارو پائڻ، پرماتما ۾ ملي هڪ ٿي وڃڻ يا مڪتي حاصل ڪرڻ ٻنهي جو هڪ ئي ارٿ آهي.

س - هتي ته نرواڻ ٻڌ ۽ سنسار جي پيد جو سوال آهي. ”نرواڻ“ هڪ اهڙي اوستا آهي. جنهن ۾ نه پرماتما ۽ نه هنگي ساڪيات ڪرڻ جو ڪو ذڪر آهي.

ج - مان سمجهان ٿو ته مهاتما ٻڌ جي سکيائن کي چڱيءَ طرح ڪونه سمجهايو ويو آهي. هن پنهنجي وچنن ۾ اهو ڪٿي به ڪونه فرمايو آهي ته پرماتما آهي ئي ڪونه. مهاتما ٻڌ صرف اهو فرمايو آهي ته پرماتما جي باري ۾ چنتا ڇا لاءِ؟ پنهنجن ڪرمن ڌانهن ڌيان ڏيو. هنجو سچو اُپديش، ڪرم سڌانت تي ٻيڌل آهي. هنجي سکيائن جو اهو ئي ارٿ هو ته پرماتما جي چنتا ڇو ڪرڻ گهرجي، هن زندگيءَ ۾ جيڪي ڪرم ڪري رهيا آهيون، اُنهن تي گهرائيءَ سان سوچ - ويچار ڪريون.

س - مهاتما ٻڌ، پرماتما جو ڪٿي به ذڪر نه ڪيو آهي؟

ج - نه. ٻر هن ڪٿي به اهو ڪونه فرمايو آهي ته پرماتما آهي ئي ڪونه، دراصل منهنجو اهو چوڻ آهي ته اُنهن سنتن جا اُپديش اصلي روپ ۾، اسانکي ڪڏهن به ڪونه ٿا ملن. مهاتما ٻڌ، ڪرم پستڪ ڪونه لکيو هو ۽ نه هن جا سڌيءَ طرح حاصل ڪيل اُپديش

پڙهي ٿي نه سگهو. هڪ ڀاڱو ته توهان وٽ اڳ ئي آهي ۽ ٻيو ڀاڱو
هندستان مان، منهنجي رواني ٿيڻ وقت، پريس ۾ هو. ٽيون ڀاڱو تيار
ٿي رهيو هو ۽ شايد هن وقت پريس ۾ هجي ۽ باقي ڀاڱا پريس ۾ تيار
ڪرايا پيا وڃن.

هيءُ ننڍو پستڪ اُنهيءَ جي هڪ ڀومڪا آهي. اصلي مول پستڪ
جي ان ڀاڱن جي هر هڪ ڀاڱي جي ڀومڪا اٽڪل سؤ صفحن جي آهي.
تنهڪري مون، انهي ڀاڱن جي ڀومڪائن کي به الڳ الڳ هڪ
پستڪ جي روپ ۾ ڇپائڻ جو ويچار ڪيو آهي ۽ اُنهن پستڪن جو نالو
"ماهه سيمشن" ڀاڱو پهريون ۽ ڀاڱو ٻيون رکيو ويو آهي.

سمجھائي لکيو آهي. هيءُ پستڪ ”گرنٿ صاحب“ جي آڌار تي،
خاص ڪري سِکن لاءِ لکيو ويو. جڏهن پنجاب ۾ راڌا سوامي مت جي
اچا شروعات ٿي هئي تڏهن سکن ۾ ڪافي هلچل مچي ويئي. ڇاڪاڻ
ته مهاراج جن گرنٿ صاحب جي ٻاڻيءَ ذريعي ئي سنت مت جي سڌانتن
جو اُپديش ڪندا هئا. سک سمجهندا هئا ته مهاراج جن گرنٿ صاحب
جو صحيح ارٿ ڪونه ڪري رهيا آهن. اهڙي قسم جون انيڪ ڳالهيون
مهاراج جن کي ٻڌڻ ۾ آيون ۽ انهيءَ باري ۾ سکن سان چرچا به ڪيائون.
جڏهن مهاراج جن ڪجھ استانن جو دؤرو ڪيو ته ڪن سک سنستائن
تقريرن ۽ اخبارن دوارا ورود به ڪيو، انهيءَ ڪري وڏن مهاراج جن
ويچار ڪيو ته هڪ اهڙو پستڪ لکيو وڃي، جنهن ۾ سنت مت جي
هرهڪ ڳالھ چڱيءَ طرح کولي سمجھائي وڃي. اِهوئي سبب آهي جو
پنجابي ٻوليءَ واري مول پستڪ ۾ سنت مت جي هرهڪ سمجهاڻيءَ
سان تعلق رکندڙ مثال ٩٩.٩ سيڪڙو ”گرنٿ صاحب“ مان ورتا
ويا آهن انهيءَ ڪري مهاراج جن جو لکيل پستڪ، ”گرومت سڌانت“
يعني انگريزيءَ ۾ ”د فلاسافي آف د ماسٽرس“ ڪافي تفصيلوار آهي.
هن وقت اسين انهيءَ پستڪ جو ٻيو ڇاپو ڇپائي رهيا آهيون. مونکي
معلوم آهي ته انهيءَ پستڪ کي پوري ڪرڻ ۾ مهاراج جن کي پندرهن
سال لڳا هئا. ڪن ٻين ستسنگي ساٿين کين مدد ڪئي، جيئن ته ڀائي
بشنداس پوري، جيڪو پنجابي ٻوليءَ جو هڪ وڏو ودوان هو ۽ ايشور
پوريءَ جو ڏاڏو هو. ايشور جو پتا پروفيسر جگموهن لعل ۽ ٻيا اهڙا
ڪيترائي ستسنگي ساٿي، انهيءَ مضمون جي باري ۾، گرنٿ صاحب
۽ ٻين سنتن جي ٻاڻيءَ جي کوج ڪندا هئا.

اسان هن وقت يورپ واسين جي سهوليت کي مدنظر رکندي انهيءَ
پستڪ جو انگريزي ترجمي ڇپائڻ جو ويچار ڪيو آهي. انهن ٻن وڏن
ڀاڱن کي، پنجن ڇهن حصن ۾ ڇپايو ويندو، اسين انهيءَ ڪتاب جو
اکر به اکر انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪونه ڪري رهيا آهيون، انيڪ مثالن
کي انهيءَ مان هٽائي ڇڏيو ويو آهي. صرف اصلي سنت مت جو سار
ڏيئي رهيا آهيون. جيئن اهو پستڪ ايترو وڏو نه ٿئي جو ترجمو اهو

... جواب اسان جي من ۾

... ڪرڻ اهي ته صرف اهي ٿي ؛ جن ڳالهين

ڄاڻ ڪرڻ آهي ؛ ڄاڻ اسانکي اڳيئي هوندي آهي ؛ جن ڳالهين

... آهن ، جن جي ڄاڻ اسانکي اڳيئي هوندي آهي ، اهي اسانکي ڪڏهن ڪرڻ

ڄاڻ اسانکي پورن نه هوندي آهي ، اهي اسانکي ڪڏهن ڪرڻ

... آهن . مان توهانکي ٻڌائڻ چاهيندس ته اسين جيڪو به سوال

... انجو جواب اسانکي اڳ ۾ ئي معلوم هوندو آهي . اهو

... آهيون ؛ اندر صاف روپ ۾ نه هوندو آهي . جواب جي ڄاڻ نه

... اسانجي اندر صاف روپ ۾ نه هوندو آهي . جواب جي ڄاڻ ته

... آهي پر اسين اهو معلوم ڪرڻ چاهيندا آهيون ته اسانجو جواب

صحيح آهي يا نه ؟ ؛ پنهنجي جواب کي صحيح روپ ۾ ڏسڻ لاءِ اسانجا سڀ

... آهي . بس ڳالهه اهائي آهي ، نه ته اهڙي حالت ۾ اسانجا سڀ

... جوابن سان ڀرپور آهن .

س - مان سڀ پستڪ پڙهندو آهيان . پر ڪڇ اهڙا به ڪجها

آهن ، جيڪي ڏهن ڏهن ڀيرا پڙهڻ ڪانپوءِ به نه سمجهندا آهن ته انهن

... ۾ ڇا لکيل آهي . هو پڙهندا ته آهن پر جيڪي ڪجهه انهن

... ويندو آهي ، الهيءَ تي ڪين وڏيڪ وشواس ايندو آهي .

... اندر روحاني گيان ڪرڻ بخشيو آهي ، جنهن سان هو سڀني

... چڱيءَ طرح سمجهي سگهن .

... (پستڪندي) نيڪ آهي ته توهانجو اهو وشواس آهي ته جيڪي

... سان نه سمجهي سگهن ، اهي هنڌ ڪان سڀ ڪجهه

... (پڙهندڙ ڪلن ٿا)

... پستڪ جو مالو ڇا آهي ؟ (هيءَ سوال انهيءَ پستڪ

... جيڪو مهاراج جن کي ان وقت پارس مان آيو هو ؛

... انگريزي ترجمو

... سدانت " جي انگريزي ترجمو

... جو مهاڳ آهي . وڏن مهاراج جن ، سڀ ڪا

... ۾ ئي پاڪن ۾ لکيو هو . هرڪ پاڪي

... ، سنت مت جي ... ڪشر

... سنت مت کي هر طرح ... پستڪ

ڪجهه سمجهه ۾ ئي نه ايندو آهي. پر جڏهن خطن جو تعداد سؤ ڏيڍ
سؤ يا ٻن سون کان به وڌيڪ ٿي ويندو آهي، تڏهن مان پنهنجي آفيس
جي ڪنهن سيڪريٽريءَ سان گڏ، صبوح جو سوير، موٽر ۾ ويهي ڏيري
کان ۳۰-۴۰ ميل پري، ڪنهن رستي جي ڪناري تي ويهي، سڄو
ڏينهن خطن جا جواب لکائيندو آهيان. جڏهن پڙهڻ لاءِ خط کوليندو
آهيان، تڏهن ڳاڙهيءَ پينسل سان، جواب ڏيڻ لائق مکيه سوالن تي
نشان لڳائيندو ويندو آهيان. ڇاڪاڻ ته انهن خطن کي ٻيو دفعو پڙهڻ
جو وقت ڪونه ملندو آهي. جيڪي ماڻهو منهنجي طرفان جواب لکندا
آهن، انهن کان مان صرف اهوئي پڇندو آهيان ته مکيه سوال ڪهڙا
آهن؟ هو سوال پڙهي ٻڌائيندا ويندا آهن ۽ مان جواب لکائيندو
آهيان. اهو هو پاڻ ڏسندا آهن ته خط لکندڙ ڀاءُ آهي يا ڀيڻ. تنهن
ڪري ڪيئين دفعا، ڪجهه گڙٻڙ ٿي ويندي آهي ۽ تڪڙ ۾ ڀاءُ کي ڀيڻ
۽ ڀيڻ کي ڀاءُ لکيو ويندو آهي.

انهيءَ مان صاف ظاهر آهي ته مونکي جواب ڏيڻ ۾ دير ڇو ٿي
ٿئي. مان انهيءَ لاءِ پاڻ کي ذميوار سمجهندو آهيان پر ڏيري جا مکيه
شيوادار هميشه اِئين چوندا آهن ته مان هندستان ۾ رهندي به گهٽ
وقت آمريڪا جي ستسنگين کي ڏيان ٿو. ڇاڪاڻ ته توهان کي جواب
ڏيڻ ۾ مونکي روز ۳ ڪلاڪ لڳندا آهن. توهان مان جيڪي ستسنگي
ڏيري مان ٿي ويا آهن، انهن کي انهيءَ ڳالهه جي ڄاڻ آهي. مان
سدائين، صبوح، شام يا رات جو به، وقت ڪڍڻ جي ڪوشش ڪندو
آهيان. جڏهن خط چاليهه-پنجاهه کان وڌيڪ ٿي ويندا آهن، تڏهن
منهنجي من تي انهيءَ ڪم جو بوجهه رهندو آهي. پر تنهن هوندي به
گهٽ ڪري سڀني خطن جو جواب مان پاڻ ڏيندو آهيان. مان خود
انهن کي کوليندو ۽ پڙهندو آهيان. پر منهنجون به ڪجهه مجبوريون
آهن. تنهن ڪري بهتر ٿيندو ته توهين پستڪ پڙهو ۽ جيڪڏهن
توهانجي مسئلن يا سوالن جا جواب، توهان کي انهن ۾ نه ملن ته پوءِ
توهين خوشيءَ سان مون کي لکو. "اسپريچوئل جيمس" يعني "پرمارٿي
پتر" ۽ "لائيٽ آن سنت مت" جي پڙهڻ چاهي ۾ تڪرار ڪرڻ

۽ ”سنت مت جا سڌانت“ ۽ منهنجن ستسنگن جو انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪيو ويو ۽ انجو سار پستڪ جي روپ ۾ ڪري ڇپايو ويو. جيئن جگياسو، سنت مت جي سڌانتن کان واقف ٿين ۽ پنهنجن مسئلن جي باري ۾ به منهنجن وچارن کي سمجهي سگهن. انهيءَ سان منهنجي لکپڙهه جو مسئلو پاڻ وڌندو ويو. اُن بعد مون سردار بهادر مهاراج جن جو پستڪ ”سائنس آف دي سول“ انهيءَ مقصد سان ڇپايو ته سنڌن ستسنگي، هنن جي وچارن کي پڙهي سگهن، پر انهيءَ جو به نتيجو اهو نڪتو جو ستسنگين جو تعداد وڌندو ويو. اسين لڳاتار رات ڏينهن ڪم ڪري انهيءَ پستڪن کي، انهيءَ وچارن سان تيار ڪري رهيا آهيون ته شايد اهڙو ڪو ڏينهن اچي، جڏهن امريڪا جي ستسنگين جي سڀني جگياسائن جي سوالن يا مسئلن جو حل انهن ڪتابن ۾ ملي سگهي. اجا تائين ته اسين ناڪامياب رهيا آهيون. انهيءَ جو مطلب اهو ناهي ته توهين مونکي خط نه لکو. مهرباني ڪري مونکي غلط نه سمجهجو. توهين جيترا خط چاهيو، اوترا لکي سگهو ٿا. مان نهايت خوشيءَ سان جواب ڏيندس. پر قدرتي، جواب ڏيڻ ۾ دير ته لڳندي. گهڻو ڪري ماڻهو اهو انداز لڳائيندا آهن تہ هنن پهرين تاريخ خط لکيو آهي ۽ ڇهين تاريخ تائين پهچڻ گهرجي. ستين تاريخ خط جو جواب لکيو ويو هوندو ۽ تيرهين تاريخ تائين کين ضرور ملڻ گهرجي. جيڪڏهن تيرهينءَ تائين جواب نٿو ملي ته ٻيو خط لکي ڇڏيندا آهن.

ڪڏهن ڪڏهن مان ٢٠-٣٠ ڏينهن تائين دوري تي رهندو آهيان ۽ ڪنهن به جڳهه تي گهڻي وقت تائين رهڻ جو موقعو نه ملندو آهي. ڪڏهن ڪڏهن ته مونکي پنهنجي شخصي خطن کي کولڻ جو به موقعو نہ ملندو آهي ۽ ٻين کي اهڙا شخصي خط کولڻ ڪونہ ڏيندو آهيان. اهڙيءَ طرح ڪيترا دفعا وهه-ويهه ڏينهن بہ گذري ويندا آهن ۽ گهٽيءَ پيرا هڪ ٿي ماڻهوءَ جا ٻي-چار خط ڪڏ ٿي ويندا آهن. دوري بعد، ڏيري ۾ واپس اچڻ تي پنداري جـو انتظام ڪرڻو پوندو آهي. اُن موقعي تي بيشمار ايندڙ سنگت لاءِ ڪيترن قسمن جي شين جو بندوبست ڪرڻو پوندو آهي. تنهن ڪري خطن جو جواب ڪڏهن ڏجي؟

٣- ٿيءَ ۽ ٻيا پسنگ ڇو؟

س- ٣. مهاراج جي، مولنڪي خطن ذريعي ڪيترن سوالن موڪلڻ جي [illegible] لڳندي آهي. مولنڪي خبر پيئي آهي ته توهين ايترو ته [illegible] وڌندا آهيو، جو ڪيترن خطن جي جواب ڏيڻ جي توهانکي فرصت ئي ڪٿ ملندي آهي.

ج- مون اڳوڻي ڄڃي سکيان تو ته جڏهن "پرمارٿي پتر" نڪالي پسند لکيو ويو هو، ان وقت پروفيسر لال منهنجو شخصي سيڪريٽري هو. روزانو مان اهڙن خطن جا جواب مان کيس لکائيندو هوس ۽ انهن ميڻي جي جواب ڏيڻ جو ڪم پروفيسر صاحب ڪندو هو. هڪ ڏينهن هن راءِ ڏني ته انسان جا مسئلا گهڻو ڪري ساڳيا آهن، تنهنڪري چڱو ٿئي خطن جو سار هڪ ڪتاب ۾ ڇپايو وڃي، جن کي پڙهي جڳياسو پنهنجن مسئلن ۽ شڪن کي حل ڪري سگهن. انهيءَ پنهنجن سوالن جا جواب ملي ويندا ۽ هزارين خط لکڻ جي تڪليف ڪان ٻه بچي پوندا. مون انهيءَ تجويز تي گهرائيءَ سان ويچار ڪيو ۽ آخر انهيءَ نتيجي تي پهتس ته راءِ سٺو آهي. انهيءَ ڪري مون اهي سڀ چٺيون ڪتيون ڪئيون، جهڙيون مهاراج جي امريڪا، يورپ ۽ ڪجهه هندستان ۾ رهندڙ ستسنگين ۽ جڳياسن جي چٺين جي جواب ۾ لکايون هيون. اسان پنهنجن سوالن خطن کي ٻه ترتيب ۽ انهن مان چٺين جي چونڊ ڪئي. اچانڪ مولنڪي ويچار آيو ته بابا جي مهاراج جون جون به چٺيون ڇپائجن. هڪ حوالو ڏيکارو منهنجي ٻهاري ستگروءَ مولنڪي شخصي طور سنڀالي رکڻ لاءِ ڏنو هو. تنهنڪري اهي سڀ خط وڌ سلامت هيون. انهن خطن جو انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪيو ويو ۽ هڪ پستڪ جي روپ ۾ ڇپايو ويو. انگريزي پستڪ ڪرڻ جو مقصد اهو هو ته اهڙن خطن جي جواب ڏيڻ کان فرصت ملندي. ٻه نتيجو اهو نڪتو جو اهڙن چٺين جو تعداد وڌندو ويو. اهي خط اچڻ ته وڌندڙ هئا، جو ٻيا وڏيڪ ماڻهو هن پستڪ جي روپ ۾ لکيا ۽ ستسنگين جي سوالن جو تعداد به وڌي ويو.

انهيءَ بعد مون ڪيترو وقت ڏنو ته منهنجي وقت جا خط به ڇپايا وڃن

س- ڇا توهانجي شش جو تعداد گهڻو آهي؟ هندستان ۾ توهانجا اڄڪلهه ڪيترا شش هوندا؟

ج- منهنجي خيال ۾، هن وقت انهنجو تعداد ڇهه لک هوندو.

س- ڇا، ڇهه ....؟

ج- لک.

س- انهيءَ جو مطلب ڇا ٿيندو آهي؟

ج- ڇهه سؤ هزار.

س- مون سمجهيو. (ٿورو ترسي) توهانجي هتي اچڻ جي اسان سڀني کي گهڻي خوشي آهي. هن ٽيليويزن پروگرام ڏيڻ لاءِ اسان توهانجي شڪرگذار آهيان.

ج- توهانجي وڏي مهرباني.

پرڏيهه ضروري ناهي ته. اسر اسين سنساري پدارٿن ۽ سکن ۾ شانتيءَ
جي ڳولا ڪريون ٿا. انهن پدارٿن ۽ سکن پٺيان ڀڄندي وڌيڪ اسين
ڊوڙون ٿا، اوترو ئي وڌيڪ تراس ۽ دکي ٿيندا رهون ٿا. جيڪڏهن
انهيءَ شخصيءَ جي کوج اسين پنهنجي اندر ڪنداسين ته اسانکي شانتي
ملندي ۽ اسين پنهنجي چوڌاري به شانتي محسوس ڪنداسين.

س- ستر سالن جا سرڪاري ڪردار هوندي هجڻ توهانجي صحت
ايترو ٺيڪ ٿي سگهي ٿو؟

ج- ها، مان سمجهان ٿو ته ها. هو هڪ سياسي نيتا هو ۽ ڪافي
ارڙهن سالن جي عمر ۾ ڪڏهن به نه ڊڄندو هو. مون معلوم ناهي ته هو پنهنجي شخصي زندگيءَ
۾ ڪيترو سادو ٿي سگهندو هو.

س- هو سچ پچ هڪ اعليٰ پرش هو ۽ سڄي سنسار ۾ مشهور هو.
ڇا توهان هن جي سرڪاري ٽيم ڪان اڳ ۾ ئي پارس مان روانا ٿي
ويا هئا؟

ج- ها. مان ٢٥ اپريل تي پيارس مان روانو ٿيو هوس ۽ ڪلهه
جيڪو سماچار ٻڌڻ ۾ آيو، اهو نهايت دکدائي آهي. اهو نه صرف
هندستان لاءِ، پر سڄي ديش لاءِ ۽ شايد سڄي سنسار لاءِ هڪ دک جو
باعث آهي. هن جي شخصيت صرف ڀارت تائين ئي محدود ڪونه
هئي. هو هڪ انٽرنيشنل نيتا هو. هو سنسار ۾ شانتي قائم رکڻ لاءِ
هميشه ڪوشش ڪندو رهيو هو.

س- هن واقعي جو هندستان تي ڇا اثر پوندو، انهيءَ باري
۾ توهانجو شخصي رايو ڪهڙو آهي؟

ج- مان انهيءَ باري ۾ ڇا ٿو چئي سگهان. مان سياسي نيتا ڪونه
آهيان. پر ايترو ضرور چوندس ته ڀارت جي ڪاڻ ڪرڻ مشڪل
آهي. ڀارت جو هر هڪ انسان هنڪي پيار ڪندو هو. سياسي مشڪلن
هوندي به هر هڪ ڀارتواسيءَ کي هن لاءِ نهايت گهڻي عزت ۽ شردا
هئي. سڀئي ڀارتواسين جو هن ۾ وشواس ۽ پيار هو.

ج- اسين اندا بہ ڪونہ ڪائيندا آهيون.

س - ڪير ۽ ڪير مان نهيل شيون ؟

ج- ها، اسين ڪير ۽ ڪير مان نهيل شيون واپرائيندا آهيون.

س- ائين ڇو؟

ج- اهو ڪرمن جي سڌانت سبب آهي.

س- ڪهڙو سڌانت ؟

ج- ڪرمن جو سڌانت، جيڪڏهن اسين ڪنهن کي مارينداسين تہ هو بہ ڪڏهن نہ ڪڏهن اسانکي ماريندو.

س - مون سمجهيو.

ج- انهيءَ کان بچڻ لاءِ اسين پاڻ کي ويشنو پوجن تائين محدود رکندا آهيون.

س - نيڪ، نيڪ. (تورو ترسي) هيءَ تہ ڪو نئون مت ڪونهي. ڇا انهيءَ کي نئون مت ڇئي سگهجي ٿو؟

ج- نہ، هيءَ ڪو نئون مت ڪونهي. هيءَ سنت مت جڏهن کان سرشٽيءَ جي رچنا ٿي آهي، تڏهن کان ئي هلندو پيو اچي. انهيءَ جو مقصد آهي آتما کي پرماتما سان ملائڻ.

س - نيڪ.

ج- سپ ستگرو هڪ ئي اُپديش ڏيندا آهن، پر ڪجهہ وقت بعد اسين انهن جي سکيائن کي وساري ٿا ڇڏيون.

س- توهانجي چوڌرد هڪ شانتي بخشيندڙ نوري جوت ڏسي مان اينترو تہ متاثر ٿي رهي آهيان، جو انهيءَ جو ورنن مان لفظن ۾ چڱيءَ طرح ڪري نٿي سگهان. پر انهيءَ نوري جوت مان، مونکي سک شانتي ۽ هڪ خاص قسم جي الوڪڪ خوشي ۽ آنند ملي رهيو آهي. ڇا اهڙا گڻ اڪثر توهانجي شش ۾ بہ هوندا آهن؟

ج- مهرباني، جيسين اسين پنهنجي اندر شانتي حاصل نٿا ڪريون تيسين اسانکي ٻاهرين شانتي نٿي ملي سگهي. هرهڪ انسان شانتي

جسم ۾ ڌرتيءَ تي ٿي سگهي ٿي ۽ نه ئي هوءَ پرماتما ۾ لين ٿي سگهي ٿي. آتما ۽ من هي، انهيءَ جو جنهن جي ڳنڍ کي کولڻ بعد ئي آتم گيان پراپت ٿي سگهجي ٿو.

س- توهين آتما کي من کان آزاد ڪرڻ لاءِ ڪهڙي ساڌنا ڪندا آهيو؟

ج- اهو سمرن ذريعي ڪري سگهجي ٿو. هيءُ سريرُ پرماتما جو مندر آهي. هن سرير ۾ ڏهن نقطي ٿي، جنهن کي نيڻن تل يا هڪ اک جو ردر آهي، من ۽ آتما جو نواس استان آهي. اسان جي چيتن شڪتي، انهيءَ استان کان ئي هيٺ سڄي سرير جي نون دوارن ۾ ڦهليل آهي. اسانکي پنهنجيءَ چيتنا کي انهيءَ نقطي تي واپس آڻي ايڪاگر ڪرڻو آهي. جيسين اسين ”شو نيتر“ تائين نه پهچنداسين ۽ پنهنجي ڌيان کي اتي پوريءَ طرح ايڪاگر نه ڪنداسين، تيسين اسين پرماتما سان ملڻ جي ڪوشش ڪونه سگهنداسين. اسانجو روحاني سفر، انهيءَ استان تان شروع ٿيندو آهي.

س- مون اڪثر هندستاني استرين کي پنهنجيءَ پيشانيءَ تي ”بندي يا تلڪ“ لڳائيندو ڏٺو آهي. ڇا اهو انهن سڀني ڳالهين سان تعلق رکي ٿو؟

ج- شروع شروع ۾ تلڪ لڳائڻ جو واسطو انهن ڳالهين سان هو، پر اڄڪلهه هاڻي، هڪ رسم سمجهي تلڪ لڳائيندا آهن يا ته سگهڙ فيشن سمجهي لڳائيندا هجن.

س- انهن آهي! مون سمجهيو. ڇا توهان جي مت ۾ سمرن لاءِ ڪاغذ بند ڪرڻ ٿي ۽ ڪر بند آهي؟

ج- ها، هن مت جا سڀ پرنلڪ ويشنو ٿيندا آهن.

س- ڇا توهين ماس ڪونه کائيندا آهيو؟

ج- نه بلڪل نه. اسين صرف ڀاڄيون ۽ ميوا کائيندا آهيون.

س- ۽ انڊا؟

ڏيکاري ٿو، جيڪو هر ڌرم ۽ هر انسان جو ورثو آهي. انهيءَ ڪري مان جگياسن کي انهيءَ نرمل روحانيت کي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪندو آهيان.

س- ڇا منيپولس ۾ به توهانجي سنستا جو ڪو سينٽر آهي؟

ج- ها، هتي به آهي. تنهن ڪري ئي مان هتي آيو آهيان ۽ ڪرنل برگ هتي اسانجي سنستا جو عيوضي آهي.

س- جيڪڏهن اها روحانيت يا سنت مت اينترو آسان ۽ سرو وياپي آهي ته پوءِ سنسار ۾ ايترا ڌرم يا انيڪ مت ڇو آهن؟

ج- سنت ڪنهن به ڌرم ۾ ٿي سگهن ٿا، ڪنهن به ديش جا ٿي سگهن ٿا ۽ هو ڪنهن به وقت اچي سگهن ٿا. هو هميشه انهيءَ هڪ ئي روحانيت جو اپديش ڪندا آهن. انهن سنتن جي هن سنسار مان وڃڻ بعد، گهڻو ڪري ماڻهو سندن سکيائن کي پنهنجي من مرضيءَ سان هڪ نئون روپ ڏيئي ڪا نئين سنستا ٺاهين ٿا. نتيجي طور ماڻهو سنتن جي اصلي اپديش کي وساري وهن ٿا ۽ پنهنجي ڌرم کي صرف ريتين رسمن ۾ محدود ڪري ٿا ڇڏين. پوءِ سنت ڪنهن ٻئي هنڌ جنم وٺي اصلي روحانيت جو اپديش ڏيئي، ماڻهن ۾ ورري جاڳرتي آڻڻ جي ڪوشش ڪن ٿا. مشڪلات اها آهي ته لوڪ عام طور روحانيت جي باري ۾ پوريءَ طرح کوج نٿا ڪن.

س- مونکي توهانجي ساهتيه مان اهو معلوم ٿيو آهي ته توهين اهو مڃو ٿا ته پريو پراپتي، آتم گيان ذريعي ئي ممڪن آهي. انهيءَ جو مطلب ڇا آهي؟

ج- پريو پراپتيءَ جو ارث آهي، آتما جو پرماتما سان ميلاپ. اهو تڏهن ممڪن ٿي سگهي ٿو، جڏهن آتما من جي بندن کان آزاد ٿئي. اسانجي آتما ۽ من جي وچ ۾ هڪ گنڍ پئل آهي. جيسين ....

س- (وچ ۾ ئي ڳالهائيندي) ڇا هو گڏ نه آهن؟

ج- هو پاڻ ۾ جڙيل آهن. جيسين آتما من کان ڇوٽڪارو نه پائيندي

س - ڇا توهانجي هيءَ پوشاڪ مهاتما جي پوشاڪ آهي؟ ۽ ڇا پوشاڪ مهاتما جي نشاني آهي؟

ج - نه، هيءَ اسان هندستانين جي قومي پوشاڪ آهي.

س - ڇا، اها هندستان جي قومي پوشاڪ آهي؟

ج - ها.

س - مهرباني ڪري اهو ٻڌايو ته ماڻهو توهانکي ڪهڙي روپ ۾ ڏسندا آهن؟ ڇا اُهي توهانکي روحاني رهبر ڪري ڏسندا آهن؟

ج - ها.

س - ڇا توهين پنهنجي مت جي باري ۾ ڪجهه ٻڌائيندا؟

ج - منهنجو هندستان ۾ راڌا سوامي ستسنگ، بياس سان سمبنڌ آهي. امريڪا جي ڪيترن ئي وڏن شهرن ۾ اسانجي سنستا جا مرڪز آهن. راڌا سوامي مت، ٿوري ۾ سمجهائڻ، نهايت مشڪل آهي. هيءُ مت ڪو خاص ڌرم ڪونهي ۽ نه ئي اسين ڪنهن ٻه ڌرم جي تبديليءَ ۾ وشواس ڪندا آهيون. منهنجي وچار انوسار "ڌرم" انسان کي پرماتما سان ملائڻ جو هڪ ساڌن آهي. منهنجو اهو وشواس آهي ته جنم وٺڻ بعد ماڻهو پنهنجي ڌرم جي اصلي سکيائن کي وساري، رسمن رواجن، ڌارمڪ ڏينهن کي ملهائڻ ۽ انڌ وشواس تي وڌيڪ زور ڏيڻ شروع ڪن ٿا. اهڙيءَ طرح اسين صرف ٻاهرين ڏيکاءَ جا شڪار ٿيندا وڃون ٿا. اڪثر ڪري انهيءَ ڌرم جا پوئلڳ، انهن ماڻهن کي پنهنجي ڌرم ۾ آڻڻ يا پنهنجي ڌرم لاءِ پيسا گڏ ڪرڻ جي ڪم کي پنهنجو سڄو ڌرم سمجهڻ شروع ڪن ٿا. منهنجي وچار انوسار هر هڪ ڌرم جي هڪ ئي روحانيت آهي، هڪ ئي روحاني مارگ آهي. جيستائين اسين اُدارتا سان انهيءَ باري ۾ کوج ڪريون، ڪنهن به ڌرم تي، ڪنهن به سنت جي سکيائن جي کوج ڪري سگهجي ٿي ته اسانکي سڀني سنتن جي سکيائن ۾ ساڳي روحانيت ملندي. اهڙيءَ طرح اسانجيون سڀ اُنهيءَ ئي روحانيت کي پراپت ڪرڻ جي راهه

٢- ٢٨ مئي ١٩٦٣ع، منيسوٽا علائقي جي منيپولس شهر ۾، مهاراج چرنسنگهه جن سان ٽيليوزن تي اڳواٽ تياريءَ بنا، ملاقات

(سوال پڇندڙ، هڪ اڻواقف استري، ٽيليوزن وڀاڳ جي عملي جي ميمبر هئي. هن کي مهاراج جن جي منيپولس ۾ اچڻ جي خبر پيئي. هوءَ مهاراج جن سان ڪرنل برگ جي نواس استان تي ملي ۽ ٽيليوزن تي وارتالاپ ڪرڻ لاءِ کين نينڊ ڏني. مهاراج جن اُن وقت ته سندس نينڊ کي قبول نه ڪيو، ڇو ته هو اڳ ۾ ئي پنهنجي رٿيل پروگرام موجب ڪٿي وڃي رهيا هئا. تنهنڪري کين وقت ڪونه هو. اها ڳالهه شايد اتي ئي ختم ٿي وڃي ها، پر انهيءَ استريءَ مهاراج جن سان، منيپولس جي ڪنهن ٻئي استان تي، ڪرنل برگ سان گڏجي، ٻي ملاقات ڪئي. هوءَ مهاراج جن، ڪرنل برگ ۽ مهاراج جن جي سيڪريٽري ايئر مارشل ڪندن سونديءَ کي پنهنجي موٽر ۾، بنا ڪنهن تياريءَ جي، وهاري ٽيليوزن اسٽوڊيو ۾ وٺي ويئي. اهڙيءَ طرح هي وارتالاپ بلڪل بنا تياريءَ شروع ٿيو. توهان کي شايد معلوم هجي ته انهن ڏينهن ۾، هندستان جي پردان منتري پنڊت جواهرلعل نهروءَ جو ديهانت ٿيو هو. هن ملاقات کان هڪ ڏينهن اڳ، اها خبر منيپولس ۾ پهتي هئي).

س- ا. مون توهانجو نالو اخبارن ۾ پڙهيو آهي. انهن سڀني ۾ توهانجو نالو "چرنسنگهه مهاراج جي" ڇپيل هو. انهيءَ جو ارت ڇا آهي؟

ج- ها، اِئين ته منهنجو نالو چرنسنگهه آهي، پر هندستان ۾ مهاتمائن کي عزت وچان "مهاراج جي" سڏيو ويندو آهي. انهيءَ ڪري ڪڏهن ڪڏهن مونکي مهاراج جي به سڏيندا آهن.

س- ڇا توهين هندستان ۾ هڪ مهاتما مڃيا ويندا آهيو؟

ج- مونکي خبر ڪونهي ته مان مهاتما آهيان يا نه. پر ماڻهو اِئين سمجهندا آهن.

حضور مہاراج چرن سنگھ جی

ٻنهي ڌرين جي پوري ڪوشش ڪرڻي پوندي. نئين نئين منصوبن ۽ صنعتڪارن کي ڏسڻو آهي، ايترو ئي پڻ ساڻن ڪم ڪرڻو پوندو هڪ ٻئي کي پيار ڪرڻو آهي. هر هڪ کي پيار جي ضرورت آهي. شايد ڪجهه ماڻهن کي جيترو پيار اسين ڏيون ٿا اوترو ئي اهو وٺي ٿو.

هن موقعي تي مان ٻيهر هاري ميمرس جي شڪرادائي ڪرڻ چاهيندس، جنهن ورهين کان حضور مهاراج جن جي ۽ انهن جي جانشين جي عيوضي جي روپ ۾ ڪم ڪيو آهي. هن تمام محنت ۽ لگن سان ڪارج ڪيو آهي ۽ اسان سڀني کي وشواس آهي ته سڀني جي ڀلائي لاءِ ڪيو آهي. هن کي اسان سڀني جو وشواس ۽ حمايت پراپت آهي ۽ مونکي پوري اميد آهي ته هو ڪيليفورنيا جي سنگت جي سيوا ڪندو رهندو.

مان توهان سڀني کي هڪ دفعو ٻيهر هن مهمان نوازي مهرباني ۽ پيار لاءِ ڌنيواد ڏيان ٿو ۽ توهانکي وشواس ڏيارڻ چاهيان ٿو ته توهين جڏهن ڏيري ۾ ايندا ته توهانجو پورو خيال رکيو ويندو. ڏيرو توهانجو پنهنجو آهي، جتي توهانجو هميشه سواگت ڪيو ويندو.

گهڻي ۾ گهڻا ماڻهو انهيءَ ۾ شامل ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو ۽ خاص
ڪري انهن جو ڌيان رکندو، جيڪي ڏوري ۾ نٿا اچي سگهن. جيترو ٿيڪ
مان اها پوري ڪوشش ڪندس ته سڀني سان ملي سگهان پر تنهن
هوندي به ڪيترائي رهجي ويندا. مان اميد ٿو ڪريان ته پاڻ پيڙو
جيڪي مون سان شخصي طور نه ملي سگهندا، اهي منهنجن عملي
مشڪلاتن کي سمجهڻ جي ڪوشش ڪندا.

منهنجي پياري ستگرو، وڏن مهاراج جن ورهيه اڳي فرمايو هو ته
توهانجي هن ديش ۾ سنت مت جو مستقبل ڪافي روشن ٿيندو. جيڪي
پ اڄوڪي ڏيڻ دنيوي ايجادون توهان ڪيون آهن، اهي بيشڪ
ساراهه جوڳيون آهن. پر انهنجي باوجود به توهين سمجهڻ لڳا آهيو
ته انهن سڀني توهانکي سچو سک، سچي شانتي نه ڏني آهي. اسان
صرف دنيوي جڙ پدارٿن ۽ سنساري سکن جي ئي کوج ڪئي آهي ۽
جيترو وڌيڪ اسين انهن پٺيان ڊوڙون ٿا، اوترو ئي وڌيڪ نراس ۽
وڌيڪ دکي ٿيون ٿا. اسين هڪ پهاڙ جي گهاٽيءَ تي بيهي، هڪ وڏي
آس رکي، چوٽيءَ طرف ڏسندي، نهايت بي صبريءَ سان انهيءَ تائين
پهچڻ جي اڇا ڪريون ٿا، پر اتي پهچندي ئي معلوم ٿئي ٿو ته اسين
گمراهه ٿي ويا آهيون ۽ هيٺ نهاريندي نراس ٿي وڃون ٿا. منهنجي
خيال ۾ توهانجي ديش جي ماڻهن جي اهڙي ئي حالت آهي. پر جيئن
ته مون چيو ته هيٺر انهنکي سنساري سک ساڌنن جي ناڪاميابيءَ جو
گيان ٿي ويو آهي ۽ شايد هو سمجهي ويا آهن ته سچي خوشي ۽
شانتيءَ جي کوج لاءِ اها غلط ڪوشش آهي ۽ انهيءَ کي پنهنجي اندر
گولهڻو پوندو، جيڪو زندهه پرماتما جو مندر آهي.

آتما پرماتما جي انس آهي، جيسين اها مالڪ ۾ نٿي سمائجي وڃي
۽ انهيءَ سچي مارگ تي نٿي هلي، تيستائين سچي سک، سچي شانتي
پراپت ڪرڻ جو سوال ئي نٿو اٿي. اسانکي اهو نه وسارڻ گهرجي ته
انهيءَ مهان مقصد جي پراپتي لاءِ جگياسن کي مدد ڪرڻ اسانجي هڪ
وڏي جوابداري آهي انهن لاءِ اسانکي سنت مت جو هڪ زندهه مثال

۱- بلٽمور هوٽل، لاس اينجلس، ڪيليفورنيا ۾
۱۰ مئي ١٩٦٤ تي مهاراج جن جي تقرير

توهانجي ڪاميٽيءَ طرفان
مان هن موقعي تي توهان سڀني کي توهانجي مهربانيءَ
ڪري ڪيل پيار ڀريءَ سواگت لاءِ ڌنيواد ڏيان ٿو. توهين
مهمان نوازيءَ جي داد ساراهه ڪريان ٿو. جنهن ۾ شامل ٿيڻ لاءِ توهين
دور دور کان هتي آيا آهيو. منهنجي لاءِ آمريڪا اچڻ هڪ
خاص اهميت واري ڳالهه آهي. جو توهان منهنجو هن مهان ديش ۾
پهريون دفعو آمريڪا جي انهيءَ اِستان
ايئرپورٽ تي ڪيو ۽ مان ڀڳوان جو ٿورائتو آهيان. هن صديءَ
جي شروعات ۾ هن پئسفڪ ڪناري تي سڀ کان پهرين آمريڪا
جي آبو آهيان، جنهنجو ڏيري سان نهايت پراڻو سمبنڌ آهي. جڏهن
آسامي مهان ستگرو حضور مهاراج جن جي مرضيءَ پٽاندڙ آمريڪا
نواسي کي نام دان ڏنو. هتي تي راڌاسوامي فلاسفيءَ جو ٻڪڙي ۽
ڏيري ڏيري اها وڌي. مان سمجهان ٿو ته هتي ٿي سڀني کان وڌيڪ
آمريڪا جا ستسنگي آهن. اها خوشيءَ ۽ خوشقسمتيءَ جي ڳالهه آهي
جو مان توهان سڀني جي وچ ۾ آهيان ۽ اهڙي طرح يونائيٽيڊ اسٽيٽس
جي وڏي سفر جي شروعات ڪري رهيو آهيان. مان پارٽ جي لکين
ستسنگين طرفان راڌاسوامي چوندي توهانکي دلي شڀ ڪامنائون
ڏيان ٿو.

آمريڪا ۾ منهنجو اٽڪل ڇهن هفتن جو دورو رهندو. جنهن مان
ٻه هفتا ڪيليفورنيا لاءِ مقرر ڪيا ويا آهن. توهانجا الڳ الڳ اِستان
جي پرڀندڪن دوران رٿيل پروگرام موجب مان توهانجن ٽن مرڪزن
لاس اينجلس، سينڊيگو ۽ سان فرانسسڪو ويندس ۽ اتي هر هڪ هنڌ تي
سوا ٽي ڏينهن ڪيل ويندي. هن موقعي تي مان ڪوشش ڪندس
پاڻ ۽ پنهنجن سان شخصي طرح ملڻ چاهيندس، منهنجي مهراڻن جي
ڪورن ۾ پنهنجي پنهنجن ڪورن ۾. منهنجي پروگرام موجب
تمام گهڻا آهي، شهر به هتي کان ڀري ڀري آهن، ڪيترا ستسنگي
اُنهن مرڪزن کان به دور آهن. مونکي وشواس آهي ته پنهنجي سرندن

تسلي نتي ملي ۽ انهيءَ ڪري راڌا سوامي مت انهن کي وٺي ٿو.
(ٽائيمس آف انڊيا)

امريڪا ۽ ڪئنيڊا جي ڪيترن ئي ستسنگين جو مان احسان مڃان
ٿو، جن انهن سوالن جوابن کي ٽيپ رڪارڊ تان لکيو ۽ ڀاءُ تاراچند
اگروال، ونايڪ ڊسٽرڪٽ سيشن جج ۽ راڌا سوامي ستسنگ بياس
ڪاروباري ڪاميٽي جي چيئرمين جي بہ احسانمند آهيان، جنهن انهن
سڀني سوالن جوابن کي پڙهي سلسليوار روپ سان رکڻ جو نهايت
وڏو ڪارج ڪيو. هن سوالن جوابن کي الڳ الڳ وشين انوسار ورهايو
۽ انهيءَ ڪم ڪندي ڪجھ دهرايل ڳالهين کي هٽايو، پر مهاراج جن جي
بوليءَ جي سندرتا تازگي ۽ ڪشش کي قائم رکيو. اها هڪ دک جي
ڳالهہ آهي تہ حضور مهاراج جن جي منڙبي واڻي، سندن تاثير ڀري
شانتي، پريم ڀري ڳالهائڻ جي لهجي ۽ سندن سهڻن ۽ نماڻن اشارن
کي اکري روپ نہ ڏئي سگهندا سين. انهيءَ شاندار بلند اپديش جي
درشناسي دوبدو ٻڌڻ سان ئي ڪري سگهجي ٿي.

١٩٦

لئيس هلگر

نروانا ۽
وروي رنگ جي هئي. سدن سروپ جي سرپرستا، انهن کي
اهي ڳڻ آهن، انهن کي
ووري چمڪ، جنهن کي هڪ مهاتما جا ڳڻ آهن، انهن کي
جي لوري چمڪ، جنهن کي ته ڪو به هٿ ڪندي، هڪ وڏو سياسي مدبر
هن نظرانداز ڪيو وڃي ته ڪو به هٿ ڪندي، هڪ وڏو سياسي مدبر
هن نظرانداز ڪيو وڃي ٿي سمجهندو."
ورسٽيءَ جو وڏو پروفيسر ٿي سمجهندو."
ورسٽيءَ جو وڏو پروفيسر ستسنگ جو سنت آهي،
مهاراج جن سنگهه جيڪو راڌاسوامي ستسنگ جو سنت آهي،
مهاراج جن سنگهه جيڪو راڌاسوامي پنهنجي پوئلڳن کي جيڪي
نهايت ئي پورن ڪامل پرش آهي. هو پنهنجي پوئلڳن کي جيڪي
نهايت ئي پورن ڪامل پرش آهي. ديس ۾ قائل آهن، روحاني
وادي ملڪن ڪانسواءِ باقي سڀني ديس ۾ قائل آهن، روحاني
وادي ملڪن ڪانسواءِ باقي سڀني ڏين ٿا. هو نه چاهين ته دنيا جو
عملي مارگ جو اپديش ڏين ٿا. هو نه چاهين ته دنيا جو
گيءَ جي عملي مارگ جو اپديش ڏين ٿا. هو نه چاهين ته دنيا جو
گيءَ جي هماليه جي ڪنهن غفا ۾ وڃي وهن گهرجي، پر سندن
ڪري هماليه جي ڪنهن غفا ۾ وڃي وهن گهرجي، پر سندن
ڪري هماليه جي مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهي ٿو.
ڪري ٿو. ۽ مالڪ سان ميلاپ ڪري سگهي ٿو.
پار آهي ته مٿس جيتري ٿي ڪندي به مڪتي پراپت ڪري
ماج ۽ ڪٽنب جا فرض بجاوري ڪندي به مڪتي پراپت ڪري
ماج ۽ ڪٽنب جا فرض بجاوري ڪونهي. انهن سمجهايو "هيءَ هڪ
سگهي ٿو. راڌاسوامي ڪو ڌرم ڪونهي. انهن سمجهايو "هيءَ هڪ
سگهي ٿو. راڌاسوامي ڪو ڌرم ڪونهي. انهن سمجهايو "هيءَ هڪ
روحاني زندگيءَ جي فيلسوفي آهي ۽ اها ٿي مختلف ديسن ۽ وقت
روحاني زندگيءَ جي فيلسوفي آهي ۽ اها ٿي مختلف ديسن ۽ وقت
جي سنتن سمجهائي آهي."

"مهاراج جن، جنهن ٽالي سان سندن شش ڪين سڏ پيدا آهن، جو
"مهاراج جن، جنهن ٽالي سان سندن مشغول پروگرام آهي. جنهن مان
ڏورو پارهن هفتن جو هڪ ڪافي مشغول پروگرام آهي. جنهن مان
ڏورو پارهن هفتن جو هڪ ڪافي مشغول پروگرام آهي. جنهن مان
ڇهن هفتن ڪان ودڪ وقت هو آمريڪا ۾ رهندا. هو يورپ ۽ ايشيا
ڇهن هفتن ڪان ودڪ وقت هو آمريڪا ۾ رهندا. هو يورپ ۽ ايشيا
جي ديشن ۾ پهرين وڃي چڪا آهن، پر آمريڪا جي هيءَ سندن
جي ديشن ۾ پهرين وڃي چڪا آهن، پر آمريڪا جي هيءَ سندن
پهرين ياترا آهي جتي هڪ هزار کان به وڌيڪ شش آهن. هن فرمايو،
پهرين ياترا آهي جتي هڪ هزار کان به وڌيڪ شش آهن. هن فرمايو،
"آمريڪا جا رهواسي روحانيت جا بکيا آهن. انهن دنيوي سک
"آمريڪا جا رهواسي روحانيت جا بکيا آهن. او هيٺر هو سمجهڻ لڳا آهن
سهوليتون ته ڪافي حاصل ڪيون آهن. او هيٺر هو سمجهڻ لڳا آهن
سهوليتون ته ڪافي حاصل ڪيون آهن. انهيءَ ڪري روحانيت
ته اهو سڀ ڪجهه زندگيءَ جو اصلي مقصد ڪونهي. انهيءَ ڪري روحانيت جي تلاش
ته اهو سڀ ڪجهه زندگيءَ جو اصلي مقصد ڪونهي. هو جڏهن به روحانيت جي تلاش
جي ڪمي محسوس ٿي رهي آهي. هو جڏهن به روحانيت جي تلاش
جي ڪمي محسوس ٿي رهي آهي. هو جڏهن به ڏانهن نهارين ٿا."
ڪن ٿا تڏهن هو پرڪاش ۽ رهنمائيءَ لاءِ پاربت ڏانهن نهارين ٿا."
ڪن ٿا تڏهن هو پرڪاش ۽ رهنمائيءَ لاءِ اختيار ته ڪن
هن اهو به فرمايو ته "آمريڪا واسي ويچارن کي اختيار ته ڪن
هن اهو به فرمايو ته "آمريڪا واسي ويچارن کي ساڻ، سرچ ويچار
ٿا پر هو هرهڪ ويچار تي، هڪ رڳيانڪ طريقي سان، سرچ ويچار
ٿا پر هو هرهڪ ويچار تي، هڪ رڳيانڪ طريقي سان، سرچ ويچار
ڪن ٿا. انهيءَ ريت رواج ۽ صدين کان هلندڙ سڌانتن مان

(٨)

آئين تي محسوس ٿيو تہ اسين اندروني طور ڪافي مٺي آئي رنگي ظاهر ڪئي آهيون. مهاراج جن لاءِ جيڪا شردا، ڀاو، پريت ۽ ڀڳتي ظاهر ڪئي ويئي، انهيءَ جو لفظن ۾ ورنن ڪرڻ ناممڪن آهي. جتي جتي سندن اُتارو تہ سواگت ڪيو ويو، هوائي اڏي تي، ايئر اسٽيشن تي، اهو اُتارو بلڪل هڪ الوائق تاثير پيدا ڪندڙ هو ۽ ماڻهن جو ميڙ ۾ ايترو وڏو هو جو بلڪل هڪ نظارو پيدا ٿيندو هو، پر سڀ کان وڌيڪ شخص ۾ انهيءَ ڪشش کان محروم نہ رهي سگهيو، سندن روحاني تيج ۽ دلڪش هو. مهاراج جن جو شانتيدايڪ شان، سندر روحاني تيج ۽ انهيءَ سان گڏ سندن نمرتا ۽ ديتتا جيڪي گڻ صرف ڪنهن پورڻ سنت ۾ ڏسبا آهن. ماڻهو بيحد خوش هئا جو مهاراج جن سان ملڻ جو ۽ رحمت اهڙي پاتبنديءَ جي ملي تي سگهيا. مهاراج جن جي حلقي ۾ هڪ سڪدائي شانتي پئي هئي جو هرهڪ کي سندن سمک اينديءَ تي ڪلاڪن ڪرڻ ڏنو هو، محسوس ٿي. ننڍا ٻالڪ جن حضور جن کي گهر ڪرڻ لڳا ۽ پنهنجا آٽوگراف (صحيح) جي گهر ڪرڻ لڳا ۽ پنهنجا پارا ٻال اڳيان اچي، جن جا پڻ مهاراج جن نهايت پريم پيار سان جواب سوال پڇڻ لڳا، جن جا پڻ مهاراج جن نهايت پريم پيار سان جواب ڏنا.

تي ڏنا. هن مهان سنت، هن سفر ۾ جيڪو اُپديش ڏنو، اهو سڄي شانتي هرهڪ مشر هن مهان سنت، هن سفر ۾ جيڪو اُپديش ڏنو، انهيءَ سان تعلق رکندڙ هو. هرهڪ مشر پريم پيار، ڀڳتي ۽ پريو پراپتيءَ سان تعلق رکندڙ هو. پنهنجي فرض جي بجاوري ڪندي مالڪ سان هن سنسار ۾ رهندي، پنهنجي فرض جي بجاوري ڪندي ۽ هر ديس ۽ هر قسم ميلاپ ڪري سگهي ٿو. اهو اُپديش ڪرائيست ۽ هر ديس ۽ هر قسم جي سنتن ڏنو آهي. پرم پتا کان وڇڙيل آتما جي رهنمائي ڪري انکي هن پاهرئين جڳ سنسار کان مٿي ڪٺي آندرين اوچ منڊلن ۾ ول وجي، شانتي ۽ آنند جي ڌام ۾ پهچائڻ لاءِ ئي اهي پرماتما جا پترا سنسار ۾ ايندا آهن. اهي اسانجي آتما کي لڳاتار گونجار ڪندڙ يا شبد سان جوڙين ٿا. انهيءَ شبد يا ڌن کي بائبل ۾ ”ورڊ“ ويو آهي. جيڪو ”پرماتما سان گڏ هو ۽ پرماتما ئي هو.“ مهين انهيءَ کي ”الحد ناد“ چيو آهي، جيڪو پرماتما جي رچنا جو رهيو آهي. مسلمان درويشن ”اسم اعظم“ يعني سڀ کان وڏو نالو ”بانگي آسماني“ يعني آڪاش واڻي جي بيان ڪيو آهي.

جي اُنهيءَ اِستان تي ئي سهج روپ ۾ ڏنا ويا. ڪيترا ڀيرا ڪي سوال
ٽيپ رڪارڊ نه ٿي سگهيا ڇو ته سوال ڪندڙ پري ويٺل هو، پر مهاراج
جن وٽ اسٽيج تي مائڪروفون هئڻ سبب جواب بلڪل صاف هو.

منهنجي مامي شڪاگو جي ڊاڪٽر روڊالف اِسٽون ۽ منهنجي اِها
هڪ نهايت خوشقسمتي هئي جو سفر جي شروعات کان ئي اسين مهاراج
جن سان گڏ هئاسين. ڀاءُ ريپلوگل جيڪو هن وقت چولو ڇڏي چڪو
آهي ۽ هن جي اِڇا انوسار جڏهن مون اُنهن سوالن جوابن کي گڏ ڪري
لکڻ جي ڪم کي قبول ڪيو، تڏهن مون اِهو ڪونه سمجهيو ته ڪا
ايتري وڏي جوابداري کڻي رهي آهيان. پر مهاراج جن جي ديا مهر
سان ۽ ستسنگين جي سهيوگ سان هيءَ نهايت دلچسپ، من موهيندڙ
۽ وڻندڙ ڪاريه سماپت ٿي چڪو آهي.

ستسنگين ڪانسواءِ هر هڪ ملاقات، شخصي ڳالهه ٻولهه، پوڇڻ، ٻاهر
سٽر، هر وقت سڀ سوال جواب ٿي هئا. اُنهن سڀني کي ٽيپ ڪرڻ
ممڪن نه هو. اٽڪل هڪ هزار ٻن تي جيڪي ڪجهه ٽيپ ٿان ڪيو
ويو، اُهو صرف مهاراج جن دوارا ڏنل جوابن جو ٿورو حصو ٿي هو
۽ آهي هن پستڪ جي روپ ۾ پيش ڪيا ويا آهن.

هڪ ٿڪائيندڙ ۽ لمبي سفر جي باوجود مهاراج جن جي ڪافي
ديا مهر رهي ۽ نهايت سهنشيلتا ۽ خوشيءَ سان سوالن جا جواب ڏنائون.
جن جن اِستانن تي مهاراج جن نه ويا، اُتي جا ستسنگي ۽ جگياسو ڪافي
تعداد ۾ ويجهن اِستانن تي اچي گڏ ٿيا، جيئن هو پنهنجي پياري ستگروءَ
جي وچنن کي ٻڌي سگهن ۽ سندن درلڀ درشن ڪري سگهن. مهاراج
جن جي شخصيت ۾ هڪ انوکي موهيندڙ ڪشش آهي ۽ اُن وقت اِلهن
پڻئي محسوس ٿيو ته هن جدوجهد ۽ انڌڪار سان ڀريل دنيا مان هو
اسالڪي نهايت اوچ روحاني منڊلن ۾ وئي رچي رهيا آهن، جتي شانتي
ئي شانتي آهي. مهاراج جن جي نوراني، دلڪش درشٽي ٻوندي ٿي
اِلهن پڻئي محسوس ٿيو جڻڪ هر هڪ منش پسند ٿي هڪ لاثاني آنند
۾ لين ٿي رهيو آهي. مهاراج جن جي سنڌڪ هر هڪ بيحد خوش هو ۽

ڀُومڪا

راڌاسوامي ستسنگ بياس جي موجوده ستگرو مهاراج چرن سنگهه جن کي آمريڪا ۽ ڪئناڊا جي رهواسين ڪيترا ئي دفعا عرض ڪيو ۽ انهيءَ جي نتيجي طور مهاراج جن ۱۹۶۴ جي گرميءَ جي موسم ۾ انهن ملڪن جو دورو ڪيو. هو دهليءَ کان ۲۵ اپريل تي روانا ٿي، هونولولو ۾ ۷ ميءَ پهتا. هن سفر ۾ مهاراج جن بئنڪاڪ، سائگان، سينگاپور، هانگ ڪانگ ۽ ٽوڪيو ۾ رڪيا، جتي اُتي جي ستسنگين جي ڪيترن ڌرهين جي وينتيءَ کي هو ٽاري نه سگهيا. هونولولو کان مهاراج جن لاس اينجلس تائين هوائي جهاز ۾ سفر ڪيو ۽ ان بعد هو سينڊيگو، سين فرانسسڪو، وينڪوور، منيپولس، ڊيٽرائيٽ، پٽسبرگ، واشنگٽن ڊي. سي ۽ نيويارڪ ويا. هن سڄي سفر ۾ ايئر وائيس مارشل ڪي. ايل. سونڌي، مهاراج جن سان، سيڪريٽريءَ جي روپ ۾ گڏ هو. انهن سڀني اِستانن تي مهاراج جن ستسنگ ڪيا ۽ جگياسن جي سوالن جا جواب ڏنا. ڪيترائي ماڻهو مهاراج جن سان ملڻ لاءِ منتظر هئا، جن جي لسٽ تمام وڏي هئي. انهن سان مهاراج جن شخصي طور مليا ۽ ڪيترن کي نام جي بخشش ڪئي. اهڙي طرح هو صبح کان رات تائين ايترا مشغول رهندا هئا جو سندن پڇڻ جو وقت ۾ سرسري طور سوال جواب جو وقت ٻڌجي ويندو هو.

مهاراج جن جيڪي به ستسنگ ڪيا، اهي پستڪ جي روپ ۾ ڇپجي چڪا آهن. جيڪي سوال جواب هئا، اهي ٽيپن تان کنيا ويا ۽ انهن کي انگريزيءَ ۾ ”دِ ماسٽر آنسرس“ جي نالي سان ڇپايو ويو آهي. انهن سڀني کي گڏ ڪرڻ ۾ اٽڪل هڪ سال لڳي ويو. انهيءَ کي چڱي طرح لکي پوري ڪرڻ ۾ به ڪافي وقت لڳو. اهو سڀاوڪ هو ته مختلف شهرن ۾ هڪ قسم جا ئي سوال پڇيا ويا، بلڪ ايتري قدر جو هڪ ئي شهر ۾ جدا جدا سڀائن ۾ ساڳين سوالن کي دهرايو به ويو هو. انهن سڀائن ۾ مختلف درجي جا عالم ۽ آتم گياني هئا. انهيءَ ڪري سوال ڪيترن ئي رشين تي پڇيا ويا. انهن سڀني جا جواب، بنا ڪنهن لاڙيءَ

ڇپائيندڙ طرفان

"سنت سنواد" حضور مهاراج چرن سنگهه جن جي سنه ١٩٦٤ جي آمريڪا جي دؤري جي وقت جو سوالن جوابن جي روپ ۾ هڪ پستڪ آهي. آمريڪا جي جدا جدا پاسن ۾ جگياسن وقت به وقت حضور جن کان سنت مت جي مؤل سدانتن، پرماتما، آتما، شبد، نام، سک، وشو شانتي، من، چرتر، وهنوار، نيتي سکيا، بائيبل، وشنو پوجن وغيره جي باري ۾ سوال پڇيا.

پربنڌڪن اڪثر سڀني سوالن ۽ حضور جن جي جوابن کي ٽيپ رڪارڊ ڪيو. انهن ٽيپس تان انگريزيءَ ۾ "د ماسٽر آنسرس" نالي هڪ پستڪ، پهريون دفعو ١٩٦٦ ۾ ڇپايو ويو. اهو پستڪ پيارن ۽ وديشن ۾ ڪافي لوڪ پريه ٿيو ۽ انهيءَ جا هن وقت تائين ڇهه ڇاپا ڇپجي چڪا آهن.

هيءُ پستڪ، انگريزيءَ ۾ "د ماسٽر آنسرس" ۽ هنديءَ ۾ "سنت سنواد" جو سنڌي ترجمو ڪماري ليلا بدلاڻي ڪيو ۽ انجي ڇپائڻ جو پربنڌ شري منگهارام ديال ڪيو. ان پريم ڀري شيوا لاءِ اسين سندن شڪرگذار آهيون.

فيبروري ١٩٨٩

ڏيرا بابا جئمل سنگهه
ضلع امرتسر (پنجاب)

ايس. ايل. سونڌي
سيڪريٽري
راڌاسوامي ستسنگ، بياس.

وشيه سوچي

سنت سنواد

ڀاڱو ١

مهاراج چرن سنگهه جي

راڌا سوامي ستسنگ، بياس (پنجاب)